A VILÁGIRODALOM
KLASSZIKUSAI

MURASZAKI
GENDZSI REGÉNYE

Fordította
HAMVAS BÉLA

A fordítást átdolgozta
PHILIPP BERTA

Muraszaki

GENDZSI REGÉNYE

Regény

3. kötet

Európa Könyvkiadó

1963

Az előszó és a jegyzetek az angol fordító,
Arthur Waley munkája

ÖTÖDIK RÉSZ

A CSÓNAK ÚRNŐJE

Fontosabb szereplők

Agemaki Hacsi no Mija nagyobbik lánya, Kaoru szerelme
Az akasi hercegnő (A császárnő.) Gendzsi és az akasi száműzetéséből magával hozott hölgy gyermeke. Feleségül ment a trónörököshöz, aki a regény ötödik részében már császár. Az akasi hercegnő harmincéves, amikor az ötödik rész kezdődik
Akikonomu Rjozen excsászár felesége
Ben no Kimi Idős komorna Hacsi no Mija házában
A császár Szuzaku excsászár fia. Harminchárom éves, amikor ez a rész kezdődik
A császárnő Lásd: Akasi hercegnő
Csudzso úrhölgy To no Csudzsónak, Gendzsi legjobb barátjának lánya. Rjozen excsászár ágyasa
Hacsi no Mija (Hacsi herceg.) Gendzsi mostohaöccse, aki sokkal fiatalabb nála. Agemaki és Kozeri apja
Higekuro Makibasira férje. Az asszony elmebetegségét a negyedik rész írja le. Higekuro már nem él, amikor a regénynek ez a része kezdődik
Himegimi Tamakacura lánya, Kurodo no Soso szerelme
Jugiri Gendzsi fia első feleségétől, Aoitól. Az ötödik rész kezdetekor harmincnyolc éves
Kaoru Njoszannak és To no Csudzso legidősebb fiának, Kasivaginak gyermeke
Kasivagi Kaoru igazi apja. Már az ötödik részben elmondott események előtt meghalt
Kobai Kasivagi öccse
Koremicu Gendzsi csatlósa. Már nem él
Kozeri Agemaki húga. Niu ágyasa lesz
Kumoi To no Csudzso lánya, Jugiri felesége
Kurodo no Soso Jugiri fia; szerelmes Himegimibe
Muraszaki Gendzsi második élettársa; már nem él

Naka no Kimi Kobai kisebbik lánya
Niu Gendzsi unokája. A császár és az akasi hercegnő fia. Tizennégy éves, amikor ez a rész kezdődik
Njoszan Kaoru anyja. Apáca lett
Oigimi Kobai nagyobbik lánya
Rjozen Excsászár. A világ szemében az öreg császárnak (Gendzsi apjának) fia, valójában Gendzsié, az öreg császár ágyasától, Fudzsicubótól. Negyvenegy éves, amikor az ötödik rész kezdődik
Szocsi Gendzsi mostohaöccse
Tamakacura To no Csudzso és Jugao lánya. (Az első részben olvashattuk, hogyan halt meg Jugao egy elhagyott házban.) Gendzsi lányává fogadta. Negyvenöt éves, amikor az ötödik rész kezdődik
To no Csudzso Gendzsi legjobb barátja. Az ötödik rész kezdetekor már nem él
Vakagimi Tamakacura kisebbik lánya

ELSŐ FEJEZET

Niu

Gendzsi meghalt, és senki sem akadt, aki betöltse helyét. Igaz, szép számmal maradtak utódai, de sokan közülük – ilyen vagy olyan ok miatt –, nem jöhettek számításba. Világos például, hogy Rjozen excsászárt hivatalosan nem tekinthették örökösének.* Unokái közül Niut, az akasi hercegnő harmadik fiát, sokan emlegették utódaként; egy másik jelölt volt Njoszan kisfia, Kaoru,* akit Gendzsi nevelt fel. Mindketten ígéretes fiatalok voltak, és valóban, csinosságból, bájból mindkettejüknek a szokásosnál nagyobb adag jutott. Viszont káprázatos egyikük sem volt, sem szellemileg, sem külsejében. Mindössze arról volt szó tehát, hogy igen kellemes, jó megjelenésű fiatalemberek, s hogy mégis ünnepeltebbek, kapósabbak voltak, mint maga Gendzsi az ő korukban, ennek oka nem a maguk értékesebb személyében keresendő, hanem épp abban, hogy olyan szoros kapcsolatban álltak Gendzsivel.

Niu valaha kedvence volt Muraszakinak, és ennek halála óta állandóan Muraszaki régi lakosztályában, a Nidzso-inben élt. A császár és a császárnő ugyancsak rendkívül kedvelte Niut, és a trónörököst leszámítva, vele törődtek a legtöbbet. Roppantul szerették volna, ha őt is elszállásolhatják a császári Palotában, de tervük nem tetszett Niunak: továbbra is ott maradt a Nidzso-inben, ahol már gyermekkora óta élt. Amint megtörtént a férfiváavatása, tiszteletbeli állást kapott a haditanácsban. Nővére, az Első Hercegnő, Gendzsi új palotája déli részének keleti szárnyában lakott. Valamikor ez a lakosztály is Muraszakié volt, és az ő emlékének áldozva, az ifjú hercegnő gondosan ügyelt, hogy a berendezés pontosan olyan maradjon, mint régen. Niu bátyjának* a Császári Palotában hi-

vatalból elfoglalt lakosztályán kívül szintén volt fenntartott szállása Gendzsi új palotájában. Ő Jugiri második lányának volt a férje, és mivel csupán két lépés választotta el a trónrajutástól, igen fontos személyiségnek tartották, és csak még jelentékenyebb embernek számított rendkívül erős jelleme, önállósága miatt.

Jugirinak igen sok lánya volt. A legidősebb a trónörökösh ez ment feleségül, és roppant jól őrizte pozícióját.* A császár és a császárnő szemlátomást úgy vélte, hogy ha már így indult meg a dolog, nincs más hátra, mint hogy többi fiuk is rendre összeházasodjék Jugiri soron következő lányaival. De széltében-hosszában is ez a vélemény terjedt el. Niu azonban értésükre adta, hogy ha megházasodik, ebben a maga kedvét fogja nézni, nem pedig azt, hogy elősegítse bármi családi terv teljesülését. Jugiri hajlott rá, hogy rokonszenvezzen ezzel a felfogással, de mégis fel akart készülni arra az eshetőségre, ha valami határozott ajánlatot kapna a Palotából, s ezért roppant gondot fordított a még otthon élő lányainak nevelésére. Hatodik lánya* volt a legnépszerűbb; ebben az időben, ahol most tartunk, minden önérzetes ifjú herceg és nemes úgy érezte, hogy szenvedélyesen szerelmes a lányba.

Gendzsi herceg évek során át elég szép számú udvarhölgyet gyűjtött össze házában; halála után persze már nem lehetett tovább szállást nyújtani nekik, így aztán sorra-rendre következtek a könnyes búcsúzkodások. A hulló virágok falvának hölgye volt az egyetlen kivétel: Gendzsi a Nidzso-in keleti szárnyában külön lakosztályt hagyományozott neki. Njoszan apja palotájában éldegélt a harmadik kerületben; a császárnő állandóan az udvarnál tartózkodott. Gendzsi új palotája hovatovább komorrá, elhagyatottá vált.

– Sok olyan esetet ismerünk – jegyezte meg Jugiri –, hogy mérhetetlen gonddal megtervezett és megépített paloták tulajdonosuk halála után csendesen romba dőltek. Romjaik intő példát jelentenek, mennyire bizonytalan minden emberi tervezés, elképzelés. De elhatároztam, hogy míg csak élek, karban tartatom a palotát, sőt környező sétányai is éppen olyan forgalmasak maradnak, mint apám életében.

Ezért Ocsiba úrhölgyet beköltöztette az új palotába, abba a lakosztályba, ahonnan a hulló virágok falvának hölgye kiköltözött. Maga minden hónap egyik felében nála hált, másik felében pedig Kumoinál, aki a harmadik kerületben lakott.

A teljesen átalakított és rendbe hozott Nidzso-int és az új palotát – ezt a két közmondásosan tágas és nagyszerű rezidenciát – most már szemlátomásként főként az akasi hölgy és leszármazottai használták, és valóban őrá hárult a feladat, hogy a gondjaira bízott hercegekkel és hercegnőkkel törődjék, s emellett irányítsa ezt a két nagy háztartást is. Jugiri ebbe a dologba nem is avatkozott bele.

Magában azonban be kellett vallania, hogy ha nem az akasi hölgy, hanem Muraszaki maradt volna ilyen helyzetben, maga nem húzódik félre. Milyen boldogan, milyen készségesen sietett volna segítségére! Legalább ebben az egy dologban mennyi találékonysággal próbálta volna végrehajtani Gendzsi kívánságát, hogy akiket hátrahagyott, mindenkinek csorbítatlan maradjon régről megszokott kényelme. És ezerszer megbánta, hogy annyi év alatt egyszer sem szedte össze bátorságát, és halványan sem utalt rá, milyen érzelmeket ébresztett benne a hölgy.

Az egész birodalomban minduntalan fájó szívvel emlegették Gendzsi elvesztését. Az életből kiveszett minden ragyogás, s úgy tetszett, mintha hirtelen sötétség borult volna az egész világra. Arról fölösleges is szólni, milyen nyomasztó hangulat lett úrrá mindkét palotában, hiszen a másik veszteség, Muraszaki halála is ránehezedett a hátramaradottakra, s a két gyász közül ezt talán még fájóbbnak érezték. Mert Muraszaki igen fiatalon halt meg, s ezért emléke, mint a leggyorsabban elnyíló virágé, csak még drágább volt számukra.

Gendzsi kívánsága volt, hogy Njoszan fiát, Kaorut, Rjozen excsászár gondjára bízzák. Rjozen felesége, Akikonomu úrhölgy, rendkívül örült, hogy gondját viselheti Kaorunak, hiszen jómagának nem volt gyermeke. A fiú avatása Rjozen palotájában történt meg. Tizennegyedik életévének második hónapjában megkapta a hadnagyi rangot, ősszel pedig már a jobb kéz felőli testőrség kapitányává lépett elő. Előléptetéseit per-

sze Rjozen támogatásának köszönhette, de úgy esett, hogy bár éppen csak belépett a férfikorba, máris a negyedik rangosztályba tartozó közhivatalnok volt. Rjozen lakosztályának közelében az épület egyik szárnyát berendezték Kaoru hivatalos szállásának, s az excsászárnak gondja volt rá, hogy apródok, komornák és szolgák válogatott gárdája álljon rendelkezésére, s minderre annyi gondot fordított, mint annak idején a saját leánya esetében.

Legcsinosabb és legkedvesebb komornái közül néhányat átengedett a fiúnak, és ugyanígy tett Akikonomu is. Szemlátomást mindketten elhatározták, hogy Kaoru életét igyekeznek annyira könnyűvé és kellemessé tenni, amennyire csak tudják. Rjozennek volt egy lánya, mégpedig ágyasától, Csudzso úrhölgytől,* ámde Kaoru Akikonomu fogadott gyermekének számított, s így a házban ugyanolyan előkelő hely illette meg, mint a lányt – ez pedig újabb bizonyítéka volt annak, hogy – Csudzso úrhölgy hátrányára –, Akikonomunak milyen meglepően nagy hatalma lett az excsászár érzelmei fölött.

Njoszan szemlátomást teljesen elmerült az ájtatos életben. Minden hónapban papokat hívtak össze házába, és nagy ájtatosságokat tartottak, évente kétszer pedig megrendezte a *Nyolc Recitációt*, a *Hokkekjót*. De valahányszor Njoszannak nem volt ilyen elfoglaltsága, találkozott Kaoruval, tőle kért védelmet és tanácsot, így Kaoru látogatásain sokkal inkább az érzett, hogy felnőtt rokona, nem pedig fia Njoszannak. Kaoru nagyon szerette Njoszant, de Rjozen és a császár – a trónörökösről és a többi hercegről nem is szólva –, minduntalan elvárták őt lakomáikra és zenés összejöveteleikre, s ezzel annyira lefoglalták idejét, hogy a szólásmondás szerint „ketté kellett szakadnia", ha azt akarta, hogy mindennek eleget tegyen, és senkit meg ne bántson. Ennek következtében sokkal ritkábban jutott el anyjához, mint szerette volna.

Már gyermekkora óta homályosan sejtette, hogy valami titok fűződik születésének körülményeihez, de nem tudta, kitől kérhetne felvilágosítást. Önként kínálkozott a gondolat, hogy magát Njoszant kérdezze meg, ámde csak úgy térhet a tárgyra, ha bevallja gyanakvását – ez pedig fájdalmas megrázkódtatást jelentett volna. Állandóan gyötörte a kívánság, hogy származása valódi körülményeit felfedje. Vajon az-e a végzete, hogy önnön árnyaként egész életén át elkísérje ez a kínzó gondolat? Csak legalább benne is meglenne az a készség, mint a Találékony Hercegben,* aki hasonló kételyeire könnyen talált választ. És magában elmondta a verset: „Ki, ó, ki szabadít meg kétségeimtől? Mert csak tapogatózom, és nem tudom, merre sodródom, és azt sem, honnan jöttem e világra."

De nem volt, aki válaszoljon neki.

Szüntelen bizonytalanság kínozta. Minduntalan ezen járt az esze, és valahányszor sikerült meggyőznie magát, hogy valójában alaptalanul gyanakszik, felbukkant benne valami újabb nyugtalanító gondolat. Például: anyja váratlanul vonult vissza a világtól, abban a korában, amikor legszebben virult, erre pedig nem csupán hirtelen támadt vallásossága késztethette. Az ilyen tett indítéka sokkal inkább valami botrány vagy végzetes szerelmi bonyodalom szokott lenni. Ha pedig valóban ilyesmi történt, akkor Njoszanon kívül másvalaki is tud erről; és maga a tény, hogy őt szántszándékkal teljes tudatlanságban hagyták, éppen azt mutatja: megítélésük szerint a valóság igen kínos lenne számára.

Anyja mély jámborságában sem nagyon bízott. Bár mindig megtartotta a szerzetesi élet szabályait, Kaoru mégis úgy érezte, hogy anyjának szelíd, szinte gyámoltalan természete egyáltalán nincs összhangban azzal a fajta sziklaszilárd meggyőződéssel, mely „lótuszának harmatcseppjeit mennyei drágakövekké változtatja". Halványan felötlött benne valami az „öt hátránnyal"* kapcsolatban, és azt kívánta, bárcsak ő lenne az a személy, aki megadhatja neki a segítséget, mert anyja, a jövő életét tekintve,* sokkal sürgősebb támogatásra szorul, mint a mindennapi élet apró-cseprő dolgaiban.

És hátra van még a második érdekelt személy.* Kaoru képzeletében állandóan úgy jelent meg, mint holmi nyugtalan és őrült szellem. Látni akarta őt szemtől szembe – ez volt az egyetlen vágya, még azon az áron is, ha jómagának a sötét birodalom lakójává kellene válnia. Érthető tehát, hogy nem

valami boldog várakozással gondolt a szertartásra, amellyel hivatalosan férfinak mondják ki őt. Ámde kéretlenül és elkerülhetetlenül elhalmozták mindenféle keggyel, előléptetéssel, kitüntetéssel. A világ szemében roppant szerencsés embernek számított, de annyira elmerült örökös töprengéseibe, tépelődéseibe, hogy jómaga nem is döbbent rá saját nagyságára, jóllehet éppen ez sok embert annyira félszeggé tett vele szemben, hogy nem is mert hozzá közeledni.

Mindenesetre különleges helyzete volt Kaorunak. A császár ugyanis Njoszan bátyja volt, s ezért kötelességének érezte, hogy megkülönböztetett figyelmet tanúsítson vele szemben. A császárnő* továbbra is olyan szeretettel viseltetett iránta, mint amikor még az új palotában gyermekeivel együtt ott szaladgált, játszadozott. A császárnőnek az is eszében járt, hogy Gendzsi utolsó napjaiban milyen fájón emlegette, hogy nem látja már a fiút férfivá érni,* és ez még inkább arra késztette, hogy mindent megtegyen érte, amit Gendzsi megtett volna, ha a körülmények szerencsésebben alakulnak. És ha mindez még nem lett volna elég, ott volt a jobb kéz felőli miniszter* is, aki rendkívül kedves volt Kaoruhoz, s nemegyszer többet törődött vele, mint a saját fiaival.

A régebbi időkben Gendzsi valóban roppant népszerűségnek és tekintélynek örvendett. Ámde hamarosan kialakult egy ellenséges csoportosulás. Hogy ellenségei támadtak, és ráadásul anyját is korán elvesztette, jelleme mindettől egy bizonyos mértékig megkomolyodott, s ez némileg ellensúlyozta tehetségének és szépségének káprázató hatását. Ezután pedig nagy szerencsétlenség is érte* – ámbár nem hagyott benne mélyebb nyomot; a következő évek során pedig volt benne annyi türelem és derű, hogy nyugodtan szembe tudott nézni minden fenyegető nehézséggel.

Kaoru pályafutása egészen másképp alakult. Jómaga sokkal előbb kiemelkedett, és semmi kívülről jövő esemény nem rendítette meg önbecsülését. A kívülállók szemében sorsa sokkal inkább hasonlított holmi boldog és történetesen éppen a földön járó szellem életére, mint földi lény pályafutására.

Külsejében semmi nem akadt, ami kitűnővé vagy figyelemre méltóvá tegye. Mindössze igen kellemes megjelenésű, inkább félénk fiatalember volt, akiben – hogy úgy mondjuk – az átlagosnál jóval nagyobb érzékenység lakozott. Egyetlen különlegessége akadt: jellegzetesen egyéni illata. Valami finom, elbűvölő illat volt az, s amerre járt, mindenütt érzett, mégpedig olyan távolságból is, hogy valóban rászolgált a „száz lépés" illatszer-névre. Pedig neki természetes illata volt ez. A többi rangjabeli fiatalemberben ugyanis az a meggyőződés élt, hogy az egymással folytatott versengésben csak úgy maradhatnak felül, ha természetes adottságaikat gondosan elrejtik, és mindenféle mesterkedéssel pótolják. Kaoru ellenben nem állhatta, hogy magánjellegű jövés-menését bármi miatt is nehezen rejtegethesse, ezért soha semmiféle illatszert nem használt. De hasztalan volt óvatossága, mert a saját természetes illata olyan erős volt, hogy amellett teljesen eltörpült az a rengeteg illatszer, amely elzárva ott pihent kínai illatszeres doboza mélyén. A kertben álló virágzó szilvafának is megváltozott az illata, ha véletlenül súrolta ruhája ujjával. És az „orchidea, amelyet boldogan szedünk, még ha meg is ázunk a szemerkélő tavaszi esőben", a kék ruhás orchidea, amely „gazdátlanul nyílik az őszi mezőkön", érintésétől hirtelen különös és feltűnő illatot kapott. Kaoru testének különleges illata – amelyre persze mindenütt felfigyeltek, amerre csak megfordult – a vetélkedést kiváltó sok egyéb ok mellett talán a legfontosabb volt, amely barátját, Niut versengésre sarkallta. Az ifjú herceg unos-untalan újabb füstölő- és illatszereket keresgélt a raktárban, és a nap java részét azzal töltötte, hogy különleges keverékeket készített. Tavasszal folyton a virágzó gyümölcsöst leste, és szabadon harácsolt benne, őszi időben pedig a „mindenki kedvencének"* szirmairól a „szarvasgidával eljegyzett levélen" rezgő harmatcseppre vándorolt tekintete. Semmilyen illatozó virág vagy fa nem került el figyelmét. Elrabolta a halhatatlanság virágának* illatát, de a sápadó orchideáét, sőt a jelentéktelen *varemokóét** is. Egyszóval az udvarnál ő volt az illatszerek keverésének fő-fő szakértője, s így is ismerték – pedig bizony nagy kár, ha egy fiatalember teljesen belemerül olyan praktikák űzésébe, ami semmit nem fejleszti robusztu-

sabb adottságait. És már a puszta tényből, hogy egyetlen időtöltésbe ennyire belemerülhetett, jól kitetszett, mennyire más volt a természete, mint Gendzsié, akiből egy dolog iránti lelkesedése miatt sohasem veszhetett ki minden egyéb érdeklődés.

A Niu lakosztályában rendezett zeneesteken gyakran megesett, hogy Kaoru valamiben versenyre kelt házigazdájával, s amint említettem is, heves küzdelem folyt köztük, ámbár sosem lépték át azt a határt, amelyen belül fiatalok ilyen alkalmakkor szokásos versengése mozogni szokott. Nevük közszájon forgott – mégpedig Jószagú kapitánynak, illetve Illatosított hercegnek nevezték el őket –, s nem akadt olyan előkelő lányos család, ahol nevük említésére nyomban izgalom ne támadt volna.

Niu nem tette hallatlanná az ezzel kapcsolatos célzásokat, de szükségesnek tartotta, hogy mindenütt, ahol kedvező kilátások nyíltak, maga nézzen a dolgok után. Ámde ahol eddig körülnézhetett, nem talált senkit, aki igazán vonzotta volna. Bárcsak Rjozen lányát, Icsi no Miját ajánlanák! Az a lány igazán megérné! Anyja* rendkívül jó ízlésű, finom asszony, s az udvarnál általában az volt a vélemény, hogy lányánál, a hercegnőnél kívánni sem lehetne különbet.

Niunak azonban pontosabb értesülései is voltak. Úgy adódott, hogy kapcsolatba került a hercegnő belső szolgálatra rendelt néhány asszonyával, s a tőlük szerzett értesülések alapján Niu alig várta már, hogy megismerkedhessék a hercegnővel.

Kaoru viszont úgy érezte, hogy számára az udvari élet bármely pillanatban elviselhetetlenné válhat,* ezért került minden ismeretséget, aminek nyomán bármi tartós kötelezettség hárulhatna rá. Jómaga mindenesetre ezt a magyarázatot adta önnön óvatosságára, amelynek valójában inkább az lehetett az oka, hogy eddig még nem volt komolyan szerelmes. Szabálytalan és tilos szerelmi ügyek pedig még kevésbé vonzották.

Tizenkilenc éves korában előléptették a harmadik rangra, és változatlanul megmaradt testőrkapitánynak. A világ szemében ő volt az udvar egyik legirigylésreméltóbb embere. A

császár és a császárnő elhalmozta kedvességével – császári családon kívülálló személynek* nemigen lehetett része ilyesmiben. Viszont szüntelenül gyötörte a gondolat, hogy ő nem az, akinek vélik. Búskomor lett, képtelenné arra, hogy belefeledkezzék bármi pillanatnyi örömbe. Magatartása annyira tartózkodóvá és csendessé vált, hogy aki csak látta, arra gondolt: időnap előtt megöregedett.

Icsi no Miját – akire Niu napról napra nagyobb hódolattal gondolt – Kaoru jól ismerte, hiszen együtt nevelkedtek fel Rjozen palotájában. Amennyire maga ismerte, s abból, amit még hallott róla, bizonyosra vette, hogy a lány nevelésére fordított roppant gond szépen meghozta gyümölcsét, és némelykor úgy érezte, hogy ha valaha is megnősül, nagyjából ilyen lányt tudna leginkább elviselni egy életen át. Viszont Rjozen excsászár – bár minden egyéb vonatkozásban a legnagyobb bizalommal viseltetett iránta –, mihelyt Icsi no Mijáról volt szó, egyáltalán nem bizonyult készségesnek. A két fiatalnak tilos volt találkoznia, s e tilalom áthágása több bajjal járt volna, mint amennyit a találkozás megérhetett. Ha sikerülne összejönniük, és kiderülne, hogy valóban vonzza őt a lány, ez mindkettőjükre csak szerencsétlenséget hozhatna.

Ezenközben Kaoru népszerűsége elképesztő méreteket öltött. Elég volt, ha valami versikét vagy néhány semmitmondó szót írt, és máris a legteljesebb bizalom áradt feléje. Csodálói egykettőre lába elé borultak volna, s aztán megkezdődhettek volna a végeláthatatlan látogatások és levelezgetések, ami viszont egyáltalán nem érdekelte Kaorut. Gondosan ügyelt rá, hogy senki sürgetésére ne adjon olyan választ, amitől abban túlzott remények ébredhetnek. Ámde ha nem viselkedett elutasítóan, nemegyszer azt tapasztalta, hogy a nem várt bátorítást hódolója annyira hízelgőnek érzi, hogy máris felvéteti magát anyja komornái közé.

Kaoru jól sejtette, hogy Jugiri szívesen neki adná bármelyik lányát, ezért kifejtette neki, hogy idejének java részében anyjának igyekszik gondját viselni. Amíg Njoszan él, szó sem lehet róla, hogy megházasodjék. Így aztán Jugiri nem is firtatta a dolgot. Egyébként is olyan közeli rokonságban álltak,* hogy

érdektelennek tetszett volna ez a házasság. Ámde az ember bejárhatná a föld kerekét, s akkor sem lelne annyira megfelelő férjjelöltre, mint Kaoru.

Való igaz, hogy Jugirinak Koremicu lányától származó gyermeke, Roku ni Kimi, sokkal csinosabb volt, mint bármelyik mostohahúga,* és szemlátomást igen értelmes is lehetett. Jugiri érezte, hogy anyjának alacsony rangja miatt valószínűleg kissé leereszkedőn bánnak Roku no Kimivel, és mivel tudta, hogy nők mennyire érzékenyek ilyesmire, elhozta anyjától, és úgy neveltette fel, mint Ocsiba hercegnő lányát – Ocsibának ugyanis nem volt gyermeke. Ezt csendben bonyolította le, hogy senki fel ne figyeljen rá, s mihelyt alkalma kínálkozott, megismertette a lányt a saját ismeretségi köréhez tartozó fiatalemberekkel, akikről úgy vélte, hogy értékelni tudják Roku no Kimi jó tulajdonságait, mert bizonyosra vette, hogy ha a dolgok szépen haladnak a maguk útján, a lány mindenképpen sikert ér el a férfiaknál. Valóban, a szokásosnál jóval nagyobb szabadságot engedélyezett a lánynak, ugyanakkor gondja volt rá, hogy az összes könnyebb művészetekbe és a nagyvilági élet divatos finomságaiba is bevezesse: úgy okoskodott, hogy ha Roku no Kiminek valamely adottsága nem bizonyulna elég vonzónak, legyen kéznél valami más fegyvere.

A lovas íjászok* tiszteletére adott lakomát ebben az évben Jugiri palotájában tartották meg. Nagy gonddal úgy rendezte meg az ünnepet, hogy az uralkodó hercegek tetszését is megnyerje. El is fogadta a meghívást mindenki, aki már elég idős volt ahhoz, hogy ilyen alkalommal megjelenhessen. Akasi hercegnő szép és művelt fiai közül kétségtelenül Niu keltette a legnagyobb érdeklődést. Öccse, Hitacsi herceg, a császár gyermeke volt az egyik udvarhölgytől, s habár ez inkább előítélet lehetett, kétségtelennek tartották, hogy a többiekhez viszonyítva elég suta fiatalember. Mint rendesen, ez alkalommal is a bal kéz felőli testőrség győzött, mégpedig olyan könnyűszerrel, hogy a viadal a szokásosnál jóval korábban fejeződött be. Mikor felkerekedtek a Palotából, Jugiri meghívta Niut, Hitacsit és a császárné legkisebb fiát, Nakacukaszát, hogy szállj-

janak be az ő kocsijába. Kaoru a vesztes oldalhoz tartozott, és éppen készülődött, hogy csendesen elosonjon, amikor Jugiri odaszólt neki:

– A hercegek mind velem tartanak. Nem jönnél te is, hogy segíts szórakoztatni őket?

Kaoru megállt. Ott látott egy sereg fiatalembert – Jugiri fiait: Emon no Kamit, Gen Csunagont, Udaibent és másokat. Jugiri valamennyiükre kiterjesztette meghívását, néhány kocsiba felrakta őket, és az egész társaság elhajtott a palota felé. Az utat – márpedig szép darabot kellett megtenniük – vékony hólepel borította, amely szikrázott az esti fényben. Itt volt az ideje, hogy megszólaljon a zene: mindegyik kocsiban még szólt a fuvola, amikor befordultak a palota kapuján. És magukban azt kérdezték: hol az a Paradicsom, hol az isteneknek az a lakóhelye, mely elbűvölőbb ennél a hófedte kertnél, amelyen éppen most keresztülhajtanak.

A társaság szokás szerint a főcsarnok déli verandáján telepedett le. Kaorut azonnal a díszvendégek közé ültették, arccal a kert felé, míg a hercegek és az urak közül sokaknak meg kellett elégedniük azzal, hogy „a sövény alján" ülhettek.* Előbb körbejárt a nagy kancsó, s mihelyt kissé felmelegedett a hangulat, eltáncolták a *motomekót*.* Közvetlenül a veranda előtt virágoztak a szilvafák. A táncosok lebegő ruhaujja lelesodorta és szétszórta a finom virágokat: hulltukban is illatfelhőt árasztottak. De illatukba egy másik, szintén kellemes illat vegyült.*

– Nagyon sötét van már, nem látok, de a szagról ítélve nem is lehet más! – dünnyögte az egyik komorna, amint kifelé leselkedett.

Jugiri is megérezte a két illatot és megirigyelte. Még sohasem látta Kaorut ilyen elbűvölőnek, mint ezen az estén. De miért olyan rideg és tartózkodó?

– Rajta! – mondta Kaorunak. – Énekelj te is! Az ember joggal gondolhatja, hogy ebben a házban igazán otthon érzed magad.

– Istenség lakozik . . .*

Kaoru egy pillanatig sem habozott, hanem rázendített . . .*

MÁSODIK FEJEZET

Kobai

Kasivagi öccse, Kobai, már gyermekkorában jelét adta rendkívüli tehetségének, s az évek folyamán magas pozícióba került. Első felesége fiatalon elhunyt, majd pedig elvette Makibasira lányát – ő volt az a kislány, aki annyira ragaszkodott házuk egyik oszlopához.* A hölgy egyszer már férjnél volt, mégpedig Szocsi herceg volt a férje. Szocsi halála után hamarosan kapcsolatba került Kobaival, és titkos viszonyuk éveken át tartott. De eljött az idő, amikor már nem volt semmi célja a titkolózásnak: a hölgy beköltözött Kobai házába és magával hozta egyetlen lányát. Kobainak első feleségétől már volt két lánya. Nagyon vágyott egy fiúgyermekre; imáit meg is hallgatták az istenek, és a Buddhák megengedték, hogy fia szülessék. Kobai ugyanúgy bánt Szocsi herceg lányával, mintha saját gyermeke lett volna, de mostoha- és édeslányainak szolgálói közt nagy féltékenység és viszály dúlt. Kobai második felesége az új idők szellemében igen okos és egyenes volt az emberekkel való érintkezésében. Általában el tudta simítani ezeket a súrlódásokat, és még akkor is, ha őt magát kezdték ki, igen elnézőnek és megbocsátónak bizonyult, s az ilyen apró zsörtölődéseknek nem szentelt nagyobb figyelmet, mint amennyit megérdemeltek.

Felnövekedett a három lány, és máris felöltötték a szoknyát.* Kobai nagyobbik lányának, Oigiminek, a déli szárnyban, a kisebbiknek, Naka no Kiminek, pedig a nyugati szárnyban rendeztek be lakosztályt. Szocsi herceg lánya a keleti részben lakott. Számára persze hátrányt jelentett, hogy apja, aki sokat tehetett volna érte, már nem élt. De innen is, onnan is jelentékeny örökséget kapott, s így igen fényűzően élt. Közismert volt, hogy Kobai semmi fáradságot nem sajnál, amikor a három lány neveléséről és tanításáról van szó, és természetesen mindhármukat kitűnő partinak tekintették. A császár és a trónörökös is értésére adta Kobainak, hogy hajlandók lennének egy-egy lányt udvartartásukba felvenni. Közismert volt azonban, hogy a császár valósággal rabja az akasi hercegnőnek, és így a lány pályafutása a császár mellett nem tetszett ígérctesnek. Szinte ugyanez a helyzet volt a trónörökös udvarában is, ahol Jugiri legnagyobb lányának helyzetét bizonyára nehéz lett volna megingatni. De végül is mindezen érvek közül egyik sem indokolta, hogy egy lány húzódozzék az udvari szolgálattól, ha egyszer éppúgy képes rá, hogy megállja a helyét, akár bárki más, s ezért végül megegyeztek abban, hogy Oigimi beköltözik a trónörökös palotájába. Körülbelül tizenhét éves, bájos lány volt, és a trónörökös udvartartásában mindenképp kellemes szaporulatot jelentett.

Ezek után kár lett volna, ha Naka no Kimit, aki talán még nővérénél is bájosabb volt, holmi egyszerű családba házasítják be, és Kobai némelykor azon töprengett, vajon Niu herceg nem fogadná-e szívesen a lányt. Fia, Taju,* most apródként szolgált az udvarnál, és valahányszor Niu elcsípte, magával vitte és bevonta valami játékba vagy testgyakorlásba. Nagyon ígéretes fiúnak tetszett, tekintete, arckifejezése roppant értelmes volt.

– Mondd meg apádnak – mondta Niu egy napon –, hogy egy kissé meg vagyok sértve, mivel családjának csupán egyetlen tagjával ismertetett össze.*

Kobai elégedetten mosolygott, amikor a fiú átadta az üzenetet.

– Igen, igen – mondta –, közrendű lány számára, akinek nincs esélye, hogy előtérbe kerüljön a császári udvarnál, Niu nem is lenne megvetendő. Teljesen szabad ember, és ha elszánja magát, kétségtelen, hogy igen kellemes életet tud biztosítani annak, akit valóban megszeret.

De mielőtt még ezen a téren bármit is tehetett volna, előbb Oigiminek kellett jól megvetnie lábát új posztján. Csak legalább ismét segítségükre lenne Kaszuga istenség,* akiről azt mondják, hogy ő intéz minden ilyen dolgot! Kobai imáiban azt hangoztatta törzse istenségének, hogy itt az alkalom elvesztett hitelének visszaállítására: mutassa meg, hogy törzsüket nem lehet mindig olyan könnyen félreállítani,* mint

Csudzso úrhölgy esetében. Ilyen imák közepette vitte el az udvarba Oigimit, és általános vélemény szerint a trónörökös rendkívül meg volt elégedve a lánnyal. Mivel Oigimi teljesen tapasztalatlan volt, kétségesnek látszott, hogy már kezdetben gondoskodni tud-e magáról, ezért vele ment az anyja, és valóban segítséget, irányítást adott neki minden ügyében.

Naka no Kiminek eddig még egyszer sem kellett megválnia nővérétől, s most bizony szomorkodott otthon. De búslakodott Szocsi lánya is, mert igen bizalmas barátságban volt a legnagyobb lánnyal: mellette aludt, sőt kikérte Oigimi tanácsát minden apró-cseprő feladata és gondja kapcsán, ami éppen foglalkoztatta. Különös, roppantul félénk lány volt. Csupán a legnagyobb erőfeszítés árán tudta magát rávenni arra is, hogy anyja előtt mutatkozzék, és általában őrülettel határos félelmet érzett a gondolatra, hogy bárki is megláthatja. Pedig nem volt semmi testi vagy szellemi fogyatékossága, ami ilyen viselkedésre késztesse. Ellenkezőleg: külsejében, de egyébként is, sokkal több előnye volt, mint amivel az ő korabeli lányok zöme dicsekedhetett.

Kobai becsületbeli kérdésnek tekintette, hogy mostohagyermekére is éppen annyi gondot fordítson, mint a sajátjára, és hamarosan úgy érezte, hogy Szocsi lányát elhanyagolják.

– Tennünk kell valamit érdekében – mondta feleségének. – Gondolkozz erről, és mondd meg, mit határoztál. Nagyon fájlalnám, ha érte nem tennék annyit, mint a másik kettőért.

– Biztosítlak, az ő fejében sem a házasságnak, sem más ilyen kapcsolatnak még a gondolata sem fordult meg – válaszolta az asszony. – Valóban bármi ilyesfajta célzás annyira felizgatja, hogy szerintem hagyjuk békében, legalábbis míg én élek. Ha pedig meghalok, úgy vélem – bár szomorúan hangzik –, legjobb lesz, ha kolostorba küldjük. Ott legalább békessége lesz, nem kell tartania attól, hogy nevetségessé válik, márpedig különcségei egyébként ezt eredményeznék.

Ugyanakkor azonban könnybe lábadt a szeme, és úgy köszönte Kobainak, hogy jó szívvel gondol a gyermekre, aki pedig nem is az övé.

Kobai ugyan aggodalmasan kerülte, hogy Szocsi lányával a

legkevésbé is megkülönböztetetten bánjon, ámde bármily furcsán hangzik is, még egyetlenegyszer sem látta a lányt, éppen párját ritkító szemérmessége miatt. Nem értette, mire ez a rejtőzködés, és úgy érezte, rossz fizetség ez kedvességéért. Nemegyszer óvatosan odalopakodott a lány lakosztályához, remélve, hogy a lány tudta nélkül megpillanthatja – de az minden alkalommal eltűnt. Egy nap üzenetet küldött neki, mondván, hogy anyja az udvarnál tartózkodik, így az ő kötelessége, hogy gondoskodjék róla.

– Boldogtalan vagyok – mondta –, mert ilyen makacsul kerülsz.

Ott ült a lány díszparavánja előtt; most végre kapott is néhány szónyi választ, és halványan ki tudta venni a paraván mögött meghúzódó alak körvonalait. Kellemes hangja volt, és amennyire megállapíthatta, finom, sőt elbájoló jelenség lehetett. Kobai meggyőződése szerint világszerte nem lehetett volna találni szebb lányokat, mint az ő két szülötte, és szíven ütötte a gondolat, hogy talán éppen a saját házában máris akad valaki, aki különb náluk.

– Az utóbbi időben annyira el voltam foglalva – szólt Kobai –, hogy már hónapok óta nem hallottalak játszani. Úgy tudom, Naka no Kimi nagyon sokat gyakorol a lantján, és igen jól megy neki a játék. Olyan hangszer az, hogy ha ügyetlen kézzel játszanak rajta, bizony igen kellemetlen hallgatni. Ha nincs jobb szórakozásod, kérlek, légy egy kicsit segítségére. Csupán egyszer-egyszer hallottalak játszani, de nyomban észrevettem, hogy a te előadásmódod az igazi régi stílus. Jómagam sohasem merülhettem el a zenetanulásban, de régebben sokat játszottam, és ami a jó hangzást illeti, megbízhatsz ítéletemben. Ma már egyedül Jugiri játszik úgy, mint Gendzsi. Azt hallom, Kaoru és Niu, mindketten igen tehetségesek, és sok gondot fordítottak játékukra. Lehetséges, hogy minden tekintetben egy színvonalon állnak elődeikkel, de állítom, hogy lantjátékukra ez nem áll. Valahogy gyengén és bizonytalanul fogják a hangokat. Jugirinál nyoma sincsen ilyen hibának, a te játékod pedig az övére emlékeztet. A lanton egy sereg hangra nincs is szükség. A hangok bemérése a fontos, és a vál-

tozatos pendítés a pálcika segítségével. Mindehhez jól értesz, márpedig nőtől mást nem is kíván az ember. Gyere, zenéljünk egy kicsit. Hozzátok ide a hölgy hangszerét!

A lányok, akikhez felszólítását intézte, úrnőjükkel ellentétben, nem riadtak vissza attól, hogy bájaikat mutogassák; kivételt csupán egy igen fiatal lány jelentett: ez szemlátomást jobb családból származott, mint a többiek. Lustaságból-e vagy félénkségből, de egyszerűen meg sem mozdult.

– Lassacskán a hölgyeidet is megtanítod rá, hogy félősen viselkedjenek velem szemben – szólt Kobai ingerülten.

Taju éppen indulni készült a Palotába. Az éjszakai szolgálatban szokásos, kevésbé szigorú öltözéket viselte, s ebben még bájosabb volt, mint megszokott udvari ruhájában.

– Vidd el ezt az üzenetet nővérednek az udvarba – szólt Kobai a fiúhoz, és csodálva bámulta. – Mondd meg neki, hogy fáradt vagyok, és hogy remélem, megbocsátja, amiért ma este nem megyek el a Palotába. – Majd hozzátette: – Hadd halljam, mennyit haladtál a fuvolázásban! Tudod, kellemetlen lenne, ha felszólítanának, hogy játssz a Palotában. Még sokat kell tanulnod. Játszd el a *szodzso* skálát* – szólt mosolyogva.

Taju igen tisztességesen fújta.

– Nem is olyan rossz! – állapította meg Kobai. – Most alkalmad lesz lantkísérettel játszani. Játssz valamit neki! – sürgette mostohalányát, az pedig egy kis idő múltán, ha nagyon vonakodva is, de engedelmeskedett: egész egyszerűen ujjaival* pengette halkan a húrokat, de igen ügyesen követte a fiú fuvolajátékát.

A keleti szárny verandájának közvetlen közelében szinte az ereszig nyúlt egy vörös szilvafa, és roppant finom illatot árasztott.

– Milyen pompás virágkiállítás van az ablakaid alatt! – jegyezte meg Kobai. – Történetesen tudom, hogy Niu herceg a Palotában tartózkodik. Törhetnél egy virágos gallyat és elvihetnéd neki. „Nála jobban ugyan ki is . . .*

– A te korodban az udvarnál én éppen úgy találkoztam Gendzsi herceggel, mint te most Niuval – folytatta. – Sohasem fogom elfelejteni azokat a napokat. Pályája épp akkor állt delelőjén. Ezek a te ifjú hercegeid kétségtelenül különbek az átlagnál – habár körülményeik olyanok, hogy mindenképp körülhízelgik és csodálják őket –, de ha az ember vele hasonlítja össze őket, el sem tudom képzelni, mit találnak rajtuk. Jó, lehetséges, hogy az elfogultság beszél belőlem. Az ember némelykor nem ismeri fel az értékeket, egyszerűen azért, mert ott éppen nem is várja. Nem mintha nagyon jól ismertem volna Gendzsit, de annyira azért igen, hogy megértsem: mit érezhettek azok, akiknek számára az ő halála nagy és fájdalmas veszteséget jelentett.

Kobai egy ideig szótlanul álldogált, majd szinte megörült, hogy foglalatoskodhat valamivel, ami segít elűzni szomorkás gondolatait: Tajunak segített letörni egy virágzó gallyat, majd még egyszer körülnézte a fiút, hogy az végre útnak indulhasson az udvarba.

– Ámbár lehetséges – tette hozzá Kobai –, hogy Niu egy szép napon éppúgy meglep bennünket, ahogy Ananda a gyülekezetet.* Nem kívánnám untatni, de a régi emlékekre gondolva írok neki egy-két szót, s add át majd a virággal együtt . . .

„Most, hogy sokatmondóan fújdogál a tavaszi virágok illatától terhes szél, bizonyára te is hamarosan eljössz, ó, csalogány, hogy meglátogasd a kertet, ahol e virágok nyílnak . . ." Így hangzott a vers, amelyet bíborszín papírra írt, nagy igyekezettel, hogy kézírása ne tessék elavultnak. Végül becsomagolta Taju keszkenőjébe, és útnak indította a fiút az udvarba. Taju mindig örült, valahányszor bármi ürüggyel beszédbe elegyedhetett azokkal a felnőttekkel, akikért rajongott. Most is sietett, ahogy csak vitte a lába, és éppen akkor érkezett meg, amikor Niu seregnyi kísérőjével és hódolójával éppen kijött a császárnő lakosztályából. A fiú csatlakozott a csoporthoz, de Niu nyomban észrevette és megszólította:

– Tegnap este nagyon korán eltűntél! Mikor jöttél vissza?

– Már az este visszajöttem – mondta Taju –, merthogy tegnap olyan korán távoztam, de azért is, mert hallottam, hogy itt vagy.

Gyerekes modorban beszélt, de nem volt benne egy szemernyi félénkség sem.

– Egyik nap hazakísérsz a Nidzso-inbe – mondta Niu –, itt semmihez sem lehet kezdeni. Kitűnően fogsz mulatni. Ott mindig rengeteg fiatal jön össze.

Intett Tajunak, hogy várjon. Kisérői illő távolságban hátramaradtak vagy elszéledtek; s mihelyt magukra maradtak, Niu megkérdezte:

– A trónörökös nem hívat mostanában? Emlékszem, egy időben elválhatatlanok voltatok. Attól tartok, hogy nővéred teljesen kiszorított téged.*

– Untam már olyan sűrűn odajárni – válaszolta a fiú. – Sokkal szívesebben vagyok veled.

– Én nemigen érdeklem – jegyezte meg Niu –, és valóban nem is tudom, miért érdekelném. De bosszant, hogy úgy viselkedik, mint aki nem is veszi emberszámba azokat, akik nem várományosai a trónnak. Ha alkalmad kínálkozik rá, emlékeztethetnéd, hogy végül is mindketten ősi családhoz tartozunk.

Ekkor adta át Taju a szilvavirágot. Niu nevetett.

– Egy perc csupán, és apádról is mondtam volna valami kellemetlent! – jegyezte meg.

Hosszan elnézte a virágot. Gyönyörű volt, nemcsak a színe és az illata miatt, de mert a virágok alakja és elhelyezkedése is különleges volt.

– A piros virágoknak a színe bűvöli el az embereket – jegyezte meg Niu –, de azt állítják, hogy az illatot a fehér virágnál kell keresni. Viszont bárkivel vitába szállnék azért, hogy ezeknek az illatuk is éppen olyan elbűvölő, mint a színük.

Valóban ez volt a kedves virága és őszintén örült az ajándéknak.

– Ma éjjel szolgálatban vagyok – jegyezte meg –, és a Palotában kell aludnom. Nem akarsz velem maradni?

Taju teljesen megfeledkezett a trónörökösnének szóló üzenetről. A herceg mellé szegődött, majd pedig boldogan feküdt mellette: a herceg ruhájából áradó illat mellett Kobai virága is szégyenben maradt volna.

– Hogyan lehetséges, hogy apád Oigimit választotta a trónörökös számára, ahelyett hogy azt a lányát adta volna hozzá, akinek kertjéből a virágot hoztad? – kérdezte most Niu.

– Nem tudom – felelte Taju. – Valami olyasmit mondtak, hogy várni kell vele addig, míg nem találnak valakit, aki megérti őt.

Niu azt hitte, hogy Kobai ezt csupán mentegetőzésnek szánja, amiért a saját lányát részesítette előnyben. Valami okból azonban Niut jobban érdekelte Kobai mostohalánya, és amikor válaszolt levelére, igyekezett elkerülni, hogy végleges választ adjon a neki tett célzásra. A fiú másnap hazavitte az elég hanyagul megfirkantott levelet, melyben ez a vers állt: „Ha olyan lenne a szívem, hogy hajlana bármely virág illatának csábítására, azt hiszed, hogy érzéketlenül haladnék el a szél illatos üzenete mellett?"

– Add ezt át apádnak – mondta. – De lelkedre kötöm, hogy szólj értem néhány szót nála is,* amikor szüleid nem hallhatják.

Taju mindig is különös érdeklődést tanúsított megközelíthetetlen mostohanővére iránt. Akkora titokzatosság vette körül, hogy éppen emiatt sokkal fontosabb személynek érezte, mint édesnővéreit. Ezek ugyanis megengedték neki, hogy egészen természetes és barátságos módon érintkezhessen velük. Taju méltatlankodott, hogy a trónörökös palotájának pompája Oigiminek jutott osztályrészül, és most boldog volt, mert a szilvavirág-ügy kapcsán lehetősége nyílt, hogy némileg helyrehozza ezt a méltánytalanságot.

Kobainak persze nem túlságosan tetszett Niu válasza.

– Nevetséges, hogy valaki így beszéljen önmagáról* – mondta. – Mindenki jól tudja, hogy számtalan kalandja van, márpedig ha hajlamai ezt diktálják, nem sok értelme lenne arra kényszerítenie önmagát, hogy természete ellen cselekedjék. Niu azonban fejébe vette, hogy Jugiri meg én helytelenítjük az ő életmódját, ezért valahányszor összekerülünk, mindig ilyen képtelenül tüntet önnön puritánságával.

Nem sokkal ezután felesége visszatért az udvarból.

– Egyik reggel Taju nagy illatosan távozott a császári Pa-

lotából – kezdte az asszony. – Eleinte semmi feltűnőt nem láttunk benne, de a trónörökös nyomban felfigyelt rá, amint bejött, és mondta is, hogy biztosan Niu herceggel volt. „Szóval így áll a dolog! – jegyezte meg. – Taju az utóbbi időben jóformán felém sem néz már." Persze leszidta a fiút, de közölte is, hogy haragszik rá. Mondhatom, roppant mulatságos volt. Arról is hallottam valamit, hogy írtál Niunak...

– Úgy van – mondta Kobai. – Nagyon szereti a szilvavirágot, és amikor a ház túlsó oldalán virágba borult a piros szilvafa, úgy éreztem, helyes, ha küldök neki egy gallyat. Tudod, mekkora szakértő az illatszerkészítésben. Bizonyos vagyok benne, hogy az udvarbeli hölgyek feleannyit sem értenek hozzá. Kaoru herceget viszont egyáltalán nem érdeklik az illatszerek, de nincs is szüksége rájuk, mert természetes illata felülmúlhatatlan. Kétségkívül van ennek valami oka, ami még az előző életében történhetett. Nem bánnám, ha többet tudhatnék erről. De hát semmivel sem furcsább, hogy embernek kellemes illata van, mint az, hogy némely virág illatos. A szilvavirág, amely olyan semmitmondó fácskán terem, szüntelen csodát jelent számomra.

Így fecsegett illatokról meg virágokról, valójában azonban állandóan Niura meg másodszülött lányára gondolt.

Szocsi lánya nem volt sem gyermekded, sem ostoba. Nagyon jól tudta, mi történik a környező világban, és úgy döntött, jobb, ha nem változtat eddigi életmódján. De nem is tett senki erőfeszítést, hogy betörjön magányába, hiszen az udvarlók általában inkább olyan lányok körül tolonganak, akiknek apjától támogatást remélhetnek, mintsem holmi apátlan teremtés körül, aki elvonul komor magányába. Ám Niu érdeklődését éppen ez a különös, komor életmód keltette fel, és elhatározta, hogy megpróbál kapcsolatba kerülni a lánnyal. Taju azután állandóan vitte a titkos leveleket és üzeneteket. A lány anyja persze figyelmes lett erre, és szomorúan látta: Kobai még most is makacsul arra törekszik, hogy tervére vonatkozóan valami választ kapjon Niutól.

Egy nap aztán így szólt férjéhez:

– Attól tartok, Niu érdeklődése olyan irányban nyilvánul meg, ahol teljesen kárba vész. Már egy ideje küldözgeti leveleit. Reménytelen dolog ez.

Niu üzeneteire nem érkezett válasz, de ez még csak fokozta elszántságát. A lány anyja némelykor úgy érezte, hogy mindenáron el kell fogadniuk ezt az ajánlatot, hiszen már most kitűnő poziciót biztosítana gyermekének, a jövőre nézve pedig egyenesen ragyogó kilátásokat jelent. Ámde – minden egyébtől eltekintve – igen nyugtalanító híreket hallott Niu jellemérő. Szemlátomást rengeteg titkos kapcsolatot tartott fenn. Hacsi no Mija herceg egyik lányával is nagy szerelmi bonyodalomba keveredett, és idejének javát Udzsiban tölti. Egyszóval olyan következtetésre jutott, hogy a fiatalember csélcsap és teljességgel megbízhatatlan, s így végül elvetette a gondolatot, hogy bátorítsa. Alkalomadtán azonban, pusztán udvariasságból, néhány szertartásos sorral nyugtázta a leveleket, amelyek továbbra is özönével érkeztek lányának.

HARMADIK FEJEZET

A Bambusz folyó

A most következő eseményeket a Tamakacura háza népéhez tartozó, még most is élő udvarhölgyek mesélték el nekem. Jómagam hajlottam rá, hogy a történet java részét csupán szóbeszédnek tekintsem, különösen azokat a részleteket, amelyek Gendzsi utódaira vonatkoznak, hiszen ezekkel nekik igen kevés kapcsolatuk lehetett. De akik engem tájékoztattak, mind felháborodtak arra a megjegyzésemre, hogy Gendzsi vagy Muraszaki hölgyei szükségképpen jobban ismerhetik az eseményeket, mint ők.

– Hogy valaki helytelenül meséli el a tényeket – mondták –, az sokkal inkább állhat Gendzsi embereire, hiszen olyan idősek már, hogy kihagy az emlékezetük!

Magam nem tettem semmi erőfeszítést, hogy tisztázzam ezt

a kérdést, hanem egyszerűen leírtam az eseményeket, ahogy elmondták nekem.*

Tamakacurának és Higekurónak három fia és két lánya volt. Higekuro gondosan eltervezte mindegyikük jövőjét, de míg türelmetlenül számolta a hónapokat, napokat, amelyek elválasztották tervei megvalósulásától, hirtelen elragadta a halál, s így legnagyobb álma, hogy legalább az egyik lánya bekerüljön a Palotába, egészen kilátástalanná vált. Minden ember ügyeskedik, s ha valaki olyan közhivatalt tölt be, mint Higekuro,* rengeteg ajándékot kap, szép földbirtokokat szerez. Ebből a szempontból tehát családjának nem is lehetett oka panaszra, hogy rossz körülmények közt maradt volna. De pompás otthonuk és nagy vagyonuk csupán arra volt jó, hogy még fokozza a családtagok magányát, elszigeteltségét. Igaz, Tamakacura apja révén rokonságban állt a birodalom jó néhány előkelő családjával. Sajnos azonban éppen ezeknél a családoknál törődnek a legkevesebbet a rokonsággal. Ráadásul Higekuro bizonyos adottságai – megbízhatatlan volt és furcsán érzéketlen – lehetetlenné tették, hogy bárkivel is jó barátságba kerüljön. Gendzsi persze mindvégig úgy kezelte Tamakacurát, mint kezdetben, és írott végrendeletében általános örökösei közt Tamakacura neve közvetlenül az akasi hercegnőé mellett szerepelt. Ráadásul Jugiri – apja akaratához híven – időnként meg is látogatta Tamakacurát.

Tamakacura fiai felnőttek már. Ámbár apjuk halála megnyirbálta reményeiket, Tamakacura nem kételkedett benne, hogy boldogulni fognak. Lányai jövője sokkal nyugtalanítóbb kérdést jelentett. Higekuro még javában élt, amikor már megvallotta a császárnak nagy kívánságát, hogy egyik lányát szeretné bejuttatni a Palotába. Lányai ekkor még gyermekek voltak csupán, de a császár nem feledkezett meg Higekuro kéréséről, s mihelyt a lányok, egy idő múltán, megfelelő korba kerültek, emlékeztette Tamakacurát a férjének tett ígéretre. Felhívását többször is megismételte, de Tamakacura mindannyiszor kitért a határozott válasz elől. Jól látszott, hogy a császár érdeklődését teljesen leköti a felesége,* márpedig Tamakacura nem tudott megbékélni a gondolattal, hogy lánya alárendelt

helyzetbe kerüljön, s a haszontalan szürke senkik seregét szaporítsa. Rjozen excsászár is bátorítóan írt neki, s emlékeztette, milyen csalódást szerzett neki akkor régen.

– Öregszem – mondta Rjozen –, és magam már semmit sem tudok felajánlani, ami vonzó lehet egy ifjú lány számára. Apai barátjának tekinthetne, aki készséggel leveszi válláról az élet minden terhét és gondját.

Tamakacura házassága igen rosszul sikerült, és bizonyos volt benne, hogy Rjozen annak idején esztelenségnek tartotta választását. Ha most neki adja egyik lányát, ezzel mintegy beismeri önnön tévedését, és engesztelést nyújt – már amennyire ilyen későn egyáltalán szó lehet erről – a sérelemért, amely akkor Rjozen büszkeségét érte.

A két lányról az a hír járta, hogy igen csinosak, és máris számos fiatalember versengett kegyeikért. Kurodo no Soso, Jugirinak Kumoitól való egyik fia, állandóan verseket küldözgetett. Jugiri fiai közül ő számított a kedvencnek, és roppant gonddal nevelték fel.

A két családot több oldalról is szoros kötelékek fűzték össze,* így Tamakacura természetesen megengedte Jugiri fiainak, hogy kedvükre járjanak-keljenek a házban. Ámde Tamakacura hölgyei panaszkodni kezdtek, hogy Kurodo viselkedése egyre terhesebbé válik. Már látni sem bírták, mert éjjel-nappal zaklatta őket holmi üzenetekkel, amelyek Himegiminek, a nagyobbik lánynak szóltak. Tamakacura is megsokallta a dolgot, és az sem igen tetszett neki, hogy Jugiri meg Kumoi annyira pártolják fiuk tervét.

– Még ezután kell kiharcolnia jövőjét – mondta Jugiri –, de mindketten nagyon hálásak lennénk neked, ha fontolóra vennéd ezt a házassági tervet.

Tamakacura azonban eltökélte, hogy nagyobbik lánya semmiképp nem lehet köznemes felesége. A kisebbik lányát talán hozzáadná, de Kurodónak előbb még biztosabb és jelentékenyebb pozícióba kell jutnia.

De bármilyen kevéssé óhajtotta is, hogy Kurodo legyen a férje nagyobbik lányának, még sokkal nagyobb bajt jelenthet, ha a fiú titokban viszonyt kezd Himegimivel – ezért Tamaka-

cura szüntelenül arra kérte a fiú érdekében közbenjáró hölgyeket, hogy az ügyet ne engedjék ki kezükből. A hölgyek tehát két malomkő közt őrlődtek, s egy csöppet sem volt irigylésre méltó helyzetük.

Ebben az időben, ahol most tartunk, Kaoru még csak tizennégy éves lehetett, de jelleme szemlátomást kialakult már, és jövője olyan biztatónak látszott, hogy Tamakacura egyáltalában nem idegenkedett volna attól, ha udvarlóként jelentkezik. És miért is idegenkedett volna? Végtére Kaoru Gendzsi fia, Szuzaku császár unokája, Rjozen excsászár fogadott fia, és máris a negyedik rangban levő állami tisztviselő.

Tamakacura háza és Kaoru anyjának palotája is a harmadik kerületben állt, és gyakran megesett, hogy Tamakacura fiai magukkal hozták Kaorut. Tamakacura házában ez idő tájt történetesen csak úgy hemzsegtek a csinos ifjú udvarhölgyek, s a látogatók nagy érdeklődést tanúsítottak irántuk. A fiatalemberek közül a legcsinosabb és a leggyakoribb látogató Kurodo volt. A legelőkelőbbnek és a maga tartózkodó módján a legvonzóbbnak azonban a negyedik rangban levő fiú, Kaoru tetszett. Részben talán azért, mert Gendzsi fiától mindenki valami rendkívülit várt, mindenütt kitüntetőn és megkülönböztetetten bántak vele. A Tamakacura szolgálatában levő fiatal lányok roppantul rajongtak érte, maga az asszony pedig azt szokta mondani: „igazán jó ránézni" – és valahányszor eljött, mindig hosszan, bizalmasan elbeszélgetett vele, mondván, hogy Kaoru az egyetlen ember, aki emlékezteti őt Gendzsi hercegre.

– Jugiriból ugyanis olyan fontos közéleti személy lett – állapította meg –, hogy őt már csak kivételes alkalmakkor láthatom.

Tamakacura testvérének tekintette Kaorut, és az is úgy jártkelt a házban, mint második otthonában. Tamakacurát meglepte, hogy a divatos, időfecsérlő léhaságok egyáltalán nincsenek ínyére. Csendes természete miatt valóban itt is és otthon is sokat panaszkodtak a fiatal lányok, és azt mondták, hogy ez végül is elég kiábrándítóvá teszi a vele való érintkezést.

Újév napján Tamakacurához látogatóba jött öccse, Kobai, meg To no Csunagon, Higekuro fia, valamint Jugiri, hat fiával együtt. Jugiri igen szép és tekintélyes ember volt; fiai – mindegyikük a maga módján – szintén igen jó megjelenésűek. Az újév alkalmából mindegyikük igen szép előléptetésben részesült; Tamakacura gondolta is, hogy Jugiri családjának nem sok oka lehet aggodalomra. De különös volt, hogy a legkisebb fiú, Kurodo no Soso – pedig otthon sok kényeztetésben volt része – minden alkalommal szórakozottabbnak és lehangoltabbnak látszott.

Jugiri a diszfüggöny előtt foglalt helyet, és sokkal beszédesebb volt, mint azelőtt.

– Nagy idő múlt el, mióta utoljára itt jártam – kezdte. – Úgy látszik, ahogy múlnak az évek, mind kevesebbet és kevesebbet járok el hazulról. Mondhatom, hogy a Palotában történő megjelenésemet leszámítva, bármely látogatás valóságos esemény számomra. Pedig sokat jár az eszemben, milyen kellemes lenne elcsevegni veled a régi időkről. Fiaimnak azonban több szabad idejük van, mint nekem. Gondolj rá, hogy néha hasznosítsák magukat nálad. Mindig emlegetik, hogy szeretnék tudni, miben lehetnének segítségedre.

– Manapság olyan keveset törődnek velem – válaszolta az asszony –, hogy szinte kételkedem, élek-e még valóban. De ha hozzád hasonló látogatóm akad, szinte úgy érzem, visszatértek a régi napok . . . – És emlékezetében felmerültek Gendzsi csodálatos látogatásai.

Most hirtelen Rjozen excsászár ajánlatára terelődött a szó.

– Nem tudom, mitévő legyek – jegyezte meg Tamakacura. – Nagyon kockázatos az udvarba küldeni egy lányt úgy, hogy ne álljon mögötte hatalmas pártfogó.

– Úgy hallom – szólt Jugiri –, hogy a jelenlegi császár is küldött meghívást, s így még ebben a kérdésben is döntened kell. Rjozen dicsősége mindenesetre már a múlté, s az ilyen házakban mindig bizonyos lehangoltság uralkodik. De ő maga elbűvölő ember, s ez idő múltán is csak kevéssé kopik meg. Csupán annyit mondhatok, ha nekem lenne egy odavaló lányom, nem haboznék. Sajnos, az enyéim közül egyiknél sincsenek meg azok a körülmények, amelyek lehetővé tennék, hogy

jól beilleszkedjék olyan környezetbe.* Lányodnak biztosan meglesz az az előnye, hogy Csudzso úrhölgy* támogatni fogja; sok családot éppen ez tart vissza, hogy felajánlja lányát, mert éppen az ő ellenkezésétől félnek.

– Csudzso úrhölgynek most kevés a dolga – felelte Tamakacura –, és ha akarja, valóban igen kellemessé teheti lányom életét. Igen, azt hiszem, ha Csudzso úrhölgytől kapnék ajánlatot, akkor elszánnám magam.

A látogatók ekkor testületileg tovább mentek Njoszan úrhölgyhöz, és magukkal vitték Tamakacura fiait is. Njoszant ugyanis továbbra is látogatta apja* rokonsága, mert még most is lekötelezettnek érezték magukat, másrészt eljártak hozzá Gendzsi barátai is, mert a herceg annak idején megkérte őket, ne hanyagolják el az asszonyt. Most aztán egy sereg ember tódult be hozzá – Tamakacura fiai: Szakon no Csudzso, Ucsuben és Dzsidzsu, Jugiri az összes fiaival és még sokan mások.

Estefelé Kaoru is eljött Tamakacurához. A ház egész nap tele volt fiatalemberekkel, és egyikükre sem lehetett volna azt mondani, hogy semmitmondó vagy csúnya. De mihelyt Kaoru belépett, minden tekintet feléje fordult.

– Micsoda különbség! – suttogta az egyik ifjú udvarhölgy. – Itt a vőlegény! Tamakacura úrhölgynek őt kellene választania nagyobbik lánya számára.

És valóban, páratlan bájt sugárzott Kaoru kisfiús lénye és illata, mely körüllebegte, bármerre ment. Meglehet, hogy Tamakacura lánya tapasztalatlan, de nehéz elképzelni, hogy amennyiben eszénél van, bármi kétsége legyen, kit válasszon.

Tamakacura azonnal meghívta Kaorut magánkápolnájába. Kaoru felment a keleti lépcsőn, és a kápolna ajtaját borító függönyön át elbeszélgetett az asszonnyal. A közelben, egy szilvafán, mely félénken bontogatta szirmait, fülemüle próbálgatta első dalát. Hát még ilyen pillanatban sem képes feloldódni ez a különös fiatalember?! A házbeli hölgyek ezen töprengtek éppen, és többször is megpróbáltak beszélgetést kezdeni a fiúval. Kaoru higgadtan, szűkszavúan válaszolgatott. Végül az egyik lány, Szaiso no Kimi, arra vetemedett, hogy elmondja ezt a verset:

– Ó, első szilvavirág! Bárha így, közelről, illatodhoz hasonlóan színed* is édesebbé válna!

Rögtönzés volt ez csupán, melyre Kaoru mindössze ennyit válaszolt:

– Szépek és illatosak a bimbók, amelyeket a fa rejteget – a fa, mely távolról feketének és kopárnak látszik... De ha kételkedtek benne... – tette hozzá nevetve, és kinyújtotta karját.

A hölgyek egymás után megpróbálkoztak vele, hogy valami érdeklődést ébresszenek benne, de ekkor odajött Tamakacura, és suttogva közbeszólt:

– Nyűgös teremtések! Hát sosem tudtok senkit békében hagyni! Nem látjátok, hogy csak kellemetlen helyzetbe hozzátok? Kaoru komoly fiatalember.

„Komoly fiatalember"! Kaoru meghallotta e szomorkás minősítést, és bizony nem érezte hízelgőnek.

Tamakacura harmadik fia, Dzsidzsu, éppen hazatért, mert még nem volt itt az ideje, hogy az udvarba menjen szolgálatba, a szokásos újévi látogatásokra pedig nem volt kedve. Áloéfából faragott két tálcán gyümölcsöt meg bort hozott be.

– Jugiri napról napra jobban hasonlít Gendzsi hercegre – mondta Tamakacura. – De benned, Kaoru, semmi hasonlóságot nem látok. Persze lehetséges, hogy Gendzsi ilyen fiatal korában szintén igen csendes és halk szavú volt.* Igen, merem mondani, biztosan ilyen volt a te korodban.

A hónap folyamán, később, amikor a szilvafák már virágba borultak, Kaoru elindult, hogy meglátogassa Dzsidzsut, Tamakacura fiát. Eltökélte, hogy most megcáfolja azt a véleményt, mintha ő „komoly" vagy nehezen kezelhető lenne. Ahogy belépett a női lakosztályok udvarára nyíló nagy ajtón, arra lett figyelmes, hogy valaki, hozzá hasonló egyszerű ruházatban,* ott áll az árnyékba húzódva, nyilván abban a reményben, hogy ott nem veszik észre.

Kaoru elkapta a betolakodó ember ruhája ujját, és nem kis meglepetéssel látta, hogy Kurodo no Sosót csípte el. Bent valahol citerán és lanton játszottak: nem kétséges, hogy Kurodo no Sosót a zene csalogatta az ajtó mögött levő rejtekhelyre.

Kaoru megsajnálta. Világos: Kurodót arra húzza a szíve, ahol a legcsekélyebb reménye sincs győzelemre. Ebből baj lesz, irtózatos baj! A zene elhallgatott. Kaoru gyorsan odasúgta Kurodónak:

– Mutasd az utat! Te jobban ismered a házat, mint én.

Végigmentek a nyugati folyosón, majd megálltak ott, ahol kint egy vörös szilvafa nőtt. Már ahogy közeledtek, Kaoru fütyülni kezdte *A szilvafa* dallamát.* Bentről valaki kissé megnyitotta a szárnyas ajtót, és több citerán nyomban felcsendült a kíséret. Kaoru eleinte alig hitte, hogy nők muzsikálnak, mert a dal *rjo** hangnemben van, de amint megismételte, bent valaki, most már lanton, roppant ügyesen kísérte a dallamot.

Ide aztán érdemes eljárni! Kaoruban felébredt az érdeklődés: egyszeribe úgy érezte, hogy őt is magukkal ragadják az események.

Ekkor a függöny mögül valaki kinyújtott egy japán citerát. Kaoru intett Kurodónak, hogy vegye el, az pedig Kaorut biztatta – egyszóval egyikük sem nyúlt a hangszerért. Bizony kár volt, mert Tamakacura* fiával, Dzsidzsuval, kiüzent Kaorunak: hallotta, hogy pengetése a megboldogult To no Csudzso játékához hasonlít, és most kíváncsi, igaz-e ez. Kaoru ugyan bármi mást szívesebben művelt volna, mint hogy bemutassa pengetési technikáját, de felkapta a hangszert, és hanyagul megpendített néhány hangot. Tamakacura azonban ennyiből is nyomban látta, hogy mestere a hangszernek.

– Tudod, nem is annyira To no Csudzsóra, mint fiára, Kasivagira emlékeztet a játékod – mondta. – Valóban, sok tekintetben roppantul hasonlítasz rá. – És bár nem valami jól ismerte Kasivagit, a puszta gondolat, hogy már nincs e földön, máris könnyeket csalt szemébe, amint ez a legtöbb öregedő emberrel megesik.

Kurodónak igen kellemes hangja volt, és most elénekelte *A lóhere* című dalt.* És mivel nem volt velük gáncsoskodó idősebb ember, aki oktatgató tanácsaival közbeszóljon, ezek ketten egyre énekelték a régi dalokat, egyiket a másik után. Tamakacura fia, Dzsidzsu, azonban ügyetlen volt a zenéhez, akár az apja, s most is csak üldögélt és borozgatott.

– Gyere – nógatták –, próbáld meg te is, hátha megy!

Dzsidzsu tehát velük énekelt, amikor azok ketten rázendítettek *A Bambusz folyó*ra.* Hangja még kialakulatlan volt, de egyáltalában nem kellemetlen.

Egy idő múlva a belső szobából kihozták a nagy cserépkupát. Kaoru már elég sokat ivott, és most eszébe jutott, hogy hallotta: ha az ember átlép egy bizonyos határt, akarva-akaratlan beszélni kezd olyan dolgokról, amiket titkolni kíván. Félre is tette a kupát.

– Ezt jobban szereted? – kérdezte Tamakacura, és kiküldött neki egy *hoszonagát*,* és belefogva egy *ko-ucsigit**: mindkét ruhadarabot kellemesen beillatosították, és úgy rendezték el ráncaikat, mint viselésnél. Kaoru úgy tett, mint aki nem tudja, mik ezek, és nagy lökdösődés, nevetgélés közepette sikerült továbbadnia őket Dzsidzsunak. Ezután megpróbált elszökni, de Dzsidzsu megakadályozta, hogy elhagyja a házat, és ismét ráborította Tamakacura ruháját.

– Hadd menjek – mondta Kaoru –, nem tölthetem az egész éjszakát az „itató istállóban".* – S azzal el is rohant.

Kurodo no Soso meg volt győződve róla, hogy ha Kaoru eljárogat majd a háznak e részébe, neki már semmi esélye nem lehet. Nagyon elcsüggedt, és lépten-nyomon azt mondogatta, hogy ha valakiben annyira nincs semmi vonzóerő, mint benne, annak számára az élet semmit sem ér.

Másnap reggel Dzsidzsu levelet kapott Kaorutól. Zömmel *kana* írással* írta, ami nyilván azt jelentette: szeretné, ha anyjának is megmutatná. Látszott, úgy érzi, hogy előző este féktelenül viselkedett. „Ugyan mit gondolhattatok rólam?" – töprengett levelében. A levél szélére pedig ezt a költeményt írta: „A Bambusz folyó hídján állva csupán egy keskeny erecskét mutattam meg a szívem mélyén hömpölygő áradatból."

Tamakacura szobájában az asszony és Dzsidzsu együtt nézegette a levelet.

– Szépséges írása van! – jegyezte meg Tamakacura. – Nem is tudom, honnan szedhetett fel olyan sokrétű tudást. Alig néhány éves volt, amikor apja meghalt, anyja pedig igen kevés figyelmet szentelt neki.

Azt remélte, hogy a levél láttán Dzsidzsu majd elszégyelli magát a saját ákombákom írása miatt.

„Csupán az »itató istálló« bántott bennünket* – írta Dzsidzsu válaszában. – Egyébként senki nem kifogásolt semmit." A levél mellett ez a vers állt: „Nem csoda, hogy elmenekültél, hiszen a Bambusz folyó mellett elterülő virágoskertben nincs olyan ág, ahol gondolatod megpihenhetne."

Ez azonban nem egészen így lehetett, mert Kaoru ezután olyan gyakori vendég lett Dzsidzsunál, hogy az már magyarázatra szorult, és végső kétségbeesésbe kergette Kurodo no Sosót, mivel el sem tudta képzelni, hogy kettejüket látva, bárki is ne Kaorut szeresse meg jobban. És Kurodo feltevése szemlátomást nem is járt nagyon messze a valóságtól. Hogy Tamakacura háza népéből csupán egyet említsek: Dzsidzsu nagyon örült, hogy a körülmények ilyen bizalmas, kedves baráthoz juttatták.

A harmadik hónapban jártak. Ez a cseresznyevirágzás fő ideje: nemcsak hogy dúsan ellepi az ágakat, de a levegőben is özönével kavarognak a hulló szirmok. Tamakacura palotájában mély csend honolt. Egész nap egyetlen vendég sem érkezett, és már valószínűtlennek látszott, hogy bárki is beállítson: Himegimi és húga – két bájos, élénk, tizenhét-tizennyolc éves lány – ott ült az ablaknál. Kétségtelenül Himegimi volt a feltűnőbb, és szépsége teljes egészében megfelelt a legújabb ízlésnek. Érthetetlennek is látszott, hogy ne találjon jobbat holmi köznemesi származású férjnél. Sötétvörössel bélelt fehér ruhát viselt, és szoknyájának színárnyalata a labdavirágéra emlékeztetett, amint az egymásra bukó hajtások sárga fényt vetettek a padlóra. Páratlan magabiztosság és fegyelmezettség áradt belőle. Húgán világos árnyalatú vörhenyesbarna ruha volt, s ez a szín jól illett hosszú, bodros hajfürtjeihez.* Igen magas volt, de kecses és ügyes mozgású. Arckifejezése komolyabb volt, mint nénjéé, és úgy tetszett, hogy nála sokkal mélyebb érzelmekre képes.

Kettőjük közül általában a nagyobbik lányt, Himegimit tartották vonzóbbnak. Most éppen egymással szemközt ültek és rajzolgattak. Olyan elfoglaltság ez, melynél a hölgyek bájai

igen előnyösen mutatkoznak meg: hajfürtjeik lengenek, fejüket hol felemelik, hol lehajtják. Velük volt öccsük, Dzsidzsu is, mert – mint mondta – látni óhajtja őket, „amikor éppen nem fecsegnek". E pillanatban két bátyjuk, Szakon no Csudzso és Ucsuben nézett be a szobába.

– Dzsidzsu jogtalan előnyökhöz jutott velünk szemben! – méltatlankodtak. – No nézd csak, a hölgyek kinevezték a rajzverseny döntőbírójává! – És igazi világfiak módjára, műértő képet vágva, elindultak a rajzasztalok felé, a szolgálattevő hölgyekre bízván, hogy helyet készítsenek számukra.

– Nagyon helytelen – jegyezte meg Szakon no Csudzso –, hogy mialatt én halálra dolgozom magam a Palotában, Dzsidzsu besétál ide, és kitúr a helyemből!

– No és engem? – kérdezte Ucsuben. – Az én munkám az államtanácsban még sokkal több időmet elveszi, éppen ezért könnyű szívvel meg lehet bocsátani, ha itthon netán elhanyagolnám udvariassági szolgálataimat... ámbár sosem voltam ilyen álnok.

A lányok abbahagyták a játékot, csak ültek és riadtan bámultak maguk elé – és csak még bájosabbnak látszottak. Szakon no Csudzso tudta, hogy jómagának a Palotában és másutt is mennyire hiányzik apjuk, a megboldogult miniszter támogatása. És ahogy elnézte húgait, könnyek gyűltek a szemébe, mert eszébe jutott, hogy az ő helyzetük csak még rosszabb. Szakon no Csudzso huszonhetedik évében járt. Már volt némi tekintélye, s úgy érezte, mindent latba kell vetnie, hogy húgaiért legalább a töredék részét megtehesse annak, amit apjuk megtett volna értük.

Kint, a kertben, a sok virágzó fa között állt egy különleges cseresznyefa, melynek illata messze túlszárnyalta a többiekét. Szakon kiküldött valakit, hogy törjön le egy gallyat, és átadta nővéreinek.

– Micsoda virágok! – ámuldozott Himegimi. – Nincs is ezekhez fogható!

– Ezen a fán vesztünk össze kicsi korunkban – jegyezte meg Szakon no Csudzso. – Mindegyikőtök a magáénak vallotta, mire kijelentettem, hogy az enyém. Apa azt állította, hogy Hi-

megimié, anya állítása szerint viszont Vakagimié.* Egyszóval, egyikük szerint sem volt az enyém, és emlékszem, hogy bár nem sírtam, nem is kiabáltam, de nagyon boldogtalan voltam miatta... Vénül már a cseresznyefa – folytatta –, és érezteti az emberrel, hogy maga is vele öregszik. De sokan elmentek már, akik valamikor velünk együtt élvezték illatát!

Bánatos hangon beszélt, de arcán enyhe mosoly ült. Húgai ritkán látták ilyen komolynak. Nős volt már, felesége családjánál lakott, így ritkán volt része ilyen csendes órácskában, mint most itt, anyja házában. De ma úgy döntött, hogy eljön, kizárólag a cseresznyefa kedvéért.

Furcsa volt elgondolni, hogy ez a meglett ember Tamakacura fia, mert az asszony sokkal fiatalabbnak látszott koránál, és sokat megőrzött szépségéből. Rjozen excsászárnak is, amikor minduntalan érdeklődött Himegimivel kapcsolatos tervei iránt, nem annyira a lány, mint inkább az anyja járt az eszében. Mert ahogy eltűnődött a dolgon, semmi egyéb lehetőséget nem látott, hogyan láthatná viszont Tamakacurát.

Szakon no Csudzsónak határozott elképzelései voltak húgának jövőjéről.

– Mindennek megvan a maga ideje – mondta –, Rjozen ideje pedig lejárt. Megengedem, hogy még most is igen megnyerő ember, de ha ő lenne a legszebb, legvonzóbb férfi a világon, jelenlegi helyzetében akkor is csak szomorú lehet az élete. Így van ez mindennel, a citera és fuvola hangjával, fák virágával, madarak énekével: mindegyiknek megvan a maga ideje – akkor gyönyörködteti szemünket, fülünket. A trónörökös viszont most...

– Ugyan hagyd el – szakította félbe Tamakacura. – Ott nincs szükség a lányra. Érdeklődését teljesen lekötik. Ha Higekuro élne, megkockáztathatnánk, de most olyasvalamit kell kigondolnunk, ami ha nem is ragyogó, de legalább biztos jövőt jelentene Himegimi számára.

Mihelyt Szakon no Csudzso eltávozott, a két lány összegezte a rajzverseny eredményét. Három közül kellett kiválasztani a legjobbat, s nevetve megállapodtak, hogy a győztese lesz a cseresznyefa. Mivel esteledett, szorosan az ablakhoz tolták a rajzasztalt, komornáik pedig felhúzták az ablakredőnyöket, majd úrnőjük köré gyűltek. és mindegyikük igyekezett a győzelmet a maga oldalára fordítani.

Ekkor, szokásához híven, megjelent Kurodo no Soso, és egyenesen Dzsidzsu szobájába ment – ámde Dzsidzsu eltávozott bátyjával. Látta, hogy nincs ott senki, s minthogy a női lakosztályhoz vezető folyosó ajtaja félig nyitva állt, Kurodo halkan odalopakodott és benézett. Akkora szerencséje volt, hogy belekábult. Elállt a szívverése, mintha hirtelen maga Buddha tűnt volna fel előtte. Borús idő volt, és késő́re is járt, de a sok elmosódó alak közt hamarosan felfedezte a tündöklő „cseresznye"-ruhát.* Igen, biztosan ő az! Csak bámult és bámult, hogy legalább megmaradjon valamije, amire emlékezhet, „mikor már lehulltak a virágok".* Jól látta a lányt, de szépsége csak még nagyobb szomorúsággal töltötte el. Most még pontosabban tudta, mennyit veszít a sors rendeléséből.

A szolgálattevő fiatal lányok többsége elég lenge, hanyag öltözéket viselt, s az esti fényben elbűvölő látványt nyújtottak. A rajzversenyben a nagyobbik lány maradt a vesztes.

– Hol a koreai harsona?* – kérdezte valaki elmésen.

– Mindig az volt a baj – mondta Vakagimi egyik hölgye –, hogy bár megvolt a saját fátok, mégis évről évre azt erősgettétek, hogy ez a tiétek, mivel ez áll legközelebb úrnőtök lakosztályához. Nos, ennek vége már!

Az „ifjak csapata", győzelmi mámorában, egészen lármássá vált.

Kurodónak halvány sejtelme sem volt róla, mi játszódik le, de mulattatta a beszélgetés, és szívesen bekapcsolódott volna. E pillanatban azonban szó sem lehetett erről, hiszen nagy neveletlenség lett volna betörni a hölgyek társaságába, amikor öltözékükből és viselkedésükből is világosan látszik: arra számítanak, hogy senki sem zavarja meg őket. Kisurrant tehát, remélve, hogy hamarosan jobb alkalom kínálkozik, s addig is megbújt kint, a sötétben.

Szeles este volt, és a cseresznyevirág, amelynek birtokáért a két nővér versengett, sűrűn záporozott a földre.

– Bár nem lesztek az enyémek, nyughatatlan, hűtelen virá-

gok, mégis elszorul a szívem, hogy látom: feltámad az esti szél.

Így szólt Himegimi verse. Komornája, Szaiso pedig ezt a költeményt mondta:

– Sebezhető győzelem az, mely a szél első leheletére letépdesi és földre szórja jutalmát!

Majd Vakagimi:

– E földön a szél diktálja a törvényt, hogy az ágról lehulljon a virág, de mivel enyém a fa, szívemnek nem lehet nyugta.*

Komornája, Taju pedig így verselt:

– Bölcsek a virágok, mert a tó szélére hullanak, és mint a hullám tajtéka, kicsapódnak a te partodra.*

Most Vakagimi egyik apródja odament a fa alá, összegyűjtött egy marék szirmot, s amint hozta, közben ezt a verset mondta:

– Bár az ég nagy szelei szétszórják őket, én összeszedem, mert enyémek ők, e cseresznyefa virágai!

Erre egy kislány, Nareki, aki Himegimi szolgálatában állt, így válaszolt:

– Ó, ti önzők! Ha ruhátok ujja elég bő lenne, még illatát is elfognátok, és megtartanátok magatoknak!*

Ahogy múlt az idő, az excsászár egyre inkább ragaszkodott kívánságához. Felesége, Csudzso úrhölgy is írt, és hangoztatta, számára is kényelmetlen Tamakacura halogató magatartása,* mert Rjozen fejébe vette, hogy Tamakacura az ő ellenkezése miatt habozik még most is. „Mostanáig csupán tréfásan célozgatott erre – írta Csudzso úrhölgy –, de igen nehéz helyzetben vagyok. Hacsak nincs valami különös indokod, kérlek, most már haladéktalanul intézd el az ügyet."

Tamakacura belátta, hogy tovább nem várakoztathatja a császári párt. Nyilvánvalóan ez Himegimi sorsa; nincs más teendő, mint hogy a lehető leggyorsabban összekészítse a holmikat, amelyekre lányának és minden udvarhölgyének szüksége lehet az excsászár palotájában.

Az előkészületek híre csakhamar Kurodo no Sosónak is fülébe jutott. Fejvesztetten elrohant anyjához, Kumoi úrhölgyhöz, és könyörögve kérte, lépjen közbe. Az élete függ tőle,

mondta kétségbeesetten. Kumoi tehát a következőket írta Tamakacurának: „Tudom, esztelen és arcátlan cselekedet, hogy írok neked ebben az ügyben, de mentségemre szolgáljon, hogy meglehet, olyan sötétségben* tévelygek, melynél mélyebbet nem hozhat az élet. De te is olyan helyzetben vagy, mint én, s úgy hiszem: te lennél az utolsó, aki félreért. Bizonyos vagyok benne, megtalálod a módját, hogy eloszlasd aggodalmaimat."

Elszomorító volt ez a levél, annál is inkább, mert Tamakacura egyáltalán nem volt bizonyos benne, hogy helyesen cselekedett. „Biztosítlak – válaszolta –, hogy a magam számára is roppant kényelmetlen a dolog, de úgy érzem, Rjozen annyira állhatatos, hogy nincs más választásom. Csupán arra kérhetlek, várj egy kicsit türelemmel. Remélem, hogy erre a nehézségre később javasolhatok valami megoldást, ami mindegyikőnk számára elfogadható és kielégítő lesz." Tamakacurának olyan elképzelése volt, hogy mihelyt minden lezajlik, Kurodo no Sosót majd rá lehet venni, vegye el a kisebbik lányt, Vakagimit. Bizonyosra vette, hogy Rjozen mindkét lányt szívesen felvenné udvartartásába, de érezte, hogy ennek a javaslatnak kényszer-íze lenne. Viszont Kurodo no Soso pályafutásában még csak ott tartott, amikor kilátásai még teljesen bizonytalanok . . . Pedig kár volt ennyit töprengenie: Kurodótól mi sem állt távolabb, mint hogy parancsszóra megváltoztassa érzelmeit, és elérhetetlen vágyának még jobban megszállottja volt, mint valaha. Állandóan üldözte annak a tavaszi estének emléke, és még most is, hogy odalett minden reménye, egyre csak az járt az eszében, hogyan ismétlődhetne meg még egyszer az a látomása.

Egyik este, mint már annyiszor, ismét elment Dzsidzsuhoz, ámbár tudta, hogy céltalan, de nem volt maradása. A fiú éppen egy levelet olvasott, amit Kaorutól kapott. Dzsidzsu azonnal félretette a levelet. Kurodo no Soso ebből máris tudni vélte, miről szól a levél,* és habozás nélkül utánakapott. Ha Dzsidzsu elveszi tőle, ezzel csak megerősíti, hogy gyanúja alapos, de mivel szó sem volt arról, hogy az írás holmi szerelmes levél, hiszen írója csupán általánosságban panaszolta el boldogtalanságát, Dzsidzsu meg sem próbálta visszaszerezni.

A Kaoru leveléből áradó szelíd, visszafojtott mélabú mélységesen nyugtalanította Kurodót. Rádöbbent, milyen ellentétet jelent ez a maga vad kitörései mellett, hiszen látta, barátai annyira megszokták már, hogy rá sem hederítenek – egyszerűen neveletlennek és nevetségesnek tartják viselkedését. Szó nélkül visszaadta a levelet, és egy pillanatra megfordult a fejében, hogy felkeresi Omotót, Himegimi egyik udvarhölgyét, mert neki szokta kiönteni a szívét. De mi célja, hogy újból elmondjon mindent, amit már annyiszor elmondott?!

– Válaszolnom kell a levélre – jegyezte meg Dzsidzsu, és máris elindult Tamakacura szobája felé, nyilván azzal a szándékkal, hogy mielőtt válaszolna, megmutatja a levelet anyjának.

Egy perc múlva Kurodo, akarata ellenére, ismét ott termett Omoto szobájában, és szívettépőbben ecsetelte szenvedését, mint valaha is. Nem lehetett komolyan venni, de durvaság lett volna kinevetni. Omoto csak hagyta, hadd beszéljen.

Kurodo ekkor bevallotta, hogy azon az estén, amikor Himegimi vesztett a rajzversenyben, megleste őket játék közben, és kérte Omotót, hogy mielőtt Himegimi örökre elmenne, még egyszer hadd vessen rá egy futó pillantást, hogy legyen, ami egy kis ideig éltesse.

– Hisz nemsokára úgyis elveszítek mindent – mondta –, vége szakad még ezeknek a beszélgetéseinknek is, amelyek fájók ugyan, de később drágák lesznek számomra, mert mindössze ennyi emlékem marad.

Omoto túlságosan jól ismerte Kurodót, mintsem megpróbálja levenni lábáról Tamakacura túlontúl egyszerű módszerével.* Nagyon bosszantotta a saját tehetetlensége, hogy semmi megnyugtatót nem tud mondani a fiatalembernek, ezért korholni kezdte. Valóban, ezen az éjszakán Kurodo jobban próbára tette a türelmét, mint bármikor. Nem volt kétséges, hogy azon a tavaszi estén megesett szerencsétlen véletlen idézte elő ezt a változást.

– Ha elmondanám Tamakacura úrhölgynek, milyen tűrhetetlenül viselkedtél azon az estén, többé meg nem engedné, hogy betedd a lábadat a házba – háborgott Omoto. – Ami pedig engem illet, minden együttérzés kiveszett belőlem irántad. Úgy érzem, hogy egyáltalán nem lehet bízni benned!

– Bánom is én, akárhogy is érzel! – kiáltotta Kurodo. – És Tamakacura úrhölgy tegyen, amint jónak látja! Azt hiszed, ha valaki annyira szenved, mint jómagam, az félhet tőle, vagy tarthat bármitől is?! Ami pedig az együttérzésedet illeti: ha akartál volna, könnyen segíthettél volna rajtam. Akkor este például elhívhattál volna, hadd figyeljem a játékot. Bizony, egész idő alatt tudtam, mit kellett volna tenned, és én is rajta lettem volna, hogy sikerüljön. – Hangja most hirtelen megváltozott, és elmondta ezt a költeményt: – Napjaim felelőtlen társa, te, miért is üldözött engem folyton a gondolat, hogy győzhetek?

Másnap volt a negyedik hónap első napja.* Ámde Kurodo nem ment el fivéreivel az udvarba, hogy köszöntse az évszakot, hanem búslakodva otthon üldögélt.

Jugiri most így szólt feleségéhez, akit annyira megviselt Kurodo szüntelen siránkozása, hogy maga is már-már könnyezett:

– Mennyire sajnálom, hogy Tamakacuránál nem emeltem szót Kurodo érdekében, amikor újév napján találkoztunk! De az volt az első szava, hogy Rjozen excsászár udvarol a lánynak, ezért úgy gondoltam, céltalan lenne szólnom. De azóta is nemegyszer eszembe jutott, hogy ha határozottan támogatom Kurodo kívánságát, talán lett volna némi eredménye.

Tamakacura lakosztályában néhány rangosabb udvarhölgy azon vitatkozott, Himegimi számos kérője hogyan fogadja majd a lány távozását. Szemre persze Kurodo esete tetszett a legkeservesebbnek. De a hölgyek közül többen azt vallották, semmit sem jelent a beszéd, hogy belehal a szerelembe és így tovább.

– Bárha úgy lenne! – mondta szívből Omoto.

Tamakacura hallotta a beszélgetést, és igen kényelmetlenül érezte magát, nem csupán a fiú miatt, de már azt is látta, hogy ebből teljes szakadás lesz közte és a fiú szülei között. Egy pillanatra megfordult a fejében, hogy Rjozennek ajánlatot tesz: Himegimi helyett fogadja el a kisebbik lányt. De már a gondolat is visszásnak tetszett, hogy Kurodo rangjabeli személy

Himegimi és az excsászár közé állhat. Ráadásul Higekuro külön utasítása nem a kisebbik lányra vonatkozott, hanem Himegimire: ő nem mehetett feleségül köznemeshez. Még az is kétséges, hogy Rjozen ajánlata révén a lány olyan magas polcra jut-e, amit Higekuro óhajtott.

A lány bemutatása a negyedik hónap kilencedik napján történt meg. Jugiri adott kocsit és egy sereg fullajtárt. Kumoiban nemigen élt hajlandóság, hogy bármi érdeklődést mutasson, de sok évig tartó érdektelenség után ez az esemény mégis ismét közelebb hozta nővéréhez,* és bizony kár lett volna, ha újból megszakad rokoni kapcsolatuk – márpedig óhatatlanul ez történik, ha most közönyösnek mutatkozik. Kumoi így végül is összekészítette kelmékből és ruhákból álló, igen szép ajándékát. „Annyi gondom volt szegény Kurodóval – írta –, és annyira aggasztott állapota, hogy félek, egészen megfeledkeztem ügyetekről. Ámbár csalódás ért, merthogy többé nem került szóba a terv, melyet egyszer említettél . . ."

Tamakacura készséggel elismerte, hogy a levél hangja aligha lehetett volna békülékenyebb, és a benne levő célzás is* finoman volt megfogalmazva. Jugiri azzal mentette távolmaradását, hogy a nap rossz* az ő számára, de nagyobb fiait mind elküldte, és kérte Tamakacurát, vegye igénybe szolgálatukat, amiben csak szükségét látja. A komornák részére Kobai biztosította a kocsikat. Kobai mind Tamakacurával, mind ennek elhunyt férjével* közeli rokonságban állt, s így Higekuro furcsa természete ellenére is gyakori látogatójuk lehetett volna. Mégis úgy esett, hogy már évek óta nem látták egymást.

Csunagonra, Higekurónak első feleségétől* való fiára bízták a dolgok intézését, s ebben segítségére voltak Szakon no Csudzso, Ucsuben és a többiek. Tamakacura szomorúan nézte a készülődést. Azon a napon teljesülnek hát Higekuro tervei, de egyedül ő nem lehet már szemtanúja!

Kurodo szörnyű fenyegetőzésbe kezdett. Levelében, melyet ezen a napon írt Omotónak, arról beszélt, hogy nem sokáig él már. Bizonyára nincs asszony a világon, aki – ha mégolyan közönyös is egyébként – ne érezne együtt egy halálra ítélt emberrel. És ki tudja, nem kaphat-e válaszul egy olyan részvevő

szót, mely erőt önt belé, és meghosszabbítja életét?! Omoto bevitte a levelet úrnője lakosztályába.

Igen levert hangulatban találta a két lányt. Himegimit a bemutatási ünnepségre szánt öltözéke – bár ilyen szép ruhája még sosem volt – folyton arra emlékeztette, hogy el kell válnia övéitől, de eszébe juttatta apját is: milyen nagy örömét lelné benne, ha látná ebben a pompában! Nagy megindultság élt benne már akkor, hogy átvette Omototól Kurodó levelét.

Teljesen értetlenül bámult az írásra. A fiatalember aligha lehetett volna irigylésre méltóbb helyzetben. Otthon szülei kényeztették, pompás jövő állt előtte, és lám, már egy kis csalódás olyan képzelődésre készteti, hogy belehal bánatába. De mi lesz, ha valóban belehal?

Himegimi, némi habozás után, ezt írta Omoto levelének szélére: „Nem csupán egyetlen halandónak, de mindenkinek, aki e sötét földön lakozik, meg kell adnom azt az egy szót* . . . Értsd meg – tette hozzá –, hogy ezt csupán az általad közölt szörnyű hír hatására írtam."

Kurodót először túláradó boldogság fogta el, de hamarosan felmerült benne a gondolat: ha Himegimi nem tudná, hogy néhány óra múlva biztonságban lesz másnál, még ezt a néhány rideg szót sem írta volna le – és újult erővel kitört rajta a szörnyű kétségbeesés.

Nyomban összehajtogatta a levelet, és miután több változatot próbált a *Ha belehalok a szerelembe* című versre,* végül a levél külső felére leírta ezt a költeményt: „A szót, mely a halál visszautasítására késztethetne, nem fogom hallani, mert halott számára néma az élő szó." S még hozzátette: „Ha bizonyos lehetnék benne, hogy részvéted elkísér a síromba, milyen sietve mennék!"

Himegimi azonnal látta, hogy hiba volt válaszolni Kurodónak. Most majd egyetlen szó nélkül visszaküldi levelét – de amikor Omoto felajánlotta, hogy már viszi is a választ, nem mondott sem igent, sem nemet.

Hamarosan elérkezett az indulás ideje. Gondosan előkészített, ragyogó fogadtatás várja, udvarhölgyek és apródok pompás serege áll szolgálatára és kíséri. Himegimi aligha kezdhette

volna ragyogóbban új életét, még akkor sem, ha Rjozen még a trónon ül.

Amint megérkeztek, anyja egyenesen Csudzso úrhölgy lakosztályába vezette. Még nem volt késő este, amikor Rjozenhez kísérték. Rjozen többi felesége – Csudzso és Akikonomu úrhölgy – már nem volt fiatal, és mindketten sokat vesztettek csinosságukból, az újonnan érkezett hölgy ifjúsága és szépsége viszont javában virult. Lehetetlen, hogy el ne bűvölje Rjozent. És valóban, látszott is, hogy remek benyomást keltett. Bár Rjozen előkelő személyiség volt, Himegimi egy cseppet sem érezte félelmesnek. A férfi könnyed természetességgel viselkedett vele szemben. Himegimi élete szemlátomást minden szempontból úgy indult, hogy jobbat kívánni sem lehetett. Rjozen titokban azt remélte, hogy Tamakacura, aki elkísérte lányát, egy ideig ott marad vele, és nagy csalódás érte, amikor meghallotta, hogy az első kínálkozó alkalommal, feltűnés nélkül, már el is távozott.

Kaoru helyzete olyan volt e házban, amit Gendzsi ifjúsága óta köznemes nem foglalt el a Császári Palotában. Egyrészt állandóan az excsászár társaságában volt, de Akikonomuval és Csudzso úrhölggyel is igen közvetlen kapcsolatban állt. Természetes volt tehát, hogy barátságot köt a Palotába újonnan érkezett hölggyel is.* Kaoru viselkedésén valóban az érzett, mintha roppantul ragaszkodnék a lányhoz – valójában azonban a fiatalember főként azt szerette volna megtudni, hogy a lány érez-e iránta némi érdeklődést.

Himegimi udvarlói közül sokan most a húga iránt kezdtek érdeklődni. Tamakacura emlékezett Kumoinak tett ígéretére, ezért írt Kurodónak, és célzott rá, hogy udvarlását igen szívesen fogadnák. Választ azonban nem kapott. Jugiri fiai állandóan eljártak Rjozen palotájába, de mióta Himegimi beköltözött oda, maga Kurodo nem jelent meg többé. De még az udvarba is csak igen ritkán ment el, és idejének java részét otthon, teljesen eltemetkezve töltötte, az események iránt semmi érdeklődést nem tanúsított, és menekült mindenki elől, aki hozzá közeledett.

A császárt meglepte, hogy nem tartották tiszteletben Higekuro kívánságát,* és elküldött Tamakacura fiáért, Szakon no Csudzsóért, hogy tőle kérjen magyarázatot.

– Félek, hogy igen keserves kihallgatásban lesz részem – jegyezte meg a fiatalember Tamakacurának. – Én kezdettől fogva azt hajtogattam, hogy bennünket minden bizonnyal ellenségesen fognak megítélni. De te másként gondolkoztál. Eddig is nehezen tudtam megvédeni eljárásunkat, és most itt a császár üzenete! Te is, én is igen kényes helyzetbe kerültünk.

– Azt ugyan nem állíthatod – válaszolta Tamakacura –, hogy az ügyet túlzott sietséggel hoztuk tető alá. Rjozen hónapokon át türelemmel várt, és csak amikor sürgetni kezdte a döntést, akkor kényszerültem rá, hogy végleg mérlegeljem a két ajánlat előnyeit és hátrányait. Arra a következtetésre jutottam, hogy a császári Palotában senkije sem lenne, aki törődjék vele, s ha a boldogságát tartom szem előtt, aligha szól valami is e mellett a megoldás mellett. Rjozen viszont... De hiszen magad is láttad, milyen jó helyre került Himegimi. Sajnálatos, hogy annyira ellene voltál, hogy te sem, de a többiek sem tisztázták ezt a dolgot, amikor még idejében lett volna. Ugyanezt mondhatom Jugiriről. Közölte velem, hogy egyáltalán nem ért egyet azzal, amit tettem. Sajnálom, de végül is így kellett történnie.* – Nyugodtan, magabiztosan beszélt. Látszott, hogy mindezek a bíráló megjegyzések a legkevésbé sem ingatták meg.

– Sajnos, az a helyzet – válaszolta Szakon no Csudzso –, hogy húgom mostani életéről van szó, nem pedig arról, hogy mi történhetett vele előbbi életében. Nem kétséges, hogy az őfelségét ért bosszúság szintén *karmá*jának következménye, de ettől még nem lesz könnyebb megbékítenem. Hasztalan mondanám azt is, hogy féltünk megbántani a császárnőt, hiszen nyomban megkérdezné, miért nem féltünk attól, hogy megsértjük Rjozen feleségeit!* És való igaz, hogy ha Csudzso úrhölgy most barátságos és segítésre kész is, ez valószínűleg nem sokáig tart. Ha higgadtan veszed szemügyre a kérdést, nyomban rájössz, hogy álláspontod képtelenség. Ugyan mi lenne az udvarból, kérdezlek, ha a császárnő személye akadályt jelentene abban, hogy oda más hölgy is betegye a lábát?! Már a puszta

tény, hogy valakit meghívnak a császár szolgálatára, a múltban is elegendő megtiszteltetést jelentett, és nem számított, hogy még hányan részesültek ilyen kitüntetésben. Rjozennel egészen más a helyzet. Az ő jóléte teljes egészében mások kénye-kedvétől függ. Holmi apró félreértés, és a nagynéni meg unokahúga közt* máris olyan viszály támadhat, ami nem valami épületes látványt nyújt majd.

Tamakacura látta, hogy második fiának, Ucsubennek is pontosan ez a véleménye, és már nagyon kényelmetlenül érezte magát.

Ezalatt Rjozent szemlátomást egyre jobban lekötötte új kedvence. A hetedik hónapban kiderült, hogy Himegimi gyermeket vár. Állapota azonban csak fokozta szépségét, és azok, akik gondozták, nagyon megértették, hogy Himegiminek annak idején miért udvaroltak olyan szenvedélyesen, és hogy Tamakacura döntésének hírét miért fogadták több helyütt is nagy haraggal, csalódottan.

Himegimi számára a zene jelentette a legfőbb üdülést; az excsászár hosszú órákat töltött vele, és hallgatta a lány játékát. Ilyen alkalmakkor Rjozen gyakran behívta Kaorut is. A fiút nem annyira Himegimi játéka érdekelte, mint inkább komornájáé, Omotóé. Most tudta meg, hogy Omoto kísérte olyan ügyesen, amikor a szilvafáról szóló dalt fütyülte. Rjozen mostanában sokszor elküldött Omotóért, hogy játsszék a japán citerán, és a lány olyan elbűvölően muzsikált, hogy Kaoru azon kapta magát: igen sokat gondol Omotóra.

A következő évben a Palotában megrendezték az álarcos táncokat. Ebben az évben az udvarnál élő fiatalemberek között igen sok jó táncos és énekes akadt, s így a császár bő választékból állíthatta össze a két csapatot. A jobb oldal vezetője Kaoru volt. Kurodót is beválasztották a táncosok közé. Szinte teli hold sütött alá a felhőtlen égről, amikor a császári Palotából Rjozenhez tartottak. Ebből az alkalomból Csudzso úrhölgy és Himegimi is az excsászár társaságában tartózkodott. A hallgatóság közt volt egy sereg udvari úr is, akik a Palotából elkísérték az álarcosokat; viszont meg lehetett figyelni, hogy a látogatók közül minden jelentékeny személy vagy Jugiri, vagy To no Csudzso* családjából került ki. Mintha szépséget és előkelőséget mostanában csak ennél a két családnál lehetett volna találni.

A táncosok jól tudták, hogy ezekben a dolgokban Rjozen sokkal igényesebb, mint a jelenlegi császár, ezért mind elemükben voltak – de a leginkább mégis Kurodo no Soso: mihelyt megtudta, hogy Himegimi is jelen van, alig bírta leplezni izgalmát. A táncosok jelmeze, a gyapotbóbitás fejdísszel, önmagában bizony esetlen – de Kurodónak nagyon alkalmas alakja volt hozzá, és igen jól festett benne. Éneke is kitűnő volt. *A Bambusz folyó* a táncosok műsorának egyik állandó számaként szerepelt, s ahogy Kurodo a császári emelvény felé tartott és közben ezt a dalt énekelte, úgy ellepték az emlékei, hogy szeme megtelt könnyel, és szerepének ezen a részén alig bírt átbukdácsolni.

Újabb előadás következett Akikonomu lakosztályában, ahol Rjozen szintén jelen volt. Már igen késő́re járt, de a hold annyira magasan ballagott az égen, és olyan fürkészőn bámult le a táncosokra, hogy jobban látszottak, mint világos nappal.

„Rám nézett-e? Mi jutott az eszébe?" – Kurodo no Sosót szüntelenül ezek a gondolatok foglalkoztatták, s mint aki a levegőben lépked, lába olyan öntudatlanul mozdult, és amikor tánc után körbe járt a bor, mindenki meghökkent, mert Kurodo szórakozottan egyre szorongatta a serleget, mintha bizony egyedül neki szánták volna.

Kaoru teljesen kifáradt, mire hazaindult anyja palotájába, a harmadik kerületbe, hiszen az egész éjszakát azzal töltötte, hogy egyik helyről a másikra ment énekelni és táncolni. De éppen csak lefeküdt, amikor üzenet érkezett: felszólították, térjen vissza Rjozen palotájába.

– Milyen bosszantó! – mondta. – Azt gondoltam, hogy végre pihenhetek egy kicsit.

Zúgolódva útnak indult, hogy eleget tegyen a felszólításnak. Rjozennek csupán az volt a kívánsága, hogy részletesen számoljon be róla, hogyan zajlott le az előadás a császárnál.

– Mindig az volt a szokás – jegyezte meg Rjozen –, hogy vezetőnek idősebb férfit tettek meg. Ebből is láthatod, hogy

a császár nagy megtiszteltetésben részesített! – Rjozen gyönyörködve nézte a fiatalembert.

Most elvezette Kaorut Himegimi lakosztályába. Útközben a *Banszurakut** dúdolgatta. Himegimi szobáiban még most is ott tolongtak barátai, akiket meghívott az előadásra: előkelő és vidám társaság volt együtt. A keresztfolyosó ajtajában Kaoru ismerős hangot hallott: Tamakacura palotájából ismert udvarhölgybe botlott, és beszélgetni kezdett vele.

– El sem tudom képzelni, hogy festhettünk! – kezdte Kaoru. – Szörnyen zavaró, ha ilyen erős a holdfény. Szegény Kurodo no Sosót egészen elkápráztatta. Ámbár a császári Palotában jóformán ugyanilyen erősen sütött a hold, s ott mégsem zavarta.*

Az udvarhölgyek közül, akik hallották e megjegyzést, néhányan bizony elég epésnek tartották, de egyikük, aki szüntelenül csak hízelgett Kaorunak, most is legyezgetni akarta a fiatalember hiúságát, ezért visszakanyarodott Kaoru külsejének méltatására, és biztosította, hogy nincs miért aggódnia.

– Mindenkinek feltűnt – mézédeskedett a hölgy –, hogy a holdvilág okozta éles fény és árnyék hatás mennyire előnyös a te vonásaidnak! – És átnyújtott egy darabka papírt, melyen ez a költemény állt: „Emlékszel arra az éjszakára a kertben és *A bambusz folyó*-ra? Vagy emlékezetedben jelentéktelen dolgoknak egyáltalán nem jut hely?"

– Azóta is szüntelenül hömpölyög a folyó vize, s minden gyengéd reményt magával visz a mélybe! – így válaszolt Kaoru, és szavaiból olyan mélységes bánat csendült ki, hogy aki csak hallotta, mélyen megrendült. Ámbár ha Kaorut olyasvalakivel hasonlítjuk össze, aki valóban szerelmes, az ő érzelmei Himegimi iránt teljesen jelentéktelenek. De a fiatalember megjelenésében és jellemében volt valami, ami együttérzést váltott ki, még akkor is, amikor erre semmi szükség nem volt, és állandóan olyan érzelmeket tulajdonítottak neki, amikből egy szemernyi sem élt benne.

– Ezt igazán nem kell továbbadni – mondta Kaoru, és indulni készült. – Valóban helytelen volt részemről, hogy így beszéltem.

Ebben a percben üzenet érkezett Rjozentől: azt kérdezte, hová lett. Kaorunak igazán nem volt kedve további megerőltetéshez, de mennie kellett.

– Gendzsinél a férfiak álarcos felvonulását követően, reggel, női tánc is volt. Nyilvánvalóan nagy sikert arathatott – mondta Rjozen –, Jugiri beszélt nekem róla. Nem hiszem, hogy mi is tudnánk ilyesmit rendezni. Hiányoznak hozzá a tehetségek. Különös elgondolni, mennyi sokoldalú és tehetséges nő élt akkoriban az új palotában. Velük sokféle pompás szórakozást meg lehetett rendezni.

Most felhangolták a hangszereket: Himegimi játszott a tizenhárom húros citerán, Kaoru a lanton, Rjozen pedig a japán citerán. Eljátszották a *Lóherét** és néhány más dalt. Rjozen felügyelete alatt rendkívül sokat fejlődött a lány játéka. A legújabb pengetési technikával játszott, és sem ének kísérése, sem a legnehezebb citera-darab nem jelentett neki problémát. Kaoru bizonyosra vette, hogy ha valaki ennyire tehetséges, az természetesen nagyon szép is.*

Rjozen palotájában gyakran kínálkozott hasonló alkalom, és Kaoru egy idő múltán persze igen jól megismerte a lányt. Némelykor előfordult, hogy kifejezésre is juttatta iránta érzett csodálatát, de mindig tartózkodó, tisztelettudó módon – habár némelykor szeretett volna legalább utalni arra, mekkora csalódást jelentett számára a hölgy anyjának elhatározása. De talán nemcsak őt érte csalódás . . . ki tudja?

A negyedik hónapban Himegimi lányt szült. Az eseménynek természetesen nem volt akkora jelentősége, mint ha fia születik, vagy ha Rjozen még a trónon van. De látszott, hogy az excsászár nagyon boldog, és Jugiritól lefelé az udvarnál mindenki helyénvalónak érezte, hogy az esemény megünneplésére játékszereket és más ajándékokat küldjön. Himegimi otthon, anyjánál szülte meg gyermekét. Tamakacurának azonnal szívéhez nőtt a kicsi, és fáradhatatlanul ringatta. De Rjozen ragaszkodott hozzá, hogy Himegimi nyomban térjen vissza, mihelyt teheti, és így szülés után két hét múlva hazament Rjozen palotájába. A már felnőtt Icsi no Miját* leszámítva, Rjozennek nem volt több lánya. Himegimi picinye roppant bájos és sokat ígérő

gyermek volt: Rjozen nyomban megszerette, és most még jobban iparkodott, hogy lehetőleg minden idejét Himegimi lakosztályában töltse.

A kialakult helyzet miatt sokkal inkább Csudzso úrhölgy udvarhölgyei nehezteltek, mintsem ő maga. Az ő, illetve Himegimi szolgálatában álló hölgyek között egyre feszültebb lett a helyzet, és több ízben kínos szóváltás esett. Tamakacura hallott a történtekről, és eszébe jutott Szakon no Csudzsóval folytatott beszélgetése. Szakon fiatal volt még, és Tamakacura nem sokat törődött figyelmeztetésével, viszont bátyja volt a lánynak, tehát jogosan mondta el véleményét. Bizony, szemlátomást minden úgy történt, ahogy megjósolta. Abban nem lehetett kételkedni, hogy Rjozen roppantul ragaszkodik a lányhoz. Ámde ha Csudzso úrhölgy komornái, akik már évek óta szolgálatában álltak, fejükbe vették, hogy zavart keltenek közte és a lány között, Rjozen semmit sem tehet, hogy megmentse Himegimit e kínos helyzettől.

A császár még most is folyton célozgatott rá, hogy szeretné, ha a kisebbik lány, Vakagimi, a Palotába kerülne. Tamakacura elhatározta, hogy a Himegimiéhez hasonló kellemetlenségtől megkíméli kisebbik lányát, ezért Vakagimit nem ágyasul kívánta felajánlani, hanem állami szolgálatra. Legegyszerűbb megoldásnak az kínálkozott, hogy saját hivatalát, a hálótermi udvarhölgy posztját, átadja Vakagiminek. Erre különben is nehéz volt megfelelő személyt találni: Tamakacura már évekkel ezelőtt benyújtotta lemondását, de nem fogadták el. De amint jobban megvizsgálták a kérdést, ki is derült, hogy ezen állás nemzedékről nemzedékre való öröklésének ősi hagyományai vannak, ezért a császár – különös tekintettel a szolgálatokra, melyeket Higekuro tett a kormányzatnak – beleegyezését is adta. Valóban sorsszerűnek* tetszett, hogy annyi éven át nem fogadták el Tamakacura lemondását.

Úgy látszott, hogy ilyen módon biztosítva lesz Vakagimi boldogsága, Tamakacura gondjai azonban még nem értek véget. Tudatában volt annak, hogy kisebbik lányát voltaképpen odaígérte Kurodo no Sosónak, s a fiú anyjának most bizonyára az lesz a véleménye, hogy igen csúnyán viselkedik. Rendezni kívánta ezt az ügyet, s ezért másodszülött fiát, Ucsubent, elküldte Jugirihoz,* azzal a megbízással: magyarázza meg neki, hogy amennyiben módjában állt volna – még Jugiri családjával szemben fennálló kötelezettségétől függetlenül is –, álmában sem jut eszébe, hogy mindkét lányát udvari szolgálatban helyezze el. Jól tudja, hogy eljárásának törtetés-színezete van, de a császár határozata miatt számára nem maradt más választás . . .

– A császár már amiatt is igen bosszús volt, ami eddig történt – válaszolta Jugiri –, és erre meg is volt minden oka. Ami a hálótermi udvarhölgy hivatalát illeti, az én véleményem szerint már évekkel ezelőtt, amikor anyátok nem jelent meg többé az udvarnál, el kellett volna fogadni lemondását. Tehát minél hamarabb veszi át tőle Vakagimi, annál jobb.

Úgy gondolták, tanácsos lesz megszerezni a császárnő hivatalos hozzájárulását. Tamakacura bánatosan állapította meg, hogy ez egy kissé megalázó lépésnek ígérkezik, s bizony teljesen fölösleges lenne, ha Higekuro még élne, s megvolna a régi hatalma. A császár sokat hallott Himegimi rendkívüli bájáról, ámde igen keveset tudott Vakagimiről. Viszont kellemes meglepetés érte: a lány nagyon előkelő jelenség volt, és az udvarnál nagy hozzáértéssel látott munkához.

Tamakacura úgy érezte, hogy e földön elvégezte minden feladatát, ezért úgy döntött, hogy leteszi fogadalmát.* Fiai ellenben bebizonyították neki, hogy gondolatait valójában még most is nagyon lefoglalja két lánya boldogsága.

– Várj vele – mondták –, amíg nyugodtan és teljes szívedből nem tudod magad az ájtatos életnek szentelni.

Tamakacura tehát elejtette tervét, sőt időnként titokban ellátogatott az udvarba, és megnézte Vakagimit – de nagyobbik lányát sohasem, mert úgy érezte, képtelen Rjozen gáláns érzelmeinek viszonzására.* Úgy érezte, hogy azért a fájdalomért, amelyet hajdan ő szerzett Rjozennek, bőségesen kárpótolta, amikor senki tanácsára nem hallgatva, engedményt tett neki.* Jómaga már olyan korban járt, amikor az efféle dolog, sőt ennek puszta gyanúja is, jobbára csak nevetségessé tehet egy asszonyt. Mindezt persze nem magyarázta el Hime-

giminek, és azt bántotta is, hogy anyja sohasem jön el hozzá látogatóba. De hát mindig is a húga volt Tamakacura kedvence – állapította meg Himegimi. Elfogultsága már az olyan jelentéktelen dolgokból is kitetszett, mint a cseresznyefa-ügy. Őt csak Higekuro szerette igazán! Himegimi nagyon elszomorodott... De Rjozent is nagy csalódás érte, mert számított rá, hogy Tamakacura gyakran eljön majd látogatóba.

– Ámbár belátom, minden oka megvan rá, hogy jobban szeresse a másik palotát – mondta Rjozen. – Mi itt valamenynyien hovatovább unalmasakká és ódivatúakká válunk.

Néhány év múlva Himegimi fiút szült. Az elmúlt esztendők alatt Rjozennek, mindhárom házastársától, összesen két gyermeke született, és mindkettő lány volt. Az esemény tehát nagy lelkesedést váltott ki, Rjozen pedig egészen el volt bűvölve. Fiára gondolva most már sajnálta, hogy lemondott a trónról, hiszen ezzel könnyelműen megfosztotta gyermekét a hatalmas rangtól.* Icsi no Mija, akit régebben nagyon szeretett, Himegimi két gyermekének megérkezése után egyáltalán nem érdekelte már, és Csudzso úrhölgy is, bár türelmes volt, úgy érezte: túl messzire mentek a dolgok. Minduntalan nézeteltérések támadtak, s ezeket bizony nehéz volt elsimítani. Így aztán – bár az ellenszenv eleinte az egymással vetélkedő udvarhölgyekre korlátozódott – most már a két hölgy kapcsolata is egyre romlott.

Ilyen helyzetben a társadalom minden rétegében a legkisebb embertől a legnagyobbig mindenki amellé áll, akinek a joga régebbi, és nem az újonnan jöttet pártfogolja. Így Rjozen palotájában is mindenki, a legkisebb embertől a legnagyobbig – függetlenül attól, hogy szolgálata során esetleg csak egészen semmitmondó kapcsolatba került az érdekelt felekkel –, tiltakozott az ellen, hogy a két előkelő hölgyet* bármi szó érje, hiszen éveken át mindenben a maguk akaratát követhették. Ellenben Himegimi minden szava vagy tette mögött a legaljasabb indítékokat sejtették. Tamakacura fiainak jóslatai közül tehát éppen a legrosszabb be is vált. Nem voltak restek, s közölték is ezt anyjukkal. Tamakacura ott látott maga körül egy sereg lányt: azokkal kapcsolatban senki nem kovácsolt nagyralátó terveket, s íme, nyugodt, kényelmes életük van. Egyszeribe az a meggyőződése támadt: udvari posztra csak az törekedjék, akinél minden körülmény segíti az érvényesülést – egyébként az ilyen szándék teljesen elhibázott.

Mert ahogy múltak az évek, Himegimi régi udvarlói mind feljebb és feljebb emelkedtek, és Tamakacura kénytelen volt elismerni, hogy némelyikük olyan magas posztra került, amivel már nem összeférhetetlen egy nagy kancellár lányával kötendő házasság gondolata. Kaoru például, akiben régen csak holmi iskolás fiút látott, most tanácsos volt, testőrezredesi rangban, s az udvarnál őt és Niut emlegették a legtöbbet. Tamakacura számára teljesen felfoghatatlan volt, hogy két ilyen pompás férjjelölt nőtlen maradjon. Tudomása volt azonban arról, hogy a fiatalemberek egymás után utasítják vissza hercegek és államférfiak ajánlatait.

– Biztosan mindkettőjüket Himegimi érdekelte – mondta. – De abban az időben még csak legénykék voltak, és ki tudta volna megmondani, mi lesz belőlük. Ha már akkor azok lettek volna, akik ma...

Kurodo no Soso is ezredes és harmadik rangban levő tanácsos volt. Tamakacura egyik rosszmájú udvarhölgye nem is mulasztott el egyetlen alkalmat sem, hogy úrnője jelenlétében el ne emlegesse a fiatalember sikereit.

– Csinosság dolgában pedig sosem volt baj nála! – tették hozzá a többiek.

– Jobb is lett volna, mint ez a sok kellemetlenség! – suttogták Tamakacura háta mögött, és csodálkoztak is, milyen kevés bölcsességgel járt el ez a tapasztalt asszony.

Az újonnan kinevezett ezredesben szemlátomást még most is élt a régi szerelmi sóvárgás. Feleségül vette ugyan a bal kéz felőli miniszter egyik lányát, de a legcsekélyebb érdeklődést sem mutatta irányában. Szemlátomást még most is dédelgette magában a tervet, hogy Himegimi valamiképp végül mégis az övé lesz: minduntalan emlegette a hitacsi jóslatot,* és másolófüzetébe* is le-leírta.

Himegimit annyira megviselték a Rjozen palotájában dúló szüntelen civódások, hogy mind több és több időt otthon, any-

jánál töltött. Ez viszont megint csak arra volt jó, hogy Tamakacura érezze: tervei teljesen kudarcot vallottak. Vakagimi ellenben nem jelentett gondot. Jól érezte magát új életében, és bizony ő lett az udvar egyik legkimagaslóbb személyisége.

Kurodo apósa, a bal kéz felőli miniszter, ez idő tájt halt meg, és a hivatalokat teljesen átcsoportosították. Jugiri lett a bal kéz felőli, Kobai pedig a jobb kéz felőli miniszter, tábornagyi rangban. Az általános átszervezésben Kaoru középtanácsosi rangra lépett elő, Kurodo pedig Kaoru régi helyét foglalta el.

Kaoru Tamakacuránál kezdte látogatásait,* és az előírásos tisztelgést a hölgy lakása előtt levő udvaron tette meg. Ezután az asszony négyszemközt fogadta.

– Mostanában „ajtóm előtt oly magasra nő a fű", hogy könnyű észrevétlenül tovább menni – mondta Tamakacura. – De örülök, hogy nem feledkeztél meg rólam, hiszen látogatásaid mindig emlékeztetnek a rég múlt szép napokra.*

Tamakacura hangja mindig tetszett Kaorunak. Volt benne valami báj és finomság, sőt fiatalos vidámság, ami újra és újra meglepte. Nem csoda, hogy Rjozen annyi év múltán is sóvárog utána. „Talán még most is lehet ebből valami" – gondolta Kaoru, ahogy hallgatta az asszony üde, lelkes hangját.

– Nem vágyom rá különösképp, hogy szerencsét kívánj előléptetésemhez – mondta a fiatalember. – Valóban, nincs benne semmi izgalmas, viszont ürügyet jelent, hogy meglátogassalak, mert már régóta készülök erre. Félek, az a megjegyzésed, hogy észrevétlenül tovább mehettem volna előtted, célzás akart lenni, mintha látnád, hogy némelykor így teszek . . .

– Tulajdonképpen a Rjozen palotájában támadt bajokról szeretnék veled beszélni – mondta Tamakacura. – Tudom, a mai nap igazán nem alkalmas arra, hogy egy öregecske asszony zaklasson aggodalmaival, de külön ezért nemigen kérethettelek volna ide, ahhoz pedig igen bonyolult a dolog, hogy írjak róla. Amint tudod is, Csudzso úrhölgy megígérte, hogy különös gondjaiba veszi lányomat, Akikonomu pedig kitért az útjából, s ezzel mintegy arról biztosított, hogy nincs ellenvetése. És most mégis úgy bánnak vele, mint valami cédával,

akit titokban becsempésztek a palotába. A két gyermeknek ott kell maradnia, de Himegimi annyira kimerült, hogy elhatároztam, hazahozom. Itthon legalább lesz némi békessége és nyugalma. Rjozen viszont máris azt hangoztatja: rossz színezete van a dolognak, ha sokáig itthon tartózkodik. Hogy most mi lesz, nem tudom. Kérlek, beszélj erről Rjozennel, amikor legközelebb alkalmad kínálkozik rá. Most látom, hogy az adott körülmények között bolondság volt bízni lányom bármelyik pártfogójában is. Viszont mindketten annyira barátságosak voltak, és olyan határozott ígéreteket tettek, hogy hittem nekik. Nem is tudom, hogyan lehettem ilyen gyerekesen együgyű!

– Túlságosan nagy ügyet csinálsz belőle! – mondta Kaoru. – Ilyen helyzetben elkerülhetetlenül adódnak bizonyos súrlódások, és ez kirívóbban mutatkozik meg olyan udvartartásban, mint Rjozené, ahol az élet csendes és egyhangú, ahhoz viszonyítva, amilyen visszavonulása előtt volt. Ahogy én látom, a nyilvánosság előtt mindkét hölgy igen barátságos magatartást tanúsít iránta.* De valóban különös lenne, ha szívük mélyén nem élne némi féltékenység. Az igazat megvallva, ők ketten mindig eléggé hajlamosak voltak rá, hogy ok nélkül megsértődjenek, és minden semmiségen rágódjanak. De amikor odaküldted Himegimit, bizonyára gondoltál rá, hogy némelykor adódnak ilyesfajta nézeteltérések. Himegiminek mindössze egy kis türelemre van szüksége, és arra, hogy némelykor szemet tudjon hunyni afölött, ami körülötte történik.

– Ó, az én szegény panaszaim! – sóhajtott fel nevetve Tamakacura. – Igazán kár volt ennyi ideig tartogatnom őket számodra, ha egyszer ilyen könnyen elintézed őket!

Úgy tetszett, mintha tovatűnt volna belőle minden szülői felelősségérzet, s egyszeribe maga is olyan könnyen venné a dolgokat, mint Kaoru. A fiatalember úgy érezte, Himegimi is képes ilyen átváltozásra, és hogy az udzsi hercegnőben* is lehet valami ehhez hasonló tulajdonság, s leginkább éppen ez vonzhatja hozzá.

Nem sokkal ezután Vakagimi is hazajött látogatóba: ismét lakottá vált a palota két szárnya, és olyan békésen, boldogan folyt a két nővér élete, mint régen – mintha soha semmi félbe

nem szakította volna. Valóban, Kaoru volt jóformán az egyetlen látogatójuk. Valahányszor a házba lépett, határozottan érezte, amint a nemrég még sokkal mozgalmasabb élet látványához szokott két szempár teljes figyelemmel fordul feléje. Kaoru viselkedése ettől még kifogástalanabbá vált, Tamakacura pedig még soha ennyire nem bánta, hogy ennek a kiegyensúlyozott, mélyen érző fiatalembernek nem adott lehetőséget, hogy beházasodjék családjába.

Az új jobb kéz felőli miniszter* abban a palotában lakott, melyet felesége örökölt Szocsi hercegtől. Szomszédok voltak Tamakacurával. A nagy lakomán* megjelent igen sok herceg és más előkelőség, és Kobai remélte, hogy Niu herceg is ott lesz, hiszen nemrég elígérkezett a Jugiri által rendezett íjászlakomára és a birkózók ünnepségére is. Bár Kobai lelkére kötötte, hogy az ünnep sikere teljesen az ő jelenlétén múlik, Niu nem jött el. Tudott dolog volt, hogy Kobai egyik lánya, Oigimi vagy Naka no Kimi részére roppantul szeretné biztosítani Niut, hiszen rendkívül szerette lányait. De terve valami okból egyáltalán nem érdekelte Niut.

Kobai hiányolta tehát a herceget, de – mint feleségével együtt megállapította – nagyon érdemes embernek tetszett a középtanácsos,* akinek pályafutása szemlátomást rendkívül kedvezően alakult.

A szomszédba tisztán elhallatszott a kocsik zörgése, a fullajtárok kiáltozása. Tamakacurának eszébe jutott, hogy valamikor ugyanilyen lármás elevenség uralkodott az ő portáján is, s ettől seregnyi emlék rajzott fel benne.

– Egyesek kifogásolták, amiért Szocsi özvegye megengedte Kobainak, hogy a herceg halálát követően hamarosan eljárjon hozzá – mondta végül. – Pedig lám, mégis van valami, amiért érdemes ébren tartani a szerelem lángját! Ilyesmire nincs szabály. Néha úgy érzem, igaza volt az asszonynak.

A lakomát követő estén Kurodo no Soso eljött látogatóba. Nem kétséges, fölfedezte, hogy Himegimi újból itthon van, és ez ismét felkavarta érzelmeit.

– Persze, egy bizonyos szempontból örömet jelent, hogy a kormányzat elismerte szolgálataimat – kezdte Kurodo. – De

belül állandóan gyötrődöm, s így jóformán tudomást sem veszek előléptetésemről. Jól tudod, hogy évek óta tart ez már, és egy pillanatra sincs nyugtom.

Ruhájának ujjával megtörölte szemét, mint aki felszárítja könnyeit. De Tamakacura érezte, hogy ezt főként hatásvadászásból teszi. Kurodo ekkor körülbelül huszonhét éves volt, erős, csinos ember; egészséges, üde arcszínét nehezen lehetett összeegyeztetni holmi gyógyíthatatlan kétségbeeséssel.

„Ezek a fiatalemberek valóban elviselhetetlenekké válnak – gondolta Tamakacura. – Megszokták, hogy minden vágyuk teljesül, s így a kitüntetés, előléptetés már semmit sem jelent számukra."

Az ő fiainak már nem volt apjuk, aki útjukat egyengesse, és nem futotta idejükből, hogy kelletlenkedjenek és semmiségeken rágódjanak. Szakon no Csudzso a maga erejéből lett a jobb kéz felőli testőrség őrnagya, Ucsuben pedig fő tanácsadó volt a Közigazgatási Hivatalnál – de egyikük sem volt a nagytanács tagja, s ez bizony fájó. A legkisebb fia, To no Dzsidzsu, vezető tisztviselő lett a kamarási hivatalban, ami az ő korában ugyan nem csekélység, de sok más fiatalember pályafutásához képest mégis gyenge eredménynek számít.

Tamakacura fejében ilyen türelmetlen gondolatok keringtek, mialatt Kurodo, változatlan hangnemben, csak fújta a magáét . . .

NEGYEDIK FEJEZET

A Híd Lánya

Ez idő tájt még élt az öreg Hacsi no Mija herceg. Szuzaku számtalan fivérének egyike volt ő. Az udvarnál jóformán már a létezését is elfelejtették. Anyja jó családból származott, és volt idő, amikor úgy tartották, hogy Szocsi no Mija nagy dolgokra hivatott.* De változtak az idők: az összeesküvés, mely-

ben neki szánták a vezető szerepet, kudarcba fulladt, jómaga pedig ott állt, és nemcsak korábbi ragyogó kilátásaitól fosztották meg, de többé semmi reménye nem lehetett, hogy megbecsülést szerezzen magának, hogy előbbre jusson. Támogatói és gyámjai* képtelenek voltak elviselni a szégyent, amelybe terveik meghiúsulása döntötte őket, és kinek így, kinek úgy, hamarosan nyoma veszett: eltűntek, legalábbis a világi életből, az ifjú herceg pedig – a magán- és közéletben egyaránt – teljes elszigeteltségbe került.

Egyetlen vigaszát felesége jelentette. Az asszony egy néhai nagy kancellár gyermeke volt; apja, szerető gondosságában, úgy képzelte, hogy ha kedvenc lánya számára biztosítja a herceg kezét, akkor pompásan gondoskodik jövőjéről. A hercegnő gyakran eltöprengett, mit szólna apja, ha élne és látná őt dicstelen helyzetében. Csak természetes, hogy jómagát nem ritkán búskomorság kerítette hatalmába. De a házaspárt olyan szokatlanul mély érzés fűzte össze, hogy kölcsönös ragaszkodásuk szemlátomást bőséges kárpótlást nyújtott nekik minden veszteségükért és csalódásukért.

Sorsukat nemsokára újabb bánat felhőzte be. Szürke, egyhangú életüket semmi úgy fel nem vidíthatta volna, mint egy gyermek. De múltak az évek, és nem született gyermekük. Ámde végül, a herceg mérhetetlen örömére, mégis lett egy kislányuk, édes, szép gyermek. A szülők elárasztották gondoskodásukkal. Megfelelő idő elteltével látszott, hogy a hercegnő másodszor is anya lesz. Persze fiúban reménykedtek, de kívánságuk nem teljesült. A szülés könnyű volt, és eleinte úgy látszott, hogy az asszony szépen felépül. De váratlanul visszaesett, állapota mind aggasztóbbá vált, és hamarosan meg is halt.

A hercegnek szinte eszét vette a fájdalom. Megalázó helyzetét sokszor még úgy is nehezen viselte el, hogy vigasztalta felesége szerelme, és szerzetesi fogadalmat is csupán azért nem tett már régen, mert nem akarta elhagyni feleségét. Most egyedül kellett szembenéznie a bajokkal, amelyek még a magánynál is nagyobb terhet jelentettek, mert egyedül rá hárult a két kisgyermek gondja. Nyomban úgy döntött, hogy nevetséges és

hozzá nem illő lenne – hisz végül, szerencsétlen sorsa ellenére is herceg volt –, ha ő maga próbálná gondozni a gyermekeket, ezért keresett valakit, akire rábízhatja őket. Az volt a szándéka, hogy mihelyt a lánykákat biztonságban tudja, megvalósítja régi vágyát.* Ámde nem talált megfelelő személyt. Közben teltek-múltak a hónapok s az évek. Némelykor felötlött benne, hogy egyszerűen magukra hagyja a gyermekeket, de erre nem tudta elszánni magát.

Közben felnőttek a lányai, és ahogy múlt az idő, nemhogy terhet nem jelentettek, de sok öröm és vigasztalás forrásává váltak.

A komornák – ahogy már lenni szokott – nem tudták feledni a második gyermek születésének körülményeit,* és nehezen gyűrték le ellenszenvüket csak annyira is, hogy legalább rendesen gondját viseljék a kislánynak. A hercegben is, akarata ellenére, bizonyos mértékig szintén élt ez az előítélet. De felesége, szinte végső leheletéig, azért könyörgött, hogy ne hanyagolja el a gyermeket; egyébként maga is jól tudta, hogy bár a gyerek születése okozta a szerencsétlenséget, ő maga csupán a sors ártatlan eszköze. Első ösztönös érzelmei helyébe csakhamar szánalom lépett, és amint felnőtt a kislány, éppen annyi szeretetet nyújtott neki is, mint nagyobbik lányának, Agemakinak. Ahogy múltak az évek, a kisebbik lány, Kozeri, szépség dolgában túltett Agemakin, de természetét tekintve a nagyobbik látszott különbnek: már első megnyilatkozásai is mélyen érző, szelíd teremtésre vallottak, s viselkedése olyan komoly tartózkodást és méltóságot árult el, amivel – Kozeri nagy szépsége ellenére – kettejük közül ő vált előkelőbb jelenséggé.

A herceg mindent megtett, ami módjában állt, hogy a szokásos kiváltságokat biztosítsa számukra. De további sorozatos csapások érték, és évről évre nehezebbé vált, hogy palotájában bármi társadalmi életről, vidámságról gondoskodhasson.

Szolgáitól alig várhatta, hogy vég nélkül beérjék ezzel az élettel, és egyik a másik után talált is más, kedvezőbb alkalmazást. A hercegnő betegségét követő zűrzavarban nem fordítottak elegendő gondot arra, hogy igazán jó dajkát találjanak.

Az az asszony, akit hirtelenében felvettek, elment – amint ez várható is volt –, mégpedig jóval előbb, mint nélkülözni tudták volna, s így a gyermek fölnevelése csaknem kizárólag a hercegre hárult.

A palota tágas volt, és magán a telken kellemesen váltakoztak dombok és tavak: ezt a szépséget még az elhanyagoltság sem ronthatta le. De a ház fokozatosan, egyre reménytelenebbül romladozott, és senki sem akadt, aki megjavítsa, vagy elvégezzen rajta bármi szükséges munkát. Az udvart gyom verte fel, és a *sinobu* fű kedvére burjánzott az ereszcsatornákban. A herceg maga semmit sem tett, hogy a hatalmas kert ne váljon valóságos vadonná. Míg a felesége élt, nagy gondot fordított a kertre, de ezt a törődést meg kell osztani valakivel. Csakhogy a virágok illata, őszi levelek bíbora most már semmit sem jelentett a hercegnek; ami anyagi eszköze maradt, mind magánkápolnájának díszítésére költötte, mert napjainak java részét ott töltötte, imádságban és elmélkedésben.

Bár nagy sajnálatára a körülmények folytán nem válhatott meg a világi élettől, de úgy érezte, hogy már nem tartozik e hús-vér világhoz, s ahogy múltak az évek, annyira elszakadt minden földi dologtól, hogy bár valójában nem volt szerzetes, szellemileg mégis inkább egyházi, mint világi embernek számított. Felesége halála óta nem érdekelte az élet semmiféle megszokott öröme, semmiféle szórakozás. Még kevésbé jutott volna eszébe, hogy újból megnősüljön. Általában azt tartották róla, hogy túlzásba viszi a dolgokat.

– Kétségtelen – mondták –, hogy rendkívül ragaszkodott feleségéhez, és egészen természetes, hogy eleinte mélyen bánkódott elvesztése miatt. De most már legfőbb ideje lenne, hogy úgy viselkedjék, mint a többi ember... Annyi azonban bizonyos: nincs az az új asszony, aki egyetlen napig is eltűrné a pusztulásnak azt a visszataszító állapotát, amelybe a palota a herceg nemtörődömsége folytán süllyedt.

Ez és sok más, hasonló értelmű megjegyzés fülébe jutott a hercegnek, sőt némelyik bírálója arra is vetemedett, hogy célzásokat tegyen rá, miként lehetne megfelelően végre is hajtani tanácsait. A herceg azonban ügyet sem vetett minderre. Ájtatos élete közepette ami kevés szabad ideje maradt, azt lányai nevelésének szentelte. Első volt a zene, ezt követte a rajz, a szó-játék* és más könnyebb, ügyesítő foglalkozás. Mindez önmagában jelentéktelen dolog, de alkalmat adott neki, hogy megfigyelje, miként alakul lányainak jelleme. Kitűnt, hogy a két lány közül a nagyobbik, Agemaki a szorgalmasabb és komolyabb, Kozeri pedig a kedvesebb és a könnyedebb – bár volt benne bizonyos félénkség olyan dolgokkal szemben, amelyek mélyebben érintették érzéseit.

Történt, hogy egy szép tavaszi napon a herceg megpillantott két vízimadarat, amint ott játszadoztak a tavacska napsütötte víztükrén. Boldog fickándozásukban, csivogásukban volt valami, ami hirtelen keserűséggel ráébresztette saját özvegységére, szomorú helyzetére; hogy gondolatait másfelé terelje, elhatározta, megtartja a lányok zenelecké jét. Zsenge korukhoz képest figyelemre méltó ügyességgel játszottak citerán. A herceg szeméből kibuggyant a könny.*

– Meddig kell még ilyen örömtelenül hányódnom az élet vizén, akár a madárnak, mely elvesztette párját?

Ezt a költeményt mondta. A herceg szép öregember volt, és bár az állandó böjtölésben és virrasztásban kissé lesoványodott, testtartását nagy méltóság és báj jellemezte, s e pillanatban ezt még csak fokozta kopott, ócska udvari ruhája, melyet a zenelecke tiszteletére az imént húzott fel. A nagyobbik lány szelíden maga elé tette a tusk ővet, és gyakorlásképpen írásjegyeket rajzolgatott rá.

– Erre írj! – mondta a herceg, és átadott neki egy darab papírt. – A tuskő nem arra való, hogy írjanak rá!*

A lány bátortalanul leírta ezt a verset:

„Ó, vízimadár, hogyan tanuljam meg kiterjeszteni szárnyamat, hogyan röppenjek el fészkemről, ha te nem maradsz a tavon?"

Egyáltalán nem volt jó vers, de apjának most nagyon tetszett. A kislánynak igen sokat ígérő kézírása volt, bár a vonásokat még nem szépen kapcsolta.

Most Kozerit szólította fel, hogy ő van soron. Ez hosszabb ideig vesződött, és bár az eredmény elfogadható volt, de egé-

szen gyerekes. „Ha a vízimadár, bánata ellenére, nem takargatott volna szárnyaival, sosem kaptam volna életre."

A herceg minden jószága romlásnak indult. Évek óta már arra sem akadt senki, aki megfoltozza ruháit, de még kevésbé akadt olyan ember, aki elbeszélgessen vele. És most boldogan látta, hogy elhagyatottsága közepette ott van számára két emberpalánta, akik máris ilyen pompásan értenek az egymásnak felelgető versek írásához.

A herceg fél kezében most is valami szent könyvet tartott, de néha el-eltért a szabályos recitáló hangtól, és énekelgette a lányok által játszott dal szövegét. Agemakit lantra tanította, Kozerit pedig tizenhárom húros citerára. Bár fiatalok voltak, sok időt szenteltek a gyakorlásra, és most már olyan jól játszottak együtt, hogy élvezet volt hallgatni.

Mint tudjuk, Hacsi no Mija herceg fiatalon árván maradt. Gyámjai igen kevés gondot fordítottak nevelésére, ezért irodalmi műveltsége hiányos volt, s az élet dolgaiban egész rendkívüli módon járatlan maradt. Ha az ember összehasonlította a kortársainak számító nemesurakkal, a herceg, a gyakorlati dolgokat illető teljes tudatlanságával, inkább holmi előkelő hölgyre hasonlított, akinek sosem kellett törnie a fejét semmi olyasmin, amit jómaga megvetendő részletkérdésnek tekintett. Anyai nagyapjától, a néhai nagy kancellártól elég tekintélyes örökség szállt rá. Hogy, hogy nem – erről nem tudott volna számot adni –, egész vagyona odalett: még emlékeztetőnek sem maradt belőle más, mint néhány szép és előkelő bútordarab. Politikai okok miatt alig járt valaki a házukhoz, ő pedig, hogy valamivel mégis elfoglalja magát, leckét vett korának legjobb zeneoktatóitól, és olyan szorgalmasan tanult, hogy idővel – legalább ezen a téren – szokatlan jártasságra tett szert.

Életében az volt a nagy szerencsétlenség, hogy amikor Rjozen volt a trón várományosa, Kokiden megpróbálta, hogy őt kiáltassa ki trónörökösnek; ez csak egy része volt annak az átfogó tervnek, mely Gendzsi növekvő befolyásának leküzdésére irányult. A cselszövés teljes kudarccal végződött, de Hacsi hercegtől ez a szereplése egyszeriben elidegenített mindenkit, aki

Gendzsivel rokonszenvezett. Ezalatt Kokiden pártja rohamosan bénult, majd teljesen felmorzsolódott; nemsokára egyetlen ház sem akadt, ahol a szerencsétlen herceget ne nézték volna sanda szemmel. De ahogy múltak az évek, a herceg gondolatait mindinkább a lelki dolgok foglalták le, és most, öregkorára, már említésre sem méltatta az egész szerencsétlen ügyet.

Közben újabb balszerencse érte. Palotája kigyulladt, és teljesen leégett. A fővárosban nem talált megfelelő házat, s így kénytelen volt Udzsiba* költözni, ahol szerencsére volt egy kis birtoka. Nem mondhatni, hogy a fővárosban olyan volt az élete, amiből arra következtethetett volna: sajnálja majd itthagyni a várost – ámde amikor eljött az idő, és költözni kellett, nem ment minden fájdalom nélkül. Első szempillantásra is látszott, hogy új házának számos hátránya van. Közel volt a halterelő gátakhoz, s ez eléggé lerontotta a kilátást, de az örvénylő víz robajlását is igen zavarónak érezte. De nem volt más választása, bele kellett törődnie. És egy idő múltán a herceget újból érdekelni kezdték a virágok, az őszi fák, sőt órákat töltött el azzal, hogy elnézte a tovarohanó folyót. Gyakran eszébe jutott, hogy felesége milyen boldogan osztaná meg vele ezt az életet, itt, a vadonban, az elhagyatottságban.

Vendégjárásról, társaságról persze még kevésbé lehetett szó most, hogy így eltemetkezett vidéken, és a birtokon dolgozó néhány köszvényes parasztot, durva falusi embert leszámítva, valóban a tájukra sem jött senki. A hercegre úgy ránehezedett a magány, mint a reggeli köd a dombokra. De nemsokára örömteli megváltás kínálkozott. A szomszédos falusi templomban ugyanis élt egy szent ember, egy Tanító. Bár nagy tudású ember volt, akit az udvarnál is nagyon becsültek, nem vett részt nyilvános szertartásokon, és csak ritkán lehetett rábeszélni, hogy elhagyja hegyi magányát. Amikor azonban meghallotta, hogy Hacsi herceg a közvetlen közelében telepedett meg, és nagy szüksége van némi társaságra, el-elment hozzá, hogy vele együtt végezze a szertartásokat, vagy kettesben tanulmányozzák a szent iratoknak egy-egy fejezetét, és mivel úgy látta, hogy Hacsiban igazi buzgó hit lakozik, mind gyakrabban és gyakrabban jött át hozzá.

Hacsi herceg most kezdte csak felfogni a már rég ismert tanok mélyen rejlő értelmét. Soha még ennyire nem érezte, hogy az érzékeinkkel felfogott élet mennyire értelmetlen, menynyire ki nem elégítő.

– Gondolataimmal teljesen egy másik világban élek – magyarázta a Tanítónak. – Viszont zsenge korú gyermekeim vannak, és mindaddig, amíg nekik szükségük van gondoskodásomra, meg kell elégednem azzal, hogy csupán szellemi életem változzék meg, s a nagyobb változással várnom kell.

A Tanító bensőséges viszonyban állt Rjozen excsászárral is, mert valamikor az is vele tanulmányozta a szent iratokat. Most pedig, hogy a Tanító egyik nap lement a városba, beállított Rjozen palotájába. Előbb segített Rjozennek néhány nehéz fejezet megértésében, majd Hacsi hercegre terelte a szót.

– Vallásos irodalmunkban igen széles körű ismeretei vannak – mondta –, és szemlátomást mélyen meg is érti mondanivalójukat. Óhatatlanul az a meggyőződés támadt bennem, hogy igazi hivatása a papi hivatás. A világi dolgoktól való teljes elszakadást tekintve máris egyenrangú nem egy elismert szent életű emberünkkel.

– Csodálom, hogy még nem lépett egyházi szolgálatba – felelte Rjozen. – „Az álruhás pap" – a fiatalok mindig így emlegetik. Igazán kár.

Úgy esett, hogy Kaoru is jelen volt ennél a beszélgetésnél. Akár az a herceg, akiről a Tanító beszélt, szívében ő is elfordult e látható világ mulandó dolgaitól. De magában restelkedve vallotta be, hogy ájtatosságaival még senkiből sem váltott ki csodálatot. Hogy valaki szent embernek számíthat anélkül, hogy valójában elhagyná a világi életet, ez új volt számára, és felkeltette figyelmét.

– Hacsi hercegben mindig is nagy kívánság élt, hogy szerzetes lehessen – folytatta a Tanító. – De hol ilyen, hol olyan akadályok álltak útjában. És most – sajnos, ezt kell mondanom – kívánságának teljesülése kevésbé valószínű, mint bármikor, ugyanis két serdülő lánya van, s azokat nem hagyhatja el.

A Tanító nagyon szerette a zenét.

– Hacsi mindkét lánya feltűnően jól játszik citerán* – tette hozzá. – Ha hallanád, amint zenéjük elvegyül a közeli folyó csobogásával, a Paradicsomban hinnéd magad.

Rjozen mosolygott. A Tanító régimódi stílusa mindig mulattatta.

– Valóban meglepő! – mondta. – Az ember nem gondolná, hogy nevelésük körülményei kedvezőek lettek volna ilyen tudás megszerzésére. De ha a herceg annyira tanácstalan, hogy mit kezdjen a lányaival, miért nem bízza őket rám? Amíg élek, mindent megtennék értük, ami csak módomban van . . .

Rjozen jóval fiatalabb volt Hacsi hercegnél, s úgy érezte, ajánlata teljesen ésszerű. Szuzaku nem hasonló körülmények között bízta-e lányát, Njoszant, Gendzsi hercegre? És elképzelte, hogy ő, akinek annyi szabad ideje van, milyen kellemes órákat tölthetne két ilyen jó muzsikussal, akik bármikor rendelkezésére állnak. Kaoru jóformán nem is hallotta a lányokról szóló beszámolót – az érdekelte, amit Hacsi hercegről beszéltek. Miben állhat jámborsága? Min töprenghet, mire törekszik? Mennyire vágyott rá, hogy legalább találkozhasson ilyen emberrel!

– Lennél szíves megmondani Hacsi hercegnek – szólt Kaoru, amikor a Tanítót az ajtóban még utolérte –, nagyon szeretnék egyszer-egyszer együtt olvasgatni vele. Ne beszélj meg semmi véglegeset, csak próbáld megtudni, hajlandó lenne-e erre?

Beszélgetésüket követően Rjozen üzenetet küldött Hacsi hercegnek. „Valaki igen megható szavakkal beszámolt nekem róla, milyen helyzetben vagy jelenleg." Levelével együtt költeményt is küldött: „Hogyan lehetséges, hogy sűrű, komor felhők ereszkedtek kettőnk közé, ámbár egyek voltunk a világi dolgok megvetésében?"*

A Tanító előbb érkezett meg Udzsiba, mint Rjozen küldönce, és egyenesen Hacsi herceg házába sietett. Valóban ritkán esett meg, hogy küldönc igyekezzék ez elhagyatott hely felé. A herceg nagyon megörült a hírnek, és a Tanító figyelmeztetésére gondolva, sietősen készíttetett némi ételt, amit a folyó és a kert nyújthatott.

„Nem hirdethetem magamról, hogy teljességgel megvetem

a világot, hisz, sajnos, a világ vetett meg engem, s ez űzött e szomorú dombok közé." Hacsi herceg ezzel a költeménnyel válaszolt Rjozennek, jobbára csak azért, mert szabadkozni akart annak bókja miatt, hogy őt hit dolgában kiválóságnak tartja. Ámde Rjozen úgy értelmezte szavait, hogy szemrehányásnak szánja azoknak, akik ellene voltak, és bizony fájlalta, hogy Hacsi ennyire nem hajlandó feledni a múltat.

– A fiatalembert szemlátomást komolyan érdeklik ezek a dolgok – mondta a Tanító, amikor előhozakodott Kaoru kérésével. – Úgy látom, szeretné alaposan megérteni a szent iratokat, és úgyszólván gyerekkora óta tanulmányozza őket. De hallottam, az udvarnál is és otthon is annyi kötelezettség hárul rá, hogy egyébre nem futja idejéből. Az államigazgatásban betöltött tiszte sem olyan, ami megengedné, hogy huzamosabb időre visszavonuljon kolostorba vagy más megfelelő helyre. Egyszer-egyszer persze megteheti, de nem szabad olyan látszatot keltenie, mintha szakítani akarna a közélettel. Viszont annyi dolga van, és szemlátomást gyakran annyira kimerült, hogy ilyen időszakos oktatásban igen nehéz lenne részt vennie. Ezért különösen érdekelte, amit a te tanulmányaidról meséltem, és megkért, tudakoljam meg, van-e lehetőség arra, hogy elfogadd tanítványodnak.

– Igen szokatlan eset ez – mondta Hacsi herceg. – Az élet hiábavalóságának megértése majdnem mindig valami egyéni bánat vagy csalódás eredménye szokott lenni. Hogy egy fiatalember, pályája delelőjén, a jó szerencse nyújtotta minden előny birtokában ilyen érdeklődést tanúsít az eljövendő élet iránt, ez igazán figyelemre méltó. Gondolhatod, nekem is éppen eleget kellett megérnem ahhoz, hogy belefáradjak akkori életembe, és gondolataim teljesen a szellemi dolgok felé forduljanak. Valóban, életemben oly gyorsan követték egymást a sorscsapások, hogy úgy látszott, mintha Buddha urunk, szívbeli konokságomat ismerve, elhatározta volna, hogy semmit, de semmit meg nem hagy nekem, ami a köröttem levő világhoz köthetne. Itt állok a sír szélén, de gondolataim felerésze még most is az élethez köt, nem törődöm a jövővel, süket vagyok a múlt figyelmeztetéseivel szemben – márpedig ilyen ember nem lehet jó

oktató. Mondd meg neki, hogy ne tanítványként jöjjön, hanem mint barát, aki az isteni törvény szerint egyenlő velem.

Ezután levélváltás következett, s ennek eredményeként megállapodtak a látogatás napjában. Udzsiban különös élet kezdődött Kaoru számára – sokkal különösebb, mintsem gondolta volna. Kezdjük csak magával a házzal. Nem is várta, hogy nagy, szépen berendezett házba kerül, de kiderült, hogy falusi házikó az csupán, a leggyérebb bútorzattal. A vidéki életnek egyik legnagyobb előnye a csend. Ámde itt a folyó állandó zúgása olyan nyugtalansággal töltötte el az embert, hogy semmi egyébre nem bírta összpontosítani gondolatait. Kaoru eltöprengett, hogy a folyó zúgása, a víz felől jövő s a házikót meg-megrázó jeges szélrohamok közepette jöhet-e egy percnyi álom is az ember szemére. A herceg virrasztásból és vezeklésből álló életéhez talán megfelel ez a hely. De hogyan bírja ezt az életet a két fiatal lány? Bizonyosra vette, hogy azokból már rég kiveszett minden női hajlam és jellemvonás. Amikor Hacsi herceg és ő olvasmányuk mellett ültek, mindössze papírból készült válaszfal különítette el őket attól a szobától, amely a két ifjú hercegnő állandó tartózkodási helye volt. Ilyen körülmények között bárki kevésbé komoly embernek időnként bizonyára átszálltak volna gondolatai a válaszfalon túlra – és valóban, Kaoruban is óhatatlanul feltámadt némi kíváncsiság: milyenek lehetnek, miről beszélgethetnek a lányok, akik ilyen különös körülmények között nőttek fel. De nem azért jött erre a messzi és elhagyatott helyre, hogy idejét holmi udvarlásra vesztegesse. Valóban, éppen az az elszánás hozta őt ide, hogy egyszer s mindenkorra leszámol az ilyen hiábavalóságokkal, s ezért konokul száműzött fejéből minden olyan gondolatot, mi játszódhat le a papírajtó mögött. Hacsi herceget nagyon megszerette, és udzsi látogatásai hamarosan gyakorivá váltak.

A hercegtől kapott oktatásból pontosan az a haszna volt, amit óhajtott is. Bár Hacsi herceg *upaszaka** volt, teljesen hivatottan magyarázta a szent szövegeket, és fejtegette a vallás szabályait; mindezt roppant egyszerűen adta elő, s mellőzte tudásának minden fölösleges fitogtatását. Természetesen min-

dig bőven akadnak jámbor tudósok és tudós papok, akik nagy segítséget nyújthatnának, ha az embernek megvolna hozzá a bátorsága, hogy kérdéseivel zaklassa őket. Kaoru számtalan ilyen emberrel találkozott már, de ezek mind magas poszton álltak, és kolostorukkal vagy gyülekezetükkel kellett törődniük – egyszóval igen elfoglalt és túlságosan fontos személyek voltak, hogysem könnyen a közelükbe férkőzhetett volna. Másrészt pedig ismert egyszerű papokat, akik azzal büszkélkedtek, hogy Buddha szerény „tanítványai", és tekintélyüket csupán életük kemény szigorúságának köszönhették. Kopottságukat, közönséges beszédmódjukat és esetlen bizalmaskodásukat azonban annyira bántónak érezte, hogy nem bírt velük érintkezni. Nappal még talán elviselhetők lettek volna, de elfoglaltsága miatt jómagának csupán a kései órákban jutott szabad ideje ilyen beszélgetésekre, márpedig ha ágyafejéhez ilyen embereket enged, ezzel jobbára csak azt érheti el, hogy oktalanul megzavarják éjszakai nyugalmát.

Milyen más volt a mostani tapasztalata! Hacsi hercegnek előkelő megjelenése volt, megnyerő modora, és beszéde annyira eltért a közönséges oktatásétól, hogy eleinte alig is hitte, ugyanazokról a szövegekről, tanításokról van szó. Fejtegetéseiben nem volt semmi bonyolultság vagy titokzatosság: valóban a legegyszerűbb és legkönnyebben érthető példákat és magyarázatokat szerette. Jól nevelt és finom lelkű ember volt – mindössze ez okozta a különbséget.

Kaoru mind jobban és jobban megszerette a herceget, és boldogtalan volt, ha udvari kötelezettségei miatt egyetlen leckét is el kellett mulasztania. Valóban, szíve szerint szakadatlanul ezzel foglalkozott volna.

Kaoru gyakori udzsi látogatásai nyomán Hacsi herceg és öccse, Rjozen excsászár között újjáéledt a rokoni kapcsolat, és az excsászár küldönceinek jövés-menése élénkséggel töltötte meg az elhagyatott helyet. Újévkor és más alkalmakkor Rjozen igen szép ajándékokat küldött, Kaoru pedig, valahányszor lehetőség kínálkozott rá, szép és hasznos ajándékokkal rótta le háláját a herceg iránt.

Három esztendő múlt el így. Ősz vége felé jártak, és elérkezett a herceg ez időre rendelt imáinak ideje. A halterelő gátakat verdeső víz robaja az évnek ebben a szakában fülsiketítővé vált, s ez annyira nyugtalanította a herceget, hogy elhatározta: egy hetet abban a templomban tölt, ahol a Tanító lakik, ámbár jól tudta, hogy távolléte alatt unalmas és nyomasztó idő köszönt lányaira.

Úgy esett, hogy Kaoru egy időn át nem hagyta el az udvart. De egyik éjjel, a későn kelő hold csábítására, elhatározta, hogy nyomban felkerekedik. Titokban kelt útra, feltűnést kerülő öltözékben, és kíséretét csupán egyetlen lovász jelentette. Szerencsére a ház a folyó innenső oldalán állt, így csónakról nem kellett gondoskodnia. Végig lóháton tette meg az utat. Ahogy a falu felé közeledett, sűrű köd ereszkedett alá. Letévedt az ösvényről, és kénytelen volt a sűrű erdőn át utat törni magának, itt pedig csakhamar bőrig áztatta a fák leveleiről pergő harmat. Valóban fogvacogtató kalandba keveredett: teljesen új volt ez számára, és kellemes borzongással töltötte el.

Nem akarta felébreszteni a falusiakat, ezért megtiltotta lovászának, hogy jelezze érkezését.* Amint átvágott a birtokot körülvevő bozótos sövényen, még át kellett lábalnia egy sereg patakocskán is: még itt is nagy óvatosan lovagolt, hogy zajt ne üssön. De ahogy lopakodva haladt, a parasztházikók felé édes illat szállt, mely „egyetlen ismert virágéra" sem hasonlított.*

Ahogy közeledett a házhoz, halk zeneszót hallott. Tudta, hogy a herceg nagyon szereti a muzsikát, és már régen vágyott rá, hogy egyszer hallhassa a játékát, de sosem kínálkozott rá lehetőség. Most viszont itt volt a kitűnő alkalom. Hamarosan rájött, hogy lant szól. *Odzsiki** hangnemre hangolták, és e pillanatban csupán egyszerű kísérőzenét próbálgattak rajta. De a hely és idő hatására újszerű csengés költözött az ismerős hangokba, és hogy plektrummal pendítették, tisztán, határozottan csengett a hangszer. Egyszer-egyszer csatlakozott hozzá egy tizenhárom húros citera is, roppant édes, finom hangon. Kaoru úgy döntött, hogy kint álldogál egy kicsit és hallgatózik. De hiába volt minden óvatossága: meghallották érkezését, és egy durva fickó – holmi éjjeliőr lehetett – kijött és megszólította.

– Nincs itthon a herceg – mondta. – A templomban van. Kívánod, hogy érte küldjünk?

– Természetesen nem – válaszolta Kaoru. – Valószínűleg csak néhány napra ment, és álmomban sem jutna eszembe, hogy félbeszakittassam vele ájtatosságait. Talán megkérem a hercegnőket, közöljék vele, mennyire sajnálom, hogy nem találkozhattunk. Pedig bőrig áztam . . .

– Majd meglátom, meghallgatnak-e! – szólt az ember, és közben szélesen, eléggé kellemetlenül vigyorgott.

– Várj egy pillanatra! – húzta vissza Kaoru. – Nagyon szeretném hallani ifjú úrnőid játékát. Már rég tudom, hogy kiválóan tehetséges muzsikusok, s nem óhajtanám elmulasztani a mostani pompás alkalmat. Nincs itt valahol egy zug, ahol teljesen észrevétlenül hallgathatnám őket? Tudom, ha annak rendje-módja szerint bejelentem magam, azonnal abbahagyják a játékot, ezt pedig semmiképpen sem kívánnám.

Az őr közönséges parasztember volt ugyan, de kezdett rájönni, hogy valami előkelő és jelentékeny személlyel tárgyal. Most már sokkal tisztelettudóbb hangon szólt:

– Ha magukban vannak, gyakran reggeltől estig játszanak. De ha idegenek járnak itt, különösen ha a városból jönnek, a világért sem hajlandók egyetlen hangot is játszani. Azt hiszem, őfensége nem akarja, hogy tudjanak ittlétükről – egyszóval, hogy ne fusson híre ennek.

– Ha ez így van – nevetett Kaoru –, eléggé eredménytelennek bizonyult erőfeszítése, hogy létezésüket eltitkolja. Mindenuntalan emlegetik őket, mint korunk két roppant tehetséges lányát. De gyerünk! Mutasd meg az utat! Bármilyenek is, ha meggondoljuk, hogyan nevelkedtek fel, csak egészen rendkívüli teremtések lehetnek.

– Ez engem nem érdekel – mondta az ember –, és azt hiszem, ebből még bajom támad később . . .

De aztán engedett Kaoru sürgetésének, és elvezette a bambuszkerítéshez, mely minden oldalról védte a hercegnők lakosztályát. Itt hagyta Kaorut, majd gondjaiba vette a lovászt, s azt a nyugati verandán helyezte el. A kerítésen egy helyütt ajtó volt. Kaoru résnyire kinyitotta és bekandikált. Sűrű őszi

ködfelhők vonultak el a hold előtt; a szobában levők bizonyára élvezni akarták ezt a látványt, mert kissé felhúzták az egyik redőnyt. A *szunokón** fiatal szolgálólány kuporgott görnyedten és vacogósan, mellette pedig – amennyire Kaoru kivehette – egy öregebb asszony üldögélt. Bent, a szobában, volt valaki, s bár az oszlop kissé eltakarta, látni lehetett, hogy előtte a lant, kezében pedig most is ott a pengető. Most éppen penditett egyet vele, s úgy esett, hogy e pillanatban az eddig ködfelhő mögött rejtőző hold ragyogón előbukkant.

– Milyen furcsa! – szólalt meg az, aki a lanton játszott. – A pengetővel odainthetsz a holdnak, ahogy egy embernek jelt adhatsz a legyeződdel! – Mialatt beszélt, felnézett az ablakra.

Kaoru eleget láthatott ahhoz, hogy megállapítsa: határozottan csinos az arca.

– Arra már használták a pengetőt, hogy visszafordítsák a lenyugvó napot.* A te ötleted azonban egészen új.

Aki e szavakat mondta, egy párnának támaszkodott, és fejét lehajtva nézte az előtte, a földön fekvő citerát. Előbbi megjegyzését nevetve mondta, de a helyreigazításból olyan komolyság érzett, mintha számára nagy jelentősége lenne e ténynek.

– Nos, akár tőlem származik az ötlet, akár nem – válaszolta a nagyobbik lány –, nem tagadhatod, hogy a lantnak és a holdnak sok köze van egymáshoz.*

Beszélgetésük ebben a mederben folytatódott. Szellemesen és finoman megfogalmazott mondataik voltak, s mindez igen távol állt attól, amire Kaoru az ilyen furcsa körülmények között nevelkedett lányoknál felkészülhetett.

Mindeddig azt hitte, a valóságban nem létezik olyasmi, hogy az ember rendkívül szép és művelt ifjú hölgyeket találjon elhagyatott vidéki kastélyba zárva, hiszen ez a fordulat kizárólag ifjú komornák regényes olvasmányaiban szerepel. Most aztán kiderült, hogy ezek a történetek jobban hasonlítanak a való életre, mintsem gondolta. Azt kívánta, bár ne lenne olyan sűrű a köd, mert már alig látott valamit. S amikor végre újból előbukkant a hold, leeresztették a redőnyt. Nem kétséges, a bent levőket figyelmeztették, hogy valaki a közelben jár: még le sem húzták a redőnyt, amikor minden riadalom nélkül, nyu-

godtan és kecsesen, visszavonultak a szoba mélyébe. Kaoru rájöhetett nem egy előnyös tulajdonságukra: mozgásuk könnyed, halkan járnak, nem nagy szoknyasuhogással, mint a vidéki lányok. Kaoruban nagy érdeklődés ébredt irántuk.

Elhagyta leshelyét, és parancsot adott, hogy a kocsiját hozzák el a városból.

– Nagyon fájlalom – mondta az őrnek –, hogy őfenségét nem találtam itthon. De köszönöm neked, hogy mégsem veszett kárba az időm. Boldog lennék, ha most közölnéd a hölgyekkel, hogy tiszteletemet tenném náluk. Azt hiszem, nem szeretnék, ha most elmennék, és nem lenne lehetőségük, hogy kifejezzék sajnálkozásukat, amiért idejövet bőrig áztam.

A hölgyek nem sejtették, hogy Kaoru megleste őket. Még az a gondolat is bántotta és zavarba hozta volna őket, hogy talán meghallotta, amint hangszerükön gyakoroltak.

– Nem érezted azt a különös illatot? – kérdezte Agemaki. – Milyen ostobaság, hogy nem sejtettük: itt jár!

A lány, akinek az őr átadta Kaoru üzenetét, teljesen tanácstalan lehetett, mire Kaoru úgy érezte, a körülmények folytán joga van hozzá, hogy maga vegye kézbe a dolgok intézését: a sűrű ködben visszament az ablakhoz, ahol az imént leskelődött.

A házban szolgálatot teljesítő falusi lányoknak fogalmuk sem volt róla, hogyan szólítsák Kaorut, és amikor a fiatalember beszélgetni próbált velük, nem válaszoltak. Egyikük azonban, nagy félszegen és ügyetlenül, kicsúsztatott egy párnát, hogy foglaljon helyet.

– Nem mondhatnám, hogy nagyon kényelmes itt kint üldögélni! – tiltakozott Kaoru. – Elég nagy vállalkozás a városból ide kijönni. Meredek az út, és hellyel-közzel elég rossz is. Azt hiszem, joggal tartok igényt valami különb bánásmódra. Azt reméltem, hogy mielőtt újra útra kelnék ebben a nyirkosságban, értésemre adjátok: becsülitek vállalkozó kedvemet.

Egyik fiatal szolgáló sem érezte, hogy képes lenne ilyen finom modorban válaszolni. Nem bánták volna, ha valaki kimenti őket zavarukból, ezért elküldtek az egyik komornáért, aki nyilván már aludni tért a ház túlsó végében. De az asszony jó ideig váratott magára. Agemaki érezte, nevetségesen mesterkélt viselkedés ez, ezért közbelépett:

– Attól félek, egyikünk sem érti, miről beszélsz! – mondta halk hangon, s azzal visszavonult a szoba mélyébe.

– A megjátszott naivság elég gyakori látvány az udvarnál – jegyezte meg Kaoru –, és igen fájlalnám, asszonyom, ha miattam te is felvennéd ezt a modort. Mert nem hihetem, hogy valaki, aki egy fedél alatt lakik egy olyan nagy tudású emberrel, mint a te apád, a herceg, a legegyszerűbb szokások és kötelezettségek terén ilyen tájékozatlan maradjon. Nem, asszonyom, meggyőződésem, hogy kitűnő az ítélőképességed, és kérlek: élj vele – amennyiben hajlandó vagy figyelmedre érdemesíteni érzéseimet, amelyeket nem is igyekszem titkolni előtted.* Fölösleges mondanom, hogy nem széptevéssel kívánok közeledni hozzád. Ilyen könnyelműségre nincs bennem hajlandóság, s egy szemernyit sem csábít, hogy behízelegjem magam – amint ezt bizonyára máris észrevetted. Csupán annyit kérek: engedd meg, hogy egy-egy beszélgetéssel vagy levéllel könnyítsek életem terhén. Azt hiszem, ha jobban megismersz, ez az időtöltés nem lesz egészen ellenedre, hiszen elég elhagyatott helyen laksz.

Milyen választ kell adni ilyen beszédre? Még szerencse, hogy Agemakit kimentette zavarából egy idősebb hölgy érkezése: ő volt az a komorna, akit ágyából húztak ki. A hölgyet bizony nem lehetett volna félénkséggel vádolni!

– Szégyelljétek magatokat! Hát nem tudjátok, hogyan kell viselkedni?! – kiáltotta harsányan a szolgálólányok felé. – Hol várakoztatjátok az urat? Vezessétek be, de azonnal! Uram, ezeknek a fiatal lányoknak fogalmuk sincs a kötelességükről! – sápítozta.

Bár öreg volt, de határozott, erélyes hangon beszélt, s a két hercegnő úgy érezte, bizony restelkedhetnek a maguk tehetetlensége miatt.

– Uram – folytatta az idős hölgy –, látogatásod annál is kedvesebb számunkra, mert olyan sokan, akiknek kötelességük lenne eljönniük, szemlátomást végképp elfeledték, hogy ez a nagy ember, az én fenséges gazdám, egyáltalán a világon van.

Ámbár nem rám tartozik, de megvallom: meg vagyok illetődve látogatásodtól, és bizonyos vagyok benne, hogy ifjú úrnőim ugyanígy szólnának, vagy még különbül is, ha nem lennének túlságosan félénkek a beszédre.

Kissé sokat tart magáról, állapította meg Kaoru, és eleinte inkább ellenszenvesnek érezte a hölgyet. De látszott, hogy erős egyéniség, és hangja határozottan, kellemesen csengett.

– Már-már kétségbeestem – kezdte Kaoru –, de úgy látom, te valóban érted, miről van szó, és nagy megkönnyebbülés számomra, hogy megérkeztél.

Mialatt ezt mondta, belépett a szobába és leült, háttal egy széknek.* A szolgálólányok a paraván mögül leselkedtek feléje, és ahogy a növekvő hajnali világosságnál most már a színeket is fel lehetett ismerni, látták, hogy vadászruhája, ez az igen egyszerű, sőt köznapi ruha, teljesen átázhatott a szitáló esőben. Ámde olyan elbűvölő illatot árasztott, hogy szinte nem is e világból valónak érzett.

Az öreg hölgy váratlanul könnyekben tört ki.

– Ó, uram – panaszolta –, tudom, hogy ez nem feladatom, és meg is próbáltam, hogy visszatartsam magam, de úgy érzem, van valami, amit tudnod kell... Évek óta reménykedem, hogy egyszer lesz rá alkalmam... nem arra, hogy az egész történetet elmondjam, hiszen az nagyon hosszadalmas lenne... csupán néhány szót szeretnék váltani veled. Bizony, uram, minden imámba beleszőttem ezt a kérésemet, de most, hogy meghallgatást nyertem, s itt állsz előttem, és mondanám is, amit akartam, egyszeribe ilyen megrendülést érzek. Félek, nem is megy ez így – zokogta –, helyesebb, ha bele sem kezdek.

Kaoru tudta, hogy idős embereknél könnyen áll a sírás, de úgy érezte, hogy ebben az esetben valami valóságos bánat húzódik meg e kitörés mögött. Kíváncsi volt, mi lehet az.

– Bár előbb tudtam volna rólad! – felelte. – Nem ez az első alkalom, hogy idejövet bőrig ázom, de eddig mindig úgy távoztam el a csatakos bozóton át, hogy egyetlen részvevő szót sem kaptam útravalóul. De ha már belekezdtél valamibe, amit el akarsz mondani, nem lenne jobb, ha megpróbálnád befejezni? Nem valószínű, hogy gyakran lesz ilyen jó alkalmunk.

– Igazad van – válaszolta a hölgy zokogva –, és ha lenne is még ilyen alkalom, ki tudja, jómagam itt leszek-e, és élhetek-e vele. Mert, mint mondják, egyikünk sem tudja, felébred-e másnap. Igen, legalább annyit megpróbálok elmondani, hogy én, öregasszony, hogyan keveredtem a dologba. Amit mondani akarok, az ugyanis anyádra, Njoszan hercegnőre vonatkozik. Az én nevem Ben no Kimi, és unokanővérem, Kodzsidzsu,* volt a hercegnő kedvenc udvarhölgye. Kodzsidzsu rég meghalt. Bizony, nem él már senki azok közül, akikkel együtt nevelkedtem. Én csupán később hallottam meg a történteket, mert igen messzi éltem, szinte azt mondhatnám, hogy egy másik világban.* Öt-hat évvel ezelőtt jöttem vissza, és szolgálatba léptem itt, ahol most is vagyok. Nem tudom, hallottál-e valaha is Kasivagiról, a mostani nagy kancellár* bátyjáról? Azt hiszem, ilyen vagy olyan vonatkozásban hallhattad már a nevét. Kasivagi meghalt... Ó, egek, milyen jól emlékszem rá, pedig de sok év múlt el ama szörnyű nap óta! Te akkor még csak csecsemő voltál, most pedig felnőtt emberként állsz előttem. Igen, anyám volt ennek a drága Kasivagi úrnak a dajkája, én pedig ápoltam őt utolsó napjaiban. Nagyon megszokott engem, és bár rangban egyáltalán nem álltam közel hozzá, bizalmába fogadott, és mindent elmondott nekem, ami foglalkoztatta. Voltak olyan dolgok is, amiket senki másnak még csak meg sem említett volna. De velem gyakran és egész őszintén elbeszélgetett, és amikor betegsége előrehaladtával látta, hogy elérkezett a vég, értem küldött, és sok mindent elmondott nekem, amiről azt akarta, hogy halála után tudjak róla. Van valami, amit legfőképpen el kell mondanom. De ha azt akarod, hogy belekezdjek, jöjj közelebb, hogy füledbe súghassam. A szolgálólányok odaát máris lökdösődnek, és figyelnek bennünket. Nem is lehet felróni nekik, hogy csodálkoznak, amiért ilyen hosszan tartóztatni merlek.

Kaoru úgy érezte, mintha valami boszorkány vagy jövendőmondó zagyvaságait hallgatná. Óhatatlanul arra kellett gondolnia, hogy az öreg hölgy fölöslegesen rejtélyeskedik. Egyvalamit azonban biztosra vehetett: bármi is az a titok, amelyet most fel akar tárni, összefüggésben kell lennie azzal a bizony-

talansággal, amely őt már oly rég kínozza. Az időpont azonban teljességgel alkalmatlan volt erre a közlésre. Az öreg hölgy máris észrevette, mennyi kíváncsi tekintet szegeződik rájuk, s most már csak az kell, hogy meglássák, amint egyszeribe, netán egész éjszakán át tartó bizalmas beszélgetésbe merülnek! Kaoru ettől annyira zavarba jött, hogy hirtelen felállt, és így szólt:

– Félek, még most sem sejtem, mit is óhajtanál közölni velem. De mindig szívesen hallok a régi időkről, és ha az időpont nem lenne annyira alkalmatlan, most is örömmel hallgatnálak. De úgy érzem, máris hosszasabban elidőztem, mint szándékomban volt. Egyébként – amint bizonyára észrevetted már – egyáltalán nem úgy vagyok öltözve, hogy fényes nappal is megfeleljen ruházatom. Kis idő múlva eloszlik a köd, és félve gondolok rá, micsoda látványt nyújtok majd! A többi mondanivalódra majd sort kerítesz máskor.

Mialatt beszélt, abban a templomban, ahol Hacsi herceg tartózkodott, megszólalt a harang. Ugyanakkor újra leszállt a köd, és vastag lepelként betakarta a házat. Milyen nyomasztó lehet itt élni! Nem csoda, hogy az ifjú hercegnők, mivel ilyen lehangoló környezetben kénytelenek élni, kissé mogorvákká és megközelíthetetlenekké váltak.

– Akit kerestem, elrejti a hegyek köde,* és most, virradatkor, még a hazafelé vezető utamat is elzárja!

Kaoru ezt a költeményt küldte be, mialatt kocsijára várt. A házbeliek mozgolódni kezdtek, és képzelhetjük, milyen kíváncsian bámulták a fiatalembert, hiszen megjelenése még a fővárosban is mindig eseményt jelentett, pedig ott igazán nehéz feltűnést kelteni. Agemaki nem bírta rábeszélni komornáit, hogy válaszoljanak helyette, így végül halkan sóhajtott egyet, és ezt a költeményt idézte:

– Ki az, aki a felhőkbe burkolt dombok veszélyes ösvényein át éppen az ősz legködösebb órájában akarja meglelni az utat?

Agemaki válaszát éppen akkor adták át, amikor Kaoru indulni készült.

Különös, milyen nehezére esett elhagyni ezt a helyet, amely pedig – ha tárgyilagosan megfontoljuk – igazán keveset nyújtott neki. Viszont nyugtalankodott, sikerül-e észrevétlenül visszajutnia a városba.

„Ma éjszaka kötött felületes ismeretségünkből csupán azt érzem – írta Agemakinak –, mennyi mondanivalóm lenne számodra, ha csak egy kissé jobban bizalmadba fogadnál. Fájna, ha továbbra is úgy bánnál velem, mint bárki kívülről jött látogatóddal, s ez azt is mutatná, hogy nem tudsz különbséget tenni – márpedig ezt igazán nem várnám tőled."

Azzal elment a nyugati szárnyba, ahol rendbe hoztak számára egy szobát.

– Látta fenséged az embereket lent, a halterelő gátnál? – kérdezte a lovásza. – Azt olvastam le az arcukról, hogy rossz fogásuk lehetett.

Lovásza szemlátomást mindent tudott azokról a dolgokról, amelyek az ő számára annyira különösek és titokzatosak voltak.

A folyón most furcsa alkotmányok tartottak lefelé: fát úsztattak a hátán. A part mentén végestelen-végig szorgos munka folyt: ki-ki űzte a maga egyszerű foglalatosságát, ami a kenyerét jelentette.

Milyen különös élet lehet ez, minden áldott nap ezekben a lélekvesztőkben hánykolódni a zajló víz hátán! Ámde ő maga még jáde-faragásos teraszon üldögélve is milyen gyakran érzi, hogy veszélyes vizeken jár: bizonytalanságban hányódik, és nincs szilárd talaj a lába alatt.*

Kaoru tuskövet hozatott.

„Bizony szomorú lehet a Híd Lányának* élete, hisz még ruhám ujjából is facsarni lehet a vizet, amelyet az elhaladó hajók rám fröcsköltek" . . . „Te is gyakran látod a hajókat" – tette még hozzá. Az éjjeliőrrel elküldte a levelet Agemakinak. A reggeli világosságban most látta, hogy az őr szegény, kiéhezett, vacogó ember.

Ilyen üzenetre nem illett válaszolni holmi közönséges, nem illatosított papíron, de Agemakinak sokáig kellett volna keresgélnie, mire valami jobb papírt talál. Az volt a fontos, hogy nyomban válaszoljon, tehát rögtön leült, és ezt írta:

„Senki élete nem hasonlít annyira a hullámokéra, mint az

enyém, hisz sorsuk az, hogy hajnalban és alkonyatkor a Folyó Őrének* evezőiről csepegjen rájuk a víz."

Kaoru úgy érezte, más tekintetben is érdekes lehet az, akinek a kézírása ilyen előkelő, és semmi hajlandóságot nem érzett, hogy hazasiessen. De már többször jelentették, hogy kocsija előállt. Megígérte tehát, hogy újból eljön, mihelyt Hacsi herceg visszatér, majd az éjjeliőr segítségével levetette átázott ruháját, és nappali öltözékbe bújt, amit a fővárosból kapott.

Hazafelé persze leginkább az öreg hölgy félbemaradt elbeszélése foglalkoztatta, de ugyanakkor szeme előtt lebegett Agemakinak és húgának képe is. Igen, mindketten sokkal vonzóbbak, mintsem várta volna. Olyan érzés ébredezett benne, hogy – eddigi véleményével ellentétben – mégiscsak öröm élni. E pillanatban legalábbis úgy érezte, nem különösebben sietős számára, hogy hátat fordítson a világnak.

Gondosan ügyelt, hogy köszönőlevele semmiképp ne tessék szerelmes levélnek. Elég vastag, egyszerű papírra írt, de nagy gonddal megválasztotta és előkészítette ecsetjét; levele hangjának árnyalását nagy ügyességgel és finoman tervezte el. Ezt írta: „Most sajnálom, hogy oly sok mindent nem mondtam el, mivel féltem, hogy tolakodásnak tartanád. De, amint már meg is vallottam neked, számítok rá, hogy a jövőben sokkal szabadabb bejárást engedélyezel nekem. Amint meghallom, hogy őfensége befejezte lelkigyakorlatát, máris hozzád sietek, és rendelkezésedre állok: bízom benne, hogy akkor eloszlatod a félreértéseket, amelyek legutóbbi tapogatózó és ködös beszélgetésünket zavarták."

Levelének hangja valóban elég józan volt. Az írást most átadta egyik kísérőjének, bizonyos Szakon no Dzsónak, azzal az utasítással, hogy Ben no Kimivel küldesse majd be – azzal az idős asszonnyal, akivel előző este elbeszélgetett.

Eszébe jutott az éjjeliőr kiéhezett külseje, és küldött neki egy nagy kosár finom ennivalót. Másnap ajándékokat küldött az udzsi templomba. Az épület védtelen helyen állt, ezért úgy gondolta, hogy papjai ebben az évszakban sokat szenvedhetnek a hidegtől. Hacsi herceg bizonyára szeretné valamilyen formában viszonozni az ottani vendéglátást, s Kaoru lehetővé akarta

tenni számára, hogy bőkezű lehessen, tehát egy nagy halom selymet és bolyhos pamutszövetet küldött neki. A küldemény éppen aznap érkezett, amikor Hacsi herceg távozni készült, s így megvolt az az öröme, hogy a templom minden lakóját megajándékozhatta új papi köntössel vagy alsóruhával, vagy pedig elegendő anyagot adhatott, amiből készíthettek maguknak. Kaoru az éjjeliőrnek már megmondta, hogy tartsa meg az átázott vadászruhát, amelyet a múltkori látogatásakor otthagyott. Igen szép öltözék volt ez – a legdrágább fehér damasztból készült. Az őr ebben a ragyogó burokban is megmaradt a régi szegény, ösztövér embernek, s bizony furcsán festett. Ráadásul, amerre ment, különös illat lengte körül; bár sok sikert aratott vele, de roppant zavarónak érezte az illatot, s ezért mindent elkövetett, csak hogy megszabaduljon tőle.

– Ezek az udvari urak értik a módját, hogyan kell magukat szagosítani! – dohogta. – Sejtelmem sincs róla, honnan szereznek ilyen illatszert!

Nemsokára megérkezett Agemaki válasza. Mesterkéletlen, szinte gyermekien egyszerű írás volt.

Hacsi hercegnek, visszatérte után, megmutatták a levelezést; feltűnt neki Kaoru hangjának komolysága.

– Bizonyos vagyok benne – mondta –, hogy hasonló körülmények között a legtöbb fiatalember nem ilyen hangnemben írna. De erre könnyű magyarázatot találni. Iránted való érdeklődése egy régebben elejtett célzásomból eredhet, ugyanis arról beszélgettünk, mi lenne veletek, ha én meghalnék, és Kaoru, igen kedvesen, megjegyezte, hogy ő gondotokat viselné. Ilyen körülmények között udvarló hang egyáltalán nem lett volna helyénvaló.

Köszönőlevelében Hacsi herceg így méltatta Kaoru ajándékait: „annyira túlhaladják azt a szintet, ami magányos hegyi barlangjától telik", hogy írásban képtelen is kifejezni háláját. Ez persze meghívás volt azonnali látogatásra. Kaorunak azonban hirtelen eszébe jutott, hogy felfedezése – egészen lehetetlen, elhagyatott fészekben rábukkant egy lányra, akinek szépségéről és tehetségéről mit sem tud a világ – olyan szerencse, melyről Niu herceg már rég álmodozik, s ezért nem bírt ellen-

állni a kísértésnek, hogy élményéről, azon melegében, kiszínezett beszámolót ne adjon barátjának. Mihelyt akadt egy szabad estéje, meghívta Niut, és úgy intézte, hogy beszélgetésük hamarosan Hacsi hercegre és lányaira terelődjék. Kezdettől fogva úgy látszott, hogy a regényes hajnali kaland leírása roppantul érdekli Niut, és ahogy Kaoru belemelegedett a beszédbe, azon kapta magát, hogy kiszínezi a történetet számos olyan részlettel, amivel számítása szerint felajzhatta barátjának amúgy is felgyúlt képzeletét.

– Biztosan kaptál választ a leveledre – szólalt meg Niu, mihelyt Kaoru némi szünetet tartott –, s ha jó barátom vagy, meg is mutatod. Jól tudod, ha én kapok ilyen levelet...

– Na ne mondd! – csattant fel Kaoru méltatlankodva. – Százszámra kaptál leveleket, és hányat láthattam belőlük?! De egyáltalán nem óhajtom megtartani magamnak a két lányt. Nem tékozolhatják el így életüket. Biztosíthatlak, az volt az első gondolatom, hogy feltétlenül meg kell ismerned őket. Egy pillanatra szinte elfeledtem, hogy te nem járhatsz-kelhetsz kedvedre.* Az én helyzetem persze egészen más. Ha titkos kalandokat keresnék, semmi sem állhatná utamat. És valóban, úgy látom, ha valaki kedvet érez ilyen kalandokhoz, bőven találhat hozzá alanyt, még a legvalószínűtlenebb helyeken is. Szerte az országban, mindenféle furcsa zege-zugában, él egy sereg lány – éppen olyasfélék, mint akikről ábrándozol –, és holmi elhagyatott paraszthházakban, vidéki otthonukban eltemetkezve, mással sem foglalkoznak, mint balsorsukon tűnődnek. Már mondtam neked, hogy ezen a helyen is csak azt várta volna az ember, hogy holmi csontos, esetlen teremtéseket talál, akik apjuk imádságoskönyvén kívül semmi egyebet nem olvastak. Évek óta tudom, hogy léteznek, de soha még azzal sem alkalmatlankodtam, hogy megkérdezzem, mifélék ezek a lányok, érdemes-e foglalkozni velük. De azon az éjszakán futó pillantást vethettem rájuk, s mondhatom: tökéletes mindkét lány. Milyen bájos minden mozdulatuk, minden arcvonásuk... Amennyire megítélhetem, ha az ember képzeletében megalkotná az eszményi nőt, olyan lenne, mint ők.

Niu mindezt halálos komolyan vette, és most szörnyű féltékenység ébredt benne. Annál jobban hatott rá a történet, mert Kaoru mesélte – ő ugyanis általában kevés érdeklődést tanúsított ilyen dolgok iránt.

– Persze megpróbálod, hogy ismét láthasd! – mondta, mintha attól félne, hogy Kaoru ezzel lezárja az ügyet. Ámde valójában forrt benne a düh – Kaoru ezt nagy derültséggel állapította meg –, mert a rangjával járó korlátozások megfosztják a lehetőségtől, hogy ilyen kalandokba kezdjen, hát még hogy folytathassa is őket!

– Ugyan már! – szólt rá Kaoru. – Hát nem látod, hogy csak ugratlak? Nem vagyok olyan, mint mások. Van valami, amiről nem beszélhetek, de ami mindig megakadályozott abban, hogy kivegyem a részemet az élet egyszerű örömeiből. Én még azt a fajta viselkedést is komiszságnak érezném, ami mindennapos dolog férfi és nő között, az igazi szerelemről pedig, amely az embert teljesen átformálja, nálam szó sem lehet, mert ez annyit jelentene, hogy megtagadom, amit a szívem mélyén egyetlen igazi célomnak és meggyőződésemnek tekintek.

– Óriási! – hahotázott Niu. – Már többször hallottam tőled ilyen fennköltt szavakat, de reméltem, hogy azok után, amiket ma este meséltél, legalább egy ideig megkímélsz bennünket az ilyen beszédtől!

Ámde Niu látogatása alatt, sőt már Udzsiból való hazatérése óta Kaorut egyfolytában és kizárólag az idős hölgy vallomása foglalkoztatta, és tökéletesen közömbös volt számára, hogy ez vagy az a nőszemély milyen szép, érdekes vagy tehetséges.

A tizedik hónap eleje volt, amikor újra elmehetett Udzsiba.

– Persze a halászok ünnepére* készülsz? – kérdezte tőle mindenki.

– Nem – válaszolta Kaoru. – Remélem, hogy mint a legtöbb halnak, nekem is sikerül elkerülnöm a kivetett hálót.

Kíséretet jóformán alig vitt magával. Nem lóháton ment, hanem könnyű, vesszőből font kocsin, színjátszó selyemköntösben és buggyos nadrágban, amelyet külön erre az alkalomra csináltatott.*

Hacsi herceg boldog volt, hogy ismét házában üdvözölheti,

és tiszteletére, a maga szűkös lehetőségeihez mérten, felséges lakomát készíttetett. Amikor besötétedett, együtt ültek a lámpa mellett, és újból átnézték a korábban tanulmányozott szövegrészeket. Még most is akadt egy-két pont, amelynek magyarázatára a herceg nem érezte magát illetékesnek. Elküldött tehát a templomba a Tanítóért, hogy legyen segítségére néhány homályosabb és nehezebb rész megfejtésénél. Viharos éjszaka volt, tomboló szél fújt a folyó felől, recsegtek-ropogtak a ház körül álló fák, kavarogva repültek levelek és gallyak. Rémítően bömbölt a folyó. Alvásra gondolni sem lehetett. Hajnal felé, helyesebben amikor úgy érezte, hogy nemsokára véget ér az éjszaka, Kaoru zenéről kezdett beszélni, s közben megemlítette, hogy múltkori hajnali látogatása alkalmával megütötte fülét néhány hang, amelyet roppant finoman csalogattak ki valamely hangszerből, és hogy szeretne erről mindent apróra megtudni.

A herceg elküldött a citerájáért.

– Kétlem, hogy bármit is tudok még rajta játszani – mondta. – Egészen más dolgok foglalkoztatnak. De ha valaki játszana, kísérni még tudnám . . .

Azzal behozatott egy lantot, és átadta Kaorunak.

– Nem kétséges – jegyezte meg Kaoru hangolás közben –, ez az a hangszer, amelynek hangját akkor úgy megcsodáltam, még ha nem is hinnéd el annak alapján, amit én az imént kicsaltam belőle. Megcsodált szépsége főként a játék módjában rejlett.

– Ugyan már, hogy mondhatsz ilyet! – tiltakozott a herceg, mert Kaoru csupán néhány hangot játszott, és máris félretette a lantot. – Csak a lányaim játékát hallhattad, ők pedig kitől tanultak volna annyit, hogy kiváltsák csodálatodat?

Így szólt az öreg herceg, azzal felkapta citeráját, és játszani kezdett egy roppant különös, szívbe markoló dallamot, amelynek szépségét részben talán az adta, hogy belevegyült a ház körül ágaskodó fák között süvítő szél zúgása. De Hacsi továbbra is azt állította, hogy mindent elfelejtett, amit valaha is tudott, és most már ez az egyetlen zenedarab, amit tisztességesen el tud játszani.

– Megvallom – mondta, félretéve a hangszert –, némelykor magam is meglepődöm, mekkora fejlődés mutatkozik lányaimnál. Hébe-hóba hallottam egy-két részletet a tizenhárom húros citerán,* és valóban mesterinek találtam. De már jó ideje nem tudok komoly figyelmet szentelni játékukra. Ha tovább fejlődtek, csak a maguk kitalálta stílusban. Mert saját játékukon kívül az egyetlen zene, amit valaha is hallottak, a folyó zúgása, és ha egyszer sor kerülne rá, hogy valaki kívülről jött emberrel kellő összhangban, egy ütemben játsszanak, azt hiszem, megállapítanák, hogy semmit sem tudnak.

Mégis üzent lányainak, és megkérte őket, játsszanak valamit. De a lányok szerint éppen elég volt, hogy Kaoru az előző alkalommal hallgatózni merészelt, pedig tudhatta, hogy csak saját kedvtelésükre játszanak; most már semmivel sem lehetett volna rávenni őket, hogy megismételjék előadásukat. Ez persze nagy csalódást jelentett Kaorunak, az öreg herceg pedig kétségbeesett miatta. Hogy félénkek a lányok, ez – nevelésük körülményeit tekintve – természetesnek látszott, de szomorú meglepetést jelentett, hogy ennyire képtelenek bekapcsolódni a legegyszerűbb társas szórakozásba is.

– Persze, teljes magányban neveltem fel őket – jegyezte meg Kaorunak –, és alig is találkoztak idegen emberrel. De megvallom, nem vettem észre, hogy ide jutottak. Ez bizony nagyon bánt, hiszen nem sokáig leszek már velük, és reszketve gondolok rá, mi lesz a sorsuk, ha egyszer ennyire nem tudnak beleilleszkedni a társas életbe.

– Természetesen megértenék, ha engem nem tartanál alkalmasnak gyámjuk szerepére – mondta Kaoru. – De, mint tudod, abban az esetben, ha túlélnélek, én már elvállaltam, hogy mindent megteszek értük, ami módomban áll, és számíthatsz rá, hogy nem feledem ígéretemet.

– Igen, igen – mondta a herceg –, ez persze nagy megnyugvás. – És mivel lassacskán már hajnalodott, elment, hogy elmondja imáit.

Mihelyt eltávozott, Kaoru elküldött az idős komornáért, Ben no Kimiért, s az nyomban folytatta elbeszélését. Kaoru körülbelül hatvanévesnek nézte az asszonyt, de beszédén sem-

mit sem érződött az öregség, vagy az, hogy hosszú időn át oly távoli tartományban élt. Ki nem apadt a könnye, mialatt elmesélte Kasivagi reménytelen szerelmét, majd betegségét és szörnyű halálát. Elbeszélése még akkor is mélységesen megindítja Kaorut, ha nem érinti ilyen közelről. De most, ahogy hallgatta a hölgy szavait, és fokozatosan eltűnt belőle az a nagy bizonytalanság, amely egyfolytában ránehezedett, amióta csak az eszét tudta, maga is alig bírta visszatartani könnyeit. Mert már évek óta, valahányszor Buddhához imádkozott, mindig azért könyörgött, oszlassa el kínzó kétségeit, és lám, amikor már szinte minden reménye elveszett, egész szomorú múltja tovatűnt, mint valami álom.

– Mondd meg, most nyomban, hány ember tud még erről? – kérdezte Kaoru. – Alig hihetem, hogy én lennék az első, akinek elmeséled ezt a hallatlanul érdekes történetet... Ámbár igazán furcsa, hogy előttem soha még célzást sem tett rá senki.

– Rajtam kívül unokanővérem, Kodzsidzsu az egyetlen, aki tudott erről – mondta az idős hölgy. – Szerény rangunk ellenére apád bennünket jelölt ki, hogy állandóan szolgálatára legyünk. Lévén hogy szüntelenül rendelkezésére álltunk, és éjjel, nappal, bármikor beszólított bennünket, valamennyit igazán észre kellett vennünk mindabból, ami történt. Ráadásul rajtunk, csakis rajtunk keresztül jött-ment minden üzenet, mert még akkor is, amikor már nem ment át anyádhoz, a hercegnőhöz, volt idő, amikor érzelmei annyira erőt vettek rajta, hogy nem bírta megállni, és írt neki. Természetesen sohasem tárgyalta meg velünk a dolgot. Csupán halálos ágyán szólt róla nyíltan, és ugyanakkor megbízatást is adott számomra, ami szükségképpen igen keservesnek bizonyult a magamforma szerény rangú asszony számára. Éveken át imádkoztam és imádkoztam, hogy kínálkozzék végre valami lehetőségem, és teljesíthessem kívánságát. És most már tudom, él Buddha, hiszen imáim meghallgatásra találtak. És jó, hogy így történt, mert már éppen elhatároztam, hogy elégetem a holmikat. Eltöprengtem, hogy igazán nem tudhatom, mikor jön el értem a halál. Láthatod, nem akartam, hogy esetleg itt maradjanak utánam, és avatatlan kézbe kerüljenek. De mihelyt megtudtam, hogy

időnként ellátogatsz ide, örültem, hogy vártam vele. Bizonyosra vettem, hogy előbb-utóbb alkalmam lesz teljesíteni megbízatásomat. Valóban, mindez sorsszerűen alakult.

És ekkor, sűrű könnyhullatás közepette, elmondta Kaorunak születése egész történetét, majd így folytatta:

– Alig múltak el ezek az izgalmak, amikor anyám megbetegedett, majd meg is halt. A sok baj és veszteség annyira megrázott, hogy amikor egy férfi – aki társadalmilag mélyen alattam állt, de már évek óta érdeklődött irántam – újból felajánlotta, hogy magával visz, nem bírtam ellenállni a kísértésnek: pusztán azért, hogy megszabaduljak mindentől, elmentem vele, messze, nyugatra, és minden kapcsolatom megszakadt a fővárosban élő ismerőseimmel. De aztán az emberem is megbetegedett és meghalt, és így, közel tízévi távollét után, visszatértem ebbe a már szinte idegennek tetsző világba. Első gondolatom az volt, hogy Csudzso úrhölgynél, Rjozen excsászár feleségénél keresek alkalmazást. Mint tudod is, ő néhai gazdám nővére, és valamikor régen sokat hallottam róla. De mihelyt döntenem kellett, úgy éreztem, nem vagyok rá alkalmas, hogy egyszeribe belemerüljek abba az életbe, amit olyan helyen élnek. Az itteni ifjú hölgyekhez viszont családi kapcsolatok fűznek. Apám rokonságban volt elhunyt édesanyjukkal. Hacsi herceget egészen fiatal kora óta ismerem, és végül így esett, hogy nem maradtam a fővárosban, hanem gyökeret vertem itt, a hegyoldalban, akár egy öreg fa. Unokanővérem, Kodzsidzsu, meghalt, de jóformán egyetlen régi ismerősöm sem él már. Igazán nem sok örömem van benne, hogy magam még vagyogatok, jóllehet minden barátom elment már...

A hölgy nyilvánvalóan arra számított, hogy még sokáig elbeszélgethetnek. De már világos nappal lett, és Kaoru kénytelen volt félbeszakítani.

– Félek – mondta –, nincs már idő, hogy befejezd történetedet. Majd folytatod legközelebb, mihelyt el tudjuk intézni, hogy ilyen békességben együtt lehessünk, mint most is. Kodzsidzsura halványan emlékszem, ámbár csupán ötéves lehettem, amikor hirtelen meghalt... azt hiszem, sorvadásban. Arról, amit mondtál, elég annyit mondanom: találkozásunknak

köszönhetem, hogy ezentúl nem kell szörnyű bűn terhével élnem.*

Ben no Kimi most kihozott egy csomagot, amely egy csomó papírból állt: mind rendesen össze volt hajtogatva és átkötve, de az idő máris kikezdte.

– Ezt ki ne add a kezedből – mondta az asszony, amikor átadta a kis csomagot. – Ezeket a papírokat őfensége rakta össze és adta át nekem, amikor látta, hogy itt a vég. Azt gondolta, hogy Kodzsidzsu útján könnyen eljuttathatom neked, mert sejtette, hogy gyakran találkozom vele. Viszont úgy esett, hogy Kodzsidzsut többé nem láttam viszont, bár sokkal inkább bántott, hogy messzire sodródtam, és nem tudtam teljesíteni őfensége megbízását, mint az, hogy saját ügyeimet mind rendezetlenül hagytam.

Kaoru átvette a kis csomagot, és szótlanul a keblébe rejtette. Igen valószínűtlennek érezte, hogy az öregasszony valóban képes volt magában tartani ilyen érdekfeszítő történetet, de az megesküdött mindenre, ami szent, hogy így volt, s ezért Kaoru úgy vélte, jobb, ha megpróbálja elhinni. Feldúlt kedélyállapotban volt, de e pillanatban bejött egy szolga, és hozta a levest meg a párolt rizst. Nem volt vesztegetni való ideje, mert bár előző nap nyilvános szünetnap volt, de mára már nem szólt a tilalom, s bizony sok munka várta a Palotában. Ráadásul Icsi no Mija hercegnő* is gyengélkedett, és neki kötelessége volt, hogy érdeklődjék utána. Üzenetet küldött tehát Hacsi hercegnek: megígérte, hogy eljön, mielőtt még lehullanak az őszi levelek.

„Magányos hegyünk árnyában tett látogatásaid azt éreztetik velünk – válaszolta a herceg –, hogy nem vagyunk teljesen elzárva a világ eseményeitől."

Amint hazaért, első dolga volt, hogy felbontsa a kis csomagot. A tasak domború mintájú damasztból volt, és a tetejére ezt az egy szót írták: *Dzso.** A tasak száját finom zsinórral kötötték be, melyen egy cédula függött a nevével.* Kaoru keze reszketett, ahogy a csomót bontogatta. Egy csomó papír volt benne, mindenféle feljegyzésekkel és üzenetekkel. Közte volt öt-hat levél Njoszan kézírásával. A levelek közt, amelyeket

nyilván Kasivagi írt a hölgynek, volt néhány, ami betegsége legvégéről eredhetett, és akkor a körülmények nem tették lehetővé, hogy el is küldje. Az egyik levél arról szólt, hogy Njoszan apáca lesz. Öt oldalt tett ki a micsinokui papirosra, remegő, téveteg kézzel írt levél – mintha madárka ugrált volna végig a papíron. „Az én lelkem hosszabb és szomorúbb útra készül, mint te, de míg én nyújtom napjaimat, te sietsz elhagyni a világot." Így hangzott a költeménye, és mellette még hivatkozás történt magára Kaorura is: Kasivagi kijelentette, nem aggódik érte, mert – mint írta – „sohasem tudódik ki, hogy nem Gendzsi gyermeke". Itt vége szakadt a levélnek. A külsejére, még reszketőbb kézzel, még kuszábban, ezt írta: „Átadandó Kodzsidzsunak." A papirost már kikezdte a könyvmoly, mállott volt, de minden írásjegy oly tisztán látszott, mintha csak az előző napon írták volna, és ahogy napnál is világosabban ott sorakoztak a szeme előtt, Kaoru hálás volt, hogy szerencsésen kezébe kerültek e bizonyítékok. Gondolatai egyre csak születésének története körül jártak – különösebb históriát nem is hallott még –, s úgy érezte, most nem tud elmenni a Palotába; ellenben nyomban elindult anyja kápolnájába.

Njoszan békésen üldögélt, és a szent iratokat olvasta. Egészen tapasztalatlannak és fiatalnak látszott. Mihelyt észrevette, hogy Kaoru bejött, elrejtette könyvét.*

Mi értelme lenne értésére adni anyjának, hogy mindent tud?

Kaoru sokáig üldögélt töprengésbe merülten, és bizony hosszú időbe került, mire gondolatai rendeződtek.

ÖTÖDIK FEJEZET

A tölgyfa tövében

A második hónap huszadik napján Niu elzarándokolt Haszederába.* Több évvel ezelőtt tett fogadalma kötelezte erre – ámde az a tény, hogy oly hosszú halogatás után most sort kerített rá, inkább azt mutatta: Udzsiba húzza a kíváncsiság. Hazafelé jövet ugyanis itt szoktak pihenőt tartani. A helység nevének – egy jól ismert költemény miatt* – nem volt jó csengése, ámde Niunak különös oka volt rá, hogy érdeklődéssel várja az utazást, melynek során Udzsiba is elkerül. Rengeteg barátja és csatlósa elkísérte, s így az udvar valósággal kihalt. Az Udzsi folyó túlsó oldalán, az egyik birtokon, előkészületeket tettek fogadására. A tágas, igen kellemesen berendezett ház Jugiri öröksége volt Gendzsitől. Eleinte Jugirinak is az volt a szándéka, hogy Udzsiban csatlakozik a hazatérő zarándokokhoz, de a csillagjósok hirtelen felfedezték, hogy ez semmiképp nem ajánlatos. Ez persze némi csalódást jelentett Jugirinak. Kaoru viszont megígérte, hogy eljön, ez pedig szerencsés dolog volt, mert jelenléte nem feszélyezte a társaságot, sőt még hasznos is lehetett Hacsi herceggel való ismeretsége. Jugiri társaságában az embernek mindig kifogástalanul kellett viselkednie – nos, Niu nagy megkönnyebbüléssel vette tudomásul, hogy Jugiri nem jön.

Jugiri fiai azonban – Udaiben és a többiek – mind ott voltak. A császár és a császárné rendkívül szerette Niut, éppen ezért még azok is nagyon keresték a fiatalember társaságát, akik tulajdonképpen más párthoz tartoztak; azok viszont, akiket csak a leglazább kapcsolat is fűzött az új palotához,* rangjuktól függetlenül úgy tekintettek Niura, mint holmi külön uralkodójukra és vezérükre.

Minden lehetőt megtettek, hogy kellemessé tegyék Niu pihenőjét ebben a falusi környezetben. Gyorsan múlt az idő rajzolás, ostábla és *tagi** közepette. Niut kifárasztotta az utazás (ilyen hosszú utat még sosem tett meg), de egyébként sem kívánta korán elhagyni ezt a helyet, ezért délután nyugovóra tért. Estefelé ellenben behozatta citeráját, és az egész társaság muzsikálni kezdett.

Az ilyen csendes helyeken, főként víz közelében, roppant tisztán száll a hang. Hacsi herceg háza ugyan a folyó túlsó oldalán állt, de ez kis távolságot jelentett csupán, és a szél hátán egyszer-egyszer elszállt hozzá egy-egy hang, valami dallam, s ettől újjáéledtek rég eltemetett emlékei.

„Kíváncsi vagyok, ki játszik a fuvolán? – töprengett Hacsi herceg. – Bárki is az, ért hozzá. Régen Gendzsi volt a mi nagy fuvolajátékosunk, és bizonyos, hogy elbűvölő hangokat csalt ki belőle. De ez a valaki még tisztábban, még kifejezőbben játszik. Azt kell hinnem, hogy To no Csudzso valamelyik családtagja lehet."*

De régen is volt, gondolta az öregember, amikor maga is részt vett ilyen ünnepségeken! Valóban ijesztő volt elgondolni, hány éve tart már ez a se előre, se halottra nem valló élet itt, Udzsiban! Ámde – szerencsétlen lányai érdekében – véget kell vetnie ennek. Örökké csak nem élhetnek a hegyek között eltemetkezve! Persze Kaoru az egyetlen ember, aki tökéletesen megfelelne vőnek, ő viszont semmi ilyen kívánságának nem adta jelét – habár ez bizonyos értelemben mellette szól, hiszen ha úgy udvarolt volna a lányoknak, mint a legtöbb modern ifjúnak szokása, az ember egyszeribe nem érezne iránta akkora bizalmat. Ez az egész dolog igen zavarba ejtő volt. Az öregember a folyó túlsó partja felé bámult. Úgy tetszett, mintha sosem érne véget ez a tavaszi éjjel. De Niu, akinek az otthonától távol töltött éjszaka valóságos eseményt jelentett, úgy érezte, mintha ez a várva várt udzsi látogatás egy szempillantásnyi ideje tartana csupán. Ámde jócskán ivott, s így elég zavarosan érzékelte csak, mi történik körülötte.

Az égen nagy ködfelhők nyújtózkodtak. A levegő tele volt a cseresznyevirág illatával, habár a fák még éppen csak fesledező bimbóktól roskadoztak. Milyen szépséges látvány! A folyó partján álló füzek szelíden bókoltak, és a vízben visszatükröződött minden mozdulatuk. Niunak még sosem volt része ilyen látványban, és most elragadtatást és csodálatot érzett.

Kaoru természetesen nem akarta elszalasztani az alkalmat, hogy meglátogassa a túlsó oldalon álló házat. Viszont nem óhajtott magával vinni egy sereg embert; ámde ha teljesen egyedül száll csónakba, a társaság úgy érezné, hogy lekezeli őket.

Éppen azon töprengett, mit tegyen, amikor küldönc érkezett Hacsi hercegtől. „Bár a reggeli ködön át elhozza fuvolátok szavát a hegyi szél, de fájdalom: legyőzetlenül hömpölyögnek közöttünk a folyó fehér hullámai."* Nagyon finom folyóírás volt. Niu a közelben tartózkodott, és azonnal megsejtette, honnan jöhet a tetszetős kiállítású levélke.

– Add ide – mondta –, megválaszolom!

„Bár közöttünk az Udzsi vize hömpölyög, boldoggá tenne, ha mindkét partján ugyanaz a szelíd szél fújná dalát."

Kaoru és Niu tehát felkerekedett. A társaságból magukkal vitték mindazokat, akik a leginkább szerették a zenét.* Mialatt átkeltek a folyón, a *kanszuirakut** játszották. Baj nélkül partra szálltak, mert egy igen alkalmas kikötői hidat találtak, ahonnan egyenesen a folyóra néző oszlopcsarnokba jutottak. Valamikor régen az öreg herceg maga tervezte ezt, mert nagy szakértő volt ilyen dolgokban. A helyet egyszerűen, de nagyon ízlésesen előkészítették fogadásukra. A paravánok lakkozott keretre feszített bambuszfonatból voltak – valójában egyszerű falusi házakban is ilyet használtak. A herceg kiválogatott néhány kitünő régi hangszert, és ötletszerűen kirakta őket, egyiket ide, másikat oda, hogy ne keltsék azt a hatást, mintha kifejezetten erre az alkalomra tették volna ki őket. A vendégek egyszeribe zenekart alakítottak, és *icsikocu** hangnemre áttéve, eljátszották a *Cseresznyeárust*.* Hacsi herceg zenei tehetségét általában jól ismerték, s így mindenki lelkendezve várta, hogy hallja játékát. A herceg ott ült ugyan, előtte a tizenhárom húros citera, de csak elvétve kapcsolódott be a kísérőzenébe. Játékmodora teljesen szokatlan volt e fiatalemberek számára, de kellemes meglepetésnek érezték az általuk megszokott felületes játékstílushoz képest. A szórakozás egészében véve kellemes meglepetést jelentett. Néhány előkelő megjelenésű, idősebb úr jött a herceg segítségére; szemlátomást mind a császári

családhoz tartoztak, s néhányan a negyedik rangot viselték, de nem volt semmi hivatali tisztségük.* Hallottak róla, hogy Niu herceg Udzsiba készül, és nyugtalanította őket, hogy rokonuknak egyedül kell fogadnia a herceget, ezért az utolsó percben felajánlották szolgálataikat, s így a főhercegi látogatókat rangjukbeli személyek fogadták. Általános vélemény szerint nagyon jól rendezett, bár kissé régimódi vidéki vendéglátásban volt részük. De hát semmit nem hallhatnak a két hercegnőről, akik állítólag itt laknak? Természetesen az összes vendégek nagyon kíváncsiak voltak rájuk, nem kevésbé maga Niu, aki most még inkább érezte azt a társadalmi rangjával járó kellemetlenséget, hogy minden cselekedetét kommentárokkal kísérik. De nem tudta megállni, letöretett egy szép virágos cseresznyegallyat, s átadta a szolgálatában levő legcsinosabb apródnak, azzal a megbízással, hogy nyújtsa át a ház úrnőjének. Verset is küldött: „A virágzó fák illata vezérelt ide, s küldöm ezt a füzért: virágot a szép virágnak."

Agemaki zavarba jött, s nem tudta, hogyan válaszoljon erre a bókra. A szolgálatára rendelt idősebb udvarhölgyek azonban azt hangoztatták, ha egy hölgy ilyen esetben késlekedik a válasszal, azt a látszatot kelti, hogy túlzott jelentőséget tulajdonít a semmitmondó bóknak. És hogy Agemakit nem tudták rábírni a válaszolásra, húgát, Kozerit kezdték sürgetni. „Mi más is tarthatná vissza az utast ezen az elhagyatott helyen, ha nem az, hogy virágokat szedjen koszorúnak a saját homlokára?!" Ezt a költeményt diktálták udvarhölgyei, Kozeri pedig igen ügyesen és finoman leírta.

Ismét zene következett, majd hamarosan beállított Kobai, hivatalos megbízással: haza kellett kísérnie az ifjú herceget.* Az illusztris társaság most nagy zaj és sürgés-forgás közepette felkerekedett. A fiatalabbak vágyakozó pillantásokat vetettek a lakosztály felé, melynek igéző titkait örömest kifürkészték volna.* Niu magában szentül megfogadta, hogy nem ez lesz az utolsó látogatása.

Útban hazafelé, körös-körül virágzó fákkal borított dombok húzódtak. Természetesen sok kínai és japán verset készítettek – de fölösleges, hogy ezekkel terheljelek benneteket. Niu egyál-

talában nem volt biztos benne, hogy előbb, az adott zűrzavaros körülmények között, versében pontosan azt fejezte ki, ami szándékában volt, ezért a maga feje szerint* megtoldotta még egy sereg üzenettel és levéllel.

– Helyesebb, ha válaszoltok – mondta lányainak Hacsi herceg. – De egyszerű, természetes hangnemben. Minden más stílus azt sejtetné, hogy túlságosan komolyan veszitek. Azt mondják, hogy a herceg igen könnyen hevülő természet, és azt hiszem, valahányszor olyan házhoz látogat el, ahol hozzátok hasonló ifjú teremtések élnek, mindig is kezdeményez ilyesfajta levelezést. De valójában semmi célja nincs ezzel.

Kozerire hárult a feladat, hogy megfogalmazza a válaszokat, Agemaki ugyanis legyőzhetetlen ellenszenvet érzett az ilyen nem őszinte, divatos udvariaskodásokkal szemben.

A most következő tavaszi hónapok alatt Hacsi herceget csak még jobban nyugtalanította a két hercegnő jövője. Tépelődésében néha már oda jutott, hogy azt kívánta: bár lenne csak egyikükben is valami fogyatékosság, valami testi hiba; ez ugyan nem mentené a maga mulasztását, de legalább enyhítené felelősségét. De nem: a két lány szépsége napról napra csak ragyogóbbá, teljesebbé vált. És valóban, a herceg joggal érezte, hogy égető a dolog, mert Agemaki már huszonöt éves volt, Kozeri pedig huszonhárom.

Úgy esett, hogy ez az esztendő veszedelmes év* volt Hacsi herceg számára, ezért, óvatosságból, naponta kétszer annyi vezeklést és ájtatosságot tartott, mint eddig. Ami életmódját és gondolkodását illette, nehezen lehetett volna találni valakit, aki üdvösségét ennyire biztosította volna – feltéve, hogy halála pillanatában lelki derűjét nem felhőzi be az az egyetlen kitéphetetlen érzés.* A mostani helyzetben viszont nemcsak maga a herceg, de a körülötte élők is komolyan kételkedtek benne, hogy e világot olyan szívvel tudná-e elhagyni, amelyben már csak szellemi dolgoknak jut hely.

Senki sem állíthatta, hogy a herceg nagyravágyó. Kész lett volna sok mindent elnézni bárki elfogadható kérőnek: nem lett volna baj, ha nem előkelő származású, csak legyen olyan pozíciója, hogy a házasság ne jelentsen nagy botrányt, és vállalja, hogy eltartja, védelmébe veszi valamelyik lányát. Ha csak az egyik lányának is biztosíthatta volna jövőjét, már boldogan halt volna meg, hiszen a férjnél levő lány természetesen otthont tudna nyújtani a másiknak is. De eddig még egyetlen komoly kérő sem jelentkezett. Egyszer-egyszer, valami mondvacsinált ürüggyel, levelezést kezdtek velük felelőtlen fiatalemberek, de jól látszott, hogy semmi komoly szándékuk nincs – inkább csak zarándoklatra menet vagy jövet kínálkozó szórakozásnak tekintették a dolgot, és azt képzelték, hogy a herceg császári származása ellenére, lányai, akik ilyen vadonban nőttek fel, örömmel kapnak bármi kalandon, még hírbe hozó kalandon is, csak hogy valamivel megtörjék életük egyhangúságát. Hacsi herceg az ilyen kérőket nem vette számításba, és gondoskodott róla, hogy leveleik igazolás és válasz nélkül maradjanak. Persze itt volt Niu herceg is. Hacsi mélységesen reménykedett benne, hogy nemsokára megismétli látogatását. Igen, ebből lehet valami.*

Ősszel Kaoru középtanácsos lett. Ez az előléptetés számos újabb felelősséget rakott a vállára éppen olyan időben, amikor egyéni bajai miatt amúgy is nehéz volt bármi mással törődnie. Szüntelenül gyötörte a bizonytalanság. Habár mihelyt megtudta az igazságot, többé nem lehetett semmi kétsége vagy aggálya, de az igazság távolról sem volt alkalmas arra, hogy lecsillapítsa lelkének nyugtalanságát. Kasivagi halálának körülményei* olyanok voltak, hogy most már feltétlenül meg kellett tartania a kötelező fiúi áldozatokat*, amelyek mindeddig elmaradtak, minthogy Kaoru nem ismerte saját helyzetét. Komolyan hozzá akart látni ehhez a feladathoz, és mélységesen hálás volt az öregasszonynak, hogy vallomásával nyomra vezette, s bár most jó ideig nem tudott személyesen elmenni Udzsiba, szerét ejtette, hogy feltűnés nélkül, apró kedvességekkel lerója háláját az öreg hölgy iránt.

A hetedik hónapban jártak, amikor végre ismét látogatást tehetett.

A városban még nyoma sem látszott az ősznek. De ahogy Otoha hegyéhez* közeledett, csípőssé vált a szél, a Maki dombok* lejtőin pedig már tarkultak a levelek. Kaoru boldog

volt, hogy éppen a legszebb időszakban ismét ilyen környezetben lehet, és Hacsi roppantul örült, hogy láthatja, mert sok minden nyomta az öregember lelkét.

– Ha mar nem leszek, remélem, eljössz néha, és helyettem gondját viseled leányaimnak – mondta; nem nyugodott, amíg Kaoru meg nem ismételte korábbi ígéretét.

– Természetesen – vágta rá gyorsan Kaoru. – Úgy véltem, hogy ebben már megállapodtunk. Ami engem illet, nagyon boldog leszek, ha megtehetek értük mindent, amit csak tudok. Egyetlen szavad elég volt ehhez... De velem kapcsolatban nem lehetnek nagy reményeid. Elhatároztam, hogy mihelyt tehetem, visszavonulok a világtól, éppen ezért helytelen lenne, ha bármi nagy felelősséget vállalnék. Addig azonban, amíg elérhető vagyok, mindent elkövetek értük. Ezt határozottan megígérem.

A herceg szemlátomást nagyon megnyugodott.

Késő éjjel a hold előbújt a felhők mögül, s úgy látszott, mintha érintené a domb hátát. Hacsi herceg holdvilágnál üldögélt, és az imáit mondta. Később beszélni kezdett a régi időkről.

– Nem tudom, milyen most az élet – szólt –, de amikor én az udvarnál voltam, ilyen éjszakákon mindig nagy hangversenyt tartottak a Palotában. Minden hangszer legjobb mestereit gyűjtötték egybe, és egymást követték a művészi zenekari számok. Megvallom, hogy ízlésemhez mérten túlságosan rideg volt az a zene. Csupán egyetlen hely akadt a Palotában, ahol az ember olyan zenét hallhatott, amely méltó volt nevére, mégpedig néhány előkelő udvarhölgy magánlakosztályában. Itt aztán olyan zenét lehetett hallani, amelyben valódi szenvedély lüktetett. Ugyanis a zene az egyetlen eszköz, amellyel kifejezésre lehet juttatni a keserű féltékenységet és versengést, mely a felszín alatt szüntelen ott lappang. És milyen tragikus mélység tárult fel azokban a lüktető dallamokban, amint hirtelen megtörték az őszi éjszaka csendjét!... Valóban, minden szórakozásban és időtöltésben a nő a legmegfelelőbb társ. Bár mindenképpen alsóbbrendű, mint a férfi, mégis puszta jelenléte miatt a férfi nagyobb öröm és megindultság átérzésére ké-

pes. Ezért is tekintik a nőt az emberi bűnök fő okozójának. És ha az ember arra gondol, hogy a gyermekek mennyi aggodalmat okoznak szüleiknek, megállapíthatja, hogy egyáltalán nem a fiúk miatt vannak gondjaik. Főként a lányokra vonatkozik ez... bár azt hiszem, valójában a szülő akkor teszi legjobban, ha egy idő múltán egyszerűen szárnyára engedi a lányát, hadd próbáljon szerencsét... ámbár erre minden szülő nehezen szánja el magát...

Úgy beszélt, mintha általában szólna a szülői gondokról, de jól látszott, hogy a maga esetén töpreng. Kaoru jobbnak látta, ha másra tereli a szót.

– A zene olyan dolog – mondta –, amelyre sohasem fordítottam nagy figyelmet, legalábbis a saját játékomra ez áll. Azt hiszem, ezzel és sok egyéb dologgal kapcsolatban is az vezetett, hogy az én helyzetemben* mindez haszontalan. De ez nem akadályozott meg abban, hogy nagy érdeklődést ne tanúsítsak mások játéka iránt, s ez bizonyára megengedhető, hiszen nem magával Kaszjapával, a legszigorúbb Bölccsel esett-e meg, hogy felpattant és táncolni kezdett Druma lantjának hangjaira?*

Abban reménykedett, hogy aznap éjjel a hercegnek sikerül rábeszélnie Agemakit, és a leány szabályosan játszik majd nekik, hiszen nagyon szerette volna hallani, márpedig mindeddig szórványos pengetésnél egyebet nem hallott tőle. Hacsi azonnal átment a női lakosztályba.

– Talán Agemaki játszik nekünk egy dalt – mondta lelkendezve, hogy legalább ennyi kapcsolatot sikerült teremtenie lánya és Kaoru között. Ámde egy idő múlva a tizenhárom húros citera* szólalt meg a csendben, majd néhány rövidke dallam után el is hallgatott.

A magányos hely, az éjszaka páratlan szépsége, a házra boruló mélységes csend arra indította Kaorut, hogy ebben a néhány egyszerű hangban is kifejezhetetlen bájt érezzen. Mármár javasolni akarta, hogy a két lány játsszék együtt valamit. De nem, bizonyára hasztalan is kérné.

– Nos, elindítottam a dolgot – mondta Hacsi –, de most már magadra kell hagynom téged. Boldogulj ezzel a két ifjú

teremtéssel, ahogy tudsz. – Azzal elindult kis kápolnájába, s közben ezt a költeményt mondta:

– Ha már elmentem, és e szalmatetős kunyhóból nem marad egyetlen szilánk vagy pozdorja sem, legyen szavad, mely védelmet nyújtson vihar és csapás ellen... Bocsáss meg – tette hozzá –, hogy ma éjjel ilyen fárasztó társaság voltam számodra. Úgy érzem, talán ez az utolsó találkozásunk, és nem bírtam uralkodni magamon.

– Amilyen szilárdan most borul fölébe, úgy maradjon örökre a szalmatető, mely házad fűvel benőtt ereszét takarja.

Így szólt Kaoru költeménye.

– Most nagyon el leszek foglalva a birkózók versenyével* és egyéb hasonló ügyekkel – jegyezte meg. – De mihelyt mindez véget ér, azonnal újból jelentkezem.

Amikor a herceg már békében ült kápolnájában, Kaoru elküldött az idős hölgyért, Ben no Kimiért, és kikérdezte különböző dolgokról, amelyeket korábbi elbeszélésében nem tisztázott.

Ezután átment a hercegnők lakosztályába. A hold most ismét a látóhatár közelében járt: egyenesen a szobába sütött, és a díszfüggönyön kirajzolódott a két lány kecses alakjának körvonala. Beszélni kezdett hozzájuk, csendesen és komolyan szólt a legkülönfélébb témákról, és hangjában nem akadt egy szemernyi érzelgősség vagy udvarlás sem. Ezúttal mindkét lány válaszolt egyszer-egyszer.

Óhatatlanul eszébe jutott, hogy mit nem adott volna Niu egy ilyen alkalomért! És bizony, magában azt mérlegelte, létezik-e ember a világon, aki olyan bátorítást kap,* mint ő az imént, és mégis ennyire nem siet élni vele. Ez persze semmiképp sem azt jelentette, hogy a lányokat nem tartja vonzóknak. Éppen ellenkezőleg: mostani beszélgetésük alkalmával még inkább lenyűgözte rendkívüli értelmük és érzékenységük, és rádöbbent: egyáltalában nem óhajtja, hogy bárki is szemet vessen rájuk, és elvigye őket. Márpedig ez azt mutatja, állapította meg magában, hogy bizonyos mértékben máris saját tulajdonának tekinti őket.

Még pirkadat előtt távoznia kellett. Szüntelenül az öreg herceg ma éjszakai viselkedése és mondókája járt az eszében. Még sohasem látta ilyen levertnek. El is határozta, hogy mihelyt az udvarnál kissé csendesebb lesz az élet, nyomban újra eljön Udzsiba.

Niu is nagyon szeretett volna eljutni Udzsiba, mielőtt még lehullanak az őszi levelek, és igyekezett valami ürügyet találni a távozásra. Továbbra is írt Agemakinak, a lány pedig – bár meg volt győződve arról, hogy Niu számára pusztán időtöltést jelent ez a levelezés – egyszer-egyszer válaszolt is neki, hiszen a fiatalember senkinek sem ártott leveleivel.

Ahogy telt-múlt az ősz, Hacsi herceg egyre lehangoltabb lett. Végül úgy döntött: itt az ideje, hogy ismét elvonuljon szokott magányába. Ott legalább békében élhet vallásos gyakorlatainak, és nem kell félnie, hogy megzavarják.

Amikor távozása előtt különböző utasításokat adott lányainak, így szólt hozzájuk:

– Érzem, nemsokára elkövetkezik az idő, amikor végleg el kell búcsúznom tőletek. Ti éppen úgy tudjátok, mint jómagam, hogy ennek a pillanatnak el kell jönnie, és ha meglenne a természetes támaszotok és vigasztalótok,* nem éreznék ilyen megrendültséget. De így, megvallom, nagyon nyugtalan vagyok miattatok, hisz amennyire látom, senki sincs, akire számíthatnátok. Mégis meg kell próbálnom, hogy mindezt kiverjem a fejemből, különben bizonyosra vehetem, hogy végtelen időn át szenvedhetek majd sötétségben és gyötrelemben, de ennek áraként rátok nem jön semmi jó. Képtelenség lenne, hogy ha egyszer már igen szép sikerrel elvontam gondolataimat e világi dolgoktól, jóllehet itt voltatok mellettem, most a jövő miatt emésztődjem, amikor már úgysem látlak benneteket. De nemcsak magamra gondolok. Kérlek benneteket, hogy ha másért nem, hát halott anyátok emlékéért őrizkedjetek minden elhamarkodott vagy helytelen cselekedettől. Mindenekelőtt semmilyen rábeszélésre egy tapodtat se mozduljatok otthonotokból, csupán akkor, ha végleges és teljes biztonságot nyújtó fedelet kínálnak cserébe. Lehetséges, hogy bekövetkezik a legrosszabb, s itt kell bevégeznetek napjaitokat, ahol elkezdtétek. Ebben az esetben legyetek türelmesek, viseljétek el az életet,

ahogy éppen adódik, és meglátjátok, még az üres és magányos órák is jóval gyorsabban múlnak, mintsem valaha is gondoltátok. Minthogy igaz az, hogy nők életében egyetlen elhibázott lépés is végzetes következményekkel járhat, joggal gondolhatjuk: életük már akkor sem eredménytelen, ha úgy tudják leélni, hogy nem keveredtek rossz hírbe. Nők számára az ilyen életnek, mint a tiétek, megvan a maga előnye.

Agemakinak és húgának eszébe sem jutott azért aggódni, ki fog velük törődni apjuk halála után, hisz mindeddig el sem tudták képzelni, hogy csak egyetlen órával is túléljék ezt az eseményt. Éppen ezért ezek a túlzottan aggodalmaskodó oktatások és intelmek inkább csak megfélemlítették őket. A legjobban az a felfedezés fájt nekik, hogy apjuk csak színlelte a szeretetet, amikor napról napra törődött velük, és úgy viselkedett, mint aki örömét leli társaságukban, mert lám, a szíve mélyén egész idő alatt arra vágyott, hogy elmehessen. Nem tudták megérteni, miért akar valaki elszakadni az emberektől, hacsak meg nem unta őket. A templomba való távozását megelőző napon Hacsi herceg szokatlanul nyugtalan volt, folytonosan járkált szobáról szobára abban a házban, amelyet mindeddig nem tekintett egyébnek, mint ideiglenes menedékhelynek, ahol fővárosi palotájának pusztulása után meghúzódott. De ma egyre csak úgy nézett a házra: ez lesz azoknak az eseményeknek színtere, amelyek miatt már most állandó szorongás gyötri – ez az a hely, ahol halála után Agemakinak és Kozerinek segítség nélkül meg kell küzdenie az élet minden nehézségével.

Szeme csupa könny volt, hangja remegett, amint elmondta imáit, majd behívatta háztartása idősebb tagjait.

– A ti gondotokra bízom a hercegnőket – mondta. – Ne feledjétek, az ő életútjuk nem az, ahol a család egyik nemzedékről a másikra történő letűnése annyira megszokott dolog, hogy szinte észrevétlen marad. Az ő helyzetük merőben más. Egyáltalán nem a mások véleménye miatt, de erős kötelességérzet él bennük az uralkodóház iránt, melyből származnak. Gondoljatok tehát arra, hogy nem csupán úrnőitek jó hírét bízom rátok, de egy hatalmas dinasztia makulátlan nevét is, melyet az nemzedékről nemzedékre becsülettel megőrzött... Jól tudom, hogy

itt nincs vidám életetek, de nem rosszabb a sorotok, mint számtalan embernek, aki hozzátok hasonló helyzetben van. Nyugodjatok meg hát abban a gondolatban, hogy ha az ember hűségesen teljesíti helyzetével járó kötelességeit, ez jelenti az egyetlen utat nem csupán arra, hogy mások jó véleményét kiérdemelje, de arra is, hogy önbecsülését megtarthassa. És főként arra kérlek benneteket, álmotokban se jusson eszetekbe becsvágyó tettekre vállalkozni azért, hogy magatoknak és úrnőiteknek több jusson a világ gyönyöreiből és élvezeteiből, mert minden ilyen cselekedet csak szégyent hozhat azokra, akiknek jó hírét megvédeni a ti kötelességetek.

A herceg úgy tervezte, hogy hajnal előtt indul útnak, és most még egyszer bement a lányokhoz.

– Ha meghalok – mondta –, igyekezzetek megőrizni lelki egyensúlyotokat. Nincs értelme, hogy szabad folyást engedjetek bánatotoknak. Szenteljétek magatokat a zenének és más ilyen foglalatosságnak. Ne törődjetek a világ dolgaival,* hisz az élet olyan, amilyen, s ezeket a dolgokat is úgy kell elfogadni, ahogy jönnek, és nem szabad azt várnotok, hogy kívánságotok szerint történjenek.

Fájó szívvel hagyta el őket, és újra meg újra vágyakozva tekintett vissza. A két testvér most hosszú beszélgetésbe kezdett, mely a késő éjszakába nyúlt; így próbáltak megszabadulni balsejtelmüktől, mely az öreg herceg távozása után rájuk nehezedett. Egy dologban megegyeztek: bármi történjék is, ők ketten összetartanak. De az élet útjai kiszámíthatatlanok, és egyszeribe mindegyikük már szinte látta önmagát, amint magára marad Udzsiban. Szörnyű gondolat volt – mindketten sírva fakadtak tőle. A következő pillanatban azonban már nevettek saját lehetetlen képzelődésükön. Mert a két lány egyformán érzett az élet nagy dolgaival kapcsolatban, s ráadásul ugyanazok az apró-cseprő tréfák is mulattatták őket: amíg együtt voltak, az idő sohasem múlt lassan.

Azon az estén, amikor a herceg ájtatosságának véget kellett volna érnie, és a hercegnők már percről percre várták hazatértét, küldönc érkezett azzal a hírrel, hogy őfensége nem érzi jól magát, s ezért el kell halasztania hazatérését.

– Ma reggel kezdődött – számolt be a hírnök. – Azt gondoljuk, megfázhatott, és ennek megfelelően kezeljük. Az egészben az a legrosszabb, hogy nagyon bánkódik, mert nem láthatja fenségteket.

Vajon mennyire súlyos az állapota? Senki sem tudta volna megmondani.

A leányok megrendülten hallgatták, és nyomban elküldtek a templomba egy csomó meleg ruhát meg a herceg kényelmét szolgáló egyéb holmikat.

Napok múltak el, és a herceg csak nem érkezett meg. Agemaki sűrűn irt apjának, és kérte, írjon részletesebben bajáról, de amikor végre választ kapott, apja csupán szóban üzente, hogy nincs különösebb baja. Rossz a közérzete – pontosabban nem is tudja megmondani. Mihelyt elmúlik, igyekszik haza.

A Tanító egész idő alatt vele volt.

– Betegséged önmagában nem súlyos – mondta a szent ember a hercegnek –, de azt hiszem, hogy életed a végéhez közeleg. Igyekezz és családi ügyeidet vesd ki gondolataidból. Itt az ideje, hogy megértsd: lányaidat a *karmá*juk szerint éri baj vagy szerencse, és teljesen hasztalan aggódnod miattuk.

Szüntelenül azt magyarázta a betegnek, hogy gondolataiból ki kell vetnie minden anyagi dolgot, és végül azt is sürgette: mondjon le arról, hogy visszatér Udzsiba.

A nyolcadik hónap huszadik napja volt. Ilyenkor mindig is nyomasztó szokott lenni az időjárás, de ebben az évben olyan sűrű köd borult Udzsira, hogy sem nappal, sem éjjel egyetlen percre ki nem tisztult. Hajnal felé azonban hirtelen fénylőn kisütött a hold, és sugaraival behintette a folyót. A hercegnők a folyóra néző ablakon éppen kibámultak a vízre, amikor a nyitott zsalugáteren át halk harangkongás ütötte meg a fülüket.

„Olyan késő lenne már?"* – csodálkoztak a leányok. Ekkor lóhalálában megérkezett a templom küldönce.

– Meghalt, közvetlenül éjfél előtt – mondta, könnyeit törölgetve.

A lányok már hetek óta úgy éltek, hogy szüntelen várták ezt a hírt, most mégis megrendítő meglepetésként érte őket. Furcsa, de úgy van: az ilyen bánat, mint őket is érte, elapasztja az ember könnyeit. Ők sem sírtak, csak ültek mozdulatlanul, és arcukat tenyerükbe temették.

Szörnyű volt a veszteségük, de úgy érezték – és ez természetes is –, hogy mégis könnyebb lenne elviselniük, ha az utolsó pillanatokban apjukkal lehettek volna. Friss gyászuk kábulatában úgy érezték, lehetetlen, hogy nélküle is tovább folyjék életük. De mihelyt elmúlt első bénító megdöbbenésük, és végre a könnyük is eleredt, ráébredtek, hogy a halál a maga idején ismét egyesíteni fogja őket. Lehet, hogy nem is kell sokáig várni rá.

A Tanító évekkel ezelőtt tett ígéretéhez híven minden feladatot magára vállalt a temetéssel kapcsolatban. A hercegnők kérték, engedje meg, hogy egy utolsó pillantást vessenek halott apjukra, de a szent ember lebeszélte őket:

– Apátokat sikerült meggyőzni, hogy a maga javáért teljesen szakadjon el tőletek ezekben az utolsó napokban, és nektek is haladéktalanul meg kell tanulnotok nélküle élni.

A lányok szerettek volna többet tudni róla, milyen volt apjuk élete a templomban, és mi történt az utolsó napokban. De a Tanító erkölcsi oktatással és hittudományi fejtegetésekkel teletűzdelt beszámolóját fájdalmasan embertelennek érezték; természetesen nem is mondott semmi olyasmit, amit igazából tudni szerettek volna. A jámbor férfiút valóban nagyon bántotta, hogy Hacsi herceg az utolsó pillanatig szerető ragaszkodást tanúsított lányai iránt, s eltűrte, hogy ez akadályozza lelki életét, sőt szemlátomást még a halálos ágyán is annyi aggodalmat érzett egy ilyen meg nem engedett földi ragaszkodás miatt.

Kaorut mély részvét fogta el a hír hallatán. Úgy érezte, ha sor kerülhetett volna még egy csendes, hosszú beszélgetésre, még sok tisztázandó kérdésre kaphatott volna felvilágosítást. Megrendítette az élet bizonytalansága, és keservesen sírt. Nem mintha nem kapott volna figyelmeztetést. Hacsi maga mondta, hogy valószínűleg nem találkoznak többé. De mivel máskor is emlegetett ilyesmit, jómaga nem figyelt rá különösebben. Szörnyű csapás volt. Azonnal küldött részvétlevelet a templomba is, meg Udzsiba is. Ez volt az egyetlen részvétlevél, amelyet a két lány kapott, és bár szinte eszüket vette a fájdalom, mégis

meghatódtak, hogy együttérzésének újabb jelét adja az az ember, aki – mint kénytelenek voltak bevallani – az elmúlt évek során mindig oly szíves volt hozzájuk.

Az a világ rendje, hogy a gyászolók mindig példátlannak érzik a maguk veszteségét, és úgy érzik, jogos, ha olyan mélyen elmerülnek fájdalmukban, amit bárki másnál túlzásnak éreznének. De Kaoru úgy vélte: ha létezik bánat, melynek elviseléséhez roppant sok erőre van szükség, akkor ez az.

Jómaga csak keveset segíthetett, de a Tanítónak bőségesen küldött tömjént és más egyebet, amiről úgy gondolta, hogy szükséges lehet a temetés és az azt követő szertartások alkalmával; a Hacsi herceg háza népéhez tartozó idős hölgyeknek pedig olyan ajándékokat adott, amelyekből arra is futotta, hogy külön könyörgéseket mondassanak az elhunytért.

Hát sosem ér véget bánatuk hosszú éjszakája? Most, hogy eljött a kilencedik hónap, az időjárás napról napra borúsabbá és zordabbá vált. A csatakos föld fölött szél űzte a lehullott leveleket, zúgott a folyó, s mintha a környéken végigviharzó démon a két lányt is megszállta volna, egyre hullottak, záporoztak könnyeik.

A gondjukat viselő komornák így beszélgettek:

– Nem mehet ez így tovább. Ha nem leljük meg a módját, hogy felszárítsuk könnyeiket, még esztendő vége előtt sírba viszi őket a bánat.

De semmit sem tudtak elérni. Udzsiban és a templomban is könyörgéseket tartottak, s a herceg néhány barátja, akik életében is el-ellátogattak hozzá, most ismét itt jártak, és a hét-hetes gyászra elvonultak a kápolnába.

Egyszóval itt is és a hegyen* is szakadatlanul imádkoztak az elhunyt lelkéért.

Niutól rendre érkeztek a részvevő és érdeklődő üzenetek, de a hercegnők képtelenek voltak válaszolni. Niu meg volt győződve róla, hogy Kaoruval másképpen bántak, és sértve érezte magát, merthogy annyi figyelmessége ellenére, most is csupán távoli ismerősnek tekintik. A vörös levelek évszakában el akart látogatni Udzsiba, ugyanis remélte, hogy élményt gyűjthet néhány kínai költemény megírásához, de éppen abban az időben

halt meg Hacsi herceg, és ezért nem gondolhatott többé a látogatásra: nem szívesen, de lemondott tervéről.

Véget ért az imával eltöltött negyvenkilenc nap. Remélte, hogy a két lány már magához tért a gyászuk okozta megrázkódtatásból, ezért hosszú és körülményes levelet intézett hozzájuk.

„Ilyen éjszakán, mint a mai is, amikor könny pereg minden virágról, és az őzike sír a hidegben, mondjátok, hogy megy sorotok őszies hegyi otthonotokban?" Így szólt a költeménye (ugyanis esős éjszaka volt), levelében pedig ezt írta: „Bizony szívtelenség lenne, ha ilyen éjszakán ismét egyetlen szónyi válasz sem érkeznék aggódó szavaimra! Hát csak bámuljam a csatakos réteket, és reményem nem lehet, hogy egy szó felráz csüggedtségemből?"

– Valóban igen nyers lehet a viselkedésünk, hogy ilyen levelet ír – szólt Agemaki húgához. – Azt hiszem, helyes lesz, ha erőt veszel magadon, és válaszolsz neki.

Milyen furcsa volt újból nekiülni a levélírásnak! Kozeri számolni kezdte a napokat, és ettől újra könnybe lábadt a szeme. Félretolta a tuskövet.

– Hiába! – sóhajtotta. – Azt hittem, képes vagyok rá, hogy visszatérjek a régi kerékvágásba. De mihelyt sor kerülne rá, nincs hozzá erőm . . .

És olyan keserves sírásban tört ki, hogy Agemaki látta, képtelen lesz folytatni a levelet.

Niu küldönce késő este indult útnak a fővárosból, és leszállt az éjszaka, mire megérkezett.

– Jobb is lesz, ha megvárja a reggelt – mondta Agemaki.

De úgy látszik, az ember olyan utasítást kapott, hogy nyomban forduljon a válasszal. Így aztán Agemaki magára vállalta a feladatot – ámbár maga sem érzett hozzá több erőt, mint Kozeri, de tudta, hogy tenni kell valamit. „Könnyfátyolos szemünk nem látja a hegyi falut, és együtt sírnak az őzek."

Költeményét sötét papírra* írta, pislákoló fénynél. Szó sem lehetett róla, hogy finoman rajzolgasson: lefirkantotta azt a néhány sort, összehajtogatta a levelet, és nyomban átadta a küldöncnek.

Kohata hegyén keresztül, különösen viharban, vaksötét éjszaka, bizony félelmetes az út. A küldönc azonban edzett ember volt: őt választotta Niu, éppen mert tudta: éjnek idején is nyeregben marad, megy árkon-bokron át, bőrig ázhat, de egykettőre megérkezik a fővárosba. Niu derekasan megjutalmazta emberét, és sietett elolvasni a kapott levelet. Azonnal látta, hogy nem ugyanaz a kéz írta, mint az előző leveleket. Úgy vélte, hogy gyakorlottabb és talán idősebb személytől származhat. De mivel azt gondolta, hogy az előző leveleket Agemaki írta, a látszat ellenére most viszont feltételezte, hogy ez a költemény pedig húgának a műve. Annyit tűnődött ezen, hogy a szolgálatára rendelt udvarhölgyek, akik reménykedve várták, hogy végre lefekszik, lassan-lassan türelmetlenkedni kezdtek.

– Először azt mondta, fenn kell maradnia, mert választ vár – zsörtölődtek –, most pedig, hogy a válasz megérkezett, szemlátomást az éjszaka hátralevő részében azt akarja bámulni. Világos, hogy ezúttal valami komoly dologról lehet szó.

És nem csoda, ha elkedvetlenedtek, mert már mindnyájan szerettek volna lefeküdni.

Niu másnap reggel korán kelt. „Vajon csupán halvány szánakozással hallgassam-e a sírást én, az őz, kinek barátját a baljós ködök takarják?!"

Ebben a levélben is úgy írt önmagáról, mint akit porig sújtott a bánat. Agemaki érezte, hogy a levelezés olyan pontra érkezett, amikor nagy óvatosságra van szükség, hogy ne legyenek kellemetlen következményei. Eddig még módjában állt, hogy végső menedékként apjához forduljon tanácsért, valahányszor az a veszély fenyegette, hogy az eseményekben nemkívánatos fordulat következik be. Most azonban érezte: veszélyes a dolgot csupán odáig is engedni, amikor már óvatoskodni kell. Ráadásul apja is különösen az ilyen bonyodalmaktól óvta őt, s ha most rossz irányba terelődnék a dolog, úgy tetszene, hogy valósággal sérti apja emlékét. Annyira felzaklatták ezek a gondolatok, hogy most már egyáltalában nem tudott válaszolni. Ne higgyük azonban, hogy Niut egy kalap alá vette az ifjú udvaroncok nagy hadával, akik mindig készenlétben tartanak egy sereg hazug bókot. Niu sietősen papírra vetett írása és szövegezése mély hatást tett rá, részben azért, mert igen kevés tapasztalata volt ezen a téren. Ez azonban csak növelte nehézségeit, mert érezte, hogy a herceg leveleinek jólneveltségre vallóan gáláns és együttérzésről tanúskodó hangját ő sosem tudná utánozni. Nem, semmi értelme. Jómaga remeteként nőtt fel, és remete is marad.* Szerencsére Kaoruval nem volt ilyen nehéz az érintkezés. Úgy látszott, hogy ő valóban azt gondolja, amit mond, és Agemakinak most már csöppet sem esett nehezére, hogy írjon neki.

Amint eltelt a negyvenkilenc nap, Kaoru Udzsiba sietett. A két testvért a legmélyebb gyászban találta, nem is az emelvényen ültek, hanem az alacsonyabb padló-szinten.*

Kaoru megjelenése – akár ha hirtelen fény lobbant volna fel gyászuk sötétségében – első pillanatban zavarta és vakította őket. Teljesen megnémultak, mire Kaoru így szólt hozzájuk:

– Attól félek, ha beszélgetéseink ennyire egyoldalúak lesznek, nehezen segíthetek rajtatok olyan módon, ahogy apátok kívánta. Teljesen szokatlan dolog az, hogy minden szó kerülő úton, harmadik személy közvetítésével hangzik el. Valóban, ha nem szólhatok egyenesen ahhoz, akinek mondanivalómat szánom, teljesen elveszítem beszédem fonalát.

– Bár látod, hogyan ülünk itt – válaszolta Agemaki –, azt hiszem, nem érted, milyen kevéssé tértünk még magunkhoz a gyászunk okozta szörnyű fájdalomból. Aligha lehet elvárni tőlünk, hogy ilyen kábult állapotban értelmesen és felszabadultan társalogjunk kívülről érkezett emberekkel.

– Tudom, milyen mélyen éreztek – mondta Kaoru –, és egy pillanatig sem gondoltam, hogy úgy találllak majd benneteket, amint járkáltok, tesztek-vesztek, mintha semmi sem történt volna. Világos, hogy ez helytelen lenne. De nagyon fájlalom, hogy érzelmeitek miatt teljesen visszahúzódtok tőlem, mert valóban abban a reményben jöttem el, hogy legalább néhány gondotok olyan természetű, amit érdemes velem megbeszélni. De ha bizonyos vagy benne, hogy nem lehetek segítségetekre . . .

– Bármilyen rosszul érzed is magad, úrnőm – mondták most Agemaki udvarhölgyei –, próbáld meg és beszélj vele nyíltabban, hiszen jól látszik, hogy valóban segíteni óhajt.

Így próbálták meggyőzni Agemakit, és ahogy fokozatosan tünedezett a lány nyugtalansága, és nagyjából át tudta gondolni helyzetüket, belátta: még ha Kaoru érez is érdeklődést őiránta és húga iránt, elsősorban mégis azért látogatott el hozzájuk, mert eleget akar tenni apjuk kívánságának. Pedig mekkora utat kellett megtennie! És mivel érezte, hogy elég barátságtalanul viselkedett, kissé közelebb jött a férfihoz. Kaoru most roppant tapintatosan, megértően kezdett beszélni a lány jelenlegi helyzetének nehézségeiről, és arról, hogyan tehetné meg legmegfelelőbben azt a baráti szolgálatot, amelyre az öreg herceg megkérte. Modora szinte nőiesen kedves volt, és Agemaki érezte, hogy gyorsan feloldódik iránta, és semmi olyan zavar nem él benne, ami pedig bárki látogató jelenlétében elfogná. Kaoru azonban észrevette, mekkora erőfeszítésébe kerül, hogy elbeszélgessen egy idegen emberrel, hogy érdeklődőnek és bizakodónak lássék. Nagyon is látszott, hogy beszélgetésük egyes fordulatai nyomán mind több és több fájó emlék éled fel benne, s hogy kusza gondolatai közepette csak igen kevés figyelmet tud neki szentelni. Akaratlanul is összehasonlította a halványan áttetsző fekete gyászfüggöny mögött vigasztalanul gubbasztó árnyat azzal az évekkel ezelőtt egy hajnalon megpillantott holdfényes látomással.

– Szomorú, amikor az ősz végével erdő, mező felölti sötét ruháját. – Kaoru csak magában suttogta el ezt a költeményt, nem szánta a lány fülének.

– Boldogabbak az őszi mezők, mert rájuk még most is hull az ég harmata, de mi nem remélhetjük, hogy könnycseppjeink bárhol is megnyugodjanak . . .*

– A kopott szálak . . . – kezdte újra Agemaki, de hangja elcsuklott; visszalopódzott a szoba végébe, de nem barátságtalanságból, hanem csupán azért, mert tovább nem tudott uralkodni magán.

Kaoru látta, hogy e pillanatban kegyetlenség lenne visszatartani, ezért, bár nem szívesen, de beleegyezett, hogy a beszélgetésre mindig kész Ben no Kimi foglalja el a helyét. Annyi bizonyos, hogy az öreg hölgynek csodálatos gyűjteménye volt régi és újabb, furcsa és megható történetekből. De Kaoru azt sem feledte, hogy nélküle sosem jött volna rá arra az egyetlen dologra, amely mindennél jobban foglalkoztatta –, s ezért, bár az asszony öreg volt már, Kaoru rendkívül megszerette.

– Még kisgyermek voltam, amikor Gendzsi meghalt – mondta most Kaoru –, de ahogy most visszatekintek, emlékszem, halála milyen szörnyű hatással volt rám. Úgy nőttem fel, hogy folyton éreztem: semmi sem biztos az életben, minden értéktelen – és bár az idő folyamán elég magas állami tisztségbe kerültem, sőt még azt is elértem, hogy eléggé nevezetes emberré váltam, mindez semmit sem jelent számomra. Szívesebben éltem volna valami ehhez hasonló csendes helyen. Most pedig Hacsi herceg halála még inkább lehetetlenné teszi, hogy kedvemet leljem a világ egyszerű örömeiben. Ha azt mondanám, hogy a hercegnők miatt nem teszem le még most sem a fogadalmat, ez rossz benyomást kelthet. Pedig valóban közük van hozzá, hogy halogatom, hiszen magad is tudod: köt az apjuknak tett ígéretem, s ez lehetetlenné teszi, hogy a magam vágyát kövessem. Pedig főként az a szörnyű dolog, amelyet tőled tudtam meg, parancsolóan előírja számomra, hogy az első adandó alkalommal elvonuljak a világtól.

Kaoru sírva mondta ezt, és az asszony sem volt olyan állapotban, hogy válaszolni tudott volna, ugyanis Kaoru annyira hasonlított elhunyt gazdájához, hogy minduntalan eszébe jutott valami rég elfeledett esemény azokból a rettenetes napokból, s ez teljesen megbénította.

Ez az idős hölgy, Ben no Kimi – amint már mondtam is – magasabb társadalmi osztályból származott, mint az egyszerű komornák, ugyanis apja, Szacsuben, a hercegnők anyjának nagybátyja volt. Hacsi herceg is azért igyekezett megszerezni őt háza számára, mert a hölgy igen tehetséges és értelmes volt. Bár évek óta a lehető legszorosabb kapcsolata volt a két hercegnővel – Hacsi herceg főként azért fogadta házába, hogy két lányának legyen valaki idősebb női támasza –, és igen bensőséges viszony fejlődött ki közöttük, aggodalmasan ügyelt

arra, hogy előző helyéről egyetlen szót se ejtsen. Kaoru viszont tudta, hogy az idős emberek nemegyszer többet fecsegnek a kelleténél, és nem tudta legyőzni gyanakvását. Abban bizonyos volt, hogy fűnek-fának nem beszélte ki a titkot, de azt szinte megfoghatatlannak érezte, hogy a hercegnőknek ne ejtett volna szót róla, hisz bizonyára úgy érezte, hogy az ő titoktartásukban tökéletesen megbízhat. Kaoru tudat alatt is attól félhetett, hogy ha valamelyik hercegnő elkerül Udzsiból, tovább viszi az ő titkát is – s valószínűleg ez is hozzájárult, hogy a két lány jövője érdekében vonakodott bármi határozott lépést tenni.

Most már nem volt rá semmi különös oka, hogy az éjszakát is ott töltse,* ezért útnak indult haza, a fővárosba. De egész úton hazafelé Hacsi herceg hangja visszhangzott a fülében, amikor is azt mondta: meglehet, ez lesz az utolsó találkozásuk. Miért is nem volt figyelmes az intelemre? Érintkezésben kellett volna maradnia a herceggel, rendszeresebben kellett volna látogatnia. Olyan sok mindent kellett volna még elmondaniuk egymásnak. Habár úgy érezte, régestelen rég volt, hogy meghallotta Hacsi herceg halálhírét, valójában nem sok nap telt el azóta. Ahogy ott lovagolt, körötte ősz volt, még ugyanaz az ősz. Megfoghatatlannak látszott, hogy most már senki sem tudja, merre jár Hacsi herceg. Lakosztályában – mely mindig is igen gyéren volt bútorozva, és hiányzott belőle minden dísz és csecsebecse, amivel az emberek rendszerint körülveszik magukat, viszont mindig kínosan tiszta és rendes volt – most papok járnak ki és be, sőt időnként itt-ott válaszfalat is húznak,*, úgyhogy már az egész lakosztályban felfordulás és rendetlenség uralkodik. A herceg rózsafüzéreihez, könyveihez és egyéb holmijaihoz ellenben senki sem nyúlt hozzá. Ámde Agemaki már régebben hallotta, hogy az összes szentképeket átviszik majd a templomba. Ezeknek a szent embereknek jelenléte pillanatnyilag bizonyos látszat-élénkséget jelent a házban – töprengett Kaoru –, de mihelyt elmennek, szörnyű lesz az élet abban a házban.

Most bejött egyik embere, és figyelmeztette, hogy már nagyon késői jár. Kaoru kiszakította magát ábrándozó hangulatából, és menni készült. Éppen elindult, amikor feje fölött vadlúd húzott el.

– Olyan elhagyatott e hely, hogy még fent, az őszi felhők táján is sírva húz el a vadlúd.

Valahányszor Kaoru együtt volt Niuval, beszélgetésük az udzsi házra terelődött. Niu tévesen azt képzelte, hogy Hacsi herceg halála folytán most sokkal könnyebb megközelíteni a két lányt, ezért újból sűrűn írogatott Udzsiba, pedig jobban nehezükre esett, mint valaha, hogy egy sornyi választ is megfogalmazzanak – Niunak ugyanis ekkortájt az volt a híre, hogy ő a legnagyobb szakértő az előkelő és finom levelezés terén. Fogalmuk sem volt róla, miért vette fejébe, hogy ők, akik ilyen eltemetve élnek, akár költői tartalomban, akár szépírásban megütik a kellő színvonalat. Mert bizony Niu leveleinek pusztán a láttára is ostobának és régimódinak érezték magukat.

Udzsiban tehát szomorúan és eseménytelenül teltek a napok. Apjuk annak idején minduntalan beszélt nekik az élet bizonytalanságáról, meg arról, hogy fel kell magukat vértezniük az életre. A két lány ismerte ugyan apjuk elveit, és mégis elfogadták általános érvényű törvénynek, hogy semmi sem tart örökké. Mostani helyzetük pedig olyan volt, amire apjuk életében még csak nem is gondolhattak.

Ha visszanéztek a múltba, úgy érezték, bár sok tekintetben nem volt kényelmes az életük, de kellemes nyugalomban és biztonságban élhettek – most viszont mintha szüntelen félelem és megalázottság lenne osztályrészük.

– Nevetséges – jegyezte meg Agemaki –, hogy egy-egy hirtelen szélrohamtól, vagy ha valaki megáll a kapunál, és kísérőinek hangját ismeretlennek hallom, máris szörnyű izgatottságot érzek.

És megállapították, hogy mindkettőjüket – okkal, ok nélkül – minduntalan félelem fogja el. Életük magányosságát valóban már-már elviselhetetlennek érezték.

Szemük csak ritkán maradt száraz – így köszöntött rájuk az év vége. Jeges eső esett, hóvihar dühöngött. Az időjárás azonban Udzsiban sem volt rosszabb, mint másutt. De mióta itt éltek, most érezték először, hogy ebben a viharos évszakban

szörnyű szenvedés holmi eldugott faluban lakni. Komornáik nagyon reménykedtek, hogy az új esztendőben jobbra fordulnak a dolgok.

– A tavasz mindig segít a bajban levő emberen – mondták –, mert lehetővé teszi, hogy új életet kezdjen.

De a hercegnők nem hittek benne, hogy pusztán naptári változás segíthet a dolgokon.

Régebben sokan jöttek-mentek Hacsi háza és a templom között, mert a herceg visszavonulása óta sok pappal ismeretséget kötött. De most már a Tanító sem jött el személyesen, hanem egyszerűen írt egy-egy rövid érdeklődő levelet. A hercegnők természetesnek és elkerülhetetlennek érezték, hogy apjuk régi ismerősei megszüntették látogatásaikat. Viszont ez annyit jelentett, hogy nem volt már semmi társaságuk, híreket sem kaptak – márpedig ezt nagyon nehéz volt elviselni. Apjuk halála óta izgalmas eseményt jelentett, ha néhanapján feltűnt náluk egy-egy faragatlan falusi, akit régen észre sem vettek volna. Olykor egy-egy paraszt tűzifát hozott, vagy valami vadon termett gyümölcsöt, amit éppen találhatott ebben az évszakban, vagy a Tanítótól érkezett valaki ajándékkal: faszenet vagy más ilyesmit küldött, mert a szent ember félt, hogy bántaná a hercegnőket, ha elmaradnának ezek az apró-cseprő ajándékok, amelyeket az elmúlt évben rendszeresen küldött. A lányok viszont nem feledkeztek meg a vattás ruhákról és más hasznos holmikról, mert a herceg ebben az évszakban ilyesmiket szokott neki küldeni, hogy elviselhetőbbé tegye számára a zord telet.

A lányok az ablaknál álltak, és figyelték a templom felől igyekvő kis csoportot – néhány pap jött ott és egy-két tanítványuk: fárasztó terhükkel küszködtek a mély hóban, hol eltűntek, hol ismét felbukkantak a hegynek tartó tekervényes ösvényen.

– Ha élne is apánk – szólt Agemaki, és könnyek szöktek a szemébe –, előbb-utóbb elment volna papnak. Ámbár akkor sem került volna messzire. Mindig jöhettek-mehettek volna a küldöncök házunk és a templom között, és néha talán megengedték volna, hogy láthassuk, bár ez valóban szomorú találkozás lett volna.

Kaoru tudta, mihelyt itt az újév, annyi elfoglaltsága lesz, hogy nem tud elszabadulni, ezért úgy döntött, hogy bár roszszak az utak, még a hónap vége előtt fölkeresi Udzsit. Bizony olyan nagy hó volt, hogy minden forgalom megbénult, és hogy olyan rangos ember, mint Kaoru, így nekivágott az útnak, ez valóban roppant hízelgő lehetett. A hercegnők is kénytelenek voltak ezt elismerni, és igyekeztek úgy fogadni, hogy lássa hálájukat. Annyira igyekeztek, hogy a szekrényből elővettek egy parazstartót, ami nem volt feketére festve.* Kaoru fogadására olyan seprés és takarítás folyt, amilyennel – az egész ház véleménye szerint – az öreg herceg halála óta még egyszer sem várták vendégeiket.

Mindent kifogástalanul előkészítettek, ámde a társalgáshoz nemigen volt kedve Agemakinak.

– De ha már mások ilyen feltűnően kedvesek, mit tehet az ember? – mondta Agemaki, és bár nem lehet azt állítani, hogy nagyon kellemesen érezte magát Kaoru társaságában, annyi bizonyos, hogy sokkal közlékenyebbnek bizonyult, mint bármikor. Felszabadultan beszélgetett, és Kaoru most annyira vonzónak érezte, és a finom érzéseknek olyan skáláját találta meg benne, hogy egyszeribe azon töprengett, vajon olyan könnyű lesz-e számára a lemondás, amilyen könnyű szívvel elhatározta. Különös, hogy az embernek az élettel szemben tanúsított magatartása milyen gyökeresen megváltozhat egyik percről a másikra. Pedig létezik ilyesmi – Kaorut erre már több alkalommal megtanította a tapasztalat.

– Niu nagyon haragszik rám – mondta Kaoru. – Lehetséges, hogy magam ejtettem el egy ártatlan megjegyzést, de az is lehet, hogy magától jött rá, hiszen úgy vág az esze, hogy hasztalan titkolni előtte bármit is. Egyszóval valami úton-módon megtudta, milyen ígéretet tettem apátoknak. Feltételezi, hogy ilyen körülmények között bizonyára nagy befolyásom van rátok, és a vele szemben tanúsított mostani elutasító magatartásotokért kizárólag engem tesz felelőssé. El kell ismernetek, mindig is távol állt tőlem, hogy rátok kényszerítsem társaságát. A körülményekből adódott, hogy kénytelen voltam őt idehozni. De ha már így esett, nem vagytok méltá-

nyosak vele szemben, ha így bántok vele. Hallottam, azt mondják róla, hogy kicsapongó. Pedig Niu alapjában véve igen jellemes. Kevés embert ismerek, aki olyan mély és tartós érzelmekre képes, mint ő. Persze előfordulhatott – magam is hallottam néhány esetről –, hogy látszatra helytelenül viselkedett. De ez csak ott fordult elő, ahol világosan tudták, hogy mindkét részről csupán szórakozás az egész, és a szóban forgó nők viselkedése kezdettől fogva léha és felelőtlen volt, s így nem is tarthattak számot gyengéd és lelkiismeretes elbánásra. Ennek ellenére Niu az a fajta ember, aki elnézi a nőnek egy-egy gyengéjét, eltűr bizonyos kellemetlenségeket is, ami mát velejárója minden kapcsolatnak, amennyiben maga a nő is úgy fogadja el a dolgokat, ahogy jönnek, önmagát és hírnevét nem helyezi piedesztálra, nagylelkű, és elfogadja az életet olyannak, amilyen . . . azt hiszem, ilyen nőhöz rendíthetetlenül hűséges tudna maradni. Ha azonban az asszony túlságos gyakran elnézi, hogy a férfi összetöri magát a Tacuta folyó szikláin, ezzel zavarossá teszi a szerelem vizét.* De okos nőhöz, aki képes olyasfajta türelemre, melyről az imént beszéltem, Niu mindvégig ragaszkodna, ha egyszer szenvedélyesen megszeretné. Szent meggyőződésem, hogy nincs ember, aki nálam jobban megérti Niu természetét, és ha azok után, amiket róla mondtam, úgy érzitek, hogy szeretnétek közelebbről megismerni, szolgálatotokra állok. Próbáljátok ki, mire vagyok képes közbenjárói szerepemben, és meglepődve láthatjátok majd, milyen buzgalommal látom el feladatomat.

Látszott, hogy ajánlata egészen komoly. Agemakinak az volt egyetlen gondja, úgy fogalmazza meg válaszát, hogy világosan kitűnjék: az ajánlattal ő csupán az idősebb testvér és tanácsadó jogán foglalkozik.

– Ez ideig sokkal jobban éreztük magunkat, ugye? – kérdezte. – Most viszont úgy fordult a beszélgetésünk, hogy számomra a válasz megfogalmazása nehezebb, mint valaha . . .

Nyugodtan beszélt, de enyhén gúnyos hangon, amit Kaoru igen vonzónak érzett.

– Semmi olyan teendőd nincs, ami nehezedre eshet – szólt Kaoru. – Csupán abban reménykedem, lesz hozzám egy-két hálás szavad, hiszen erre végül is igényt tarthatok, ha már eljöttem ekkora hóban. Niu a húgod, Kozeri iránt érdeklődik, és bár verseiben és leveleiben minduntalan célzott erre, a körülmények folytán nem volt könnyű tisztáznia a helyzetet. Egyébként nem is tudom, melyikőtök szokta megírni a választ?

Agemaki, szerencséjére, egy-két szónál többet sohasem írt Niunak. De eszébe jutott, milyen könnyen előfordulhatott volna, hogy nem így tesz, és akaratlanul is azt az érzést kelthette volna Niuban, hogy udvarlását a saját személyére vonatkoztatja. Annyira zavarba jött, hogy képtelen volt válaszolni. Egy darabka papírra azonban leírta ezt a költeményt: „Nézd a hóval fedett dombokat: nem találsz más nyomot, csak amely a te kapudhoz vezet."* A paraván mögül átnyújtotta Kaorunak.

– Gyenge mentegetőzés ez – válaszolta Kaoru. – Ahogy Niuval bántok, barátságtalan, de nem annyira vele, mint inkább velem szemben. „A folyót borító jégkéreg hasadozik lovam patkója alatt, hogyan merhetnék tehát mást küldeni előre, míg magam át nem keltem?"* Végül is nagy biztatást magam is csak akkor várhatok, ha teljes erővel hozzálátnék feladatomhoz.

Agemaki erre nem volt felkészülve Kaorutól: nem felelt meg ízlésének, és nem is válaszolt rá. Ez azonban nem lepte meg Kaorut. Agemaki nevelését tekintve valóban különös lett volna, ha egyszeribe beleveti magát holmi édelegve verselgető válaszokba, amikre az akkori fiataloknak úgy rájárt a nyelvük. Pillanatnyilag azzal is megelégedett, hogy a lány nem mutatkozott sem ellenségesnek, sem elutasítónak. Kialakult véleménye volt Agemaki jelleméről, és csalódást érez, ha másként viselkedik – még ha az előnyös is neki, Kaorunak. Néhányszor még megpróbált rátérni, mit érez jómaga Agemaki iránt – kísérleteit a lány nem volt hajlandó észrevenni –, de azután hirtelen elszégyellte magát, s végül visszatért az ártatlan tréfákra és emlékezésekre.

– Erősen havazik – jelentette ekkor egyik embere. – Ha sötétedésig maradunk, biztosan eltévedünk.

– Nem tudom elviselni a gondolatot, hogy a hercegnők ilyen körülmények között élnek itt kint! – szólt Kaoru, amint

kifelé tartott. – Anyám palotájában akadnak ugyanilyen csendes és néptelen lakosztályok, és ha a hercegnők megtisztelnének bennünket látogatásukkal . . .

Néhány komorna hallotta ezt az ajánlatot, és természetesen el voltak ragadtatva a gondolattól, hogy olyan pompás helyre kerülhetnének, mint Njoszan palotája. Agemaki távolabb volt, nem hallotta, de Kozerinek, aki ott ült a komornákkal, megütötte a fülét ez a megjegyzés, ámde eszébe jutott apja intelme,* és nyomban elhatározta: nem hagyja magát elcsábítani semmi ilyen ajánlattól.

Utasítást adtak, hogy a férfilakosztályban szolgáljanak fel gyümölcsöt Kaorunak, mégpedig nagyon ízlésesen tálalva, kísérőinek pedig újból küldtek szárított halat meg egy nagy cserépkancsóban bort. Az őr, akinek Kaoru annak idején odaajándékozta a ruháját, ott álldogált, és sűrű pofaszakállal* ékesített képén nagy tanácstalanság látszott. Nyugtalanító volt arra gondolni, hogy a hercegnők biztonsága ilyen szerencsétlen frátertől függ. Kaoru magához hívatta, és megkérdezte, hogy érzi magát, amióta a maga ura.

– Ó, uram – szólt –, életemből harminc évet töltöttem el a herceg szolgálatában, és ez életben nem is volt más jóakaróm. Hidd el, ha úgy adódna, hogy ma távoznom kellene ezen a kapun, amint mondják: még egy faág sem nyújtana nekem fedelet.

Ahogy beszélt, furcsa, torz fintorgás látszott az arcán, és csorogtak a könnyei. Valóban, roppant szánalmas látványt nyújtott.

Távozása előtt Kaoru elküldött a megboldogult herceg lakosztályának kulcsáért. A Buddha-szobor ragyogása semmit nem homályosult de a padlót vastagon por borította. A berendezés legfőbb darabja egy alacsony pamlag volt, az a fajta, amelyet vallásos gyakorlatok végzésénél szoktak használni. Kaoru eltolta helyéről a pamlagot, és meghagyta embereinek, hogy alaposan seperjék ki a helyiséget. Ahogy ott álldogált és felügyelt embereinek munkájára, eszébe jutott az az este, amikor elmondta Hacsinak, hogy pap szeretne lenni, és megígérte, ha sor kerül erre, Hacsit választja mesterének.

– A tölgyből, melynek kiterjesztett ágai alatt reméltem megtalálni nyugalmamat, sajnos, más sem maradt, mint ez a csupasz, üres fekhely.*

Mialatt a költeményt mondta, egy oszlopnak támaszkodva állt, olyan testtartással, hogy az ifjabb szolgálólányokat – ugyanis éppen odaláttak szobájukból – mélységes rajongás fogta el.

Késére járt, és mivel Kaoru emberei nem voltak biztosak benne, vajon uruk nem szándékozik-e itt tölteni az éjszakát, kérdezés nélkül hozattak a lovaknak friss takarmányt. Könnyen ment, mert úgy esett, hogy Kaorunak több birtoka is volt a közelben. Így aztán híre futott, hogy Kaoru Udzsiban tartózkodik. Kaoru zavarba jött, amikor a házból kilépve meglátta, hogy egy tömeg napszámos és parasztember kíváncsian bámulja.

Azt a látszatot akarta kelteni, hogy az idősebb házbeli komornákkal van beszélnivalója, ezért most kihívatta az egyik hölgyet, és beszélgetni kezdett vele. Aztán a falusiakhoz fordult és kérte: éppolyan buzgalommal szolgálják a hercegnőket és a házat, amilyen készséggel most az ő üdvözlésére siettek.

Újév után megenyhült az idő, a jég eltűnt a kerti tavakról, és a két lány ráébredt: hiába minden nyomorúságuk, újra itt a tavasz. A Tanítótól ajándék érkezett: vad petrezselymet, páfrányt és más zöldet küldött, ami ekkortájt bújt ki a téli földből. Remélte, hogy mindez kellemes pótlást jelent a hercegnők sovány étrendjéhez.* A házbeli komornák meg is jegyezték, hogy ha valaki ilyen helyen él, kellemes dolog időnként effajta növényeket is látni, mert segítségükkel legalább számon lehet tartani a múló hónapokat, napokat.

A két hercegnő számára azonban fájó volt ez az emlékeztető.

– Ha ő még ott időzne a hegytetőn, ahonnan a páfrányok érkeztek, el tudnám hinni, hogy itt a tavasz.

Így szólt Agemaki költeménye. Kozeri pedig így verselt:

– Ugyan kinek szedjünk gyenge petrezselymet, mely a havas tóparton új életre ébred?

Gyakran faragtak ilyen verseket, s ha laposak voltak is, de legalább ezzel gyorsabban teltek a hosszú órák.

Niu és Kaoru újévi levele pontosan megérkezett, de nem volt bennük semmi fontos, ezért fölösleges, hogy terheljelek velük benneteket.

Niu emlékezett rá, hogy az elmúlt esztendőben, amikor virágzott a cseresznye, koszorút küldött be a két lánynak. Az udvari urak, akik akkor vele voltak, szintén mind örömmel emlékeztek meg róla, hogyan fogadta őket Hacsi herceg, és sajnálták, hogy többé nem mentek el Udzsiba. Niu szeretett is volna elérni valami ilyen eredményt, ezért ezt a költeményt küldte: „Ebben az évben az a cseresznyevirág legyen az ékességem, amelyet egyszer régen megpillantottam a tavasz fátyolán át." Kozeri nem óhajtotta azt a látszatot kelteni, mintha bátorítaná Niut, viszont tessék-lássék ügyelnie kellett a jó modor szabályaira. Ráadásul éppen olyankor érkezett a költemény, amikor azt sem tudta, mit kezdjen az idejével, s így persze nagy gondot fordított kézírására. „Sötét gyászfelleg borul házunk fölé – hol szednél itt mosolygó cseresznyét koszorúdhoz?"

Niu ennél sokkal nagyobb eredményt várt, és bizony igen csalódott. Akkora volt a csalódása, hogy nem is bírta magában tartani. Csak Kaorut választhatta bizalmasának – de egyébként is úgy érezte: Kaoru a felelős keserveiért. Az adott körülmények között ez elég nevetséges volt, viszont Kaoru nem árulta el, hogy közbenjárt érdekében. Ellenkezőleg: tökéletesen megjátszotta a kérges szívű pártfogó szerepét, és valahányszor úgy látta, hogy Niu vérmes reményeket táplál udzsi esélyével kapcsolatban, mindig letorkolta. Niu szükségét érezte, hogy tiltakozzék:

– Tudom – mondta –, az a véleményed, hogy bennem nehéz megbízni. Annyi igaz is, hogy elég sok kalandom volt. De ez csupán azért eshetett meg, mert sohasem találtam senkit, aki valóban vonzott volna.

Ekkor éppen Jugiri neheztelt rá, mivel nem volt hajlandó érdeklődést mutatni hatodik lánya, Roku no Kimi iránt.

– Ez a házasság nem különösképpen vonzó számomra – magyarázta Niu bizalmas barátainak –, de az a kilátás, hogy őfensége* állandóan buzgón lesse, vajon jól viselkedem-e, valóban több, mint amit el tudok viselni.

Nyár elején tűz ütött ki Njoszan harmadik kerületi palotájában. Kaoru kénytelen volt átköltöztetni anyját az új palotába,* a hatodik kerületbe; ezzel persze sok intézkednivalója akadt, s így hol ilyen, hol olyan teendők miatt heteken át nem tudott elmozdulni a fővárosból. Kaorut ez nem bántotta. Elhatározta, hogy hagyja: Udzsiban menjen minden a maga útján. Nem volt a természetében, hogy figyelmességét ráerőszakolja bárkire, aki szemlátomást visszahúzódik. Agemaki lényegében az övé – ebben bizonyos volt. Agemakinak most éppen nincs kedve ilyesmire, de kétségtelen, hogy leginkább azzal nyerheti meg a lány bizalmát, ha meggyőzi: ő, Kaoru, haldokló apjuk kívánságának szellemében hajlandó szolgálni az udzsi házat.

Ahogy egyre jobban bent jártak a nyárban, szinte elviselhetetlenné vált a hőség. Kaorunak eszébe jutott, hogy a folyó felől állandóan hűvös szellő fújdogál, és hirtelen elhatározással félretette minden dolgát. Kora reggel útra kelt Udzsiba, de még így is kibírhatatlanul tűzött a nap, mire megérkezett, és örült, hogy egy kicsit megpihenhet a nyugatnak néző oldalsó szobában, amerre Hacsi lakosztálya volt. Egy-két dolgot meg kellett beszélnie az éjjeliőrrel, ezért megkért valakit, hogy küldje hozzá az embert. A két lány éppen imádkozott a kápolnában, de mihelyt tudomásukra jutott, hogy megérkezett Kaoru, nyomban visszatértek a ház hátsó traktusában levő szobájukba. Igyekeztek halkan járni, de a kápolna abból a szobából nyílt, ahol Kaoru ült, és így meghallotta, amint távoznak. Eszébe jutott, hogy a főcsarnokból a női lakosztályokba vezető tolóajtón kis repedést vett észre: a nyílás, amelyben a retesz járt, oldalt behasadt. Lábujjhegyen odalopakodott – de bizony az ajtó külső oldalához valaki paravánt állított. Pedig lépteket nem hallott, és tudta, hogy az időpont is jó. Félrehúzta a paravánt, de csupán annyit látott, hogy a szobában jobbra elfüggönyözött heverő áll.

Már éppen csalódottan vissza akart fordulni, amikor bent megszólalt valaki:

– Nézd csak az ablakredőnyöket! Egyenesen belátni! Told csak ide a heverőt! Ott nincs jó helyen, itt pedig lefoghatjuk vele a redőnyt.

A szél nyilván befelé lengethette a kettre néző ablakon csüngő redőnyt.

„Köszönöm!" – mondta magában Kaoru. Visszatért a helyére, ahonnan most már két elfüggönyzött heverőt láthatott, egy nagyobbat meg egy kisebbet. Mindkettőt elhúzták az ajtótól, és oldalt állították a redőny mellé. Kaoru ajtajával szemközt is nyílt egy ajtó. Tudta, hogy hamarosan ott fog megjelenni a két lány. Valóban, ebben a pillanatban belépett valaki, de nyomban az ablaknál álló egyik heverő felé tartott: nekitámaszkodott és figyelni kezdte Kaoru embereit, amint fel s alá sétáltak a kertben, és élvezték a hűvösséget. Tudta, hogy ez csak Kozeri lehet. Szürkésbarna béleletlen ruhájától kellemesen elütött bő nadrágjának sás-zöld színe. Némely ember szinte arra születik, hogy gyászt viseljen: nemhogy csúfítaná, de még ragyogóbbá teszi megjelenését. Szemlátomást Kozeri is közéjük tartozott. Hosszú övét áthajtotta, és annak redőjébe bújtatta rózsafüzérét. A lány szokatlanul magas volt, de – amint látta – tökéletesen arányos termetű. Haja lehetett vagy térdig érő – selymes volt és fényes, és bár elég sűrűnek, de finom szálúnak tetszett. Szép arcéle volt, mozdulatai pedig roppant bájosak és megfontoltak.

Kaoru úgy vélte, hogy Niu húga, az Első Hercegnő, akihez igen vonzódott, amikor még mindketten gyermekek voltak, hasonló alkatúvá fejlődhetett. A szobában most megjelent még valaki – nyilván Agemaki.

– Azt az ajtót nem szabad elfüggönyözetlen hagyni – mondta, és idegesen arra pillantott, ahol Kaoru leskelődött.

– Ó, nincs ott semmi baj – válaszolta az egyik szolgáló. – Kívülről eltakartuk paravánnal. Ha valaki be akar lesni, előbb azt félre kell húznia.

– Biztos vagy benne? – kérdezte Agemaki, mert csak félig nyugodott meg. – Nincs kellemetlenebb érzés, mint ha meglesik az embert.

És ahogy elvonult az elfüggönyözött heverőhöz, és közben vizsgálódó tekintettel nézett körül, Kaoru megállapította: „Sohasem láttam még, hogy valakinek a viselkedésén ennyi értelem és szenvedélyes büszkeség érződjék."

Bár sötét színű, bélelt ruhát viselt, öltözékének színhatása ugyanaz volt, mint húgáé. Ámde Agemakit sokkal, de sokkal vonzóbbnak érezte: rajongása már-már nyugtalanító méreteket öltött.

Agemaki – nyilván gyásza jeléül – megritkította a haját, mert a vége kissé elvékonyodott, de csodálatosan finomnak tetszett, és volt benne valami a jégmadár tollának fémes csillogásából, ami mindig is elbűvölte Kaorut. Simán, szinte mereven csüngött alá a hátán, akár a fonal a szövőszéken. Egyik kezében buddhista könyvet tartott: bíbor papíron sorakozott az írás. Jól megfigyelhette a lány kezét, és meglepte, milyen roppantul törékeny. Agemaki sokkal karcsúbb volt, mint Kozeri – szinte aggasztóan vékony.

Ebben a pillanatban valami történhetett a szobában, mert a kisebbik lány egyenesen Kaoru felé tekintett. És valami mulatságos dologról lehetett szó, mert arcán mosoly játszadozott. Igen, kétségtelen: a maga módján Kozeri is nagyon vonzó.

HATODIK FEJEZET

Agemaki

Az Udzsiban töltött számtalan őszön a két testvér szívét még sosem dermesztette így a folyami szél sírása, mint ebben az évben, amint buzgón készültek az évfordulóra.* A szertartások általános rendjét Kaoru és a Tanító állapította meg. Segítségük nélkül a hercegnők roppant zavarban lettek volna, hiszen számtalan kérdés bukkant fel: a szent könyvek kiválasztása, a papi ruhák előírásnak megfelelő használata és a szertartással kapcsolatos sok más megoldásra váró kérdés. Valóban szerencse, hogy kéznél volt két ilyen kiváló tanácsadó.

Kaoru időnként meglátogatta a két hercegnőt, azon a napon pedig, amikor mély gyászuk véget ért, igen kedves, szerető gondoskodásról tanúskodó levelet írt nekik. A Tanító viszont személyes látogatást tett ezen a napon.

Az évforduló előkészületei idején, egy alkalommal Kaoru éppen akkor érkezett, amikor a lányok illatos bojtokat fontak,* és közben a régi verset suttogták: „Ha az élet fonalát...”* Rámán fontak, és díszparavánjuk résén át kilátszott a fakeret egy darabkája. Kaoru azonnal megsejtette, mit csinálnak, és halkan elmondta ezt a verset: „Bár gyönggyé válnának könnyeim, hogy felfűzhetném őket...”* Mindenki úgy vélte, hogy Isze úrhölgy sem mondhatta több érzéssel, amikor először hangzott el ez a vers. De a hercegnők rettentő zavarba jöttek, mert most az a feladat várt rájuk, hogy olyan idézetet keressenek, ami illik a helyzethez, és ugyanakkor azt is jelzi, hogy elértették Kaoru célzását.

Eszükbe jutott Curajuki költeménye: „Ha olyan lennél, mint egy szál fonálon...” Ez megfelelő is lett volna, mert a bánat és a szövés itt is egybekapcsolódik. Csakhogy ez a vers élő személyre utal, tehát sehogy sem illett erre az alkalomra. Nem sikerült alkalmas verset találniuk, s csak most eszméltek rá igazán, milyen hasznos dolog is a *furukoto*,* mennyire megkönnyíti érzelmeink kifejezését.

Kaoru néhány buddhista ajánlási szöveget fogalmazott; ugyanis az elhunyt herceg emlékére szent iratokat és képeket akart felajánlani, s ezekhez volt rájuk szüksége. A tus még ott állt előtte: felvette ecsetjét, és ezt írta: „Akarod-e, hogy miként a bojt szálai, melyek egykor külön álltak, de most örökre összefűződnek, mi is egyesüljünk állhatatos szerelem kötelékében?”

„Miért tartja szükségesnek, hogy ilyen érzelmeket színleljen?” – töprengett Agemaki. „Keserű és tengernyi az én könnyem – hogyan fűzhetném fel őket a szerelem rövidke fonalára?...” Így szólt a válaszul küldött költeménye. „Milyen fonalra fűzzem hát napjaimat?” – gondolta Kaoru csüggedten, egy másik költeményt idézve.* De elhatározta, hogy kelletlenül fogadott közeledésével nem alkalmatlankodik tovább: látta, hogy Agemaki most sem bátorítja, ezért Niura terelte a beszélgetést.

– Lehet, hogy különösnek találjátok – mondta –, de egyetlen látogatás elég volt hozzá, hogy Niu nagy szerelembe essék. Nem tudnám megmondani, mi ennek az oka: gyülékony természete-e, vagy az váltja ki belőle ezt az erős érzést, hogy vágyai ellenállásba ütköztek. Bizonyos azonban, hogy mélységes vonzalom támadt benne húgod iránt, és a leghalványabb kétkedés nélkül fogadhatjátok udvarlását. Látom, nem vagytok annyira járatlanok a világi szokásokban, hogy ha akartok, ne találjátok módot a bátorítására. És minden bizonnyal belátjátok, hogy mulasztásotok ezen a téren egyrészt udvariatlanság Niu iránt, de hálátlanság velem szemben is, hiszen annyira igyekszem segítségetekre lenni. Mindenesetre világosabban értésemre adhatnátok, valójában hogyan is vélekedtek erről a dologról.

– Hálátlanságot nem vethetsz a szemünkre – mondta a lány. – Emlékeztetni szeretnélek arra, hogy olyan szabadságot élvezel a házban, amely példátlan a maga nemében, s ehhez csupán azért járultunk hozzá, mert hálásak vagyunk mindazért, amit értünk tettél. Ha kiváltságaidat magától értetődőnek tartod, ez szerintem arra vall, hogy igen kevés megértés lakozik benned... Azt akarod mondani, hogy mivel húgomnak és nekem naphosszat semmi dolgunk nincs, futja az időnkből, hogy eltöprengjünk jövőnkön. Ámde jól tudod, hogy mi magunk képtelenek vagyunk dönteni ilyesmiben. Apánk, halála előtt, ellátott bennünket tanáccsal arra vonatkozóan, hogyan viselkedjünk különféle helyzetekben, és általában igen aggasztotta, mi is lesz velünk, de arra semmiféle útmutatást nem adott, mit tegyünk, ha olyan ajánlatot kapunk, amilyet éppen most közvetítettél. Valójában mindkettőnknek az az érzésünk, hogy apánk elképzelése szerint továbbra is úgy kell élnünk, mint eddig. De belátom, hogy főként húgom szempontjából – hiszen még előtte áll egész ifjúsága – igen nagy kár volna, ha továbbra is itt élne eltemetkezve a hegyek között, ebben az elhagyatott zugban. Bár eddig nem sokat beszéltem erről, hozzád hasonlóan magam is szükségesnek érzem, hogy elkerüljön innen. De hogy miképpen valósítsuk meg ezt, arról halvány sejtelmem sincs.

És Agemaki olyan bánatosan és gondterhelten sóhajtott fel, hogy Kaoru szerette volna megnyugtatni. A lány kétségkívül józan és értelmes volt, de aligha lehetett elvárni tőle, hogy a maga korában felelősséget merjen vállalni ilyen dologban. Kaoru tehát kiment a külső szobába, és behívatta az idős hölgyet, Ben no Kimit.

– Amint tudod – mondta –, Hacsi herceg tanítványaként kezdtem idejárni, és éveken át semmit sem tudtam családjának többi tagjáról. De amikor a herceg egészsége romlani kezdett, azt kívánta, ismerkedjem meg a hercegnőkkel, és megígértette velem, hogy mindenben segítségükre leszek; teljesen rám bízta, hogy milyen formában segítsem őket. Úgy látom azonban, hogy a hercegnők eltökélték: minden tőlük telhetőt elkövetnek, csak hogy megakadályozzanak apjuk akaratának végrehajtásában, sőt már komolyan aggódom, nem kötelezték-e el magukat valamerre anélkül, hogy velem megbeszélték volna. Talán tudod, olyan a természetem, hogy érzéseim nem ragadnak el egykönnyen, s ez az adott körülmények között igazán szerencse, mert a legtöbb ember ezt a helyzetet, amely még ma is fennáll, teljesen tarthatatlannak érezte volna. Holmi szóbeszédben már amúgy is összehozták a nevemet a hercegnőkével – ámbár, ha egyáltalán megnősülök, valóban sok szólna amellett, hogy innen házasodjam. Hacsi herceg kívánsága teljesítésének minden bizonnyal ez lenne a legegyszerűbb módja, és bár származásomat tekintve nem vagyok velük egyenrangú, még ha annak vesznek is, aki vagyok, e házasságban nem lenne semmi különösebben feltűnő.

Ha Ben no Kimi az a fajta asszony, mint a komornák általában, Kaoru nem kapott volna mást, mint hízelgő bókokat, orcátlan és tolakodó tanácsokat. Bent azonban egészen más fából faragták, és bár semmit sem kívánt jobban, mint hogy valamelyik hercegnő Kaoru felesége legyen, csupán ennyit mondott:

– Feltételezem, azért történhetett ez meg, mert ilyen furcsa életet élnek. Bárhogy legyen is, teljes bizonyossággal mondhatom: sohasem vettem észre, hogy a legcsekélyebb érzelmi természetű érdeklődést árulták volna el kívülálló személy iránt.

E tekintetben tehát teljesen fölösleges aggódnod. De hogy élhetnek-e így tovább? . . . Hiszen még mi, szolgálók is évek óta úgy érezzük, hogy reménytelen a helyzetünk, akár a hajótörötteké, és amelyikünkben élt némi becsvágy, el is ment, hogy jobb helyet keressen magának. Sokan közülünk már nemzedékek óta kapcsolatban álltak a családdal, és ha még Hacsi hercegre való tekintettel sem maradtak itt, nem valószínű, hogy a jövőben képesek leszünk a legkisebb személyzetet is együtt tartani. A komornák meg tudják érteni, hogy Hacsi hercegnek régimódi elvei voltak, és hogy úrnőink a herceg életében nem is gondolhattak arra, hogy házasságot kössenek bárkivel, aki nem rangjukbeli. Most már viszont szabadon férjhez mehetnek bárkihez, akit megszeretnek, és egyetlen józan eszű ember sem fog rosszat gondolni róluk. Bármi történjék is, nem folytathatják ezt az életmódot, de másoktól sem várhatják el. Hiszen még a szent hegyi remeték számára is léteznek könnyítések, és ha közülük valaki valóban az összeomlás határán áll, nem kívánják meg tőle, hogy beérje a fenyő levelén ülő cseppnyi harmattal. Sőt, akiknek túl szigorú a fegyelem, elmehetnek, kereshetnek maguknak más társaságot, s ettől még jó buddhisták maradhatnak. Ilyen fenyegető és bíráló szavak el-eljutnak a hercegnők fülébe, és látom, hogy meg vannak rendülve. Úgy látszik, Agemaki maga nem óhajt engedni, de bizonyos vagyok benne, hogy nagyon szeretne kivezető utat találni Kozeri számára. Tudom, hogy mélységesen hálás látogatásaidért, nemkülönben az elmúlt években irántuk tanúsított figyelmességeidért is, és nagyon sajnálná, ha többé nem támaszkodhatna segítségedre és tanácsaidra; tehát valójában azt szeretné, ha *te* vennéd feleségül Kozerit. Niuról versei és levelei ellenére sem hiszi, hogy igazán komolyan lehet venni.

– Bármi történjék is, arról szó sincs, hogy többé ne törődjem a hercegnőkkel – válaszolta Kaoru. – Apjuknak tett ígéretem már önmagában is lehetetlenné teszi ezt. Agemaki nagy bizalma, hogy elfogadna húga férjének, természetesen nagyon lekötelező; de egyben azt is jelenti, hogy Agemaki szerint számomra teljesen mindegy, melyiküket veszem el, márpedig ez

nem így igaz. Egyedül Agemaki vonz engem; jól tudod, hogy éppen hátat akartam fordítani e világnak, s pillanatnyilag is csak az tart vissza, hogy egyszer elnyerem Agemaki vonzalmát. Bármennyire előnyösnek tartja is, félek, nem tudom érzelmeimet olyan könnyen irányítani, mint feltételezi... Ám amit én kívánok, az nem a közönséges értelemben vett szerelem. Szenvedélyesen vágyom valakire, akit eddig még nem tudtam megtalálni, valakire, akivel szabadon, nyíltan beszélhetek bármiről, ami eszembe jut, bármi apróságról, vagy éppen titkos és bizalmas dologról. Talán azért él bennem ez a vágy, mert sohasem volt sem fiú-, sem lánytestvérem, vagy valakim, akivel ilyen meghitt viszonyban lehettem volna. Félelmetesen egyedül voltam: minden bánatomat, örömömet, lelkesedésemet magamba kellett zárnom, és ha e pillanatban legfőbb kívánságom egyszerűen egy ember, akivel megoszthatom életemet, akihez beszélhetek, aki a közelemben van – vajon nagyon természetellenes-e ez? Itt van persze a császárnő, akiről azt hiszik, hogy a nővérem.* De aki ilyen magas polcon van, azzal az ember sohasem lehet igazán közvetlen. Csak időnként láthatja néhány percre, és olyan szertartásos és hivatalos ízű a találkozás, hogy nem lenne helyénvaló olyan apró-cseprő dolgokkal háborgatni, mint az ember saját ügyei, érzelmei. Anyám pedig valóban annyira fiatalnak látszik, hogy az ember hajlandó őt saját kortársának tekinteni; a világtól elvonultan él,* és nem hiszem, hogy valaha is igazán bizalmas közelségbe kerüljek vele. Ami a többi nőt illeti, akivel kapcsolatba kerültem – valamennyien szinte rémületet keltettek bennem, és bár csak az imént panaszkodtam magányom miatt, teljesen tudatában vagyok annak, hogy ezért főként magamat hibáztathatom, mert mihelyt a legcsekélyebb jelét látom, hogy valaki közeledni akar hozzám, én azonnal menekülök. Sőt még a társalgás közben szokásos tréfákhoz és szellemes válaszokhoz is túlságosan félénk és ügyetlen vagyok, mihelyt szerelmi ügyekre fordul a szó. Amikor pedig valóban mély érzésekről kellene szólnom, ahogy Agemaki iránt érzek, teljesen képtelen vagyok kifejezni magam. Nagyon ostoba dolog ez, tudom, de hirtelen szégyenkezés önt el, és abbahagyom a témát. Ez persze azt eredményezi, hogy neki halvány sejtelme sincs róla, mennyire szenvedek... De hogy visszatérjek Niuval kapcsolatos tervemre: Agemakinak be kell látnia, nincs más célom, mint hogy előmozdítsam húga boldogságát, és remélem, nem veti el úgy a sulykot, hogy ezt megakadályozza.

Ami az öreg hölgyet illeti, mindenképpen szívesen látta volna, ha Agemaki feleségül megy Kaoruhoz, hiszen ez a házasság az ő életébe is hozott volna némi fényt. De az volt a véleménye, hogy mivel két ennyire túlzottan érzékeny és nehézkes emberről van szó, jobb, ha minél kevésbé avatkozik a dologba.

Kaoru egész nap ott lézengett, de nem fogott semmi különösebb dologba. Remélte, hogy este alkalma lesz nyugodtan elbeszélgetni Agemakival. De ahogy eljött az idő, Agemaki nem szívesen gondolt erre a társalgásra, mert Kaoru hangján egyre jobban érződött az addig csak bujkáló szemrehányás. Bárcsak elszánná magát, és tüzetesen, világosan kifejtené, mit is vár hát tőle. De ettől eltekintve oly kellemesnek és minden tekintetben oly rendkívül rokonszenvesnek találta Kaoru egyéniségét, hogy nem volt ereje elzárkózni a beszélgetés elől.

Ezen az éjjelen Agemaki a kápolnában tartózkodott. Az ajtót nyitva hagyta, s az oltárnál fényesen égtek a lámpák, a redőny széléhez pedig paravánt állíttatott – Kaoru, a verandán ülve, a redőnyön át beszélgethetett vele. Kívül is meggyújtották a nagy lámpát.

– Fáradt voltam ma reggel – mondta Kaoru –, és elég hanyagul öltöztem. Jobb szeretném, ha nem ilyen szembeötlő módon kellene üldögélnem.

Azzal félretolta a lámpát, és teljes hosszában elnyúlt a földön. Ide hozták utána az estére szánt gyümölcsöt is: roppant egyszerűen tálalták fel. Szolgái bort és halat kaptak, de a ház túlsó oldalán húzódó verandán fogyasztották el. Ma este valóban mindenki a háznak amazon az oldalán gyűlt össze, és ez az épületszárny, a kápolnával, egészen csendes és elhagyatott volt. Bár látszott, hogy Agemaki még most is furcsa félénkséget érez társaságában, Kaoru úgy vélte, hogy talán ma este olyan hangon szólal meg a lány, amin legalább a jó szándék

érződik – sőt, ami talán némi érzelemről is árulkodik. És mialatt látszólag közönyösen beszélgetett a napi ügyekről, olyan vágyakozás lobbant fel benne, amit még sohasem érzett. De mi is választja el e pillanatban kettejüket? Egy papírfüggöny, néhány pálcika – valóban nevetséges akadály egy férfi számára, aki úgy érez, mint ő . . . ha valóban csupán ez az, ami távol tartja.

De tudta, hogy ez nem így van. Az igazi akadályt – és számára ez még sokkal nevetségesebb – saját szerencsétlen félénksége és nyugtalan lelkiismerete jelenti. Mindig az a félelem élt benne, hogy túlságosan korán kezdi meg a harcot, és ezzel a lányra kényszeríti gyengédségét, pedig ha vár, végül talán Agemakiban is felébredne utána a vágy.

Agemaki úgy rendezte a dolgot, hogy néhány komornája azonnal itt teremhessen, ha szólítja őket. De ezek nem kívántak útjában lenni Kaorunak, és igen hamar tisztes távolba húzódtak. Legtöbbjük most már mélyen aludt, s így senki sem akadt, aki ügyeljen a lámpákra.

Agemaki nem érezte magát biztonságban, és megpróbált beszólítani valakit – de senki sem jelentkezett.

– Eléggé kimerültnek érzem magam – mondta végre –, talán jobb lenne, ha pihennénk valamicskét. Holnap reggel várlak, mihelyt világosodik.

És mintha máris készülődött volna, hogy visszavonuljon a női lakosztályba.

– Azt hiszem, én is vagyok olyan fáradt, mint te – válaszolta Kaoru –, hiszen jókora utat tettem meg. De társaságod annyira elbűvölt, hogy mindeddig nem éreztem, mennyire kimerültem. Nem lehetsz olyan barátságtalan, hogy elmégy és magamra hagysz.

Amint ezeket a szavakat mondta, kissé félretolta a paravánt, és a redőny mellett most már be tudott bújni a szobába. Agemaki már az ajtó felé tartott, de most megállt, lába a földbe gyökerezett, és rémülettel vegyes felháborodás fogta el.

– Most legalább tudom, mit értesz azon, hogy nagyobb szabadságot engedélyezzek neked! – mondta megvetőn. – Megvallom, jobb véleménnyel voltam rólad. – Lesújtó pillantást vetett Kaorura, de az korántsem tért észre ettől, sőt izgalma még csak fokozódott.

– Ó, igen – válaszolta gyorsan Kaoru –, hosszú időn át elkeserített, mert nem tudtad megérteni, milyen értelemben használom a „szabadság" szót, és most, hogy végre értésedre akarom adni, mit értek rajta, igazán nem látom be, miért rontana ez a rólam alkotott véleményeden?! Esküszöm Buddhára, akinek szobra itt áll előttünk, hogy semmi okod a félelemre! Bármilyen erősek is érzelmeim, valami furcsa, bolond lelkiismeret-furdalás – azért nevezem így, mert szemlátomást nincs még egy ember a világon, akit ilyesmi feszélyezzen – teljesen lehetetlenné teszi számomra, hogy érzelmeimet ráerőszakoljam valakire, aki értésemre adta, hogy nem fogadja szívesen.

Mialatt beszélt, az egyik kialvófélben levő lámpa egy pillanatra fellángolt, és reszkető fénye megvillant Agemaki arcán, amint fejét hátravetve, türelmetlen mozdulattal éppen hátrasimította selymes hajának hosszú fürtjeit.

A lány magára hagyottan, védtelenül állt ott. Kaoru érezte, mennyire helytelen, hogy Agemaki ilyen helyen él, és felvillant benne: ha hosszú ideje nem ő lenne egyetlen látogatójuk, ha ilyenkor, éjszaka, elvetődne ide valami rossz szándékú ember, már rég változtatnia kellett volna a dolgokon.

„És miért is ne változtasson rajtuk?" – kérdezte magában, és ismét csodálkozva állapította meg, mekkora ostobaság így tétováznia, amikor Agemaki teljesen a hatalmában van. De ebben a pillanatban észrevette, hogy a lány reszket és sír. Bármilyenek is a maga érzései, nyilvánvaló, hogy Agemakiban csupán félelem és kétségbeesés lakozik. Ellentétes érzelmek hulláma öntötte el Kaorut – a lány védtelensége és elhagyatottsága láttán határtalan, gyengéd szánalom ébredt benne. Nem, nem teheti! Bármit, de ezt nem. Várnia kell – talán nem is sokáig –, és a lány érzései találkoznak az övével. E pillanatban egyetlen kívánsága volt csupán: el akarta oszlatni a lány aggodalmát.

– Nagyon jól tudod – szólalt meg végül Agemaki –, ha csak egy percig is feltételeztem volna rólad, hogy képes vagy

így viselkedni, mint ma éjszaka, sohasem engedtem volna meg, hogy rendszeressé tedd meghittebb hangulatú találkozásainkat, amelyeket most már oly természetesnek tartasz. Súlyosbítja a dolgot, hogy ez éppen olyan időben történik, amikor mély gyászban vagyok, hiszen elvárhatnám, hogy még fokozottabban tapintatos légy irántam. De mindettől eltekintve, a saját oktalanságom keserít el a legjobban, és erre nem is nyújthatsz nekem vigaszt.

Agemaki már nem félt, de még most is nagyon bántotta, hogy Kaoru így látja, teljes fényben, gyászba öltözötten, hisz úgy érezte, hogy a gyászruha nem áll jól neki, és az időpont is rossz volt, mert nem számított rá, hogy idegen ember fogja mustrálni.

– Fájlalom, hogy ennyire lehangol a gondolat, hogy valaha is barátságodba fogadtál. Erről nincs is több mondanivalóm. Az persze igaz, hogy még gyászban vagy, de ha meggondolod, hányszor jártam már itt apád halála óta, aligha várhatod, hogy úgy bánjak veled, mintha csupán néhány napos lenne a gyászod. Szőrszálhasogatás ilyesmivel előhozakodnod.

Ezután elmondta a lánynak, mikor látta meg először: mesélt arról a régi holdfényes hajnalról, amikor a lány lantján játszott. Elmondta, hogyan hatalmasodott el benne a szerelem, míg végül már nem titkolhatta többé. Agemaki szégyenkezett is, ahogy hallgatta, hányszor sikerült őt Kaorunak egy-egy pillanatra meglesnie, de csodálkozott is, hogyan tudta ennyi időn át magába zárni valódi érzelmeit.

Agemaki most ismét leült a heverőjére, amelyet egyik oldalról alacsony paraván védett. Kaoru eltolta a paravánt az oltár felé, ahol a Buddha-szobor állt, odajött és lefeküdt a lány mellé.

Az oltárról ánizs és más szent füstölőszer erős illata áradt, betöltve az egész helyiséget. Kaoru, mélyen vallásos lévén, úgy érezte, mintha a füstölőszer ismerős illata egy szempillantás alatt gátat emelt volna maga és vágyai közé. Egy pillanattal előbb, mit sem törődve a lány gyászával, még hajlandó lett volna engedni a pillanat ösztönzésének, sőt erőszakra is képes lett volna, de most . . . Eszébe jutott összes régebbi elhatározása, és elrémült saját könnyelműségétől. Majd később, talán a gyász elteltével, és ha úgy látja, hogy Agemaki maga is kívánja . . . Hirtelen valami furcsa józanság költözött beléje.

Időnként szél lebbent a hegyek felől, a sövényről pedig bogarak halk dongása hallatszott. Igazi őszi éjszaka volt, melynek szépsége még a városban is szívbe markoló, itt pedig határtalanul elbűvölő volt. Kaoru beszélni kezdett erről-arról, beszámolt róla, mi történik a világban. Meglepte a lány egy-egy odavetett megjegyzése: különlegesen finom és okos válaszokat adott.

A komornák biztosak voltak benne, hogy már minden megtörtént, amit reméltek és terveztek, és álmosan mind visszavonultak szobájukba. Ami Agemakit illeti, most nagyon jól megértette, mire gondolt apja, amikor óvta őt minden zavaró és kényes helyzettől, amibe könnyen belesodródhat az ő körülményei között élő lány. Leírhatatlan bánat töltötte el szívét, és érezte, ha most sírni kezd, könnyei örök időkig folynának, akár kint, az örvénylő folyó.

Halványan derengett az égbolt. Kaoru kíséretéből néhányan már felébredtek. Amint hallgatta a sorakozóra hívó hangokat, a lovak nyerítését, eszébe jutottak jelenetek: készülődés az utazásra – részben hallott, részben olvasott ilyen leírások. Hirtelen maga is úgy érezte, hogy utazik, és furcsa izgatottság fogta el. Kitárta a papírablakot, melyen át már fény szűrődött be; aztán ott ültek kettesben, és nézték a pirkadó eget. A lány most hirtelen közelebb húzódott az ablakhoz. Közvetlenül a fal tövében fekvő csurgókőnél sűrű harmat borította a fűszálakat. A nap lassan feljebb hágott, és fénye csillogni kezdett a harmaton. Aztán elárasztotta a szobát, és Kaoru úgy érezte: nekik akar kedveskedni aranyló ragyogásával.

– Ez az, amit kívánok, ez, semmi más – mondta. – Mert mindkettőnkben egyforma érzések ébrednek a holdfény, a virágok, az ég és mindazon finom változások láttán, amelyek a köröttünk levő világban történnek. És amíg mindezt együtt figyelhetjük, sohasem lehetünk boldogtalanok.

Kaoru olyan kedvesen, gyengéden beszélt, hogy a lány már nem félt tőle.

– Ne hidd – mondta Agemaki –, hogy amikor nem tudunk így együtt lenni, mint most, hanem függöny és rács van közöttünk, a szívem is el van zárva előtted.

Most már valóban nappal volt. Sűrű szárnysuhogás hallatszott, amint a madarak, egyik a másik után, elröppentek az ablak előtt. Messziről harangszó foszlányai úsztak erre a reggeli légben.

Agemaki azt kívánta, bár menne már Kaoru, hiszen tudhatná, milyen véleménye lesz a ház népének, ha itt találják, amikor megkezdődik a mozgolódás. Kaoru azonban semmi jelét nem adta, hogy menni készül.

– Helyesebb, ha nyugodtan itt maradok – szólalt meg e pillanatban. – Semmi sem lehet rosszabb, mint ha látják, ahogy kiosonok a harmatos hajnalban. De persze hasztalan is várjuk, hogy bárki megértse, milyen természetű a mi barátságunk. Gondoljanak, amit akarnak! Az a fő, hogy újra találkozhassunk ugyanígy, ahogy ma együtt voltunk. Egyedül az számít, hogy te megbíztál bennem. Remélem, a mai éjszaka eseménye alapján nem is kételkedsz többé abban, hogy tudok uralkodni magamon.

A lányban hirtelen érlelődött meg az elhatározás: nem, szó sem lehet róla, hogy Kaorut fesztelen együttlétben találják vele.

– Hogy a jövőben mire leszel képes és mire nem – mondta Agemaki –, arról nem tudok véleményt mondani. Ez a te dolgod. Ebben a percben azonban azt kell tenned, amit én mondok.

Mi mást lehetett tenni, mint hogy engedelmeskedjék?

– Úgy látom, igen szigorú vagy – szólt Kaoru. – A dolog úgy áll, hogy semmi gyakorlatom nincs az ilyen hajnali távozásban . . . Valóban úgy érzem magam, mint aki „nem leli az utat".*

Valahol messze megszólalt egy kakas. Kaorunak erről eszébe jutott a város,* és ezt a költeményt idézte:

– Mintha a vidéknek nem lenne amúgy is ezer színe, hangja! A hegyek közt, e falusi hajnalon, még a kakas is megzavar bennünket.

– Azt hitten, e hegyek és erdők közt távol vagyok az élet zűrzavarától, és lám, ide is nyomon követ a világ – a kakas kukorékolása. – Így válaszolt Agemaki, miközben az ajtóhoz kísérte Kaorut.

Kaoru visszatért a férfilakosztályba, lefeküdt, de nem jött álom a szemére. Miért fogta el hirtelen az a féktelen nyugtalanság, hiszen annyi hónapon át nem esett nehezére, hogy megőrizze hűvös józanságát? Szenvedélyes vágy fogta el, hogy visszatérjen a lányhoz, és erőnek erejével kényszerítenie kellett magát, hogy hátat fordítson a háznak, és készülődni kezdjen a hazatérésre.

Agemaki is álmatlanul feküdt ágyában. Pontosan tudta, mit gondolnak most a házbeliek. Kétségbeejtő, hogy nincs egy önzetlen embere, akihez fordulhatna. Még egyszer sem érezte ennyire, hogy végzetesen hatalmukban tartják mindazok, akiknek pedig az lenne a kötelességük, hogy szolgálják őt. Alig múlt el nap, hogy hozzá vagy Kozerihez ne jutott volna el valami felháborító üzenet, és mindig a személyzet egyik-másik szégyentelen tagjának jóvoltából. Úgy látta, ha továbbra is így élik életüket, előbb-utóbb maga is, meg húga is valami kínos helyzetbe sodródik. Egyedül Kaoru az, aki tisztességes utat kínál a menekülésre. De Agemakiban a legcsekélyebb hajlandóság sem élt, hogy változtasson sorsán, noha Kaorut korántsem érezte ellenszenvesnek, és jól emlékezett: apja nemegyszer úgy beszélt róla, mint akinek semmi kifogása Kaoru személye ellen. Kozeri jövőjéről azonban másként gondolkodott. Siralmasnak érezte, hogy húga továbbra is ezen a kietlen helyen tékozolja el szépségét és báját, és bármit megtett volna, hogy az élet egyszerű örömeiből és a szórakozásokból biztosítsa számára az őt megillető részt. „Bárcsak létezne valaki e világon, aki úgy gondoskodna rólam, ahogy én gondoskodom Kozeriről" – gondolta. Ha Kaoru holmi egyszerű és jelentéktelen ember lett volna, Agemaki szinte lehetetlennek tartja, hogy meg ne lágyítsa szívét, és meg ne adja neki, amit kíván, hiszen évek óta annyi, de annyi szívességet elfogadott tőle. De a fiatalember szépsége, tehetsége, intelligenciája – tehát mindazon tulajdonságai, amelyek Agemaki tudomása

szerint is olyan kimagasló helyet biztosítottak számára – cseppet sem voltak alkalmasak arra, hogy számára vonzóvá tegyék ezt a házasságot, sőt inkább arra voltak jók, hogy még elkeserítőbben érezze a saját darabosságát, fogyatékosságait. Bizonyos volt benne, hogy neki nem való a házasság. S ahogy újra végiggondolta, az utóbbi időben milyen szerencsétlenül alakult életük, fektében csak sírdogált, míg végül ellenállhatatlan vágy támadt benne, hogy valakit a közelében érezzen: átment Kozeri szobájába, és ott feküdt le.

Az éjszaka folyamán Kozeri többször felébredt, és hallotta, hogy suttogó beszélgetés folyik nővére szobájában. Remélte, hogy ez azt jelenti: Agemaki és Kaoru barátsága végre célba ért. És most, hogy Agemaki kiterítette magával hozott takaróját, reménye bizonyossággá vált, mert amikor lebbent a takaró, nyomban felismerte az illatot, amely Kaoru köpenyét oly zavarbaejtő ajándékká tette a szerencsétlen éjjeliőr számára. Könnyen lehet, hogy a dolog már tart is egy ideje. A komornák tettek is ilyen célzásokat. Kozerit bántotta, hogy Agemaki nem avatja bizalmába, s ezért úgy tett, mint aki már alszik.

Kaoru, mielőtt útra kelt, szokása szerint elbeszélgetett Ben no Kimivel, és hosszú üzenetet küldött vele Agemakinak. Amikor a lány elolvasta, hirtelen eszébe jutott és új értelmet nyert Kaoru költeménye: „Akarod-e, hogy miként a bojt szálai . . ."* Vajon így értette akkor? Annyi bizonyos: Kaoruval aligha lehetett az a helyzet, hogy mint a dalban szereplő fiú, elégedetten feküdt volna „karnyújtásnyira". Agemaki túlságosan összetörtnek és megalázottnak érezte magát ahhoz, hogy bárki előtt mutatkozzék: arra hivatkozott, hogy nem érzi jól magát, és egész nap ágyban maradt.

– A mai nappal letelik a gyász – mondta mindenki.

Kedvezőtlenebb időt már nem is választhatott volna a megbetegedésre, hiszen annyi feladat nehezedett vállára, és csak magára számíthatott.

Kozeri az oltárszegélyen dolgozott, és egymaga meg is csinálta. De nem tudta, hogyan készítse a rozettákat, és addig könyörgött Agemakinak, míg a sűrűsödő sötétség leple alatt ki nem bújt az ágyból, és meg nem mutatta, hogyan is csinálja.

Mialatt dolgoztak, levél érkezett Kaorutól. Agemaki nem írt választ, csak szóbeli üzenetet küldött: egész nap rosszul volt, ezért reméli, meg fogja neki bocsátani, hogy nem válaszol. Komornái megütköztek viselkedésén.

– Az ő korában már tudnia kellene annyi illendőséget – méltatlankodtak –, hogy egy „másnap reggeli levélre"* nem lehet szóbeli választ küldeni.

A két lányban nyoma sem volt megkönnyebbülésnek vagy örömnek, amikor mély gyászuk másnap letelt, és levetették a fekete ruhát.

Valóban eltelt egy teljes esztendő? Pedig volt idő, amikor úgy érezték, hogy apjuk nélkül egyetlen órát sem tudnának élni! De bármennyire szomorú szívvel vették is fel a világosszürke ruhát,* Agemaki akaratlanul is megállapította, hogy ez a szín nagyon jól áll nekik, különösen húgának, aki szemlátomást napról napra szépül. És mialatt segédkezett Kozerinek a hajmosásnál, annyira belefeledkezett szépségének bámulásába, hogy egy időre feledte minden bánatát. Egy dologban bizonyos volt: ha keresztülviszi titkos tervét, és összehozza kettejüket,* Kozerinek mindent elsöprő sikere lesz. Lehet, hogy az ilyenfajta tervezgetés nőhöz nem illik, de apjuk helyett valakinek gondolnia kell a lány jövőjére, márpedig rajta, Agemakin kívül nincs, aki ezt megtegye.

Kaoru türelmetlenül várta az évfordulót, abban a hiszemben, hogy Agemaki iránta tanúsított ridegségének fő oka a gyásza volt. Mikor végre eljött a nap, sietve útra kelt. Feltételezte, hogy semmiképp nem részesítik kedvezőtlenebb fogadtatásban, mint legutóbb, ezért üzenetet küldött, amelyben bejelentette érkezését. Azt a választ kapta, hogy Agemaki gyengélkedik. Egyik üzenetet a másik után küldözgette, és könyörgött a lánynak, hogy fogadja – de hasztalan. „Ez igazán váratlanul ért – írta. – Nem kérlek arra, hogy légy tekintettel érzelmeimre. Csak legalább azt gondold meg, milyen hatást kelt magatartásod itt a házban." Könyörgésére mindössze ezt az üzenetet kapta válaszul: Agemakit nagyon kimerítették a nap izgalmai, s így nem is gondolhat arra, hogy bárkit is fogadjon.

Kaorut annyira felháborította ez a visszautasítás, hogy hívatta Ben no Kimit, és elmondta, mi történt. Mint a házbeli összes szolgálók, az idős hölgy is azt óhajtotta, hogy Kaoru minden nehézség nélkül bejuthasson úrnőjükhöz, hiszen udvarlásának sikerétől függött egyetlen lehetőségük, hogy újra rendezett, kényelmesebb életük lehessen. Agemaki megsejtett ebből valamit, és gyanúját megerősítette, hogy legutóbb szemtanúja lett, amint Kaoru komoly megbeszélést folytatott Ben no Kimivel, s közben meg-megsimogatta az asszony kezét – olyan meghitten társalogtak, amiből Agemaki bizonyosra vette: ezek ketten valamiféle veszedelmes összeesküvést forralnak. Az elbeszélésekben is mindig így kezdődnek a bajok. Valamelyik öreg és megbízhatónak vélt szolga, akitől az ember a legkevésbé várna ilyesmit, homlokegyenest úrnője utasítása ellen cselekszik... Jobb, ha maga is senkire sem számít; és ha már a saját háznépe elárulja, árulásukat Kozeri javára kell fordítania. Bizonyos volt benne, hogy ha húga kevésbé volna vonzó, mint ő, Kaoru ellenállása még akkor is szertefoszlana első igazi fesztelen találkozásuk alkalmával; mivel pedig Kozeri szebb nála, kétségtelen, hogy Kaoru behódol neki, mihelyt szemtől szembe kerülnek. „Végül is – elmélkedett Agemaki –, amikor előhozakodom ajánlatommal, nem teheti meg, hogy kapva kapjon rajta, mintha mindig is ez lett volna a vágya. Nem is hiszem, hogy az tartaná vissza, mert hozzám jobban vonzódik. Inkább az aggaszthatja, hogy pálfordulása milyen hatást tenne másokra. Retteg tőle, hogy olyan embernek tartsák, aki nem ismeri saját érzelmeit." Ha viszont olyasmit tervezget, hogy Kaorut – minél kevesebb szívfájdalmat okozva neki – más irányba tereli, erről mindenesetre tájékoztatnia kell húgát. Nagyon helytelen lenne, ha Kozeri tudta és engedélye nélkül cselekedne. Odament tehát Kozerihez, és feltárta előtte az egész helyzetet.

– Apánk megígértette velünk – kezdte –, hogy még ha nagyon rosszul menne is sorunk, továbbra is úgy élünk, mint eddig, mintsem kiszolgáltassuk magunkat lelkiismeretlen embereknek. Azt mondta, hogy lány számára bármi jobb – még a mi komor, üres életünk is –, mint hogy kockára tegye jó

hírét. Mindig szörnyűnek éreztem, hogy míg élt, akadályt jelentettünk vallásnak szentelt élete útjában, s azt vallom: a legkevesebb, amit tehetünk, hogy legalább most kövessük útmutatását. Számomra ez nem is nehéz, mivel valójában úgy megszoktam ezt az életet, hogy már nemigen bánt. Az egyetlen, amit nem bírok elviselni, hogy a házban mindenki ellenem van. Azt hiszik, hogy egyszerűen csak makacskodom, pedig szó sincs erről. De amit veled kapcsolatban mondanak, abban sok az igazság. Mit tagadjam, mérhetetlenül nyomaszt a gondolat, hogy múlnak az évek, te pedig semmi hasznát nem látod fiatalságodnak és szépségednek. Megvallom, nagy kő esne le szívemről, ha valami úton-módon megfelelőbb életet biztosíthatnék számodra.

Kozeri azonban nem hagyta, hogy folytassa.

– Biztos vagyok abban – mondta méltatlankodva –, bármit mondott is apánk, sohasem volt szándékában, hogy egyikünket férjhez adja, a másikunk pedig éljen, mint eddig. Ha eszébe jutott volna, hogy ez bekövetkezhet, csak még inkább aggódott volna miattunk. Nem értem, mi nyomasztó gondtól akarsz szabadulni mindaddig, amíg mindketten itt vagyunk, és boldoggá tesszük egymást?!

Agemaki látta, hogy csak sérti húga érzelmeit, de semmi jót nem tesz vele.

– Nem akartalak megbántani – mondta. – Mindez ennek a nyomorult népségnek a bűne. Valósággal megőrjítenek, mert olyan szörnyűségeket mondanak rólam...

És többé nem tért vissza a tárgyra.

Múlt a nap, de Kaoru semmi jelét nem adta, hogy készül elhagyni a házat. Ben no Kimi időnként hozott tőle levelet vagy üzenetet, és maga az idős hölgy is könyörgött Agemakinak, hiszen érezte, hogy Kaorunak éppen elég oka van a panaszra – de mindhiába: Agemaki mindennemű választ kereken megtagadott.

Helyesen cselekedett-e – bizony nemigen tudta. Abban bizonyos volt, ha apja vagy anyja élne, és férjet választana számára, megadással belenyugodna választásukba, akár vonzza őt a férfi, akár nem, mivel nagyon jól tudta, hogy ezekben a

dolgokban az ember nem követheti saját hajlamát, de meg senkinek sem jutna eszébe, hogy az ő esetleges ellenszenve latba eshet a házassági terv megítélésénél. De nem látta értelmét, hogy ugyanilyen megadással engedjen egy sereg öregasszony erőszakos unszolásának; egyre hangoztatják ugyan, hogy csak az ő javát akarják, valójában azonban egyébre sem gondolnak, csak a saját érdekükre. De felőle akár időtlen időkig ecsetelhetik, milyen ragyogó, milyen előnyös lenne ez a házasság. Agemaki jól tudta, hogy egyiküknek sincs olyan jó nevelése vagy annyi józan esze, hogy csak valamirevaló tanácsot is adhassanak neki. Valójában mindegyikük csak arra gondol, hogyan kerülhetne el Udzsiból. Csak már hagynák abba az erőszakoskodást és okvetetlenkedést! Úgysem tudnak semmi olyat mondani, ami a legcsekélyebb hatással is lehetne rá. Ami pedig Kozerit illeti, eddig minden bánatát megosztotta vele, de legutóbbi beszélgetésük világosan megmutatta, hogy húga túlságosan fiatal még, semhogy megértse ezeket a gondjait, vagy együtt érezzen vele. „Ó, bárki bőrében szívesebben lennék, mint a magamében!" – sóhajtott Agemaki, amint ott feküdt, arccal a falnak fordulva.

– Úrnőm, mi lenne, ha éppen csak ma éjszakára tarka ruhát vennél fel?

Mit kezdenek rá mind, hogy rábeszéljék a dologra, miért zaklatják folyton?! Egy bizonyos: mindnyájuknak ez a leghőbb vágyuk! Náluk hiába is keresne oltalmat. És hogyan lehetne elbújni ilyen házban? A körtefa előbb elrejtőzhet a kopár domboldalon!

Kaorunak sem volt ízlése szerint való, hogy dolga ennyi sugdolózással és feltűnéssel jár. Úgy érezte, hogy az ilyesfajta kapcsolat csak észrevétlenül és titokban juthat tovább egy fokkal, és ha valamilyen okból Agemakinak e pillanatban nincsen kedve a folytatáshoz, ő semmiképpen sem óhajtja sürgetni. Módfelett elkeserítette, hogy Ben no Kimi – akiről pedig igazán jobb véleménye volt – nyilvános gyűlést tart a kebelbéli asszonyokkal. Ugyan mit érezhet Agemaki e sündörgés láttán? Kaoru nem ilyennek látta Bent, amikor megismerte. Talán a kora forgatta ki régi mivoltából?

Amikor Ben legközelebb bement Agemaki szobájába, a lány magához hívta.

– Ide hallgass – kezdte. – Barátunknak sikerült meggyőznie apánkat, hogy ő valóságos férfieszmény, és mentes minden emberi gyarlóságtól. Voltam olyan ostoba, hogy készpénznek vettem ezt a jellemzést, és eltűrtem, hogy szinte gátlástalanul viselkedjék. Most aztán kiderült – habár előre is láthattam volna –, hogy ő is éppen olyan, mint más emberfia. Kétségtelen, hogy ajánlata csábító, amennyiben pusztán azt a lehetőséget nézi az ember, hogy elmenekülhet jobb körülmények közé. Én azonban már réges-rég elhatároztam, hogy itt maradok, és ez a folytonos szemrehányás és vádaskodás arra jó csupán, hogy kétségbeesésbe kergessen. Viszont ez nem ok arra, hogy Kozeri legszebb éveit ezen az elhagyatott helyen legyen kénytelen elvesztegetni, és ha Kaoru valóban eleget akar tenni apánk kívánságának, éreznie kell, hogy Kozeri boldogságáért éppúgy felelős, akár az enyémért. Apám – ha szabad így felfogni a dolgot – egyenlő részt juttatott nekünk szeretetéből. Nos, jól van, megmondhatod Kaorunak – rád bízom, hogyan, csak az a fő, hogy megértse –, a rám jutó gondoskodásról lemondok Kozeri javára.

Agemakinak nagyon nem volt ínyére, hogy erről az ügyről tárgyaljon, de úgy érezte, legfőbb ideje, hogy Kaoruval megértesse álláspontját.

– Számomra mindebben nincs semmi új – jelentette ki az idős hölgy. – Már régóta látom, hogy így érzel, és ezt ismételten meg is mondtam Kaorunak. Ő azonban azt állítja, hogy saját érzelmeiről nem beszélve, Niu valóban fülig beleszeretett húgodba, és mélységesen megbántódna, ha ő, Kaoru, bármi elfogadható ok nélkül most hirtelen útjába állna. Ezt mondta: „Ha Niu herceget megszerzem férjül Kozerinek, Agemaki aligha panaszkodhat, hogy húgával szemben elhanyagoltam kötelességemet." És valóban, el sem tudom képzelni, hogy ha drága szüleitek élnének, és minden gondolatukat és gondoskodásukat rátok pazarolnák, bármi jobbat tehetnének érdeketekben... Nem tudom, helyes-e ezt szóba hoznom, de félek, minden anyagi forrásunk hamarosan kimerül, és egyéb

tekintetben bármilyennek bizonyulna is kettőtök házassága, annyi bizonyos, hogy ami az anyagiakat illeti, fejedelmi módon lennétek ellátva... Egészen természetesnek tartom, hogy apád kívánsága szerint óhajtasz cselekedni. De ő egészen másféle emberektől óvott, nem olyanoktól, mint ez a két nemesúr. Attól félt, hogy olyan emberekkel kerülsz bizalmas kapcsolatba, akik nem rangodbeliek. Apátok többször is megmondta nekem, hogy ha őkegyelmessége* beleszeretne egyikőtökbe, ezt természetesen a legnagyobb örömmel fogadná... Jól tudod, hogy az árvák hátrányos helyzetben vannak – így van ez a társadalom minden rétegében –, és nemegyszer be kell érniük jóval a rangjukon aluli házassággal, pedig kedvező körülmények között joggal igényt tarthatnának különbre is. Mindenki megérti ezt, és a te helyzetedben levő lányt még sosem róttak meg azért, mert megragadta a kínálkozó alkalmat. Ha szabad úgy mondanom: valóban roppant szerencsésnek érezhetitek magatokat, mert mindkettőtök számára olyan házasság kínálkozik, ami túltesz legmerészebb álmotokon is. Elvégre a levegőből* akkor sem tudsz megélni, ha apádhoz, a herceghez hasonlóan bezárkózol, és reggeltől estig imádkozol.

Agemaki mindezt mellébeszélésnek érezte. Arcát tenyerébe temette, és nem válaszolt.

Kozeri ugyan nem tudta pontosan, mi baj történt, de látta, hogy nénje szokatlanul levert; elhatározta – hasonló körülmények között már nemegyszer megtette ezt –, hogy Agemaki szobájában tölti az éjszakát.

Agemaki meg volt győződve róla, hogy valami kellemetlenség van készülőben: sorra vette, hová is rejtőzhetne, de csakhamar rájött, hogy valójában egyik rejtekhely sem érne semmit.

Végül a maga puha, finom gyapjútakarójával betakargatta Kozerit, majd ő is lefeküdt, de húgától kissé távolabb, mivel nyomasztóan forrónak érezte az éjszakát.

Amikor Ben no Kimi beszámolt róla, mit mondott Agemaki, Kaoru sokkal nagyobb beletörődéssel fogadta a hírt, mintsem az idős hölgy várta.

– Nem tudok rá igazán haragudni – mondta a fiatalember –, mivel meggyőződésem, hogy nála mindez olyan kedélyállapotból fakad, amit magam is nagyon jól ismerek. Amint látom, erőt vett rajta az az érzés, hogy az élet túlságosan rövid és bizonytalan, s hogy éppen ezért semminek sincs értéke. Ha tekintetbe veszem, mennyi időn át élt egy fedél alatt olyan emberrel, mint az apja, nem is igen csodálkozom ezen. Ámde akár helyes a felfogása, akár nem, aligha várhatja tőlem, hogy visszatérjek régi érintkezési módunkhoz, és ismét függönyön meg paravánon keresztül társalogjunk. Bizonyos dolgokat feltétlenül meg kell beszélnem vele, ezért arra kérlek, titokban intézd el nekem, hogy bejuthassak a szobába, ahol az éjszakát tölti.

Ben no Kimi egy-két idősebb komorna segítségével el is rendezte, hogy a szolgálólányok szokatlanul korán mind eltűnjenek szobájukban.

Szeles éjszaka volt, zirgett-zörgött minden ajtó és redőny. Ben nem is kívánhatott kedvezőbb alkalmat. Ilyen csattogás, csörömpölés közepette nem hallatszott sem a léptek nesze, sem az ajtónyitogatás. Sikerült is becsempésznie Kaorut, mielőtt Agemaki rájött volna, hogy valami nincs rendjén. Milyen kár, gondolta Ben, hogy a két lány éppen ezen az éjszakán közös szobában alszik. De persze ezen már nem lehetett változtatni. Egy-két perc múlva nyilván Kozeri is észbe kap és visszavonul. Ben szerint elég világos is volt a szobában, hogy Kaoru felismerje, melyik az egyik, és melyik a másik.

Agemaki nyitott szemmel feküdt elfüggönyözött heverőjén. Egyszerre csak észrevette, hogy valaki ott áll a szobában. Fölkelt és csendben kisurrant a folyosóra. De alig ért ki, már bánta is, hogy elmenekült. Kozeri már aludt. Szörnyen megrémül majd, ha felébred, és ágya mellett megpillant egy idegent! Agemaki menekülése ugyan hozzátartozott előzően nagy gonddal kieszelt tervéhez, de most ösztönösen vissza akart fordulni, hogy fölkeltse és magával hozza Kozerit – habár ezzel felborítja egész tervét. De már késő volt visszatérni; reszketve hátrapillantott, és a szobában, a derengő fénynél, meglátott egy kabát nélküli alakot: a heverő felé tartott éppen, csendesen félrevonta a függönyt, és eltűnt mögötte. „Szegényke, meny-

nyire meg fog ijedni!" – gondolta Agemaki, és megrémült a gondolattól, milyen helyzetet teremtett. Saját maga miatt is nyugtalan volt, mert nem talált más búvóhelyet, mint a megvetemedett fal és a neki támasztott paravánok közt kínálkozó helyecskét. Eszébe jutott, mennyire megrettent Kozeri már a puszta gondolatra is, hogy Kaoru lesz a férje. „Soha, soha nem fog nekem megbocsátani" – hajtogatta magában Agemaki. Eszébe jutott, hogy Hacsi herceg halála óta mennyi bajt, menynyi sértést viseltek el közös erővel. Ó, hogy vágyott e percben utána, az ő drága apja után! Úgy jelent meg képzeletében, amint a legjobban megmaradt emlékezetében: azon az utolsó estén éppen felfelé tart a hegyre, a templomba.

Ben figyelmeztette Kaorut, hogy Agemakit nem egyedül találja. Ámde Kaoru most mégis azt látta, hogy csak egyvalaki fekszik az ágyban, s arra gondolt, hogy Agemaki elküldte a húgát; de izgalmának és örömének nyomban kíméletlenül véget vetett a fölfedezés, hogy a lány, aki az ágyban alszik, bizony nem Agemaki.

Ahogy rábámult, kénytelen volt elismerni, hogy sokkal szebb és jobb alakú, mint Agemaki. A lány most kinyitotta a szemét, és az arcára kiülő szörnyű rémületből nyomban kitetszett, hogy ha történt is valami cselszövés, Kozerinek fogalma sincs róla, milyen szerepet szántak neki. Kaoru megsajnálta, de méltatlankodott is, hogy Agemaki így elárulta mindkettőjüket. Kozeri valóban nagyon vonzotta Kaorut, de még nem tett le minden reményről, hogy sikert érhet el annál az egyetlennél, aki igazából érdekli. Márpedig bizonyos, ha most enged a kísértésnek, Agemakinál örökre eljátssza minden esélyét. Ámbár némileg vigasztalta, hogy ha már a sors végképp ellene fordult, mégis kezdhet valamit idejével. Kozeri persze nem idegen, és Kaoru úgy érezte, ha már így rátört, illő, hogy legalább udvariasan viselkedjék. Összeszedte magát, szerencsésen legyűrte minden izgalmát és csalódottságát, és beszélni kezdett a lányhoz, ugyanolyan gyengéd és bizalomkeltő hangon, ahogy Agemakival is oly gyakran társalgott már.

– Nem úgy megy a dolog, mint kellene – jegyezte meg az egyik idős hölgy, akit Ben szintén bizalmába avatott –, különben már rég hallanunk kellett volna, amint Kozeri visszatér a szobájába.

– Úgy hallom, mégis történik bent valami – szólalt meg egy másik hölgy, és hegyezte fülét.

– Nem fér a fejembe, hogyan lehet bárkinek is szíve hozzá, hogy így bánjon ezzel a fiatalemberrel! – suttogta egy félelmetes külsejű vén szipirtyó. – Egy ilyen kedves ifjú úrral! Ó, hiszen ha csak látom őt, amikor a ház körül teszünk-veszünk, olyasmit érzek – megmondom őszintén –, amit már hosszú évek óta nem éreztem. Úrnőnk eljárása se nem helyes, se nem természetes, és ha kíváncsiak vagytok a véleményemre, megmondhatom, hogy én bizony azt hiszem, a Gonosz leli.*

Ahogy foghíjas száján sziszegve jött ki a szó, úgy tetszett: ő maga a testet öltött vénség és gonoszság.

– Ej, te vén boszorkány, hagyd már azokat a rossz szellemeket! Mit beszélsz itt badarságokat holmi gonosz varázslatról, amikor a vak is látja, miért fél ennyire a mi úrnőnk? Más is megrémülne az ő helyében, ha így nevelték volna fel, hiszen teremtett lélek sem juthatott soha a közelébe, és nem akadt senki, aki kellőképpen felvilágosította volna ezekről a dolgokról. Csak időt kell hagyni neki, hogy megszokja Kaorut, s majd meglátjátok, észretér.

– Helyes, reméljük is, hogy nem fog sokáig habozni – jegyezte meg egy másik asszony –, hiszen biztosan nem talál jobb partit.

Így fecsegtek, s egyszer-egyszer nagy horkolás jelezte, hogy egyiküket vagy másikukat elnyomta az álom.

Ezen az őszi éjszakán – pedig de gyorsan elrepült volna, ha Kaoru úgy töltheti, amint remélte! – ólomlábon járt az idő. Végre némi világosság kezdett beszűrődni. Igen, tagadhatatlan: a lány szépsége valóban vetekszik Agemakiéval! És mégis, amikor Kaoru rászánta magát, hogy elhagyja a szobát, éppen olyan nyugtalan és kielégítetlen volt, mint máskor, noha ezúttal csakis önmagát okolhatta érte.

– Gondolj rám jó szívvel! – búcsúzott. – Ne engedd, hogy nővéred arra tanítson, hogyan tehetsz engem olyan boldogtalanná, amilyenné ő tett.

Megígérte, hogy mihelyt teheti, ismét meg fogja látogatni, majd kisurrant a szobából. Talán csak fantasztikus álom volt az egész? Talán csak most kezdődik a hőn óhajtott találkozás Agemakival, most, hogy ez az álom már véget ért? Meg kell nyugodnia, pihennie kell.

Kaoru már lefeküdt megszokott szállásán, amikor Ben no Kimi bedugta fejét Agemaki ajtaján.

– Mi történt Kozerivel? – kérdezte, abban a hiszemben, hogy Agemaki fekszik az ágyban.

Kozeri meg se moccant. Mit jelentsen ez? Az éjszakai események nyomán csupán valami bizonytalan szégyenérzet és zavar maradt benne. De most hirtelen eszébe jutott a tegnapi beszélgetés. Ha a két dolog között valami összefüggés van, akkor Agemaki kegyetlen és gyűlöletes játékot űzött vele...

Ebben a pillanatban betámolygott a szobába Agemaki, kábultan, akár a tücsök; ha a vakító napfény kicsalogatja a fal hasadékából. Vajon mit gondolhat róla Kozeri? Ami pedig Kaorut illeti, most, hogy sorra mindkettőjüket meggyötörte, talán végre békén hagyja őket. De annyi bizonyos, hogy nála, Agemakinál, egyszer s mindenkorra eljátszotta minden becsületét.

Ben no Kimi közben magától Kaorutól értesült, hogy úrnője milyen felháborítóan makacsul viselkedett.

– Nemrégiben némileg még tekintettel volt érzelmeimre – mondta Kaoru –, s ha csalódottan távoztam is találkozásainkról, de nem fogott el kétségbeesés. Ám azután, ami ma éjszaka történt, valóban úgy érzem, jobban tenném, ha egyenesen kolostorba vonulnék. Már régen meg is tettem volna, ha Hacsinak a hercegnők jövője miatt érzett megható aggodalma nem sodort volna ilyen bonyodalmas, keserves helyzetbe. Ezek után, ha egyáltalán eljövök még, pusztán udvariasságból teszem. Ezt a nyilvánvalóan goromba bánásmódot aligha tudom majd feledni. Most már világosan látom, én vagyok a világon a legalkalmatlanabb arra, hogy boldoguljak egy olyan természetű hölggyel, mint a te úrnőd. Neki olyasvalakire van szüksége, aki nem nagyon érzékeny – igen, például olyasvalakire, mint Niu –, aki nyílegyenesen célra tör, és nem torpan meg

lépten-nyomon, hogy mérlegelje: mit érezhet a másik ember. Nos, nem ítélem el Niut. Kétségtelen, hogy sokkalta jobb az ő módszere. Sajnos, én más alkatú vagyok, és mivel olyan vagyok, amilyen, kellemesebb lenne számomra, ha jóságos barátaid* nem ügyelnének annyira minden lépésünkre. Kérlek, gondolj erre máskor, és főleg senkinek se szólj róla, milyen lehetetlen helyzetbe kerültem az éjszaka.

– Az ember csak sajnálni tudja mindkettőjüket – suttogták a szolgálólányok, amikor látták, hogy Kaoru a szokottnál jóval korábban és szemlátomást rendkívül rosszkedvűen, sietve útra kel.

Most, hogy mindez elmúlt, még Agemaki is úgy érezte, hogy talán kissé elvetette a sulykot. Mi lesz, ha Kaoru valóban megsértődik, és végképp faképnél hagyja mindkettőjüket? Ha legalább ez a körülötte lebzselő népség nem avatkoznék többé a dolgokba, amelyekhez egy szikrányit sem ért. De úgy látszott, kisebb a baj, mint gondolta, mivel Kaoru másnap reggeli levele most is megérkezett, és Agemakinak egyszeribe furcsa érzése támadt: határozottan örült az üzenetnek.

A levelet egy gallyra kötözték, aminek egyik feléről mintha megfeledkezett volna az ősz, mert levelei még zöldelltek, a gally másik oldalán nőtt levelek ellenben már rozsdavörösek voltak. „Vajon az őszre gondoltál-e vagy a tavaszra, ó, Hegyek Úrnője, amikor ezt az ágat két ellentétes színnel festetted meg?" Így szólt Kaoru verse, és bár a kísérő levél egyszerű volt és rövid, semmi sem jelezte benne, hogy neheztel valamiért. Valóban úgy tetszett, mintha jelentéktelennek tartaná a dolgot, s hajlandó lenne átsiklani rajta. Agemaki azonban még túlságosan izgatott volt ahhoz, hogy összeszedje gondolatait és válaszoljon. Ámde hölgyei ott zajongtak körülötte, és sürgették, ne vesztegesse az időt. Ekkor hirtelen az a gondolata támadt: beküldi őket Kozerihez, válaszoltassák meg vele. De aztán észbe kapott, és bár e feladatra nem érzett kedvet, jobbnak látta, ha megteszi, ami tőle telik.

„Nem tudom, milyen szándékkal, de a Hegyek Istennője az őszi oldalra rakta fel a mélyebb színeket." Ezt válaszolta, és bár sebtiben írta a költeményt, ecsetvonásaiban annyi szépség

volt, hogy Kaoru úgy érezte: nem tud sokáig haragudni Agemakira.

De újból végiggondolta a történteket, s ekkor rájött: Agemaki elhatározása, hogy átjátssza őt Kozerinek, sokkal régibb keletű, mintsem feltételezte. Mikor Agemaki látta, hogy ő makacsul elutasítja tervét, ingerült lett (most már jól látta ezt), és kiagyalta azt a tegnap éjszakai haditervet. Ámde hogy ő, Kaoru, nem ment bele a csapdába, ez most bizonyára még csak növeli elkeseredését. Egyszóval most már semmi reménye, hogy sikert érjen el Agemakinál, és további udvarlása teljesen céltalan – csak alkalmat adna vele a pletykára azoknak a vénasszonyoknak, akiket Ben szíves volt megnyerni az ügynek. A maga nagy tévedése abban állt, hogy egyáltalában belefogott ebbe a dologba. Már az is elég baj, hogy nevetségessé tette magát, hiszen amerre csak megfordult, mindenütt arról beszélt, hogy szerzetes akar lenni – ámde láthatták, hogy éveken át egyetlen lépést sem tett ennek érdekében. És mit gondolnak most az emberek? Itt van jómaga – ő, aki lemondott a világról –, és lám, akár az „evezőjét vesztett csónakot",* mindig csak egyfelé viszi az ár, mert mint aki eszelősen hajszolja az élvezeteket, képtelen kijutni saját vágyainak sodrából. Egész éjszaka így kínlódott, hánykolódott, és a hajnal szépsége még ott ragyogott az égen, de máris útra kelt, hogy meglátogassa Niut.

A Njoszan palotájában történt tűzeset óta Kaoru a hatodik kerületben lakott,* és állandóan együtt volt Niuval. Niu bizonyosra vette, hogy ezt a körülményt hamarosan a maga hasznára fordíthatja.* Látogatója tehát itt eszményi pihenőhelyet talált. A háztartás minden dolga ment, mint a karikacsapás, a kerteket gyönyörűen gondozták, és furcsa, de itt még a legközönségesebb növény és fa is különlegesnek tetszett – szinte még kecsesebben bókolt a tovasuhanó szélben. Éjszaka pedig, amikor a hold az árok fölött vonult, elragadóan szép kép tárult az ember szeme elé. Fel sem lehetett tételezni, hogy Niu ilyenkor ágyban van.

Nem is aludt. Az éjszakában felé úszó ismerős illat nyomban elárulta, ki a látogatója. Sietve megigazította öltözékét, és elébe ment barátjának. Kaoru felfelé lépdelt a lépcsőn, de feleúton leült. Niu nem nógatta tovább, hanem a fakorlátnak támaszkodott, és nyomban beszélgetni kezdtek. Hamarosan Udzsira terelődött a szó. Niu igen keserű hangon beszélt erről a témáról. Kaoru most sokkal készségesebbnek mutatkozott, hogy támogassa Niu ügyét. Hosszas töprengés után ugyanis arra az eredményre jutott, hogy mivel saját dolga Agemakival olyan rosszul halad, már csak egyetlen reménye marad: előbb férjet kell szereznie Kozerinek.

Napkeltekor hideg köd ereszkedett le. A ködrétegben megtört a hold fénye, és szürke foltok maradtak a fák lecsüngő ágai alatt.

Az ünnepi szépségű látvány Kaorunak eszébe juttatta nem egy ilyen élményét, melyben része volt az udzsi ház kertjében – de ilyesmi fordulhatott meg Niu fejében is.

– Ugye, nem fogod sokáig halogatni a dolgot? – kérdezte.

És mivel Kaoru ismét akadékoskodni kezdett, Niu nevetve elmondta ezt a költeményt:

– Lehet-e valaki olyan irigy, hogy sövényt vonjon a rét köré, ahol „édes lánykák"* nyílnak?

– Hajnaltájt sűrű köd borul a földekre. Sasszeme legyen annak, aki rá akar találni e virágokra! – Kaoru nem tudta megállni, hogy ne ugrassa barátját. – Azt hiszem, elég régóta tart már ez a játék – jegyezte meg végül, mert már valóban elfogta a bosszúság.

Régebben, valahányszor ez a dolog szóba került, igyekezett lehűteni Niut, részben azért, mivel maga még csak igen keveset tudott Kozeriről, és félt, hogy a lány, közelebbi ismeretség során, alaposan rácáfol a leírásra, amellyel könnyelműen felgyújtotta barátja képzeletét. Ámde most már semmi ilyen aggálya nem lehetett. Csupán az volt kellemetlen, hogy Agemaki szemlátomást őhozzá, Kaoruhoz akarja feleségül adni Kozerit. De hát azt mégsem várhatja tőle senki, hogy bárki óhajára máról holnapra megváltoztassa érzelmeit! Bármit hajlandó lett volna megtenni, hogy kedvében járjon Agemakinak, de meg kell értenie, hogy erről az egyről szó sem lehet. Persze roppant visszás lenne, ha azzal, hogy olyan vőlegényt hoz

a családba, mint Niu herceg, eljátszaná akár Agemaki, akár Kozeri rokonszenvét.

Kaoru látta, hogy Niunak sejtelme sincs róla, milyen gondolatok járnak az eszében, és habozását nyilvánvalóan önzésével próbálja magyarázni.

– Ide hallgass – mondta végül Kaoru. – Semmi ellenvetésem nincs az ellen, hogy velem jöjj, ha valóban ez a kívánságod, de már most tisztáznunk kell: nem azért viszlek oda, hogy a nálad megszokott módon elszórakozz. Én felelős vagyok mindenért, ami ott történik, és szeretném, ha biztos lehetnék benne, nem azért jössz el, hogy a lányt boldogtalanná tedd.

– Nagyon is száguld a képzeleted! – válaszolta Niu. – Egyelőre még azt sem tudom, tetszeni fog-e nekem a lány.

– A magam tapasztalatából ítélve azt kell mondanom – vallotta meg Kaoru –, hogy mindketten nagyon jól tudnak vigyázni magukra. Állapodjunk meg a napban.

A Higan ünnepi szertartásai* huszonhatodikán fejeződtek be; ez a nap jónak tetszett. A Niu életmódjáról szóló híresztelések legutóbb a császárnőnek is fülébe jutottak, ezért szigorúan megtiltotta fiának, hogy elhagyja a fővárost. Niu azonban mindenáron ragaszkodott hozzá, és bár a sok hazudozás, ürügyek keresgélése nagyon terhére volt, végül mégis sikerült meggyőznie szüleit, hogy teljesen ártatlan jellegű kirándulásra készül.

Ezúttal nem vette igénybe Jugiri házát, mert az egyrészt a folyó túlsó partján állt, másrészt olyan nagy ellenőrzés folyt ott, hogy most igazán nem lett volna alkalmas. Kaoru inkább a maga birtokán szállásolta el Niut. A ház a folyó innenső partján állt. Nagy titokban itt rejtette el Niut, mert a hely lakatlan volt ugyan, de megeshetett, hogy valamelyik őr arra vetődik körsétája során. Ő maga átment Udzsiba, és szokása szerint bejelentette magát.

Agemaki ezúttal sokkal kevésbé riadt meg, amikor hallotta, hogy megérkezett Kaoru. A történtek miatt azonban biztosra vette, hogy aligha őmiatta jött. Csak arra gondolhatott, hogy Kozerinek szól a látogatása, és megnyugtatónak érezte, hogy

Kaoruban ennyi józanság lakozik. Kozeri viszont cseppet sem lett izgatott, amikor hírét vette, hogy Kaoru megérkezett, hiszen a fiatalember elég világosan értésére adta, hogy Agemaki, kizárólag Agemaki érdekli.

„Most azonban gondosan ügyelek, és kitérek az útjából!" – gondolta magában Kozeri.

Szörnyű, hogy éppen Agemakival szemben kell résen lennie! De a végzetes éjszaka óta már nem bízott meg nénjében.

Kaorunak különböző gazdasági ügyeket kellett elintéznie Agemakival, de meg sem kísérelte, hogy személyesen beszéljen vele, hanem egyszerűen üzeneteket váltottak. Gondolták is a komornák, hogy lám, egyre rosszabb a helyzet. Most Niu is megérkezett lóháton. Kaoru, a sötétség leple alatt, észrevétlenül becsempészte a házba.

– Néhány szót kell váltanom Agemakival – mondta Kaoru Ben no Kiminek. Azok után, ahogy akkor éjszaka bánt velem, nem szívesen találkozom vele szemtől szembe, de fontos mondanivalóm van, és minél előbb szeretném letenni a gondját. Később majd vezess be abba a szobába, ahová a múltkor is vittél.

Ez elég világosnak látszott.*

„Nos – gondolta Ben –, nekem aztán mindegy, hogy melyik lányt választja, csak boldoguljon vele."

S azzal elment, hogy átadja az üzenetet.

„Milyen megkönnyebbülés! – gondolta Agemaki. – Igazán józanul viselkedik, megfogadta a tanácsomat."

Utánanézett, nem zárták-e be a Kozeri szobájába vezető ajtót, majd a sajátját gondosan elreteszelte. Ezután a rácsos ablakon át beszélgetni kezdett Kaoruval.

– Valami bizalmas közlendőm lenne – kezdte a fiatalember. – Nem merek hangosabban beszélni. Egy kissé megnyithatnád az ajtót. Így annyira kirekesztettnek érzi magát az ember.

– Nincs erre semmi szükség – válaszolta a lány. – Nagyon jól hallak.

Ámde eszébe jutott, hogy Kaoru valószínűleg semmi egyebet nem akar, mint hivatalosan beleegyezését kérni az új hely-

zethez – ez pedig udvarias gesztus, lévén Kozeri az ő húga. Valóban nem volna értelme, hogy ezúttal távolabb tartsa magától, mint máskor.

„Talán jobb lesz, ha megpróbálok néhány percig kedves lenni hozzá – gondolta Agemaki. – Mivel Kozerihez igyekszik, amúgy sem marad sokáig."

Felkelt a heverőről, és odament a rácshoz, amelyen át beszélgettek. Kaoru benyúlt, elkapta Agemaki ruhájának ujját, és máris ontotta panaszait, szemrehányásait. A lány hallgatta, és közben átkozta magát, miért is volt olyan bolond, hogy csak egy percig is megbízott Kaoruban. De mivel a férfi nyilván úgyis Kozerihez készül, jobb, ha minél előbb afelé terelgeti. Mindent megtett, hogy lecsillapítsa Kaorut.

– De hiszen Kozeri és én szinte egyek vagyunk – mondta szelíden –, és ha engem szeretsz, óhatatlanul őt is éppúgy szereted.

Niu ezalatt megérkezett a női lakosztály ajtajához, és megzörgette legyezőjét, ahogy Kaoru meghagyta neki. Valaki – ki más lehetett, mint Ben no Kimi* – elhúzta a reteszt és beengedte. Niu mulatott, látva, milyen simán működik ez a titkos gépezet. Bizonyára nem most alkalmazzák először. Agemaki azonban mit sem tudott minderről, és továbbra is mindent megtett, hogy útjára bocsáthassa Kaorut.

Kaoru boldogtalan volt, de azért jól látta, hogy az egész helyzetben van valami nevetséges. Viszont lehetetlen helyzetbe kerül, ha nem világosítja fel Agemakit, mi történik Kozeri szobájában.

– Niu nem hagyott békén, hogy hozzam el magammal, és végül is nem tudtam visszautasítani. És bizony most bent van Kozerinél. A szolgálatkész Ben csempészte be titokban. Ha elküldesz, most már nincs hová mennem.

Agemakinak elállt a lélegzete. Mit mondott? Nem lehet! Ha furcsa ötletei voltak is, de sosem hitte volna, hogy képes ilyen aljasságra. Milyen együgyűnek tarthatja őt most Kaoru, hogy ilyen könnyen áldozatul esett otromba csalásának!

– Igen, a dolog megtörtént – mondta Kaoru –, és attól tartok, tiltakozásod teljesen hasztalan. De ha ezzel könnyíthetsz

szíveden, kérlek: tépj szét engem, szedd ízekre jellememet, olyan kegyetlenül, ahogy kedved tartja. Niu természetesen minden tekintetben sokkal többet nyújthat, mint én, és tökéletesen meg tudom érteni, milyen csalódás számodra, hogy elvesztetted őt.* De beláthatod, hogy én jártam a legrosszabbul, mert két szék közt a pad alá estem: semmit nem remélhetek, sem tőle, sem tőled. És mondd, mit nyerhetsz a makacsságoddal? A puszta tény, hogy azt az ajtót zárva tartod, még senkit sem győz meg róla, hogy semmi sem történt. Vagy gondolod, hogy Niu azt képzeli, ilyen megalázó helyzetben töltöm el az éjszakát?

Egy pillanatig úgy látszott, hogy Kaoru menten feltöri az ajtót. Agemakinak már fogalma sem volt róla, mit kezdjen Kaoruval, de tudta, végzetes lenne, ha észrevenné izgalmát.

– Az imént magyarázgattál valamit az én „csalódásomról" – szólt Agemaki nyugodtan –, de ehhez nem óhajtok hozzászólni. Éppen elég valóságos gondom-bajom van és lesz még, nincs szükségem rá, hogy te még újabbakat találj ki számomra. De azt hiszem, jogom van megkérdezni, mi ösztönzött arra, hogy ilyen elképesztő módon viselkedj? Annyira megdöbbentettél, hogy még most is alig fogom fel, mi történt. Az egész túlságosan torz, hogysem bármi köze is lehetne a való élethez. Ha bárkinek a fülébe jut, biztosra veszem, azt hiszi, hogy valami regényes történetből vették. Egyébként hadd kérdezzem meg, mi célja Niu hercegnek ezzel az elmés rendezéssel? Olyan kérdés ez, amire nagyon szeretném, ha némi fény derülne. Jómagam csupán arra kérlek, hogy e percben kímélj meg bennünket hasonló meglepetésektől. Egyik nap, majd ha már kihevertem ezt a megrázkódtatást, folytatni fogjuk beszélgetésünket. Szeretnék elmenni és lepihenni. Kérlek, engedd hát el a ruhámat.

Kaoru kénytelen volt elismerni, hogy a kérés igen méltányos. Szégyenkezést érzett a leány türelme és finomsága láttán.

– Eredj hát – mondta. – Világos, hogy belém látsz, és tudod: én vagyok a csodás szelídség és engedelmesség. És ha valóban annyira nem szívelhetsz, amint mutatod, akkor nincs is több mondanivalóm. Odavan hát az, ami egyedül kötött

még az élethez... Ha most ezt megteszem – szólt és eleresztette a lány ruhájának ujját –, beszélgetsz még velem a rácson át? Ugye, nem mégy el?

Agemaki kissé visszahúzódott, de nem látszott, hogy el akarja hagyni a szobát.

– Most mindketten így maradunk – mondta Kaoru, amikor a lány fáradtan leroskadt. – Valamennyire látlak, és ez némi vigaszt jelent. Aludj nyugodtan. Nem ér semmi baj.

Kaoru is lefeküdt, de nem bírt aludni. Most is süvöltött az éjszakai szél, siketítően zúgott a folyó.

Akár a hegyi fácánpár, ők ketten is külön fészekben töltötték az éjszakát.* Végre elkövetkezett a hajnal, a maga ismerős neszeivel. Léptek zaja hallatszott, megkondult a templom harangja. Niu még most sem került elő. Bizonyára mélyen alhatott.

Kaoru az ajtóhoz ment, és halkan szólongatta a lányt. Nem kapott választ.

– Nem az van itt, akit én vezettem, hanem én magam, az eltévedt vezető: nem leltem utamat a sötét éjszakában.

Ezt a költeményt mondta. A lány meghallotta, és így válaszolt:

– Szándékosan tértél le utadról. Mennyivel boldogtalanabbak vagyunk mi, akiket járhatatlan ösvényre csaltak az úttalan éjszakában.

A halk, suttogó hang elbűvölte Kaorut, és újra elkezdte az elmúlt éjszaka untig ismételt szemrehányásait, pusztán azért, mert remélte, hogy újból hallhatja a lány hangját.

Most hirtelen kinyílt Kozeri szobájának ajtaja, és a derengő fényben megjelent egy fiatalember. Az öregasszonyok már mind talpon voltak, és azt se tudták, hová legyenek a meglepetéstől: a bágyadtan és gyönyörittasan lépdelő fiatalember, akinek nyomában füstölőszer tömény illata árad, egészen biztosan nem Kaoru. Viszont Kaoru tudhatott róla, és az asszonyok biztosak voltak benne, hogy senkit sem hoz el Udzsiba, aki nem méltó rá, hogy a hercegnők megismerjék.

A két fiatalembernek fontos volt, hogy megérkezzék a fővárosba, még mielőtt benépesülnek az utcák, ezért nyomban

felkerekedtek. Niu csak ritkán hagyta el a fővárost, s most végtelennek érezte az utat. Látta, bizony nehéz lesz ide csak egyszer-egyszer is kijönnie, azt pedig, amit a dal mond, hogy „egyetlen éjszakát sem akarok elmulasztani",* éppen nem tudja megtartani. Egészen elkeseredett, amikor látta, mekkora utazás ez. De valójában még nem is volt olyan késő reggel, amikor megérkeztek, s még alig volt talpon valaki. Amikor az új palota területére érkeztek, otthagyták lovukat, és női gyaloghintóban csempésztették be magukat. Olyan furcsán festettek, hogy hirtelen hahotában törtek ki, amint egymásra néztek.

– Nos – mondta Kaoru, mikor megérkeztek –, ez megtörtént. Megtetted kötelességedet udzsibeli unokahúgaiddal szemben...

Egy szóval sem célzott rá, hogy számára milyen balul ütött ki az elmúlt éjszaka.

Niu nem vesztegette az időt, hanem azonnal elküldte a „másnap reggeli" levelet. Ezen a reggelen Udzsiban az egész háznép nyugtalanul, izgatottan sürgött-forgott. Kozeri úgy érezte, hogy nénje ismét megbántotta, mert meg volt győződve, az éjszaka történteket Agemaki és Kaoru forralta ki, és aljasságnak tartotta, hogy őt meg sem kérdezték. Agemaki világosan látta, hogy Kozerinek ez a véleménye, de tökéletesen képtelennek érezte magát arra, hogy megmagyarázza ezt a gusztustalan ügyet. A házbeli hölgyek ellenben erőnek erejével igyekeztek megtudni, mit jelentsen mindez. Például miért nem tesz úrnőjük kísérletet, hogy felvilágosítsa és megnyugtassa Kozerit, aki még most is nagyon feldúltnak és riadtnak látszik. És legfőképp: kicsoda lehetett a rejtélyes látogató?

A levelet Agemaki vette át. Elolvasta és átadta Kozerinek. Az még ágyában feküdt, és csak bámult a levegőbe. Hosszú ideig csak tartogatta a levelet, de nem olvasta el. A küldönc türelmetlenkedni kezdett. Agemaki látta már, hogy neki kell kezébe vennie a dolgot.

„Ha könnyű kalandot keresek, a csatakos füvön át nekivágtam volna-e a fáradságos útnak?!"

A sorközök gondos betartása és az ecsetkezelés elárulta, minek szánták a levelet.* Ha Agemaki olyan hangulatban lett

volna, hogy a levélben egyszerűen a művészi írást lássa, bizonyára elgyönyörködik a költeményben, de e pillanatban teljesen lefoglalta a gond, vajon mi lehet Niu végső szándéka?

Elég könnyű volt megszerkeszteni az alkalomhoz illő választ. A nehézség abban állt, hogy rá kellett bírni Kozerit, írja meg a levelet, mert Agemaki félt elküldeni a saját írását. Végül sikerült rávennie Kozerit, hogy üljön fel, és írja, amit diktál.

A küldönc, akinek a választ átnyújtották, roppant meglepődött, amikor átadtak neki egy halványzöld ruhát* és egy dupla béléses nadrágot. Tekintve, hogy titkos küldetésben járt, feszélyezte az ajándék. A ruhát kendőbe csavartatta, és szolgájára bízta. Azt hiszitek talán, hogy a küldönc valami nagyúr, vagy Niu különösen megbecsült csatlósa lehetett. Pedig nem: kis apródját küldte el, aki a palotában mellette szolgált. Niu biztos volt benne, hogy a küldöncének átnyújtott ajándék nem Kozeritől származik, hiszen világosan értésére adta a lánynak: az a kívánsága, hogy viszonyuk titokban maradjon. Inkább valamelyik komorna buzgólkodhatott – alighanem az az idős hölgy, aki ajtót nyitott neki –, mert meg akarta mutatni, hogy jártas az udvari szokásokban. Akárhogy történt is, nagyon kellemetlen volt.

Ezen az éjszakán újból rá akarta beszélni Kaorut, hogy menjenek el. Kaoru azonban azt válaszolta, hogy meghívást fogadott el Rjozen palotájába, és most már nem mondhatja le. Niu úgy érezte, barátját megbotránkoztatja mohósága, hogy máris rohanna vissza Udzsiba. Nos, éppen ez volt a különbség kettőjük között. Niu nem remélhette, hogy ilyen természetű dolgokban valaha is versenyre kelhet a hűvösen, kimérten viselkedő Kaoruval.

Agemakinak ezalatt az járt az eszében, hogy nincs más hátra: mentenie kell, ami menthető. Háztartásuk szűkös lehetőségei miatt korántsem volt könnyű illő módon fogadni olyan látogatót, mint Niu. De nem szabad, hogy készületlenül találja őket, s megpróbált úgy felkészülni a vendéglátásra, hogy lehetőleg ne valljon szégyent. Hogy Niu már másnap megjelent, örvendetes eseménynek számított, de teljesen váratlanul érte

őket, hiszen Agemaki jól tudta, hogy a Niu rangjabeli embernél ez nagy utazásnak számít. Kozeri ideges és nyugtalan volt, és sok könnyet hullatott ruhája ujjára, mihelyt szolgálói felöltöztették sötétvörös menyasszonyi díszébe. Nyugtalansága még csak fokozódott, amikor látta, hogy nénje is sír.

– Te vagy az egyetlen, aki drága szívemnek – mondta Agemaki könnyek között –, és ha valaha is beleegyeznék olyan tervbe, hogy elszakítsanak tőlem, csupán azért történne, mert komornáink éjjel-nappal azt zakatolják a fülembe, hogy az én kötelességem férjhez adni téged. Ők idősebbek nálam, és sokkal több az élettapasztalatuk, s így képtelen voltam a magam ösztönös megérzése alapján szembeszállni szilárd érveikkel és okoskodásukkal. Végül tehát szembe kellett néznem a ténynyel, hogy előbb-utóbb elveszítlek. De hogy ilyen hirtelen és ilyen elképesztő módon következzék be a dolog, ezt nem gondoltam, és nem is kívántam. Ám úgy látszik, a sors döntött helyettünk, és fogalmam sincs róla, mit mondjak, amit még mondani érdemes, legfeljebb egyvalamit: semmit, de semmit nem tudtam előre erről a dologról. Igazságtalanság tehát tőled, hogy ennyire haragszol rám. Erre egyáltalán semmi okod.

Mialatt beszélt, egyre simogatta Kozeri haját, és próbálta jobb kedvre hangolni. A lány nem válaszolt. Hallgatása azonban nem jelentett neheztelést. Bizonyos volt benne, hogy bármi része lehetett is Agemakinak az eseményekben, bajt vagy szomorúságot nem akart hozni rá. Kozeri lelkében ebben a pillanatban csupán félelem élt, de nem annyira azért, hogy őrá milyen szenvedés vár, ha Niu állhatatlannak bizonyul; inkább attól rettegett, hogy Agemakira milyen hatással lenne a férfi hűtlensége.

Niuban semmi aggodalom nem élt, amikor megérkezett. Előző alkalommal váratlanul állított be, s így érthető módon, riadt volt a lány – ámde mégis tökéletesen meghódította Niut. Ma éjszaka persze minden egészen másképp lesz. A lányban már nem lesz rémület az ismeretlennel szemben.

Amikor azonban Niu beszélni kezdett utazásáról – szemében ez ugyanis félelmes és kalandos vállalkozás volt, s ahogy mondta, még most is sajog tőle minden tagja –, Kozerin sem-

mi különösebb érdeklődés nem látszott. Niu olyan lányokhoz szokott, akiket gonddal neveltek ugyan, de mégis volt némi sejtelmük arról, hogyan kell bánni a férfiakkal: rendszerint volt fitestvérük, vagy élt a családban más férfinép, s így alkalmuk volt látni, hogyan viselkednek velük a tapasztaltabb asszonyok. Niu fel sem tételezte, hogy Kozerit olyan szigorúan őrzik és óvják, mint az általa ismert lányok zömét, de mindenesetre számított rá, hogy Kozeri roppant félszegnek, félénknek, falusiasnak fog mutatkozni. Úgy gondolta, hogy a házba sohasem járhattak el sokan, s a vendéglátás valószínűleg teljesen szokatlan Kozeri számára. Természetesnek is vette, hogy a lány kissé riadt lesz, mihelyt váratlanul édes kettesben találja magát valakivel, akit bizony alig ismer. De mégis meghökkent, amikor hiába vetette fel türelmesen egyik témát a másik után, két összefüggő szónyi választ sem tudott kicsikarni a lányból!

„És ráadásul, a hírek szerint, ez az értelmesebb és elevenebb a két lány közül!" – gondolta bánatosan.

– Ma éjszakára el kell készítenünk a kalácsokat – mondta az öregasszony.

És Agemaki homályosan sejtette, hogy a szóban forgó kalács valamiféle összefüggésben van húga eljegyzésével.

– Jobb lesz, ha az én szobámban készíted el – mondta, mivel nem készült fel arra, hogy a cselédség hozzá fordul utasításokért. Érezte, milyen lehetetlen helyzetbe került, hogy olyan fenségesen magára vállalta a dolgok intézését, most pedig asszonyai rajtakapják, hogy halvány sejtelme sincs róla, mi a teendő. Azok látták, hogy elpirul, és azt gondolták: milyen jól áll neki ez a kis szín. De Agemaki máris elszántan belevetette magát a munkába, s aki látta, milyen vidáman és buzgón segédkezik a szolgálólányoknak, nem ismerte volna fel benne azt a szigorú és visszautasító teremtést, akinek a Kaoruval való találkozásai alkalmával mutatkozott. De más ember is kicserélődik, mihelyt az idősebb testvért megillető tekintélyére apellálnak.

Váratlanul levél érkezett Kaorutól. „Terveztem, hogy ma éjszaka eljövök – írta –, de úgy gondolom, hogy e pillanatban vajmi keveset tehetek érted; márpedig nem szeretek tolakodni ott, ahol nyilvánvalóan nem örülnek nekem. Talán segítségedre lehettem volna az eljegyzési szertartás megrendezésében, de még most sem tértem magamhoz az elmúlt éjszaka kínos és elszomorító élményei után, ezért inkább úgy döntöttem, hogy itthon maradok és pihenek."

Levelét durva micsinokui papírra írta, folyamatosan.* A levéllel együtt nagy, lapos ruhásdoboz is érkezett. De nem megvarrott ruhák voltak benne, hanem mindenféle anyag, végekbe göngyölve. A csomagot Ben no Kiminek címezte, s az úgy vélte, hogy a küldemény Kozeri komornáinak szánt eljegyzési ajándék. Nyilván olyan holmikat küldött, amik kéznél voltak Njoszan úrhölgy szűkös ruhatárában.* Valóságos csoda, hogy ennyit is talált. A selyem- és damaszttekercsek alatt, jól elrejtve, Ben két pompás, drága anyagból készült alsóruhára bukkant. Ezt nyilván Agemakinak és húgának szánhatta. Az egyiknek ujjára – ez a szokás ma már úgyszólván ismeretlen – ezt az ajánlást írta: „Ha magát a szerelmet meg is ölik, e szerelemre csábító ékességet a barátság nem fogadhatja gyanakvással."

A célzás találó volt; valóban kevés titkuk akadt, amelyet Kaoru ne fedett volna fel. Ellenben a fiatalemberrel való kapcsolatuk most már annyira bonyolult lett, hogy egyik lány sem tudott megfelelő választ találni. A küldöncök belefáradtak a várakozásba és eltűntek. Szerencsére kiderült, hogy az egyik alantas szolga, aki segített hozni a csomagot, még most is ott ólálkodik, és bár egészen egyszerű ember volt, végül is kénytelenek voltak rábízni a válaszukat: „A barátság csupasz szívünk köntöse, és napról napra hordjuk. Igényt tarthat-e tehát a szerelem köntösének varázsos csillogására?" A válasznak eléggé közhely-íze volt, de remélték, hogy Kaoru rájön, milyen sietve, zaklatottan írták. Kaoru azonban még sokkal elutasítóbb hangú választ várt, s így most igen örült.

Ezen a napon Niunak meg kellett jelennie a Palotában, és amikor leszállt az este, úgy látszott, nemigen lesz alkalma megszökni. Már ette a méreg, amikor anyja, a császárnő ezt mondta neki:

– Tudod, legfőbb ideje, hogy megállapodj és családot alapíts. Az emberek már úgy beszélnek rólad, hogy az nem válik javadra. Bizony észre térhetnél. A császár már nagyon nyugtalan . . .

Niu tudta, hogy a legnagyobb bajt gyakori éjszakai eltűnése jelenti. Nagyon bosszantó volt, de ezen az estén legfeljebb csak írhatott Kozerinek. Szobájába vonult, és javában írt, amikor bejelentették Kaorut.

– Éppen terád van szükségem – mondta Niu. – Szörnyű csávában vagyok. Egész este reménykedtem, hogy elmehetek, de teljesen lehetetlen volt, most pedig már szörnyen késő re jár. Nem tudom, mihez kezdjek . . .

– Mostanában nagyon ritkán fordultál meg a Palotában – szólt Kaoru, mert kíváncsi volt, mennyi ragaszkodás él Niuban –, és ha ma éjszaka ismét eltűnsz, az az érzésem, őfelségeik nem lesznek elragadtatva. Éppen most voltam a hölgyek közös termében, és olyan dolgokat hallottam, hogy elkomorodtam. Eszembe jutott ugyanis, mi lesz, ha kitudódik, milyen részem van ebben a dologban.

– Te bármit hallasz, mindenben valami baljós értelmet sejtesz – csattant fel Niu. – Egyébként bizonyos, ha olyat mondanak, ami rossz fényt vet rám, durván eltorzítják a tényeket. Nagyon szeretném tudni, mit tettem, amit bárki értelmes ember kifogásolhat. Nem kellemes dolog, biztosíthatlak, ha mindenféle intelmek és tilalmak kötik gúzsba az embert, mint az én helyzetemben is.

Kaoru megenyhült.

– Igen nagy bánatot okoznál Udzsiban, ha nem mennél – mondta. – Ma éjjel a Palotában leszek, és ha valami kellemetlenség adódik, kész vagyok tartani a hátamat. A Kohata-domb jó lóval csak egy ugrás. Persze előbb felismerhetnek, mint ha kocsival mégy. Viszont rövid az idő . . . és mondd, valóban olyan sokat számít, hogy az emberek mit mondanak vagy gondolnak?

Valóban nagyon késő volt, és ha Niu egyáltalán menni akart, a lehető leggyorsabban útra kellett kelnie.

– Érted, ugye, miért nem ajánlom fel, hogy veled megyek? – kérdezte Kaoru. – Csakis azért, mert itt inkább hasznodra lehetek.

Kaoru elindult a császár lakosztályába, Niu pedig kiment, hogy nyergeltessen.

– Mondd, kérlek, hol van Niu? – kérdezte a császárnő. – Csak nem akarod azt mondani, hogy ismét elment? Tűrhetetlen! Mit fognak gondolni az emberek? Ha a császár megtudja, azt fogja hinni, nem szidtam meg eléggé, amikor ma beszéltem vele. Valóban hallatlan tapintatlanság tőle!

Ámbár jó egynéhány felnőtt fia volt, az akasi hercegnő most is éppen olyan bájos volt, mint valaha. Úgy hírlett, hogy lánya, az Első Hercegnő, egyre jobban hasonlít hozzá. Őt azonban nagyon szigorúan nevelték, így bár Kaoru igen sok időt töltött a házban, soha még csak a hangját sem hallotta.

Milyen különös ez, hogy előkelő családoknál élnek ilyen árnyszerű lények: mindig ott vannak a közelben, bizonyos szempontból éppen olyan ismerősek, mint bárki a ház népéből, és mégis teljesen megközelíthetetlenek. Gondolta is Kaoru, hogy ha bárki más annyit járna a Palotának ebben a részében, mint ő, roppant gyötrelmesnek érezné ezt a helyzetet, és valószínű, hogy előbb-utóbb nem bírna uralkodni magán, és szörnyű bajba kerülne. Természetes, hogy Kaoruban is élt bizonyos érdeklődés az első hercegnő iránt; de olyan volt a természete, hogy ilyesfajta kíváncsiság nem nagyon gyötörte. Annyira megszokta, hogy magát egészen másnak tartsa, mint a többi embert, hogy ezt a meggyőződését az Udzsiban szerzett legutóbbi tapasztalatai sem ingatták meg, és csupán utólag ötlött fel benne, hogy az önnön jelleméről alkotott képe újabban már nem felel meg a valóságnak.

Mégis az volt a helyzet, hogy bár a császárnő szolgálatában egyetlen hölgy sem akadt, aki ne lett volna ilyen vagy olyan szempontból szokatlanul értelmes és csinos, és közülük néhányan határozottan vonzották is Kaorut, mégis teljes bizonyossággal állíthatta, hogy az új palotában semmi sincs a rovásán. Ez részben talán annak volt köszönhető, hogy őfelsége, a császárnő, fölöttébb sokat adott az illendőségre, és ezt az igényét nagymértékben sikerült rákényszerítenie környezetére. Viszont

annyi ember közt szükségképpen akadtak néhányan, akik erre a feltétlen fegyelemre kevésbé voltak hajlamosak. Kifelé ugyan szigorúan őrizték a szerénység és a tartózkodás látszatát, egyikük-másikuk azonban világosan sejtette, hogy erénye nem olyan megingathatatlan, mint Kaoru a látszat alapján feltételezi. Ámbár a fiatalember sohasem volt érzéketlen sem az okosság, sem a szépség iránt, itt, az új palotában, semmi nem történt, ami csak egyetlen pillanatra is száműzte volna fejéből az élet bizonytalanságának és hiábavalóságának gondolatát, amely azóta üldözte, hogy a világra jött.

Udzsiban rossz napra ébredtek. Először is megérkezett Kaoru írása, majd Niu levele, amelynek hangja kétségessé tette, hogy várhatják-e aznap. Most már elég késői járt, aligha jöhetett. Így aztán nem csoda, hogy ellenállhatatlannak találták, amikor éjféltájban, a hosszú lovaglástól és a hideg széltől kipirultan egyszerre csak beállított a maga tüzes ifjúságában és üdeségében. Kozerit teljesen levette a lábáról. „Roppant bájos lány" – gondolta Niu, s Kozeri valóban sugárzóan szép volt karmazsinvörös pompájában. Niunak elég nagy tapasztalata volt a nők körül, de a főváros minden elismert szépsége közül egyet sem tudott volna megnevezni, aki Kozerihez fogható lett volna. És ezen az éjszakán kezdett rájönni, hogy a lány távolról sem olyan ostoba és lassú észjárású, mint gondolta.

– No lám – motyogta az egyik komorna, és öreg, fogatlan szája kaján vigyorgásra húzódott –, nem lett volna halálos kár, ha úrnőnk a maga kívánsága szerint* adja férjhez? Ez aztán a csodálatos szerencse!

És súgtak-búgtak, hogy Agemaki is jobban tenné, ha gyorsan elszánná magát, mert valóban csoda lenne, ha még kínálkoznék ilyen lehetősége, mint amit most bolond fejjel el akar dobni.

Az alkalom örömére az idős hölgyek a kéznél levő legrikítóbb színű és feltűnő mintájú ruhájukat húzták fel.

„Az ő korukban ilyen mintákat választani megbocsáthatatlan ízléstelenség!" – gondolta Agemaki, és szigorúan pillantott az öregasszonyokra. Hirtelen eszébe jutott, hogy maga sem

kimondottan fiatal már. Elnézte magát a tükörben. Az utóbbi időben nagyon lefogyott, ez igaz. De azért nem látja magát igazából csúnyának. Ez azonban semmit nem bizonyít, hiszen jól látszik, hogy még ezek az öregasszonyok sem tartják önmagukat reménytelenül csúfnak. Lám, gyér fürtjeiket előrehúzkodták a homlokuk fölé, s egy csöppet sem törődnek vele, hogy hátulról milyen förtelmes látvány a frizurájuk! Berizsporozták, kifestették, úgy felcicomázták magukat, mint akinek sejtelme sincs róla, milyen is a külseje.

„Annyi bizonyos – elmélkedett Agemaki –, szörnyetegnek éppen nem nézhetnek: szemem és orrom ott van, ahová való..." De vajon biztos lehet-e benne? Ha saját magunkról van szó, határtalan a vakságunk. Mindenesetre szentül megfogadta: nem mutatkozik senki előtt, aki valamit is jelent számára. Bármilyen is most, bizonyos, hogy néhány év múlva nyoma sem lesz rajta szépségnek. És Agemakit egyszerre mélységes részvét fogta el önmaga iránt. Ámde bárki is látja csontra fogyott kezét, ezt az állapotát inkább Agemaki testi gyengeségével magyarázza.

Niu már javában úszott a boldogságban, amikor eszébe jutott, hogy ebben az esetben sikerült ugyan megszöknie, de a vállalkozást nem lesz könnyű megismételni. Hozzáfogott, hogy elmondja, milyen nehézségei vannak a császárnővel.

– Mindent elkövetek, de ha egy kis ideig nem tudnék eljönni, igérd meg – kérlelte a lányt –, hogy nem fogsz neheztelni rám. Kínszenvedés lenne, ha mindannyiszor, amikor útját állják jövetelemnek, azt gondolnád: csupán kibúvót keresek, de valójában másutt szórakozom. Ez úgyis csak átmeneti ideig lesz így. Mihelyt szerét ejthetem, elviszlek valahová, ahol közelebb leszel hozzám.

Kozeri azonban semmit sem tudott az udvarról és az ottani élet szabályairól, ellenben bőven hallott Niu állítólagos léhaságáról, és most, hogy Niu nehézségekről és akadályokról beszélt neki, nyomban kételkedni kezdett, vajon a maga sorsa valóban olyan boldogító-e, mint környezete feltételezi.

Hajnaltájt Niu kinyitotta a szárnyas ajtót, azután ott álltak kettesben, és elnézték a folyót. A folyóra terülő sűrű őszi köd-

ben olykor feltűnt egy-egy hajó: fával volt megrakva, s ahogy úszott, nyomában hosszú fehér barázda húzódott a víz tükrén.

„Milyen csodálatos lenne ilyen helyen élni!" – gondolta Niu, mert fogékony volt minden szépség iránt, és semmi más tájat nem ismert, csak a várost. A dombok tetejét már bearanyozta a nap. Oldalt fordult, hogy gyengéden elnézze a mellette álldogáló lányt. A hamvas bőr, a finom vonások és a szépség egyéb más velejárói, Niu hite szerint, csupán az előkelő családok dédelgetett gyermekeinél fordulhattak elő – például az ő családjában. De még az ő osztályához tartozó és vele egyenrangú udvari szépségek közül is csak nagyon kevésről mondhatta volna el, hogy ebben a tekintetben felveheti a versenyt ezzel az elhanyagolt vidéki lánnyal; s egyszerre csak derengeni kezdett benne, hogy az olyan nők állítólagos fensőbbsége, mint Rjozen lányaié, vagy saját nővéréé, az Első Hercegnőé, sokszor nem áll másból, mint előkelősködésből. Még sohasem kívánta enynyire, hogy a lány valami olyan helyen lakjék, ahol nehézség nélkül találkozhat vele. Bárcsak a fővárosban élhetne!

Ahogy világosodott, Niu szemében a hely sokat vesztett varázsából. A folyó csobogásába fenyegető zúgás vegyült; a túlsó parton a táj teljes kietlen vadságában bontakozott ki a ködből. A híd ösztövérnek, ijesztőnek tetszett. Elcsodálkozott: hogyan bírhatja ki bárki is ezt a látványt hosszú éveken át. Kozeri pedig szégyenkezett, merhogy Niu szemügyre veszi környezetét, amelyben ő eddigi életét élte.*

Niu gyengéd fogadkozásokat, ígéreteket suttogott a lány fülébe. Kozeri pedig, míg a fiatalembert hallgatta, elgondolkodott, milyen különös is, hogy kéz a kézben itt áll ezzel a csinos fiatalemberrel, akit mindössze három napja ismer, és mégis, egy cseppet sincs zavarban! Ha viszont Kaoru lenne vele, akit pedig már évek óta ismer... Persze amikor Niu még csupán egy név volt számára és semmi egyéb, feszélyezte, hogy állandóan leveleket kap tőle; ámde mióta megismerte, a legcsekélyebb félénkség sem fogja el társaságában. Sőt már ott tartott, hogy teljesen elkeseredett, valahányszor eszébe jutott, hogy el kell válnia tőle – még ha csupán néhány napra is. Kaoruval valahogy furcsa volt a helyzet: az ő társaságában sosem

tudott elfogulatlan lenni. Bármilyen hihetetlenül hangzik, de Kaoru ártatlan látogatása, akkor, azon az éjszakán, jobban meghökkentette, mint Niu riasztó betörése!

Niut szólongatták emberei. Ha még idejében meg akar érkezni a városba, nincs vesztegetni való ideje.

– Ha a távollét feledést jelent, akkor, Híd Lánya, fogd fel ruhád ujját és sírj!

Így hangzott Niu búcsúköltemény. De nehéz volt a válás: többször is menni készült, aztán mégis visszajött.

– Bár távollét és feledés egyet szokott jelenteni, messzi otthonában, mi mást tehetne? – türelmesen vár a Híd Lánya.

Így válaszolt Kozeri, de ahogy Niu a lány arcába pillantott, világosan meglátta rajta ki nem mondott balsejtelmét. Nem volt csoda, hogy a lány ifjú szíve reszketett, ahogy elnézte, mint távolodik Niu: ritka lenyűgöző báj áradt belőle, míg csak el nem nyelte alakját a hajnali szürkület. De nem Kozeri volt az egyetlen, aki megindult látásán, mert a házbeli hölgyek, akik most látták először napvilágnál, alig tudtak magukhoz térni a csodálattól.

– Őkegyelmessége* nagyon vonzó – jegyezte meg egyikük –, de inkább nyugodt vérmérsékletű. Ebben a Niuban viszont van valami – ámbár lehet, nem így gondolnám, ha nem tudnám, hogy herceg –, s ez a valami egészen mássá teszi.

Hazatérőben Niu folyton maga előtt látta a lány arcát, mely bizakodásról, de szomorúságról is árulkodott. Nehezen tudta megállni, hogy sutba ne vágjon minden józanságot, és vissza ne térjen hozzá, hogy még egyszer megnyugtassa.

De gondolnia kellett a saját jó hírére, és végül is féken tartotta magát.

Mihelyt hazaért, bosszúsan látta, hogy most már valósággal fogolyként őrzik. Mindenesetre annyira figyelték, hogy nem távozhatott el titokban. Viszont el tudta intézni, hogy napjában többször is levelet küldhessen Udzsiba, s eleinte úgy is látszott, hogy Niu valóban nagyon szerelmes. De ahogy teltmúlt az idő, és csak nem ment el Udzsiba, Agemakinak balsejtelmei támadtak, és kínjai attól sem enyhültek, hogy jómaga mindig is sejtette: végül úgyis ez lesz a helyzet. Nem akarta

súlyosbítani a bajt, ezért Kozeri előtt titkolta, mennyire aggódik. Ami pedig a saját személyét illeti, e tapasztalat után még kevésbé volt kedve, hogy hasonló kockázatot vállaljon.

Kaoru is nagy nyugtalansággal szemlélte a helyzetet. Érezte, ha a dolog rosszra fordul, érthető módon őt teszik majd felelőssé. Minduntalan megtette, hogy váratlanul beállított Niuhoz, mert érdekelte, milyen hangulatban kapja el. Mindig szótlan búskomorságban találta, ami arra vallott, hogy Niu miatt nincs mitől tartania.

A dolgok alakulása folytán Niu egyre inkább úgy látta, az az egyetlen megoldás, ha Kozerit elhozza a fővárosba. De hol helyezze el? Önként kínálkozott a megoldás, hogy az új palotában. Itt viszont egy födél alá került volna Jugirival. „Márpedig ez bajos dolog – gondolta Niu –, hiszen szüntelenül a nyakamba akarja varrni a lányát."* Meg volt győződve, hogy Jugiri panaszkodott az ő léha életmódjára, s főként ez tépázhatta meg jó hírnevét őfelségeiknél. Bizonyára azt javasolta, hogy őt, Niut, meg kell házasítani, akkor majd megkomolyodik, és rábeszélte őfelségeiket, hogy erre a célra igen előkelő, igen tekintélyes nőt szemeljenek ki – például az ő lányát. Akkor pedig csöppet sem valószínű, hogy megfelelő jelöltnek tekintsenek olyan lányt, mint Kozeri, akinek családja nem befolyásos, és teljesen ismeretlen az udvarnál. Ha mindössze arról lenne szó, hogy megkívánta a lányt, és csupán azt szeretné elérni, hogy kéznél legyen, szerezhetne neki valami állást a császárnő udvarában. Niu érzelmei azonban más természetűek voltak. Tudta, hogy apját, halála után, bátyja követi a trónon, ő maga pedig trónörökös lesz. Akkor pedig olyan helyzetbe kerül, hogy valóban ragyogó lehetőségeket nyújthat Kozerinek. Annál bosszantóbb, hogy jelenleg kénytelen ilyen szégyenletesen bánni a lánnyal.

Kaorunak nem álltak útjában ilyen nehézségek; el is határozta, hogy Agemakit elhozza palotájába, mihelyt a ház újjáépítése befejeződik. Úgy érezte, valóban elszomorító, hogy Niu rangja miatt abból az egyszerű ügyből, amit Niu és Kozeri kapcsolata jelent, mindkettőjük számára ilyen nehéz és fájdalmas probléma kerekedik. Nagy kisértést érzett, hogy az

egész dolgot elmagyarázza a császárnőnek, és támogatását kérje Lehet, hogy Niu neheztelne beavatkozása miatt, de Kozerit nem érné sérelem. Rosszabb már úgysem lehet a helyzet, de ha felhívná a figyelmet a hercegnők körülményeire, talán tennének valamit értük, hogy ismét az őket megillető társadalmi helyzetbe kerüljenek. Közben az is eszébe jutott, hogy a hercegnőknek valószínűleg gondjaik vannak otthonuk téli felszerelésével, ezért elküldte nekik az ágyfüggönyöket és fali kendőket, amelyeket egyébként is Agemakinak szánt későbbre, ha majd rá tudja venni. jöjjön el az újjáépített palotába.

„Miért is ne használnád őket már most?!" – Ezt üzente, amikor a holmikat nagy titokban elküldte Udzsiba. A szolgálók részére is küldött egy csomó ruhaneműt, amit öreg dajkája segítségével válogatott össze.

Végül a tizenegyedik hónap első napján úgy látszott, itt az alkalom, hogy Niu elmenjen Udzsiba. Ebben az időben vontak a halaknak hálócsapdákat, s ennek ürügyén Kaoru azt ajánlotta Niunak, Udzsiba menjen megszemlélni a juharleveleket.* Meg is kapták az engedélyt, és úgy rendezték, hogy a kirándulás egészen magánjellegű maradjon: Niu mindössze egy-két bizalmasabb barátját hívta meg. De a herceg terveinek mindig is hamar híre futott, és máris nagy bosszúsággal látta, hogy Jugiri fia, Korudo no Soso is csatlakozik hozzájuk. Ámbár a társaságból egyedül Kaoru volt magas rangú tiszt, kíséretükhöz mégis egy sereg udvaronc tartozott.

Kaoru úgy gondolta, helyes, ha előre értesítést küld Udzsiba. „Valószínűleg nálatok fogják berendezni főhadiszállásukat – írta –, helyes tehát, ha felkészültök rá. Többen eljönnek az urak közül, akik egy-két évvel ezelőtt is Niuval tartottak a tavaszi virágnézésre, és már nagyon várják, hogy mindkettőtöket jobban megismerhessenek."

Nyomban nagy sietve hozzáfogtak az előkészületekhez. Kicserélték a függönyöket, alaposan kitakarítottak, a folyó partjáról összesöpörték a lehullott leveleket, az árkot pedig megtisztították az elburjánzó hínártól. Kaoru jócskán küldött gyümölcsöt és halat, és rendelkezésükre bocsátotta néhány szolgáját. Agemaki számára kínos volt, hogy ennyire függ Kaorutól,

de nem utasíthatta vissza; ráadásul fogytán voltak a saját tartalékaik, s így bizony nagy szerencsének számított, hogy a fiatalember segítségükre sietett.

Kellemes zeneszó jelezte, hogy a látogatók a közelben járnak: a hangok hol erősödtek, hol meg tovaszálltak a szellő szárnyán, ahogy a csónak lomhán fel s alá járt a folyón. A fiatal szolgálólányok nyomban a ház folyóra néző ablakaihoz tolongtak, hogy egy pillanatra megláthassák a csodálatos fővárosi uraságokat. A csónakot azonban annyira körberakták nagy juharágakkal, hogy lehetetlen volt felismerni bárkit is – még magát Niut sem –, így kíváncsiságukat csupán a lombsátor alól harsogó zenével elégíthették ki. A hölgyek érezték, hogy Niu roppant nagy ember lehet, ha erre a magánjellegű kirándulásra is ilyen seregnyi pompás kísérettel jön – mert a vöröslő levelek közt ennyit halványan ki tudtak venni. Azt is érezték, hogy ha Niu és Kozeri, akárcsak a Szövőlány és a Pásztorfiú, évente csupán egyszer találkoznának,* a lány akkor is boldog lehetne, hogy ilyen férfit talált magának.

Mivel Niunak szándékában volt, hogy néhány kínai költeményt ír, professzorokat is hozott magával. Amikor leszállt az alkony, a csónak kikötött a túlsó parton. A zene még egyre szólt, s közben Niu versfaragással próbálkozott. Milyen elégedetteknek látszanak mindnyájan! Homlokukon tarka levélkoszorú, és csak játsszák a Vízitündérek muzsikáját! Niunak viszont egyre csak a folyó túlsó partján lakó lány járt az eszében... Semmi sem lehetett volna gyötrelmesebb; egészen közel volt hozzá, és mégis olyan távol. Vajon Kozeri megérti-e nehézségeit?...

A professzorok most kijelölték az évszakhoz és az alkalomhoz illő témákat, és máris mindenki dünnyögni kezdte a verssorokat. Niu már mindent elrendezett, hogy amint befejeződik a verselés, Kaoru segítségével elszökik* – ámde ekkor egy sereg csatlósa kíséretében megjelent Kurodo no Soso egyik bátyja, és közölte, hogy a császárnő parancsára csatlakozik a társasághoz. Mint kiderült, utánanéztek az udvari krónikákban, és nem találtak rá példát, hogy vérbeli főherceg csupán egyetlen magas rangú tiszt kíséretében ment volna el juharlombnézőbe, és úgy vélték, nem kívánatos erre precedenst teremteni. Kaoru és Niu persze bosszúsan fogadták az újonnan jött tolakodókat, és az ünnepség hátralevő része ezzel teljesen érdektelenné vált Niu számára. Mindenki jócskán ivott már, aztán ki zenélt, ki táncolt, ahogy kedve tartotta, és ebben az emelkedett hangulatban senki sem vette észre, hogy Kaoru meg Niu félrevonul. De mintha még most is kevesellnék Niu ellenőrzését: egy sereg alacsonyabb rangú udvaronc kíséretében megjelent a császárnő háztartásának felügyelője, és kifejezte abbeli reményét, hogy hazakísérheti őfenségét. Niu csüggedten állapította meg, hogy lám, haza nógatják, pedig még egy szót sem válthatott Kozerivel. Üzenetet küldött a lánynak: pontosan elmondta, mi történt aznap, és kifejezésre juttatta szörnyű csalódását. Levelében azonban híre-hamva sem volt megszokott kedvességének és gyengédségének – akárha egy teljesen idegen ember írta volna. Kozeri úgy vélte, hogy Niu érdeklődését úgyis teljesen lefoglalja zajos társasága. S ha most válaszol neki, alighanem kézről kézre adnák levelét. Elhatározta tehát, hogy nem válaszol.

Agemaki elnézte Kaorut és Niut barátaik körében, és most még inkább érezte, jómaga milyen kevéssé volna alkalmas arra, hogy ilyen társaságban éljen. Ami Kozerit illeti, Niu hosszú távolléte alatt sikerült elhitetnie önmagával: fájdalmas ugyan, hogy nem találkozhatnak, de aggodalomra nincs oka. Niu megmagyarázta, hogy ő nem hibás ebben, és úgy tetszett, hogy a fiatalember éppolyan feldúlt a helyzet miatt, akár jómaga. Ámde az a tudat, hogy itt mulatozik tőszomszédságukban, majd eltávozik anélkül, hogy legalább megpróbálta volna felkeresni, ez több volt, mint el bírt viselni. Pedig ha tudta volna, hogy Niu éppolyan izgatott, mint ő maga!

Ezen a napon szemlátomást a *hio* halak is felbolydultak, mert pompás zsákmány került elő a csapdákból. A halat különböző őszi levelekből összeállított tálcán tálalták fel, és Niu is igyekezett, hogy ki ne maradjon az általános ujjongásból. De talán még sohasem érezte magát ilyen rosszul ebben a társaságban, és mindössze arra futotta erejéből, hogy udvariasan viselkedjék,

Egyre a folyó túlsó oldalára bámult. Hacsi herceg különös gondot fordított fáira. De a hatalmas cédrusokat most burjánzó repkény lepte el, és még innen is látszott, milyen szomorkássá teszik a kertet.

Kaoru nagyon boldogtalan volt, valahányszor eszébe jutott, hogy pusztán az ő biztatására milyen készülődés folyhatott a túlsó parton álló házban.

A látogatók közül néhányan, akik annak idején, amikor Hacsi herceg még élt, elkísérték Niut Udzsiba, most arról kezdtek beszélni, milyen kedves volt akkor hozzájuk, és hogy halála milyen szörnyű veszteséget jelenthetett a két lány számára. Egyikük-másikuk megjegyzéséből kiderült, hogy tudnak valamit Niu és Kozeri kapcsolatáról. De azok közül is, akik ebben a tekintetben egészen tájékozatlanok voltak, számosan igen sokat tudtak a család egyéb dolgairól, ami elég meglepő, lévén hogy igen távoli és ismeretlen házról volt szó.

– A kisebbik lány roppant csinos – újságolta valaki a társaságnak –, és a tizenhárom húros citerán játszik. Az öreg hercegnek a zene volt a szenvedélye, és minden idejét az ő oktatására fordította.

– Kik egykor e kertet vidám tarkaságban virágozni látták, de szomorúan álldogálhatnak most e száradó ágak komor árnyékában!

Így szólt Kurodo no Soso költeménye; Kaoruhoz intézte, mert őt tekintette a család védelmezőjének.

– Tovatűnt a szépség, de ismét feltámadt a vörös lombban, majd újra nyoma veszett. Rólad beszélek, ó, cseresznyefa, te, a világ mulandóságának igazi tüköre!*

Ez volt Kaoru válasza, Kurodo bátyja pedig így folytatta:

– Mi talán kevésbé szomorúan hagyjuk el e juharfák terebélyes árnyát, mint ő,* kit egykor egy másik ősz ragadott el hegyi otthonából?

– Vajon eltávozhatott-e, hiszen a szikla kemény oldalán még oly bizonytalanul kapaszkodott meg a szívós maranta-gyökér?

Így szólt a felügyelő költeménye. A jelenlevők közül egyedül ő volt kortársa a megboldogult hercegnek; most mély meg-

indultsággal emlékezett meg róla, milyen volt Hacsi, amikor még mindketten ifjak voltak.

– Hegyi erdők szele, ne fújj vadul e szomorú kertekben, hisz úgyis annyira bánatosak ilyenkor, ősz utolján!*

Ez volt Niu költeménye. Szemébe könnyek gyűltek, amikor elmondta, és azok a vendégek, akik tudtak valamit Kozerivel való kapcsolatáról, eltöprengtek: lám, komolyabb a viszony, mint képzelték. Megértették, milyen fájó lehet Niu számára, hogy így elragadják innen, még módja sincs látni a lányt, és bármit megtettek volna érdekében, ha lett volna rá lehetőségük, ámde jóakarói tehetetlenek voltak ezzel az egyre szigorúbbá váló ellenőrzéssel szemben.

Kirándulásuk folyamán igen sok kínai költeményt írtak, és most azokból idéztek részleteket, de mondtak egy sereg japán verset is. Viszont olyan társaságban, ahol sűrűn körbe jár a pohár, és mindenki eléggé emelkedett hangulatban van, nem alkotnak költői remekműveket. Láttam ezeket a verseket, de egyet sem találtam köztük, amit érdemes lenne megőrizni.

A két lány észrevette, hogy a társaság hazafelé készül, majd hallották a fullajtárok távolodó, egyre halkuló kiáltozását is. Igen elszomorodtak, de velük búsult mindenki, aki részt vett a kárba veszett előkészületekben.

Agemaki most már szentül meg volt győződve, hogy igaz minden, amit Niuról beszélnek. Persze gyakran hallotta komornáitól, hogy „a hazugság az egyetlen dolog, amihez a férfiak értenek", és hogy szemrebbenés nélkül intézik a legszenvedélyesebb vallomást olyan nőkhöz is, akik jóformán nem is érdeklik őket. Agemaki azonban feltételezte, hogy ez csak olyan férfiakra áll, akik ugyanabba a társadalmi osztályba tartoznak, mint maguk a szóban forgó nők – az olyan embereknél természetes az effajta lehetetlen viselkedés; a jó nevelésű férfiaknak viszont magasabb erkölcsi elveik vannak; de azt is tudják, hogy rajtuk a világ szeme, és nem is mernek nem rendesen viselkedni. Úgy látszik, tévedett. Apja jobban tudta ezt: mindig fenntartással beszélt Niu jelleméről, és úgy vélte, nem jó annak, akinek dolga akad vele. A családba befogadni, ahogy tették, egyértelmű volt azzal, hogy maguk keresték a

bajt. Agemaki eltöprengett, mit is gondolhat Kaoru erről a helyzetről, amelyet éppen az ő mesterkedése idézett elő. Az volt egyetlen vigasza, hogy itt, Udzsiban, nincs senki, aki elég fontos volna ahhoz, hogy törődni kelljen vele, tud-e erről a kellemetlen helyzetről vagy nem. De bármilyen kevés respektus él is az emberben környezete iránt, nem valami kellemes, hogy amerre csak jár, gúnyos pillantásokkal találkozik . . . Annyira bántotta ez az egész dolog, hogy a szó szoros értelmében belebetegedett. Kozerit ugyan keserű csalódás érte, mert nem láthatta Niut, de nem volt hajlandó elhinni, hogy Niu minden gyengéd ígérete, fogadkozása merő képmutatás volt. A férfi azt állította, hogy azért nem látogathatja meg, mert megakadályozzák benne, és Kozerinek egyelőre el kellett ezt hinnie. De nem tudott vidámságot erőltetni magára, és Agemaki – mert állandóan figyelte húgát, és tépelődött balszerencséjén – tragikus búbánatot vélt látni rajta, jóllehet Kozeri csupán szomorkás volt és csalódott. Niu sohasem mert volna így bánni Kozerivel, elmélkedett Agemaki, ha húga úgy élne, mint mások, és azt a helyet foglalná el a társadalomban, amely származásánál fogva megilleti. E gondolat nyomán pedig még nagyobb aggodalom fogta el a saját jövője miatt, hiszen őt is pontosan ilyen veszélyek fenyegetik. Kaoru megígérte ugyan, hogy barátságuk olyan természetű marad, mint ő, Agemaki, kívánja – ámde ez egyáltalán semmit sem jelent. Kaoru ezt csak azért mondhatta, hogy kedvében járjon, de nyilván újra kezdődne minden. Bármennyire elhatározta, hogy távol tartja magától a fiatalembert, a legjobb esetben is keserves küszködés vár rá, végül pedig – ezt bizonyosra vette – valamelyik javíthatatlan, minden-lében-kanál vénség fondorkodása halomra döntheti tervét, hiszen egyéb sem jár a fejükben.

Most már tudta, miért mondogatta apjuk, hogy hajadonoknak a világgal való kapcsolatukban rendkívül óvatosaknak és körültekintőknek kell lenniük.

Az az igazság, hogy mindketten boldogtalanságra születtek. Szüleik elvesztése csupán a kezdetet jelentette. Kozeri jelenlegi helyzete egy része ennek a sorsnak, és mivel minden újabb csapás, mely őket éri, a túlvilágon csak újabb kín szüleiknek,

Agemaki elhatározta, hogy jómaga elmenekül az életből, mielőtt még beteljesülne tragikus sorsa. És részben ezért, részben mert igen rosszul érezte magát, egy falatot sem volt hajlandó enni.

Niu egyre azt gondolta, hogy hamarosan talál lehetőséget, és megszökhet a Palotából. A nehézségek azonban nagyobbak voltak, mint valaha. Ugyanis Jugiri legidősebb fia,* Udzsiból hazatérve, egyenesen bement a császárhoz és közölte: megfejtette, miért támadt Niuban az a hirtelen elhatározás, hogy Udzsiban megszemléli a juharleveleket; kétségtelen, hogy többek között ott is titkos és botrányos szerelmi viszonyt folytat. Azt is közölte, hogy Niu viselkedése – mert ilyen szégyenletes célra használta fel az őszi kirándulást – sok rosszalló megjegyzésre adott okot.

A császárnő sóhajtott egyet, a császár pedig igen haragosnak látszott.

– Teljesen elhibázott dolog ez – mondta. – Ez is csak azért eshet meg, mert megengedik, hogy hazamenjen és otthon lakjék,* amikor kedve tartja.

Szigorú rendszabályokat léptettek életbe, és Niut, állandó szolgálatra, áthelyezték a Palotába. Niu ekkor is kereken kijelentette őfelségeiknek, hogy Jugiri lánya, Roku no Kimi, cseppet sem érdekli, ámde ennek ellenére megkezdődtek az előkészületek a házasságkötésre. Kaoru hallott erről, és roppantul feldúlta a hír. Hát ez lett a vége mindannak az erőfeszítésnek, amit Kozeri érdekében tett! És elejétől fogva mindennek az ő furcsa természete az oka, mellyel balsorsa felruházta. Hacsi ugyanis azért választotta őt szeretett lányai gyámjául, mert feltételezte, hogy mentes minden emberi gyarlóságtól. Senki sem állíthatta, hogy Kaoru félvállról vette kötelességét. Senkinek sem fájhatott volna jobban a gondolat, hogy két ilyen rendkívül bájos, vonzó lány magányban és ismeretlenségben vesztegesse el életét, és valóban helytelen lett volna, ha ellenáll Niu szüntelen esdeklésének, és nem mutatja be – különösen mivel Niu éppen akkor ostromolta kérésével, amikor ő, Kaoru, azon törte a fejét, milyen úton-módon alapozhatná meg a lányok jövőjét. Természetesen nagyon bántotta

Agemakinak az a szándéka, hogy átjátssza őt húga kezére, és éppen ez késztette arra, hogy – bár elhamarkodottan – összeboronálja Kozerit és Niut. E szörnyű baklövés előtt még igazán megtehette volna, hogy a két lányt elhozza a fővárosba. De most már nem lehetett jóvátenni a bajt, és csak átkozhatta a saját szerencsétlen ostobaságát.

Niu semmitől sem szenvedhetett volna jobban, mint bearanyozott börtönétől. Mit mondjon vagy mit tegyen, hogy Kozeri higgyen benne? Szüntelenül dühöngött meg emésztődött, és világosan látszott rajta, hogy valamit forgat a fejében. Anyja végül is így szólt hozzá:

– Ha van valakid, akihez valóban ragaszkodsz, jobban tennéd, ha ide hoznád, és elfogadhatóan rendeznéd a dolgot. Apád halálával te leszel a trón örököse, ezért igen nagy jelentősége van annak, hogy a nép érezze: olyan ember vagy, akit komolyan lehet venni.

Egy esős napon, amikor a Palotában eseménytelenül telt az idő, Niu meglátogatta húgát, az Első Hercegnőt. A lány egyedül volt, és könyveket meg képeket nézegetett. Leült húgának paravánnal elkerített fekhelye elé. Beszélgetni kezdtek. Éveken át húga jelentette az eszményképét. Ugyan hol találhatott volna még valakit, aki az előkelőségnek és szelíd bájnak, a büszke tartózkodásnak és vidámságnak ilyen különleges keveréke? Ha van, akit hasonlítani lehet hozzá – gondolta –, az legfeljebb Rjozen excsászár lánya lehet: olyan dolgokat hallott róla, amik nagyon érdekelték, ámbár sohasem sikerült érintkezésbe lépnie vele. De most már . . . Ámbár ez igazán nem volt megfelelő pillanat, hogy ismét Udzsin töprengjen, és hogy másfelé terelje gondolatait, nézegetni kezdte a padlón heverő festménytekercset. Néhány sorozat volt híres asszonyokról és kedvesükről, s látható volt a környező táj: kertrészlet, vidéki ház – s minderről eszébe jutott egy sereg esemény, ami Udzsiban játszódott le. Egy pillanatra megfordult a fejében, hogy ezekről a dolgokról egy-két szót elmond húgának, és megkéri, a festményekből hadd küldjön el néhányat Kozerinek. Az egyik tekercsen az *Iszei történetek* képsorozata volt látható, s ahogy végignézte, ráakadt a két testvér, fiú és lány* históriájára. A

kép azt ábrázolta, amint a fiú citerára tanítja húgát. Niu kíváncsi volt, mi lehet az Első Hercegnő véleménye erről a képről. Kissé közelebb húzódott.

– Bár abban az időben élhettem volna! – mondta titokzatosan. – Manapság a lányok korántsem ilyen kedvesek a bátyjukhoz.

A lány eltűnődött, melyik képet szemlélheti Niu, de az már feléje is tartotta a tekercset.

A hercegnő a kép fölé hajolt. Haja előrehullott, és a vége kibújt a függöny rojtjai közt. Valóban nagyon vonzó lány! Milyen kár, hogy olyan esetleges valami, mint a születés, áttörhetetlen gátat emel közéjük!

– Milyen nehéz is elviselni, hogy üde, zsenge gyökeréről idegen ember keze szakítja le a virágot, amelyet én meg se érinthetek!

Niu ezt a költeményt mondta. Versével vagy semmit sem akart mondani, vagy valami olyat, amire gondolni is rettentő. A hercegnő tudta, hogy hölgyei közül többen egy paraván mögött rejtőznek, mivel nem volt idejük felkészülni, és restelltek találkozni Niuval. Ez csak növelte a hercegnő zavarát, és kísérletet sem tett arra, hogy válaszoljon. Talán jobb is így, gondolta Niu, hiszen maga is megbotránkozott volna, ha húgának felelete csak némileg is hasonlít a történet hősnőjének válaszához.*

Niu és az Első Hercegnő kedvence volt Muraszaki úrhölgynek, és gyermekkorukban sok időt töltöttek együtt az ő lakosztályában. Niu összes testvérei közül éppen vele volt együtt a legtöbbet. A császárnő bolondja volt a lánynak, és mindent megadott neki, amit szeme-szája kívánt. Valósággal bűnnek tartotta volna, ha a hercegnő komornái közül csak egy is nem ütötte volna meg a legmagasabb szintet, mind külsejét, mind pedig nevelését illetően, s ezért közülük igen sokan az ország legnagyobb méltóságainak házából kerültek ki.

Igazán meglepő lett volna, ha olyan gyülékony szívű fiatalember, mint Niu, nem udvarolgatott volna sokat, hiszen mióta fogságban tartották a fővárosban, a szokottnál is többet volt együtt ezekkel a csodálatos teremtésekkel. Ez nem jelentette

azt, hogy Kozeri iránt való érzelmei a legkevésbé is megváltoztak, de idejének java részét kitöltötte ez az udvarlás, és napok múltak el anélkül, hogy elkészült volna a Kozerinek szánt levél.

Udzsiban a várakozás feszültsége a tetőpontra hágott, és már mindenki azt mondogatta, ha hamarosan nem jön valami hír, kétségtelen, hogy vége az egész dolognak. Ekkor érkezett meg Kaoru: érdeklődni kívánt Agemaki után, mert hallotta, hogy betegeskedik. A lány nagyon legyengült, de nem volt lázas, sem eszméletlen, tehát tudott volna beszélgetni. Viszont örült, hogy betegségét ürügynek használhatja, és kiüzent, hogy senkit sem tud fogadni.

– Ha csupán más emberek beszámolóját akartam volna hallani Agemaki egészségi állapotáról – mondta Kaoru –, el sem indulok a fővárosból. Azért tettem meg ezt az utat, hogy a tulajdon szememmel lássam, kialakíthassam a saját véleményemet. Semmi más nem csillapíthatja aggodalmamat.

Agemaki végül is beleegyezett, hogy Kaorut bevezessék betegszobájába, és székét odategyék lefüggönyözött ágya mellé. Egyáltalán nem volt kedvére, hogy ilyen körülmények között látogatót fogadjon. De ha már itt volt Kaoru, nem akart barátságtalannak mutatkozni: arcából kisimította haját, majd elmondta szokásos üdvözlő szavait. Kaoru beszámolt róla, mennyire boldogtalan volt Niu, amikor a napokban visszavitték a fővárosba, és még csak nem is láthatta Kozerit.

– Tehát semmi okotok az aggodalomra – mondta. – Bizonyos, hogy Niu nem hibás a dologban.

– Már nem is ír – jegyezte meg Agemaki. – Úgy látom, hagytam, hogy Kozeri tönkretegye életét, mégpedig éppen olyan módon, amitől apánk óva intett bennünket. Szörnyű, mit tettem!

– Nehéz egy asszony élete, még a legkedvezőbb körülmények közt is – válaszolta Kaoru, és bizony nem valami jól érezte magát, amiért szerepe volt ebben a dologban. – Ha annyi tapasztalatod lenne az életről, mint nekem, megértenéd: bármennyire nehéz is Kozeri helyzete, valójában nincs benne semmi rendkívüli. Bennem nincs semmi kétség Niu végső szándékait illetően. Pusztán arra van szükség, hogy egy kis türelemmel legyetek. – Magában azonban eltöprengett, felhatalmazták-e arra, hogy Niu nevében ilyen kötelezettségeket vállaljon? Valójában őt magát is nagyon nyugtalanította az egész ügy.

Agemaki leginkább éjszaka szokott rosszul lenni. Kozerinek eszébe jutott, hogy nővérére esetleg rájöhet egy roham, s bizonyára nem szívesen venné, ha idegen tartózkodnék a szobájában. Ezért azt ajánlotta Kaorunak, hogy vonuljon vissza megszokott szállására. Kérését több idős hölgy is támogatta, ezért Kaoru kénytelen volt engedni.

– Azt hiszem, kissé udvariatlan dolog, hogy így kiküldtök – jegyezte meg Ben no Kiminek. – Éppen azért jöttem, hogy jelen legyek egy ilyen rohamnál, mert amit hallottam róla, nagy aggodalommal tölt el. Azt hiszem, csak örülhetnétek, hogy ilyen percekben kéznél van valaki, akiben megbízhattok.

Kaoru arra gondolt, helyes lenne, ha a betegért könyörgéseket tartanának, és szólt is erről Bennek.

Agemakit nyugtalanította, hogy ennyi erőfeszítést óhajtanak tenni életének meghosszabbítása érdekében, jóllehet igazán joga van hozzá, hogy őt magát is megkérdezzék – s ő semmi egyebet nem kíván, csak hogy engedjék békében meghalni. Tiltakozásba nem kezdhetett, mert az faragatlanságra vallott volna, de meg is hatotta, hogy Kaoru ennyire igyekszik megmenteni őt az életnek.

„Remélem, ma jobban érzed magad – írta másnap reggel Kaoru. – Mindenesetre nyomban átmegyek hozzád, és veled maradok, mint az elmúlt éjszaka."

Agemaki azt üzente, hogy egy idő óta napról napra csak gyengül, s így ma regggelre sem várt semmiféle javulást. Persze ha kedve van eljönni, ő mindent elkövet, hogy fogadhassa.

Kaoru felkészült rá, hogy valami szörnyű változást talál majd rajta, de amikor Agemaki ágyához közeledett, örömmel és megkönnyebbüléssel látta, hogy Agemaki valamivel jobb színben van, mint előző nap. Olyan közel ült le hozzá, amilyen közel csak lehetett, és mindenféléről mesélgetett neki. A lány

azonban hirtelen félbeszakította, és elhaló hangon közölte vele, hogy fárasztja. Talán később, a nap folyamán, ha egy kissé jobban érzi magát...

Kaoru azonban nem lézenghetett ott egész nap céltalanul; nagyon aggódott a lányért, de elhatározta, hogy visszamegy a fővárosba.

– Mindent nagyon megnehezít, hogy Agemaki ennyire távol lakik – mondta Ben no Kiminek. – Mihelyt elvihetjük, keresünk számára valami megfelelőbb helyet. Betegsége már önmagában véve elég indok erre a lépésre.*

Még üzent a Tanítónak, hogy Agemakinak szüksége lenne imáira, s azzal el is indult hazafelé.

Úgy esett, hogy Kaoru egyik kísérője udvarolt Agemaki valamelyik ifjabb szolgálólányának. Ez a férfi egy nap így szólt a lányhoz:

– Gondolom, hallottad már a legújabb hírt: véget vetettek Niu herceg kirándulásainak. Minden éjszaka jelentkeznie kell a Palotában. A bal kéz felőli miniszternek az a kívánsága, hogy a herceg vegye feleségül hatodik lányát. A hölgy már régóta szerelmes belé, és minden előkészület megtörtént, hogy még az év vége előtt megtartsák a lakodalmat. Niu hercegnek azonban esze ágában sincs feláldoznia szabadságát. Azt mondják, még a Palotában is egyre csak azon jár az esze, hogyan szórakozhat az udvarhölgyekkel. A császár és a császárnő minduntalan rendreutasítja, de ő rá se hederít. Az én uram szöges ellentéte a hercegnek. Ő semmi örömet nem csikar ki az életből. Némelykor eszembe jut, talán terhére is van, hogy sokat érintkezzék másokkal. Annál furcsább, hogy ide viszont gyakran eljön. Ámbár úgy mondják, ez az egyetlen kivétel...

A lány mindezt elmondta barátnőinek, és szájról szájra járt a hír, míg Agemaki fülébe is el nem jutott.

Ez már a vég! Agemaki eddig is meg volt győződve, hogy a Kozerival való kapcsolat Niu számára csupán egy a számtalan léha kalandja közül, de arról nem tudott, hogy a fiatalember ezzel igen befolyásos helyeken kompromittálta magát. Erről mindeddig egy árva szó sem hangzott el. Agemakiban hirtelen az a meggyőződés támadt, hogy Niu pusztán azért udvarolt, mert szívességet akart tenni Kaorunak. Annyi bizonyos, hogy Niu a lehető legszívtelenebb módon viselkedett. Agemaki már amúgy is igen erőtlen volt, de most, hogy hallgatta ezt az elképesztő hírt, az életvágy utolsó szikrája is kihunyt benne. Az nem érdekelte, hogy mit gondolnak az emberek. Le is hunyta szemét, és úgy tett, mint aki nem is hallja, mit beszélnek. Mellette ott feküdt Kozeri – ő viszont nem csupán színlelte az alvást. Az utóbbi időben ugyanis, hogy Agemaki számára az éjszaka volt a legnehezebb, Kozeri napközben sokat szunyókált. „Ez a szunyókálás, amelytől drága szüleim úgy óvnak..."* Agemakinak eszébe jutott a régi költemény. Elnézte alvó húgát, amint fejét behajlított karján nyugtatja, és szép haja elterül a párnán, és újra meg újra szemrehányást tett önmagának, amiért olyan könnyelműen megfeledkezett apja intelmeiről.

Vajon a létnek olyan körében van-e apjuk, hogy tudomást szerezhet helyzetükről? Ámbár világi emberként halt meg, bűneinek súlya nem lehetett akkora, hogy súlyosabb büntetésnek szánt állapotba szülessen bele.

– Küldj el értem! – szólalt meg Agemaki szenvedélyesen. – Hozzád akarok menni, bárhol vagy is. Ne hagyj el bennünket nyomorúságunkban. Ha már ébrenlétünkben nem láthatunk, legalább álmunkban keress fel bennünket!

Késő re járt. Kint a borús, terhes fellegekből eső zuhogott az erdőre, és üvöltött a szél. Egy hirtelen támadt szélroham megrázta a házat, s erre Kozeri felriadt. Világoskékkel szegélyezett sárga ruhájában, alvástól kipirult arcával, különösen vidámnak látszott, és valóban agyafúrt embernek kellett volna lennie, aki ebben a szép, jókedvű lányban meglátja egy szívettépő tragédia áldozatát.*

– Éppen apánkkal álmodtam – mondta. – Gondterhelten nézett felém, mint aki attól fél, hogy valami rettenetes esemény készülődik köröttem.

– Mióta csak meghalt, mindig szerettem volna vele álmodni, de egyszer sem jött el hozzám! – Agemaki zokogásban tört ki. Könnyei láttán Kozeri is sírva fakadt.

Jóval később, amikor már teljesen besötétedett, küldönc ér-

kezett Niu hercegtől. Egy pillanatra úgy tetszett, mintha a dolgok kedvezőbbre fordulnának.

– Válaszolj, kedvesem, mintha mi sem történt volna – utasította Agemaki, amikor látta, hogy Kozeri habozik, felbontsa-e a levelet. – Ha meghalok, meg kell tudnod védeni magad olyan emberek ellen is, akik Niunál is lelkiismeretlenebbek, és bizonyára kevesebb bajod lesz velük, ha tudják, hogy egy olyan rangos ember, mint Niu, bizonyos mértékig védelmébe vett. Azt hiszem, ilyen szempontból támaszod lehet.

– Ne is említs olyasmit, hogy bármelyikünk is előbb megy el, és itthagyja a másikat – könyörgött Kozeri. – Nem bírom elviselni!

És ruhája ujjával eltakarta arcát.

– Én is így éreztem apánk halálának gondolatára – szólt Agemaki. – És az ember mégis tovább él, éldegél egyik napról a másikra, egyszerűen azért, mert élnie kell. De most szeretném, ha gondolnál erre . . .

Behozták a lámpát, és Kozeri elolvasta Niu levelét. Valóban igen gyengéd hangú írás volt, de mintha egyre csak a régi szólamokat ismételgette volna.

„Mivel mindkettőnk feje fölött ugyanaz a viharfelhő tornyosul, miért, hogy az esős éjszaka mégis határtalanná növeli nyugtalanságomat?"

Így szólt Niu költeménye. ‚Az istentelen hónap minden esője . . ."* – Ilyen és más elcsépelt célzásokkal próbálta eltalálni a megfelelő hangot. Agemaki azonban mindenestül felületesnek tartotta Niu írását, és megint elszomorodott. Azon töprengett, hogy Niu nemcsak nagyon csinos, de azt is tudja, hogyan kellesse magát. Persze hogy Kozeri lépre ment. Nem kétséges, hogy az ő helyében más lány sem sejtette volna, valójában milyen kevés jelentősége van minden kellemkedő beszédének és figyelmességének.

Kozeri nagy feszültségben élt a hosszan tartó bizonytalanság miatt, de soha, egyetlen pillanatig sem hitte, hogy Niu ennyiben hagyja a dolgot. Olyan szentül hangzott minden ígérete, és – Kozeri szerint – annyira nem fért kétség érzelmeinek nagyságához . . . és ha feltételezi, hogy csupán játszik érzelmeivel, mi értelme lenne, Niu számára, hogy ilyen fölöslegesen elkötelezze magát?

A küldönc beüzent: nem várhat tovább, mert parancsa van, hogy még pirkadat előtt visszatérjen. Kozeri, hölgyeinek segítségével, ezt a költeményt írta: „Magányos dombjainkra naphosszat csak zuhog a jeges eső, és fent az égbolt egyre sötétedik." A verset egymagában küldte, kísérő levél nélkül.

Mindez a tizedik hónap utolsó napján történt. Egy álló hónapja nem járt Udzsiban! Niu elszörnyedt, milyen gyorsan múlik az idő, és minden éjszaka tervet kovácsolt, hogyan szökhetne meg – de folyton közbejött valami. A tizenegyedik hónap derekán még lehetetlenebbnek látszott, hogy el tudjon szökni, ugyanis a Goszecsi-tánc ebben az évben korábbi időre esett, Niu pedig csakhamar elmerült a palotabeli ünnepségekben, amelyek minden idejét és figyelmét lekötötték. Így aztán – bár akarata ellenére – még jobban kitolódott udzsi látogatása. Fölösleges mondani, hogy ez alatt a két hónap alatt sem maradt női társaság nélkül. Ennek ellenére folyton Kozeri járt az eszében, és nagyon boldogtalannak érezte magát.

– Mindketten nagyon szeretnénk, ha végre megállapodott életet folytatnál – mondta a császárnő egy nap, amikor Roku no Kimivel tartandó lakodalma előkészületeiről beszélt Niunak. – Ha van valakid, akibe nagyon beleszerettél, semmi akadálya, hogy mihelyt megnősültél, őt is idehozd, és illendően rendezd azt a dolgodat is . . .

– De nem nagyon sürgős . . . vagy igen? – kérdezte Niu. – Szeretném, ha lenne időm megfontolni a dolgot.

Kozeri semmit sem tudott a vele kapcsolatos tervekről, és most, hogy annyi hete várt már, hovatovább elfogta a kétségbeesés. Kaoru szintén megállapította, hogy ezek szerint Niu valóban javíthatatlanul csapodár természetű. Bizony megbocsáthatatlan a mód, ahogy Kozerivel bánik. S ettől kezdve egy időn át ritkán találkozott a két barát. Udzsival azonban Kaoru állandóan tartotta a kapcsolatot.

A tizenegyedik hónap elején Kaoru arról értesült, hogy Agemaki jobban van, és mivel rengeteg dolga volt, csaknem egy héten át senkit sem küldött újabb hírekért. Ekkor hirtelen

nyugtalanság fogta el: minden kötelezettségét félretette, és elrohant Udzsiba. Megállapította, hogy bár utasítása szerint a könyörgéseket mindaddig folytatni kellett volna, amíg Agemaki teljesen fel nem épül, a Tanító engedelmeskedett Agemakinak, amikor az elküldte őt azzal a kifogással, hogy állapota kielégítően javul. Valóban, a ház jóformán kihaltnak látszott. Ben no Kimi beszámolója sem hangzott megnyugtatóan.

– Riasztó tüneteket nem látunk – mondta az idős asszony –, és úgy látszik, nincsenek nagy fájdalmai. Viszont egy falatot sem eszik. Sohasem volt igazán erős, és mióta az a csalódás érte Niu herceg miatt – mert szemlátomást nagyon a szívére vette –, rá sem néz az ételre. Persze napról napra gyengül, és úgy látom, már nem bírja sokáig. Mi már semmit sem tudunk tenni érte. Bár ne éltem volna meg ezt a napot!... – És könnyekre fakadt.

– Ha valóban ilyen rossz a helyzet – válaszolta Kaoru –, helyesen tetted volna, ha idején értesítesz. Annyi dolgom volt az utóbbi napokban, hogy nem tudtam küldeni senkit. De nagyon aggódtam...

Agemaki ágyához sietett, de amint beszélt hozzá, látszott, hogy a lánynak nincs ereje válaszolni. Düh fogta el, mert nem értesítették, hogy ilyen súlyosra fordult Agemaki állapota. De mi haszna, ha csattog-pattog? Nyomban intézkedett, hogy a Tanító és egy seregnyi híres csodatevő – valahányat csak elérthetett – pirkadatkor nagyszabású szertartásba kezdjen, és felolvasást tartson a szent iratokból.

Kaoru számos csatlósa utánajött Udzsiba: volt is az udvaron nagy felfordulás, sürgés-forgás. Most, hogy ennyi férfi volt a háznál, a komornákban rég nem tapasztalt biztonságérzet támadt.

Alkonyatkor közölték Kaoruval, hogy a szokott helyen feltálalták vacsoráját. Kaoru azonban előbb újra fel akarta keresni Agemakit, hogy a tulajdon szemével láthassa, hogy van. Ott, ahol nemrég ő ült, most a recitálást végző papok tanyáztak, a szolgálók azonban paravánnal elkerítettek számára egy kis helyet az ágy másik oldalán: Kaoru oda vette be magát, és teljesen megfeledkezett az evésről. Kozeri attól tartott, hogy

Agemakit felizgatja a fiatalember tolakodása, de az volt az általános vélemény: Kaoru olyan viszonyban áll a lánnyal, hogy joga van tenni, amint kedve tartja, ezért nem is próbálták visszatartani.

Éjfél előtt, az utolsó váltáskor, megkezdődött a *Hokkekjo* folyamatos recitálása. Az erre a célra kiválasztott mind a tizenkét papnak gyönyörű hangja volt, és nagyon hatásosan recitáltak. A szomszéd helyiségben lámpa égett, de a beteg lány szobájára csaknem teljes sötétség borult. Kaoru fölemelte az ágy egyik függönyének sarkát, vállig bebújt és körülnézett. Agemaki ágyánál két-három öregasszony őrködött. Kozeri nénje mellett szokott feküdni, de most kisurranhatott, mert Kaoru látta, hogy Agemaki egyedül fekszik az ágyban. Megfogta a lány kezét, és kérlelte, próbáljon megszólalni.

– A fejem egészen tiszta – mondta Agemaki alig hallhatóan –, de nincs erőm beszélni. Miért, hogy olyan hosszú időn át nem jöttél el? Attól féltem, már nem is látlak többé...

Valóban ekkora jelentőséget tulajdonítana látogatásainak?

Kaoru megérintette Agemaki homlokát. Úgy érezte, tüzel.

– Azt hiszem, lázas vagy – mondta. – Csak tudnám, miért? Azt mondják, nemegyszer attól van, mert az ember boldogtalanná tett valakit.

És fülébe suttogva újra kezdte a maga szenvedéseinek történetét.

Agemaki nem bírta elviselni. Miért nem kíméli meg Kaoru ettől a gyötrelemtől? Miért? És ruhája ujjával elfedte arcát.

Milyen csendesen fekszik! Kaoru egy pillanatig azt gondolta, hogy mindennek vége már.

– Teljesen kimerülhettél, hiszen annyi éjszakán át virrasztottál – mondta most Kaoru Kozerinek, mihelyt az ismét megjelent. – Menj pihenni. Ma éjszakára felváltlak.

Rendes körülmények között eszébe sem jutott volna Kozerinek, hogy így magára hagyja Agemakival. De talán ilyen válságos helyzetben... Átadta helyét a fiatalembernek, de óvatosságból hallótávolban maradt.

Agemaki még most is eltakarta arcát ruhája ujjával, de tudta, hogy Kaoru közelebb húzódott hozzá és nézi. Mintha a

gondviselés küldte volna Kaorut, hogy neki gondját viselje – hasztalan lett volna szembeszállni a sorssal. Végül is a fiatalember igen együttérző és kedves. Agemaki el sem tudta képzelni, hogy ennyire megbízhatna bárki más férfiban. Niuban sem. Más tekintetben talán felette áll Kaorunak, de ebben nyomába sem léphet – Agemaki ezt biztosan tudta. Iszonyodott a gondolattól, hogy halála után Kaoru úgy fog rá emlékezni, mint kőszívű, hálátlan teremtésre. Elhatározta, nem fogja engedni, hogy Kaoru abban a hitben legyen, visszautasítja kedvességét. És mégis: Kaoru az éjszaka folyamán többször is behozatott az asszonyokkal húslevest meg más ételeket, abban a reményben, hogy sikerül rábírnia, egyék egy falatot – de minden igyekezete hasztalannak bizonyult. Ez a kudarc bántotta is, aggasztotta is Kaorut, mert meg volt győződve, hogy csak úgy menthetik meg a lányt, ha nyomban bele lehet diktálni valami ételt.

Egész idő alatt egyre tartott az írások recitálása. Hajnaltájban hirtelen felcsendült egy egészen új hang,* s roppant mély hatást keltett.

A Tanító is a házban töltötte az éjszakát, abban a reményben, hogy életszentsége folytán sikerül elűznie az ártó gonoszt. Rövid időre elszundított, de most fölkelt, és recitálni kezdett egy *daranit*.* Vékony, recsegő hangja volt, de érzett, hogy nagyon tudja a dolgát, és valahogy bizakodást ébresztett az emberben. Ezután érdeklődött Agemaki állapotáról, majd reszkető hangon beszélni kezdett az öreg herceggel való barátságáról.

– Megbizonyosodtam róla – mondta a Tanító –, hogy lelke már a Paradicsomba vezető útra lépett. De egy-két napja, éjszaka, látomásomban megjelent nekem éppen olyan alakban, mint itt a földön ismertük; azt mondta, bár sikeresen megszabadult minden földi kötöttségtől és szenvedélytől, van még egy rendezetlen dolga, ami makacsul elzárja előle az üdvösséghez vezető utat, és megkért, hogy valamiképpen legyek segítségére. Abban a pillanatban nem tudtam eldönteni, hogy mi lenne a legalkalmasabb szertartás, de mivel a templomban történetesen rendelkezésemre állt öt-hat pap, velük elkezdettem recitálni Amitabha nevét. Azóta azonban eszembe jutott, hogy a *Szadaparibhuta** lenne talán a leghatékonyabb, és intézkedtem, hogy végezzék el.

Sajnos, mindezt Agemaki füle hallatára mondta, és szavai szörnyű hatással voltak a lányra. Már az is elég baj volt, hogy ő és a húga apjuk életében akadályozták annak hitbuzgalmát, de szörnyű tudat, hogy apai szeretete még a túlvilágon is gátolja a herceg útját. És Agemaki szentül megfogadta: elmegy apja után, most, míg az két inkarnáció között van, s akkor együtt születhetnek meg az Üdvösség Honában.

A Tanító elhallgatott, és hirtelen kiment a szobából. A pap, akit elküldött a *Szadaparibhuta* elvégzésére, sorra fölkereste a környező falvakat, sőt még a főváros külső kerületeibe is eljutott. Hajnalban azonban heves vihar támadt, és kénytelen volt visszatérni.* Ekkor végezte el az utolsó tisztelgést,* mégpedig a Tanító előtt, aki a főkapunál várt rá. Kaorura nagyon hatott minden ilyen élmény, s így ezt a jelenetet is, de különösen a köszöntés befejező szavait, kimondhatatlanul megindítónak érezte.

Hirtelen azonban meghallotta, amint Kozeri odasuhan a lefüggönyözött ágy túlsó oldalához, hogy megnézze Agemakit.

– Ugye, csodálatos volt az ének? – kérdezte Kaoru. Felült és rendbe szedte ruháját. – Ezt a szertartást nyilvános ünnepeken sohasem végzik, pedig nincs még egy, mely ennyire hatásos lenne: „Szomorú, mint a madarak hajnali kiáltozása, melytől az ezüstös dér lerázódik szárnyukról."

Ha Kozeri Niuval találja magát szemközt, s az mondja e verssorokat, maga nyomban talál rá választ, jóllehet a férfi szívtelenül bánt vele. Kaoru és Niu ugyan furcsán hasonlítottak egymásra, de Kaoruval szemben mégsem tudta legyőzni félénkségét. Szerencsére Ben no Kimi ott állt a közelben, s így Kozeri, suttogó hangon, hozzá intézte válaszát:

– A madarak, kiknek jajszava bejárja a dérlepte partokat, tudják-e, milyen nagy szomorúság borult e házra?

Kevésbé alkalmas közvetítőt* képzelni sem lehetett volna, de nagyon szellemesen oldotta meg feladatát.

Ámbár Agemaki más tekintetben elzárta szívét Kaoru elől,

de az ilyen verses beszélgetésre már betegsége előtt határozottan kedvet kapott. Kozeri vonakodása láttán Kaoru még inkább látta, milyen pótolhatatlan veszteséget jelentene számára Agemaki halála.

A Tanító leírta, hogyan jelent meg látomásában Hacsi herceg: még egyre gyötri az a keserves aggodalom, amely e földön is gátolta lelki fejlődését, és csak úgy lebeg e világ és egy másik világ között. Mindez annyira feldúlta Kaorut, hogy bár Agemaki érdekében kísérői már száguldtak egyik szentélytől a másikig, mégis talált rá időt, hogy az öreg herceg üdvéért külön szertartást tartasson abban a templomban, ahol az meghalt.

Valóban, Kaoru egész idejét lefoglalta a számtalan engesztelő és megtisztító szertartás rendezése, és ezért elhanyagolta minden dolgát, közügyeket és magánügyeit egyaránt.

Ha Agemaki betegsége valóban valamely megsértett istenség műve, mindennek a sok erőfeszítésnek talán lett volna valami hatása; és főként az használhatott volna, ha jómaga hajlandó imádkozni a saját felépüléséért. Ámde a lány éppen azt érezte, hogy megváltása már nem is jöhetett volna jobb órában. Akarata ellenére történt, hogy bizalmas viszonyba került Kaoruval, és nem látta módját a szabadulásnak. Most ugyan látszott, hogy Kaoru komolyan szereti őt, de biztos volt benne, ha egy kis ideig együtt élnének, Kaoru rádöbbenne – így történt ez Niu és Kozeri esetében is –, hogy ő, Agemaki, nem felel meg várakozásának. Tudta, hogy ez a felismerés olyan helyzetet eredményezne, ami egyképpen fájdalmas lenne Kaoru és a maga számára. Agemaki eltökélte, hogy ha netán mégis felépülne, elmegy apácának, mivel bizonyos volt benne: ez az egyetlen út, hogy barátságuk tartós maradjon. Ámbár egy cseppet sem lenne könnyű végrehajtani ezt a tervet. Kétségkívül hiba lenne, ha említést tenne róla Kaorunak. Kozerit már meg is kérte, beszéljen erről a Tanítóval, és említse meg: hallotta, hogy olyan esetben, mint az övé is, nemegyszer jótékony hatása lehet, ha a beteg leteszi a fogadalmat. Agemaki terve azonban mindenkiből heves tiltakozást váltott ki. – Őkegyelmessége* már amúgy is elég nyugtalan – mondták.

Őrjöngene, ha csak megemlítenék neki a dolgot. Hogyan is juthatott eszébe?! Agemaki látta, hiába is ragaszkodnék elhatározásához, hiszen nem adják át üzenetét sem a Tanítónak, sem bárki másnak, aki segíthetne rajta.

Lassacskán elterjedt a hír, hogy Kaoru visszavonult Udzsiba, és most már naponta egy sereg látogató jött el tisztelegni. Mindenki előtt nyilvánvaló volt, hogy Kaoru legbensőbb érzelmeiről van most szó, ezért számos bizalmas embere könyörgő szertartást tartatott, mégpedig mindegyikük a maga költségére.

Kaoru egyik nap hirtelen arra eszmélt, hogy a fővárosban megkezdődött a farsang.* Udzsiban szörnyű volt az időjárás, naphosszat hóvihar dühöngött, és üvöltött a szél. Úgy hírlett, hogy a fővárosban nincs ilyen rossz idő. Kaoru némelykor eltöprengett: mi értelme, hogy itt lézeng? Miért gyötri magát azzal, hogy a tulajdon szemével végignézi azt, amit amúgy is tud: Agemaki meghal, anélkül, hogy felengedne iránta. De mihelyt eszébe ötlött, milyen megkönnyebbülés lenne számára, ha mindezt lerázná magáról, és megszabadulna ettől a feszültségtől, ettől a nyomasztó tehertől, nyomban feltámadt benne az emlékezés: a lány egyetlen szava, egyetlen pillantása földöntúli boldogsággal tölti el, bár tudja, hogy mindez lényegében milyen keveset jelent. Halvány reménység élt benne, hogy Agemaki talán magához tér, ha csak néhány percre is, és elbeszélget vele, mint régen – s ez a reménység fogva tartotta Udzsiban.

A nap éppen olyan örömtelenül ért véget, ahogy kezdődött.

– A hajnalra ismét hajnal következik, és a nappal sohasem jön el erre a vad hegyvidékre, ahol a fény koszorúját bánat felhője rejti.*

Ezt a költeményt mondta Kaoru. Úgy érezte, hogy csak elvesztegeti idejét. Pedig jelenléte valójában igen jó és megnyugtató volt mindenki számára.

Kaoru most is Agemaki ágya mellett ült. Most egy váratlan erős szélroham felcsapta az ágy függönyét, mire Kozeri óvatosan elvonult a hátsó szobába. Az Agemaki betegágyánál virrasztó két-három szolgáló történetesen csupa lehetetlen külsejű vénség volt, s ők is nagy sietve elvonultak.

– Hogy érzed magad? – kérdezte Kaoru, és az ágy fölé hajolt. – Igazán lehetne számomra egy szavad, hiszen annyit fáradoztam, hogy meggyógyítsalak. Minden erőddel igyekezned kell, hogy meggyógyulj! Ugye, megteszed? El sem tudom képzelni, hogyan tudnék élni nélküled.

Agemaki már órák óta eszméletlennek látszott, de még volt benne annyi erő és tudatosság, hogy amikor Kaoru feléje hajolt, ruhája ujját arca elé vonta.

– Némelykor, amikor kissé jobban érzem magam – mondta Agemaki –, szeretnék veled beszélni. E percben azonban lehetetlen. Nagyon gyenge vagyok . . .

Hangján valami nagy gyengédség érzett. Kaoru már nem bírt uralkodni magán: ámbár semmi sem volt annyira ellenére, mint a heves érzelmi kitörés, hangos, keserves zokogásban tört ki. Tudta, hogy hosszan tartó betegség idején az emberek sokszor minden vonzóerejüket elvesztik, és ez talán kevésbé fájdalmassá teszi számukra az elmúlást. Agemakira bámult, szinte remélte, hogy valami borzalmas változást lát majd rajta. Karja és keze feje persze nagyon sovány volt – egészében sem tetszett többnek holmi árnynál. De bőre, finom sápadtságában, szebb volt, mint valaha. Takaróját visszahajtotta, és fehér ruhájának hullámos redőibe burkolózva úgy feküdt, mint játékbaba a dobozában. Noha hosszú ideje volt már súlyos beteg, ápoltnak, rendezettnek tetszett; ellenben a körülötte levő nőkön – jóllehet ezek idejüknek felét arra fordították, hogy aggodalmasan vizsgálgatták magukat a tükörben – már meglátszottak az elmúlt idők okozta megpróbáltatások.

Kaoru Kozeriről kezdett beszélni. Azt remélte, hogy húga nevének említésével némi élénkséget csiholhat ki ebből a néma és mozdulatlan alakból.

– Ne számíts rá, hogy gondoskodni fogok róla – mondta Kaoru. – Valami azt súgja nekem, hogy ha te most elhagysz, nem sokkal éllek túl; és még ha egy ideig elélnék is, nem maradok sem itt, sem az udvarban – ez egészen bizonyos. Remetecellában töltöm el hátralevő napjaimat, messze innen, végtelenül magányos hegyek között.

Kozeri nevének említése nem maradt hatástalan. Agemaki kissé kitakarta arcát.

– Részben ezért kívántam, hogy helyettem vedd el Kozerit – mondta –, mert éreztem, hogy nem sokáig élek. Úgy éreztem, ezzel nem kevesebbet, hanem többet adok, mint amennyit kívánsz. Ha akkor hallgattál volna rám, milyen boldog nyugalommal halnék meg most! Mert semmi egyéb okom nincs, amiért félhetnék a haláltól.

– Lehetetlent kértél! – tiltakozott Kaoru. – Kívüled soha senki nem érdekelt; ennyi érzést soha nem is kínálhattam volna neked, ha a sors oly sokáig el nem zárja szívemet. Amit Kozerival tettem, nem lehet meg nem történtté tenni; de még most is azt hiszem, semmi okod, hogy aggódj miatta.

Így próbálta megnyugtatni, de jól látszott, hogy Agemaki nagyon gyötrődik. Kaoru még egyszer köréje gyűjtötte a csodatevőket. A leghatásosabb varázsigéket mondták el, a legsötétebb hatalmakat szólították, Kaoru pedig szenvedélyesen hívta Buddhát. De mintha az istenek elhatározták volna, hogy gondolatait egyszer s mindenkorra kiszabadítják a földi vágyak béklyóiból: minden egyes imája végeztével csak azt látta, hogy Agemaki egyre jobban összetöpörödik és hervad. Az öregasszonyok babonásan rettegtek a halottól, és az utolsó pillanatban elvonszolták nővére mellől Kozerit, aki a történtek láttán félájult volt.

Kaoru először azt hitte, álmodik. Miért ez a kiabálás, ez a zűrzavar? Agemaki eszméletlen – talán elájult. De nem lehet halott. Az ágy fölé tartotta a lámpát. A lány arca szebb volt, mint valaha. Úgy feküdt ott, mintha aludna. Lelke elszállt. De Kaoru hiába is gondolt arra, hogy mint rovar a gubóját, Agemaki is csupán a burkát hagyta itt. Úgy érezte, beérné a boldogsággal, hogy ezt bámulhatja. Agemaki homlokából valaki hátrasimította a haját. Ha Buddha azt akarja, hogy megrettent szívvel elforduljunk élettől és szerelemtől, miért tette a halált ilyen békéssé, ilyen széppé?!

Egy ideig kétségbeesetten imádkozott vigaszért. De honnan jöjjön a vigasztalás? Szinte megkönnyebbült, amikor belevethette magát a halotti szertartások és a temetés megrendezé-

sével kapcsolatos teendőkbe. De amikor eljött a nap, reszkető, bizonytalan léptekkel ment a halottvivők nyomában.

A nap folyamán Niu egyik részvétlevelet a másik után küldte. De az a tudat, hogy Niu, kellő időben, egyetlen gesztusával megmenthette volna nénje életét, Kozeri szemében teljesen értéktelenné tette elkésett figyelmességét. Kozeri eleinte semmiféle érintkezést nem óhajtott Kaoruval, annak ellenére, hogy a fiatalember azt állította: Agemaki kívánsága, hogy megossza vele gondjait. Amikor végre rávette a lányt, hogy fogadja, mindvégig szófukar maradt. Viszont sok olyan dolog akadt, amiben együtt kellett dönteniük, és Kaoru úgy érezte: most sokkal jobban megérti a lányt, mint ezelőtt. Kozeri igen jól ítélt meg minden gyakorlati kérdést; néha még elkövetett gyerekes hibákat, de egészében véve kiváló érzéke volt a dolgokhoz. Kaoru azonban úgy látta, hogy érzésvilág és gazdag képzelet dolgában nyomába sem léphet nővérének.

Egyszer, amikor Kaoru egész nap csak üldögélt, és elnézte a sötét égbolt alatt kavargó havat, alkonyatkor hirtelen kivilágosodtak a felhők. Kaoru felhúzta a redőnyt és kitekintett: olyan holdfény volt, amilyet csak tél végi csillogó éjszakán látni. A messzeségből halk harangszó hallatszott, jelezve, hogy megint elmúlt egy nap.

– Bárcsak arra járhatna a lelkem, túl a sötétség birodalmán, amerre a hold alászáll a nyugati égbolt tiszta terében.*

Ezt a költeményt mondta.

Dühöngött a szél. Kaoru ment, hogy leeressze a redőnyt. Kinézett: a hegyvonulat hósapkás csúcsai csillogtak a holdfényben; az árok fenékig befagyott, úgy fénylett, akár a csiszolt tükör. Bármilyen szép is a téli táj a fővárosban, hogyan lehetne ezzel összehasonlítani? Csak ne egyedül álldogálna az ablaknál, csak lenne vele valaki, aki ilyesmi láttán úgy érez, mint ő! Eszébe jutott a meséből ismert, varázslatos Havas Hegy: „Mert nélküled oly árva vagyok, varázslatosan elenyészne életem, akár a kietlen hegyek havában elvesző lábnyom!" Emlékezett, hogy egy fiú, valamikor régen, a messzi-messzi hegyekben, az ott tanyázó falánk démonok elé vetette magát prédának . . .* A hasonlat azonban szentségtörő,

mert a himalájai fiú elszántsága magasabb rendű sóvárgásból táplálkozott, hatalmasabb szenvedély volt, mint a földi szerelem.

Most maga köré gyűjtötte a ház népét, és bátorította őket, hogy beszélgessenek. A fiatalabb lányok közül sokan ámuldozó sóhajjal adóztak Kaoru kedvességének és finom tapintatának. Az idős asszonyok viszont újra csak csóválgatták a fejüket, merthogy a halál megfosztotta őket egy szép emberpár látásától.

– Ha szabad szólnom – jegyezte meg egyikük, amikor Agemaki betegségének okáról beszélgettek –, én azt hiszem, az volt az oka, hogy csalódott Niu hercegben – semmi más. Eltökélte, hogy nem mutatja húga előtt, mennyit szenved, és a szívébe zárt fájdalom okozta a szerencsétlenséget. Nem az a természet volt, aki megmutatja érzelmeit, de attól kezdve, hogy Niu herceg kezdett elhidegülni, szíve mélyén úgy érezte, nem érdemli meg drága apjának bizalmát. És ahogy teltek a napok, Niu pedig nem jött, éjjel-nappal bánkódott húga miatt, egy falatot sem evett, és végül sírba vitte szegényt a bánat.

Az öregasszony elismételte, mit mondott neki Agemaki betegsége alatt, és csakhamar mindenkinek könnyben úszott a szeme.

És mindez – minden jó szándéka ellenére – Kaoru műve volt. Ezerszer elátkozta a maga hiszékenységét, merthogy megbízott Niuban. Elégedetlen volt önmagával és általában a világgal, és morzsolni kezdte rózsafüzérét: az egész éjszakát buzgó imával töltötte. Hajnal felé egyszerre csak hangok szűrődtek be kívülről, a havas sötétségből, majd lódobogás hallatszott. Lehetséges, hogy ilyen késő éjszaka, ilyen viharban látogató jönne? Pedig nem álom volt – a papok is felrettentek a zajra. Egy perc múlva egy felismerhetetlenségig bebugyolált alak, akiről csak úgy pergett a víz, sietve besurrant a házba. Kaoru már az első zörgetésre felismerte Niu kopogtatását és elrejtőzött.

Niu tudta, hogy még nem múlt el a negyvenkilenc nap. Távol kellett volna maradnia – de alkalma nyílt a szökésre. Elviselhetetlenné vált aggodalma, s íme, megjelent, miután egész

éjszaka tévelygett a hóban, úttalan utakon. Ez bizonyára elég lesz arra, hogy feledtesse minden vétkét! Meglepetésére azonban üzenetet kapott, hogy Kozeri képtelen őt fogadni. Az igazság az volt, hogy megérkezése fájdalmasan érintette a lányt – mégpedig számos, egészen váratlan okból. Niu megjelenése azt bizonyította, hogy Agemaki tragikus magatartása az egész ügygyel kapcsolatban erőszakolt és fölösleges volt – s ez több volt, mint amit Kozeri e pillanatban el bírt viselni. De olyan érzés is motoszkált benne, hogy ez a látogatás – ha néhány héttel korábban jön – biztosan megmentette volna Agemaki életét – ez pedig végképp gyötrelmessé tette számára Niu elkésett megjelenését. De amikor a házban sorra-rendre mindenki Niu pártjára állt, Kozeri végre megenyhült annyira, hogy paraván mögül hajlandó volt beszélni vele. Niuból csak úgy dőlt a szó, amikor elbeszélte, hányszor akart szökni, de minden alkalommal kudarcot vallott. Kozerit szemlátomást mindez igen kevéssé érdekelte, és Niu kérdéseire annyira gyenge, halk hangon válaszolt, hogy a fiatalember komolyan megrémült. Csak nem emésztődik ő is halálra, mint szegény nénje? Aggodalma olyan nagy volt, hogy elhatározta: fittyet hány minden óvatoskodásra, és az egész napot Udzsiban tölti. Újra és újra kérlelte a lányt, hogy távolíttassa el a paravánt, Kozeri azonban azt válaszolta, most nem érez magában annyi önuralmat, hogy ezt megtegye.

Kaoru hallott a nehézségekről, és remélte, hogy enyhíthet a helyzeten, ha közbenjár Kozerinél.

„Tudom – üzente a lánynak –, Niuval kapcsolatban most egyre az lebeg a szemed előtt, hogy elhanyagolt. Nagyon is megértem, hogy úgy érzed: rászolgált a feddésre. De emlékeztetnem kell rá, hogy Niu nem szokta meg az ilyen szigorú rendreutasítást, és megeshet, hogy jobban szívére veszi, mintsem gondolnád vagy kívánnád."

Jóindulatú figyelmeztetésével csupán azt érte el, hogy a lány még jobban eltökélte: kitart szándéka mellett.

– Szörnyű ez – panaszolta Niu. – Mintha vadidegen lennék számodra. Úgy látszik, teljesen feledtél mindent, ami közöttünk történt.

Amint leszállt az éjszaka, a szél még jobban bömbölt. Kozeri tudta, hogy aki ezt nem szokta meg, egy szemhunyásnyit sem bír aludni. Niu esetében az lett volna az egyetlen orvosság, ha visszatér a fővárosba. De hogy ennek semmi jelét nem mutatta, Kozeri érte küldött, és ismét megengedte, hogy a paravánon át beszéljen vele. Niu égre-földre fogadkozott, hogy bármi jöjjön, soha el nem hagyja. Ámde e szenvedélyes fogadkozásait úgy mondta, mint a vízfolyás, és Kozerinek olyan érzése támadt, hogy nagy gyakorlata lehet benne. De más dolog elítélni Niut, amikor nincs jelen, s megint más ellenállni megnyerő, szeretetre méltó lényének, amikor itt van a közelben.

– Sok minden történt, s bizony rövidnek bizonyulna emlékezetem, ha bízni mernék a jövendőben. – A lány alig hallható hangon suttogta el a hevenyészett költeményt.

Niu megbántódott: úgy érezte, távolabb van a lánytól, mint a fővárosban töltött hetek alatt.

– Mivel elmúlt már a tegnap, és nem bízol az ígéretekben, csupán a mai nap maradt a gyengédségre . . . Az élet arra sem elég, hogy örüljünk mindannak, ami jót találunk egymásban – mondta Niu. – Hagyjuk hát a szemrehányást egymás hibáiért.

– Nagyon fáradt vagyok – szólt Kozeri, és eltűnt a belső szobában.

Minden egyébtől eltekintve, Niu sértve érezte magát hiúságában. Nem szokta meg, hogy faképnél hagyják. Nem a visszautasítás bántotta, inkább a mód. Kozeri persze gyászban van még – ő tette rosszul, hogy ilyen hamar eljött. De azért nem kellett volna úgy bánnia vele, mintha soha semmi közük nem lett volna egymáshoz. A harag és megalázottság könnyet sajtolt ki szeméből. Ámde éppen a saját háborgásából értette meg, mit szenvedhetett Kozeri, mert ő olyan sokáig távol maradt. Hamarosan már nem haragjában sírt, hanem mert elérzékenyült.

Később, amikor bement Kaoru lakosztályába, akaratlanul is meghatódott, de mulatott is azon, hogy Kaoru, házigazda módján, mindenkit odarendelt, és étkezésnél egy sereg hölggyel szolgáltatja ki magát. Niut azonban megdöbbentette, mennyire lesoványodott és megsápadt. Kétségtelen, hogy nagyon szen-

vedett vesztesége miatt. Hosszasan és komolyan elbeszélgettek. Kaoru egy pillanatig arra gondolt, hogy megmondja Niunak: Agemakihoz való kapcsolata valójában nem az volt, mint ő nyilván feltételezi. De mi értelme lenne, hogy önként megvallja tehetetlenségét? Valóban úgy volt, ahogy Niu első látásra megállapította: az utóbbi napok eseményei nyomot hagytak Kaorun – de nem előnytelen ez a változás. Bizony, kissé még idegesítette is Niut, hogy hosszabb időn át Kaorura kell hagynia Kozerit, mert el sem tudta képzelni, hogy akadjon fiatal lány, aki barátját ne találná roppant vonzónak – és megint terveket kezdett szőni, hogyan vihetné el a lányt a fővárosba, de valahogy úgy, hogy ne legyen baja belőle. Kozerit azonban roppantul bosszantaná, ha most hozná szóba a dolgot anyjánál, amikor éppen feszült a viszony kettejük közt.

Mielőtt még teljes tanácstalanságban visszaindult volna a fővárosba, könyörgőn, majd kedveskedve százszor is megpróbálta, hogy néhány meleg szót csikarjon ki a lányból. De hasztalan volt minden. Úgy látszik, Kozeri elhatározta, hogy egyszer végre éreztetni fogja Niuval, milyen az, amikor szívtelenül bánnak az emberrel.

Az év hóviharokkal végződött; zord idő járta a síkságon is – emberemlékezet óta nem volt ilyen telük. Udzsiban pedig akkora hótorlaszok álltak, hogy ki sem lehetett mozdulni. Kaoru szinte kábulatban töltötte napjait, s az volt az egyetlen elfoglaltsága, hogy ájtatosságokat tartott Agemaki lelkéért. Niu szintén bőkezűen küldött adományokat, hogy felolvasást tartassanak a szent iratokból. Kaoru azonban innen is, onnan is felszólítást kapott, ne temetkezzék el továbbra is Udzsiban. Barátai azt írták, remélik, hogy újév ünnepére hazajön. Kaoru belátta, hogy igazuk van, de mégis nagyon nehezére esett elmenni, nemcsak önmaga, hanem itteni barátai miatt is. Mert jól látta, megszokták már, hogy itt van a körükben, és most, hogy már egyházi és világi vendégeik sorra eltávoztak, még fájóbban hiányolják majd úrnőjüket, mint az első napok felfordulása, sürgés-forgása közepette. E szomorú idő alatt bizony jobban megismerhették őt, mint évek során át, amikor mindig nagy sietve jött, és rövidesen távozott; megtanulták

megbecsülni rendkívüli kedvességét és azt, hogy mások érzelmeit mindig tiszteletben tartja, még a legapróbb dolgokban is. Valósággal mélabúsak lettek a gondolatra, hogy elveszítik Kaorut.

Niu azt írta, nem tudja elviselni, hogy esetleg beláthatatlan időn át nem juthat el Udzsiba, ezért úgy rendezte a dolgot, hogy Kozeri „valahol a közelben" lakhasson. Valójában az történt, hogy a császárnő hallott Kaorunak Agemaki iránt való rajongásáról és nagy boldogtalanságáról, merthogy meghalt a lány. S mivel mindenki azt hangoztatta, hogy a két lány rendkívül hasonlít egymásra, valami azt súghatta neki, hátha Niu is így érez Kozeri iránt. Annyi bizonyos, hogy a császárnő hirtelen megenyhült, és nagy érdeklődést kezdett tanúsítani a dolog iránt. Bizalmasan azt tanácsolta Niunak, szállásolja el Kozerit a Nidzso-in nyugati szárnyában, s ott időnként meglátogathatja. Noha a császárnő őfelsége ezt nem mondta, nyilván úgy gondolta, hogy Kozeri udvarhölgy lehetne Niu nővére, az Első Hercegnő mellett. Niu ezt a megoldást korántsem tartotta megfelelőnek, de azért örült, mert bármi jobb, mint hogy Kozeri eltemetkezzék Udzsiban.

Kaoru a terv hallatán óhatatlanul némi csalódást érzett. A harmadik kerületben álló palotájának újjáépítése csaknem befejeződött. Szívfacsaró lett volna, hogy teljesen lakatlanok maradjanak az Agemakinak szánt szobák, ezért egy idő óta abban a gondolatban keresett vigasztalást, hogy végül is Kozeri oda költözhet. Niunak nem volt igaza ebben, pedig – a jelek szerint – feltételezte, hogy Kozeri és Kaoru között valami szorosabb kapcsolat van. Már régóta Kaorura hárult a lány ügyes-bajos dolgainak intézése, és jelenleg semmi sem mutatott arra, hogy felelősségének súlyosabb részét bárki is hajlandó lenne átvenni.

HETEDIK FEJEZET

A zsenge páfrány

„Tavasz ragyog le a romba dőlt falakra." Mint mindenütt, Udzsiban is kisütött a nap, ismét dalolt a fülemüle. Kozeri azonban ábrándozva üldögélt. Most üresnek látta a beköszöntő új évszak szépségét. Ami örömet jelentett virág, fa, madarak éneke, eddigi életében mindig megosztotta Agemakival. Valahányszor egyikük elkezdett egy költeményt, a másik fejezte be. S ahogy múlt az év, annyi gondolatuk, annyi ábrándjuk várt megfogalmazásra, hogy nem volt idejük eltöprengeni elhagyatott életük nyomorúságán és fájdalmán. De Kozerinek most senkije sem volt, akivel megossza örömét és bánatát. Teljesen összetörte ez a második vesztesége, még apja halálánál is jobban, hiszen azt Agemaki segített neki elviselni.

A Tanítótól levél érkezett. „Hogy érzed magad az új esztendőben? – írta. – Minduntalan mondok egy-egy fohászt jólétedért, és ebben a boldog évszakban megkettőztem imáimat." Csinos kosarakat küldött, tele zsenge páfránnyal meg ökörfarkkóróval, és azt írta, hogy mindezt egy fiú hozta neki áldozati ajándékul. „Mivel minden tavasszal megismételt áldozataimat érted is* ajánlom, úrnőm, hogyan feledkezhetnék meg erről a szokásról most, amikor zöldellnek a mezők, és megjelennek az év első zsengéi?" A költeményre és a levélre is ráírta a megjegyzést: „Őfenségének hangosan felolvasandó" – s ez bizony nem csoda, mert nagyon rossz volt az írása, s főként: a költeményt roppant esetlen, elterpeszkedő vonásokkal írta, meg se próbálta összekötni őket.* Kozeri azonban biztosra vette, hogy bármilyen egyszerű is a költemény, az öreg papnak rendkívül sok idejébe és erőfeszítésébe kerülhetett a megírása. Ahhoz biztosan nem fért kétség, hogy teljesen őszinte érzést fejezett ki, és nem pusztán ürügy volt, hogy bonyolult hasonlatokat meg szólamokat vethessen papírra – márpedig ügyes és műgonddal összehozott levelek láttán nagyon is gyakran támadt ilyen érzése.*

„Mivel az elhunyttal már nem oszthatom meg őket, az e hegyen termett zsengéket hadd indítsam útnak az emlékezés völgye felé."

A levél mélyen megindította Kozerit: könnyes szemmel újra meg újra elolvasta, és megajándékozta a küldöncöt.

Kozeri sohasem volt olyan karcsú és törékeny, mint Agemaki, de a legutóbb történt szomorú események következtében arcban nagyon lefogyott: szemre finomabbá vált, és Agemakihoz is jobban hasonlított. Asszonyaik állandóan együtt látták a két nővért, de eddig nem vették észre, hogy hasonlítanak egymásra. Most azonban gyakran megesett, hogy egy pillanatra feledték, mi történt, és Kozerit összetévesztették nénjével. Találgatták, vajon Kaoru nem vette-e észre a két lány egyre szembetűnőbb hasonlatosságát. Nagy kár, gondolták, hogy Kozeri másfelé kötötte le magát; hiszen látták, hogy Kaoru mennyire ragaszkodik mindahhoz, ami Agemakira emlékezteti, s így biztosak voltak abban, hogy ha Kozeri és Niu között nem volna ez a szerencsétlen kapcsolat, Kaoru most őhozzá, Agemaki hasonmásához és tükörképéhez, fordulna barátságért és vigasztalásért.

Kaoru csatlósai közül többen udvaroltak udzsibeli lányoknak, így szolgálóin keresztül Kozeri csaknem mindennap hallott Kaoruról. Úgy látszott, hogy a fővárosban nehezen tud visszazökkenni a régi kerékvágásba, és végül is csak egyszer-egyszer vett részt az újévi ünnepségeken, pedig főként az ünnepek miatt tért vissza. Kozerit meghatotta, hogy Kaoru ennyire ragaszkodik Agemaki emlékéhez, és iránta érzett ellenszenve tünedezni kezdett.

Ezalatt Niu egyre jobban zúgolódott a rangjával járó korlátozások miatt, és elhatározta, nem vesztegeti tovább az időt, hanem elhozza Kozerit a fővárosba. Mihelyt a Palotában lezajlott a lakoma meg más újévi szertartások, egy csendes, szép estén meglátogatta őt Kaoru, mert nagyon vágyott rá, hogy beszélhessen valakivel, aki ismerte Agemakit.

Niu az ablaknál ült, élvezte a szilvavirág illatát – ez volt a kedves virága –, és közben játszott tizenhárom húros citerán. Kaoru, arra haladtában, a fa egyik alsó ágáról letört egy

gallyat: ezt tartotta kezében, amikor belépett Niuhoz. Valóban bámulatos volt a virág illata.

– Külsőre igénytelenek e ki nem feslett bimbók, akár annak szíve, aki letörte – de belül nem sejtett illatot rejtenek.

Így szólt Niu költeménye, Kaoru pedig ezzel felelt:

– Óvatosan kell sétálnunk a kertben, mert ha rajta kapnak bennünket, amint letörünk egy illatos ágat, mindjárt kész a mélységes erkölcsi tanulság!

Találkozásuk igen eredményesnek bizonyult. Niu természetesen nagyon várta a legújabb udzsi híreket, Kaoru számára pedig nagy megkönnyebbülést jelentett, hogy elmondhatta Agemaki betegségének és halálának történetét és a maga azóta is tartó szenvedéseit. Nem kell azonban azt hinni, hogy Kaoru elbeszélése véges-végig komor volt. Mindig akadt valami, még a legvigasztalanabb körülmények között is, ami felajzotta képzeletét és mulattatta. Valóban, hosszú beszélgetésük folyamán éppen annyit nevettek, mint sírtak. Niunak, mint jó barátnak, megvolt az az előnye, hogy nem csupán a saját élményeihez voltak finom csápjai. Nem élt még ember, aki készebb lett volna könnyét hullatni más boldogtalanságának hallatán. Ráadásul, már beszélgetésük kezdetén, a fölébük boruló ködös égbolton is valami különös lágyság, enyheség érződött: úgy tetszett, mintha a tél már nagyon-nagyon messze lenne. Hirtelen azonban jeges szél kerekedett. Kialudt a lámpa, és egyszeribe hideg és sötétség vette körül őket. De jóformán észre sem vették, mi történik körülöttük; késő éjszakáig beszélgettek, s végül mégis az volt az érzésük, hogy a felét sem mondták el annak, amit akartak.

– Csak nem azt akarod mondani, hogy semmi más nem történt? – kérdezte Niu elcsodálkozva, miután meghallgatta Kaoru és Agemaki kapcsolatának történetét. Szerinte vagy arról lehetett szó, hogy Kaoru a legfurcsább ember a világon, vagy pedig – és a nők körül szerzett tapasztalatai alapján inkább erre gondolt – igen hiányos lehet ez az elbeszélés. Niunak azonban különleges érzéke volt ahhoz, hogy még olyan érzelmeket is megértsen, amelyek a maga természetétől teljesen idegenek, és hol egy részvevő szóval, hol valami bátorítás-

sal nemegyszer sikerült elűznie a bánat legsötétebb felhőit is. Ezúttal kitűnő alkalom kínálkozott e képességének felhasználására, de élt is vele, mégpedig eredményesen: Kaoru lassacskán olyan témákra tért át, amelyekről sohasem hitte volna, hogy bárki előtt képes lesz megpendíteni.

Niu viszont beszélt tervéről, hogy Kozerit elhozza a városba.

– Nagyon hálás vagyok, hogy ilyen szándékod van – szólt Kaoru. – Már attól tartottam, szörnyű hibát követtem el, hogy bemutattalak neki. Nem mintha úgy érdekelne Kozeri, ahogy te a jelek szerint feltételezed. De végül is ő az egyetlen lány a világon, aki emlékeztet Agemakira; természetes, hogy kapcsolatban kívánok maradni vele, és szeretnék segítségére lenni mindenben, amiben csak tudok.

Elmesélte Niunak Agemaki tervét, hogy hozzá akarta adni húgát; arról az éjszakáról azonban egy szót sem szólt, amikor a lány kiszökött a szobából, és Kozerit meg őt magukra hagyta az „ivaszei erdőben".*

Szíve mélyén azonban érezni kezdte, hogy bármennyire hasonlít is Kozeri Agemakira, a dolgok mai állása szerint ebből számára nem sok vigasz fakad. Valójában szerepet kellene cserélnie Niuval. De már késő. Mindennek úgy kell maradnia, ahogy van; ha csak a legkisebb gyanú is lábra kapna, roppant kényes és kellemetlen helyzet teremtődne, ezt pedig mindenképpen el kell kerülnie.

Valóban nagyon boldog lett volna, ha talál valakit, aki helyette segítségére lenne Kozerinek a költözésnél. Sajnos, ilyen embere nem akadt, és így magának kellett lebonyolítania, ahogy éppen tudta. Udzsiban a fiatalabb komornák és cselédek, akiket kiválasztottak, hogy Kozerit elkísérjék a fővárosba, természetesen nagy izgalomban számolgatták a napokat. Kozeri ellenben nem lelkendezett. Sosem volt más otthona. Valahányszor arra gondolt, hogy itt hagyja pusztulni a házat, mely minden hátránya ellenére mégis oly kedves szívének, kimondhatatlan szomorúság fogta el. Kozeri úgy érezte, hogy még sokáig kibírná jelenlegi életmódját, a magányt és az egyhangúságot – Niúnak azonban más volt a véleménye. „Úgy szeretlek, hogy jobban nem is lehet – írta –, de attól tartok, még az

én szerelmemet is megfojtanák a nehézségek, hiszen olyan keservesen tudlak elérni távoli lakóhelyeden. Te egyszer sem tetted meg ezt az utat, így nem is tudhatod, mekkora feladat."

Kozeri el is ismerte, hogy igen terhes lehet Niunak ilyen messzire eljárnia, viszont egy szemernyi hajlandóságot sem érzett, hogy elhagyja a helyet, amelyet ismert és szeretett.

A költözködést a második hónap elejére tűzték ki, és ahogy közelgett az idő, Kozeri fától fáig vándorolt, és elmerengve bámulta a rügyeket: kibomlottan már nem fogja látni őket. Hát elhagyja ezeket a dombokat, amikor már lassan-lassan kezd felszállni a köd! Elmegy idegen emberek közé, olyan világba, amit sohasem látott. Mindez rettegéssel töltötte el Kozerit. Az udvar – a maga mustrálgatásával, ezer idegen szokásával – sohasem válik otthonává. Félelméről senkinek sem beszélt, de naphosszat egyébre sem gondolt. Most ért véget háromhónapos gyásza. Valami érzéketlenséget érzett ebben a szomorúság végét jelző, felszínes megtisztulásban. Mivel anyját nem ismerte, Agemaki pedig jóformán az anya szerepét töltötte be mellette, úgy érezte, többel tartozik neki, nem csupán a szokás diktálta, szűkre szabott gyászidő megtartásával. De látszott, hogy erről szó sem lehet: most már titokban kell gyászolnia.

Kaoru szertartásmestereket küldött, hogy felügyeljenek a megtisztulási szertartásra, de kocsikat és fullajtárokat is rendelkezésre bocsátott a költözködéshez.

„Mihelyt meghasad a tél köntöse, a hegyek fölött csillogó köd máris azt hirdeti: itt az idő, hogy felöltsük a tavasz virágos ruháját." Így szólt Kaoru költeménye, és valóban, pompásan összeválogatott tarka ruhákat küldött Kozerinek. De gondoskodása ezzel még nem ért véget. Kozerinek illő ajándékokat kellett adnia az uraknak, akik elkísérik útjára. Kaoru erre a célra nem szánt feltűnő vagy nagy értéket jelentő ajándékokat, de gondosan kitervelte, kinek mi lenne alkalmas, és arra is volt gondja, hogy Kozerinek még némi készlete is maradjon.

Létezhet-e még valaki, aki ilyen hűséges gondoskodást tanúsít minden lehető alkalommal?

– Saját bátyád sem tehetne többet érted – jegyezte meg valaki Kozerinek. Látszott, hogy Kaoru hódolata gyakorlati dolgokban is mennyire komoly, s ez nagyon nagy hatással volt a megállapodottabb, idősebb komornákra. A fiatalabbak viszont megállapították, hogy Kaoru barátságának vannak egyéb oldalai is, amiket Kozeri nagyon fog még nélkülözni.

– Megszokta, hogy itt gyakran láthatta – mondták. – Ezentúl persze másként lesz, és Kozeri bizonyára ezt érzi majd meg elsősorban. Kaoru mindig olyan jó volt hozzá.

Maga Kaoru a költözködést megelőző napon kora reggel érkezett Udzsiba. Nyomban betessékelték régi szállására. Meg volt győződve róla, ha Agemaki élne, eddig már megszokta volna, hogy mint szerelmese közeledik feléje. Különös volt arra gondolni, hogy hosszú idővel ezelőtt, amikor Niu még meg sem jelent a színen, jómaga épp így el akarta költöztetni Agemakit, ahogy ma Kozeri útjára készülnek. Furcsa elevenséggel feltámadt emlékezetében, mi mindent tett vagy mondott Agemaki ebben a házban, ahol talán most fordul meg utoljára. Most már nem úgy látta, hogy a lány viselkedése ellenszenvről tanúskodott. Elsősorban a saját félénksége emelt gátat közéjük – hiszen ilyen dolgokban képtelen volt erélyesen célra törni. Eszébe jutott az a repedés az ajtón. Most is megvolt. Szemét odatapasztotta, de valamit elébe tehettek, mert semmit sem látott. Ellenben nagy zokogást hallott bentről.

A költözködés előkészületei közepette Agemaki komornáinak minduntalan eszükbe jutott halott úrnőjük. Kozeri pedig szüntelen sírástól kábultan feküdt, és képtelen volt gondolni a másnapra tervezett költözködésre. E pillanatban levél érkezett Kaorutól. Azt írta, hogy Udzsitól való hosszú távolléte alatt sokat aggódott Kozeriért, s így nagyon örülne, ha nyugodtan elbeszélgethetnének. „Nagyon szeretném – írta –, ha még ma sor kerülhetne egy barátságos, fesztelen találkozásra. Képzelheted, milyen érzelmekkel tértem vissza ide a jelenlegi körülmények között." Kozeri nem akart barátságtalan lenni, de Kaoru valóban nagyon alkalmatlan pillanatot választott ki. Minden a feje tetején állt – Kozeri aligha tudta, mit tesz, mit beszél. Úgy érezte, nem lesz képes értelmes és összefüggő választ adni Kaoru kérdéseire. Szolgálólányai azonban mind a

lelkére beszéltek, ne legyen rideg Kaoruhoz, s így végül magához kérette, és a félig nyitott ajtón beszélgetett vele. Kozerit csodálatba ejtette Kaoru szépsége. Elfelejtette talán, hogy milyen csinos volt, vagy néhány hét alatt valóban ennyire megváltozott volna? Igaz, Kaoru mindig is remek ízléssel öltözködött – ez is hozzájárulhatott a dologhoz. De annyi bizonyos, hogy Kozeri elámult. Kaorut pedig az vonzotta, hogy a lány azonnal Agemakiról kezdett beszélni.

– Ma ne beszéljünk szomorú dolgokról – jegyezte meg Kaoru. – Néhány nap múlva visszaköltözöm saját palotámba. Egészen közel van a Nidzso-inhez, ahol te leszel, és ha az ember ilyen közel lakik valakihez, mindig akad egy-egy üres perc. Hiszen ismered a közmondást: „A szomszédok derűreborúra megjelennek." Ami engem illet, boldog leszek, ha továbbra is segíthetlek, és elláthatlak tanáccsal, mint eddig is tettem, de nem tudom, hogy te óhajtod-e ezt. Az embereknek igen eltérő a véleményük ilyen dolgokról, jómagamnak pedig nincs erről kialakult nézetem.

– Túlságosan felkavar, hogy el kell hagynom igazi otthonomat – mondta Kozeri zavartan, el-elcsukló hangon –, s így nem is tudok gondolni rá, milyen előnyökkel jár majd, hogy a fővárosnak ugyanabban a részében fogunk lakni.

Fáradt hanghordozása Kaorut nyomban Agemakira emlékeztette; viszont semmiképp sem akart bizalmasabb hangra áttérni, sőt olyan udvariasan és kimérten viselkedett, ami furcsa ellentétben állt az elszalasztott lehetőségek éjszakáján* tanúsított viselkedésével.

A lány ablaka előtt vörös szilvafa állt: színe és illata egyaránt elbűvölő volt. Még a fülemüléket is ellenállhatatlanul vonzhatta, mert egy-egy percre elszálltak más fára is, de dalolni mindig visszatértek. Minthogy Kaoru és Kozeri beszélgetésén teljesen az az érzés uralkodott, hogy ez a tavasz már nem olyan, mint régen,* hely és idő egyaránt olyan volt, melynél megindítóbbat keresve sem találhattak volna. Hányszor, de hányszor elüldögélt itt Kozeri, és Agemakival együtt bámulta a fát! Szépsége hányszor száműzte szívükből gondjaik és szenvedéseik keserűségét!

– A sors vihara messzire sodorta annak lelkét, ki bámulta e fát, de illatában most is itt időzik, úgy mint rég. – Bágyadtan, el-elcsukló hangon ezt a költeményt suttogta Kozeri. Kaoru gyengéden elismételte a szavakat.

– Rég tovalibbent ruha ujja érintette meg, s ettől a fa oly ismerős illattal terhes, hogy alig tudom elhinni: nem az én kertem várja.

Ezzel a verssel válaszolt Kaoru. Hirtelen mozdulattal letörölte kibuggyanni készülő könnyeit, de nem mert tovább beszélni.

– Engedd meg, hogy gyakran eljöjjek, és így elbeszélgessek veled – szólalt meg váratlanul. Néhány kérdést tisztáztak még a másnapi utazással kapcsolatban, majd elhagyta a szobát.

A költözködés és a birtok további kezelése ügyében még sok minden elintéznivaló akadt. A házat a szakállas őr gondjaira, a föld művelését pedig azokra az emberekre bízta, akik ott laktak a közelben, az ő birtokán. Minden gyakorlati kérdést gondosan megbeszélt, majd Ben no Kimiért küldött. Mélyen megrendült, amikor megtudta, hogy az idős hölgy már letette fogadalmát. Arról volt szó, hogy Ben no Kimi el fogja kísérni Kozerit a fővárosba. Ben azonban félt attól, hogy új ismeretségeket kössön. Azok nem tudhatják, milyen volt ő, mikor még jobban bírta magát, és bizonyára éreztetnék vele, hogy eljárt fölötte az idő.

– Ha nem visz el a halál – mondta –, kénytelen vagyok még egy ideig itt tengődni; de nincs értelme, hogy bárki is megtudja: még a világon vagyok.

Ben eleinte vonakodott találkozni Kaoruval, de a fiatalember ragaszkodott hozzá, hogy jöjjön be. Ben azután sokáig ott üldögélt, és mesélgetett a régi időkről.

– Egyszer-egyszer persze el kell jönnöm ide, hogy megnézzem, rendben van-e minden – szólt most Kaoru –, és nagyon szomorú lenne, ha már senkit sem találnék itt; így hát különösen örülök, hogy erre határoztad el magad.

– Némelykor úgy látszik – mondta az asszony –, hogy minél inkább szeretne valaki megszabadulni az élettől, annál jobban megkapaszkodik benne az élet. Amikor úrnőm elhagyott,

úgy éreztem, azért tette, hogy utolsó ürügyemet is elvegye, de hogy nap nap után mégis tovább tengtem-lengtem, nemcsak magamat kezdtem meggyűlölni – ehhez mindannyiunknak jogunk van –, de megutáltam a világot és benne mindent: reggeltől estig már egyebet sem teszek, mint dohogok és siránkozom, pedig tudom, hogy ez nagy bűn.

Nagyon nehéz volt vele zöld ágra vergődni; Kaorunak azonban lassacskán sikerült egy kissé kizökkentenie gyászos kedélyállapotából. Bennek, magas kora ellenére, nemrég még szép hajkorona díszítette fejét, de hogy levágták, arckifejezése annyira megváltozott, hogy első pillantásra egészen döbbenetesnek tetszett. Kaoru azonban végül is megállapította, hogy az asszony ebben a viseletében valóban fiatalabbnak és előkelőbbnek látszik. Azon tűnődött: vajon nem lett volna érdemes Agemakinak is megtennie ezt a lépést? Úgy látszik, ez néha új életet önt az emberbe. Agemaki mindenesetre eljutott volna vallásának mélyebb megértéséig, Kaoru pedig boldog lett volna, ha ezekről a dolgokról beszélgethet vele. Irigyelte Ben no Kimit. Egyedül ő valósította meg azt, amiről ő maga és olyan sokan mások csupán beszéltek. Kissé félretolta a paravánt, amely mögött az asszony ült, és hosszú ideig komolyan elbeszélgetett vele. Az asszony szellemileg egyáltalán nem hanyatlott, és kifejezésmódján világosan látszott, hogy valamikor finomabb teremtés lehetett, mint mostani külseje mutatta.

– Jobb lenne az öregeknek, ha belefúlhatnának saját könnyen pergő könnyeik árjába, mintsem megérjék, hogy mindazok, kik drágák szívüknek, előttük szálljanak a sírba!

Ben ezt a költeményt mondta.

– Aki vízbe fojtja magát, nagyobb bűnt követ el, mint aki zsörtölődik – tiltakozott Kaoru. – Ha így beszélsz, sohasem fogod elérni a Túlsó Partot, sőt: a kárhozat feneketlen mélységébe süllyedsz. Az ember igyekezzék úgy szemlélni a világot, hogy az csak saját szemszögéből nézve valóságos, ezért nem is alkalmas arra, hogy bennünk visszavonhatatlan érvényű érzelmeket keltsen.

Kaoru olyan sokáig beszélgetett Bennel, hogy már igen késő

sőre járt. Bár semmi kedve sem volt hazatérni, úgy érezte, bántaná Niut, ha itt töltené az éjszakát, ezért a sötétségben útra kelt a város felé.

Ben beszámolt Kozerinek Kaoruval folytatott beszélgetéséről, és persze ismét csillapítani, vigasztalni kellett az öregasszonyt. Főként az ingerelte, hogy Kozeri komornái – akik közül sokan semmivel sem voltak fiatalabbak nála – hozzájuk semmiképp nem illő, cicomás haszontalanságokat varrogattak, és szemlátomást számolták a perceket, amikor a császári udvarba léphetnek. Pedig lehetetlen, hogy ezzel kapcsolatban ne élt volna bennük némi aggodalom.

– Én nem vagyok alkalmas az ilyesfajta életre – vigasztalta Kozeri. – Valószínű, hogy hamarosan újra viszontlátsz. De azért jó lett volna, ha velem jössz, hiszen tudod, milyen nehezen nélkülözlek még olyan rövid időre is, amit előreláthatólag az udvarnál töltök. Szerencsére nem olyan rendbe léptél, amely ragaszkodik a szigorú elvonultsághoz, tehát egyszer-egyszer így is nyugodtan eljöhetsz hozzám látogatóba, mintha világi ember lennél.

Ezután kettesben átnézték Agemaki holmiját; sok mindent félretettek, ami mind Ben gondjaira maradt.

– Tudom – mondta Kozeri –, hogy te sokkal jobban szívedre vetted halálát, mint a többiek. Kétségtelen, hogy valamelyik korábbi életetekben már ismerhettétek egymást. Ha erre gondolok, különösen ragaszkodom hozzád...

E szavakra az öregasszony megint olyan keserves sírásban tört ki, mint egy újszülött csecsemő.

A következő nap korai órái nagy rendezkedés, takarítás közepette teltek el. Egyszerre csak megérkeztek a kocsik. A kíséret igen impozáns volt: csupa magas rangú, többnyire a negyedik és az ötödik rangosztályhoz tartozó udvari tisztviselőkből állt. Niu roppantul szeretett volna személyesen eljönni, de ezzel nagyobb ügyet csinált volna az egészből, mint e percben kívánatos, s így kénytelen volt az udvarban maradni – leplezgethette nyugtalanságát, ahogy éppen tudta. Kaoru csatlósai közül sokan csatlakoztak a kíséréthez, sőt ő maga készítette el az utazás és a költözködés részletes tervét is, és különös

előrelátással és gonddal mérlegelt minden eshetőséget. Ezzel szemben Niu csupán nagyvonalú és általános utasításokat adott.

– Nemsokára lenyugszik a nap! – kiáltották bent a házban, de kint az udvaron is.

Konzeri beszállt a kocsiba, és sötét sejtelmek közepette azon töprengett, vajon milyen sors vár rá.

– De örülök, hogy nem öltem magam sem ebbe, sem más folyóba! – kiáltotta az egyik udvarhölgy, aki Kozerivel tartott. Tréfás célzásnak szánta ezt Ben no Kimi bánatos versére.

A hölgy örvendezése, hogy hátat fordíthat Udzsinak és minden itteni emlékének, pattanásig feszítette Kozeri amúgy is megviselt idegeit.

– Nos, igen – mondta egy másik hölgy –, mindnyájan örülhetünk, hogy így fordultak a dolgok, de azért nem kell felednünk, ami volt s elmúlt.

Mindketten már régóta a házhoz tartoztak, és hűségesen szolgálták Agemakit. Most azonban annyira lefoglalta őket a kezdődő kaland, hogy gondosan ügyeltek, nehogy Agemaki nevének említésével megzavarják kellemes ábrándjaikat.

„Milyen közönyösek is az emberek!" – gondolta Kozeri, és nem vett részt a most meginduló társalgásban.

A távolság sokkal nagyobb volt, mint gondolta, és amikor nagy kínnal áthaladtak a meredek és veszélyes hegyi ösvényeken, kezdett rájönni, hogy Niu korántsem túlozta az út nehézségeit – pedig ő ezt hitte –, sőt jövetele rendkívül nagy ragaszkodásról tanúskodott. Az őszi hold felhőtlen, de finom ködtől fátyolos égboltról sütött alá. Kozeri azonban – mivel egyáltalán nem szokott az utazás fáradalmaihoz – annyira kimerült, hogy nem is tudott gyönyörködni a környező táj szépségében.

– Félek a világtól és útjaitól! Bárha megtehetném, hogy mint a hold, mely a hegyoldalról hág a magasba, újra a hegyekbe térjek vissza!

Ezt a költeményt suttogta el. Úgy érezte, hogy az utóbbi évek minden nyomorúsága és baja eltörpül a rá váró ismeretlen élet kínzó bizonytalansága és félelmetessége mellett. Már késő éjszaka volt, amikor megérkeztek. Kifogták az ökröket, és a kocsikat végigvontatták a ragyogó épületek előtt, amilyeneket Kozeri még álmában sem látott. Niu már lázas türelmetlenséggel várta, és egy szempillantás alatt ott termett kocsija mellett: kézen fogta a lányt és bevezette a palotába.

A számára kijelölt lakosztály pompásabb már nem is lehetett volna, és még az udvarhölgyeinek szánt szobákat is finom ízléssel és nagy gonddal rendezték be. A fogadás valóban minden tekintetben tökéletes volt; Kozeri környezete az első pillanattól kezdve láthatta, hogy minden aggodalmuk fölösleges: úrnőjük igazán szerencsés, mert a legelső helyet fogja betölteni ebben a házban. Feltevésüket hamarosan megerősítette, hogy a házban és házon kívül mindenki tiszteletteljes magatartást tanúsított iránta.

Kaoru most azt remélte, hogy e hónap huszadik napján beköltözhet a harmadik kerületben álló palotájába. Minden nap elment megnézni, hogy halad a munka, és mivel a Nidzsoinnek* úgyszólván a tőszomszédságában járt, késő éjszakáig ott várakozott, hogy értesülést szerezzen Kozeri szerencsés megérkezéséről.

Csatlósai, akiket a lány kíséretének kiegészítésére kölcsönadott, ott találták Kaorut épülő házának vályogfala mellett; azonnal beszámoltak Kozeri költözködéséről és rendkívül ünnepélyes fogadtatásáról. Kaorut bizonyára nagyon bántja, ha azt kellett volna hallania, hogy hűvösen fogadták Kozerit. És most mégis sokkal kevésbé örült a jó fogadtatás hírének, mint maga is várta. Nála jobban senki sem tudhatta, milyen képtelenség, hogy ő – az adott körülmények közt – netán féltékenységet érez; de nem is erről volt szó. Egy dologban azonban bizonyos volt: ha életének ezt a részét újra élhetné, egészen másként intézné ügyeit!

Sajnos, Jugiri ugyanebben a hónapban határozta el, hogy lányát, Roku no Kimit, elküldi az új palotába. Minthogy Kozeri pontosan ekkor érkezett meg a Nidzso-inbe, ezt Jugiri szükségképpen úgy tekintette: Niu megkísérli, hogy keresztezze tervét. Niu semmiképpen sem akart ujjat húzni ilyen hatalmas személyiséggel, és volt benne annyi óvatosság, hogy ne szakítsa meg Roku no Kimivel folytatott levelezését. A lány avatása nagy

eseménynek számított: már jó előre nagyon sokat beszéltek róla, és az egész udvar élénk érdeklődéssel várta. A jelen körülmények között Jugiri a legszívesebben elhalasztotta volna az ünnepet, ámde úgy érezte, hogy ezzel valósággal elismerné vereségét. Így hát a lányt huszonnegyedikén, az eredetileg kitűzött napon, annak rendje-módja szerint felavatták. Jugiri egy időben más terveket is szőtt. Kaoru persze köznemes volt, ezért ez a házasság egyáltalán nem volt olyan vonzó, mint beházasodni a császári családba; ráadásul Kaoru olyan közeli rokon volt, hogy nem hozhatott friss vért a családba. De minden egyéb vonatkozásban kívánatos partinak látszott, és ha igaz a szóbeszéd, hogy nemrég nagy bánat érte titkos szerelmének halálával, valószínűleg meglehetősen elhagyatottnak érzi magát, és boldog lenne, ha valami lekötné figyelmét. Jugiri tehát elküldött Kaoruhoz, hogy kipuhatolja a dolgot – ámde a fiatalembert mintha sértette volna az ajánlat.

– Az igaz – mondta –, hogy nemrégiben súlyos veszteség ért. De nem értem, miért tekintik olyan magától értetődőnek, hogy az ilyen csapás a házasság felé vonzza az embert?! Ha rajtam múlna, a legszívesebben hátat fordítanék az egész világnak!

– Nem ártana, ha ezek a fiatalemberek legalább udvariasak lennének! – jegyezte meg Jugiri, amikor beszámoltak neki Kaoru viselkedéséről. – Azt hiszem, senki nem állíthatja, olyan indítvánnyal zaklatok bárkit is, amiről látom, hogy az nem fogadja szívesen.

Kaoru jellemében azonban volt valami, ami megfélemlítette Jugirit, és meggátolta abban, hogy családjában élvezett tekintélyét olyan módon hasznosítja, amit közeli rokonságuk egyébként természetessé tett volna. Többé nem is került szóba a dolog.

A fák már virágba borultan álltak. Kaoru a kerteken át elnézett a Nidzso-in felé, és egyszeribe eszébe jutott az „elhagyott ház", a ritka szép cseresznyevirág, melynek szirmai most „gyászolatlanul hullanak".* Vágyott rá, hogy Udzsiról beszéljen, ezért elment meglátogatni Niut. Niu ezekben a napokban csaknem állandóan a Nidzso-inben tartózkodott, amit igazán

kedvező jelnek lehetett tekinteni. Ámde Kaoru lelke mélyén titkos kívánság lappangott – jómagát ez éppen úgy meglepte, ahogy bárki mást is elképesztett volna. Azt kívánta, bár ne lenne ilyen zavartalan az életük. Kaoru úgy érezte, hogy érzelmeinek csupán valami furcsa vadhajtása lehet ez, s nincs semmi jelentősége a dolognak. Mert valójában mit is kívánhatna? Mi más hozhatna neki örömet vagy lelki nyugalmat, ha nem az, hogy Niu mélységesen ragaszkodik Kozerihez?

Hosszú ideig beszélgettek erről-arról, de estefelé Niunak látogatóba kellett mennie a Császári Palotába. Már gyülekeztek is a kíséretéhez tartozó csatlósok. Kaoru elosont a tömegből, és Kozeri lakosztálya felé tartott. Milyen más élet zajlott itt most a paravánok mögött! Tarka ruhás apródlányok sürögtek-forogtak. Alighogy bejelentette magát, ülőpárnát nyújtottak ki, hogy azon foglaljon helyet. Bizonyára valamelyik Udzsiból ismert komornának köszönhette ezt a figyelmességet.

– Nagyon közel lakom – kezdte Kaoru –, tehát egyáltalán nem esnék nehezemre átjönni, és boldogan töltenék több időt is veled, de úgy érzem, Niu nemigen óhajtja, hogy idejárjak. Kivéve persze, ha fontos megbeszélnivalónk akad. Megértem, hogy a helyzet szükségképpen más, mint eddig. Most azért jöttem, mert kertemből a ködön át is halványan látom a cseresznyefádat, s az minduntalan Udzsira emlékeztet. Ámbár attól tartok, hogy ez az ok nagyon is elégtelen . . .

Kozeri nagyon megsajnálta. Látszott, hogy Kaorunak társra van szüksége. Hiszen ha elvehette volna Agemakit! És Kozeri azon kezdett ábrándozni, milyen csodás is lenne, ha együtt jöhettek volna a fővárosba, és nénje most itt lakna a harmadik kerületben. Egész évben átjárhatnának egymáshoz, együtt örülhetnének a dalos madarak jöttének, virágok nyílásának . . . E percben a sok új szórakozás, a fényűző élet közepette magányosabbnak érezte magát, mint valaha is, az elhagyatott hegyi faluban.

– Ó, úrnőnk – zajongták körülötte a komornái –, most itt az ideje, hogy megmutasd neki, milyen hálás vagy mindazért, amit érted tett. Nem bánhatsz úgy vele, mint bárki más vendéggel.

Kozeri éppen azon töprengett, vajon kimenjen-e, találkozhatnak-e szemtől szembe – de ekkor beállított Niu, hogy elbúcsúzzék, mielőtt az udvarba megy. Kozeri szerette látni így, tetőtől talpig ünnepi díszbe öltözötten.

– Ne légy hozzá rideg – suttogta Niu, mikor látta, hogy Kaoru a függönyön kívül üldögél. – Elég kényelmetlen számomra, hogy annyi mindent tett érted; igen, talán ostobaság is volt részemről, hogy megengedtem. De hát a dolog úgy áll, hogy hálával tartozol neki, és nem szabad, hogy úgy érezze, mintha erről megfeledkeztél volna. Semmi rossz nincsen abban, ha kevésbé szertartásosan fogadod, és elbeszélgetsz vele a régi időkről meg egyebekről. Ámbár – tette hozzá egy perc múlva –, azt hiszem, nem árt, ha óvatos vagy. Tulajdonképpen nem vagyok biztos benne, hogyan érez irányodban. Némelykor úgy érzem, hogy lelke mélyén . . .

Rendben van! De hát tulajdonképpen mit kíván tőle Niu: hogyan viselkedjék? – tűnődött Kozeri. Ellentmondó intelmeiből ezt aligha lehetne megállapítani. Ami saját személyét illeti, Kozeri boldog volt, hogy végre kimutathatja háláját mindazért, amit Kaoru érte tett. Főképpen azt óhajtotta értésére adni: mélyen meghatja az a kívánsága, hogy az ő életében bizonyos mértékig ugyanazt a szerepet töltse be, mint Agemaki. De ha Niu gyanújának van valami alapja, ilyen kapcsolatot nem egykönnyen lehet majd fenntartani.

NYOLCADIK FEJEZET

A fagyöngy

A jelenlegi császárnak feleségén kívül ágyasa is volt, mégpedig egy régebbi bal kéz felőli miniszter lánya, akivel még igen fiatalon került össze, jóval előbb, hogy trónra lépett. A császár igen vonzódott hozzá, és eleinte bizonyosnak látszott, hogy őt szánja a legmagasabb helyre. Később azonban feleségül vette az akasi hercegnőt, akit csakhamar császárnőnek nyilvánítottak. Ahogy telt-múlt az idő, egyre kevesebbet lehetett hallani a császár ágyasáról; szerencsétlenségére neki csupán egy gyermeke volt, a császárnő számos fia és lánya viszont most már fontos szerepet kezdett játszani az udvarban.

Ez az egy szem gyermek lány volt – Második Hercegnő néven ismerték. Anyjának az volt az egyetlen vágya, hogy számára olyan jövőt biztosítson, amely mentes lesz saját pályafutásának kudarcaitól és megaláztatásaitól. A Második Hercegnő roppant csinos volt, s apja kedvencének számított, és ha nem is tett szert akkora hírnévre, mint az Első Hercegnő,* a Palotában éppen olyan rangja volt, mint a császárnő bármelyik gyermekének. Anyagi szempontból sem került hátrányos helyzetbe, mert nagyapja, aki igen gazdag ember volt, rendezett vagyoni helyzetben hagyta. Így módjában állt, hogy jó származású és megjelenésű udvarhölgyeket vegyen maga mellé, és minden alkalomra finom ízléssel és a legújabb divat szerint öltözködhetett.

Avatását tizennégy éves korában akarták megtartani. Az év elejétől kezdve a császár csaknem kizárólag ennek az eseménynek előkészítésével foglalkozott, mert feltette magában: olyan pompával tartják meg a szertartást, amit hasonló alkalomból még nem láttak az udvarnál. A Palota kincstárát felkutatták olyan családi ereklyékért, amikhez a császárnak egyébként soha eszébe nem jutott volna hozzányúlni, és mindenki eszeveszetten dolgozott az ünnep sikere érdekében – ámde ekkor hirtelen elhunyt a hercegnő anyja, akit még a forró évszakban valami démon szállt meg. A császár úgy érezte, hogy megszakad a szíve. A hercegnő anyja roppant szeretetre méltó és megnyerő asszony volt. Mindenki, aki egyenrangúként érintkezhetett vele, elismerte, hogy senki halála nem boríthatta volna az udvart ilyen gyászba, s a Palotában egyetlen szolgáló sem akadt, aki nem érezte volna, hogy igaz pártfogóját vesztette el benne.

A hercegnő úgyszólván gyerek volt még, s így szörnyű volt számára ez a váratlan csapás. A császárnak nagyon fájt a szíve szegénykéért, és mihelyt letelt a negyvenkilenc nap,* titokban visszahozta a Palotába, és itt mindennap meglátogatta. Úgy

látta, hogy a lánynak nagyon jól áll a fekete szín, és hogy szellemi képességei máris nagyon fejlettek: talán kevésbé élénk, mint az anyja, de jobb az ítélőképessége. Látszott, hogy amennyiben ez személyes tulajdonságain múlhat, kitűnő férjet fog találni. Kizárólag az anyai részről jövő családi támogatás hiányzott nála. Volt ugyan két nagybátyja, de ezek az elhunyt asszonynak csupán féltestvérei voltak, és sajnos sem rangjuk, sem általában a befolyásuk és állásuk nem volt elégséges ahhoz, hogy hathatósan segíthessék a fiatal lányt. Pedig az életének olyan szakaszába lépett, amikor – s ezt jól tudta a császár – ilyen természetű jelentős támogatás nélkül sok gyötrelem és nehézség várhatott reá. A császár látta, hogy a hercegnő nyilvánvaló előnyei ellenére sem lesz könnyű olyan jól kialakítani a jövőjét, amint szeretné, és sokat emésztődött emiatt.

Egy őszi napon, amikor a Palota előtt a hervadó krizantémok a legcsodálatosabb színárnyalatot öltötték,* és a borús égbolton valami sajátos, szomorkás szépség áradt el, a császárnak hirtelen eszébe jutott az ifjú hercegnő, és elindult, hogy felkeresse szobájában. Egy ideig a lány anyjáról beszélgettek, és rendkívül tetszettek neki a lány válaszai: értelmesen és józanul, de nem ridegen válaszolgatott. Jelleme és külseje egyaránt igen megnyerő volt, és bizonyosnak látszott, hogy mihelyt megismerik az udvarnál, igen sok rajongója lesz. A lány helyzete Njoszan hercegnőére emlékeztetett: apja, mielőtt végképp elvonult a világtól, Gendzsi herceg gondjaira bízta a hercegnőt. Könnyen meglehet, hogy ebben az esetben is valami ilyesmi lesz a legjobb megoldás.

– Ez a megoldás azonban nem mindig kielégítő – mondta a lánynak. – Remélem, jobbat is találunk.

Njoszan visszavonult a világtól, de hogy ennek ellenére megtarthatta előkelő társadalmi helyzetét, és általában tekintélyes személyiségnek tartották, ez teljes mértékben Kaoru hűségének volt köszönhető: állandóan őrködött Njoszan érdekei fölött, és olyan módon irányította ügyeit, ahogy azt más fiúgyermek meg nem tette volna. Kaoru gondoskodása nélkül Njoszan nemcsak elmerül az ismeretlenségbe, de rútul kihasználják és becsapják.

Kaorunál ez a vonás már egymagában is jó ajánlólevelet jelentett. A császár alaposabban mérlegelte a dolgot, és úgy vélte, hogy rajta kívül senki mást nem tudna megnevezni, aki az összes kívánalmaknak megfelel.

Fel sem vetődött a kérdés, hogy Kaorut feljogosítja-e származása császári vérből származó hercegnővel kötendő házasságra. Csupán egy kedvezőtlen körülmény akadt nála: úgy hírlett, hogy más irányban már lekötötte magát.* Kaoru viszont nem az az ember, aki – ha törvényes élettársának elfogadja a Második Hercegnőt – később nyíltan vagy botrányos módon elhanyagolná, és mivel nyilvánvaló, hogy mint bárki más, végül ő is meg fog házasodni, a császár úgy vélte, leghelyesebb, ha azonnal kipuhatolja Kaoru véleményét – nem számít, hogy a hercegnő gyásza még úgyis hónapokon át tart.

A császár ezen a napon ostábla- és egyéb játékkal szórakoztatta a hercegnőt. Ahogy lassan leszállt az este, egyre szépült a kert: egyszer-egyszer zápor vonult végig, közben pedig a lenyugvó nap sugarai pásztázták az esőtől harmatos virágokat.

– Udvaroncaink közül kik tartózkodnak itt a Palotában? – kérdezte a császár.

– Felséged parancsára: Nakacukasza herceg,* Kanzuke herceg* és őkegyelmessége,* a középtanácsos! – felelte a szolgálattevő kamarás.

– Küldd hozzám őkegyelmességét! – adta ki a parancsot őfelsége.

– Az ember azt sem tudja, mivel szórakozzék ilyen esős napon! – szólt, amikor Kaoru megérkezett. – Zenéről természetesen most nem lehet szó. Mi lenne a véleményed az ostábláról? A hercegnő és én igen kellemes időtöltésnek tartjuk.

Semmi szokatlan nem volt abban, hogy őfelsége magához hívatta Kaorut, ámde most titokzatosan hozzátette:

– Ha nyersz, ajándékot kapsz, méghozzá igen szépet . . . Valamit, amitől nem szívesen válok meg . . . de te tudod, menynyire kedvellek . . .

Kaoru már sejtette, mi készül, de nem tett semmi megjegyzést, és továbbra is figyelmesen várta uralkodója parancsait. A most következő játékban három játszma közül kettőt megnyert.

– Nagy kópé vagy! – kiáltott fel a császár. – Hamarosan fizetek, de addig is vigyél el zálogul egy szál virágot!

Kaoru nem válaszolt, hanem egyenesen kiment a kertbe, és hozott egy szép szál fehér krizantémot.

– Ha ez olyan virág lenne, mely szerény kis sövény mellett termett, nem győzném bámulni szépségét.

Úgyesebben már nem is válogathatta volna meg szavait.

Időnként következett még egy-egy újabb célzás, s minthogy őfelsége szájából hangzottak el, kétségtelenül nagyon hízelgőek voltak. Kaoru szerette halogatni döntéseit, és most is úgy vélte, hogy később talán több kedve lesz fontolóra venni a dolgot. Ámde ha belemegy ebbe a házasságba, az azt jelenti, hogy elvei ellen cselekszik. Hosszú éveken át mindig sikerült elkerülnie az efféle helyzeteket, s ha most hirtelen ilyen felelősséget venne a nyakába, bizonyára úgy érezné magát, mint a szerzetes, ha világi embernek öltözik, és egy időre, mint bárki más egyszerű halandó, részt vesz az élet mindennapos dolgaiban. Az ajánlat persze így is hízelgő. Az udvarnál egész sereg fiatalember akadt, aki égett a vágytól, hogy olyan bátorítást kapjon őfelségétől, amiben Kaorunak szinte mindennap része volt. Ámbár ha egyáltalában szó lehetne róla, hogy ő, Kaoru, a császár lányát vegye feleségül, akkor már inkább az Első Hercegnőt választaná, aki mindig is komolyan érdekelte. Ez azonban bizonyára túlságosan nagyralátó terv lenne.

Jugiri egyre azt remélte, hogy ha kudarcot vall Roku no Kimivel és Niuval kapcsolatos terve, még akkor is ráveheti Kaorut, hogy újra vegye fontolóra a dolgot. Alig hihette, hogy Kaoru, az adott körülmények között, olyan sértőn kitartana elutasító válasza mellett. Éppen ezért nem nagyon örült a hírnek, hogy Kaorunak felajánlották a Második Hercegnőt. Úgy látszott, hogy Roku no Kiminek nincs más választása, meg kell hódítania Niut, akinek udvarlása ugyan nem volt valami lelkes, de továbbra is igen kedves és mulatságos leveleket küldözgetett. És ha Niu érzelmeit más nő köti le – ha így lenne is, nem lehetne vádolni érte, hiszen az ilyen dolgok nem függnek akaratunktól –, a lány számára akkor is jobb, ha jómaga pusztán szórakozást jelent Niu életében, mintha

hozzámegy holmi szürke emberhez. Lehet, hogy az hódolattal és tisztelettel venné körül, de egyszerűen nem lenne abban a helyzetben, hogy olyan környezetet teremtsen számára, amiben nevelkedett, és amihez természetesen minden joga megvan.

– Valóban keserves feladat egy apának, hogy férjet találjon lányainak. Úgy sejtem, hogy ez még őfelsége számára sem könnyű dolog – mondta Jugiri barátainak, s hangján némi bosszúság érzett. – Képzeljétek el, milyen nehéz feladat ez a magamforma egyszerű alattvaló számára, különösen ha olyan lányról van szó, akiről már egy ideje sokat beszélnek...

Panaszával, szokása szerint, most is a császárnőhöz fordult.

– Azt sem tudtam, mit válaszoljak Jugirinak – vette elő Niut a császárnő. – Tekintve, hogy az utóbbi két év alatt erősen próbára tetted türelmét, azt hiszem, igen helytelenül viselkednénk, ha kibúvót keresnénk. Meg kell állapítanom, hogy Jugiri mindig igen méltányos volt. Talán nem érted, de a te helyzetedben sok minden függ a házasságtól. Apád már elhatározta, hogy rövidesen visszavonul, és neked másutt kell majd támogatást keresned. Még a köznemesek is úgy érzik, hogy egyetlen asszonnyal nem megy kielégítően a háztartás. Vegyük például Jugirit. Általában rendkívül komoly gondolkodású embernek tartják, de már évek óta megosztja érdeklődését Kumoi és Ocsiba között, és amennyire meg lehet ítélni, igen jól bevált ez a megoldás. Ha minden jól megy, rövidesen a legmagasabb polcra jutsz. Nem látom be, miért ne vennél hites feleséged mellé egy vagy akár több ágyast is, a magad ízlése szerint.

Mindez teljesen ésszerűnek tetszett, Niunak nem is volt soha kifogása Roku no Kimi személye ellen. Csupán attól félt, hogy Jugiri állandó felügyelete alá kerülne. Ez biztosan véget vetne a megmaradt, szűkre szabott szabadságának is, márpedig ez a gondolat évek óta félelemmel töltötte el. De bármilyen kellemetlennek ígérkezett is ez a helyzet, Niuban elég józanság volt ahhoz, hogy megértse: ha végleg kenyértörésre kerülne sor a nagy kancellárral,* ebből még nagyobb kellemetlenségek származhatnak. Jobb is lenne fontolóra venni a dolgot. Egyébként

nem Roku no Kimi volt az egyetlen, akinek udvarolgatott. Többek között Kobai lányával is élénk levelezést folytatott. Sajnálta is, hogy oly ritkán látja a lányt.

Újév napjával véget ért a Második Hercegnő gyásza. Itt volt az ideje, hogy foglalkozzanak a dologgal. Kaorunak több alkalommal is értésére adták, hogy a császár valami jelt vár tőle. Nagy tiszteletlenség lett volna, ha tudomást sem vesz a dologról. Kaoru tehát többször is óvatosan célzást tett rá, s a császár válaszából mindannyiszor világosan kitűnt, hogy egyáltalán nem óhajtja kerülni a témát. Kaoru, bizalmas értesülései révén, arról is tudomást szerzett, hogy őfelsége már meg is állapította a házasságkötés időpontját; saját megfigyelései is alátámasztották ezt. Kaoru szívét azonban még teljesen betöltötte Agemaki emléke. Minden boldogságának útját állta a gondolat, hogy ez a szerelem – melyről biztosan tudta, hogy életének egyetlen mély és maradandó szenvedélye – az ő hibájából végződött úgy, ahogy végződött: terméketlenül, beteljesületlenül. Érezte, ha van is lehetősége rá, hogy újra felgyúljon a szíve, ezt nem holmi elkényeztetett teremtés fogja felidézni, amilyen a Második Hercegnő is, hanem más: lehet, hogy társadalmilag alacsonyan áll majd, de szellemében vagy külsejében legalábbis emlékeztetni fogja arra a hölgyre, akit elvesztett.

Kihirdették, hogy Niu és Roku no Kimi esküvőjét a nyolcadik hónap közepén rendezik meg. Kozeri elszörnyedt a hír hallatára. Bizonyosra vette, hogy most már mindennek vége. Nemsokára megmutatkoznak Niu elhidegülésének első jelei. A fiatalembernek egyébként olyan híre volt, hogy erre ő már rég felkészült. Ámde semmi ilyesmi nem történt. Ez azonban távolról sem nyugtatta meg, hanem még csak fokozta rettegését: várta a pillanatot, amikor óhatatlanul bekövetkezik a hirtelen fordulat. De talán nem is hirtelen jön majd a változás. Tudta, egyszerű emberek képesek rá, hogy egyik napról a másikra megszakítsanak egy viszonyt. Érezte, hogy Niu az ilyen nyílt magatartást bizonyos tekintetben durvának találná. Ez azonban semmit sem változtat a helyzeten. A valóság az, hogy elvesztette Niut, és semmi értelme, hogy továbbra is itt maradjon az udvarban. Pedig szégyenletes visszatérés lenne, és bizony nem kecsegtető, hogy szembe kell néznie a falusi csőcselékkel, amely vajmi ritkán van tekintettel az ember érzéseire.

Niuval szemben igyekezett éppúgy viselkedni, mint eddig, és egy szóval sem említette, mit hallott. Niu sem utalt a dologra, de ezer jelét adta gyengédségének és szeretetének, mert így akarta értésére adni, hogy iránta érzett vonzalmát soha semmi meg nem változtathatja.

Az ötödik hónapban Kozeri gyengélkedni kezdett. Szemlátomást nem lehetett komoly baja; étvágya azonban nem volt a régi, és hamar elfáradt. Niunak igen kevés tapasztalata volt ilyen dolgokban, s így állapotát az időjárással magyarázta: szokatlan forróság volt. Ámde meglepő tünetek is jelentkeztek. Niu ekkor célozni próbált állapotának nyilvánvaló okára. Kozeri elpirult, de azt mondta, nincs semmi alapja, hogy ilyesmit feltételezzen, és ettől kezdve próbált úgy viselkedni, mintha nem volna semmi baja. Hölgyei természetesen levonták a maguk következtetését, de egyikük sem merészelte feltárni a helyzetet Niunak, s így az továbbra is bizonytalanságban maradt.

Elérkezett a nyolcadik hónap, és Kozeri mind több és több részletet hallott az esküvői előkészületekről. Niu nem akarta eltitkolni, mi készül, de kínban volt, mert nem tudta, hogyan hozza szóba; már sürgette az idő, s még egyszer sem tett róla említést. Kozeri ostobaságnak tartotta ezt a titkolózást, és nagyon felháborodott miatta. Hát Niu nem gondol arra, hogy házasságkötése országos esemény, és mindenütt szóbeszéd tárgya? Nevetséges és sértő azt képzelni, hogy egyedül őelőtte kell titkolnia a dolgot.

Mióta Kozeri beköltözött a Nidzso-inbe, néhány kivételes esettől eltekintve, Niu még a Palotában való szolgálatának időszakai alatt is minden este visszatért hozzá, és többé sehol másutt nem hált. Niu azonban tudta, hogy hamarosan kénytelen lesz olykor-olykor távol maradni,* és hogy ez minél kisebb megrázkódtatással járjon Kozeri számára, még házasságkötése előtt egy-két ízben céltudatosan szolgálatban maradt egész éj-

szaka. Kozeri ezt természetesen úgy értelmezte, hogy érzelmei máris kihűlőben vannak.

Kaorut nagyon bántották ezek a hírek. Ha valaki olyan temperamentumos, mint Niu, bármennyire szereti is Kozerit, bizonyára behódol Jugiri szép és elegáns lányának, aki mégis sokkal közelebb áll az ő világához. Ráadásul Roku no Kimit olyannak ismerte, mint akinek különös tehetsége van ahhoz, hogy megvédje a maga érdekeit. Bizonyára gondja lesz rá, hogy Niu idejét és figyelmét senki más ne nagyon köthesse le, és ha Niunak hébe-hóba sikerül is megszöknie az új palotából, bizonyos, hogy Kozeri szíve megszakad bele, hiszen hónapok óta jóformán egyetlen órára sem vált el Niutól. El sem tudta képzelni, hogyan lehetett valaha is olyan esztelen, hogy ő maga segítse elő ezt a kapcsolatot. Egyszerűen őrültségnek érezte saját viselkedését azon az éjszakán, amikor először hozta össze Kozerit Niuval. Újra végiggondolta az egész históriát. Mindig is az volt a véleménye, hogy jómaga olyan életmódra kötelezte el magát, ami másokénál mindenesetre sokkal egyszerűbb. Az életnek volt egy olyan része, ami őt nem érintette, gondolatainak sima tükrén sosem vert hullámot. Ámde mindez egyszeribe felborult, amikor beleszeretett Agemakiba; azokat a zavaró gondokat, amelyekben mások őrlődnek, most már ő sem tudta kirekeszteni saját életéből: egy szempillantás alatt úgy elborították, hogy semmi mással nem tudott törődni.

És mégis, megmaradt benne a múltban beléje idegződött tartózkodás, amely lehetetlenné tette számára a kezdeményezést – hogy erőnek erejével kikényszerítse a lányból azt a szerelmet, mely úgysem a szíve mélyéből fakadna. Így élt évről évre, egyre a jövőben reménykedett, várta a fordulatot, amely csak nem következett be. Közben a lánynak – aki, ha egészen más módon is, de mégis szerette őt, és kereste az utat, hogyan tarthatná meg barátjának, és hogyan tehetné boldoggá – az a szerencsétlen gondolata támadt, hogy helyette vegye el Kozerit. Agemakinak ez az ajánlata akkor szíven ütötte. Esztelen önfejűségében elhatározta, hogy megmutatja neki: nem lehet őt ilyen egyszerűen lerázni. Akkor nyilván úgy okoskodhatott,

hogy ha Kozeri le lenne kötve, Agemaki nem találna kibúvót – most azonban az egészet gyerekesnek, szinte hihetetlennek érezte.

„Bizony – gondolta Kaoru –, még Niut is feszélyezi kissé az a mód, ahogy ebben a dologban velem szemben viselkedett, ha ugyan, ami fölöttébb valószínű, teljesen meg nem feledkezett róla, milyen szerepem volt abban, hogy ő és Kozeri összekerüljön. Ha meggondolom, szinte bizonyos vagyok benne, hogy már elfelejtette mindezt, hiszen még halvány célzást sem tesz soha erre az időszakra. Utóvégre a Niuhoz hasonló emberek nemcsak a nőkkel bánnak csúnyán. Az ügyben tanúsított teljes felelőtlensége mélyen, a jellemében gyökerezik, és ez szükségképpen érvényesül saját nemével szemben is."

Kaoru hajlamos volt rá, hogy szigorúan ítéljen meg másokat, mert nem vett tudomást a tényről – pedig már rég rájött –, hogy saját viselkedése is roppantul ésszerűtlen és különös. Éjszakánként, ahogy egyedül feküdt ágyában – noha semmi oka nem volt rá, hogy egyedül maradjon –, újra meg újra átgondolta mindazt, ami történt, s ha a szél vagy eső leghalkabb neszére felriadt, elölről kezdte az egészet. Annyi mindenesetre bizonyos, állapította meg, hogy ami más emberekhez való kapcsolatát illeti, élete a múltban teljesen elhibázott volt, és szemlátomást az is marad. Számtalan ismerőse akadt, emberek, akikkel kellemesen el lehetett beszélgetni, voltak alárendeltjei, akiktől megszokta, hogy körülötte legyenek, s közülük egyikhez-másikhoz bizonyos értelemben nagyon ragaszkodott is. De ennyi ember közt egy lélek sem akadt, akihez, a szó igazi értelmében, benső barátság fűzte volna. Eszébe jutott Niu ötlete, hogy messzi vidéki házakban elrejtve bizonyára egy sereg lány él, akinek családja valaha jobb napokat látott, s hogy ezeket a lányokat kellene megkaparintani. Maga a legcsekélyebb érdeklődés nélkül hallgatta Niu ábrándjait. Mit érdekelheti ez a magafajta embert, akit már csak egy lépés választ el attól, hogy teljesen elvonuljon a világtól? Valóban, akkoriban az volt az egyetlen gondolata, hogy minden felelősségtől és tehertől mentesíti életét. Ezután kezdett járni Udzsiba, és fölfedezte a két hercegnőt: furcsa, de mintha ben-

nük öltött volna testet Niu ábrándja. Ami ezután következett, az már a végső romlást jelentette: lemondott elhatározásairól, rácáfolt saját elveire, halomra döntötte minden tervét...

Hajnalodott. A köd borította sövény mentén egymás után előmosolyogtak az eddig csupán szürke foltnak tetsző virágok. Köztük itt is, ott is előbukkant egy-egy sápadt hajnalkavirág, „mely egy és ugyanazon órában kivirágzik, és máris elhervad" – az a virág, amellyel képzelete mindig is sokat foglalkozott, nyilván azért, mert állandóan élt benne a lét bizonytalanságának tudata. A faredőnyöket mind kinyitotta, lefeküdt és még egy kicsit szundikált. Amikor felébredt, már világos nappal volt. A hajnalka már megfonnyadt, elhervadt. Ő, Kaoru, volt az egyetlen ember, aki nyitni látta!

– Átmegyek a Nidzso-inbe – mondta egyik szolgájának. – Szólj, hogy készülődjenek! Bármelyik kocsi megfelel.

– Niu herceg őfelsége palotájában van tegnap óta – mondta az ember. Láttam, hogy az este üresen tért vissza a kocsija.

– Akkor Kozeri hercegnőt keresem fel – szólt Kaoru. – Hallom, gyengélkedik. Ma szolgálatban vagyok a Palotában, tehát úgy kell befejeznem a látogatást, hogy a Palotába érjek, mielőtt még felébred az udvari nép.

Felöltözött és ahogy kifelé tartott, kis kerülőt tett, elsétált a virágok mellett. A kecses mozgás és testtartás természetes adottság volt Kaorunál, s tévedés lenne azt hinni, hogy amint most elbűvölő mozdulattal le-lehajolt, mert szemügyre akart venni egy-egy virágot, ezt alattomban arra szánta, hogy magára vonja a figyelmet. Száránál megcsippentett egy hajnalkát és letépte. Harmat záporozott ruhája ujjára.

– Miért, hogy szívemnek mindig az a legdrágább, ami a reggeli harmatnál is illanóbb?

Ezt a költeményt mondta. Kifelé tartott, és vitte magával a virágot. Mihelyt teljesen kivilágosodott, felszállt a köd, és csodás alakzatokban kavargott fent a légben. A házbeli hölgyek feltételezhetően még ágyban voltak, tehát tapintatlanság lett volna, ha kopogtat a redőnyön vagy a szárnyas ajtón. De kiáltani sem akart, hogy így kérjen bebocsátást. Talán képtelenség is, hogy ilyen korán beállít. De embere, akit azért küldött be, hogy a középső kapun át vessen egy pillantást Kozeri lakosztálya felé, azt jelentette, hogy az ablakredőnyök mind nyitva állnak, a hercegnő hölgyei talpon vannak, és nyilván felöltöztek már. Kaoru kiszállt kocsijából, és a köd leple alatt halkan beosont a házba. Bentről a hölgyek persze nem látták, ki az, és eleinte azt hitték, Niu tért vissza váratlanul valami titkos kirándulásáról. Kaorut azonban egy pillanat alatt elárulta illata.

– Milyen csinos – suttogták a fiatalabb komornák. – Csak az a kár, hogy mindent olyan komolyan vesz!

Meglepetésnek nyoma sem látszott rajtuk, nyomban kinyújtottak egy párnát; szemlátomást örültek a korai látogatásnak.

– Kétségtelen, hogy úrnőtök parancsára kínáltok meg itt hellyel, én pedig nem akarok hálátlannak mutatkozni. De roszszul esik, hogy ilyen szertartásosan bánnak velem, s nem is lesz bátorságom gyakran eljönni, hacsak úrnőtök több bizalommal nem lesz irántam...

– Nos – kérdezte valaki –, hol óhajtanál helyet foglalni?

– Úgy vélném – válaszolt Kaoru –, hogy a magamforma régi barát számára a fülke mellett sokkal megfelelőbb hely kínálkoznék. De, mint mondtam is, ti csak úrnőtök utasításait követitek, ezért nincs más választásom: alkalmazkodnom kell.

Kozeri elfüggönyzött heverője az ajtó közelében állt, és Kaorunak bizony nagyon kényelmetlen helye volt a küszöbön.

– Engedd meg, hogy átjöjjön a másik oldalra! – kérlelték az udvarhölgyek Kozerit.

Kozeri kénytelen volt elismerni, hogy Kaoru viselkedésében sosem volt semmi riasztó vagy támadó jelleg. Furcsa, hogy jelenlétében mégis mindig feszengést, zavart érez. De e percben a fiatalember annyira szelídnek és tartózkodónak látszott, hogy Kozeri lassan-lassan legyűrte régi bizalmatlanságát, és olyan könnyed és természetes modorban beszélt vele, mintha valami közömbös ismerőse lenne. Csak akkor szótlanodott el, amikor az egészségi állapota felől kezdett érdeklődni. Kaoru észrevette, hogy a lány igen nyomott hangulatban van, ezért minden módon igyekezett lekötni a figyelmét: a nap esemé-

nyeiről mesélgetett, és kedves, baráti hangon próbálta felkelteni érdeklődését minden iránt, ami körülötte történik.

Újabban minden találkozásuk alkalmával felfedezett valami hasonlóságot Kozeri és Agemaki közt, amit addig még nem vett észre. Szinte hihetetlennek érezte, hogy nem maga Agemaki ül a függöny mögött. Kaoru ki is nyújtotta kezét, hogy félrehúzza a függönyt, de észrevette, hogy az udvarhölgyek szemmel tartják, s erre lehanyatlott a keze. Arra a következtetésre jutott, hogy vannak dolgok az ember életében, amelyek elől lehetetlen kitérni. Gondolatait folytatva, fennhangon így szólt:

– Társadalmi szempontból persze sohasem volt kilátásom igazán ragyogó pályafutásra. De hittem benne, hogy az életet le lehet élni azok nélkül az idegtépő feszültségek és izgalmak nélkül is, amelyek tönkreteszik a legtöbb ember egészségét és boldogságát. De különös is most visszatekintenem erre a becsvágyra! Mert egyrészt Agemaki halála, másrészt a veled kapcsolatos, átkozott bolondságom* miatt oly messze kerültem attól a nyugalomtól, amelyet eszményemnek tekintettem, hogy távolabb már nem is lehetnék tőle. Ámde számtalan olyan embert látok magam körül, akik igazán bajban vannak: elvesztették hivatalukat és így tovább – és kénytelen vagyok elismerni, hogy nekik sokkalta több okuk van a panaszra.

A hajnalkát lefektette egy legyezőre. Ahogy most rápillantott, látta, hogy már egészen rozsdabarna, de úgy vélte, most talán még szebb, mint amikor letépte. Roppant gyengéden felemelte, és a függönyön keresztül átnyújtotta Kozerinek:

– Éppoly igézően ragyog e hajnalka, mint pirkadatkor, noha minden fehérsége immár átszállt a harmatcseppekbe.*

Kozerit elbűvölte Kaoru ügyessége: nem is óvatoskodott, mégis úgy tette elébe a virágot, hogy még rajta ragyogott minden harmatcsepp.

– Boldogabb a virág, mely meghal az üde hajnalon, mint én, aki mint a harmat, megvárom a találkozást a lángoló nappal... Igen, még ezek a harmatcseppek is megpihenhetnek valahol, de én...

Leheletszerűen suttogta el e szavakat, majd hirtelen elhallgatott, mint aki fél, hogy Kaoru meghallja. Ő pedig ismét úgy érezte, mintha Agemaki lenne a függöny mögött.

– Újabban – ahogy már ez ősszel lenni szokott – csak még lehangoltabb vagyok – mondta Kaoru. – Hogy agyonüssem az időt, ellátogattam Udzsiba. Szinte elviselhetetlen volt látni, hogy romlik, pusztul ott minden. Hallottam már ilyet. Másoknak is ugyanilyen tapasztalatuk volt, amikor Gendzsi halála után két-három év múlva ellátogattak az új palotába vagy a szagai kolostorba, ahol Gendzsi utolsó éveiben oly sok időt töltött. A folyó, a virágok, a fák – minden a hercegre emlékeztette őket, s az volt egyetlen gondolatuk, hogy a lehető leggyorsabban távozhassanak. Persze Gendzsi egészen rendkívüli hatással volt mindenkire, kis és nagy emberekre egyaránt, s az sem számított, hogy esetleg egészen távoli volt a kapcsolatuk. A háza népéhez tartozó hölgyekből is kiveszett minden érdeklődés az élet iránt, és javarészt szétszéledtek, elmentek kolostorba vagy remetelakba. Szívszaggató történeteket hallani a komornákról: bár csak egészen felületes kapcsolat fűzte őket a herceghez, halála annyira megrázta őket, hogy elvándoroltak erdőkbe, hegyek közé – sohasem látták őket viszont a fővárosban. Már úgy látszott, hogy a „feledés füve" örök időkre benövi az új palota csarnokait, de ekkor odaköltözött Jugiri; most már a császári hercegek közül is többen ott laknak. Egyszóval a palota rövid idő alatt megint olyan lett, mint régen. Érezték is, hogy ha olyan megrázó esemény, mint Gendzsi halála, elmosódhatott az emberek emlékezetében, nincs is olyan szomorúság, amire gyógyulást ne hozna az idő. Természetesen én mindezt csak hallomásból ismerem. Jómagam túlságosan fiatal voltam, s így Gendzsi halálakor nem érezhettem azt, amit a többiek. Igyekszem meggyőzni önmagamat: semmi sem indokolja, hogy magunk is évek múltával ki ne heverjük a bennünket ért csapást. És mégis úgy érzem, hogy engem a síron túlra is elkísér majd a bánatom.

Kaoru keserű könnyekre fakadt. Még ha Kozeri nem is osztozott volna bánatában, szenvedése láttán meg kellett sajnálnia. Egy pillanatig a lány sem bírt szólni, könnyeivel küszködött, és együttérzőn, csendben üldögéltek.

– Bármit odaadnék érte, ha ismét Udzsiban lehetnék! – mondta végül a lány. – „A magány nem sebezhet úgy . . .”* Ismerem a költeményt, de eddig nem volt alkalmam meggyőződni igazáról. Annyit tudok csupán, hogy ha visszamehetnék, bármilyen egyhangú is ott az élet, soha többé nem jönnék el. El sem tudod képzelni, mennyire irigylem Ben no Kimit.* Néhány nap múlva lesz apám halálának évfordulója. Vágyom rá, hogy halljam a templom harangját, és már egy ideje szeretném megkérdezni tőled, nem tudnál-e magaddal vinni.

– Attól tartok, hogy erről szó sem lehet – válaszolta Kaoru. – Az évnek ebben a szakában még férfi számára is keserves az utazás. Terveztem, hogy ismét elmegyek, és rendbe teszem a dolgokat, de teljesen lehetetlen volt. Már jó egy hónapja, hogy ott jártam. Minden szükséges intézkedést megtettem a Tanítónál, hogy megüljék apád halálának évfordulóját. Én a te helyedben templommá alakíttatnám át a házat. Időnként kijárni, amint magam is szoktam, csupán arra jó, hogy fájdalmas emlékeket ébresszen az emberben, ami senkinek sem használ. Viszont ha átalakíttatnád templommá, ez biztosan igen nagy vigaszt jelentene halottaid lelkének. Természetesen nem is gondolhatok arra, hogy beleegyezésed nélkül bármit is tegyek ebben az ügyben. Közöld velem, mi a véleményed. Biztos lehetsz benne, hogy azt fogom tenni, amit a legjobbnak tartasz.

– Azon kívül, amiben a Tanítóval már megegyeztél, szeretnék felajánlani néhány írást és szobrot – mondta Kozeri. – Nem lehetne, hogy ezzel az ürüggyel egy kis időt eltölthessek ott visszavonultságban?

– Nem, lehetetlen! – tiltakozott Kaoru. – Egyelőre igyekezz beletörődni helyzetedbe.

Késő reggelre járt, és már szállingóztak a látogatók. Kellemetlen feltűnést okozna, ha még sokáig maradna.

– Sem itt, sem másutt sohasem tudnék belenyugodni – szólt Kaoru, amikor felállt –, hogy függönyödön kívül kell maradnom. De ettől függetlenül megígérem: ez nem fog elriasztani attól, hogy ismét eljöjjek.

Eszébe jutott, hogy valami magyarázatot kell adnia, miért jött olyankor, amikor Niu nincsen itthon, mert különben meg-

haragítja. Behívatta tehát Niu egyik szolgáját és megmagyarázta: abban a hiszemben volt, hogy Niu már visszajött az udvartól.

– Úgy hallottam, hogy már éjszaka hazajött – mondta. – Korán jöttem, abban a reményben, hogy találkozhatom vele, ugyanis jómagam most délelőtt szolgálatban leszek a Palotában.

– Őfensége csak később tér vissza az udvarból – mondta az ember.

– Este újbol eljövök – közölte Kaoru.

Valahányszor Kozerinél tett látogatásából hazatért, mindig ugyanazok a gondolatok foglalkoztatták. Mikor látta Agemaki makacsságát, miért is nem hallgatott inkább tanácsára, ahelyett hogy saját magát és Kozerit is ilyen értelmetlen boldogtalanságba taszította?

Kaoru továbbra is buzgón imádkozott, és folytatta a vezeklést Agemaki lelki üdvéért. Anyja, Njoszan úrhölgy, általában nemigen igyekezett érvényt szerezni anyai tekintélyének, és csak nagy ritkán avatkozott Kaoru dolgaiba, de most komolyan aggódni kezdett fia buzgalma láttán.

– Ha már nem leszek – mondta Kaorunak –, természetesen tehetsz, amit akarsz. De ne fossz meg engem egyetlen büszkeségemtől és vigaszomtól. Tudom, igen különös, hogy én, aki letettem a fogadalmat, akadályokat gördítek utadba. Meg kell azonban gondolnod, hogy számomra nagyon fájdalmas s üdvözülésemet végzetesen meggátolhatja, ha ilyen irányban haladsz.

Szegényke! Kaorunak ez igazán nem volt szándékában! Ettől kezdve anyja társaságában gondosan került mindent, amiből következtetni lehetett volna nagy boldogtalanságára, vagy arra, mennyit vezekel és imádkozik.

Niút a nyolcadik hónap tizenhatodik éjszakájára várták az új palota keleti szárnyába,* ahol Jugiri parancsára már korábban rettentő nagy takarítást, seprést csaptak. Ahogy a hold egyre feljebb hágott az égen és Niu csak nem jelent meg, Jugiri komolyan rettegni kezdett, főként, mivel igen jól tudta, hogy Niu az elmúlt évek alatt mindent megtett, hogy elkerülje

ezt a házasságot. Küldöncöt indított, hogy megtudja, mi történt, s ez azzal a hírrel tért vissza, hogy őfensége a kora esti órákban elhagyta a császári Palotát, és egyenesen a Nidzso-inbe ment. Ez nem valami biztatóan hangzott, hiszen Jugiri tudta, hogy Niu oda költöztette be egyik szeretőjét. Ámde mindenki várta már, hogy ezen az éjszakán megtörténik az eljegyzés, és Jugiri bizony roppantul ostoba helyzetbe kerül, ha Niu nem jelenik meg. Ezt a költeményt küldte fiával, Kurodo no Sosóval:

„Magasan áll a hold a ház fölött, mely egyre vár. Tovaosonnak az éjszaka órái, de léptek még nem közelegnek."

Niunak eredetileg az volt a szándéka, hogy a császártól egyenesen az új palotába megy, és fel sem keresi Kozerit, mert úgy gondolta, hogy így kevesebb fájdalmat okoz a lánynak. Még a császári Palotából üzenetet küldött neki, ámde olyan választ kapott, hogy elhatározta: mégis betér a Nidzso-inbe; mihelyt azonban ott volt, egyszeribe hallatlanul nehezére esett, hogy távozzék. Soha még ilyen vonzónak nem látta a lányt. Niut nagyon bántotta, hogy kénytelen fájdalmat okozni neki, és ahogy holdvilágnál együtt üldögéltek, ki nem fogyott a gyengéd ígéretekből és fogadkozásokból. Kozeri ettől az órától rettegett már napok óta, de eltökélte, hogy Niu előtt nem mutatja, mit szenved; annyira sikerült elrejtenie érzéseit, hogy amikor Kurodót bejelentették, a lány viselkedéséből nem lehetett megállapítani, hogy tudja, miért jött. Niut nagyon meghatotta Kozeri fegyelmezettsége, de a Kurodo útján érkezett üzenet mégis eszébe juttatta, hogy másokra is tekintettel kell lennie.

– Nem maradok el sokáig – mondta Niu. – Ne nézz a holdba,* mialatt távol vagyok. Nem jó ilyesmit tenni, ha közben az ember gondolatai másutt járnak.

És hogy kedvezőbb hatást keltsen,* előbb visszatért a főépületbe, és onnan jött elő, hogy csatlakozzék Kurodóhoz. A lány néhány pillanatig bámult utána. Niu nem fordult vissza. Kozeri a párnájára hanyatlott. Tudta, hogy valami rettenetes történt; de jóformán fel sem fogta, mi az. Aztán megindultak a könnyei, és világosabban kezdett működni az agya: igen, féltékenységet érez – ez az az érzés, melyről annyit hallott, és

megfogadta, hogy az ő szívében sohasem ver tanyát. Ez hát a féltékenység, a legnagyobb gyötrelem, mely ember lelkére nehezedhet!

Gyerekkora éppen elég szomorú volt: neki és Agemakinak senkijük sem volt, aki gondoskodott volna róluk, csupán az apjuk – akinek viszont minden gondolata már rég csak a jövendő élet körül forgott. Igen, az Udzsiban töltött évek eseménytelenek, sőt nyomasztóak voltak, de ott legalább azok a nyugtalanító, gyötrő érzések is elkerülték őt, amelyek viszont osztályrészül jutnak neki, mióta csak kilépett a nagyvilágba.

Igaz, amikor az apja meghalt, majd pedig az ő halálát még szörnyűbb veszteség követte, úgy érezte: mindennek vége. Pedig nemcsak hogy nem ért véget, de váratlanul új fordulat jött. Niuval való kapcsolatán mindenki álmélkodott. Helyzetét tekintve több volt ez, mint amit valaha is várhatott vagy remélhetett. De ő sohasem vesztette el a fejét. Kezdettől fogva tudta, hogy az egész nem tarthat soká; Niu nyilvánvaló odaadása enyhítette ugyan gyanakvását, de nem ringatta tévhitbe – és most eljött a vég.

Ámbár mégsem mondhatta ezt abban az értelemben, mint övéiről, akiket a halál ragadott el tőle. Annak ellenére, ami ma éjszaka történt, szíve mélyén érezte, hogy Niu szerette, és szeretheti ismét.

Ott ült, és vigasztalanul bámult a holdba. Enyhe szellő fújdogált, és susogva járt a palota kertjében álló fenyők között. Kozeri hölgyei gondolták is, milyen kellemes ellentét ez a magányos udzsi házat meg-megrázó, fülsiketítő viharokhoz képest. Kozeri azonban e pillanatban boldogan elcserélte volna a kellemes szellő sóhaját a tölgyfák között zúgó szél süvöltésével:

– Magányos falumban a hegyi szél legvadabb őszi tombolása sem dermesztette így meg szívemet!

A pillanat szenvedése ilyen könnyen feledteti a múlt fájdalmait.

– Gyere el az ablaktól! – kérlelte az egyik idős komorna. – Nem tudod, hogy veszedelmes a holdba nézni?... Jaj nekünk! Nézzétek! Hozzá sem nyúlt a vacsorához! Úrnőm, mi

van veled? Szegény testvéred nyomdokába akarsz lépni? Ugyan már, viselkedj józanul, próbálj észre térni!

A fiatalabb komornák jobbára csak kezüket tördelték, és azt sóhajtozták, hogy bizony nagy baj ez. Egyikük ellenben így vélekedett:

– Dehogyis! Én szemre is megmondom bárkiről, hogy szerelmes-e. Lefogadom, hogy vissza fog jönni. Az a másik semmit sem számít!

Miért nem maradnak nyugton, miért nem hagyják, hadd menjen minden a maga útján?! Nem rájuk tartozik! Az ő dolga, hogy bíráljon, de az is, hogy megbocsásson.

– Nem ő az egyetlen férfi a világon! Itt van őkegyelmessége!* Szerelmesebb már nem is lehetne beléd, és nagyon boldog lenne, ha őfensége* helyében lehetne!

Egy dologban valamennyien megegyeztek: valamelyik előző életében minden bizonnyal igen különös dolog történhetett Kozerivel.

Habár fájt Niunak, hogy otthagyja Kozerit, mégis kíváncsiság és izgalom fogta el, ahogy közeledett az új palotához. Nagy gonddal öltözött, és válogatottan finom fűszerekkel illatosította be magát. Roku no Kimi szobáit csodálatosan feldíszítették és elrendezték. Niu nem várhatta a lánytól a zsenge fiatalság törékeny báját, viszont sok egyéb szempontból érdekesebbnek ígérkezett, mint egy gyereklány. Niu tulajdonképpen a kevélységétől félt, attól a konok, önelégült tetszelgéstől, ami a Roku no Kimihez hasonló lányok zömét ellenszenvessé tette számára. De az első szempillantással felmérte, hogy Roku no Kimi egyáltalán nem ilyen. Látszott, hogy igen jól meg fognak férni egymással.

Gyorsan eltelt a hosszú őszi éjszaka, hiszen már akkor igen késő́re járt, amikor Niu megérkezett. Mihelyt kivilágosodott, sietve visszatért a Nidzso-inbe, de nem ment egyenesen Kozerihez, hanem elment a férfilakosztályba: aludt egy keveset, majd megírta a másnap reggeli levelet.

– Nem úgy fest, mint akit csalódás ért – suttogták a hölgyek, akik szolgálatban voltak körülötte. – Nagyon szomorú kilátás ez úrnőnk részére. A herceg szíve lehet olyan tágas, mint az égbolt, és nagy, mint a földkerekség, de ezek szerint mégiscsak szenvedés vár Kozerire.

Az asszonyok nem egészen szenvtelenül szemlélték a helyzetet, mert többségük bizonyos fokig Niu kegyében állt, és bizony nem örültek volna, ha Niut ezentúl az új palotához kötnék érzelmei.

Niu szerette volna megvárni Roku no Kimi válaszát, de tudta, hogy az elmúlt néhány óra szükségképpen fájdalmas lehetett Kozeri számára. Elküldte tehát levelét, majd nyomban hozzá sietett, meg se várta, hogy rendbe hozzák haját és ruháját. Kozeri már nem is erőltette az alvást, mert úgysem ment, és félig ült, félig feküdt az ágyon. Niu szebbnek látta, mint valaha, ahogy ott kuporgott, és feléje fordította sírástól kipirult arcát. A gyengéd szánakozástól kibuggyant a könnye. Szótlanul bámult a lányra. Kozeri nem akart a szemébe nézni, ezért fejét a párnába fúrta, és szépséges haja szétterült az ágyon. Niu elég kényelmetlenül érezte magát. Lehetetlennek látszott, hogy máris az előző esti gyengédségeivel hozakodjék elő, és hogy zavarát leplezze, Kozeri rosszullétéről kezdett beszélni.

– Nem tudom, mi lehet az oka – kezdte –, hogy még most is olyan gyenge vagy. Emlékszel, arra gyanakodtunk, hogy a nagy melegtől van. De nem ez lehet az oka, hiszen a forróságnak régen vége. Annyi minden ájtatosságot tartattam gyógyulásodért, de szemlátomást roppant kevés eredménnyel. Mégsem tehetünk egyebet, folytatnunk kell ezeket a szertartásokat. Csak találnánk olyan papot, aki alkalmas erre. Gondoltam már egy apátra. Azt hiszem, őt kérem meg, virrasszon melletted ma éjszaka.

Kozeri igen jól tudta, Niu csak azért mondja mindezt, mert időt akar nyerni, és ingerelte ez a könnyed, csevegő hang. Ostobaságnak tetszett, hogy olyan beszélgetést folytassanak, ami egyiküket sem érdekli, de ebben a pillanatban a hallgatás csak még kínosabb lehetett.

– Valójában semmi rendkívüli nem történt – mondta Kozeri. – Ebben a tekintetben mindig is valahogy más voltam, mint a többiek. Legjobb, ha nem törődünk az egésszel. A végén mindig rendbe jövök.

Természetes hangon, okosan beszélt, s ettől egyszeribe úgy érzett, mintha kiderült volna az ég. Milyen elbűvölő teremtés! De nyomban tovább szállt a gondolata: Kozeri iránt érzett rajongása összehasonlítási alapot talált, és bár Kozeri került ki győztesen, a puszta tény, hogy erre sor kerülhetett, azt mutatta, hogy Roku no Kimi beférkőzött a szívébe. Ámde azzal nyugtatgatta magát, hogy mindaddig, míg Kozerivel van, tulajdonképpen semmi sem változik. Újból megesküdött a lánynak, hogy szeretni fogja ebben és az összes következő életében. Kozeri hallgatta, de közben óhatatlanul az járt az eszében, hogy rövid ez az élet, Niu máris talált rá alkalmat, hogy összetörje a szívét; hogyan is várhatná Niu, hogy ezek után hittel és bizalommal gondoljon rá: elkövetkező életük során újra és újra egymásra találnak? Az előző napon magára erőszakolt fegyelem és a korábban átélt keserves időszak, amikor olyan derekasan küzdött, hogy eltitkolja szenvedését, megviselte Kozerit: egyik pillanatról a másikra elvesztette önuralmát. Ömleni kezdett a könnye, és sírt, sírt végeszakadatlan. Megalázónak érezte gyengeségét, és igyekezett félrefordítani arcát – de Niu nem engedte.

– Mindig azt hittem, hogy bízol bennem – mondta –, de most látom, hogy teljességgel megtévesztettél... hacsak meg nem változtál tegnap óta! – Saját ruhája ujjával itatgatta a lány könnyeit.

– Mármint hogy megváltoztam tegnap óta! Köszönöm, hogy megfogalmaztad helyettem! – válaszolta Kozeri, és könnyein át Niura mosolygott.

– Nem is tudod, milyen gyerekesen viselkedsz! – ágált Niu. – Nekem viszont nyugodt a lelkiismeretem. Sokat ígértem neked, de nem többet, mint amit teljesíteni tudok. Vonzóerődhöz kétségtelenül hozzá tartozik, hogy csak igen kevéssé ismered az életet s annak különböző útjait – de ennek megvan a hátránya is. Képzeld magad az én helyzetembe. Most nem vagyok a magam ura, de ha semmi nem jön közbe, hamarosan olyan helyzetben leszek,* hogy bármit megtehetek barátaimért, amit csak óhajtok. Tudom, ez üres dicsekvésnek hangzik, pedig szóról szóra igaz. Majd meglátod...

A küldönc visszaérkezett az új palotából. Sokat adhattak neki inni, mert teljességgel megfeledkezett Niu kényes helyzetéről, és egyenesen Kozeri lakosztályának déli ablakaihoz támolygott; magával cipelte a méregdrága damaszt- és brokátszöveteket, pedig így csak még világosabbá vált küldetésének természete.*

„Mikor és hol írhatta Niu a levelet, amelyre a küldönc választ hozott?" – töprengett Kozeri nyugtalanul.

Niunak az volt az óhaja, hogy Roku no Kimivel kapcsolatos dolgát teljesen különválaszthassa, és bizony nem bánta volna, ha a küldönc kissé tapintatosabban viselkedik. De a történtek után nem volt értelme a titkolózásnak: nyomban szólt az egyik komornának, hogy hozza be a levelet. Ha már úgy esett, hogy a levelet Kozeri jelenlétében adják át neki, úgy gondolta, helyesebb, ha teljesen bizalmába vonja a lányt. Mihelyt felbontotta a levelet, megkönnyebbülésére nyomban látta, hogy valóban kár lett volna titkolóznia. A levél nem Roku no Kimi írása volt, hanem mostohaanyjáé, Ocsiba úrhölgyé.* Ámbár hamarosan rájött, hogy a levél ennek ellenére sem való avatatlanoknak.

„Remélem, nem tartasz tolakodónak – írta. – Mindent elkövettem, hogy lányom illő választ küldjön neked, de úgy látszik, nagyon izgatott ma reggel. Nem volt más választásom, mint hogy magam feleljek: »Hogyan történhetett, hogy amióta erre jártam, kertemnek virága hirtelen elhervadt? Lehetséges, hogy a reggeli harmatcsepp oly szívtelen volt, és elkerülte őt?«"

Igen választékos és kecses kézírás volt.

– Ezek az emberek elhatározták, hogy kordában tartanak – jegyezte meg Niu. – Aligha szerencse ez, hiszen egyéb kívánságom sincs az élettől, mint hogy hagyjanak békében, engedjék, hogy a magam módján legyek boldog.

Valójában azonban jól tudta, hogy még ha óhajtaná is, rangja miatt nem élhet úgy, mint az egyszerű emberek, akik egyetlen asszonnyal élik le egész életüket, és minden figyelmüket neki szentelik. Még ha a császári család egyszerű tagja lenne is csupán, akkor sem várná ezt tőle senki, és senkinek sem jut-

na eszébe, hogy Kozerit netán sérelem éri, pusztán azért, mert a körülmények folytán rá, Niura, más kötelezettséget is róttak. S az ő esetében – hiszen nagy jövő várt rá – még indokolatlanabb lett volna, hogy ne bővítse asszonyainak körét, ahogy éppen kedve tartja. Tudta, hogy az emberek általában rendkívül szerencsésnek tekintik Kozerit, merthogy mindeddig a maga számára tarthatta meg őt. A baj onnan ered, hogy elkényeztette a lányt: hagyta, hogy hozzászokjék egy olyan helyzethez, ami mindenképpen csak időleges lehetett. Természetes, hogy ez az elkerülhetetlen fordulat rémületet kelt benne, és eleinte nagyon nehezen viseli el.

Elbeszélésekből és valóságosan megtörtént esetekből Kozeri már elég sokat tudott erről a helyzetről, amelybe most maga is került. Gyakran elcsodálkozott, hogy azok, akik ilyen körülmények közé kerülnek, miért nem képesek értelmesebben viselkedni? De most már bármit olvas vagy hall, semmi sem lepheti meg.

Ámde Niu viselkedése Kozerivel szemben még gyengédebb és szenvedélyesebb volt, mint régebben.

– Úgy látszik, mostanában semmit sem eszel – mondta Niu –, pedig ez nagyon helytelen.

És finom falatokat hozatott palotájából, és saját szakácsával készíttette el őket Kozeri számára. A lányt azonban nem lehetett rábeszélni, hogy csak hozzá is nyúljon az ételhez. Niu kétségbeesett, és végül visszatért a férfilakosztályba.

Szeles este volt, vörhenyes égbolt, márpedig Niu, mint a legtöbb modern fiatalember, roppantul élvezte és teljes mértékben méltányolta az ilyesmit. Kozeri azonban túlságosan feldúlt volt, hogysem gyönyörködni tudjon az őszi est szépségében. Amit látott, amit hallott, mind a hegyekben levő otthonára emlékeztette, amelyet elvesztett. Még a tücskök ciripelése is – pedig Udzsiban mindig elbűvölte – fülében a mélységes fájdalom hangja lett. Ezen az éjszakán Niu nagyon korán elindult az új palotába. Amikor fullajtárjainak kiáltozása elhalt a távolban, Kozeri ismét csillapíthatatlan zokogásban tört ki. Ott feküdt némán, szótlanul, s közben olyan érzések vihara rohant át rajta, amiket maga is gyűlölt és elítélt. Ami fájót Niu

valaha is mondott vagy tett, mind eszébe jutott, és egy pillanatra úgy érezte, hogy megutálta Niut. Ráadásul jómaga még beteg is. Mi lesz ennek a vége? Úgy látszik, családjának tagjai rövid életűek. Végtére jobb is lenne talán, ha meghalna – csak jobb lelkiállapotban várhatná a véget.* Közben már kivilágosodott, de Kozeri még szemhunyásnyit sem aludt.

Másnap reggel elterjedt a hír, hogy a császárnő rosszul érzi magát. Mindenki az udvarba sietett, de kiderült, hogy nincs nagyobb baja, csupán meghűlt.

Jugiri még délelőtt visszatért az új palotába,* és kocsiján magával hozta Kaorut is.

Ámbár csupán családi ünnepről volt szó, látszott, hogy Jugiri elhatározta: roppant szertartásosan és nagy gonddal ünneplik meg az eseményt. Eleinte nem volt kedve, hogy meghívja Kaorut, mert az esetleg úgy érezheti: könnyen napirendre tért fölötte, hogy jómaga vonakodott elvenni a lányt. Viszont ilyen alkalmakkor mindig fontos szerep jutott a nagybácsiknak – Kaoru pedig egyetlen fivére volt Jugirinak; ráadásul senki más jelenléte nem emelhette úgy az ünnepség fényét, mint éppen Kaorué. Apai hiúságának azonban hízelgőbb lett volna, ha Kaoru egy kicsit kéreti magát. Látszott, a fiatalember egy csöppet sem sajnálja, hogy másnak jutott a lány. És valóban, a nap hátralevő részét Kaoru az esti szertartás rendezésével töltötte, mégpedig akkora lelkesedéssel tevékenykedett, ami Jugirit meglehetősen bosszantotta.

Niu elég későn érkezett. A lakomát a főcsarnok déli oldalán sorakozó szobákban szolgálták fel. Nyolc asztalt terítettek meg a szokásos pompás ezüstneművel, oldalt pedig, két kicsiny asztalkán, ízlésesen elrendezték a serlegekben felhalmozott lakodalmi ostyát. De nem akarlak unalmas leírásokkal fárasztani bennteket.

Jugiri hirtelen panaszkodni kezdett, hogy már igen késő van, és az egyik komornát elküldte, hogy hívja ki Niut a menyegzői szobából. Ámde a pillanat nem lehetett kedvező, mert újabb hosszú várakozás következett. Végül Kumoi úrhölgy bátyjainak, Szajemon no Kaminak és To no Szaisónak sikerült előteremtenie Niut. Jugiri fiára, Kurodo no Sosóra bízták a

serleget, és ő szolgálta ki Niut. A nagy cserépkupa újra meg újra körbejárt. A felköszöntők és a szerencsekívánatok terén senki sem tanúsított akkora buzgóságot, mint Kaoru. Niu már-már arra gyanakodott, hogy barátja csúfondároskodni akar vele. Eszébe jutott ugyanis, hogy egyszer megvallotta Kaorunak: egyedül azért érzi valószínűtlennek, hogy létrejöhet ez a házasság, mert Jugiri szeret nagy hűhót csapni minden unalmas szertartás kapcsán. De Kaoru arcán nyoma sem látszott, hogy csúfolódnék.

Niu kísérőit a keleti szárnyban vendégelték meg. Többségük magas rangu udvari tisztviselő volt. Hatan a negyedik rangban voltak, ezek egy-egy *hoszonagát** meg egy rendes női ruhát kaptak ajándékba. Az ötödik rangosztályba tartozó tíz embernek duplán bélelt kínai köntös jutott: mindegyiknek övét más és más minta díszítette. A hatodik rangosztálybeli négy tiszt mind ruhát kapott: damaszt *hoszonagát* vagy nadrágot; persze nem lehetett valamennyi alacsonyabb rangu udvaroncot is ennyire bőkezűen megajándékozni, de az egész társaságban egyetlen ember nem akadt, aki ne valami szokatlanul szép szabású vagy mintájú darabot kapott volna. Sőt, még a küldöncök és egyebek is javarészt olyan ajándékokat kaptak, amiben a magukfajta embernek még soha nem volt része. Meg kell kockáztatnom, hogy csalódást szerzek olvasóimnak, hiszen nyilván azt remélik: történetemben részletes ismertetést találnak lakodalmakról és más ünnepi szertartásokról, márpedig én erre a szűkszavú leírásra szorítkozom.*

Palotájába visszatérve, Kaoru véletlenül fültanúja lett, amint egyik embere beszámolt az ünnepségről.

– És a dologban az a legrosszabb – mondta az ember –, hogy tulajdonképpen a mi urunknak kellett volna ma éjszaka megházasodnia. Micsoda ajándékokat kaptunk volna! Rossz üzlet, ha az ember agglegény szolgálatában áll!

Kaoru jót mulatott magában, annál is inkább, mert ennek az embernek nem is volt semmi keresnivalója az ünnepségen. Jelentéktelen ember volt, akinek nyilván sikerült észrevétlenül besurrannia az új palotába, ott pedig Niu kísérőjének adta ki magát. Mennyire irigyelhette a többi szolga Niu kísérőit, akik

Jugiri költségére minden bizonnyal remekül szórakoztak egyet!

Igen, a vendégeknek valóban nagyon jó dolguk volt, elmélkedett Kaoru, amint leheveredett szobájában, de az ifjú férj számára bizony keserves élményt jelenthetett. Például ez az éjszaka is. Niu természetesen nagyon jól ismeri Jugirit, hisz valójában rokonok, de ettől még a bal kéz felőli miniszter félelmetes ember marad. És az a menyegzői szoba a lobogó fáklyákkal, meg a lakoma a maga végeláthatatlan szertartásaival! Ámbár, ahogy végiggondolta, nem emlékezett, hogy Niut csak egyetlenegyszer is zavartnak látta volna. Igazán csodálatos, milyen pompásan megállja helyét ilyen alkalmakkor.

„Ha volna egy lányom – tűnődött Kaoru –, azt hiszem, inkább Niuhoz adnám, mintsem elengedjem a császári Palotába."

Pedig egy idő óta sok családban, ahol csalódást okozott Niu eljegyzésének híre, minden reményüket Kaoruba vetették. Számos helyről máris megindították az ostromot; látszott, hogy valami okból Kaorut is pompás fogásnak tekintenék – ez pedig valóban elég hízelgő volt olyan ember számára, aki megszokta, hogy úgy tekintsen önmagára, mint aki kudarcot vallott a társas életben.

Aztán ott volt még a császár ajánlata is.* Ha még most is ragaszkodnék hozzá, kényes helyzet alakulhat ki, mert ő, Kaoru, változatlanul úgy érez, mint amikor első ízben igyekezett nem elérteni a császár ajánlatát. Ez a házasság persze hallatlanul megnövelné tekintélyét – ha egyáltalán rá tudná szánni magát. Az Első Hercegnő valóban emlékeztette Agemakira, és úgy érezte, ha őt ajánlották volna fel, talán mérlegelte volna a dolgot. Ámbár a kapott ajánlat sem volt olyan, hogy egyszeribe végleg elvesse.

Mint rendesen, most sem bírt elaludni. Elunta a hánykolódást, és átment Azecsi no Kimi szobájába. Ez anyjának egy fiatalabb komornája volt, akit Kaoru jobban kedvelt a többinél. A lány csalódására azonban már virradatkor elhagyta, elég sietve, mert vissza akart térni szobájába, mielőtt még felébredne a ház népe.

– Elhoztál ebbe az országba, de ha senkinek nem szabad

látnia, hogy itt lakom, mit nyertem vele, hogy átlábaltam a gázlón?

Így szólt a lány költeménye.

– Ha sekélynek tetszik is a folyó, mely a két országot elválasztja, de lent, a felkavart hullámok alatt, szüntelen rohan az ár.

Így szólt Kaoru, hogy megvigasztalja a lányt. De éppen ez a szemlátomást meglevő „sekélyesség" bántotta a lányt, és aligha talált vigaszt abban a valamiben, ami, Kaoru szerint, állítólag a felszín alatt kavarog. Kifelé menet Kaoru kinyitotta a szárnyas ajtót, és kérte a lányt, jöjjön és nézzen az égboltra.

– Minek is feküdnél, amikor ilyen szép látnivalóban lehet részed? – biztatta Kaoru. – Majd meglátod, hogy ilyen reggelen érdemes korán kelni. Én bizony tudom, milyen a napkelte; nem mintha szokásom lenne pirkadatkor hazalopakodni, de újabban rosszul alszom: mindenféle kétségek kínoznak, és aggódom mostani és a következő életem miatt, s mondhatom, az az egyetlen vigaszom, hogy másoktól eltérően én nem szalasztom el a hajnali órák szépségeit.

Kaoru megjelenésében és viselkedésében volt valami, ami – még akkor is, ha semmi olyat nem mondott, ami erre a következtetésre feljogosítana – azt az érzést keltette az emberekben, hogy rendkívül érdeklődik irántuk. Újra és újra megesett, hogy egy-egy hölgy, akivel talán csak néhány közhelynek számító szót váltott, feláldozta jövendő érvényesülését – legalábbis ez volt az emberek véleménye –, és Njoszan úrhölgy kolostori szállásán keresett alkalmazást, mert remélte, hogy így még alkalma lesz összejönnie Kaoruval. Legtöbbször persze igen nagyot csalódott a hölgy.

Amikor Niu másnap első ízben megláthatta Roku no Kimit nappali fényben, még jobban tetszett neki, mint eddig. Magassága éppen a legjobb, és igen arányos. Bűbájos a fejtartása, aláomló szép haja. Gyönyörű bőre volt – talán csak azt lehetett volna kifogásolni, hogy orcája pirosabb a kelleténél –, arcvonásai rendkívül széprajzúak és kifinomultak, tekintete eleven, okos és cseppet sem kihívó. Egyszóval a legritkább szépségek közé tartozott. Persze jóval több volt húszévesnél, éppen

ezért – a lányok zömétől eltérően – bőségesen volt ideje, hogy férjhezmenésig eltüntesse esetleges vele született szépséghibáit. Szépsége nem a bimbó szépsége volt, hanem a kifeslett virágé. Niu könnyen megértette, miért fordított Jugiri olyan nagy gondot a lány nevelésére. Finomsága időnként Kozerire emlékeztette. De sokkal élénkebben társalgott – jóllehet nem volt fárasztóan beszédes –, és nem egy tekintetben valóban rendkívül tehetségesnek látszott. Apja harminc komornát és hat fiatal lányt adott szolgálatára – mind jó családból való, csinos teremtés volt. Jugiri bizonyos volt benne, hogy Niu halálosan unhatja az egyszerű ruhákat, bármilyen drága szövetből készüljenek is, ezért egészen különleges ruhákat terveztetett, igen finom anyagokból, azzal a szándékkal, hogy a legfásultabb emberre is csábítóan hassanak. Jugiri valóban még nagyobb gondot fordított erre a lányára, mint a legidősebbre, a trónörökös feleségére, részben azért, mert Niut igényesebbnek tartották családja bármelyik tagjánál.

Most egy ideig Niu egyetlen éjszakát sem tölthetett a Nidzso-inben, és mivel idejének zömét közügyek foglalták le, még azt sem tudta megtenni, hogy éppen csak benézzen Kozerihez. Roku no Kimi szobái ugyanazok voltak, amelyekben egykor Muraszaki lakott, és Niu, gyermekkorában, oly sok időt töltött a keleti szárnynak e déli részén, hogy egészen otthonosan érezte magát. Csak igen-igen ritkán juthatott el a Nidzso-inbe; Kozeri ugyan már régen felkészült arra az időre, amikor Niu látogatásai majd megritkulnak, de azt mégsem hitte volna, hogy egyszeribe teljesen hátat fordít neki. Mindig is tudta, de most a saját bőrén is tapasztalhatta, hogy az udvar nem a magaforma jöttmentnek való. Valahányszor visszatekintett életének utóbbi szakára, teljesen valószínűtlennek érezte mindazt, ami azóta történt vele, hogy elhagyta Udzsit. Elhatározta, visszamegy oda, még ha rövid időre is. Mindenekelőtt pihenésre volt szüksége – erőre kellett kapnia, hogy szembenézhessen a bajokkal. Ez bizonyára megoldható anélkül, hogy megsértené vele Niut vagy bárki mást. De segítség nélkül ezt a tervet sem valósíthatta meg, és ha nem is szívesen, de elszánta magát, hogy érintkezésbe lép Kaoruval.

„A Tanítótól értesültem, mennyi szívességet tettél az évforduló* alkalmával. Szomorú, de úgy igaz, hogy apám barátai közül egyedül te őrzöd a múlt emlékeit. Meghatott mindaz, amit tettél, és örülnék, ha alkalmam lenne személyesen is kifejezni hálámat."

A levelet vastag micsinokui papírra írta. Szinte hivatalos jellegű irat volt, sehol egy díszítő cikornya, de maga a kézírás igen szép volt. Hacsi halálának évfordulóján Kaoru valóban megrendeztette a szokásos könyörgéseket, és semmi meglepő nem volt abban, hogy Kozeri köszönőlevelet írt neki, sem a módban, ahogyan tette. A lány írásán azonban érzett valami, ami azt mutatta, hogy valóban hálás. Igaz, nagyon rövid és kimért hangú levél volt, de Kozeri mindig így írt, még akkor is, ha nem maga kezdeményezte a levelezést; az pedig, hogy háláját „személyesen" óhajtotta kifejezni, teljességgel példátlan volt.

Kaoru eléggé ismerte Niut, hogy tudja: ebben a pillanatban nemigen jut ideje, hogy ellátogasson a Nidzso-inbe. Sejtette, mit szenvedhet Kozeri, és meghatotta, hogy ennek ellenére erőt vett magán és írt. Aligha állíthatta volna bárki, hogy e levél több volt egyszerű udvarias gesztusnál, és mégis nagy örömöt szerzett Kaorunak: újra meg újra elolvasta.

„Az igaz – írta válaszában –, hogy a minap Udzsiban voltam, és részt vettem a szertartásokon. Amint tudod, jó okom volt rá, hogy ezt a szándékomat eltitkoljam.* Csak azt sajnálom, hogy a múlttal kapcsolatos érzéseimről úgy beszélsz, mintha azokat az idő valaha is elhomályosíthatná. Ha találkozunk, sok mondanivalóm lesz számodra. Mélységes tisztelettel..."

Az íráson látszott, hogy fegyelmezetten, józanul vetették az egyszerű fehér papírra.

Csak másnap este jelent meg Kaoru. Lehetséges, hogy titkos reményeket fűzött ehhez a találkozáshoz, ugyanis roppant gonddal öltözött fel: a legfinomabb anyagból készült ruháját választotta ki, és olyan erősen beillatosította magát, hogy szegfűszeggel átitatott legyezője egymaga is megtöltötte volna illatával a szobát, ha csak egy kis ideig is magával hordja.

Kozerinek, mint gyakran megesett, most is eszébe jutott

Kaoru magatartása azon az éjszakán, amikor Agemaki magára hagyta vele, s hogy azóta is milyen tapintatosan és kedvesen viselkedik. Néha szinte úgy érezte, hogy amennyiben a dolog nem lépné túl ezt a határt, egyáltalában nem bánná, ha ismét olyan helyzetbe kerülne.* Valahányszor visszatekintett kettőjük kapcsolatára – most, hogy már felnőttebb volt, és valamelyes élettapasztalatot is szerzett –, úgy érezte, sokszor indokolatlanul ridegen bánt Kaoruval: úgy viselkedett, hogy Kaoru nemegyszer neveletlennek vélhette. Ma történt meg először, hogy beengedte Kaorut az oldalsó folyosó függönyei mögé, maga pedig elvonult a főcsarnok függönye mellett felállított paraván árnyékába.

– Meghívásodban nem jelölted meg sem a napot, sem az órát – kezdte Kaoru. – Én azonban boldog voltam, hogy egyszer végre hívatsz, és már tegnap eljöttem volna, de hallottam, hogy Niu itt jár. Meghat, hogy végre némi bizalmat kezdesz érezni irántam. Bekerülhettem a függöny mögé! Biztató jel ez – ámbár megszolgáltam sok esztendőn át tartó hűséges ragaszkodásommal.

Most, hogy a fiatalember ott állt előtte, Kozeri már egy cseppet sem vágyott rá, hogy kifejezze háláját. De ha egyszer meghívta, most hogyan hallgathatna?

– Elnéztem, hogy annyi mindent teszel értem – mondta Kozeri –, és mindeddig még csak meg sem próbáltam köszönetet mondani neked. Most, hogy hallottam Udzsiban tett legutóbbi látogatásodról, úgy éreztem, valóban össze kell szednem magam, és legalább részben ki kell fejeznem hálámat, amelyet mindig is éreztem és a jövőben is érezni fogok irántad.

Kozeri annyira visszahúzódott a szoba végébe, és – főként a mondatok végén – annyira lehalkította hangját, hogy Kaoru csak nehezen tudta megérteni.

– Nem jönnél egy kissé közelebb? – kérte. – Nagyon szeretném tudni, hogy megy sorod, de ilyen távolságból szinte lehetetlen összefüggőn eltársalogni.

Ebben igaza volt; Kozeri kissé közelebb jött a paravánhoz. Kaoru hallotta ruhájának suhogását, és ez a nesz megborzongatta. De erőt vett magán, és nyugodt, szenvedélytelen hangon

beszélni kezdett Niu állhatatlanságáról; elismerte, hogy barátja viselkedése szinte megbocsáthatatlan, de azért minden útonmódon igyekezett vigasztalni a lányt. Kozeri csak ritkán szólt, nemcsak azért, mert érezte, hogy nem lenne helyes, ha Kaorunak panaszkodnék Niu viselkedésére, hanem inkább azért, mert most egyszeribe úgy érezte: valójában nincs is oka panaszra. Ha hiba történt, csak ő követte el: betolakodott ide, pedig ez nem az ő világa. Viszont vágyott rá, hogy elmenekülhessen Udzsiba, ha csak rövid időre is.

– Szeretnék segíteni rajtad – mondta Kaoru –, de attól tartok, hogy felelősséggel nem tehetem. Ha Niut kedvesen megkéred, azt hiszem, nem emel kifogást. Ebben az esetben mindent megteszek, amit csak lehet. Ugyanis, ha valami baj történnék, Niu azt hinné, én beszéltelek rá ilyen meggondolatlanságra, és ez bizony nagyon kényelmetlen lenne. De ha megszerzed a beleegyezését, ígérem, hogy elviszlek és vissza is kísérlek. Ebben igazán nincs semmi kivetnivaló; Niu jobban tudja, mint bárki más, hogy mennyire alkalmas vagyok minden ilyen feladatra.

Ámde most célozgatni kezdett arra, hogy mióta azon a végzetes éjszakán Niu kezére játszotta Kozerit, hányszor és milyen keservesen megbánta a saját oktalanságát, és mennyire szeretné meg nem történtté tenni a múltat. Ebben a hangnemben beszélt tovább, míg csak egészen be nem sötétedett. Kozeri már azt hitte, sohasem hagyja abba.

– Nagyon rosszul érzem magam – mondta végül. – Talán hamarosan jobban leszek, s akkor majd befejezheted, amit mondani kívánsz.

Megmozdult, mint aki vissza akar vonulni a belső szobába.

– Mikor szándékozol Udzsiba menni? – kérdezte Kaoru, mert valamivel még vissza akarta tartani. – Szeretném idejében tudni, mert az út nagyon rossz állapotban van, és néhány emberemet kiküldeném, hogy megjavítsák.

Kozeri hallgatott.

– Nem hiszem, hogy ebben a hónapban sor kerülhet rá – felelte végül. – Legjobb lenne, ha a kilencedik hónap elején mennénk. Egyébként szeretném, ha senki sem tudna róla. Nem akarok vég nélküli magyarázatokba bocsátkozni, és mindenünnen engedélyt kérni . . .

Hangja és beszédmódja annyira emlékeztetett Agemakira, hogy Kaoru nem bírt uralkodni magán: fél kezével megkapaszkodott egy oszlopban, s addig nyújtózott, míg másik kezével, a paraván függönye alatt, el nem tudta kapni a lány ruhájának ujját.

„Vagy úgy! Szóval ebben sántikál!"

Kozerinek éles szavak voltak a nyelvén, de annyira meghökkent, hogy szólni sem bírt, ellenben sietve visszahúzódott a belső szoba felé. Kaoru azonban még egyre szorongatta a ruháját, sőt bebújt a paraván alatt: nyugodtan megült az oszlop mellett, de feje és válla a paravánon belül volt.

– Úgy értettem – magyarázta, amikor látta, hogy a lány felháborodva nézi –, az az óhajod, hogy senki se tudjon a dologról. Természetesen úgy értelmeztem, hogy erről a tárgyról négyszemközt akarsz beszélni. Ha félreértettelek, kérlek, szólj. Ha nem jól fogtam fel, bocsáss meg. De annyi bizonyos: semmi okod, hogy ilyen rémületbe essél.

Kozeri új oldaláról ismerte meg Kaorut, erre pedig egyáltalán nem volt felkészülve, és fogalma sem volt, mihez tartsa magát. Nyugalmat színlelt, és végre sikerült megszólalnia:

– Ezt igazán nem vártam volna tőled! Mit fognak gondolni a hölgyeim? Igazán tapintatosabb lehetnél!

Bármennyire igyekezett is nyugalmat erőltetni magára, szeméből kicsordult a könny. Kaoru látta, ha egyszer így érez a lány, neki igyekeznie kell kedvében járni. De hát mit tett, amivel így megrémítette?

– Régen, Udzsiban, mindig is így voltunk együtt – érvelt Kaoru. – Nővéred kifejezetten megengedte, sőt így is kívánta. Azt hiszem, nem is lennél ilyen megrettent, ha meggondolnád: semmi olyat nem tettem, amit ő ne helyeselt volna. És szentül megígérem, hogy nem fogok visszaélni a szabadsággal, melyet engedélyezel nekem.

Kaoru roppant finoman és tartózkodóan viselkedett. De továbbra is csak arról beszélt, hónapok óta mennyire bántja, hogy átjátszotta a lányt másnak, és hogy megbánása most már szün-

telen gyötrelemmé vált. Csak úgy ömlött belőle a szó. Kozeri közben azon tépelődött, mikor engedi már el a ruhája ujját. De nem tudta, mi mást is tehetne, mint hogy belenyugszik ebbe a megpróbáltatásba, végtére ez mégiscsak semmiség azokhoz a keservekhez képest, amelyeket az utóbbi időben el kellett viselnie. Még ha ezt a vallomást olyasvalaki teszi, akit nem ismer, aki nem érdekli! Elviselhetetlenül kínosnak érezte Kaoru szóáradatát, s újra sírva fakadt.

– Ugyan, ugyan – mondta Kaoru –, hát ez meg mit jelentsen? Olyan gyerekesen viselkedsz!

De ahogy Kozerire pillantott, hiába ült arcára a kétségbeesés, most így, teljes asszonyiságában, még bájosabbnak látta, mint első találkozásuk éjszakáján; eszébe jutott, mit vesztett, és maga is kis híján könnyekre fakadt.

Két udvarhölgynek kellett volna vigyáznia Kozerire, és ha idegen teszi, hogy a túlsó oldalról váratlanul betolakszik a függöny mögé, segítségére sietnek úrnőjüknek. Kaoru azonban olyan régi barátnak számított, hogy azt gondolták, Kozeri valami magánügyét óhajtja megbeszélni vele, és úgy vélték, jobb, ha tapintatosan elvonulnak a ház másik részébe.

Kozerit így teljesen kiszolgáltatták Kaorunak. Nem lehetne azt mondani, hogy Kaoru minden pontban teljesítette az illő viselkedésre vonatkozó ígéreteit. De akár az első éjszakán, a lány kétségbeesését látva, nem bírt erőszakoskodni, nem tehette meg, amit szeretett volna. Nincsen szükség rá, hogy további részletekbe bocsátkozzam. Elég, ha annyit mondok, Kaoru végül is belátta: hiába erőlteti a dolgot. A házban már mozgolódtak, ami különösnek tetszett, hiszen még alig múlhatott el éjfél. Kaoru meglepetve vette észre, hogy már csaknem világos van. Nyilván meg fogják látni, amikor elhagyja a házat, ez pedig kellemetlen lesz Kozeri számára.

Kaoru magában megállapította, hogy nem viselkedhetett másképpen, mint ahogy viselkedett. Erőszakhoz már csak azért sem folyamodhatott, mert tekintettel kellett lennie Kozeri állapotára. De jól tudta, hogy kudarcának mélyén valójában ugyanaz a jellemhiba rejlik, ami régebben is oly sokszor megbénította. De utóvégre azt akarta elérni, hogy ismét szerethessen. Ha elragadja pillanatnyi felgerjedése, és ráerőszakolja magát a lányra – ha egyszer ez megtörténik, soha többé nem tudna másként gondolni a lányra. Titkos szerelmi viszony kezdődött volna köztük, mégpedig olyan körülmények között, amelyek mindkettőjük számára szükségképpen gyötrelmessé tették volna ezt a kapcsolatot. Ilyen bölcsen elmélkedett magában. De közben valami különös perverzitás arra késztette, hogy egyre olyan jeleneteket képzeljen el, amint birtokába veszi a lányt. Nem zavarta, hogy Kozeri elűzte. Most is látta a lányt – finom vonású, a réginél is vékonyabb arcocskáját, bájos és előkelő mozdulatait –, és ez minden egyebet elűzött képzeletéből. Nyilvánvaló, hogy Kozeri nagyon szeretne Udzsiba menni, és nem bánná, ha Kaoru elvinné. De beleegyezik-e Niu? Aligha. Márpedig ha tudta nélkül járják meg az utat, az valóban megbocsáthatatlan eljárás lenne Niuval szemben. Kaoru nyugtalanul hánykolódott ágyában, és egyre azon töprengett: hogyan hajthatná végre ezt a tervet anélkül, hogy mindketten kegyvesztetté ne váljanak.

Kaoru másnap reggeli levele igen korán érkezett. Tekercsbe sodorta, s így – legalábbis szemre – hivatalos jellegűnek látszott. Költeményében emlékeztette a lányt arra a másik őszi éjszakára, amikor üres kézzel távozott. „Fölösleges megkísérelnem, hogy bármi megjegyzést fűzzek múlt éjszakai találkozásunkhoz. Viselkedésed teljesen lesújtott."

Ha Kozeri válaszolatlanul hagyja a levelet, ezzel csak felkelti háza népe kíváncsiságát. Mindenesetre megvolt az a mentsége, hogy pillanatnyilag valóban nem jól érezte magát, ezért csupán ennyit írt:

„Leveledet megkaptam, de túlságosan rosszul érzem magam, semhogy válaszolni tudjak."

Kétségbeejtően szűkszavú és elutasító válasz volt. Hogy megvigasztalódjék, Kaoru kénytelen volt újra felidézni a bájos képet, amely nyomban meghazudtolta ezeket a kurta, rideg szavakat. Ahogy felidézte Kozeri képét, meglepődött, milyen nyugodtan, magabiztosan állt ellen. Persze már nem holmi tapasztalatlan lány. Kétségtelen, hogy megdöbbent és elszomorodott, de ellenállásában nem volt semmi görcsös rémület.

Egyszerűen lehűtötte, a legfinomabb és legválasztékosabb módon. Kaoru gondolatai újra meg újra visszatértek erre a jelenetre, és egyre jobban elkeserítette, hogy a saját ügyetlensége ilyen reménytelen helyzetbe sodorta. Megállapította, hogy Kozeri a régi udzsi napok óta minden tekintetben sokat fejlődött. Ha Niu végképp elhagyná – ez pedig valószínű –, Kozeri rákényszerülne, hogy hozzá forduljon támogatásért – elmélkedett Kaoru. De nyíltan így sem lehetne viszonyuk. Titokban viszont elég könnyen eljárhatna Kozerihez. Igen, Kozeri lesz életének nagy szerelme, az első és egyben az utolsó! Így száguldtak Kaoru gondolatai tovább, tovább, egyre veszélyesebb utakon.

– Niu herceg a Nidzso-inben van.

Most történt meg először, hogy Kaoru ezt a hírt nem azzal a megnyugvással fogadta, mint aki felelős Kozeri boldogságáért, hanem a szerelmes ember féltékenységével.

Niu, több napi távollét után, örömmel ragadta meg a legelső alkalmat, hogy eltávozzék az új palotából. Kozeri elhatározta, hogy nem érezteti vele neheztelését. Mi más maradt számára, mint hogy a lehető legbarátságosabb arccal fogadja az eseményeket? Udzsiba való visszavonulásának reménye semmivé lett Kaorunak az elmúlt éjszaka tanúsított viselkedése miatt. Sikerült is Niut olyan kedvesen és jókedvűen fogadnia, hogy az meghatódott, és boldog volt: gyengédségben felülmúlta önmagát, úgy kérlelte, bocsássa meg, hogy többször is távol maradt. Niu észrevette, hogy legutóbbi együttlétük óta Kozeri kissé kieresztette övét. Még sohasem élt együtt ilyen állapotban levő asszonnyal, és a legnagyobb tapintattal viselkedett.

Kozeri azonban édeskevés meggyőződéssel hallgatta Niu kedveskedéseit. Vajon Kaoru nem ugyanilyen ékesszólással bizonygatta-e éveken át: egyedüli gondja, hogy az ő, Kozeri javát nézze? Most aztán megmutatta, hogy indítékai egészen más természetűek, és úgy tör céljára, hogy sem az ő érzelmeire, sem jó hírére nincsen tekintettel. A történtek után nehéz is elhinni állítását, hogy ártatlan volt Agemakival való kapcsolata. „Igen valószínű, hogy csupán azért agyalta ki az egész történetet, mert el akarta altatni éberségemet" – gondolta Kozeri keserűen. Ami történt, mindenesetre elég volt ahhoz, hogy megtudja: többé nem bízhat meg Kaoruban. Óvintézkedései bizonyára felháborítják majd Kaorut, s végül alighanem be is szünteti látogatásait. Kozeri azonban úgy érezte, képtelen a dolgait segítség nélkül intézni: gyámolatlanságát érezve átölelte Niut, és úgy csüngött rajta, mint még soha. A lány bizalma és ragaszkodása láttán gyönyör ébredt Niuban, ámde ez hirtelen el is párolgott. Különös és mégis ismerős illat csapta meg. Vérbeli műértő lévén, nyomban tudta, hogy ez nem holmi szokásos tömjénező szer. Hirtelen gyanakvás támadt benne, és gyanúját csak megerősítette, hogy kérdésére Kozeri hirtelen elhúzódott tőle, s arcán kétségbeesés és esdeklés tükröződött. De a dolog nem maradhatott ennyiben. Nem mintha ez a fölfedezés meglepte volna Niut. Hiszen az első pillanattól fogva sejtette, hogy kapcsolatuk egészen más természetű lehet, mint Kaoru feltünteti.

Kozeri a múlt éjszaka viselt minden ruhadarabját kicserélte. Mindez azonban teljesen hasztalan volt, mert úgy látszik, teste is bevette az illatot. Hiába is állította, hogy Kaoru itt volt ugyan, de semmi sem történt. Niu nem akart neki hinni. Egyre azt hajtogatta, nincs az az illat, amely így átjárna valakit, pusztán attól, hogy a két ember egy szobában ül. Kozeri némán hallgatta Niu tomboló, dühös szitkozódását, és az volt egyetlen vágya, hogy megszökhessen, elbújhasson.

– Most már tudhatod, milyen érzelmek fűznek hozzád – folytatta Niu. – De még ha azt gondoltad is, hogy el akarlak hagyni, akkor is alávaló dolog olyan álláspontra helyezkedni, hogy „inkább megelőzlek".* És hát végül is olyan hosszú időre hagytalak magadra, hogy elegendő okod volt a nyugtalanságra?

Niu korholta, és vég nélkül folytatta szemrehányásait. Kozeri azonban egy szót sem válaszolt.

Másnap reggelre Niu visszanyerte derűs nyugalmát. Mosdóvizét és reggelijét Kozeri szobájába hozatta. Roku no Kimi kínai és koreai brokáttól meg damaszttól tündöklő lakosztálya után az itteni szobák szinte szegényeseknek látszottak; és Ko-

zeri háza népének nem egy tagja bizony igen kopott ruhát viselt. Kozerin világosbarna puha szövetből készült köpeny volt, alatta pedig *nadesiko** stílusú ruha, de az egymásra bukó szegélyek színhatása bizony gondatlanul volt megválogatva. Niu szerint azonban a lány éppen olyan előkelőnek hatott, akár Roku no Kimi a maga kifogástalan, divatos ruhájában. Mert szerelme elég erős volt ahhoz, hogy meglegyen benne ez a különös elfogultság, amely a hibát is erénynek látja.

Észrevette, hogy amióta Kozeri teherben van, arca megvékonyodott, sőt egy árnyalattal sápadtabb is lett – de ez csak még finomabbá tette külsejét. Már az illatszer-incidens előtt is elképzelhetetlen volt Niu számára, hogy – szülőt vagy fivért leszámítva – bárki férfiember sűrűn együtt lehessen egy ilyen vonzó lánnyal, és mindössze olyan érzelmet tápláljon iránta, mint amit Kaoru neki bevallott. Úgy vélte, ha az elképzelésének megfelelő kapcsolat fennáll Kozeri és Kaoru közt, ennek nyomának kell lennie. Amikor egyszer-egyszer magára maradt Kozeri lakosztályában, minden gyanúsnak tetsző dobozban és fiókban kapkodva kutatott ilyen írások után, de mindössze néhány rövid és semmitmondó közlést talált, s ezek is vagy elöl hevertek, vagy egy csomó egyéb holmi közt kallódtak, ami arra vallott, hogy Kozeri számára semmiképp sem lehettek fontosak. De még ez sem volt elég ahhoz, hogy eloszlassa gyanakvását. Az illatszer-incidensből ítélve bizonyosra vette, hogy érkezett ide szerelmes levél, még ha a felületes kutatás eredménytelen maradt is. Hogy Kaoru bele fog szeretni Kozeribe, ezt Niu már rég elkerülhetetlennek tartotta. És Kozeri miért is utasítaná vissza közeledését? Nagyon jól illenek egymáshoz . . .

Niu eszeveszett féltékenységbe lovalta magát. Az egész napot a Nidzso-inben töltötte, ámde közben háromszor is írt az új palotába,* ezt pedig a Kozeri szolgálatában levő öregasszonyok nem valami kedvező jelnek tekintették úrnőjük jövendő boldogsága szempontjából, ugyanis a levelek igen terjedelmesek voltak ahhoz képest, hogy Niu és Roku no Kimi igazán csak rövid időre szakadt el egymástól.

Kaorut először kétségbeesés fogta el, amikor meghallotta, hogy Niu még a Nidzso-inben van. Egyszerre csak eszébe jutott, hogy végtére ő a felelős ennek a kapcsolatnak a sikeréért, éppen ezért örülnie kellene, vagy legalábbis igyekeznie kell örülnie annak, hogy Niu még tudatában van kötelezettségének. Igyekezett eltalálni régi levelezésük tárgyilagos, hivatalos hangját, ennek ellenére Kozerihez írt minden levelén most már fojtott szenvedély érzett, s így e levelek érkezése még csak újabb terhet jelentett az amúgy is elkínzott Kozeri számára. Ha Kaoru holmi idegen, elég könnyű lett volna lerázni. De mindenki tudott róla, hogy Kaoru milyen támaszt jelentett számára a múltban, és a nyílt szakítás két ilyen régi barát között éppen olyasmi gyanúnak adott volna tápot, amit Kozeri leginkább el akart kerülni. Ráadásul Kozeri igen szerette Kaorut – magában kénytelen is volt ezt bevallani –, és nagyon szerencsétlen dolog volt, hogy Kaoru olyan helyzetet teremtett, amelyben érzelmeinek legcsekélyebb megnyilatkozása is végzetessé válhat Kozeri számára.

Komornái között egyetlenegy sem akadt, akit bizalmába avathatott volna. A fiatalabbak közt volt néhány igen kedves és értelmes teremtés, de ezek még csak néhány hónapja éltek ott, s így maga sem tudta, kiismerhette-e őket. Az idős asszonyok, akik vele jöttek Udzsiból, bárdolatlanok voltak – velük nem volt kedve magánügyeiről beszélni. Soha ennyire nem vágyott nénjének tanácsára és együttérzésére. Ám ha Agemaki élne, ilyen helyzet nem alakulhatott volna ki. Kaoru viselkedése most még nyomasztóbban nehezedett rá, mint az a gondolat, hogy Niu esetleg elhagyja.

Kaoru eltökélte, hogy távol tartja magát Kozeritől, de egy komor estén olyan elviselhetetlennek érezte magányát, hogy ismét ellátogatott a Nidzso-inbe.

Némi várakozás után kiadták neki a párnát a paraván mögül, de közölték vele, hogy Kozeri gyengélkedik, és nem tudja fogadni.

Ez nagy csapás volt, de a lány udvarhölgyeinek jelenléte arra kényszerítette Kaorut, hogy elrejtse csalódását. A következő üzenetet küldte Kozerinek:

„Abban a reményben kerestelek fel, hogy szolgálatodra le-

hetek. De ha csupán üzeneteket válthatunk, félek, hiába is jöttem. Tudom, bármilyen rosszul érzed is magad, teljesen ismeretlen papokat, sőt egyszerű füves embereket és más efféléket is habozás nélkül beengedsz függönyöd mögé . . ."

Igyekezett minél könnyedebb hangot használni, de Kozeri hölgyei jól látták, hogy nagy csalódás érte. Néhány napja, éjszaka, szemtanúi voltak, hogy Kozeri beengedte őt függönye mögé, és nem értették, hogy most miért fogadja ilyen barátságtalanul. Ezért önhatalmúlag leengedték a fülke és a nagy szoba közti redőnyöket, és Kaorut ahhoz az üléshez* vezették, ahol a virrasztó pap szokott helyet foglalni.

Kozeri valóban nagyon rosszul volt. De ha kifogást emel asszonyainak eljárása ellen, csak gyanút ébreszt bennük, és így végül, vonakodva bár, de kissé beljebb húzódott a szobának a fülke felé eső részébe, és megengedte Kaorunak, hogy beszéljen hozzá. Bágyadt testtartása és el-elhaló hangja Kaorut fájón emlékeztette a betegsége utolsó időszakát élő Agemakira, s ez az érzés annyira elhatalmasodott rajta, hogy már alig bírta folytatni a társalgást. Kozeri egyébként is annyira távol ült, hogy igen megerőltető volt így a beszéd. Benyúlt a redőny alatt, és a lány elfüggönyözött heverőjét kissé közelebb húzta magához.

Kozerinek azonban semmi ereje nem volt olyasféle viaskodásra, mint nemrég éjszaka lejátszódott köztük, és azonnal kiszólt komornájának, Sosónak:

– Olyan fájdalmat érzek a szívem táján! Gyere, nyomkodj meg egy kicsit!

– Ó . . . fájdalom a szívünk táján! Én tudom, mit jelent elnyomni azt!* – sóhajtotta Kaoru, és utat engedett Sosónak, bár nemigen tetszett neki, hogy társaságukhoz még egy harmadik személy is csatlakozik.

– Miért van az, hogy állandóan szenvedsz? – jegyezte meg Kaoru. – Azt mondják, hogy a rossz időszakok általában egészen rövidek, és a közbenső időben egészen jól kellene érezned magad. Próbáld meg, hogy ne gondolj annyit állapotodra. Úgy látom, sokkal többet aggódsz magad miatt, mint valójában indokolt lenne.

– A fájdalomnak, amelyről beszéltem, semmi köze sincs ehhez – válaszolta Kozeri. – Amióta csak élek, mindig is éreztem ezt. Agemakinál is így volt. Azt mondják, ez annak a jele, hogy az ember nem él sokáig.

Minden barátját így kellene elveszítenie, egyiket a másik után? Kaorut mélyen felkavarta ez a gondolat, és bár Soso jelen volt, szenvedélyes vallomásaival újra elárasztotta Kozerit. Ezúttal azonban tapintatosan viselkedett, a lány pedig igazán hálás volt érte, hogy gondosan kerülve minden kínos célzást, mondanivalóját úgy fogalmazta meg, hogy Soso édeskeveset érthetett belőle. Sőt hamarosan már nem is Kozeriről beszélt, hanem a nénjéről.

– Amint tudod – mondta –, gyermekkorom óta arra készültem, hogy szerzetes leszek, és éveken át ennek megfelelően alakítottam életemet és magatartásomat. Míg Agemakival nem találkoztam, ezt az elhatározást soha semmi meg nem ingatta bennem. És amikor őt elvesztettem, lehetetlen volt visszatérnem régi életmódomhoz. Nem mintha megváltozott volna a természetem, de létkérdés lett számomra, hogy elterelje gondolataimat. Céltalanul jártam-keltem, egyre remélve, hogy találok valamit, ami feledteti bánatomat, de úgy látszott, nincs olyan szél, amely még egyszer felkavarhatná sorsom hullámait. Valószínűleg furcsának találod mindazt, ami azóta történt, hiszen akkor, amikor Agemakitól engedélyt, sőt bátorítást kaptam rá, olyan kevés erőfeszítést tettem, hogy közelebbről megismerjelek. De nem szabad elfelejtened, hogy teljesen kétségbeestem, és alig is láttam, mi történik körülöttem. Nagyon rosszul esne, ha azt gondolnád rólam: hűtlen lettem Agemaki emlékéhez. Tudom, szavaimat nem erősíti meg az, ami múltkor éjszaka történt – szörnyű volt, és ígérem, soha többé meg nem ismétlődik. És miért is ne találkozhatnánk gyakran, így, mint most, hogy elbeszélgessünk erről-arról. Ezen igazán nincs semmi kivetnivaló! Persze akárkinek nem lehetne megengedni, hogy így bejöjjön hozzád, de mindenki tudja, hogy én más vagyok, mint a többiek. Tőlem nem kell félned.

– Ha csak a legcsekélyebb félelmet érezném is – válaszolta

Kozeri –, aligha fogadnálak így, mint most . . . ami egyébként bárki kívülállót meglepne. Hogy megteszem, ennek csupán egy oka van: sohasem felejtem el, mennyi szívességet tettél nekem az elmúlt évek alatt itt és Udzsiban. Tudod, hogy segítséged milyen becses számomra. Hát nem üzentem-e érted nemrégiben?

– Csakugyan? – kérdezte Kaoru. – Nemigen emlékszem rá. De mindenképpen hízelgőnek érzem, hogy úgy gondoltad: hasznodra lehetek. Ó, igen, tudom már! Akkor volt ez, amikor annyira szerettél volna visszamenni Udzsiba, és úgy vélted, hogy ezt csak én tudnám elintézni. Persze, mert nagy kitüntetésnek kellene tartanom . . .

Már éppen újabb szenvedélyes hangú tirádába akart kezdeni, de szerencsére észrevette, hogy Kozeri háza népe ott járkál hallótávolságon belül, és nagy nehezen türtőztette magát.

Kívül már sötétedett. A kertből semmi nesz nem hallatszott, csupán a tücskök vég nélküli ciripelése. A „hegy"* sűrű árnyékot vetett; mindenre sötétség borult. Kaoru ott ült, és bánatos arccal bámult ki az ablakon. Jól látszott, hogy fogadkozásai ellenére is megint valami rosszban sántikál.

– Csak lenne valami, ami rá emlékeztetne – mondta végül. – Ha akadna egy hely, ahová elmehetnék, és kisírhatnám magam. Szeretném elkészíttetni a szobrát vagy a képét.* Elhelyezném valahol Udzsiban . . . nem feltétlenül valami külön épületre gondolok . . . és néha elmennék oda, tömjént és más áldozatot mutatnék be előtte. Mit gondolsz, meg lehetne ezt tenni?

– Nagyon szép gondolat – mondta Kozeri. – De nem tehetek róla, arra kell gondolnom: ha valaki képmást készíttet, inkább felejteni akar, nem pedig megörökíteni valakinek az emlékét.* És az ember félelemmel gondol rá, milyennek festi meg majd a festő. Bizonyára csúnyának festené, hacsak tetemes összeget nem fizetünk neki.

– Igazad van – felelte Kaoru. – Amit egy egyszerű szobrász vagy festő készíthet, az sohasem fog kielégíteni bennünket. Itt csak egy varázsló segíthetne – ha olyan valaki lenne, mint az az ember . . . hisz nem is régen történt . . . olyan szép szobrot készített, hogy az ég virágszirom-esőt hullatott rá.*

Kozerit meghatotta Kaoru hűsége Agemaki emlékéhez. Különös viselkedése ellenére is őszintének látszott. A lány egy kissé közelebb húzódott.

– Amit a képekről és a szobrokról mondtál – szólt –, eszembe juttat egy igen meglepő dolgot, ami nemrégiben történt.

Kaoru különösen meleg, bátorító hangon szólalt meg:

– Mondd el! – biztatta. Közben benyúlt a függöny alatt, megkereste és kezébe vette a lány kezét.

Kozeri már nem tudta, mit tegyen; gondolta is, hogy lám, nem sok eredményt ért el erőfeszítéseivel, hogy lecsillapítsa Kaorut, és másfelé terelje figyelmét. Viszont ha elhúzza a kezét, ezzel csak felhívja környezete figyelmét, hogy Kaoru milyen szabadosságot enged meg magának. Ezért jobbnak látta, ha úgy viselkedik, mintha semmi sem történt volna.

– Ezen a nyáron – kezdte Kozeri – váratlanul levelet kaptam valakitől, akiről évek óta semmit nem hallottam, és már alig is hittem, hogy életben van. Egy lányról van szó; azt írta, hogy éppen most tért vissza egy távoli tartományból, és hogy szeretne velem találkozni. Valami rokonság fűz ugyan a lányhoz, de nem láttam indokoltnak, miért rohan meg így, és nemigen biztattam, hogy keressen fel. Ő azonban ragaszkodott hozzá, s ekkor láttam, milyen elképesztően hasonlít Agemakihoz. Nyomban összebarátkoztunk. Gyakran mondtad nekem, hogy nővéremre emlékeztetlek – de ezt rajtad kívül senki nem látja. Ez a lány viszont, aki sokkal távolibb rokonom, úgyszólván hajszálra olyan, mint Agemaki. Magad sem hinnéd, hogy mennyire szakasztott mása.

Mindez úgy hangzott, mint valami álom.

– Bizonyára valami különös oka volt rá, hogy felhívja figyelmedet rokonságotokra – jegyezte meg Kaoru. – Az egész dolog rejtély számomra. Miért nem említetted akkor a dolgot?

– Egészen a legutóbbi időkig magam sem tudtam, hogy azok az emberek miért igyekeznek kapcsolatot találni velem – magyarázta Kozeri. – És nem is óhajtom, hogy bárki is tudomást szerezzen erről. Elég baj, hogy igazoltam apám legrosszabb sej-

telmeit azzal kapcsolatban, milyen sors vár kettőnkre az ő halála után. Minek hívjam fel az emberek figyelmét még apám ballépésére is . . .

A lány szavaiból Kaoru tudta már, hogy a váratlanul felbukkant lány Hacsi herceg törvénytelen gyermeke. Nem nagyon érdekelte a dolog, de Kozeri említette, hogy a lány milyen feltűnően hasonlít Agemakira.

– Ha a lány olyan közeli rokonod, mint a mondottakból sejthető, azt hiszem, ha már ennyit közöltél, elmondhatod a többit is – biztatta Kaoru.

Kozeri úgy érezte, annyit már közölt, amennyit Kaoru józan ésszel elvárhatott.

– Többet nem is tudok – ellenkezett. – De ha meg akarsz vele ismerkedni, ennek nincs akadálya; megadhatom a címét. Nem kívánok többet mondani arról, milyen hatást tett rám, mert attól félek, csalódni fogsz, ha meglátod.

– Nagyon jól tudod – mondta Kaoru –, ha arról lenne szó, hogy egy pillanatra is viszontláthatom Agemakit, lemennék érte a tenger mélységes fenekére is. Amit most mondtál, persze egészen más dolog. Ámde elismerem, hogy felkeltetted kíváncsiságomat. Gondolhatod, hogy sokkal jobban szeretném, ha Udzsiban valaki eleven ember emlékeztetne Agemakira, mint hogy felállíttassam azt a szobrot, amelyről beszéltünk! Örülnék, ha a történet végét is elmondanád.

– Nem vagyok benne biztos – szólt Kozeri, engedve az unszolásnak –, egyáltalán helyes volt-e, hogy szóba hoztam. Kétségtelen, hogy apám nem óhajtotta gyermekének tekinteni. De mégis kár volna, ha varázslókat keresnél, hogy elkészíttesd Agemaki képmását, amikor itt él a közelben ez az eleven mása. Ugyanis szóról szóra ez történt: Ukifune – így hívják a lányt – igen messzi vidéken nevelkedett. Anyja szeretett volna lendíteni a sorsán, és ennek érdekében írt is nekem. Akkoriban eléggé arcátlannak tartottam, hogy így akar kapcsolatot teremteni köztünk. De nem tudtam kerek elutasítani. A következő lépés az volt, hogy a lány, aki kifejezetten ezért utazott fel vidékről, bekopogtatott hozzám. Igaz, hogy este volt, és csak félhomályban láttam, de megjelenése rendkívül meglepett, hiszen tudtam, milyen viszonyok között nőtt fel. Anyjának nyilván igen nagyralátó tervei vannak vele, de azt a szándékodat, hogy oltárra helyezed, mint egy istennőt, még ő is kissé túlzottnak tartaná!

Kozeri kinevette Kaorut, de nem rosszmájúságból tette, hanem csupán azért, mert kész volt megragadni minden alkalmat, hogy másfelé terelje Kaoru figyelmét, és elkerülje az olyan természetű kellemetlenségeket, amelyek legutóbbi látogatása során előadódtak. Kaoru világosan látta ezt, és meg volt bántva, de ugyanakkor hálát is érzett a lány iránt. Kozeri viselkedése arra vallott, hogy – noha szilárdan eltökélte, féken tartja őt – mégis szükségét érzi valami kibúvónak. Ez mindenesetre azt mutatta: látja, hogy Kaoru milyen mély érzelmekkel viseltetik iránta, és nem akarja megbántani.

Késő́re járt. Kozeri érezte, hogy udvarhölgyei kérdőn néznek rá, s most egy óvatlan pillanatban, amikor Kaoru nem ügyelt, el is húzta kezét, és visszavonult a szoba végébe.

Kaoru részben örült, hogy így végződött beszélgetésük. Ugyanakkor azonban csalódást és bosszúságot is érzett, s olyan ellentmondó érzések gyötörték, hogy már-már sírva fakadt. De ennek más is szemtanúja lett volna, nemcsak Kozeri – s végtére azt is belátta, hogy ezek a találkozások nem vezethetnek boldogsághoz. Mert minél nagyobb sikere lenne Kozerinél, végül annál nagyobb szenvedések és bonyodalmak zúdulnának mindkettőjükre.

Amint hazatért, elgondolkodott: valami módon meg kell kísérelnie, hogy kiszabaduljon ebből a kétértelmű helyzetből, amely egyre elviselhetetlenebbé teszi életét. Bizonyára van olyan út, amelyen haladva megkaphatja Kozerit, de nem veszélyezteti senki jó hírét. Kaorunak kevés tapasztalata volt ezen a téren; még nem tudta, hogy ilyen esetben szükségképpen mennyi kockázatot kell vállalnia az embernek. Egész éjszaka ott feküdt ébren, és különféle terveket szőtt: hogyan őrizhetné meg maga és Kozeri hírnevét.

Ami pedig Ukifunét illeti – a lányt, akiről azt mondják, hogy rendkívüli módon hasonlít Agemakira –, Kaoru kíváncsi volt rá, és a tulajdon szemével szerette volna látni, milyen

mértékű ez a hasonlóság. Mivel a lány anyja, a jelek szerint, egészen egyszerű származású, bizonyára nem lesz különösebben nehéz kapcsolatba lépni vele. Persze ostoba helyzet adódnék, ha úgy találná, hogy a lány nem kedvére való. Talán jobb, ha hozzá sem kezd az egészhez.

HATODIK RÉSZ

AZ ÁLMOK HÍDJA

Fontosabb szereplők

Agemaki Hacsi herceg nagyobbik lánya. Mikor ez a rész kezdődik, már halott
Ben no Kimi Udzsiban lakó idős apáca
A császár Szuzaku excsászár fia
A császárnő Gendzsi és az Akasiból magával hozott hölgy lánya
Dzsidzsu Ukifune udvarhölgye Udzsiban
Az ezredes Imoto korán elhunyt lányának jegyese. Onóban Ukifunénak udvarol
Hacsi herceg Agemaki, Kozeri és Ukifune apja. Mikor ez a rész kezdődik, már halott
Az Első Hercegnő Niu nénje
A Második Hercegnő A császár lánya egyik ágyasától. Ő lesz Kaoru felesége
A hitacsi helytartó Ukifune mostohaapja
Imoto Apáca, Szozu nővére
Jugiri Gendzsi fia első feleségétől, Aoitól. Körülbelül ötvenéves, amikor a hatodik rész kezdődik
Kaoru Gendzsi fiának tartják, de valójában Kasivagi fia, aki Gendzsi feleségével, Njoszannal, szerelmi viszonyt folytatott. Mikor ez a rész kezdődik, körülbelül huszonöt éves
Koszaiso Az Első Hercegnő udvarhölgye. Régi barátság fűzi Kaoruhoz
Micsiszada Niu csatlósa
Mija no Kimi Gendzsi féltestvérének lánya. Arra kényszerül, hogy szolgálatot vállaljon mint udvarhölgy
Nakanobu Kaoru csatlósa
Niu A császár és a császárné harmadik fia. Mikor ez a rész kezdődik, körülbelül huszonnégy éves
Roku no Kimi Jugiri hatodik lánya. Niu második élettársa
Soso Apáca Onóban
Szakon Ukifune jegyese, de felbontja a jegyességet, amikor fölfedezi, hogy Ukifune nem a helytartó lánya
Szozu Főrangú pap Jogavában, a Hieizanon
Tokikata Niu csatlósa
Ukifune Hacsi herceg törvénytelen lánya
Ukifune anyja Hacsi herceg igen csúnyán bánt el vele. Később Hitacsi helytartójához ment feleségül
Ukon Ukifune udvarhölgye. A lány idős dajkájának volt a lánya

NYOLCADIK FEJEZET

(Folytatás)

A fagyöngy

Nagy ideje, hogy Kaoru utoljára Udzsiban járt. Úgy érezte, hogy már-már megszakad a múlttal való kapcsolata, éppen ezért a kilencedik hónap vége felé, egy viharos napon, újra nekivágott az ismerős útnak. Nyomasztóbb látványt képzelni sem lehetett, mint Udzsi ezen a viharos, ólomszürke délutánon. A szélsöpörte kertekben semmi nyoma az életnek. A megáradt folyó fenyegető bömbölése betöltötte az egész házat – mintha ez lett volna egyetlen lakója. Végre-valahára a nyitott ajtó közelébe húzott heverő szürke* függönye mögül előbukkant az öreg apáca, Ben no Kimi.*

– Bocsáss meg! – mentegetőzött Ben no Kimi. – Nincs bátorságom így mutatkozni előtted. Azelőtt sem voltam valami szemrevaló, de most, ebben a furcsa öltözékben . . .

– Gyakran gondoltam rád, hogyan is mehet sorod – mondta Kaoru. – Te vagy az egyetlen a világon, aki megérted: mit érzek, ha arra gondolok, ami az elmúlt esztendőben történt* – igen, egy éve már annak. Hogy röpül az idő!

Kaoru szemébe könnyek gyűltek; az öregasszony pedig máris keservesen zokogott.

– Most is éppen olyan rút idő van – hüppögte –, mint amikor az én drága úrnőm olyan irtózatosan szenvedett Kozeri úrhölgy miatt. Mi mindent eszembe nem juttat ez a gyűlöletes őszi szél! Mióta rákezdte, egyszer sem száradt fel a könnyem. Úgy hallom, az én szegény úrnőm sejtelmei nem is jártak messze az igazságtól . . .

– Ó, nincsen azért semmi nagy baj!* – mondta Kaoru. – Nincs kétségem aziránt, hogy idővel minden rendbe jön. Csupán az volt a baj, hogy Agemaki bebeszélte önmagának: eb-

ből* valami szerencsétlenség lesz. Kétségtelenül ez a meggyőződés okozhatta halálát. Csak az a borzalmas, hogy én hoztam össze őket, s így soha többé nem bírok megszabadulni az érzéstől, hogy én öltem meg. Tény azonban, hogy valójában most* sincs ok aggodalomra. Megszokott dolog ez. Bizonyára azt mondod erre: a halál is az. És valóban nem nehéz szembenézni a ténnyel, hogy mi magunk, azokkal együtt, akiket szeretünk, végül mind hamuvá leszünk. Az ember számára az gyötrelmes, ha elhagyják szerettei, ahogy velem is történt...

Kaorunak ismét kicsordult a könnye.

Nyomban elküldött a Tanítóért.

– Azt tervezem, hogy egyet s mást megváltoztatok itt – mondta, mihelyt megadta utasításait az évforduló* megünneplésére vonatkozóan. Időnként el kell majd jönnöm ide, és nem tudom elviselni, hogy minden olyan, mint régen, csak éppen azok nincsenek többé, akik miatt számomra drága e ház. Azt tervezem, hogy lebontatom a ház fő szárnyát, és a hegyen levő templomod mellett kápolnaszerűen újra felépíttetem. Ha egyetértesz ezzel a tervvel, akkor minél előbb kezdődjék is meg a munka.

Vázlatot készített, és megmutatta, mit szeretne: hol húzódna az oszlopos folyosó, hol lennének a papok cellái és így tovább. A Tanító teljes egészében helyeselte tervét.

– Remélem, nem tartasz szívtelennek, mert lerombolom Hacsi herceg ízléssel és gonddal megtervezett művét. Úgy érzem, ő maga is így cselekedett volna, ha nincs tekintettel azokra, akiket hátrahagy. Agemaki halála után Kozerire szállt a ház, rajta keresztül pedig Niu herceg felügyelete alá került. Minthogy így áll a dolog, nem tehetem meg, hogy egyszeribe átadjam neked templom céljára. De nem is megfelelő a ház fekvése. A folyón igen nagy a forgalom, s így nem lenne meg a kolostori élethez szükséges nyugalom. Kétségtelen, hogy sokkal jobb lenne lebontani a főcsarnokot, és valahol másutt felépíteni; de persze csak őfensége engedélyével tehetem meg.

– Bármilyen eredménnyel jársz is – válaszolta a Tanító –, hitünk tanításával teljesen megegyezik elhatározásod, hogy tüntessük el a múltra vonatkozó céltalan emlékeztetőt. Nem

tudom, ismered-e a történetet arról az emberről, aki nyakába akasztott zsákban évek hosszú során át magával cipelte kedvese földi maradványait. Végül találkozott Buddhával, aki kegyes csalással rávette, dobja el a zsákot, és térjen az Igaz Ösvényre. Ezek az épületek szüntelenül arra emlékeztetnek, amit pedig jobb feledni, és valahányszor ide jönnél, mindig fájdalom töltene el. Ezzel szemben felajánlásod biztosan javadra lesz jövő életedben. Remélem, megengeded, hogy azonnal végrehajtsam tervedet. Közöld, hogy csillagjósaid milyen napot tartanak alkalmasnak, adj a kezem alá néhány megbízható felügyelőt, és majd azon leszek, hogy minden a Magasztos parancsaival összhangban történjék.

Mire Kaoru megbeszélte a terv részleteit, és megadta a szükséges utasításokat a saját birtokáról odarendelt és a Tanító rendelkezésére bocsátott embereknek, észrevette, hogy nagyon későre jár, ezért elhatározta, hogy ott tölti az éjszakát. Úgy érezte, helyes, ha még egyszer bejárja a házat és körülnéz. A Buddha-szobrok mind a hegyen levő templomba kerültek, s így – Ben no Kimi néhány holmiját leszámítva – teljesen kopár volt a ház. Elviselhetetlennek érezte, hogy Ben no Kimi ilyen sivár helyen tengeti életét.

– Az a tervem – mondta –, hogy újjáépíttetem ezeket a lakosztályokat. Míg folyik a munka, jobb lesz, ha beköltözöl az oldalszárnyba. Ha ráakadsz valamire, ami még a fővárosban élő hölgyünké, a birtokomon dolgozó valamelyik emberemmel elküldheted neki.

Furcsa emberpár volt Kaoru meg az öregasszony, amint ott feküdtek egymás mellett, és késő éjszakáig halkan beszélgettek. Első pillantásra bárki szerelmespárnak hitte volna őket. Valóban ritka jó alkalom volt ez, mert Kaorunak nem kellett félnie, hogy kihallgatják beszélgetésüket, vagy megzavarják őket, és sok újat megtudhatott apjának szívfacsaró történetéből.

– Ha meggondolom – elmélkedett Ben no Kimi –, hogy életének utolsó napjaiban mennyit kérdezősködött felőled, és mennyit foglalkoztatta a jövőd, csak csodálkozni tudok, és hálás vagyok érte, hogy a különös véletlen végül is összehozott

kettőnket, és annyi év elmúltán az én drága uram gyermeke szolgájának tekinthetem magamat. De egyrészt a mi nagy bánatunk,* másrészt a hamarosan bekövetkezett bajok miatt* úgy érzem, már semmire sem vagyok jó. Drága hölgyünk már többször is üzent értem a fővárosból, kért, hogy látogassam meg, és megmondta, nagyon zokon veszi, hogy időtlen időkre elzárkózom itt, de amióta az vagyok, aki vagyok,* nem érzek rá vágyat, hogy bárki másnak az arcát lássam, mint Amidáét, a Magasztosét.

Hosszan elbeszélgettek Agemakiról. Ben felelevenítette úrnőjének egy-egy régi mondását, és reszkető, de csöppet sem kellemetlen hangján elismételte a költeményeket, amelyeket Agemaki készített, amikor a tavaszi virágok vagy az őszi levelek szépsége megindította szívét. Verseinek nyelve általában nyers és csiszolatlan volt, de olyan látásmód tárult fel bennük, amit Kaoru rendkívül rokonszenvesnek érzett: mohón fülelt minden szóra. Ha a rég ismert Agemakival összehasonlította a mai Kozerit, ez utóbbi könnyed, nagyvilági nőnek tetszett. Igaz ugyan, hogy ő csupán egyetlen oldaláról ismeri. Őiránta bizalmat érez Kozeri, márpedig így még azt is könnyű mondani, hogy talán nincs is benne semmi félénkség vagy tartózkodás. De úgy képzelte, hogy bárki idegennek, aki bizalmaskodni próbálna vele, egykettőre kiadná az útját. A két lányról, akiket ismert, gondolatai most arra a másikra terelődtek, akire még most is kíváncsi volt – Ukifunéra.* Azt mondták róla, hogy szakasztott mása annak a hölgynek, akit elvesztett.

– Nem tudom, a fővárosban van-e most vagy nem – mondta Ben no Kimi. – Csak közvetve hallok róla. Hacsi herceg még a fővárosban élt – tehát valamivel a felesége halála előtt történt ez –, amikor megtetszett neki az egyik házbeli, fontosabb beosztásban levő komorna. Jelentéktelen ügy volt, nem is tudott róla senki. Mindössze egyszer vagy kétszer találkoztak titokban. A nőnek gyermeke született. A herceg tudta, hogy a kislány az övé, de mivel úgy esett, hogy gondolatait akkor már teljesen lefoglalta nagy bánata, nem bírta elszánni magát, hogy ismét találkozzék a gyermek anyjával. Az asszony látta, hogy a herceg minden érdeklődését elvesztette a világ

iránt, és teljes egészében szerzetesi életre törekszik, tehát nem maradt számára hely a herceg életében. Felmondott, feleségül ment Micsinoku helytartójához, és el is utazott vele tartományába. Egy év múlva írt Hacsi hercegnek, és emlékeztette kislányukra. A herceg mindössze annyit válaszolt, hogy többé ne térjen vissza erre a tárgyra. Férjét később áthelyezték Hitacsiba, és éveken át semmit sem hallottam róla. Most, tavasszal azonban valaki azt mesélte, hogy visszatért a fővárosba, és meglátogatta Kozeri úrhölgyet. A lány, számításom szerint, most tizenkilenc éves lehet. Tudom, hogy anyja nemrégiben hosszú levelet küldött Kozeri úrhölgynek. Megírta, hogy a lány rendkívül csinos, és ezért még nagyobb szomorúsággal tölti el, hogy nem élhet rangjához méltóan.

Kaoru valósággal itta az öregasszony minden szavát. Mindez pontosan egyezett azzal, amit Kozeri mondott. Nagy vágyakozás fogta el, hogy megismerkedhessék Ukifunéval.

– Az egész világot bejárnám – mondta sóvárogva –, csak hogy egyetlen pillanatra is láthassak valakit, aki a leghalványabban is emlékeztet Agemakira. Az, hogy Hacsi nem ismerte el gyermekéül, ebből a szempontból semmit sem jelent számomra. Nem akarlak terhelni, de ha véletlenül összehozna vele a sors, meséld el neki, amit az imént mondtam.

– Az anya rokona Hacsi herceg feleségének, és én is az vagyok – válaszolta Ben no Kimi –, de olyan hosszú ideig élt távol, hogy úgyszólván nem is ismerem. Nemrégiben én is kaptam üzenetet Kozeri úrhölgy egyik komornájától; azt írta, felmerült a gondolat, hogy a lány látogassa meg apja sírját, és kér, mindent tegyek meg érdekében, amit csak tudok. A lány azonban azóta sem járt itt. Ha eljön, természetesen beszámolok neki üzenetedről.

Kaoru úgy tervezte, hogy napkeltével visszatér a fővárosba, s mihelyt megérkezett Udzsiba, selymet meg pamut- és egyéb holmikat hozatott. Most ellátta ebből a Tanítót, de jutott az anyagokból Ben no Kiminek és a körötte tevékenykedő papoknak meg asszonyoknak is. Udzsiban az élet persze nem folyt valami vidáman, de amíg Kaoru el-eljárt oda, senki sem állíthatta, hogy Ben no Kiminek rosszul ment volna sora, külö-

nösen, ha figyelembe vesszük, hogy csendes, ájtatos életet kívánt élni.

Vadul tomboltak az őszi viharok – egyetlen levél sem maradt az ágakon. Emberi láb nem taposta rozsdavörös levélszőnyeg terített be mindent. Kaorut annyira megfogta szépsége, hogy még jó ideig nem bírta rászánni magát az indulásra. A teljesen kopár erdőben egyetlen fa állt lángvörös díszben. Egy megtépett vén fán fagyöngy vagy valami kúszónövény telepedett meg. Kaoru odaküldte egyik emberét, hogy szedjen belőle egy csokorra valót: Kozerinek akarta vinni.

– Ha az emlékezés, mint fagyöngy az ágon, nem talált volna menedékre és vendéglátó gazdára, sivár lett volna az itt töltött éjszaka.

Ben no Kimi hallotta, hogy Kaoru ezt a költeményt suttogja; jómaga pedig így válaszolt:

– Milyen szomorú, ha a fagyöngy még ezt a kiszáradt, korhadt facsonkot is érdemesnek találja, hogy pihenőhelyéül válassza.

Ben no Kimi költeményének ritmusa aligha lehetett volna merevebb és ódivatúbb. De a benne rejlő célzás* meghatotta Kaorut, és hálás volt az együttérzéséért.

Amint megérkezett palotájába, nyomban átküldte a fagyöngyöt a Nidzso-inbe. Mikor a csokor megérkezett, Niu is jelen volt, és Kozerit elég kínosan érintette, hogy ráadásul ezzel az üzenettel hozták be: „A déli palotából".* Bármi titkolózás csak súlyosbította volna a dolgot.

Kaoru levelei – egyik üzenete a gallyra volt tűzve – bizony nem mindig voltak valami tapintatosak. Kozeri csupán a jó szerencsében reménykedhetett.

– De szép falevelek! – jegyezte meg Niu sokatmondóan, és megkérdezte, megnézheti-e az ajándékot. Bepillantott az üzenetbe.

„Mit csinálsz mostanában?... Én éppen most tértem vissza Udzsiból. De erről és »a hegycsúcsokon ülő hajnali ködről«* majd beszámolok, ha találkozunk. Beszéltem a Tanítóval a főcsarnok újjáépítéséről. De semmihez sem nyúlnak a te engedélyed nélkül. Utasításaid megadhatod Ben no Kiminek, mert megígérte nekem, hogy ő mindenről gondoskodni fog."

– Nos, ez mindenesetre eléggé ártalmatlan hangú levél – jelentette ki Niu –, de ez könnyen érthető: tudta, hogy itt leszek, amikor a levél megérkezik.

Ezt többé-kevésbé tréfának szánta, de volt benne némi igazság.

Kozeri mindenesetre megkönnyebbült, hogy a levél, amelyet Niu elcsípett, történetesen ártalmatlannak bizonyult. Furcsa módon mégis sértve érezte magát, amiért Niuban egyáltalában megfogamzott valamiféle gyanú. De ahogy ott ült Kozeri, és arcán részben megkönnyebbülés, részben méltatlankodás tükröződött, annyira elbűvölte Niut, hogy az megbocsátott volna neki bármi hibát vagy ballépést.

– Meg kell írnod a választ – mondta Niu. – Bármit írhatsz, nem nézek bele.

Azzal hátat fordított Kozerinek. Ha Kozeri most vonakodnék válaszolni Niu jelenlétében, a férfiban nyomban felébredne a gyanakvás.

Így hát haladéktalanul megírta a választ:

„Szóval Udzsiban voltál? Nem is tudom megmondani, mennyire irigyellek érte. Teljes egészében helyeslem tervedet, hogy a csarnokot alakítsuk át szentéllyé. Előbb-utóbb szükségem lesz ilyen menedékhelyre, és sokkal szívesebben visszamegyek oda, mintsem szerte barangoljak, menedéket keresve. Reméltem, hogy valamilyen módon meg lehet őrizni a csarnokot eredeti állapotában, s ha tudsz erre megoldást, nagyon hálás lennék javaslatodért."

A választ megmutatta Niunak. Kifogástalanabb levelet képzelni sem lehetett volna. De hogy férfi és nő között olyan viszony is lehet, amit ez a levél tükröz, erről Niunak nem volt semmi tapasztalata, s így nem nyugodott meg, sőt egyre inkább gyökeret vert benne a meggyőződés: az ártatlan gyámolatlanság látszata mögött valami sötét dolog lappang.

Az őszi kert sivárságát csak a pampafű virága enyhítette; hosszú szárán úgy lengett, lengedezett a virágágyak szélén, mint integető kar. Harmatcsepp-füzérek rezegtek még a felmagzott virágokon is. Nem voltak különösebben szép virágok,

de most, az esti szürkületben, mégis valami varázsa volt a tájnak.

„Ó pampafű, bár ártatlan a te virágod, de ruhádnak szomorú harmatban ázott ujjai elárulnak téged!"*

Ezeket a szavakat mormolta Niu. Otthoni ruhájában volt, egyszerű köpenyt viselt, és most elküldött lantjáért. Kísérőzenét játszott *odzsiki* hangnemben.* Kozeri annyira szerette a lantot, hogy amint Niu játszani kezdett, feledte minden szomorúságát és félelmét. Ahogy egy széknek támaszkodva ott ült a díszparaván mögött – ez olyan kicsi volt, hogy alig fedte el –, és önfeledten fülelt a zenére, olyan bájos volt, hogy nincs az a herceg, akinek szívét ne hódította volna meg.

– Vigasztalan ősz száguld végig a mezőkön, s a bólingató virágokkal érezteti a szél hideg leheletét.* – Ezt a költeményt mondta Kozeri. Majd hozzáfűzte az idézetet: – „Ámbár nemcsak számomra . . ."* – Kibuggyant a könnye, de gyorsan arca elé kapta legyezőjét.

Niu fürkészve nézte. A lány ebben a percben a szelídség és a jóság megtestesülésének látszott. Ámbár éppen mert ilyen édes és ártatlan, ellenállhatatlanul vonzhatja Kaorut – ez volt Niu meggyőződése. A krizantém még csak most kezdett elszíneződni: itt, ahol olyan jól gondozták, sokáig megtartotta fehérségét.* Niu végignézte a virágágyakat, de nehezen talált csak egyet is, ami valóban tökéletes volt. Végül mégis kiválasztott egyet, s közben a kínai költő versét dúdolgatta:

– „Ne gondold, hogy minden virág közül . . ."* Majd emlékeztetni kívánta Kozerit: – Volt egyszer egy herceg.* Ez, egy este, ilyen virágokban gyönyörködött éppen, amikor repülve eljött hozzá a szellem, és lanton megtanította egy dalra. Bárcsak mi is akkor éltünk volna! Manapság senkivel sem történik ilyesmi! – És csüggedt mozdulattal félretette hangszerét.

– Azért nem esik meg velünk – érvelt Kozeri csalódottan –, mert mi már nem érdemeljük meg. De ha mi rosszabbak lettünk is, a régi dallamok nem.

Ezután megkérte Niut, mutassa meg, hogyan kell helyesen játszani egyes részeket, amelyekben nem volt biztos.

– Miért ne? – mondta Niu. – De jobb lenne, ha kísérnél. Az sokkal mulatságosabb!

Elhozatta tizenhárom húros citeráját, és letette Kozeri elé.

– Apám valamikor adott nekem néhány leckét – mentegetőzött a lány –, de nem valami sokat tudok.

– Ugyan, ugyan! – kiáltotta türelmetlenül Niu. – Mégiscsak túlzás, hogy azért, mert itt vagyok, ilyen csekélységekből is nagy ügyet csinálsz! A másik barátnőmet még csak rövid ideje ismerem, de egyáltalában nem szégyell segítségért fordulni hozzám olyan dolgokban, amiket ő még csak most tanul. Nem hiszem, hogy Kaoru, akire úgy szeretsz hivatkozni, helyeselné ezt az álszerénységet. Gyakran hallottam tőle, hogy nőnél legelső követelménynek a könnyed és előzékeny viselkedést tartja. Biztos vagyok benne, hogy akkor nem húzódozol, ha az ő jelenlétében kell játszanod. Ha viszont így van, akkor nyilván egymáshoz valók vagytok.

Kozeri sóhajtott, fölvette a hangszert, és meglehetősen bátortalanul elkezdte hangolni. A húrok nagyon feszültek, ezért a legegyszerűbb volt a *bandzsiki* hangnemre* hangolni. Kísérni kezdte Niut. A fiatalember úgy vélte, hogy a lány igen pontosan követi, és a pendítése is igen jó. Az udvarhölgyek összebújtak a függönyök és a paravánok mögött, és onnan hallgatták Niu tiszta és finom hangját, amint *Az iszei tó** dallamát énekelte, és arcukról gyönyörűség sugárzott.

– Mit számít, ha valakinek több otthona is van, nemcsak egy! – szólt egyikük. – És a hercegnek miért is ne lenne? Mit tagadjam, úrnőnk igen hálás lehet neki! Micsoda képtelenség, hogy annyi éven át számkivetetten élt Udzsiban, és most azt hajtogatja, hogy visszamegy!

– Micsoda? Vissza Udzsiba? – kiáltozták a fiatalabb komornák. – Ne is beszéljetek róla!

Több nap múlt el lant- és citeraleckével meg más egyébbel, s ezalatt Niu ki sem mozdult a Nidzso-inből. Jugirit vajmi kevéssé elégítette ki, hogy Niu az új palotába küldött üzenetében rituális okokra, tisztátalanságára hivatkozott, és amikor hazafelé tartott a császári Palotából, berontott a Nidzso-inbe, hogy kipuhatolja, mi történt.

– Igazán bosszantó, hogy így a nyakamra jön! – mérgelődött Niu, de azért felszedelőzködött, és illő módon megjelent a fogadócsarnokban.

– Furcsa érzésem támad, valahányszor betérek ide – kezdte Jugiri. – Apám életében persze sokat jártam itt, de most egészen más a helyzet.

Elmondott néhány anekdotát, emlékeit idézgette, majd karon ragadta Niut, és elcipelte az új palotába. Kíséretükben volt Jugiri több fia, ezenkívül egy sereg nemes és udvaronc. S ahogy kifelé tartott a seregnyi ember, Kozeri leselkedő hölgyei kellő fogalmat alkothattak az úrnőjük vetélytársát jelentő család hatalmáról.

– Nézzétek csak a miniszter úr őkegyelmességét! – ámuldoztak. – Micsoda finom úr! Bár csak úgy hemzsegnek mellette a fiatalok, de fiai közül egy sem fogható hozzá!

– És lám, mégiscsak úgy tudja házába csalogatni a hercegünket, hogy eljön érte. Azt hiszem, ha ismernék a való helyzetet, mindőjüknek főhetne a feje!

Kozeri magában összehasonlította a saját egyszerű nevelését Roku no Kimi ragyogó környezetével, és úgy érezte, jómaga nem is képes kielégíteni olyan embert, akinek számára ez az életmód, a maga pompájával és könnyed eleganciájával, egészen magától értetődő. Még soha ennyire nem érezte, hogy egyetlen ésszerű dolgot tehet: újból visszatér a magányos életbe, amelyben otthonosan érzi magát.

Így múlt el az esztendő. Az első hónap végétől kezdve Kozeri nagyon rosszul érezte magát. Niu teljesen járatlan volt az ilyen dolgokban, és roppantul aggódott érte: a templomokban egymás után rendeztette a szertartásokat és könyörgéseket, még azokon felül, amelyeket már korábban rendelt. A császárnőnek tudomására jutott, hogy Kozeri állapota valóban aggodalomra ad okot, s erre maga is érdeklődött utána. Bár a kapcsolat névleg titokban maradt, de Niu barátai mégis jól tudták, hogy szokatlanul nagy ideje, immár három éve, Niut ide húzza a szíve, s így tapintatlanság vádja nélkül kifejezhették neki együttérzésüket és jókívánságaikat. Kaoru persze nem kevésbé volt nyugtalan Niunál, de úgy érezte, ilyen

helyzetben tapintatosabb a háttérben maradni, és ámbár néha elküldött hírekért, személyesen nem állított be. De titokban ő is tartott ájtatosságokat Kozeriért.

Eljött a kijelölt idő, amikor meg kellett tartani a szoknya felvételének ünnepét a Második Hercegnővel kapcsolatban. Az esemény kedvelt beszélgetési témát jelentett az udvarnál. A császár személyesen olyan nagy gondot fordított a szertartás előkészületeire, hogy a hercegnő nemigen érezhette magát árvának.* A szükséges holmikból anyja már sokat félretett számára, de a munkahivatal és számos vidéki tartomány kincstára is csak úgy ontotta az ajándékokat. Magától értetődőnek tartották, hogy mihelyt ez az esemény lezajlik, sorra kerül a hercegnő házasságkötése Kaoruval. Addig bizony Kaorunak sok mindent el kellett volna intéznie. Valójában azonban alig foglalkozott a gondolattal – annyira lefoglalta Kozeri állapota.

A második hónapban került sor arra az eseményre, amelyet – tudomásom szerint – pótkinevezések kihirdetésének neveznek. Kaorut valóságos belső főtanácsosnak nevezték ki, katonai rangja pedig a jobb kéz felőli tábornoki rang lett; ugyanis üresedés támadt, mert Kobai, a bal kéz felőli tábornok, visszavonult. Újabb előléptetésével kapcsolatban Kaoru igen sok látogatást tett – többek között a Nidzso-inbe is elment. Niu ekkortájt különösen nagy aggodalomban élt Kozeri miatt, és éppen nála volt, amikor Kaoru megérkezett.

– Nagy kár – mondta Niu –, hogy éppen ilyen időben érkezel. Amint látod, seregestől összejöttek itt a papok.

Niun egy cseppet sem látszott meg, hogy a házban nagy a felfordulás: új, kifogástalan öltözékben, tetőtől talpig elegánsan jött le a lépcsőn, hogy hivatalosan elmondja szerencsekívánatait.

– Remélem, eljössz a ma esti lakomára – mondta Kaoru, mihelyt átestek a formaságokon. – Amint tudod, ünnepi vacsorát adok jövendő hivatali társaim számára.

Niu azonban bizonytalankodott, mondván, hogy nem tudja, az adott helyzetben el tud-e szabadulni. Elhatározták, hogy a lakomát Jugiri által miniszteri kinevezésekor adott lakoma mintájára rendezik meg, mégpedig az új palotában. Kaorunak

annyi herceg és más nemesember volt segítségére a vendégek szórakoztatásában, hogy az egész mulatság inkább császári lakomához, mint magánvendéglátáshoz hasonlított. Niu éppen csak megjelent, de jóval az ünnepség befejezése előtt máris sietett vissza a Nidzso-inbe, Jugirinak és barátainak bánatára, mert ők ezt a futó látogatást szinte sértésnek tekintették. Valójában Kozeri, rangját tekintve, fölötte állt vetélytársnőjének, és az az általános hiedelem, hogy Roku no Kiminek szükségképpen nagyobb tisztelet és figyelem jár, csupán abból táplálkozott, hogy Jugiri roppant nagy tekintélynek örvendett.

Másnap, kora reggel, Niu örömére Kozeri minden baj nélkül fiúgyermeket szült. Kaoru szívéről is nagy kő esett le, és mihelyt meghallotta a hírt, nyomban átment a Nidzso-inbe, mert egyébként is meg akarta köszönni Niunak, hogy részt vett az előző esti ünnepségen. A palotát elözönlötték a látogatók, mert az emberek tudták, hogy az elkövetkező néhány napon át Niut biztosan otthon lehet találni. A szokásokhoz híven, a harmadik napon csupán Niutól érkeztek meg az ajándékok. De az ötödik nap éjszakáján Kaoru is küldött ötven zsák rizst, ostáblához való játékpénzeket és más szokásos apróságokat, az anya részére pedig harminc egymásba rakott dobozt; ezekben öt rétegű szoptatós ruha volt és pólya a gyermek számára. Csupa egyszerű holmit válogatott össze, de közelebbről nézve mindegyik ajándék elárulta Kaoru ízlését és ötletességét. Niunak fehér lisztből készült süteményt küldött: néhány magas, egylábú állványra helyezett szantálfa tálcára halmozta fel a süteményt. A komornáknak, a szokásos dobozsorozaton kívül, harminc uzsonnás kosarat küldött mindenféle finomsággal. Kaorunak azonban gondja volt rá, hogy ajándékaival minél kevesebb feltűnést keltsen.

A hetedik nap éjszakáján ajándékok érkeztek a császárnétól; a küldöncöket egy sereg befolyásos látogató kísérte, köztük a császárnő udvarának felügyelője is.

A császár pedig, amikor az eseményről hallott, megjegyezte:

– Végül is ilyen esemény – az elsőszülött érkezése – csupán egyszer adódik az ember életében. Én is szeretnék kitenni magamért . . . – És kardot küldött a gyermeknek.*

A kilencedik napon küldöttség érkezett Jugiritól. Őt magát természetesen egyáltalán nem lelkesítette az esemény, de látta, hogy sok szempontból tanácsos fenntartania Niuval a jó viszonyt, ezért mindegyik fiának meghagyta, tegyenek tisztelgő látogatást Niunál.

Kozerinek igazán semmi oka nem lehetett panaszra, mert örömmel fogadták az eseményt. Hosszan tartó betegeskedése és a sok bánat már egészen búskomorrá tette, de az a kedvesség, sőt tisztelet, amellyel gyermekének születését fogadták, visszaadta kedvét és önbizalmát. Kaoru érezte, hogy ez után az esemény után ők ketten még távolabb kerülnek egymástól. Az mindenesetre bizonyosnak látszott, hogy a gyermek születése erősíteni fogja Kozeri és Niu kapcsolatát, ez pedig bizonyos tekintetben megkönnyebbülést jelentett számára, hiszen ő volt felelős ezért; ő ismertette össze őket.

A második hónap vége felé megtörtént a Második Hercegnő rég várt avatása. Kaoru másnap meglátogatta a hercegnőt a Palotában. Az egybekelésükkel kapcsolatban ezen az éjszakán megtartott ceremónia magánjellegű volt. A Második Hercegnő, mivel a császár rendkívül kedvelte, már régóta az érdeklődés középpontjában állt, és szinte csalódást keltett, hogy egy köznemessel* lép házasságra. Sokan úgy vélték, hogy bármilyen rokonszenvet érez is a császár Kaoru iránt, jobban tette volna, ha előbb egy kicsit körülnéz. De őfelsége szerette azonnal végrehajtani, amit tervbe vett, és sohasem lehetett rábeszélni, hogy időt vesztegessen precedensek keresgélésére. Valójában az ilyen házasság korántsem volt példátlan, ámbár ritkán történt meg, hogy trónon levő uralkodó ilyen sietséggel férjhez adja lányát a felavatás után, mert ez csupán közrendű családoknál volt szokásban.

– Akárhogy is van – jegyezte meg Jugiri –, de ezt a fiatalembert különösen szerencsésnek kell tartanom. Szuzaku csupán leköszönése után és a világtól való teljes elvonulásának előestéjén ajánlotta fel a lányát* Gendzsinek. Ami pedig engem illet, igazán nem szüleid bátorításának köszönhetem, hogy olyan szerencsés voltam és elnyertelek! – Jugiri Ocsiba hercegnőhöz* beszélt.

Ez valóban igaz volt. Ocsiba hercegnő kissé zavartnak látszott, és nem válaszolt.

A harmadik nap estéjén, a császár kérésére, a Második Hercegnő gyámja* s valamennyi kísérője és híve titokban ajándékokat osztott szét Kaoru fullajtárjai, kísérői, futárai és palotabeli szolgái között. De az egész ceremónia teljesen magánjellegű volt. Kaoru a következő napokon is meglátogatta a hercegnőt, de úgy érezte, hogy nem képes száműzni szívéből az elvesztett hölgy emlékét. Különös élet volt ez: reggel hazarohant, csak hogy kelletlenül újra útra keljen a Palotába, mihelyt leszáll az éjszaka. Ez túlságosan nagy változást idézett elő életrendjében, ezért elhatározta, hogy a hercegnőt elhozza anyja házába. Njoszan rendkívül örült ennek, sőt azt is felajánlotta, hogy kiköltözik saját lakosztályából. Kaoru eleinte nem akart ebbe beleegyezni, de végül azt tervezte, hogy a kápolna közelében új szárnyat építtet, s ennek nyugati oldalán új lakosztályt rendez be anyja számára. A palota keleti szárnyában különösen nagy kárt tett a tűz; újjáépítették ugyan, és egészen kényelmes is lett, de Kaoru most teljesen újonnan bebútoroztatta. A császár hallott róla, hogy Kaoru haza akarja vinni a hercegnőt, és természetes szülői aggodalmában felvetődött benne a kérdés, vajon ez a lépés nem lesz-e túlságosan korai. Njoszanhoz írt leveleiben őfelsége állandóan utalt a házasságra, és kérte, értesítse, jónak tartaná-e. Szuzaku excsászár halálos ágyán külön utasításokat adott a császárnak Njoszant illetően; Njoszan apáca volt ugyan, de az udvarnál igen jelentékeny befolyása maradt: teljesítették a császárhoz intézett minden kérését, és mindig rendkívüli módon vigyáztak érdekeire.

Kaoru tisztában volt vele, milyen előnyt jelent, hogy két ilyen kimagasló személyiség törődik családi boldogságával. Pillanatnyilag azonban ennek még a gondolata is sok tekintetben kellemetlen volt számára. Házasságkötése óta sokkal nyugtalanabb volt, mint azelőtt, és az Udzsiban folyó építkezésen kívül semmi nem érdekelte. Számolta már a napokat, és készen állt arra, hogy az ötvenedik nap* elérkeztével felajánlja a kalácsáldozatot; ő maga ügyelt fel a dobozok és ládikók készítésére – ezekben akarta elküldeni ajándékait. Még azt is megtette, hogy erre a célra összeverbuválta a legjobb szantálfa- és cédrus-faragókat, arany- és ezüstműveseket, s ezek versengtek egymással, hogy olyan mesteri teljesítményt nyújtsanak, amilyet még nem látott a világ. Szokása szerint most is megvárta a hírt, hogy Niu nem tartózkodik a Nidzso-inben, s ekkor ment el, hogy tiszteletét tegye.

Kozeri eltűnődött: vajon képzeleg-e, vagy Kaoru valóban megváltozott kinevezése óta. Magatartásán mintha több erély és határozottság érződnék. Mindenesetre megnyugtató volt a tudat, hogy Kaoru most már házasember, és így nem támadhatnak olyan természetű bajok, amik nemrég majdhogy tönkre nem tették boldogságát. Ámde mihelyt beszélgetni kezdtek, kiderült, hogy korai volt ez a feltételezés. Kaoru nyomban azzal kezdte, hogy házassága az égvilágon semmit sem jelent számára, teljesen elhibázott az élete, és egy szemernyi boldogság sem jut neki.

– Nem okos, hogy így beszélsz a házasságodról! – tiltakozott Kozeri. – Még meghallhatja valaki. – Nem mondta ugyan, de valójában megelégedéssel töltötte el, hogy még az uralkodó legnagyobb kegye sem képes megvigasztalni Kaorut. A fiatalember tagadhatatlanul hűséges természet, ez pedig olyan tulajdonság, amit meg kell becsülni.

Kaoru nagyon szerette volna látni a kicsit. Kozerit ez némileg zavarba hozta, de magában úgy okoskodott, szűkkeblűségre vallana, ha megtagadná tőle ezt az örömet, amelyet módjában van megadni, hiszen annyi mást meg kellett tagadnia tőle. Nyomban utasítást adott a dajkának, hogy mutassa meg a gyermeket. Kaoru bizonyosra vette, hogy ilyen apának és anyának nem lehet csúnya gyermeke, de maga is elámult a gyerek bársonyos fehér bőre láttán. Ott feküdt a pici, nevetett és gügyögött – és Kaoru úgy érezte, merőben más lenne az élete, ha ez a gyerek az övé volna. Milyen más lenne is az élet, ha Agemaki hagyott volna neki egy gyermeket!

Furcsa, de eszébe sem jutott, hogy valaki más révén talán hamarosan apa lehet. Félek, hogy a házasságával szemben tanúsított egész viselkedése kissé kedvezőtlen színben mutatja Kaoru jellemét. Erre csak annyit mondhatok, hogy ha való-

ban olyan haszontalan ember, amilyennek szükségképpen mutatkozik az általam elbeszélt történetben, nyilvánvaló, hogy az uralkodó soha ki nem emeli és nem halmozza el tisztségekkel, ahogy pedig valójában történt.

Kaoru megtisztelve érezte magát, mert Kozeri megmutatta neki a gyermeket, mielőtt még feltételezhetően bárki idegen látta volna. Hosszan elbeszélgettek, és sokkal meghittebb hangulatban, mint máskor. Sajnos, Kaorut a Palotába szólította a kötelesség, tehát nem maradhatott késő éjszakáig – pedig szívesen elidőzött volna még. A fiatal komornák összesereglettek, és meglesték, amint távozik.

– Hozzánk fog seregleni minden fülemüle! – mondták, mert annyira édes illat szállt feléjük, mialatt a távozó Kaoru után bámultak.

Kaoru a nyár folyamán szerette volna hazavinni a hercegnőt, a csillagjósok azonban kijelentették, hogy a csillagok állása kedvezőtlen lesz, s ezért kénytelen volt lebonyolítani a költözködést a negyedik hónap első napja előtt. A hercegnőt elutazása előtt egy nappal meglátogatta a császár, és az ő lakosztályában rendeztette meg a glicínia-ünnepet. Felhúzták a déli oldalszárny függönyeit: itt helyezkedtek el a császári vendégek. Az ünnep nyilvános volt, s ennek egész terhe nem hárulhatott a hercegnőre. Éppen ezért a jelenlevő udvaroncok és tisztek megvendégeléséről a kincstár gondoskodott. A kormányzati szerveket Jugiri, Kobai és Higekuro két fia képviselte, a császári családot pedig Niu és még néhány fivére. A császár ülőhelyével szemközt, kint az udvaron, glicíniabokor állt: ennek tövében helyezkedtek el az udvaroncok és a kevésbé rangos vendégek. A szomszédos csarnokban a zenészek gyülekeztek, és mihelyt leszállt az este, a fuvolákon felzendült a nyitány *szodzso* hangnemben.* A császárnak szánt hangszereket maga a hercegnő ajánlotta fel, és Jugiri helyezte le őket őfelsége elé. Jugirira hárult az a feladat is, hogy őfelségének rendelkezésére bocsásson citerára írt dalokat: a két kötetre ízlésesen rákötöttek egy ötös tűlevelű fenyőgallyacskát. Szuzaku excsászár gyűjteményéből is érkezett többféle, hazai meg kínai citera és egy lant is. A fuvola az a hangszer volt, amelyről

Kasivagi beszélt Jugirinak, amikor álmában megjelent.* A császár egy ízben már megcsodálta e hangszer hangjának szépségét, és szemlátomást nem is lehetett volna kedvezőbb alkalmat találni, hogy újból megszólaltassák.

Egybehangzóan megállapították, hogy Kaoru még sohasem játszott ilyen jól,* mint ma, és mivel a vendégeket főleg aszerint válogatták meg, mennyire értettek hozzá, hogy énekükkel kísérjék a hangszeres zenét, igen kellemes hangverseny kerekedett. Frissítőkről a hercegnő gondoskodott. Áloéfából faragott négy tálcán tálaltak, a tálcákat pedig magas szantálfa állványra helyezték. A gyékényből font tálcakendőket a glicínia színének különböző árnyalataira festették meg, és kihímezték glicíniavirág-mintával. A tálak ezüstből voltak, a serlegek kristályból, a csészék lazúrkőből. Higekuro fia, Hjoje no Szuke volt a főrendező. A kupát eddig még minden alkalommal Jugiri nyújtotta át a császárnak, s mindenki úgy érezte, hogy jó lenne már változtatni ezen. A hercegek között azonban senki sem akadt, aki különösebben alkalmas lett volna erre a feladatra. Végül megkérdezték Kaorut, vállalná-e, és mivel jelölését a császár bizonyára jóváhagyta, végül is sikerült őt rábeszélni. Amikor elhangzott a csendre intő felhívás – jól ismert hang ez nyilvános ünnepségeken –, mindenkit mélyen megragadott, hiszen annak ajkán csendült fel, akit ez az összejövetel közvetlen közelről érintett. Kaoru befejezésül kiürítette a serleget,* majd elvégezte a végső térdhajtást, mégpedig mindezt mesteri módon. Ezek a ceremóniák akkor is igen érdekesek, ha császári herceg vagy miniszter végzi őket; de most még hatásosabbnak tetszettek, hiszen azt jelezték: Kaoru házába császári vérből származó feleség érkezik. Valóban különös ellentétként hatott, ahogy a szertartás végeztével Kaoru ismét helyet foglalt a közrendű vendégek között.

Kobai számára kissé fájó volt ez az esemény. Őt ugyanis nagy szerelem fűzte a hercegnő anyjához, és igen bizalmas viszonyban maradt vele akkor is, amikor az asszony már beköltözött a Palotába. Természetesnek érezte, hogy rábízzák majd a hercegnő nevelését, és jelezte is, hogy kész magára vállalni ezt a felelősségt, de ajánlkozását nem vették figyelembe.

– Eszembe sem jutna, hogy tagadjam Kaoru kivételes érdemeit – jegyezte meg. – De hogy egy köznemes elvehesse uralkodó császár lányát, ezt – enyhén szólva – túlzásnak tartom. Ettől azonban még eltekinthetünk. De ami ma lejátszódott, az valóban botrányos!

Kobai valóban habozott, hogy egyáltalában elfogadja-e a meghívást, de mégis odavitte a kíváncsiság. Végigülte a lakomát, de belül tombolt a méregtől.

Lampionokat gyújtottak, és a vendégek egy sereg költeményt rögtönöztek. Amikor az emelvénynél átnyújtották művüket, arcuk teljes elégedettségről árulkodott. De régi tapasztalatok révén az ember tudja már, hogy ettől még bármelyikük verse elcsépelt frázisok sivár gyűjteménye lehetett. Sajnos, lusta voltam hozzá, hogy valamennyiről másolatot szerezzek. Ha szemügyre veszem a rendelkezésemre álló néhány példát – közülük nem is egy a legfelső réteghez tartozó méltóságok verse –, megállapíthatom, hogy a színvonal nem lehetett túlságosan magas.

Feltételezem, hogy az itt következő költemény Kaoru műve. Akkor írhatta, amikor kiment az udvarra, hogy letépjen egy gallyat koszorúnak a császár homloka köré.

„Úgy vélte a világ, hogy közönséges halando számára* elérhetetlen az ág, mely felé kinyújtottam kezemet, hogy letépjem koszorúnak a császár homloka köré." Az érződik rajta, mintha valóságos diadalmámorban írta volna.

„Ember számára meg sem fogható becsvágy lakozhatott a fában, amelynek megengedték, hogy ilyen magasra nőjön!" Ezt csak a sértett Kobai írhatta.

Azt mondhatná valaki, hogy én rontottam el ezeket a költeményeket, mert pontatlanul közöltem őket. Lehetséges – de még akkor sem hiszem, hogy eredetileg különösebben figyelemre méltók lettek volna.

Ahogy telt-múlt az éjszaka, egyre vidámabb lett a hangulat. Kaoru nagy sikerrel adta elő az *Ana totót*,* Kobai hangja pedig még most is őrzött valamit régi szépségéből, amellyel akkora tetszést aratott azon a réges-régi éjszakán.* Most ő kísérte Kaorut. Jugiri hetedik fia – jóformán gyermek volt

még – a nádsípot fújta, és előadása annyira tetszett a császárnak, hogy megajándékozta egy köntössel.

A hercegnő beköltözése Kaoru palotájába éppen úgy zajlott le, mint egy hivatalos ceremónia. A hercegnőt a császári udvartartás minden hölgye elkísérte. Előreugró tetőzetű, selyemmel borított gyaloghintóban utazott, nyomában három egyszerű gyaloghintó, huszonhat gyékényfedelű kocsi, ezek közül hat aranyozott, kettő pedig fonott ciprusságból volt. Harminc udvarhölgy jött ezeken, mindegyikük nyolc-nyolc kislánnyal vagy szolgálóval. A Kaoru által küldött kísérethez húsz kocsi tartozott, tele a saját háza népével. Végül az udvaroncoknak, nemeseknek és hivatalnokoknak hatalmas serege következett, akiknek felvonulása példátlanul nagyszerűvé tette a menetet.

Most, hogy a hercegnő itt élt vele és részt vett mindennapi életében, Kaoru végre ráeszmélt, milyen roppant csinos feleséget kapott: kicsiny és finom termetében valóban a legfinnyásabb ember sem lelt volna hibát. Kaoru világosan látta, hogy hallatlanul büszke lehet – tulajdonképpen a föld legboldogabb emberének érezheti magát. De ennek útját állta Agemaki emléke, Agemaki utáni vágyódása. Most már biztosan tudta, hogy sírig elkíséri az a furcsa kényszerű imádat, mely az első pillanattól fogva csak kétségbeesést hozott számára. Talán csak egyik eljövendő életében éri el azt a megvilágosodást, hogy végre felfoghatja saját sorsának okát – és csak akkor lesz képes megszabadulni tőle. És az életében bekövetkezett minden külső változás ellenére még most is csupán az Udzsiban folyó munka nyújtott neki igazi kielégülést.

A negyedik hónap vége felé, amikor elült a kamói ünnep körüli sürgés-forgás, ismét lehetősége nyílt, hogy elhagyja a fővárost. Előbb felkereste a munkásokat, megadta nekik a szükséges utasításokat, s azzal készült is, hogy egy-két szót váltson Ben no Kimivel, hiszen tudta: az asszonyt csalódás érné, ha nem találkozhatnának. Ekkor az udzsi híd felől kocsit látott közeledni. Bizony nem valami elegáns női kocsi volt, és néhány meglehetősen durva külsejű ember kísérte; oldalukon kardot viseltek – szemlátomást az egyik keleti tartományból

jöhettek. Ezeknek nyomában egy sereg egyszerű ember zárta be a kíséretet, amiből kitetszett, hogy az utas ugyan nem fővárosi hölgy, de azért elég jelentékeny személy. Kaoru hintója már a kapuhoz érkezett, amikor a másik kocsi újra felbukkant, és nyílegyenesen a ház felé tartott. Kaoru csendre intette zajongó kísérőit, és elküldte egyik szolgáját, tudja meg, ki az utas. Az ember, aki válaszolt, erősen tájszólásban beszélt. Kitűnt, hogy a kocsi utasa őnagyságának, Hitacsi volt helytartójának lánya. Éppen hazafelé tart hacuszei zarándokútjáról, s ahogy menet is tette, most is meg akarja szakítani útját Udzsiban. Nem lehetett más, mint Hacsi herceg két lányának mostohahúga, akiről már hallott. Felszólította embereit, hogy álljanak félre, majd üzent az idegeneknek, hogy egyenesen menjenek be a kocsival. Ne feszélyezze őket, hogy más vendég is van, mert a ház északi szárnya teljesen rendelkezésükre áll.

Kaoru kísérői nem voltak udvari ruhában, és semmi sem jelezte, hogy uruk előkelő személyiség; viselkedésükben azonban volt valami, ami nyomban megfélemlítette e vidékieket, és nagy sietve tisztes távolba terelték a lovukat. A hölgy kocsija a csarnok nyugati sarkánál állt meg. A főszárny rendbe hozása éppen akkor folyt. Az előszobában nem voltak felszerelve a redőnyök, és a zsalugátercket mind elreteszelték. A ház hátsó traktusába vezető tolóajtón azonban volt egy hasadék, s ezen keresztül Kaoru jól láthatta az érkező kocsit. Ruhája azonban idegesítően suhogott. Levetette hát, és alsóruhára vetkőzve leselkedett. Amikor a kocsi megállt, némi szünet támadt, mert üzenetet küldtek be. A hölgy előbb nyilván tudni óhajtotta, kivel kell megosztania a fedelet. Kaoru azonban már utasítást adott, hogy semmiképp ne árulják el kilétét, és szolgái felszólították az utasokat, hogy érezzék magukat otthon.

– A másik vendég nem lesz utatokban – mondták. – Ő a ház más részében szállt meg.

Ebben a percben egy ifjú komorna fürgén kipenderült a kocsiból, és kezdte felrakni a redőnyöket. Szemlátomást nem osztozott úrnője aggályaiban. Most egy idősebb hölgy is kiszállt, és szólította úrnőjét, hogy jöjjön már.

– Úgy érzem, nem vagyunk itt biztonságban – hallatszott a kocsi belsejéből. A hölgy szavát alig lehetett érteni, de hangja előkelően csengett.

– Ó, úrnőm, hát megint kezdjük ezeket a dolgokat? Úgy látom pedig, hogy szükségtelen. A háznak ez a része teljesen le van zárva.

– Nem látod, hogy az ablakokat mind bezárták és elreteszelték? – szólt valaki más fölényes biztonsággal.

Végre a hölgy óvatosan megjelent a kocsi ajtajában: főként a fejtartása, de finom, arányos alakja is egész különös módon nyomban Agemakira emlékeztetett. De éppen abban a pillanatban, amikor Kaoru, nyakát nyújtogatva, igyekezett megpillantani az arcát, hirtelen maga elé kapta legyezőjét. A kocsiból jó magasról kellett lelépni a földre. A komornák számára ez szemlátomást nem jelentett nehézséget, de Ukifune egy ideig riadtan bámult lefelé, mire elszánta magát: leszállt és besurrant a házba.

Sötétvörös kabátot viselt. Testhezálló ruhája „szegfű-módi"* volt; szoknyájának színe, mint a zsendülő rizsvetésé. Négylábú paravánt állítottak az ajtó elé, mely mögött Kaoru állt, de kissé ágaskodva átláthatott fölötte, és jól megfigyelhetett mindent, ami bent történt. Ukifune szemlátomást még most is gyanúsnak érezte a háznak ezt a részét, és Kaoru csalódására, háttal ült le neki.

– Úrnőnk fáradtnak látszik, ugye? – kérdezte az egyik komorna a társnőjétől.

– Nem csodálom! Valóban félelmetes volt ma az átkelés az Izumi folyón. A második hónapban távolról sem volt ilyen rossz, akkor jóval alacsonyabban állt a víz. De hitemre, ha az ember meggondolja, mit jelent az utazás a keleti tartományokban, amiben itt része lehet, az már szót sem érdemel.

Az asszonyok fesztelenül csevegtek, s ezalatt Ukifune némán és mozdulatlanul feküdt.

Kaoru láthatta a lány karját, és megállapította: finom vonala már önmagában is cáfolja, hogy bármi rokonság lehet a lány és a volt vidéki helytartó között.

Kaoru helyzete cseppet sem volt kényelmes, de elhatározta, hogy még egy kicsit kitart.

– Milyen kellemes illat! – mondta az egyik asszony. – Valaki füstölőszert égethet. Alighanem az az idős hölgy, aki itt lakik.

– Ó, igen! – jegyezte meg egy másik idősebb asszony. – Ez valami egészen különleges keverék. Láthatjátok, hogy Ben no Kimi most sem elégszik meg mással, csak a legjobbal. Ilyenek ezek a városiak! A mi gazdánknak – bár ő volt a legnagyobb ember keleten – sosem jutott eszébe, hogy ilyet szerezzen. És mindennel így van ez. Ben igen csendesen éldegél, az kétségtelen, de a legjobb holmikat hordja. Mindenc szürke vagy barna, de persze jó anyagból van . . .

Ebben a percben bejött egy kislány, és jelentette, hogy forr a víz. Csakhamar behoztak egy sereg tálcát. Az asszonyok nekiláttak az evésnek, Ukifune azonban meg se mozdult.

– Úrnőm, tálalva van! – szólongatták, és egyik finom falatot a másik után hozták oda neki. De a lány tovább aludt – még az sem zavarta, hogy két szolgálója, csupán néhány arasznyira tőle, elég nagy zajjal diót ropogtatott. Kaoru számára teljesen szokatlan volt, hogy nőket ilyesfajta foglalatoskodás közepette lásson, és kissé zavarba is jött, de még most is remélte, hogy valami egyébben is lesz része, és nem bírta elszánni magát, hogy elhagyja leshelyét. Így hát ez a fiatalember, aki az udvar legszebb és legelőkelőbb nőinek társaságához szokott, beleértve a császárnőt is, ő, akit barátai kinevettek, sőt szidtak, mert olyan képtelenül igényes, órákig ott állt lábujjhegyen, és abban reménykedett, hogy csak egy pillantást is vethet a nőre, akinek pedig – az ő mértékével mérten – nem sok dicsekednivalója lehetett sem egyéniségét, sem nevelését, sem képességeit tekintve. Ben no Kimi el sem tudta gondolni, mi történhetett vele, és üzenetet akart küldeni – ámde Kaoru emberei nem vették át levelét, hanem tapintatosan azzal érveltek, hogy uruk nem jól érzi magát, és szeretne aludni egyet. Ben azonban tudta, hogy Kaoru nagyon szeretné látni Ukifunét, és úgy vélte, kár lenne elmulasztani ezt az alkalmat. Arra nem is gondolt, hogy Kaoru már kezébe vette a dolgot.

Kaoru birtokáról ekkor megérkeztek az emberek, és finom ételekkel megrakott kosarakat hoztak. Ben intézkedett, hogy az utasok is megkapják a részüket, majd felöltötte legjobb ruháját, és átment Ukifune szállására. Ben no Kimi ugyan nem volt olyan divatosan öltözve, mint a komorna állította, de azért egészen elfogadhatóan festett.

– Tegnap reggelre vártunk benneteket – mondta. – Mi történt, hogy csak ma délután érkeztetek?

– Úrnőnk nagyon fáradt volt – magyarázta az egyik öregasszony –, ezért pihenőt tartottunk, mikor átkeltünk az Izumin, és ma reggel is csak akkor indultunk útnak, amikor már látszott, hogy úrnőnk bírja az utazás fáradalmait.

Ismét szólongatták Ukifunét, s a lány ezúttal felriadt álmából. Megfordult, hogy némi mentegetőzés közepette üdvözölje látogatóját. Kaoru most végre szemügyre vehette arcát. Feltűnően szép vágású szeme, a mód, ahogy a haját elválasztotta, mindez az apró részlet a nővérére emlékeztette, habár Kaorunak ritkán nyílt alkalma, hogy ennyire közelről megfigyelhesse Agemaki arcát. És Kaoru szeméből kibuggyant a könny. Hanem amikor Ukifune megszólította Ben no Kimit, hangja – bár innen nem hallatszott egészen tisztán – már inkább Kozerire emlékeztette. Annyi bizonyos, hogy gyönyörűségét lelte a lányban, és csak azt fájlalta, miért is nem igyekezett már korábban megismerkedni vele. Bárki, aki ennyire hasonlít Agemakihoz, még ha a társadalom legalsó rétegéből kerülne is ki, felkeltette volna érdeklődését. Márpedig ez a hölgy – habár az öreg herceg nem ismerte el lányának – mégis a császári család tagjának számított, s így társadalmilag semmivel sem állt lejjebb, mint ő, Kaoru. Valóban csodálatos felfedezés volt, és Kaoru, felbuzdulásában, akár nyomban előjött volna rejtekéből, hogy elmondja a lánynak, mit jelent számára e találkozás. Hiszen a mesebeli varázsló – pedig vándorlása közben még az Üdvözültek Szigetére is elvetődött – zálogul csupán egy hajtűt hozhatott magával a hölgytől, akit keresett;* Kaoru ellenben fölfedezett valakit, akiről biztosan tudta, hogy bár nem maga Agemaki, valamennyire mégis kárpótolni fogja Agemaki elvesztéséért. Igen, bizonyos, hogy gondviselésszerű ez a találkozás.

Ben egy ideig még elbeszélgetett Ukifunéval, majd visszavo-

nult. Nem lehetetlen, hogy az ismerős illatról rájött: Kaoru ott van a közelben – ez pedig gátat vetett a beszélgetésnek.

Lassan már sötétedett. Kaoru halkan elvonult rejtekhelyéről, felöltözött, majd Ben no Kimit odahívta a rácshoz, amelyen keresztül rendszerint beszélgetni szoktak.

– Hogyan történhetett – faggatta Kaoru –, hogy pontosan egyszerre érkeztünk? Ha a te műved volt, remekül csináltad!

– Nem – válaszolta Ben. – Amióta említetted, folyton lestem az alkalmat. A múlt esztendőben semmi nem sikerült, de az idén, a második hónapban, találkoztam velük, amikor tavaszi zarándokúton jártak Hacuszéban. Az anyának beszéltem Agemaki iránt tanúsított kitartó ragaszkodásodról, majd arról, hogy érdeklődsz húga iránt. Persze hízelgőnek érezte, hogy figyelmedre méltatod lányát. Viszont hallottam, hogy éppen ebben az időben mással voltál elfoglalva, és úgy véltem, egyelőre helyesebb, ha nem zavarunk. Ebben a hónapban megismételték zarándokútjukat, és a lány, hazatérőben a fővárosba, ismét megszakította útját, egész egyszerűen azért, mert fel akarja keresni apja sírját. Anyját feltartóztatták Hacuszéban, s az ifjú hölgy egyedül érkezett. Természetesen sejtelme sincs róla, hogy te itt vagy.

– Meglehet – mondta Kaoru –, hiszen embereimnek szigorúan meghagytam: ne árulják el, ki vagyok. De lehet, hogy valamelyik szolga vagy inas mégis elárult. Mindenesetre jobb lesz mielőbb megmondani Ukifunénak. Még különösebb, hogy éppen most egyedül jött. Találkozásunk semmiképp nem lehet vakvéletlen. Bizonyos, hogy a sors rendelése. Mondd meg neki, hogy szóról szóra így mondtam.

– Ajtóstól mégy a házba? – kérdezte Ben mosolyogva. – Jó, ha így kívánod, megmondom. – Ben indulni készült, amikor hallotta, hogy Kaoru ezt a költeményt suttogja:

– Ó, messzi erdőségek madara! Hangod varázsa felidézi a múltat, s nem lesz nyugtom, míg meg nem lelem az ösvényt, mely otthonodhoz vezet!

Az idős asszony a verset is, Kaoru üzenetét is közölte a vendéggel.

KILENCEDIK FEJEZET

A keleti ház

Mint sejthetjük, most, hogy elérte a „Csikuba hegység lábát", Kaorunak egyetlen vágya volt: nem fordulni vissza, míg csak „a rengeteg bozóton át utat nem tör a csúcsig".* A körülmények folytán azonban szinte lehetetlen volt titokban tartani a dolgot; az viszont szóba sem jöhetett, hogy az ő pozíciójában bárki fusson egy lány után, aki olyan rétegből jött, melyhez – a látszat szerint* – Ukifune is tartozott. Éppen ezért Kaoru meg sem próbálta, hogy üzenjen vagy irjon. Beérte azzal, hogy Ben no Kimi útján tudósíttatta az anyát, mennyire megtetszett neki Ukifune. Időnként célzatosan meg-megismételte üzenetét, mert remélte, hogy ennek nyomán az asszony végül is felajánlja neki a lányt.* Az anyának azonban eszébe sem jutott, hogy mindez többet jelent a szokásos bóknál. Persze mindig örült, ha felfigyeltek Ukifune megjelenésére, és ha nincs közöttük olyan áthidalhatatlan társadalmi különbség, igazán boldog lett volna, ha folytatódik a dolog.

A hitacsi helytartónak sok gyermeke volt első feleségétől, de Ukifune anyja is több gyermeket szült neki, köztük egy lányt is, aki már szépen felserdült, és még vagy fél tucat csemetét, akik még pendelyes korban jártak. A helytartó persze többet törődött a saját véreivel, s így az asszonynak nem kis küzdelmébe került, hogy magával hozott gyermekét ne engedje teljesen háttérbe szorítani. Különösen megnehezítette a helyzetet, hogy a helytartó saját gyermekei mind tenyeres-talpasok és csúnyák voltak, Ukifune ellenben kicsi korától fogva igen csinosnak és vonzónak tetszett. Az anya nem bírta elviselni, hogy *amazokat* tejbe-vajba fürösztik, Ukifunét pedig semmibe veszik, és mindent megtett, hogy lánya számára is biztosítsa mindazt a szépet és jót, amiben a többi gyereknek része van.

Köztudomású volt, hogy a családban több lány is van, ezért nem egy olyan fiatalember látogatta a helytartó otthonát, aki

kérőként számításba jöhetett. Maga a helytartó elég jó családból származott, és közeli rokonai közül sokan fontos tisztségeket töltöttek be. Öröklés révén igen számottevő vagyonhoz jutott, és nagyon igyekezett, hogy társadalmi helyzetéhez méltóan éljen. De egy szemernyi vele született érzéke sem volt ehhez, s így képtelen volt elérni az előkelőségnek azt a fokát, amelyre törekedett. Házában minden szörnyen rossz ízlésről árulkodott, jómaga pedig, mivel hosszú időn át eldugott vidéki tartományokban élt, egészen pórias hanglejtést szedett fel, és ráadásul már nem is tudta magát rendesen kifejezni. Ezzel szemben túlzóan, szinte csúszó-mászó alázatossággal tisztelte a hatalmasságokat, és hivatali kötelességét mindig a legpontosabban és legmódszeresebben látta el. Olyan dolgok iránt, mint a zene, a költészet és így tovább, egyáltalában nem volt érzéke. Gyakorlati dolgokban viszont rátermettnek bizonyult – például igen jól bánt íjjal, nyíllal.

A helytartónál tehát fényűző háztartás folyt, s ennek – hátrányai mellett – előnye is volt, ugyanis szolgálatába szegődött számos eléggé szalonképes hölgy. Ezekre valami lehetetlen öltözéket húzott, és arra kényszerítette őket, hogy költői versenyeket rendezzenek, regényeket írjanak, végigüljék a „majoméjszakákat",* és általában igyekezzenek meggyőzni a világot, hogy a ház ura nincs híjával ízlésnek és műveltségnek.

Az udvarlók között, akiket Ukifune szépségének híre vonzott a házhoz, volt egy bizonyos Szakon nevezetű is, a császári testőrség tisztje. Huszonkét éves volt ugyan, de úgy hírlett, hogy mindeddig még egyetlen valamirevaló szerelmi kalandja sem volt. Ennek az lehetett az oka, hogy bár higgadt és jól nevelt volt, modora eléggé nehézkes és félszeg maradt. Ukifune anyja eléggé bátorította a fiatalembert. Értelmes legénynek látszott, aki komolyan veszi, amit mond. Kilátásai kedvezőek voltak, és bár eddig még nem nagyon sokra vitte, arra nem lehetett számítani, hogy egy helytartó lánya iránt nála rangosabb ember is érdeklődhet. Éppen ezért az anyának gondja volt rá, hogy Ukifune bátorítóan válaszoljon a férfi leveleire. Bármi volt is a helytartó véleménye, az asszony szentül meg volt győződve, hogy ha bárki udvarló csupán egyetlen pillantást vethet

is Ukifunéra, nyomban az lesz a leghőbb vágya, hogy nyélbe üsse a házasságot. Magában már eldöntötte, hogy a nyolcadik hónapban meg is tartják az esküvőt, és hogy ebben se függjön férjétől, máris kezdte összeszedegetni a lány kelengyéjét. Minden igazán szép, lakkozott vagy intarziás holmit – bútort, hangszert és más egyebet – ócsárolt a helytartónak, és meggyőzte róla, hogy az a másik, teljesen értéktelen kacat sokkal többet ér. Attól sem kellett tartania, hogy a helytartó észreveszi néhány szanaszét heverő tárgy eltűnését; ugyanis a legcsekélyebb ízlés vagy válogatás nélkül eszelősen gyűjtött minden tücsköt-bogarat, s úgy megtömte a házat, hogy jóformán leülni sem lehetett tőlük. Mellesleg olyan becsvágy is fűtötte, hogy lányai muzsikusokként tündököljenek. A császári zeneiskola egyik állítólagos tagja állandóan eljárt a házhoz, és amikor végre az ifjú hölgyek lepetyegtették az első dallamot, a helytartó, gyönyörűségében, a tanár lába elé vetette magát, és úgy elhalmozta ajándékokkal, hogy az szinte belefúlt. Amikor pedig már tudtak néhány egészen kedves dalt, és szép estéken, tanítójuk segítségével, kisebb hangversenyt is adtak, a helytartó annyira megrendült, hogy kicsordult a könnye. Az anyának, aki valamennyit értett a zenéhez, igen nehezére esett, hogy különösebb elragadtatással nyilatkozzék ezekről a produkciókról.

– Örülhetnél, ha a saját gyermekedben csak feleennyi tehetség is lakozna! – mondta a férfi bosszúsan.

Közben Ukifune kérője, Szakon, sürgette, hogy korábbi időpontot tűzzenek ki az esküvőre. Ha egyszer összeházasodhatnak, mondta, miért várjanak a nyolcadik hónapig? Az asszonyt idegesség fogta el. Biztosra vette, Szakon előbb-utóbb rájön, hogy a házasságkötés előkészületeit egyedül ő irányítja, és úgy érezte, helyesebb, ha már most közli vele: Ukifune nem a helytartó lánya. Elküldött tehát barátjukért, aki elsősorban közvetítette ezt a házasságot, és megkérte, magyarázza meg ezt Szakonnak. Minthogy Ukifunénak nincsen apja, mondta az asszony, teljesen ki lesz szolgáltatva jövendőbeli férjének, s ha az valami okból kibújna a felelősség alól, a lány roppant nehéz helyzetbe kerülne. Éppen ezért arra szeretné kérni, gondolja meg alaposan, mielőtt végleg elszánja magát a házasságra.

– Ezt még egyetlen szóval sem említették! – hökkent meg Szakon. – Számomra persze teljesen közömbös, hogy Ukifune kinek a lánya. De arra is kell gondolnom, mit mondanak az emberek, ha törvénytelen lányt veszek el. Hadd mondjam meg: nagyon helytelennek tartom, hogy nem közölted ezt már a kezdet kezdetén.

A család jó barátja magyarázkodni kezdett, hogy ő maga is teljes tévedésben élt. Sohasem jutott eszébe, hogy a gyermekeknek nem mind a helytartó az apjuk. Szakon most roppant kényelmetlenül érezte magát. Már az is leereszkedésnek számított, ha ebből az osztályból származó törvényes szülöttel házasodik össze, ha pedig az a helyzet, mint Ukifunénál – teljesen lehetetlenné válik a dolog. Senki sem értené meg indítékait, és a helytartó nagy vagyona miatt bizonyára az lenne a végső következtetés: megvásárolták, hogy a mostohaapa letehesse a lány gondját. A helytartó törvényes lányai közül ketten már férjnél voltak, és egyszerre majd csak azt látná, hogy azok férje lekezeli őt, sőt maga a helytartó jóformán el sem ismeri családtagnak. Ez mindenképpen nagyon kellemetlen lenne. A kapcsolatot közvetítő jó barát számára, aki mindenkivel jó viszonyban akart maradni, igen kínos volt ez a helyzet. Mi mást tehetett, mint hogy azt ajánlotta: ha Szakon úgy véli, kérje meg a helytartó egyik törvényes lányának kezét.

– Örömmel szószólód leszek még egyszer – mondta. – Ott van még a középső lány, akire a helytartó különösen büszke.

Némi habozás után Szakon elfogadta a javaslatot, és azzal mentegette, hogy ilyen készséggel rááll erre a lelketlen tervre: kezdettől fogva a helytartó kiváló személyes tulajdonságai vonzották a családhoz. Hogy ilyen férfival kerülhet kapcsolatba, ezt már önmagában is nagy megtiszteltetésnek érzi. Egyáltalán nem vágyódik arra, mondta, hogy valami nagy szépséget vegyen el. Rengeteg csinos, igen rangos nő van, akit megkérhetne. Viszont – mint mondta – számtalan embert látott, aki előkelő házasság révén kívánta egyengetni a jövőjét, ámde szörnyű nyomorúságban végezte.

– Cseppet sem vagyok becsvágyó ember – erősködött. – Egyetlen óhajom, hogy nyugodtan éljek, s felőlem az emberek gondolhatnak vagy mondhatnak, amit akarnak. Igen, jó lenne ha megemlítenéd ezt a helytartónak, s ha ő hajlandó – majd meglátjuk: lesz, ahogy lesz.

A valóság az volt, hogy a közvetítő csupán a női lakosztálylyal állt kapcsolatban – ugyanis a húga ott szolgált –, a helytartóval azonban nem volt ismeretségben. Ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy ne egyenesen a helytartóhoz menjen, és kihallgatást ne kérjen tőle. A helytartó valamit hallott róla, hogy egy ilyen nevű férfi olykor fel szokta keresni házát, de nyersen azt üzente vissza, hogy csak azt fogadja, akit ő hívatott. Amikor azonban az ember kijelentette, hogy a bal kéz felőli testőrség kapitánya őnagyságának megbízásából jött, egyszeribe megváltozott a helytartó viselkedése. A látogató bebocsátást nyert, és némi kertelés után szóról szóra elmondta a helytartónak, mi történt. Különösen azt hangsúlyozta: Szakon indítéka inkább az, hogy olyan csodálatos ember legyen az apósa, mint a helytartó, nem pedig hogy köti magát egyik vagy másik lányhoz.

A helytartó el volt bűvölve.

– Bocsásd meg, hogy nyers voltam – mentegetőzött. – Természetesen sejtelmem sem volt róla, hogy a kapitány megbízásából jössz. Biztosíthatlak, hogy mindig is úgy bántam Ukifunéval, mintha saját lányom lenne. De még sok gyermekem van, és értük is meg kell tennem, amit csak tudok. Feleségemmel ez némelykor félreértésekre vezet, mert azt képzeli, hogy elfogult vagyok a lánya kárára. Éppen ezért mostanában nagyon keveset beszél arról, mi van Ukifunéval. Hallottam valamit arról, hogy Szakon ajánlatot tett, de sejtelmem sem volt, hogy ezt az én szerény képességeim iránt érzett csodálatának köszönhetjük.

Majd azt ajánlotta, hogy Szakon vegye el középső lányát, akinek jövője különösen sokat foglalkoztatja. Most egyszerre eszébe jutott, hogy fiatal korában egy ideig Szakon apjának szolgálatában állt, és megjegyezte, ha hivatása nem szólítja el távoli tartományokba, a család második nemzedékével is fenntartotta volna a kapcsolatot. Kijelentette, hogy nagyobb öröm nem is érhette volna, mint ez a lánykérés, és hogy csupán

egyetlen nehézséget lát: felesége esetleg megütközik azon, mit is gondol felőle Szakon, hogy így elejti a tervet, amelyben már hónapokkal ezelőtt megállapodtak. A közvetítő megnyugtatta: e tekintetben ne legyenek aggályai. Szakon kezdettől fogva kész elfogadni azt a lányt, akit a szülők választanak ki számára. Pusztán az a feltétele, hogy a családdal jó kapcsolatai teremtődjenek. Irtózik a gondolattól, hogy az emberek azt véljék: ő, úgymond, a hátsó ajtón surrant be.

Az ember most azzal folytatta, hogy lelkesült szavakkal ecsetelte Szakon jellemét és kilátásait. Rangja és zsoldja persze e pillanatban még nem valami számottevő, de holtbiztos, hogy a jövő évben előlép a negyedik rangosztályba, s mi több, ígérete van egy posztra, mihelyt üresedés lesz a kincstári titkári karban – ezt maga a császár említette. Őfelségének szemlátomást különös gondja van Szakonra, és roppantul szeretné, ha jó házasságot kötne. „Válaszd ki hölgyedet, és értesíts engem róla – mondta neki. – Vállalom, hogy néhány napon belül helyed lesz a kormánytanácsban" . . . – Azt hiszem, helyes, ha hamarosan döntesz – folytatta a közvetítő. – Természetes, hogy csőstül érkeznek hozzá ajánlatok, és ha tétovázol, azon veheted észre magad, hogy elszalasztottad a kedvező alkalmat. Hidd el, tudom, mit beszélek.

Ezzel a történettel senkit sem lehetett volna ámítani, aki csak némileg is ismeri az udvari életet. A helytartó azonban készpénznek vette. Biztosította a szószólót, hogy nemigen érdekli, ha Szakon állása e percben még nem valami jövedelmező.

– Amíg élek, gondom lesz rá, hogy legyen mit aprítaniuk a tejbe – mondta. – Később sem lesz gondjuk, mert minden földemet és vagyonomat erre a lányra hagyom, akit neki felajánlok. Ha sikerül a házasság, nincs, amit felesége révén el ne érhetne. Ha például a nagykancellári méltóságra pályázna – s úgy tudom, erre jócskán kell áldozni –, ennek a költsége is semmiség lenne olyan gazdag asszonynak, mint az én lányom lesz.

A közvetítő a saját nővérét sem értesítette róla, mi készül, Ukifune anyjának pedig tájára sem ment. Egyenesen Szakonhoz sietett, mert úgy vélte, hogy roppantul boldoggá teszi híreivel.

Szakon eleinte elnéző mosollyal hallgatta, és jobbára az járt az eszében, hogy a helytartó szemlélete elég egyértelműen közönséges. De az az ajánlata, hogy a nagykancellári posztot megvásárolja neki, már több volt, mint amit le tudott nyelni. Megkérdezte, beszélt-e az anyának erről a tervről, és hozzátette: fél, hogy majd úgy látszik, mintha jómaga helytelenül viselkedett volna vele szemben. A közvetítő arcátlanul azt felelte erre, hogy az asszony a legcsekélyebb kifogást sem fogja emelni, mert a helytartótól született lányait éppen úgy szereti, akár Ukifunét. Valójában azért is ajánlotta elsősorban Ukifunét, mivel az már benne van a korban, és szerette volna, ha mielőbb révbe jut. Ez annyira ellentétben állt mindazzal, amit az ember korábban mondott, hogy Szakonnak fogalma sem volt róla, mihez tartsa magát. De mivel igen értelmes fiatalember volt, látta: megéri, hogy nézeteltérése támadjon az anyával, és netán még mások szemében is elveszítse jó hírét, ha az újonnan kínálkozó friggyel előnyöket biztosíthat magának. Szemlátomást arra sem volt szükség, hogy az esküvőt illetően változtasson valamit. Egyszerűen beállított hát az előre kijelölt estén.

Ezenközben az anya szorgosan készült Ukifune esküvőjére. A szolgálólányok mind új ruhát kaptak, és felsikálták, kitakarították az egész házat. Végül megmosta lánya haját, és miközben fésülte, óhatatlanul az az érzés motoszkált benne, hogy lányát kár olyan emberhez adni, mint Szakon. Ha Hacsi herceg – habár hamarosan meghalt – elismerte volna gyermekének, Kaoru rajongása hozhatott volna valamit, jóllehet ez túlságosan becsvágyó elképzelés. Így azonban minden ilyen gondolat céltalan. A világ szemében Ukifune rangját az adta meg, hogy a helytartó lányának számított, és még azok számára is, akik tudták, hogy törvénytelen gyermek, titok volt, ki az igazi apja. De mit lehetett tenni? Ukifune már nem volt nagyon fiatal. Szakon egészen tiszteletre méltó családból származott, és elég jók voltak a kilátásai. Ráadásul szemlátomást óhajtotta is ezt a házasságot. Az asz-

szony ugyanis elhitt mindent, amit a közvetítő mondott, s ez ilyen tapasztalatlan asszonynál nem is meglepő.

A kijelölt időpont előtt egy-két nappal, amikor Ukifune szobájában mindenki lázasan tevékenykedett, és az anyát teljesen lefoglalta, hogy Ukifune fejdíszén és ruházatán elvégezze az utolsó simításokat, besétált a helytartó, és fesztelenül beszámolt a közvetítővel folytatott beszélgetésről meg arról, hogy Szakon terve megváltozott. Még arra is vetemedett, hogy megvádolja az asszonyt, merthogy az ő gyermeke és a kívánatos férjjelölt közé állt.

– Eleget éltél ahhoz, hogy tudd: egy testőrtiszt nem az az ember, akivel tréfálni lehet – mondta. – Ó, bocsánat! Az ifjú hölgynek herceg volt az apja! Hogy is feledhettem el! Így persze senki sem elég jó neki. Ámbár furcsa: bármilyen kisember vagyok is, Szakon csak arra vágyik, hogy az én lányomat vehesse el. Agyafúrt terved ellenére is ez a szándéka, s én közöltem vele, hogy megkaphatja a lányt.

Szokása volt, hogy ha kijött sodrából, esztelen vádaskodásba kezdett, és senkire nem volt tekintettel. Az asszony lesújtottságában válaszolni sem tudott. Végsőkig kétségbeejtette, hogy csupa szívtelen emberrel hozza össze a sors. Kiment és Ukifunéhoz sietett. Ha a szépség egymagában boldogságot hozhatna, gondolta, amint szeretettel elnézte lányát, az ő gyermekének semmitől sem kellene félnie.

– Annyi bizonyos, senki sem állíthatja, hogy ne tenném meg kötelességemet bármelyik lányom férje iránt – mondta az asszony, amikor Ukifune öreg dajkájával megbeszélte a dolgot. – Ezért a Szakonért pedig az életemet is odaadtam volna mindaddig, amíg voltam olyan bolond, és elhittem, hogy boldoggá teszi lányomat. Most pedig ilyen köpönyegforgatónak bizonyul, kijelenti, hogy a lánynak nincs apja, és helyette a másikat akarja elvenni, pedig az gyerek még: feleannyi idős sincsen, mint Szakon. A legtöbb ember óvakodna attól, hogy bármi dolga is legyen valakivel, aki ilyen gyalázatosan viselkedett. De a férjem nem talál ezen kivetnivalót, sőt nem győzi magasztalni Szakont, és kész megtenni, bármit indítványozzon is. Egyik kutya, másik eb! De azt ne

kívánják tőlem, hogy jó képet vágjak az ilyen eljáráshoz. Elmegyek valahová, míg ez az egész le nem zajlik.

A dajka természetesen nem kevésbé méltatlankodott, merthogy így bántak Ukifunéval.

– Csak annyit mondhatok: boldog lehet, hogy megszabadult ettől a nyomorult, hitvány semmirekellőtől – háborgott. – Ifjú úrnőnk számára olyan ember kell, akiben van némi tisztességtudás és jó érzés. Mi sem könnyebb ennél! Hiszen azt mondják, hogy még őkegyelmessége is valósággal beleszeretett, megnyerőbb és csinosabb urat pedig nem is kívánhatsz. Ez Ukifunénak való, de persze neked kell megteremtened a lehetőséget.

Az anya azonban azt hallotta, hogy Kaoru rendkívül igényes. Azt beszélték, hogy éveken át állhatatosan visszautasította Jugiri és Kobai, a birodalom legelőkelőbb családjai részéről érkező ajánlatokat, és végül biztosította magának a császár kedvenc lánya kezét. Egy percig sem hihette, hogy egy ilyen férfiú komoly érdeklődést tanúsíthasson Ukifune iránt. Egyszer-egyszer eszébe jutott, hogy Ukifunét elküldi udvarhölgynek Njoszan hercegnő mellé, de egyáltalában nem volt biztos benne, hogy lánya bele tud illeszkedni a megszokottól annyira eltérő környezetbe.

Aztán itt van féltestvére, Kozeri. De ez megint csak ugyanaz az eset. Egy ideig úgy látszott, mintha minden jól menne, most azonban nála is bajok vannak. Volt-e valaha is férfiember a világon, aki egy szemernyit is ismerte a saját szívét?!

– Nézd meg, mi volt a magam tapasztalata! – mondta a dajkának. – Hacsi herceg az utolsó percig úgy bánt velem, mint valami királynéval: semmi sem volt elég jó számomra. Végül pedig még a gyermekemet sem akarta elismerni! Ezzel szemben férjemről azt kell mondanom, hogy közönségessége és nyersesége ellenére is vannak bizonyos dolgok, amiktől megkímélt. Sohasem hozott más asszonyt a házba. Nem mintha nem kellett volna sokat tűrnöm, hiszen gyakran viselkedett tapintatlanul és barátságtalanul. De én mindig nyíltan megmondtam neki, ami a szívemet nyomta, és ha

emiatt estek is köztünk kemény szavak, mégis elég jól elviseltük egymást. Az az igazság, hogy a rangos emberek, hercegek, mind nagyon kedvesek azokhoz, akiket kegyeskednek magukkal egyenrangúnak tekinteni. De ránk, egyszerű emberekre, ezt egyáltalán nem vonatkoztatják. Igen, ebben az életben a rang jelent mindent! Semmi értelme, hogy az ellenkezőjével áltassuk magunkat! Ez a szegény lány pedig léptennyomon ennek hiányát érzi. Ó, mennyire szeretném, ha tisztességesen révbe juthatna!...

Ebben a percben berontott a helytartó, és közölte, hogy mivel Ukifunének szemlátomást több szolgálólánya van, mint amennyit foglalkoztatni tud, talán lenne szíves kölcsönadni néhányat.

– Amint látom, új díszparavánokat szereztél – tette hozzá, amint körülnézett. – Mivel az események elég hirtelen jöttek, attól félek, nem lesz időnk rendbe hozatni a mieinket, így hát küldd át ezeket. De van egy jobb ötletem – tette hozzá. – Itt tartjuk meg az esküvőt. Ezzel sok vesződségtől kíméljük meg magunkat.

És kezdte felforgatni Ukifune holmiját, és rendezgette bútorait. Az anyának majd megszakadt a szíve, amikor látta, hogy férje mindent tönkretesz, amit ő olyan végtelen gonddal elrendezett. A helytartó sürgött-forgott, vagy egy tucat paravánt oda helyezett, ahol semmi szükség nem volt rájuk, szekrényeket, polcokat, ládákat tologatott túlzsúfolt sarkokba. Kín volt látni, de az asszony kezdettől fogva tudta, hogy hasztalan lépne közbe.

– Azt hiszem, lehetne benned annyi tisztességtudás, hogy segítesz nekem – jegyezte meg a helytartó. – Utóvégre ez a lány is a te gyermeked, akár az a másik. Megvallom, meglepetés számomra, hogy ilyen kevés érdeklődést tanúsítasz iránta. De ezen nem lehet segíteni. Tagadd meg, ha úgy tetszik. Vannak még a világon más anyátlan gyermekek is...

Ezalatt két dajka nagy buzgalommal felcicomázta a helytartó kedvencét. A lány körülbelül tizenöt éves, suta, még egészen gyerekes teremtés volt. Ámbár a helytartót igen boldoggá tette ez a házasság, mégis attól félt, az emberek

különösnek találják, hogy elfogadott olyan kérőt, akinek érzelmei köztudomás szerint nemrég még másfelé irányultak; és mindenütt magyarázkodni kezdett, hogy Szakon kivételes egyéniség, és olyan ragyogó jövő vár rá, hogy a szokatlan körülmények ellenére is hálás azért a sorsnak, hogy ő lesz a veje.

– A végső pillanat volt – mondta. – Már a fele udvar kivetette rá hálóját! – Valójában ezt persze csupán a közvetítő állításával tudta alátámasztani.

Szakonnak a maga részéről semmi oka nem volt panaszra. A helytartó továbbra is a legnagyobb tisztelettel bánt vele, és mivel úgy látszott, semmi szükség rá, hogy újabb időpontot tűzzenek ki, így hát beállított az előre megállapított napon.

Ukifune anyja és dajkája számára elviselhetetlenül kínos és megalázó volt a helyzet. Nevetséges lett volna itt hagyni a házat; de az is lehetetlen, hogy maradjanak és részt vegyenek az eseményekben. Ezért az asszony elhatározta, hogy ír Kozerinek, és megkérdi, elvihetné-e hozzá Ukifunét egy kis levegőváltozásra.

„A magamforma asszony igen keveset tehet érte – írta levelében –, pedig a legutóbb is nagyon megsínylette, hogy nincs része megfelelő támogatásban. Senkit sem tudok, aki alkalmasabb lenne..." – és így tovább.

A levél igen kényes helyzetbe hozta Kozerit. Úgy érezte, nem fogadhat testvérének valakit, akit apja, a herceg, sohasem ismert el gyermekének. Mégis kegyetlenségnek látszott, hogy a lányt ilyen szörnyű körülmények között hagyja, amikor hatalmában áll változtatni rajta. Egy dolog bizonyos volt: Ukifunének nem juthat a házban ugyanolyan hely, mint jómagának, mert ez tiszteletlenség lenne apja emlékével szemben. Elhatározta, hogy komornájával, Tajuval, megbeszéli a dolgot.

– Biztos vagyok benne, hogy csupán azért mert írni, mert valami nagy kellemetlenség történt – mondta az asszony. – Nem ítélem meg őket szigorúan. Egyáltalában nem szokatlan, hogy az ilyen körülmények között született lányokat fo-

gadják előkelőbb rokonaik. Helyedben nem utasítanám el őket, mielőtt nagyon gondosan meg nem fontoltam a dolgot.

Végül rábeszélte Kozerit, engedje meg, hogy ő válaszoljon a levélre.

„Igen csendes szobákat tudunk neked adni a nyugati szárnyban – írta. – Félek, hogy elég szűkösek és kényelmetlenek, de azt hiszem, hogy egy kis időre jól megfelelnek."

Az anya el volt bűvölve, és nagy titokban nyomban útnak is indultak. Ukifune sokat hallott Kozeriről, és nagyon szerette volna látni. Valójában sokkal jobban örült annak, hogy megismerkedhet a nővérével, mint annak a lehetőségnek, hogy férjhez megy, és egyáltalában nem bánta, hogy így fordultak a dolgok. Csupán a dajka jött velük, meg két-három fiatal szolgáló. Szobáik a nyugati oldalszárny hátsó traktusában voltak, a háznak egészen félreeső részében.

Bármilyen különböző körülmények között nevelkedtek, voltaképpen igen közeli rokonságban álltak, és attól a perctől kezdve, hogy az anya* megjelent, Kozeri egészen otthonosan érezte magát vele. Amikor a látogatókat fogadta, karján ott volt a csecsemő; és Ukifune anyja, amikor látta, mennyi kényelemmel és figyelemmel veszik körül Kozerit, bármilyen elragadónak találta is külsejét és modorát, óhatatlanul némi keserűséget érzett. Nem mintha Kozeri anyja, akivel Hacsi herceg annyira másképpen bánt, a társadalom más rétegéhez tartozott volna. Ellenkezőleg: ugyanabból a családból származtak. Valóban igen bántó, hogy őt világéletében jobbára csak szolgának tekintették, gyermeke pedig a társadalomnak olyan rétegébe szorult, amelyet általában megvetettek; ezzel szemben unokatestvérének gyermekei palotákban henyéltek, és őt olyan kínos szerepre kényszerítették, hogy hivatkozzék rokonságukra.

Úgy állították be, hogy Ukifune elutazása rituális megtisztulással függ össze, és látogatókat nem fogadtak. Az anya mindössze két-három napig maradt, de ennyi is elég volt neki, hogy alaposan megismerkedjék a palotabeli élettel. Természetesen nagyon szerette volna látni Niut. Nemsokára jelezték, hogy éppen megérkezett, és ahogy kilesett a paraván mögül, igen jól láthatta. Niu cseresznyevirág-koszorút viselt, körülötte a negyedik és ötödik rangba tartozó tisztviselők térdeltek, és beszámoltak a különböző tárgyalásokról és feladatokról, amelyeknek elintézését rájuk bízták. Ezek csupán a házához tartozó csatlósok voltak, de még a legkisebbjük mellett is milyen jelentéktelennek hatott az ő férje, akit – sok cívódásuk ellenére – mindig igen tekintélyes és nagy hatalmú férfiúnak tartott! Számos ifjú udvaronc is jelen volt – legtöbbjüket nem ismerte. Egyszerre azonban egyik mostohalányának férjét látta bejönni – valami üzenetet hozott a Palotából. Az asszony tudta, hogy veje a kincstárnál dolgozik, és egyben a szertartásügyi hivatal tisztviselője, de jól látta, hogy ő is csak tisztes távolságban mer ácsorogni. Ő maga gyakran méltatlankodott amiatt, hogy Niunak és a hozzá hasonló embereknek mennyi mindent megengednek. Miért van az, hogy olyan esetleges valami, mint a születés, egyeseket olyan viselkedésre jogosít, amit egyszerű embereknél szívtelennek és kegyetlennek bélyegeznek? De most megszédítette Niu szépsége és az egész pompás környezet, amelyben az ilyen emberek élnek, és úgy érezte, hogy a nőknek, akiket magukhoz emelnek, majd félreállítanak, nem lehet okuk panaszra. Ilyen ragyogó élettel még egy rövidke kapcsolat is felér azzal, amit holmi hétköznapi érzelem egy életen át nyújthat.

Niu most karjára vette a picit, s egy ideig elüldögélt és játszott vele. Kozeri egy alacsony paraván mögött tartózkodott. Niu most ezt félretolta, és ahogy ott ültek kettesben és beszélgettek, játszottak a gyermekkel, valóban szép párnak látszottak. Ukifune anyja nem tudta megállni, hogy össze ne hasonlítsa az itt folyó életet azzal, amelyet jómaga egykor Hacsi herceg omladozó palotájában megismert. Pedig – milyen különös volt is erre gondolni! – Hacsi is császár fia volt. A gyermeket most átadták dajkáinak, Kozeri pedig eltűnt a belső szobában. Egyik látogató a másik után érkezett, de mindenkivel azt közölték, hogy Niu pihen. Este újra megjelent, és Kozeri társaságában annak lakosztályában étkezett. E palota impozáns és rendezett életéhez képest milyen

nyomorúságosnak tetszett a kis tisztecskék és hivatalnokok háza – hiába is törekedtek úgy előkelőségre meg harmóniára!

Úgy látszott, az lenne az egyetlen érdemleges dolog, ha valami ehhez hasonló környezetben sikerülne bármiféle helyet biztosítani Ukifune számára. Végül is maga miért ne legyen olyan becsvágyó Ukifune érdekében, mint férje az ő lányai ügyében? Igaz, hogy a helytartó számára nagy előnyt jelent a vagyon; de a szépséget tekintve Ukifune van előnyben.

Másnap Niu későn kelt. Közölte, hogy a Palotába kell mennie, mert érdeklődni akar a császárnő hogyléte iránt – anyja ugyanis nem jól érezte magát. Niu kiment tehát, hogy felöltse udvari díszruháját. Ukifune anyja egy pillanatra láthatta, amikor visszatért az öltözőszobából. Pompás látványt nyújtott; de nemcsak méltóságos, hanem kecses és megnyerő is volt, amint Kozeri szobájába visszatérve eljátszott a gyermekkel; látszott, hogy jóformán le sem tudja venni róla szemét. Reggeli után kiment a csarnokba, s ekkor az urak, akik az előszobában már vártak rá, előléptek és üdvözölték. Volt közöttük egy rideg, kellemetlen arckifejezésű férfi, aki azonban szemlátomást igen meg volt elégedve saját külsejével. Bő köpenyt viselt, övén pedig nagy kardot. Az asszony számára ismeretlen volt az arca, de a férfi nyilvánvalóan nem is tölthetett be fontos szerepet.

– Ez az az ember, aki a hitacsi helytartó lányát vette el – suttogta az egyik komorna. – Úgy volt, hogy azt a lányt kapja, aki ide jött, de később úgy gondolta, hogy neki a helytartó édeslánya dukál, és holmi kis kövér babát vett el helyette. Mondanom sem kell, hogy itt nem így adják elő a históriát, de én ezt a helytartó embereitől tudom.

A komornák persze nem tudták, hogy a lány anyja mindezt hallja, számára viszont egyáltalán nem volt kellemes, hogy fültanúja lett ennek a beszélgetésnek. Egy dologról azonban meggyőződhetett: Szakon valóban messze áll attól, hogy olyan helyet töltsön be az udvarnál, mint a közvetítő híreszteli. Abból, ahogy kezelték és ahogy beszéltek róla, világosan kiderült, hogy Szakon jelentéktelen személy, és Ukifune csak örülhet, hogy megszabadult tőle.

Niu most meglátta, hogy a kicsi kimászik Kozeri szobájából, és felé leselkedik a függöny mögül. Visszafordult, hogy integessen neki, majd odakiáltott Kozerinek, hogy amennyiben a császárnő jobban van, mindjárt visszatér, de ha valóban rosszul lenne, ott kell töltenie az éjszakát a Palotában.

– Rettenetes, mindketten mennyire hiányoztok nekem mostanában, valahányszor távol kell maradnom, akár csak egyetlen éjszakára is! – sóhajtotta. Még egyszer megcirógatta a gyermeket, és elhagyta a házat. Amint eltűnt ez a szeretetre méltó, sugárzó fiatalember, hirtelen valósággal elhagyatottá vált a ház.

Az asszony nem bírta megállni, hogy egyenesen be ne menjen Kozerihez: elmondta, mennyire elragadta Niu, és beszámolója olyan mesterkéletlenül csengett, hogy Kozeri elmosolyodott. Utána elbeszélgettek Kozeri gyermekkoráról, az udzsi magányos életről és Agemaki haláláról . . .

– Számomra sem volt mindig könnyű az élet – mondta Kozeri. – Most azonban jobb a helyzetem. Természetesen szörnyű csapást jelentett a szüleim elvesztése, pontosabban apámé, hiszen anyámat nem is ismertem. De Agemaki halála volt az, ami életemet felforgatta, sőt nemcsak az enyémet, hanem Kaoruét is, s attól félek, sohasem fogja ezt kiheverni. Rettenetes ilyen helyzetben látni valakit, s még most sincs semmi jele a változásnak. Úgy látszik, sohasem lesz képes arra, hogy valaki más iránt érdeklődjék.

– Bizonyos – mondta az anya –, hogy csak hízelgő lehet számára az a bizalom, amelyet a császár őfelsége tanúsított iránta. Azt mondják, ilyesmi soha még meg nem esett. És bizonyos szempontból még jó is, hogy Agemaki nincs már köztünk, hiszen Kaoru kénytelen lett volna ezt a házasságot elfogadni . . .

– Ebben az esetben – vetette közbe Kozeri – az ő helyzete sem lenne rosszabb, mint az enyém.* Nem, Kaoru ebből a szempontból egészen eltér mindenkitől, akit valaha is ismertem. Gondold csak el, milyen régen meghalt az apám,

és még most is annyi mindennel gondol rá, ájtatosságokat tartat üdvéért, gondoztatja a sírját, és így tovább.

– Ben no Kimi mondta nekem – pedzette most az asszony –, hogy Kaoru érdeklődik szegény lányom iránt, és szeretett volna találkozni vele, mégpedig azért – ámbár olyan dolog ez, amit sohasem volna szabad megemlítenem –, mivel emlékezteti Agemakira. Nem tudom, mi igaz ebből, de bizonyos lehetsz benne, hogy ez mélyen megindított engem.

Apránként elbeszélte, milyen bajok érték Ukifunét, de amikor Szakon szívtelen viselkedéséről kellett beszámolnia, sokáig habozott, mert nem tudta, nem hallgatózik-e valaki.

– Ami engem illet – folytatta –, jobbat nem is kívánhatok, mint hogy velem maradjon, de a jövőre is kell gondolnom. Múlik az idő a fejem felett, és reszketek a gondolatra, mihez kezd, ha én már nem leszek. Némelykor azt hiszem, jobb lenne, ha nem foglalkoznék sem a férjhez adásával, sem más hasonló gondolattal, hanem apácának adnám valamelyik zárdába, jó messzire. De ezt csak legrosszabb hangulatomban gondolom.

– Nagyon elszomorít mindez – mondta Kozeri. – Saját tapasztalatomból nagyon is jól tudom, hogy az a lány, akit nem támogat sem apa, sem fivér, nem sok kíméletre számíthat. Ez azonban aligha lehet ok arra, hogy az ember teljesen visszavonuljon a világtól, kivéve ha erős hajlandóságot érez a kolostori életre. És még akkor is igen nagy horderejű lépés ez. Engem mindig is ebbe az irányba vontak hajlamaim, és mégis itt vagyok! Nem, nem bírom elviselni a gondolatot, hogy apácának add!

Az asszonyt boldoggá tette Kozeri érdeklődése és együtt-érzése.

Kozerinek viszont az volt a véleménye, hogy Ukifune anyja igen kellemes asszony, sőt korához képest csinos is, és kissé testes alakját leszámítva, semmi sem árulja el rajta, hogy egyszerű környezetben élte le életét.

– Azok után, hogy apja megtagadta, és minden valamireval ó ember átnézett a feje fölött, el sem tudom mondani – folytatta az asszony –, milyen megkönnyebbülés szegény lányom számára, hogy fogadtál bennünket, és meghallgatod, mi mindenen mentünk keresztül.

Most visszakanyarodott élete történetére és elmondta Kozerinek, milyen volt az élet Micsonokuban, férje első állomáshelyén. Sok különös dolgot mesélt, amit ebben a távoli tartományban látott. Aztán ott volt a Csikuba-hegy. Milyen borzasztóan magányosnak érezte magát Hitacsiban! Egy lélek sem akadt ott, akinek kiönthette volna szívét.

– Vég nélkül beszélhetnék róla – mondta. – De otthon a gyermekeim már el sem tudják képzelni, mi történhetett velem. Azt hiszem, jókora felfordulásban élhetnek. De bár ne lennék olyan nyugtalan lányom miatt, akit itt hagyok. Nagyon is jól tudom, milyen hátrányt jelent, hogy ahhoz a réteghez tartozik, ahová apja magatartása juttatta. Ámbár amíg veled van, nem kell aggódnom . . .

Kozeri látta, hogy az anya éreztetni akarja vele: kötelessége helyrehozni a bajt, amelyet Hacsi herceg hozott rájuk. Mindenesetre eltökélte, hogy mindent megtesz Ukifunéért, ami csak módjában áll. A lány kedves is volt és szép is. Nem látszott különösebben félénknek, s bár nem egészen volt meg benne a korával járó érettség, korántsem volt ostoba; ha pedig Kozeri hölgyeivel megjelent, senki sem mondhatta volna rá, hogy bármi tekintetben is elmarad mögöttük. Egészen elképesztő, hogy beszédmódjában és sok minden másban is mennyire emlékeztet Agemakira. Eszébe jutott Kaoruval folytatott beszélgetése Ukifunéról. Csakugyan érdemes lenne összehozni őket. Ez többször is megfordult a fejében, de semmit sem tett, hogy nyélbe üsse a találkozást. Ámde most váratlanul bejelentették Kaorut. Kozeri gyorsan megigazította a függönyöket, és kissé rendbe hozta magát.

– Most végre meglátom! – szólt az anya. – Mindenkitől azt hallom, hogy csodaszép ember, de nagyon meglepne, ha szépsége felérne Niuéval.

– Nem is könnyű ezt eldönteni! – jegyezte meg az egyik udvarhölgy. – Ha együtt vannak, némelykor azt gondolom, Niu nem aratna fölényes győzelmet. De ha az ember különkülön látja őket, aligha tudna dönteni. Bizonyos, hogy mind-

ketten nagyon szépek, s az összehasonlításnak nem sok értelme van.

– Mindazonáltal aligha fér hozzá kétség – szólt egy másik asszony mosolyogva –, hogy őnagysága kinek a javára elfogult. És valóban csoda lenne, ha bárki is felvehetné a versenyt a mi drága hercegünkkel!*

Szájról szájra adták a hírt, hogy Kaoru éppen most szállt ki kocsijából. Ukifune anyja zajt és kiáltozást hallott, de nagy idő telt el, és még senki sem mutatkozott. Végül lassan besétált egy fiatalember. Az asszonynak eszébe sem jutott volna, hogy feltűnően csinosnak mondja, de kétségtelenül volt benne valami varázs, ami rendkívüli finomsággal és előkelőséggel párosult. Ámbár tudta, hogy Kaoru nem láthatja, ösztönösen a fejéhez kapott, és rendbe hozta a haját. Kaoru szertartásos öltözéke és népes kísérete, amelynek lármája idáig behallatszott, némileg hamis képet adott a férfi szokásairól és egyéniségéről. De mihelyt megszólalt, az asszony nyomban rájött, hogy mindez csak azért van, mert Kaoru a császári Palotában tett hivatalos látogatásról jött.

– Minthogy a császári hercegek közül senkit sem találtak meg, az elmúlt éjszaka nekem kellett szolgálatban lennem a Palotában – magyarázta. – Sajnálatos, hogy Niu nem jelent meg, mert a császárnő egyáltalán nem érzi jól magát. De azt hiszem, sikerült áthidalnom a dolgot. Ma reggel is igen későn érkezett, s azt hiszem, ezért téged terhel a felelősség.

– Roppant kedves volt tőled, hogy helyettesítetted Niut – szólt Kozeri, hallatlanul hagyva a vádat.

Jól tudta, hogy Kaoru azért választotta látogatására ezt a napot, mert számított rá, hogy Niu sokáig a Palotában marad. Úgy tetszett, hogy jó hangulatban van, és semmi olyat nem mondott, amit kifogásolni lehetett volna – ámbár ma is minden szava mélyén halványan érzett a szokásos tragikus csengés. Nehezen hihető, hogy – mint jómaga állandóan erősgette – az idő múlása semmivel sem járult hozzá, hogy beletörődjék veszteségébe. Nem ilyen az emberi természet, gondolta Kozeri, és néha úgy érezte: Kaoru melankóliája

jobbára már csak felvett szokás, s azzal magyarázható, hogy az ő jelenlétében képtelen levetkőzni azt a magatartását, amelyet kezdetben felvett. De aztán elcsípte Kaorunak egy pillantását, egy szavát, ami az övénél érzéketlenebb szívet is meggyőzött volna a fiatalember teljes őszinteségéről. Kozerit leginkább az nyomasztotta, hogy beszélgetésükbe előbb-utóbb minden alkalommal belevegyültek Kaoru célzásai: bármennyit szenved is ő, neki, Kozerinek, módjában áll enyhítenie gyötrelmeit. Kozeri remélte, hogy sikerül elkerülniük ezt a fenyegető témát, s ezért emlékeztette Kaorut fogadalmára, hogy Agemakinak szobrot állíttat Udzsiban,* illetőleg a saját tanácsára, hogy inkább „eleven képmás"* foglalja el a szobor helyét.

Az újság sokkal jobban érdekelte Kaorut, mint mutatta.

– Hagyjuk ezt! – mondta. – Ha nem tudsz biztosítani róla, hogy erre a te új istenségedre hagyatkozhatom, mert meghallgatja imáimat, jobb, ha távol tartom magam tőle. Ha csupán zarándoklatra mehetek a szentélyhez, ez mindössze arra jó, hogy megzavarja elmélkedésemet.

– Voltaképpen elég ködösek a vallással kapcsolatos fogalmaid! – Ukifune anyja hallotta, amint Kozeri nevetve így válaszolt.

– Könnyen meglehet – felelt Kaoru. – De kérlek, egészen világosan mondd meg az anyjának, hogy számítok a találkozásra . . . Mellesleg van valami félelmetesen ismerős ebben az egész helyzetben.*

Szemébe könny szökött, de azért félig tréfásan elmondott egy költeményt; ebben azt kérdezte, vajon ahogy a *nademono** érintése megtisztítja a hivőt, ugyanúgy megszünteti-e az ő szenvedéseit Ukifune puszta jelenléte.

Kozeri válaszában viszont arra emlékeztette, hogy a *nademonót* a folyóba dobják, mihelyt szerepét betöltötte, azaz „ha már elég sok kéz beszennyezte".

– Bizonyára megbocsátod, ha figyelmeztetlek: nem elég szerencsésen választottad meg a hasonlatot.

– Magam is csupán egy habfodor vagyok ugyanazon a folyón; mi mást tudnék hát nyújtani, mint egy pillanatnyi

enyelgést? – válaszolta Kaoru. – Reményeim rég kitűzött célra* irányulnak... nálad jobban ezt senki sem tudhatja. Ha szó lehet itt *nademonó*ról, az csak én lehetek, ő pedig a folyó, melybe belévettetem.

– Elég későig maradsz – panaszkodott Kozeri. – Jusson eszedbe, hogy idegenek vannak a házban. Azt hiszem, ma éjszaka valóban illendő időben kellene távoznod.

– Ha azokra gondolsz, akikről az imént beszéltünk – jegyezte meg Kaoru –, nem hiszem, hogy sokat kell velük törődni... De arra kérlek, okvetlenül beszélj nekik erről, és értesd meg velük, hogy nem hirtelen támadt szeszélyről van szó. Nyilván nem az, hisz jól tudod, hogy már évek óta szeretnék találkozni a lánnyal. Mindenesetre igyekezz úgy megmagyarázni a dolgot, hogy ne tetsszék túl ostobának. Sajnálom, hogy téged terhellek vele, de tudod, hogy én csak elrontanám a dolgot...

Ahogy Kaoru kifelé tartott, Ukifune anyja utánalesett, és önkéntelenül felvetődött benne a kérdés: nem lenne-e mégis helyes, ha megfogadná a dajka tanácsát. Ha van rá lehetőség, hogy lánya valamiféle kapcsolatba kerülhessen ilyen emberrel, nem lenne-e kár, ha holmi közönséges, unalmas hivatalnokemberre pazarolná életét... amilyen Szakon is. Mert most jött rá, hogy Szakon soha így meg nem szédíthette volna, ha jómaga, hitacsi és micsinokui számkivetettségében, hozzá nem edződik az ilyen tökfilkók és barbárok társaságához.

Az oszlopba, amelyhez Kaoru támaszkodott, és a párnába, amelyen ült, olyan leírhatatlanul különös illat ivódott bele, hogy még a házbeli udvarhölgyek sem állhatták megjegyzés nélkül.

– Nem csoda – mondta valaki –, hogy a szent iratokban olyan sok szó esik illatokról. Hiszen a Paradicsom csodái közül is leginkább az illatokat dicsérik. A mi Urunk, Buddha, az édes illatot a legnagyobb adománynak tekintette. Nem emlékszel, mit ígért a *Jaku-o Bon*ban?* Én nem ismerem a Bikafej-hegységben termett szantálfát, azt sem tudom, mi legyen az, de annyi bizonyos, valahányszor Kaoru uraság itt

jár, az ember rájön, hogy Buddha nemhiába tett ilyen ígéretet. Bizonyára ő is tanulmányozta ezt a fejezetet, hiszen gyermekkorától fogva mélyen vallásos.

– Azt hiszem, inkább az előbbi életében történt valamely eseménynek lehet a következménye – jegyezte meg egy másik udvarhölgy.

Az anya mindezt hallotta, és mosolyogva fülelt a beszélgetésre.

– Így szól tehát az üzenete – számolt be Kozeri valamivel később. – Vedd fontolóra a dolgot. Biztosíthatlak, hogy sosem mond mást, mint amit gondol. Valóban, ha egyszer a fejébe vesz valamit, roppant makacsul ragaszkodik hozzá. Igaz, hogy más kötelezettsége is van,* ami szerinted nyilván nagy hátránynak számít. De ha már arra is gondoltál, hogy kolostorba adod a lányodat, igazán érdemes lenne előbb még ezt megpróbálni.

– Egyáltalán nem óhajtom apácának adni – válaszolta az anya. – De azt merem állítani, hogy az ilyen lány számára még a vadon is, „ahol madár se dalol", jobb hely, mint az a ház, ahol lépten-nyomon sértést és megaláztatást kell eltűrnie. Teljesen igaz, ha bárki meglátja Kaorut, úgy érzi, érte érdemes bármit vállalnia. Jómagam boldog lennék, ha fazekat mosogathatnék vagy padlót súrolhatnék nála; megérné már az az öröm is, hogy ilyen úr közelében lehetek. Egy fiatal lány pedig csak még inkább így érezhet. De az emberben önkéntelenül is felmerül a kérdés: okos dolog-e elplántálni a szerelmet ott, ahol aligha terebélyesedhet ki? Úgy érzem, olyan ez, mintha valaki maga keresi a bajt. De talán az jelenti a legnagyobb szerencsétlenséget, hogy nőnek született szegényke. Előkelő vagy egyszerű származás itt mit sem számít: egyikünknek sem adatott sok lehetőség, sem ezen a világon, sem a másikon.* Csupán arra kérhetlek, tégy, amint jónak látod, és később, bárhogy alakuljanak is a dolgok, állj mellé, és segíts rajta, ahogy csak tudsz.

Szörnyű felelősséget jelentett ez!

– Annyit mondhatok csupán, hogy Kaorut sosem ismertem szívtelennek – mondta Kozeri. – Hogy a jövőben mi

minden történhet . . . – Elhallgatott és sóhajtott egyet. Jó időre elszótlanodtak.

Napkelte után hamarosan beállított egy kocsi, s a hitacsi helytartó egyik szolgája jelent meg egy dörgedelmes hangú levéllel: felszólították az asszonyt, hogy azonnal térjen haza.

– Akkor tehát mindent rád bízok – mondta az anya Kozerinek. – Nem is tudom elmondani, milyen hálás vagyok neked. Tartsd itt egy ideig, míg fontolóra nem veszem a dolgokat. Azt hiszem, végül is nem lesz jobb választásunk, mint a kolostor. Addig is viseld gondját, ahogy tudod, mintha a tieid közül való lenne, és segítsd mindabban, amit jónak látsz.

Könnybe lábadt a szeme, és persze Ukifunét is nagyon letörte távozása. Ámde azért fájt volna, ha neki is meg kellett volna válnia ettől a rendkívül kellemes és vidám környezettől.

A kocsit elhúzták* a kapuhoz; éppen világosodni kezdett, s Niu ekkor érkezett meg a Palotából. Hirtelen ugyanis aggódás fogta el a kisgyermekért, mert az nem volt valami jól. Titokban hagyta el a Palotát, az egyik emberétől kölcsönzött egyszerű kocsin, s amint észrevette, hogy egy idegen kocsi útját állja, megállíttatta járművét, és maga egy oldalsó ajtón került beljebb.

– Kié ez a kocsi? – kérdezte. – Elég furcsa időpont ez látogatásra!

Nyomban arra gondolt, hogy mielőtt még felébred a ház, valaki el akar osonni a titkos szerelmi találkozóról. Talán valóra válnak legrosszabb sejtelmei?

– Tudakozódtam – jelentette egyik csatlósa –, és azt a választ kaptam, hogy ez őkegyelmességének, Hitacsi helytartójának kocsija!

– Finom ember a kegyelmes úr! – jegyezte meg halkan az egyik fullajtár, de szavait meghallotta a kocsiban ülő asszony is: pontosan megérezte, hogy még ezek az emberek is milyen megvetéssel viseltetnek a férje osztályához tartozó hivatalnokok iránt. Nem mintha ezt magára vette volna. De szívettépő volt, hogy apja mulasztása következtében Ukifunénak is kijut ez a megvetés, jóllehet valójában nem is tartozik ehhez az osztályhoz.

– Valaki, aki „Hitacsi helytartójának" nevezi magát, szemlátomást jogot formál hozzá, hogy meglátogasson téged; majd a reggelt meg sem várva elrohan, egy sereg szolga és inas kíséretében.

Kozeri éppen hölgyei társaságában tartózkodott, amikor Niu berontott. Gondolta is Kozeri, hogy Niu bármennyire gyanakodjék is, igazán lehetett volna benne annyi tapintat, hogy türtőzteti magát, míg kettesben nem maradnak.

– Ok nélkül izgatod fel magad! – csillapította. – Taju vagy valamelyik másik hölgyem már gyermekkora óta ismeri a helytartó feleségét. Meglep, hogy ennyire érdekelnek a dolgaik. De úgy látom, annyira elvesztetted önuralmadat, hogy megjegyzéseiddel – bármit gondolj is magadban – igen kedvezőtlen hatást keltesz az emberekben. Úgy látom, ha még maradt valami a jó híremből . . .

És hátat fordított Niunak. Az nem sietett engesztelni, mert igen felpezsdítette Kozeri kitörése.

Niu csak késő reggel jött elő Kozeri lakosztályából. Mikor végre megjelent a külső szobákban, már várta egy sereg látogató. Megkönnyebbüléssel hallotta, hogy a Palotában kedvezőbbre fordultak a dolgok. A császárnő betegsége, úgy látszik, nem volt komoly, és máris javulás mutatkozott. Niu azzal töltötte a délelőtt hátralevő részét, hogy Jugiri fiaival dámát és rím-letakarást játszott.* Késő délután visszatért Kozeri lakosztályába, de megtudta, hogy a hölgy éppen hajat mos. Komornái mind a szobájukban pihentek, s így Niu senkire sem akadt, akivel elbeszélgessen. Ekkor szembejött vele egy kislány.

– Átvennél egy üzenetet? – kérdezte Niu. – Mondd meg, hogy el sem tudom képzelni, miért éppen ezt a pillanatot szemelte ki úrnőtök a szépítkezésre. Nem valami szórakoztató számomra, hogy magamban kószáljak!

– Mindig igyekszünk az ilyesmit olyankor elvégezni, amikor nem vagy itt – mondta Taju, válaszul küldött üzenetében. – De úrnőnk már napok óta készül, hogy megmossa

a haját, és ebben a hónapban már nincs is több alkalmas nap.* Ez annyit jelentett volna, hogy még két hónapot kell várnia . . .*

A kicsi aludt – a dajkák nem hagyhatták magára. Niu kedvetlenül vándorolt szobáról szobára. Ahogy elért a nyugati szárnyhoz, találkozott egy fiatal szolgálólánnyal. Ismeretlen arca volt. Azt gondolta, hogy bizonyára azok közé az udvarhölgyek közé tartozik, akik újabban léptek Kozeri szolgálatába. Belesett.* Ahol állt, a válaszfal széttolható középső része résnyire nyitva állt, emögött, vagy két araszra, összecsukható nagy paraván fogta el a kilátást. Nyilván azért tehették oda, hogy eltakarja a közvetlenül az ablaknál levő, elfüggönyzött fekhelyet. A függöny mögül, az egyik oldalon, kivillant valami – csak egy női rúha ujja lehetett: szemvillanásnyi ideig láthatta őszirózsa-mintás, kihajló *ominabesi* brokáttal szegett anyagát. Ha valamelyik gondatlan nőszemély nem felejtette volna el, hogy a paraván utolsó tagját is kinyissa, még ennyit sem lehetett volna látni.

„Ennek utána kell néznem!" – mondta Niu magában. Lábujjhegyen a szoba ajtajához osont, és óvatosan kinyitotta. Kint, az udvarnak erre néző részén, seregnyi virágcserépben ezernyi szín virított. Az árok errefelé igen magas kőfalak között húzódott. Ukifune éppen ezért szerette, ha fekhelye a lehető legközelebb van az ablakhoz, és most is az elébe tárúló látványban gyönyörködött: egészen elbűvölte új otthonának szépsége. Niu kissé jobban kitárta az ajtót, és már a nagy, összecsukható paraván sarka mögül leselkedett. A lány most vette észre, hogy valaki bejött a szobába, de még csak fel sem nézett. Nyilván azt hitte, hogy a saját asszonyai közül jött be valaki, hiszen szüntelen ki-be jártak. Ahogy ott feküdt fél karjára támaszkodva – így jobban kilátott a kertbe –, Niu elragadtatva nézte, és a világ legtermészetesebb dolgának tartotta, hogy megismerkedjék vele. Becsukta a tolóajtót, amelyet az imént nyitva talált, leült a paraván mellé, és meghúzogatta a lány ruhájának szélét. A lány megszeppent, villámgyorsan hátrapillantott, legyezőjével nyomban el is takarta arcát. Niut elbűvölte vállának és fejének bájos

mozdulata, megragadta a lány legyezőt szorongató kezét és megkérdezte:

– Ki vagy? Ne félj! Csupán a nevedet szeretném tudni!

Vad gyanú villant fel a lányban: ez biztosan Kaoru, akinek különös érdeklődéséről hallott már – Niu úgy ült, hogy arcát nem láthatta –, és az az átható illat, mely belépése óta megtöltötte a szobát, úgyszólván teljesen meggyőzte, hogy ez a fiatalember Kaoru. Ettől a gondolattól azonban egyáltalában nem szűnt meg roppant gyámoltalansága és ijedelme. Némi kis reménye volt a menekülésre. Öreg dajkája éppen arra jött, s minthogy megütötte fülét az ismeretlen hang, becsörtetett, hogy megtudja, mi történt. Az asszony megjelenése – ha talán jó is volt valamire – Niu pergő nyelvét nem állította meg: roppant könnyed és természetes hangon tovább beszélt erről, arról, mintha mi sem történt volna, s mintha már évek óta ismerné a lányt.

– Mi a csoda? Ki hitte volna! – vetette néha közbe az öregasszony, de egyébként meg sem próbálta, hogy beleavatkozzék a dologba.

Késő́re járt.

– Most még csak áruld el a nevedet – kérlelte Niu –, s akkor békén hagylak!

De ekkor már elnyújtózva ott feküdt a lány mellett – az öreg dajka megrökönyödésére, hiszen ő́ már rég felismerte Ukifune látogatóját.

A nagy lámpát már elhelyezték az állványon, de még nem gyújtották meg.

– Egy perc, és itt lesz!* – mondogatta mindenki.

A palotát bezárták éjszakára. Kozeri lakosztályát kivéve mindenütt csukogatták a zsalugátereket. A csapkodás zaja egyre közeledett, s végül rohanva jött Ukon, Kozeri Taju nevű komornájának lánya, hogy a nyugati szárnyban is bezárja a zsalugátereket.

Most már Niu is kissé kényelmetlenül érezte magát, a dajka pedig teljesen elvesztette fejét.

– Vigyázz, hová lépsz! – szaladt ki az öregasszony száján. – Itt valami nincs rendjén! Azazhogy . . . én is éppúgy tu-

dom, mint bárki, hogy ennek sohasem lett volna szabad megtörténnie! De kérdezlek, mit tehettem volna?!

Ukon eleinte egy árva szót sem értett az egészből, de ahogy elindult a sötétben, rádöbbent, hogy Ukifune mellett elnyújtózva ott fekszik egy fiatalember, aki a kabátját is levetette. Nem volt nehéz kitalálni, ki a látogató, és ugyanakkor az is egészen valószínűtlennek tetszett, hogy hívásra jött.

– Nem, ez sehogy sem tetszik nekem! – szólt Ukon fejcsóválva. – De minél kevesebbet mondok most, annál jobb. Visszamegyek úrnőmhöz, és természetesen beszámolok neki mindenről.

Felszegte az állát s elvonult. Az öreg dajka arcára kiült a megdöbbenés, de meghökkent még néhány más szolgáló is, akik szintén hallották a fenyegetést – Niura viszont egy csöppet sem hatott. Őt csak az érdekelte, ki lehet ez a szép és finom teremtés? Abból, ahogy Ukon beszélt róla, még inkább meggyőződött, hogy nem egyszerűen holmi új udvarhölgy. Zavartalanul folytatta tehát a kérdezősködést és hízelgést. A lány csak ült és hallgatott – egy szemernyi ellenséges érzés vagy türelmetlenség nem látszott rajta. Niu azonban láthatta, hogy jelenléte miatt még most is szörnyen zavarban van. Igyekezett tehát, hogy nagyon gyengéd legyen hozzá, és mindent megtett megnyugtatására.

Ukon beállított Kozerihez, és jelentette, hogy mit látott.

– Reszketek a gondolatra, mit élhet át szegény teremtés! – mondta fölháborodva.

– Mindig ilyen bántó dolgokat művel – válaszolta Kozeri. – Attól tartok, a lány anyja nagyon szívére veszi, ha ezt megtudja. Újra és újra kért, hogy vigyázzak rá, és azt mondta, ez az egyetlen hely, ahol nyugodtan itt meri hagyni.

Kozeri később elgondolkodott rajta, hogy Niu persze nem az az ember, aki nem fedezi fel, hogy a házba egy csinos fiatal lány érkezett. De hát Kozeri ez esetben valóban úgy hitte, hogy megtett minden óvintézkedést. Nagyon kellemetlen, hogy ilyesmi megeshetett.

Intett Ukonnak, hogy vonuljon vissza, s az kénytelen volt

a dolgot felháborodott suttogás közepette társnőjével, Sosóval, megvitatni.

– Azokon a napokon, amikor egy sereg úr jön a hercegünkhöz látogatóba, késő délutánig is jól elszórakozik társaságukban – mondta. – Ma azért eshetett meg ez a dolog, mert mindenki pihenni tért. Habár nem sokat tehettünk volna ellene. De az a dajka együgyű vén bolond! Nyugodtan leülhetett volna a hölgyünk mellé, és mihelyt bármit tapasztal, kitessékelhette volna a herceg urat.

E pillanatban küldönc érkezett a Palotából, és közölte, hogy este a császárnő őfelsége nagyon rosszul lett, és állapota igen súlyos.

Ukon gúnyosan megjegyezte:

– Niu herceg bizonyára azt gondolja, tapintatlanság a császárnő részéről, hogy éppen ezt a pillanatot választja ki. Megyek és nyomban közlöm vele a hírt.

– Helyedben nem tenném – suttogta Soso. – Azóta már megesett a baj. Sokkal jobban teszed, ha nem zaklatod.

– Nem az volt a benyomásom, hogy ilyen rohamléptekkel alakulnak a dolgok – vágta rá Ukon. Beállított Ukifune szobájába, és jelentette Niunak, milyen hírt hozott a küldönc. Még meg is fűszerezte néhány nyugtalanító szóval.

Kozeri valamennyit elcsípett a két komorna suttogásából. Gondolta is, hogy Niu valóban lehetetlenül viselkedik. Hamarosan nem akad egyetlen család sem, ahonnan – ha adnak magukra – csinos lányukat elengednék az ő házába.

Niu szemlátomást eléggé kételkedve fogadta a Palotából érkezett hírt, és semmi jelét nem mutatta, hogy menni készül.

– Ki hozta a hírt? – kérdezte. – Minduntalan ilyen históriákkal ijesztgetnek, s mihelyt beállítok, látom, hogy nincsen semmi baj.

– A császárnő egyik tisztje jött el – felelte Ukon. – Úgy emlékszem, azt mondták, hogy Taira no Sigecunének hívják.

Niu azonban szemlátomást nem volt hajlandó megmozdulni. Ukont meghökkentette, hogy a herceg így fittyet hány az udvar véleményére, s már arra gondolt, a császár hírnökét elküldi

a nyugati szárnyba. Ámde ekkor beállított az a szolga, aki az első híreket hozta, és közölte, hogy Niu fivére, Nakacukasza herceg, máris elsietett a Palotába, a császárnő őfelsége udvartartásának felügyelője pedig útban van ide.

– Az úton találkoztak a kocsijával – mondta az ember.

A jelek szerint mégis arról lehetett szó, hogy a császárnőre újabb roham jött – ez ugyanis időről időre előfordult vele. Niu úgy gondolta, jobb, ha megy – valóban rendkívül kellemetlen helyzetbe kerülhet, ha nem mozdul. Számtalan fogadkozás és becéző szó után végre elhagyta a házat. Ukifune arra eszmélt, hogy dajkája ott áll mellette, és nagy igyekezettel legyezi. Úgy érezte magát, mint aki felretten valami szörnyű álomból: egész testét kiverte a verejték.

– Szegénykém! – sóhajtotta a dajka. – Szörnyű helyre hoztak téged, annyi szent! Ha máris megeshetett ilyesmi, reszketek a gondolatra, mi lesz később! Ha százszor is herceg, és mit tudom én még micsoda, de a háznak ebben a részében nincs semmi keresnivalója. Ha te barátságban óhajtasz lenni férfiemberrel, bárki legyen is az, csak a családon kívül álló személy lehet. Már azt hittem, hogy valami egészen komisz dologra készül, s olyan csúnyán néztem rá, hogy még! Akár hiszed, akár nem, amikor látta, milyen szemeket meresztek rá, nagyot csípett a karomba. Bizonyára azt hitte, hogy egyszerű komorna vagyok. Még hogy én! Kereken kimondom: úgy viselkedett, mint valami közönséges fickó, amikor csapja a szelet. Legalábbis *én* semmi különbséget nem láttam!... Egyébként ma otthon jártam apádnál – folytatta, abban a reményben, hogy Ukifune gondolatait elterelheti a történtekről. – Megint szóváltás volt közte és anyád között. Mindig ugyanaz a nóta! Azt mondta, hogy anyád csupán veled törődik, és a többi gyermekkel szemben nem teljesíti kötelességét. Kijelentette: az új vő nagyon furcsállta, hogy anyád pont akkor megy el látogatóba, amikor ő beteszi lábát a házba. Hogy egymásnak estek az egész cselédség jelenlétében! Csak annyit mondhatok, hogy jómagam gyülölöm ezt az ifjú Szakont. Nem volt semmi bajod, míg ő meg nem jelent a színen. Igaz, apád és anyád olykor-olykor összeveszett miattad, ami egy csöppet sem volt kellemes. De ha minden úgy marad, ahogy volt, különösebb okod nem lett volna panaszra.

Ukifunét azonban e pillanatban nem nagyon érdekelte, mi történik otthon, sem pedig az, hogy érdekében mit tettek, vagy mit tehettek volna. Nem tudott másra gondolni, mint arra az utálatos dologra, ami az imént történt vele, s ami önmagában is elég kellemetlen volt, de még sokkalta kínosabb következményekkel is járhat, ha fülébe jut Kozerinek. Arcát a párnába temette és zokogott.

– Ne törődj vele! – vigasztalta dajkája. – Nem kell ennyire a szivedre venned! Rosszabbul is kiüthetett volna. Nem vagy teljesen árva, és bár tudom, szörnyű az, ha az embernek nincs apja, de feleannyira sem rossz, mintha élne az apád, és kiszolgáltatna holmi gonosz mostohának. Majd mindent eligazítunk, csak ne emészd magad ennyire! Gondolj csak arra, hányszor elzarándokoltál Hacuszéba! Nagyon hosszú út az annak, aki nem szokta meg az utazást, és bizonyos vagyok benne, ha imádkozni fogok Kvannonhoz, hamarosan megadja neked, ami téged illet, ez a gonosz népség pedig megbánja még, hogy így kihasznált. Igen, te nevetsz majd utoljára, arról kezeskedem!

Ukifune, ahogy ott feküdt, hirtelen meghallotta Niu hangját. Az ugyanis a nyugati kapun tartott kifelé, nyilván azért, mert sietett, és onnan közelebb érte a Palotát. Niu egy régi szép vers néhány sorát idézte, nagy hozzáértéssel és átérzéssel – ezt a lány is kénytelen volt elismerni, de nem volt olyan hangulatban, hogy méltányolja Niu deklamálását. A herceget váltott lovakkal várták, s mindössze tíz udvaroncból álló kíséretével máris elnyargalt.

Kozeri jól tudta, mit érezhet most a húga. Nem is tett célzást a történtekre, csupán üzenetet küldött; kérte Ukifunét, jöjjön át hozzá.

„Niu anyja rosszul érzi magát – írta –, s ezért át kellett mennie a Palotába. Jómagam elfáradtam, mivel hajat mostam, és le is fekszem. Gyere át, ha nincs egyéb dolgod!"

– Úrnőm elnézésedet kéri, de e pillanatban igen feldúltnak érzi magát. Majd később átjön. – Ezt a választ hozta a dajka.

– Feldúltnak érzi magát? – sajnálkozott Kozeri. – Nagyon bánt, hogy ezt kell hallanom. Kérdezd meg, mi bántja.

– Semmi különösebb oka nincs rá – jött a válasz –, csupán kedvetlen, rossz hangulatban van.

– Kíváncsi vagyok, valójában mi is történhetett! – suttogta Soso, és oldalba lökte Ukont. – Úrnőnk nagyon odalesz, ha az a gondolata támad, hogy valóban történt valami!

Kozeri bizony nagyon nyugtalan volt. Kaoru éppen most kezdett érdeklődni a lány iránt, s egyszeribe beüt ez a szerencsétlen história. Ha tudomására jut, előítéletei támadnak, sőt talán vissza is riad a lánytól. Hiszen annyira komolyan vesz mindent – a szöges ellentéte Niunak: ez ugyan hajlamos rá, hogy a legártatlanabb dolgokat kiforgassa, és kétszínűséget meg csalfaságot magyarázzon bele, de valószínűleg igen elnézőnek bizonyulna valódi, komoly hűtlenkedéssel szemben. Ami most történt, azt Kaoru éppen hogy nagyon is a szívére venné, és bizony úgy látszott, hogy Kaorut illetően örökre odavesztek Ukifune lehetőségei.

Kozeriben igen gyorsan felébredt a ragaszkodás húga iránt, pedig hosszú éveken át még a létezéséről sem tudott. Ő maga is elég megpróbáltatáson ment keresztül, de legalább nem volt sohasem otthontalan, mint ez a szerencsétlen lány. „Valóban – gondolta Kozeri –, ha Kaoru végre abbahagyná ezt a nyűgös viselkedést, mostanában nemigen volna okom panaszra."

Kozerinek igen dús haja volt, és bizony fárasztónak érezte, hogy olyan sokáig ébren üldögéljen, és várja, amíg megszárad. Mindössze egy fehér köntöst viselt – igen csinos és törékeny volt benne.

Szóról szóra igaz, hogy Ukifune igen rosszul volt, dajkája azonban sürgette, hogy szedje össze magát.

– Menj át hozzá egy rövid időre – mondta –, és igyekezz úgy viselkedni, mint máskor, különben azt hiszi, hogy valóban történt valami baj. Én majd előremegyek, és kimagyarázkodom Ukonnal vagy egy másik komornával, aztán visszajövök érted.

– Idegrohamot kapott szegényke – magyarázta a dajka Ukonnak –, ennyi az egész. De azt hiszem, lázas egy kicsit, és kétségtelenül nagyon elesettnek érzi magát. Remélem azonban, ha áthozom ide, te és úrnőd némileg lelket öntötök belé. Megmondhatjátok neki, hogy mivel semmi sem történt, nincs oka rá, hogy így felizgassa magát, és hát csakugyan nincs is miért nyugtalankodnia. De ne feledjétek, hogy ártatlan teremtés, s így nem is tudja, amit helyében bárki más tudna: hogy semmi baj sem történt. Szerintem nem is csoda, hogy így felkavarta a dolog. Igazán nagyon sajnálom szegényt.

Ukifune még egyre sírt, sírdogált, de dajkájának végül is sikerült talpra állítania, és átcipelnie Kozeri lakosztályába. A történtek miatt még most is rettegéssel töltötte el a gondolat, hogy bárkivel is szembenézzen.

Dajkája és még néhány szolgáló a szó szoros értelmében úgy vitte át, viszont igen szelíd természet volt, s így bármenynyire szerette volna, ha békén hagyják, nem ellenkezett. Tudta, hogy haja még csatakos a verejtéktől, ezért háttal ült le a lámpának. Kozeri komornái, Ukon és Soso, nagy csodálói voltak úrnőjüknek, de kénytelen-kelletlen megállapították, hogy ez a jövevény nagyon is kiállja vele az összehasonlítást. Féltek is attól, hogy Niu – akiről köztudomású volt, hogy nemegyszer Kozerinek még kevésbé veszélyes vetélytársnőibe is belehabarodott – valóban beleszeret, ennek pedig igen súlyos következménye lehet. E két komornáján kívül senki sem volt Kozerinél, s így a látogató hamarosan kissé fesztelenebbül érezte magát.

– Nagyon nem szeretném – mondta Kozeri –, ha azt gondolnád otthonomról, hogy veszélyes idekerülni. Amióta apám, majd nemsokára szegény Agemaki is meghalt, nagyon egyedül vagyok, és el sem tudom mondani, milyen jó érzés számomra, hogy van itt valakim, aki nővéremre emlékeztet. Egy idő múltán talán majd te is úgy érzel irántam, mint Agemaki. Milyen boldoggá tenne ez!

A felhívás, bár nyilvánvalóan őszinte volt, csak még félénkebbé tette Ukifunét. Valamilyen udvarias szólamot keresgélt, amivel felelhetne Kozeri közeledésére, de semmi sem jutott az eszébe.

– Igazán örülök, hogy találkozhattam veled – felelte olyan modorban, ahogy kisgyermek beszél felnőtt emberrel –, hiszen már évek óta annyit hallottam rólad.

Kozeri most behozatott több tekercs képet: kettesben nézegették, Ukon pedig a szöveget olvasta. Ukifune hamarosan legyűrte félénkségét. Kozeri elnézte, ahogy ott ül a lámpafényben, s a szétsodort tekercs fölé hajol: elámult szépségén. Homloka vonalában, szeme metszésében kétségtelenül volt valami – valami finomság és előkelőség, amit mindeddig csupán Agemakinál látott. És Kozeri azon kapta magát, hogy nem a festményeket nézi, hanem egyre a húga arcát bámulja: azon tűnődött, hogyan lehetséges, hogy ilyen tökéletes mása Agemakinak. Ha Agemaki inkább az anyjára üt, természetesen lehetetlen lenne ekkora hasonlatosság. De azok a szolgálók, akik már régóta náluk éltek, gyakran mondták, hogy ő, Kozeri, hasonlít ugyan az anyjára, de Agemakiban nyoma sincs ennek. És valóban, Agemaki hasonlósága apjához annál is szembetűnőbb volt, mert a megboldogult herceg lényében – roppant méltóságteljes és arisztokratikus magatartása ellenére –, volt valami különös lágyság és gyengédség, mégpedig olyan mértékben, ami férfinál igen szokatlan. Ukifune természetesen még igen tapasztalatlan és félénk volt, éppen ezért e pillanatban még kissé színtelennek és közönségesnek tetszett Agemakihoz viszonyítva. De semmi ok nem volt olyan feltételezésre, hogy ha hagynak neki egy kis időt, és megszokhatja az udvari életet, ne feleljen meg olyan ember mellé, mint Kaoru.

Még egy ideig beszélgettek, majd amikor már közelgett a hajnal, lefeküdtek. Kozeri a maga fekhelyén készített helyet Ukifunénak, és elalvás előtt még mesélgetett neki az öreg hercegről meg arról, milyen volt az élet Udzsiban, otthonukban, amikor ő még élt. A lányt természetesen nagyon érdekelte, milyen volt apja, akit sohasem látott, és mohón hallgatta Kozeri minden szavát.

– Kíváncsi vagyok, mi lesz a sorsa ennek a fiatal hölgynek! – suttogta Soso Ukonnak. – Úrnőnk most szemlátomást nagyon kedveli. De ha urunk továbbra is csapja neki a szelet, a hölgy nem marad sokáig asszonyunk kedvence. Meg kell vallanom, igen sajnálom.

– Nem hiszem, hogy a dolgok annyira jutottak volna! – vetette ellene Ukon. – Hallhattad a dajkától, hogy belecsípett a herceg, amikor rámeresztette a szemét, hallhattad az egész históriát... Nem úgy hangzott, mintha valami komoly dolog történt volna. És még valamit mondok neked: a herceg, amint kifelé tartott, csupa olyan verset dünnyögött, amiben arról volt szó, hogy ez a „találkozás nem igazi találkozás". Persze lehet, hogy csak bennünket akart félrevezetni. De az imént jól megnéztem a lányt, amikor a lámpafényben ült, és arcán volt valami, amiből azt olvastam ki, hogy a herceg nem csinált vele semmit.

Másnap a dajkának az volt az első dolga, hogy kocsit kért kölcsön, és elhajtatott a helytartó házába. Az anya mélységes megdöbbenéssel hallgatta a történetet. Ez az esemény minden szempontból valóságos csapásnak számított, de mindenekelőtt feltétlenül hatással lesz lánya és Kozeri kapcsolatára.

– Ha ilyesmi felüti a fejét, vajmi kevés különbség akad a legelőkelőbb dáma és holmi mosogatólány között – mondta. – Annyit legalábbis tudok, hogy jómagam mit éreznék ilyen esetben. – Fejvesztetten elrohant a Nidzso-inbe. Szerencsére Niu még a Palotában tartózkodott, s így négyszemközt tudott beszélni Kozerivel.

– Természetesen boldog vagyok, hogy itt lehet a lányom – mondta. – Jobb kezekbe nem is kerülhetett volna. De olyan gyermek még... Igyekszem, hogy mindent megtegyek valamennyiükért, de otthon azok a haszontalanok állandóan panaszkodnak rám. Amint látod, most meg ide szaladtam át. Hol itt bukkanok fel, hol ott, akár egy mókus.

– Igazán nem is olyan gyerekes a lányod! – tiltakozott Kozeri nevetve. – Megnyugtatlak, semmi szükség rá, hogy folyton utána rohanj, kezedet ellenzőként tartva a szemed fölé.*

Az anya azonban zavart vélt látni Kozeri arcán, és gyanította, hogy barátságos hangja ellenére, magában másképp érezhet. Utóvégre nem lehetett tudni, mi megy végbe Kozeri lelkében, és elhatározta: nem céloz a történtekre.

– Éveken át arról álmodoztam – szólt –, hogy a te gondjaidra bízom lányomat, s számára ez bizonyosan önmagában is nagy szerencse, de az is sokat lendít a sorsán, ha az emberek megtudják, hogy te befogadtad. Ellenben újból átgondoltam a dolgot, és nem vagyok benne egészen biztos, nem lenne-e jobb, ha visszatérnék első tervemhez, és elküldeném a hegyekbe, valamelyik kolostorba. Talán biztosabb helyen lenne...

És könnyekben tört ki.

– Miért félted most egyszeribe attól, hogy itt maradjon? – tiltakozott Kozeri. – Ha bármi okod lenne feltételezni, hogy ittléte terhemre van, az persze más lenne. Az is igaz, hogy az ilyen házban sokféle ember megfordul, különösképpen pedig egyvalakire gondolok, aki nem mindig viselkedik olyan kifogástalanul, mint kellene. Ámde ezt mindenki tudja róla, és könnyű óvakodni tőle. Nem gondolhatod komolyan, hogy nálunk bármi veszély fenyegetheti lányodat. Mi aggaszt hát annyira?

– Biztos vagyok abban – szólt az anya –, hogy te mindig jó leszel hozzá. Hiszen ha az apja úgy viselkedett volna vele szemben, ahogy kellett volna!... De ne bolygassuk most ezt. Annyi bizonyos, hogy együtt neveltek volna benneteket. Ettől eltekintve is van némi jogom, hogy hozzád forduljak, mivel én is elég közeli rokonod vagyok. – Most hirtelen fordított egyet a szón és hozzáfűzte: – Egy-két nap múlva szigorú magányba vonulok, s azt hiszem, magammal viszem Ukifunét. Úgy látom, nem ártana neki egy kis pihenés. Később visszahoznám.

Azzal karon ragadta a lányát, és eltávozott vele. Bizonyára igen izgatott és nyugtalan lehetett, mert úgy rohant el, hogy egy szó köszönetet nem mondott, és el sem búcsúzott. Nagy csalódást jelentett ez Kozeri számára, de úgy látszott, hiába is próbálná tartóztatni. A hely, amelyet az anya „csendes magánya" céljára választott, igen szép fekvésű házikó volt a harmadik kerületben. Sajnos, részben még befejezetlen épület volt, nem is volt teljes a berendezése és bútorzata.

– Szegény gyermekem! – szólt. – Úgy látszik, mostanában

egyik baj a másik után ér. Az az igazság, hogy kellő támogatás nélkül nem lehet úgy létezni, hogy azt életnek lehessen nevezni. De mégsem hagyhatunk olyan helyen, ahol így bánnak veled! Mert nem merészkednének ilyesmire, ha nővéred valóban önmagával egyenrangúnak tekintene. Ami engem illet, engem már nem érdekel a társaság, a rang vagy más hiúság, és egyedül is egész kellemesen el tudom tölteni az időmet ilyen helyen. De attól félek, hogy te nem fogod tudni, mit kezdj magaddal. Ez nem neked való élet, de próbáld meg beérni vele. Természetesen senkinek sem szabad tudnia, hogy itt vagy. Ámbár úgysem tart sokáig, mert hamarosan találok számodra jobb megoldást.

Az asszonynak máris haza kellett térnie. Ukifune még sohasem érezte magát ennyire elhagyatottnak. Úgy látszott, hogy az élet minden lehetősége, egyik a másik után, bezárult előtte. Még idegen embernek is megesett volna rajta a szíve, ha látja, amint a kietlen és barátságtalan helyen ott fekszik és zokog. Anyja számára pedig egyenesen szívettépő volt, hogy ez lett a vége minden kedves reményének, becsvágyának. Viszont mégis jobb, mintha ki lenne szolgáltatva olyan inzultusoknak, mint ami előző este is lejátszódott; itt, ha nyomorultul érzi is magát, legalább abban bizonyos lehet, hogy megőrzi jó hírnevét. Ukifune anyja általában igen értelmes asszony volt, de ha harag vagy ijedtség fogta el, könnyen elvesztette fejét: szélsőséges tettekre ragadtatta magát, és senki tanácsára nem hallgatott. Még ha úgy is van, hogy Ukifunét el kell zárnia a világtól, ezt ugyanígy a helytartó házában is megtehette volna. De mivel Szakon ki-be járt a házban, úgy vélte, hogy lánya súlyosabbnak érezné a helyzetét, ha otthon lenne. Ezért folyamodott ehhez a megoldáshoz. De mindkettőjük számára igen fájdalmas volt az elválás.

– Bár nagyobb rendben hagyhattam volna itt a dolgokat! – mondta, mielőtt elvált volna a lányától. – Tudom, hogy a ház eléggé befejezetlennek látszik, és persze meg kell bizonyosodnom róla, hogy rendesen őriznek-e. Habár én már mindezt elintéztem az őrrel. Nem hiszem, hogy kényelmetlen lesz számodra ez a szállás. A vendégszobákban szolgálókat helyeztem

el, és ha van valami óhajod, csak küldj értük. Kíváncsi vagyok, hogyan érzed majd magad. Gondolhatod, hogy nem hagynálak magadra, ha tudnék valami megoldást. Otthon azonban szörnyű bajba kerülhetek . . .

És keservesen sírva visszatért a helytartó házába.

A helytartó továbbra is nagy respektussal bánt új vejével, és szüntelenül panaszkodott, hogy a felesége nagyon megnehezíti számára a dolgokat azzal, hogy távol tartja magát tőle. Az asszony azonban nem tudta feledni, hogy lányának minden baját – közvetve vagy közvetlenül – az okozta, hogy Szakon megjelent a színen, és csak nehezen tudta magát elszánni, hogy érintkezzék vele. De amióta meglátta, milyen jelentéktelen senki az ő veje olyan környezetben, mint a Nidzso-in, egészen más szemmel nézte, és teljesen elképedt a saját ítélőképessége gyarlóságán, merthogy ilyen nyomorult alakot valaha is kívánatos kérőnek tarthatott. Eltökélte azonban, hogy igyekszik feledni ezt a Szakonnal kapcsolatban szerzett, kevéssé hízelgő benyomást. Végül is ezt a véleményét egészen különleges körülmények közt alakította ki. Talán ha fesztelen viselkedését láthatja olyan környezetben, amelyhez valóban tartozik, kevésbé érzi nevetségesnek.

Egy reggel, amikor Szakon, ifjú felesége társaságában, nyugodtan üldögélt annak szobájában, az asszony arra járt és belesett. Szakonon vékony fehér selyemből készült finom köntös volt, alatta pedig divatos, világos rózsaszínben játszó, ízléses selyemruhát viselt. Ahogy ott ült az ablak mellett, és elismeréssel nézegette a helytartó szépen gondozott kertjét, most egyáltalán nem látszott holmi szánalmas alaknak. Felesége, aki jóformán még most is gyermeknek látszott, elégedetten kuporgott mellette. Valóban furcsa, ha ezt az emberpárt összehasonlítja azzal a másikkal,* akit nemrégiben látott szinte ugyanilyen körülmények között. Szakon időnként hátrafordult, hogy odaszóljon egyik vagy másik komornának, és – az anya kénytelen volt elismerni – társalgása bizony nem volt sem neveletlen, sem unalmas. Bizony annyira másnak látszott most, hogy az asszony alig hihette: ez ugyanaz a Szakon, akit a Nidzso-inben látott.

– Nincs több olyan *hagi,* mint Niu hercegé* – jegyezte meg most Szakon. – El sem tudom képzelni, honnan szerezte a magot. Egészen bizonyos, hogy nem valami másfajta, de a virágai csodaszépek . . . Sajnos, a herceg éppen a kertben tartózkodott, amikor a minap ott jártam, különben szedtem volna belőle. Bár hallhattad volna, amint jártában eldünnyögte Isze úrhölgy versét!*

Szakon még önállóan is faragott egy-két egészen kedves verset, s az anya elképesztőnek érezte, hogy ez az az ember, aki a leghitványabb indítékokból oly rútul viselkedett lányával szemben, és aki – amikor előkelőbbek társaságában látta – egyszerűen senkivé vált. Nem bírt ellenállni a kísértésnek, emlékeztetni akarta Szakont: vannak emberek, akik nem ilyen ártatlannak és barátságosnak ismerik őt, s ezt a költeményt küldte be neki:

„Hogyan lehetséges, hogy a harmatcsepp az alsó levélen pihent meg, jóllehet azt ígérte, hogy szerelmével csakis a kinyílt virágot ajándékozza meg?"

„Ha a harmatcsepp tudta volna, hogy a virág királyi mezőkről származik, sosem tér el eredeti szándékától" . . .* „Nagyon szeretném, ha alkalmam lenne megbeszélni veled az egész dolgot" – tette hozzá Szakon.

Nyilvánvaló, hogy Szakon felderítette Ukifune születésének körülményeit, és most már bánta hitszegését. Ámde ha az emberek most így tekintenek a lányra, akkor talán lehetne tenni valamit, hogy visszaszerezze társadalmi rangját?! Az asszony szeme előtt Kaoru képe lebegett, ahogy a Nidzso-inben látta. Persze ha csak a legkevésbé is hasonlít ahhoz az utálatos Niuhoz, értelmetlenség lenne egy percig is foglalkozni vele. Ámbár attól eltekintve, hogy mind a ketten egyformán csinosak, amit Kaoruról hallott, mind fölöttébb valószínűtlenné tette, hogy valaha is olyan felháborítóan viselkednék, mint Niu. Hiszen ez, puszta unaloműzésből, ráerőszakolta magát arra a szerencsétlen lányra. Ámde Kaoru – bár nyilvánvaló, hogy őszintén érdeklődik Ukifune iránt – eddig még egyetlen lépést sem tett, hogy megismerkedjék vele. Valóban, zavarbaejtő módon tapintatos volt. Az a tény, hogy Ukifune már látta

Kaorut, és tudta, hogy az érdeklődik iránta, még inkább lehetetlenné tette, hogy rábeszélje: elégedjék meg ezzel a hitvány Szakonnal. De minél többet töprengett a dolgon, annál kevésbé volt meggyőződve róla, hogy valóban kívánatos a Kaoruval való kapcsolat. A férfi magas hivatala, nevelésének körülményei, már fennálló kötelezettségei – mindezek rendkívül kérdésessé tették, hogy valóban hű maradna-e még olyan hölgyhöz is, akinek joggal lehetnek nagyobb igényei, mint Ukifunénak. Minél többet látott a világból, maga annál jobban meggyőződhetett róla, hogy a származásban és rangban különböző emberek keveredése semmi jóra nem vezet. A tulajdon szemével láthatta, hogy többi gyermeke mennyit szenved az Ukifunéval való összehasonlítástól. Szakon pedig, aki itt egészen tiszteletre méltó férfiúnak látszik, mihelyt beteszi lábát a Nidzso-inbe, azzá válik, amit jómaga is láthatott. Nem, olyan ember kedvesének lenni, akinek a császár lánya a felesége, nem vezethet másra, mint szüntelen gyötrelmekre és megaláztatásra. Félelmetes helyzet volt!

Ezalatt a harmadik kerületben álló házikóban igen egyhangúan telt az idő. A kert csupa gyom volt, s a háznak más sem jött a tájékára, mint néhány barbár, keleti kiejtéssel beszélő faragatlan szolga. Ha legalább volna néhány szál virág! De a kert teljesen gondozatlan volt, s Ukifune napjai szomorúságban teltek. Gyakran gondolt Kozerire, és vágyott utána, sőt eszébe jutott Niu is – mert a herceg igen szépeket mondott neki, vagy legalábbis jómaga akkor szépnek érezte szavait, habár nem volt benne egészen bizonyos, mit is akar velük mondani. Néha úgy rémlett, hogy ruháján még most is érzik a herceg különös illatszere, s ilyenkor újra elfogta a találkozásuk éjszakáján érzett rettegés.

Anyjától gyengéd aggódással és szeretettel teli levél érkezett, de ettől csak még búskomorabb hangulat fogta el, mert úgy érezte: valóban reménytelen lehet a helyzete, ha még ennyi odaadással sem tudnak segíteni rajta. „Mit csinálsz egész nap? – írta az anyja. – Félek, hogy nagy honvágyat érzel. De igyekezz és tarts ki egy kicsit!"

„Ki tudom tölteni az időmet – válaszolta Ukifune –, és igazán nem is vagyok boldogtalan." Válaszához ezt a költeményt csatolta: „Boldog vagyok, de még sokkalta boldogabb lennék, ha nem tudnám, hogy még erre az elhagyatott helyre is elkísér a világ."*

Szörnyű, hogy ilyen érzelmek lakozzanak olyan zsenge korban levő lányban, mint Ukifune! Anyja keserű könnyeket hullatott, amikor ezt írta: „A világ kellős közepén, vagy ember nem járta, úttalan messziségben – mindegy már, csak találnék egy helyet, ahol végre boldogulhatnál!" Ezekben a költeményekben igazán nem akadt semmi csodálatra méltó, de feloldották az írójukban lakozó érzelmi feszültséget.

Az ősz vége felé* Kaoruban ismét egyre nőtt a nyugtalanság, és mivel gondolni sem bírt egyébre, útra kelt Udzsiba, ahol már befejeződött az öreg herceg lakosztályának átépítése. Nagy ideje, hogy utoljára a hegyekben járt, és most valósággal meglepetésnek érezte az őszi erdők szépségét. Nyoma sem volt a régi épületnek. Kaoru lelki szeme előtt megjelent az öreg herceg szállása, a maga csupasz, szinte kolostori egyszerűségében. Annyi szeretettel gondolt azokra a szobákra és néhai barátjára, hogy szinte bánta már, miért nem hagyott mindent úgy, amint volt. A régi ház berendezése is annyira kolostori jellegű volt, hogy mindennapi környezetnek nem volt alkalmas. Egyik-másik holmit átalakíttatta, hogy hölgy számára is megfeleljen, a többit pedig – háncsfonású paravánt meg néhány egyszerű, nehezebb bútordarabot – az új templom papjainak szállására küldött. Ami új bútor kellett, vidéki lakóházhoz illő stílusban készíttette el, de úgy, hogy ne legyen holmi semmitmondó tákolmány.

Mikor befejezte ellenőrző körútját, sokáig elüldögélt egy sziklán, az árok partján.

– Ó, ti szüntelenül hömpölygő vizek, már-már azt hittem, megtalálom bennetek annak a férfiúnak képét, aki nincs többé!

Így szólt a költeménye, és szemében még akkor is könnyek ültek, amikor szokása szerint elment Ben no Kimi szállására. Az asszony látta, milyen lehangolt Kaoru, s az ő homloka is ráncba futott. Kaoru az udvar felől jött, és egy ideig ott üldögélt Ben no Kimi ablaka alatt: egyik oldalon félretolta a re-

dőnyt, s elbeszélgetett a lefüggönyözött fekhelyén pihenő asszonnyal.

– Úgy tudom – szólalt meg váratlanul Kaoru –, hogy a „képmás",* akiről egyszer-egyszer beszéltünk már, a minap a Nidzso-inben tartózkodott, amikor ott jártam. Sajnos, nem mertem beszélni vele. Az igazat megvallva azt vártam, hogy te egy kissé jobban előkészíted számomra a talajt.

– Éppen most kaptam levelet az anyjától – mondta Ben. – Azt írja, a csillagok kedvezőtlen állása arra késztette, hogy egyik helyről a másikra vigye Ukifunét. Itt a levél. Igen . . .

„Lányom jelenleg egy rozoga házikóban húzódik meg. Bizony, nem neki való hely, és ha Udzsi nem lenne annyira messze, bizonyára megkérnélek: vedd magadhoz egy időre."

– Már olyan régen megszoktam ezt az utat – sóhajtotta Kaoru –, hogy el is felejtem, milyen nagy dolgot csinál belőle a legtöbb ember. Valóban különös sors az, mely egész életemen át arra kényszerít, hogy újra meg újra, föl, le, megtegyem ezt a fáradságos utat a hegyeken át . . . Ellenben ez most jó alkalom, hogy érintkezésbe lépjek a lánnyal. Talán üzenhetnél neki, vagy még inkább: menj és látogasd meg.

– Üzenetet küldhetek, ha kívánod – mondta Ben. – De azt ne kérd, hogy lemenjek a városba. Hiszen még Niu hölgyét sem látogattam meg a Nidzso-inben.

– Megértem, hogy nem kívánsz nyilvánosság előtt megjelenni – szólt Kaoru. – De ebben az esetben teremtett léleknek sem kell tudnia róla. És bizonyos alkalmakkor még Atago hegyének remetéi is lemennek a völgybe. Azt mondják, hogy még a legszigorúbb fogadalmat is nemcsak szabad, de meg is kell szegni, mihelyt arról van szó, hogy segítséget nyújthatunk barátunknak.

– Hogy itt maradok vagy lemegyek a városba, ennek semmi köze a fogadalmamhoz, üdvösségemhez vagy más efféléhez. Csupán az a véleményem, hogy visszatetszést szül, ha a magamforma asszony a városban futkos. Mindössze erről van szó.

– Lehet, hogy soha többé nem lesz ilyen alkalmam – unszolta Kaoru. – Figyelj ide: néhány napon belül kocsit küldök érted, s azzal lemégy a városba. Addig is tudd meg, kérlek, hol az a házikó. Elég jól ismersz, tudhatod, hogy nem cselekszem elhamarkodottan, sem pedig tolakodó nem leszek.

„Akkor hát tulajdonképpen mi a szándéka?" – tűnődött az idős hölgy, s a férfi fogadkozása ellenére is nagyon kényelmetlenül érezte volna magát, ha kevésbé lelkiismeretes emberrel van dolga, mint Kaoru. Persze, Ukifune érzelmeit nem is tekintve, Kaoru társadalmi helyzetében a saját jó hírnevére is tekintettel kellett lennie.

– Jól van – mondta végül Ben –, írj néhány sort, és én hajlandó vagyok elvinni, amikor óhajtod. Levél nélkül azonban nem megyek, mivel nem szeretném, ha azt gondolnák rólam, felcsaptam házasságközvetítőnek. Az ilyesmit inkább átengedem az igai boszorkányoknak.*

– Semmiből sem áll levelet írni – mondta Kaoru –, de sohasem lehet tudni, kinek a kezébe kerül. Nem óhajtod, hogy igai vén boszorkánynak tartsanak; de számomra nem lenne nagyon kellemes, ha az emberek mindenütt elhíresztelnék, hogy „őkegyelmessége, a jobb kéz felőli miniszter, egy vidéki helytartó lányának udvarol, méghozzá a helytartó nem is valami kifinomult példánya osztályának – legalábbis úgy hallottam".

Ben nevetett; ez valóban igen rosszul hangzott.

Már sötétedett. Kaorunak eszébe jutott, hogy valamit kell vinnie a Második Hercegnőnek, és kiment, hogy a fű közt keressen egy-két szál őszi virágot, és törjön egy szép juharágat. Kaoru minden tőle telhetőt megtett, hogy a hercegnőnek ne legyen az az érzése, hogy úgy tukmálták rá, s mindig ügyelt arra, hogy a legnagyobb tisztelettel és előzékenységgel bánjék vele; de már régen rájött, hogy bensőséges viszony soha nem lehet közöttük. Még ha saját lelkiismerete nem is diktálja ezt, akkor is kénytelen lett volna nagy figyelmet tanúsítani a hercegnő iránt, ugyanis a császár, nagy elfoglaltsága ellenére, továbbra is apai gondoskodással vette körül a lányát, és állandó levelezésben állt Kaoru anyjával. Nem kis felelősséget jelent a házasság, ha állandó felügyeletet gyakorol fölötte egy felséges személy, és Kaoru jól tudta, senkinek sincs több oka

rá, mint éppen neki, hogy százszor is meggondolja, mielőtt magára vállalná egy új kapcsolat terhét.

A megjelölt napon, reggel, kocsit küldött Udzsiba. Egyetlen, igen megbízható lovász jött el kíséretül, a kocsis pedig olyan ember volt, akit senki sem tudott volna könnyen felismerni.

– Visszafelé, kíséretül, hozhattok magatokkal néhány parasztlegényt egyik birtokomról! – hagyta meg Kaoru.

Ben no Kimi egyáltalán nem örült a rábízott küldetésnek, de nem talált semmi kibúvót. Felöltötte a legszebb ruháját, majd kelletlenül felkapaszkodott a kocsiba. Az utazást azonban nem érezte hosszúnak, mert a hegyekben éppen most volt a legszebb, és az útnak minden kanyarulatánál eszébe jutott egy-egy rég elfeledett verssor. Nagy megkönnyebbülésére, érkezése teljesen észrevétlenül zajlott le. Kifogták az ökröket, és minden feltűnés nélkül behúzták a kocsit a ház mellé. Ben no Kimi bejelentette magát, mire megjelent egy fiatal lány – Ben megismerte, mivel együtt volt Ukifunéval a hacuszei zarándoklaton –, és felkérte, hogy jöjjön be.

Ezen az elhagyatott helyen valóban olyan lassan telt az idő, hogy Ukifune minden változatosságot örömmel fogadott; ráadásul Ben no Kimi nemcsak régi barátnak számított, de társasága igen érdekesnek kínálkozott, mivel hosszú időn át szolgált apjánál.

– Amióta Udzsiban jártál – kezdte Ben –, gyakran gondoltam rád, és nagyon szerettem volna tudni, hogy megy sorod. De amióta apáca lettem, sehová nem járok, még Kozerit sem látogattam meg a Nidzso-inben. De Kaoru annyit emleget, hogy végül úgy éreztem, mégiscsak el kell jönnöm.

Az indokolás kissé furcsán hangzott, de Ukifune, érthető módon, nagyon örült, hogy olyan ember, mint Kaoru, megemlékszik róla. Ugyanis amikor a fiatalembert meglátták a Nidzso-inben, ő is és dajkája is, mindketten roppantul megcsodálták. Hogy Kaorunak további szándékai is lehetnek, ez egy pillanatra sem jutott eszébe.

Késő este azonban kopogtattak az ajtón.

– Udzsiból vannak itt – szólt be valaki kintről.

Ben sejtette, hogy Kaoru küld üzenetet, és Ukifune dajkáját küldte ajtót nyitni.

– Téged keresnek – szóltak az asszonyok, és egy nevet mondtak. Ben ismerte az embert, tudta, hogy Kaoru egyik tiszttartója. De Ben azt is hallotta, hogy egy kocsit húznak be a kapun, s ezt nagyon furcsállta. Esős, szeles éjszaka volt, s ahogy Ben a kapu felé tartott, nyirkos, jeges szél csapta meg. Ámde ő is és a mögötte álldogáló asszonyok is hirtelen megérezték, hogy a nyirkos éjszakai szél valami leírhatatlan illatot hoz felé jük. Mindnyájan meghökkentek. Ha illendően akarnak fogadni ilyen látogatót, napokon át kellett volna tervezgetniük, készülődniük – de lám, egészen váratlanul érte őket a látogatás. Mit tegyenek? Éppen ezt vitatták nagy sietve, amikor Kaoru beüzent: közölte, hogy olyan dolgot óhajt megbeszélni Ukifunéval, ami már hónapok óta foglalkoztatja.

– Ez békés helynek látszik – mondta –, s azt hiszem, nemigen fognak bennünket zavarni.

Ukifune törte a fejét, ugyan mi is lehet az a rejtélyes megbeszélnivaló, és hogyan válaszolja meg Kaoru üzenetét, amikor mellette termett a dajkája.

– Gondolhatod, hogy nem azért jön el külön és ilyen késő éjszaka, mert egy kicsit beszélgetni óhajt veled – magyarázta. – Ilyen üzenetre nem lehet azonnal választ rögtönözni. Jobb lesz, ha átmegyek anyádhoz, és szólok neki. Nem maradok sokáig.

– Nem, én nem tennék ilyet – szólt Ben no Kimi. – Ez túlságosan nagy hűhót eredményezne. Egy lány nyugodtan elbeszélgethet egy kicsit bárki fiatalemberrel, ezzel még nem teszi kockára egész jövőjét. Az efféle dolgok nem mennek ilyen gyorsan, ráadásul Kaoru igazán nem az az ember, aki engedi, hogy elragadják érzelmei. Kezeskedhetem érte, hogy ha Ukifune beengedi, ő nem él vissza a helyzettel.

Egyre esett az eső, és koromsötét volt. Kint, a kertben, körbejártak az őrök, s közben egyszer-egyszer furcsán kiáltoztak.

– Veszedelmesnek látszik a fal, itt, a ház sarkánál! Hamarosan a fejére dől valakinek – jegyezte meg az egyik őr.

– Igazán behúzhatták volna a kocsit, annak rendje-módja szerint, hogy be tudjuk zárni a kaput. Az ember feltételezné, hogy több eszük van, de *azoknak* a szolgái már csak ilyenek mind!

Társalgásuk bizony nemigen volt alkalmas arra, hogy Kaoru, aki ott gubbasztott a rozoga *szunoko** szélén, otthonosan érezze magát.

– Tető nem véd engem* – zümmögte Kaoru, majd nyomban elmondta ezt a költeményt: – „Mennyi gizgaz zárhatja el ajtódat, ó, Keleti Ház, hogy annyi ideig kint kell vacognom az esőben."*

És amikor kabátjáról lerázta az esőcseppeket, olyan illat lengedezett a házban, hogy az alantasabb szolgák – az ország keleti részéből jött egyszerű falusi emberek – nem találtak rá magyarázatot. Lehetetlen volt egyszerűen elküldeni Kaorut, s Ukifune végül úgy rendelkezett, hogy vezessék be a délnek néző oldalsó szobába. Ámde a dajkának és a többi asszonynak csak nehezen sikerült kicsalogatniuk a lányt, hogy üdvözölje Kaorut. Azt a helyiséget, ahová Kaorut bevezették, hevenyészve összetákolt ajtó választotta el a szobától, ahol Ukifune helyet foglalt; az ajtó zárva volt ugyan, de tökéletlen tákolmány lévén, jókora hasadék volt a szárny és a keret között.

– Az ácsművészet remeke! – kiáltott fel Kaoru. – A hidai mester is tanulhatna egyet-mást attól az embertől, aki ezt csinálta! Ámde nem szoktam meg, hogy ilyen akadályon át beszélgessek.

A lánynak sejtelme sem volt róla, hogyan tudott Kaoru átfurakodni, de a következő pillanatban ott termett előtte. Kaoru egy szóval sem említette, mennyire hasonlít Agemakira, hanem nyomban arról beszélt, hogy amióta Udzsiban egy röpke pillanatra láthatta, mennyire vágyott rá, hogy megismerje. Gondolatai olyan állhatatosan visszatértek rá, hogy semmi kétség: a sors akarata, hogy ők ketten barátok legyenek. Mialatt beszélt, nézte, nézte a lányt, és megállapította, hogy Udzsiban kialakított véleménye egyáltalán nem volt túlzó: Ukifune rendkívül kecses, bűbájos lány.

Világosodott. A városnak ebben a részében nem kakaskukorékolás hirdette a hajnalt, hanem a portékájukat kínálgató utcai árusok rekedt kiáltozása – ha ugyan erről lehetett szó, mert lármájukból semmit sem lehetett kivenni. Úgy látszik, csapatostul jártak erre. Kaoru kinézett. Volt abban valami kísérteties, amint a szürke reggeli égbolt alatt cipelték a fejükre magasan feltornyozott, furcsa csomagjukat. Minden egyébtől eltekintve, maga a szokatlan látvány lekötötte Kaoru figyelmét. Most meg hallotta, amint az őr kinyitja a kaput és elmegy. Aludt az egész ház. Kaoru kiküldte egyik emberét, csendesen odahúzatta kocsiját a főcsarnok szárnyas ajtajához, majd felnyalábolta Ukifunét, és beemelte a kocsiba.

Ámde egykettőre riadót fújtak a házban, és Dzsidzsu komorna lélekszakadva kirohant:

– Vissza! Vissza! Hová gondolsz?! – rikácsolta. – Kilencedik hónap van!*

Ben no Kimi szintén megjelent a színen. Megdöbbentette Kaoru elhamarkodott cselekedete, s bizony nem bánta volna, ha a dolog egészen másként zajlik le. De azért segítségére sietett Kaorunak, ugyanis megjegyezte, hogy az ünnepek csupán a kilencedik hónap tizennegyedik napján kezdődnek.

– Ma még csak tizenharmadika van – szólt oda a komornának. – Semmi okod aggodalomra. Az úrnak erre is volt gondja . . . – Majd Kaoruhoz fordult: – Attól tartok, hogy nem mehetek most vele Udzsiba. Kozeri sohasem bocsátaná meg nekem, hogy ennyire a közelében jártam, és mégsem látogattam meg.

Csak nem akar az idős hölgy egyenesen a Nidzso-inbe menni, hogy hírül vigye a ma éjszaka történt eseményeket?! Kaorunak ugyan nem volt szándékában, hogy mindvégig eltitkolja a dolgot Kozeri előtt, de ezt mégis korainak érezte.

– Én majd kimentlek! – mondta Bennek. – Igen fontos, hogy velünk maradj, és segíts eligazodni Udzsiban. Jó lesz, ha magunkkal visszük az egyik komornát is.

Dzsidzsu nyomban beugrott a kocsiba, s ott hagyták a dajkát meg azt a lányt, akit Ben hozott magával.

Csakhamar kiderült, hogy nem Kaoru városi házába tarta-

nak – Ukifune ugyanis eleinte ezt hitte –, hanem Udzsiba. Az ökröket váltották, ez pedig arra vallott, hogy az utazást előre eltervezték. Mire elértek Hoszodzsiba,* már teljesen kivilágosodott.

Dzsidzsunak semmi kifogása nem volt ez ellen a hirtelen szökés ellen. Nappal is Kaoruról álmodozott, amióta csak meglátta a Nidzso-inben. Gondoljon mindenki, amit akar, ő bizony hajlandó követni Kaorut akár a világ végére is! Úrnője azonban egészen másként foghatta fel a dolgot: szótlanul, riadtan, álmélkodva, magába roskadva kuporgott a sarokban, ahová Kaoru ültette. Kaoru egy ideig magára hagyta, de most a karjába vette.

– Most egy köves útszakaszhoz érünk – magyarázta. – Hadd tartsalak, akkor nem érzed annyira a kocsi rázását.

A kocsi belsejében, úgy középtájon, egy köntöst vontak ki függönyként, s így Ben no Kimi némileg mégis elszigetelődhetett; ámde a vékony, lengedező selymen most áthatolt a tűző napsugár, és Ben no Kimi teljesen védtelennek érezte magát. Akarata ellenére egész idő alatt az járt az eszében, hogy tulajdonképpen Agemakinak kellene ott ülnie a kocsi sarkában. Soha, de soha, álmában sem hitte volna, hogy ilyet fog megérni! És ámbár egyáltalán nem óhajtotta, hogy éppen most ilyesmin kapják rajta, zokogásban tört ki. Dzsidzsu szörnyen megbotránkozott. Már az is elég baj, hogy egy apáca van velük ilyen alkalommal, de legalább lehetne benne annyi tapintat, hogy jókedvet mutasson. Dzsidzsu ugyanis nem ismerte a körülményeket, és azt hitte, hogy Bennél ez csak afféle értelmetlen elérzékenyülés, ami idős embereket gyakran elfog. Kaoru boldog volt ugyan, de ahogy egyik ismerős hely a másik után elmaradt mögöttük, és csak hajtottak tovább az őszi hegyek között, még ő sem tudott teljesen szabadulni régi időkben tett őszi utazásainak emlékeitől. Elfátyolosodott a szeme. Karját a kocsi ablakán nyugtatta, és maga elé révedt. Köpenyének bő ujja lecsüngött a kocsi ablakából, és hamarosan annyira átnedvesedett a folyó felől gomolygó nyirkos reggeli ködben, hogy köpenyének virágos mintái közt áttetszett alsóruhájának bíborvörös színe. A kocsi egyszerre akkorát zökkent, hogy magasan fel-felcsapódott Kaoru köpenyének ujja. Sietve megigazította, s közben ezt a költeményt dünnyögte:

– Rövid volt a boldogságom, mert lecreszkedett az el nem feledett őszök köde, és átitatta ruhám ujját.

„Ejnye, de furcsa emberek ezek! – gondolta Dzsidzsu. – Ez az idős hölgy már megint sír!" (Ben ugyanis hallotta Kaoru költeményét, és most csak úgy patakzottak a könnyei.) „Mintha csak temetésre készülne. Pedig azt hinné az ember, hogy ilyen utazásnál mindenkiből csak úgy árad a jókedv!"

– Félek, nagyon bánatos útitársnak látszom – magyarázkodott Kaoru. – De bizonyára megérted, hogy amikor megint erre járok, azon az úton, amelyet évekkel ezelőtt olyan gyakran megtettem, mélységesen meghatódom. Ülj fel egy kicsit, és nézd meg, milyen színben játszanak a hegyek. Úgy elbújtál, hogy semmit sem láthatsz.

A lány meg sem mozdult. Kaoru kénytelen volt fölemelni őt az ablakig. De a mozdulat, ahogy legyezőjével eltakarta az arcát, miközben félénken kipillantott az útra, ismét Agemakira emlékeztetett.

Kaoru azonban attól félt, hogy hasonlóságuk csak felületes, mert Agemaki, tapasztalatlansága ellenére, önálló gondolkodású volt, és mindig érdekesen lehetett beszélgetni vele, ez a lány ellenben nagyon is szellemtelennek és önállótlannak látszott. Nem, neki, Kaorunak, nagy utat kell még megtennie, mire eljut bánata végére!

Amikor végül megérkeztek Udzsiba, Kaorunak folytonosan az az érzése volt, hogy Agemaki ott van, és figyeli őt. Furcsa volt, hogy rajtakapta magát, amint magában vitatkozik a láthatatlanul jelenlevő lánnyal: újra meg újra hangoztatta, hogy csal a látszat, mert számára ez nem holmi könnyű kaland.

– Érted, egyedül csak érted jöttem el! – Kaoru újra meg újra ezt suttogta magában.

Megérkezésük után Kaoru, szokásos figyelmességével, egy kis ideig magára hagyta a lányt. Ukifune még most is nagyon aggódott, mit fog gondolni az anyja, a férfi azonban az első pillanattól kezdve olyan kedvesen bánt vele, olyan gyengéden beszélt hozzá, mintha csakugyan nagyon szeretné őt, s így

lassan-lassan már nem érezte magát annyira rémültnek és szerencsétlennek.

Ben no Kimi a kocsiban maradt, és az oldalsó bejáróhoz hajtatott, ezzel mintegy jelezve – Kaoru szerint túlzott hangsúllyal –, hogy e perctől fogva Ukifune a ház úrnője. Kaoru ugyanis egy szót sem szólt, amivel sejtette volna, hogy állandóan itt akarja őt tartani.

Kaoru környékbeli birtokain híre futott, hogy megérkezett, és felügyelői most egymás után eljöttek tisztelegni. Így egész nap éppen elég elfoglaltsága akadt. Ukifune ebédjét Ben lakosztályába küldték át. Udzsiba jövet az út sűrű erdőkön át vezetett, és persze nagy megkönnyebbülést jelentett újra kiérni a nyílt terepre, ahol szabad kilátás kínálkozott a folyóra és a túlsó parton emelkedő hegyekre. A szélesen elterülő telek is merőben más látványt nyújtott, mint az a gondozatlan föld, amely Ukifune legutóbbi látogatása idejéből megmaradt emlékezetében. Boldogan itt is maradt volna, ameddig Kaoru hajlandó őt befogadni – csak tudta volna, miért hozta ide, és valójában mi a szándéka vele!

Kaoru, mihelyt végzett látogatóival, írt az anyjának meg a Második Hercegnőnek és másoknak. Közölte velük, hogy már régebb idő óta szándékában volt megtekinteni az új templom díszítését, és mivel váratlanul úgy adódott, hogy ma éppen el tudott szabadulni, lóhalálában elrohant Udzsiba. Minthogy eléggé fáradt, és eszébe jutott, hogy egy vallási tilalom miatt is most néhány napi visszavonulásra kényszerül, úgy véli, legegyszerűbb, ha itt marad.

Ukifune úgy látta, hogy a házi ruha, amellyel Kaoru most felcserélte udvari öltözékét, sokkal, de sokkal jobban áll neki, mi több, annyira elbűvölte, hogy bár amikor a férfi felkereste őt szobájában, jómaga eleinte elég félénknek mutatkozott, mégsem próbálta távol tartani magától.

Kaoru megállapította, hogy a lány ruhái meglepően jó szabásúak, és a színeket kitűnő ízléssel válogatták össze – noha természetesen itt-ott akad rajta valami nem divatos apróság. Agemaki persze nemigen törődött a ruházatával, s többnyire eléggé viseltes holmikat hordott, mégis milyen bájos, milyen

finom jelenség volt. Volt azonban valami, amiben Ukifune az udvarban bármelyik hölggyel fölvehette volna a versenyt: a haja. Szépségesen folyt alá a vállán. Bizony még a Második Hercegnő elől is elhódította volna a pálmát, pedig úgy tartották, hogy az egész birodalomban neki van a legszebb haja.

Kaorunak most meg kellett oldania azt a cseppet sem könnyű kérdést, hogy mit kezdjen a lánnyal.

Elhelyezze a fővárosban, és Ukifune legyen házának úrnője? Ez szóba sem jöhetett, hiszen ez a lépés összeütközésre vezetett volna.* Valami alárendelt helyet teremteni számára a háztartásban elég könnyen ment volna, ámde Kaorunak nem tetszett a gondolat, hogy Ukifunét egyszerűen besorolja az udvarhölgyek vegyes társaságába. Pillanatnyilag az látszott a legjobbnak, ha itt hagyja. Mostanában viszont igen nehezen jutott el ilyen távoli helyre, mint Udzsi, tehát ez a megoldás igen lehangoló lett volna mindkettőjük számára.

A nap hátralevő részét azzal töltötték, hogy együtt üldögéltek, és Kaoru mindent megtett, hogy a lány teljesen felengedjen. Sokat beszélt neki apjáról – ez persze nagyon érdekelte Ukifunét –, ezernyi érdekes és mulatságos dolgot mesélt el a régi udzsibeli életről, de látta, hogy nem sok eredményt ért el: Ukifune továbbra is kétségbeejtően szótlan és félénk maradt. Ez azonban rokonszenves hiba, s némi tapintattal és bátorítással hamarosan le lehet győzni. Ha viszont azt a modortalan hetykeséget és nyelvességet nevelték volna belé, ami vidéki lányoknál olyan gyakori, aligha lenne rá remény, hogy Ukifunéból valaha is második Agemaki legyen.

Kaoru ekkor behozatta az öreg herceg citeráit. Nagy csalódására azonban eszébe jutott, hogy Ukifunénak valószínűleg igen kevés alkalma lehetett zenét tanulni, s ezért maga hangolta fel a citerákat. Különös gondolata támadt: lehet, hogy Hacsi herceg halála óta most nyúltak először e hangszerekhez. Kaoru elmerülten töprengett, s közben szórakozottan megmegpendítette a húrokat. Hirtelen előbújt a hold. Hacsi herceg persze nem számított kitűnő játékosnak, de Kaoru emlékezett rá, hogy játéka mindig finom és érzéssel teli volt.

– Bár ismerted volna Udzsit, amikor még mindnyájan itt

éltek! – szólt Ukifunéhez fordulva. – Akkor jobban megértenéd, mennyire megindít, hogy ismét hallhatom e hangszer hangját. Bizonyára sejted, hogy a hercegben lehetett valami különös szeretetreméltóság, hiszen láthatod, hogy még a magamforma idegen is* milyen szeretettel ápolja emlékét. Valóban nagy kár, hogy azokat az éveket olyan helyen vesztegetted el, mint Hitacsi!

Ukifune kissé elpirult, lesütötte szemét, és fehér legyezőjét hol fölvette, hol letette. Most, hogy orcájának élénkebb színe még fokozta homlokának sugárzó fehérségét, így, profilból, furcsán hasonlított Agemakira, és Kaoru úgy érezte, a világ legkönnyebb dolga lesz megtanítani mindarra, amit Agemaki tudott.

– Tudsz játszani? – kérdezte Kaoru, nem nagy reménységgel. – Ott, ahonnan jöttél, *ehhez* bizonyára értenek! – és rámutatott a keleti citerára.

– Ezt japán citerának neveztük – szólt a lány –, és számunkra, Hitacsiban, a valódi japán hangszeres zene éppen olyan idegen volt, akár a japán dal.*

Ösztönös készséggel mondta el válaszát, s ebből kiderült, hogy sokkal több mondanivalója van, mint Kaoru feltételezte, és most még jobban kételkedett benne, kibírná-e, hogy itt tartsa a lányt, jóllehet maga igen ritkán tudna eljönni. Eltolta magától a hangszert, és halkan eldúdolta ezt a sort:

–„ Csu herceg teraszáról éjjel felcsendült egy citera hangja."*

Dzsidzsu, a szolgálólány, ott nőtt fel a helytartó házában, s ezért sokkal jobban ismerte az íjász szakkifejezéseket, mint a kínai költészetet. Most aztán egészen elámult, hogy az udvari urak ilyen könnyűszerrel kirázzák az ujjukból az éppen alkalmas idézetet. Sokkal kevésbé hatódik meg, ha valaha is olvasta volna a kérdéses költeményt, vagy legalább ismerte volna a dal következő sorát,* mert az bizony baljóslatú volt. Kaorut, mihelyt e szavak kiszaladtak a száján, meg is hökkentette saját baklövése. Szinte hihetetlen, hogy rendelkezésére áll a költészet egész birodalma, de neki éppen ez a sor jut eszébe.

Ben no Kimitől ekkor egy doboz gyümölcs érkezett. A doboz tetejére néhány csokor juharlevelet helyezett el, és futó-

növény zöldjét tette mellé, közbül pedig ügyesen elrejtett egy papírszalagot. Ezen egy sebtében odavetett üzenet állt. A telihold egyenesen a dobozra sütött, s így Kaoru azonnal észrevette Ben levelét. Nagyon éhes volt, s ezért míg fél kezével kisimította a papírt, a másikkal a dobozba nyúlt.

– Megváltozott ez a ház, akár az őszi erdő, mikor fáin fagyöngy aranylik – a hold azonban úgy süt, mint régen.*

A Ben no Kimi ódivatú ákombákomjaival írt üzenet sziven találta Kaorut.

– Ó, Udzsi holdja, aki ma is hű vagy szomorú nevedhez,* könyörtelen fényed olyan arcra sugárzod, mely az övé, és mégsem az övé!

Kaoru halkan suttogta el a sorokat – nem válasznak szánta versét, de Dzsidzsu továbbította.

TIZEDIK FEJEZET

Ukifune

Ezalatt Niunak szüntelen a nyugati szárny rejtélyes lakójával való rövid találkozása járt az eszében. Valószínű, hogy a lány valami egészen alacsony rangú családból származik, de kétségtelenül bűbájos teremtés. Szörnyen bosszantó tehát, hogy így eltűnik egyetlen felzaklató s ráadásul annyira ki nem elégítő találkozás után. Ami pedig Kozerit illeti, el sem tudja képzelni, mi üthetett belé. Már az is nevetséges, hogy ilyen semmiség felizgatja; de hogy annyira elveszítse a fejét, hogy elküldje a lányt!... Nem, ez semmiképpen nem vall rá!

Kozeri azonban nem látott más megoldást, mint hogy szótlanul tűrje Niu szüntelen dohogását és szemrehányásait, és hagyta, gondoljon, amit akar. Ha közli vele a való tényállást, már nyomra is vezeti, hol van most a lány; annyira pedig ismerte Niut, hogy tudja: végére is járna a dolognak. Ráadásul igen csúnya eljárás volna ez Kaoruval szemben, hiszen ha a

körülmények miatt nagyon nehéz volt is számára, hogy illő kereteket teremtsen e viszonynak, szemlátomást nagyon szereti a lányt.

Mivel azonban Niu olyan volt, amilyen, Kozeri nem számíthatott rá, hogy saját titoktartása sokat fog használni. Nemegyszer látta, hogy Niu a leglehetetlenebb helyekről is előkeríti azt a lányt, akivel röpke szerelmi viszonyra vágyott. Ilyen esetben pedig, amikor nyilvánvalóan többről van szó, mint múló szeszélyről – hiszen már több hónap telt el azóta, hogy a dolog elkezdődött –, nagyon valószínűtlen, hogy Niu végül is fel ne kutatná a lányt. Kozeri nem is tehetett mást, mint hogy hallgatott. Ha Niunak valahol másutt sikerül megszereznie a szükséges tájékoztatást, ebben jómaga nem lesz hibás. Ha valami történne, nagyon sajnálná Kaorut is meg Ukifunét is, de nem tud mit tenni. Ilyen dolgokban Niuval nem lehetett szót érteni. Bárki lenne is a szóban forgó lány, mindenképp szomorú dolog, de még botrányosabbá tenné az ügyet, hogy az ő húgáról van szó. Kozeri mindenesetre eltökélte, hogy ha valami módon bekövetkeznék is a baj, ő maga semmiféle elővigyázatlansággal nem fog hozzájárulni a szerencsétlenség előidézéséhez. És hiába volt Niu minden kérdezősködése és szemrehányása, konokul hallgatott: nem árulta el, ki a lány, és hogy hová lett. A legtöbb ember persze úgy oldotta volna meg a nehézségeket, hogy kitalál valami hihető históriát, de Kozerinek eszébe sem jutott ilyesmi. Ennek az lett az eredménye, hogy Niu csak egy magyarázatot talált hallgatására: a közönséges, kicsinyes féltékenységet. Sohasem hitte volna, hogy Kozeri ilyen mélyre süllyedhet.

Kaoru számára nem volt világos, hogy másokban nem lakozik annyi türelem és belátás, mint őbenne. Lekötötte a munkája, de más tekintetben is annyira el volt foglalva, hogy megfelelő ürügy híján nehezebb volt eljutnia Udzsiba – bizonyos volt benne, hogy Ukifune megérti ezt –, mintha „maguk az istenek akadályoznák meg benne".* De állandóan a lányra gondolt és remélte: Ukifune nem tépelődik azon, mi történhetett vele. Úgy érezte, pillanatnyilag nem lenne okos elhozni a lányt. Szerinte arra kellett törekednie, hogy minél kényelmesebbé tegye udzsi tartózkodását. Szentül hitte, hogy időnként eljut Udzsiba, és milyen pompás lesz, ha mindig ott találja a lányt. Hát még ha olykor-olykor valami ürüggyel ott tölthet néhány napot, és egy kis ideig nyugodtan együtt lehetnek! Helyesebb, ha egyelőre titokban ott tartja Ukifunét Udzsiban, mert így észrevétlenül tovább alakulhat kapcsolatuk. Először is alkalmat ad vele a lánynak, hogy legyőzze félénkségét; de neki is jobb, ha nyugodtan megismerheti Ukifunét, hogysem minduntalan érezze, amint másokban felmerül a kérdés: „Kit szerzett ez magának?" ... „Mióta tarthat a dolog?" ... és így tovább. Ráadásul eddig mindenki abban a hiszemben élt, hogy udzsi látogatásainak vallási okuk van,* s ha most rájönnének, hogy más vonzza oda, elég nevetséges helyzetbe kerülne. Hogy Kozeri mit gondolhat az ügyről, ezt nem tudta biztosan. Ámde ha Ukifunét elhozná a fővárosba és teljesen megszakítaná a kapcsolatot Udzsival, Kozeri bizonyosan azt hinné, hogy elfelejtette Agemakit – ez pedig nem igaz. Valójában az volt a helyzet, hogy szokásához híven most is annyi mindenre igyekezett tekintettel lenni, pedig egészében véve jobb lett volna, ha ösztönösen cselekszik. Neki azonban máris azon járt az esze, hogyan lesz, amikor Ukifunét el tudja hozni a fővárosba, sőt már a palotáján is kezdett végeztetni átalakításokat, abból a célból, hogy végül majd ide költözteti a lányt.

Új érzelmi kötöttsége azonban nem csökkentette Kozeri iránt érzett rajongását. Azok az emberek, akik nem ismerték e különös barátság történetét, hajlamosak voltak arra, hogy rejtélynek tekintsék. Kozeri élettapasztalatai azonban egyre gyarapodtak, s így megértette, milyen roppant ritka az olyan hűség, mint Kaoruban lakozik, és mivel a férfi iránta megnyilvánuló magatartását úgy tekintette, hogy az csupán visszfénye Agemakival szemben táplált érzelmének, mélyen meghatotta ragaszkodása. Néha – főként ha Niu szeszélyei különösen próbára tették türelmét – már-már azt kívánta, bárcsak megfogadta volna Agemaki tanácsát.* Különösen olyankor esett ez meg, valahányszor hallotta, milyen tisztelettel beszélnek Kaoruról, aki szerinte is előnyére változott ismeretségük kez-

dete óta. Kozeri azonban félősnek érezte, hogy túlságosan hosszú időt töltsön vele, hiszen akik nem ismerik az egész történetet, egyszerűen úgy vélhetik, hogy íme, férjes asszony létére ma is rendületlenül fogadja régi udvarlóját. Kozeri szerint az ilyesmit talán elnézik egyszerű családoknál, de nagyon szigorúan ítélik meg azokban a körökben, ahol ő mozog. Az emberek joggal gondolhatják, hogy éppen ő – egy császári herceg felesége – semmiképp nem engedheti meg magának, hogy ne vegye figyelembe ezt a szabályt. Niu továbbra is gyanakvással szemlélte Kozeri és Kaoru kapcsolatát, és olyan kellemetlenül viselkedett, hogy Kozeri akaratlanul is egyre hűvösebben bánt Kaoruval, jóllehet ez egyáltalán nem állt összhangban valódi érzelmeivel. Niu féltékenykedése tehát elidegenítette Kaorutól, de viselkedésével nagyon megnehezítette Kozeri életét. Kozeri volt az anyja Niu egyetlen gyermekének, ennek a napról napra szépülő, erőtől duzzadó fiúcskának. Ez nagy előnyt jelentett Kozerinek összes vetélytársnőivel szemben. Ővele valóban sokkal gyengédebb és bensőségesebb volt Niu kapcsolata, s ahogy múlt az idő, Kozeri helyzete egészében véve csak javult.

Mihelyt az udvarnál véget értek az újévi szertartások, Niu a Nidzso-inbe sietett, mert meg akarta ünnepelni, hogy gyermekük szerencsésen élete második évébe lépett. Egy reggel éppen vele játszadozott, amikor egy egészen fiatalka szolgálólány betipegett a szobába: aprócska ezüstfenyőt hozott, „hajas" kosárban.* A fácskához kötötték a világoszöld, nagy selyempapírra írt, összehajtogatott levelet, de a kislány még egy rendes levelet is hozott. A lányka pillanatnyi habozás nélkül egyenesen Kozerihez futott, és a holmit mind letette a lába elé.

– Nini! Honnan érkezett ez? – kérdezte Niu.

– A küldönc azt mondta, hogy Udzsiból hozta – válaszolta a lányka –, és hogy Tajunak adjam. De ami Udzsiból érkezik, az úgyis mindig úrnőnké, ezért egyenesen ide hoztam. Ugye, helyes kis kosár? Pedig drótból fonták, de befestették. És milyen ügyesen csinálták meg a fát! Nézd csak azokat az aranyos kis ágacskáit!

A kislány csak csacsogott, és izgatottan repdesett ide-oda.

– Gyere, hozd ide! Hadd nézzem meg most már én is – mondta Niu nevetve.

– De a leveleket nem! – szólt oda Kozeri a kislánynak. – Vidd el őket Tajunak!

Kozeri elpirult mondókája közben, és Niunak egyszeribe az a gondolata támadt, hogy így levelez hát Kaoru titokban. Nem azt mondták-e, hogy Udzsiból jött az ajándék? És nagyon valószínű, hogy Kaoru az öreg hölgyet használja fel közvetítőnek. Niu felkapta mindkét levelet, de ahogy a kezében tartotta, annyira bizonyos volt benne, hogy Kaorutól származnak, hogy nem volt bátorsága felbontani.

– Nem lenne baj, ha felbontanám és belenéznék? – kérdezte Kozerire pillantva.

– Ez aztán igazán több a soknál! – csattant fel Kozeri méltatlankodva. – Két komorna magánleveléről van szó . . . De tégy, ahogy jónak látod!

Niu megállapította: Kozeri arckifejezése egyáltalában nem arra vall, hogy a leveleket valóban Kaoru küldte.

– Azt hiszem, azért mégis belepillantok – mondta. – Gyakran töprengtem már rajta, mit írhat egymásnak két ilyen asszony!

Kibontotta a zöld színű levelet, és azonnal látta, hogy nem férfikéz írta. Női írás volt,* mégpedig fiatal lányé. Egyszerű, nem valami ügyesen fogalmazott újévi levél volt. „A fácskát – így szólt az utóirat – a kis hercegnek küldöm. Nem bántam volna, ha valamivel szebbre sikerül."

A dologban egyedül az volt érdekes Niu számára, hogy el sem tudta képzelni, ki lakhat mostanában Udzsiban, aki így ír. Némi kíváncsisággal vette kezébe a másik levelet.* Kétségtelen, hogy ezt is nő írta. „Remélem, mindnyájan vidáman búcsúztattátok el az öesztendőt, és köszöntöttétek az újat. Most is bizonyára sokan keresik fel házatokat.* Meg kell mondanom, itt is mindent megtesznek, hogy jól érezzük magunkat, de nem hiszem, hogy ez megfelelő hely úrnőm számára. Néha-néha mondom is neki, miért ül itt egész nap mélázva; jobban tenné, ha egyszer-egyszer elmenne a városba, és egy kicsit ná-

latok lenne. De ő hallani sem akar erről, tekintettel arra, ami ott történt vele, és attól félek, nemigen lehet rávenni, hogy valaha is betegye oda a lábát. Megbízott, hogy ezeket a nyúl-pálcikákat* küldjem el a kis hercegnek, de azt üzeni, légy szives olyankor átadni, amikor nincs jelen sem az apja, sem az anyja."

Úgy látszik, a levél írója nem volt képes eldönteni, hogy újévi levélnek szánja-e írását, vagy nem. Ha annak szánta, minek emleget benne valami kellemetlen eseményt. Ezt a levelet Niu elég különösnek találta, noha az volt a véleménye, hogy elég suta, esetlen írás.

– Azt hiszem, itt az ideje, hogy abbahagyd ezt a titkolózást! Mondd, ki írta ezeket a leveleket? – szólalt meg Niu.

– Igen egyszerű a dolog – válaszolta Kozeri. – Udzsiban szolgált nálunk egy asszony . . . annak a lánya írta. Most rövid látogatásra ott tartózkodik a családjánál – ennyi az egész.

Ámde az első levél nyilvánvalóan nem ehhez a réteghez tartozó nőtől származott. És a másik levélben az az utalás, hogy valakinek valami kellemetlen tapasztalatban volt része a Nidzso-inben! Niuban hirtelen derengeni kezdett valami. Igen, persze! Milyen jól egybevág minden! Ezeket a nyúl-pálcikákat is nyilván nem egy egyszerű komorna készítette, hanem valaki más, akinek jó ízlése van, és bőségesen akad szabad ideje. A játék fenyőfácska egyik villás ágán parányi golyóbisokat talált: aranyló festésükkel megannyi pici narancsra emlékeztettek. A leágazó gallyra ezt a költeményt függesztették: „Bár ez a fácska most készült csupán, ugyanazt a jókívánságot fejezi ki, ha félénkebben is, mint az időtlen idők óta zöldellő erdei fenyők." A költemény elég semmitmondó volt, és egy cseppet sem érdekelte volna Niut, de biztosra vette, hogy csak az a lány írhatta, akit olyan hosszú időn át keresett.

– Bárki is, nagyon kedves tőle, hogy ilyen ajándékokat küld – mondta Niu. – Természetesen válaszolnod kell rá. És mivel semmi magánjellegű közlés nem volt a két levélben, el sem tudom képzelni, miért háborított fel, hogy felbontottam őket . . . Ég veled! – S ezzel eltávozott.

– Ennek nem lett volna szabad megtörténnie! – Kozeri így panaszkodott később egyik komornájának. – Egy ilyen kislány nem hozhat be ide semmit, míg valaki meg nem nézi, mi van nála.

– Annyit mondhatok – válaszolta az asszony –, ha én látom, be nem eresztem. De ezek a gyerekek mind egyformák. Bármit mond nekik az ember, mindig a maguk feje után mennek. Pedig amíg be nem bizonyítják, hogy okosabbak nálunk, addig jobban tennék, ha engedelmeskednének.

– Szegényke! Ne légy hozzá szigorú! – mondta Kozeri.

A szóban forgó kislány csak ezen a télen került a Nidzso-inbe. Rendkívül csinos volt, és Niu nagyon kedvelte.

„Furcsa nekem ez az egész dolog!" – töprengett Niu, mikor visszatért a szobájába. Természetesen tudomása volt arról, hogy Kaoru évek óta rendszeresen eljár Udzsiba, és úgy hallotta, hogy néha az éjszakát is ott tölti. Kaoru kétségkívül nagyon szerette Agemakit, de azért nehezen hihető, hogy pusztán Agemaki emlékének óhajt áldozni azzal, hogy megteszi azt a hosszú utat Udzsiba, sőt egész éjszakákat is ott tölt. Most aztán megoldódott a rejtély! Eszébe jutott, hogy Micsiszada, a császári titkárság egyik tisztviselője – ő, Niu, is vele szokta rendben tartatni könyveit és okmányait – Kaoru egyik csatlósának lányát vette feleségül. Ez az ember talán fényt tud deríteni a dologra. Elhívatta tehát, és megkérte, keressen ki számára néhány verseskötetet, ami alkalmas a rímkereső játékra, és majd tegye le a szobájában álló egyik polcra.

– Hallom, hogy Kaoru még most is rendszeresen eljár Udzsiba – mondta csak úgy mellékesen. – Azt mondják, igen szép a templom, amelyet felépíttetett. Örülnék, ha megláthatnám.

– Igen, apósom szerint gyönyörű lett – szólt Micsiszada. – Van egy kápolnája állandó elmélkedésre,* és nem is tudom, mi minden még. Az egészet ő maga tervezte, s az utóbbi néhány hónapban sokkal gyakrabban járt ki. Csak a minap hallottam ezt az egyik szolgájuktól. Ennek az embernek bizalmasan elmondta valaki, hogy őkegyelmessége egy nőt tart Udzsiban. E hölgy nyilván igen fontos lehet számára, mivel a közelben levő birtokain kiadta a parancsot, lássák el mindennel, amire szüksége van, állítsák ki a ház körüli őrséget, sőt titok-

ban bejöhetnek a fővárosba, ha a hölgy olyasmit óhajtana, amit kint nem lehet előteremteni. „Szerencséje van a hölgynek – jegyezte meg ez az ember –, de ilyen helyen időnként bizonyára nem lehet valami vidám az élet. Éppen újévkor történt, hogy beszélt erről valakinek."

– Ez nagyon érdekes – mondta Niu. – Sejtettem, hogy valami ilyesmi van a dologban, de eddig nem hallottam róla semmi bizonyosat. Nekem mindig úgy mondták, hogy már csak Ben no Kimi, az az öreg apáca lakik ott.

– Az apáca az egyik épületszárnyba vonult vissza – magyarázta Micsiszada. – A ház újjáépített részében az a hölgy lakik, akiről az imént beszéltem. Azt mondják, hogy egész sereg komorna áll szolgálatára, mind igen jól öltözködik és a többi. Úgy látszik, az egész háztartás igen fényűző.

– De furcsa história! – ámuldozott Niu. – Kíváncsi vagyok, ki lehet ez a hölgy, és persze arra is, miért tartja ott Kaoru? Persze ha bárki másról lenne szó, nem Kaoruról, az egész dologban nem lenne semmi különös. De bizonyára te is tudod, hogy neki mindig igen különös nézetei voltak a nőkről. A bal kéz felőli miniszternek* komoly aggodalmai vannak emiatt. Meggyőződése, hogy Kaoru tekintélyének sokat árt éppen a saját életmódja. Azt hangoztatja, hogy a nép nem szereti, ha ilyen magas állást betöltő ember vakbuzgó. Azt senki sem kifogásolja, ha alkalmilag eltölt egy-egy éjszakát valamelyik hegyi templomban, de az ilyesminek nem szabad állandó szokássá válnia. Jómagam mindig is biztos voltam benne, hogy más magyarázatuk lehet ezeknek az állandó udzsi látogatásoknak. Az emberek zöme azt hiszi, hogy a kegyelet, Hacsi herceg évekkel ezelőtt elhunyt nagyobbik lányának emléke vonzza oda, jóllehet ez a másik ügy az egész idő alatt folyt már! Kaoru rejtélyes ember, annyi bizonyos. Nem restelli megjátszani, hogy ő fölötte áll az efféle dolgoknak! Képzeld el, mi időt és fáradságot áldozhat rá, hogy megrendezze ezt a színjátékot! Hihetetlen, hogy valaki ilyen szélhámos legyen!

Semmi oka nem volt, hogy kételkedjék Micsiszada elbeszélésében, hiszen annak apósa, Nakanobu, Kaoru egyik legbizalmasabb csatlósa, és nyilván jól tájékozott ebben a dologban.

Niut csupán egy kérdés foglalkoztatta: meg akarta tudni, hogy az Udzsiban lakó lány valóban az-e, aki eltűnt a Nidzsoinból. Az udzsi fényűző háztartás kétségtelenül arra vall, hogy a lány nem sorolható az egyszerű komornák közé. Ha pedig csakugyan ő az, akkor alighanem kapcsolatban áll Kozerivel, sőt: szinte úgy látszik, mintha Kaoru és Kozeri együtt eszelték volna ki a dolgot.

Valósággal megszállottja lett ennek a gondolatnak. A nagy íjászversenyen és a császári irodalmi lakomán sem tudott egyébre gondolni. A most következő nyugodtabb időszakban is alig szentelt figyelmet rengeteg látogatójának, akik mind azt remélték, hogy támogatni fogja őket az új évben esedékes kinevezésknél: gondolatait úgyszólván teljesen az foglalta le, hogyan tehetne titkos látogatást Udzsiban. Történetesen Micsiszada is jobb beosztásban reménykedett, ezért most mindent elkövetett, hogy urának kegyeibe férkőzzék. Egyik nap észrevette, hogy Niu szokatlanul nyájasan fogadja.

– Szeretném, ha elintéznél nekem valamit. Félek, nem lesz valami könnyű! – szólt Niu váratlanul.

Az ember mélyen meghajolt.

– Nem szívesen terhellek vele – folytatta Niu. – Emlékszel, hogy egy nap beszélgettünk az udzsi lányról? Erős a gyanúm, hogy ismerem. Szemlátomást minden egybevág. A barátnőmnek hirtelen nyoma veszett, és szinte biztos vagyok benne, hogy Kaoru tüntette el. Úgy látom, a kérdést csak egyetlen módon oldhatom meg: el kell mennem Udzsiba, és a tulajdon szememmel kell látnom a lányt. Félek, nem fog könnyen menni. Arra persze nincs szükség, hogy valóságosan találkozzam vele. Egy szempillantás elég. Természetesen senkinek sem kell tudnia róla, hogy ott jártam. Gondolod, hogy el tudod ezt rendezni?

– Először is – kezdte Micsiszada, akinek a megbízatás egyáltalán nem volt ínyére – kérdés, hogyan tudsz kijutni. Csak a hegyeken át mehetsz, az út pedig igen rossz. Maga a távolság persze nem nagy. Ha például délután indulsz el innen, éjfélkor valószínűleg megérkezel, és vissza is térhetsz a fővárosba, mielőtt még bárki talpon lenne. Senkinek sem kell

tudnia róla, csupán a szolgáknak, akiket magaddal viszel, de nekik sem kell megmondani, miért mégy.

– Ó, számomra nem az utazás jelent gondot! – jegyezte meg Niu. – Jártam én már ott többször is. Az a nehézség, hogy őfelségeik nem szeretik, ha a magam útját járom. Mindig attól félnek, hogy bajba kerülök, és szégyent hozok a császári családra.

Niunak időnként megfordult a fejében, hogy bolondság ez az egész vállalkozás: roppant kevés, amit nyerhet vele, de micsoda kellemetlen következményekkel járhat, ha bármi is balul üt ki. Ámde kifejezetten megkérte Micsiszadát, hogy készítse elő az utat, és most már nem akart meghátrálni. Abban állapodtak meg, hogy két-három ember kíséri majd, akik már jártak vele Udzsiban, és velük tart néhány megbízható csatlós, köztük Micsiszada és a herceg öreg dajkájának fia, akit éppen mostanában léptettek elő az ötödik rangba.

Micsiszada előzőleg megbizonyosodott róla, hogy Kaoru sem ezen, sem a következő napon nem lesz Udzsiban. Niu kocsin utazott Noszodzsiig, ott pedig lóra ült. Mindent furcsán ismerősnek érzett. Kivel is volt, amikor másodszor erre járt? Persze, Kaoruval! És kissé feszengett a gondolatra, mennyit fáradozott barátja, hogy összehozza őt és Kozerit.

„Attól tartok, furcsállná, hogy így fizetek kedvességéért" – töprengett Niu.

Társadalmi helyzete még a fővárosban is roppantul megnehezítette, hogy kedvére elszórakozzék, és már megszokta, hogy éjszaka, titokban járjon kalandok után. De ezúttal még sokkal nagyobb óvatosságra volt szükség. Tetőtől talpig álöltözetben volt, rossz szabású, csöppet sem feltűnő ruhában, és órák hosszat nyeregben kellett ülnie – ezt pedig nagyon utálta. De hajtotta a kíváncsiság, és ahogy közeledtek Udzsihoz, annyira izgatott lett, hogy alig is vette észre, milyen tekervényes hegyi úton haladnak. Hogy üt ki ez a dolog? Egészen bizonyos, hogy ez az a lány, akit keres? Valójában nem is ez a döntő. Csupán tudni akarja, hányadán áll. De valóban csak erről lenne szó? Kétségtelen: ha kiderülne, hogy a lány nem az, akit keres, roppant csalódottan térne haza.

Jó iramban haladtak, és még alig múlt el éjfél, amikor megérkeztek Udzsiba. Micsiszada, kapcsolatai révén, egyetmást már kipuhatolt az éjjeliőrök szokásairól. Ha el akarja kerülni őket, az látszott a legjobbnak, ha a nyugati oldalról közelíti meg a házat. Hátrahagyta Niut, odakúszott a háznak ezt a részét körülvevő sövényhez, egy alkalmas helyen nagy óvatosan szétválasztotta egy kicsit, és keresztülnyomakodott a résen. Csak hosszas botorkálás és tapogatózás után találta meg az utat a házhoz, mert bár vállalta a vezető szerepét, de mi tagadás, még sohasem járt itt. Megkereste a ház homlokzati részéhez vezető utat. Szemlátomást erre sem volt senki ébren, de most észrevette, hogy az egyik ablakon sápadt fény szűrődik ki, és hallotta, hogy bent suttogva társalognak.

– Úgy látszik, még nem feküdtek le – jelentette Niunak. – Legjobb, ha ott bújsz át a sövényen, ahol én az imént.

És elvezette Niut a világos ablak alá. A zsaluk be voltak zárva; a fény, amelyet Micsiszada észrevett, a deszka repedésén át szűrődött ki. Niu nesztelenül feltornászta magát a párkányra, és igyekezett minél közelebb férkőzni a fában húzódó repedéshez. Közben valahol megzördült egy bambuszredőny, s ettől annyira összerezzent, hogy majdnem elvesztette az egyensúlyát.

A háznak ezt a részét csak nemrég építették újjá, s persze mindennek tökéletesen rendben kellett volna lennie. A felügyelők figyelmét azonban valamiképp elkerülte, hogy hibás a deszka. Könnyen be is tömhették volna a repedést, de ahol olyan békés az élet, mint Udzsiban, senki sem törődik ilyesmivel. Bent függönyös fekhely állt, de a függöny szárnyai szét voltak húzva. Három-négy asszony ült ott: varrogattak, szorosan a lámpafénybe húzódtak munkájukkal. Egy csinos kislány fonalat gombolyított. Niu megesküdött volna, hogy ez az a gyerek, akivel találkozott akkor éjszaka: a kislány a rejtélyes hölgy lakosztálya felől jött. Gyermekek azonban némelykor nagyon hasonlítanak egymásra, és Niu csak akkor lett teljesen biztos a dolgában, amikor meghallotta, hogy az egyik asszonyt Ukonnak szólítják. Nyomban felismerte, ez az a nő, aki bejött, hogy bezárja a zsalugátert, és a sötétben majdnem átbukott

rajta. Legutoljára pedig megpillantotta magát a hölgyet. Ott volt: fejét karjára hajtotta, s a lámpafénybe bámult. Már arról is nyomban felismerte volna, ahogy acélos hajfürtje a homlokába bukott. Feltétlenül rokonság fűzheti Hacsi herceg családjához! Határozottan volt benne valami Kozeri finomságából és bájából.

– Nem akkora út ez, hogy ma oda mégy, holnap meg már itthon is vagy! – Ukon szólt így, s közben szorgosan öltögetett. – Helyedben nem kockáztatnám meg. A küldönc, aki tegnap járt itt, mondta, hogy biztosan eljön,* mihelyt az új kinevezéseket közzéteszik. De legkésőbb elsején.* A levelében nem írt erről semmit?

A hölgy nem válaszolt. Nagyon lehangoltnak látszott.

– Bizony nem tudom, mit gondolna, ha beállít, és látja, hogy megszöktél, amikor pedig várhattuk érkezését – folytatta Ukon.

– Ha valóban menni akarsz, jobban teszed, ha nyomban írsz neki és értesíted – szólt közbe egy másik asszony. – Nem lehetsz olyan udvariatlan, hogy szó nélkül elszöksz. És ha megjöttél a zarándokútról, ne hagyd, hogy hazavigyen az anyád. Biztos vagyok benne, hogy megpróbálja. Egyenesen ide térj vissza, és próbálj itt megszokni. Igazán nem tudom, mi kifogásod lehet ellene. El kell ismerned, hogy nagyobb kényelemben már nem is lehetne részünk. Több mérföldnyi körzetben egyetlen szavunkra mindenki rendelkezésünkre áll. Nem hiszem, hogy otthon valami boldog lehetnél, hiszen nagyon megszoktad, hogy minden a kedved szerint történik.

– Helyedben én egyáltalán nem mennék! – mondta egy másik asszony. – Nyugodtan itt maradnék, és igyekeznék jól élni. Később, majd ha Kaoru átköltöztet a városba, bőven lesz alkalmad, hogy lásd az anyádat. Tudom, neki mindig minden nagyon sürgős. Ne hallgass rá! Azt mondják, a türelem rózsát terem, és bizonyos, hogy türelem nélkül még senki sem ért el semmit a világon.

– Öregszik a dadus! – jegyezte meg Ukon. – Minek is engedjük, hogy tanácsokat adjon? Nagyon is nyűgös már.

Niu szívből egyetértett ezzel a bírálattal. Eszébe jutott, milyen kellemetlenül viselkedett azon az éjszakán egy öregasszony – bizonyára ez a dajka, akiről most szó van. Mindez olyan volt, mint egy furcsa álom. Ukon megjegyzései hamarosan annyira személyes jellegűek lettek, hogy szinte kellemetlen volt hallgatni.

– Niu hölgyének mostanában igen jól megy a sora – mondta. – Eleinte persze igen rossz volt, hogy a bal kéz felőli miniszter minduntalan ott sürgölődött, és mindent megtett, ami hatalmában állt, hogy kellemetlenkedjék a hölgynek. De mióta gyermekkel ajándékozta meg őfenségét,* ez szemlátomást sokkal jobban bánik vele. Ez tanulságos számodra, úrnőm! Véleményed szerint hol lenne most, ha hallgat olyan minden-lébenkanál öregasszony tanácsára, amilyen a te dadusod?

– Semmi ok nincs rá, hogy hamarosan te is ugyanúgy révbe ne érj! – szólt közbe egy másik asszony. – De maradj itt nyugodtan, és ne tégy semmi olyat, ami uradat arra késztethetné, hogy megváltoztassa szándékát.

– Hányszor kértelek benneteket, hogy ne beszéljetek így rólam! – szólalt meg végül a hölgy, és fektében kissé felemelkedett. – Mindig másokhoz mértek. Nagyon utálom ezt. És kérlek, ilyen hangon ne beszéljetek Kozeri hercegnő ügyeiről. Joggal neheztelne, ha fülébe jutna.

A mód, ahogy Kozeriről beszélt, azt sejtette, hogy rokoni kapcsolatban állnak. De hogyan rokonok? Rendkívüli hasonlóságuk alapján Niu úgy vélte, hogy igen közeli lehet a rokonság. Kozeri magatartása persze sokkal előkelőbb, és beszédében több az egyéniség és eredetiség. De testi szépségben ez a lány teljesen egyenrangú vele. Niu valóban rendkívül vonzónak érezte.

Még ha a lány okozott is volna némi kiábrándulást, már maga az a tény, hogy heteken át foglalkoztatta Niu gondolatait – és kilétét illetően most már semmi kétsége nem volt –, önmagában is elegendő ok lett volna, hogy nagy csalódás érje, ha a dolog nem alakulhat tovább. Nem csoda hát, hogy most, amikor egy olyan teremtéssel került szembe, akiben még az ő műértő pillantása sem tudott semmi hibát fölfedezni, gyötrő türelmetlenség fogta el, hogy magáévá tegye.

Annyit már megtudott, hogy a lány másnap zarándokútra készül s az anyja érte fog jönni. Ha pedig a lány elkerül Udzsiból, sejtelme sem lesz, hol keresse. Minden jel arra vallott, hogy vagy ma éjszaka megkapja a lányt, vagy soha. Ezernyi vad terv kavargott a fejében, de mintha földbe gyökerezett volna a lába, csak bámult tovább a repedésen át.

– Nagyon elálmosodtam – vallotta meg most Ukon. – Minek is maradjak fenn egész éjszaka! Holnap is bőven lesz rá idő, hogy befejezzük ezeket a holmikat. Bármilyen korán indul is el a kocsi,* nem lehet itt előbb, mint késő délelőtt.

Összehajtogatta a varrnivalókat, és gondosan leteregette az ágy fejénél, s mint aki már nem bírja nyitva tartani a szemét, leroskadt egy fekhelyre, és nyomban elszenderedett. A hölgy a szoba végén levő falmélyedéshez ment, és ott lefeküdt egy heverőre. Ukon most felriadt, egy-két percre eltávozott a hátsó szobába, és amikor visszatért, közvetlenül úrnőjének fekhelye mögött rendezkedett be éjszakára. Egy pillanat múlva már látszott is, hogy mélyen alszik.

Nem volt értelme, hogy Niu tovább is kint álldogáljon. Csak két lehetősége volt: vagy lemond az egészről és hazamegy, vagy pedig kerít valakit, aki kinyitja a belülről jól elreteszelt zsalugátert. Kopogott, először halkan, aztán erősebben. Ukon meghallotta.

– Ki az? – kérdezte.

Niu köhintett, nem hangosan, hanem diszkréten, ahogy előkelő emberhez illik. Ukon egy pillanatig sem kételkedett benne, hogy Kaoru érkezett meg: felugrott és az ablakhoz sietett.

– Kizártatok – suttogta Niu.

– Nagyon sajnálom – válaszolta Ukon. – De úgy értettük, hogy nem ma jössz. És mindenképpen furcsa időpontot választottál!

– Nakanobu felkeresett ma este – suttogta Niu. – Valami zarándokútról beszélt. Azt mondta, holnap reggel indultok, s persze nyomban idesiettem... ámbár, mondanom sem kell, nagyon alkalmatlan időben jött ez az út. Még most sem engedsz be? – szólt figyelmeztetően.

Niu halkan suttogott, és olyan jól utánozta Kaoru hanghordozását, hogy teljesen megtévesztette Ukont, s az sietve félrehúzta a reteszt.

– Idejövet rendkívül kellemetlen és izgalmas élményben volt részem – magyarázta –, és igen különös ruházatban érkeztem. Valóban nem kívánkozom senki szeme elé... vidd is odébb azt a lámpát!

A zsalugáter már nyitva állt, de Niu még kint kuporgott. Ukon mélyen megrendült. Valóban szörnyű kalandja lehetett, ha olyan állapotba került, ahogy mondta. Sietve távolabb vitte a lámpát.

– Így már jó – mondta Niu. – Nagyon szeretném, ha senki sem látna. Kérlek, ne ébressz fel senkit, és ne mondd el, hogy itt vagyok.

Olyan természetes hangon beszélt, és most, hogy már belejött a játékba, olyan sikerrel utánozta Kaoru hangját és modorát, hogy bár a félhomályos szobában mindössze néhány lépésnyire állt Ukontól, az nem gyanakodott, hogy valami nincs rendjén.

A férfi úgy beszélt állapotáról, amiből arra következtetett, hogy valami szörnyű sebesülést szerzett, és még csak feléje sem mert nézni. Mikor végre összeszedte a bátorságát és egy paraván mögül kilesett, karcsú alakot látott, lágy, szorosan testhez simuló ruhában, amint lopakodva a szoba végébe ment, levetkőzött és lefeküdt úrnője mellé. Ukon még valami igen erős illatszer szagát is érezte, ahogy a férfi végigsuhant a szobán. Ez pedig teljesen megegyezett azzal a feltevéssel, hogy Kaoru a látogató.

– Itt akarsz maradni? – kérdezte Ukon meglepetten, merthogy azok ketten nem vonultak vissza szokott fekhelyükre.

Mivel választ nem kapott, odadobott némi ágyneműt, a közelben alvó néhány komornát pedig fölkeltette és átküldte a szomszéd szobába. Kaoru természetesen mindig hozott magával csatlósokat és kísérőket, de most senkinek sem jutott eszébe megkérdezni, hogy mi lett velük, ugyanis azok mindig a háznak abban a részében töltötték az éjszakát, ahol az öreg apáca lakott.

– No látjátok! Még éjszakai utazástól sem riad vissza! –

jegyezte meg az egyik komorna, miközben elhelyezkedtek. – És úrnőnk mégis úgy beszél róla, mintha nem teljesítené kötelességét. Vannak emberek, akiknek sosem lehet eleget tenni!

– Te céda, nem szégyenled, hogy így beszélsz úrnődről! – tiltakozott Ukon. – Jobban tennéd, ha féket tennél a nyelvedre – tette hozzá. – Éjszaka még a suttogást is hallani az egész házban!

Ukifune nyomban látta, hogy a férfi nem Kaoru, de az szorosan magához ölelte, mielőtt még egyet is kiálthatott volna. Niu úgy vélte, hogy a bevezetés már megtörtént a Nidzso-inben, most már fölösleges a körülményeskedés. Ha egyetlen másodperc is eltelt volna Niu támadása és a pillanat között, amikor Ukifune rádöbbent, hogy nem Kaoru van itt, talán még tehet valamit, hogy megmeneküljön. De most, hogy már megtörtént a baj, mi haszna, ha segítségért kiált? . . . „Amióta ősszel találkoztunk, szüntelen . . ." – tört át kábulatán Niu mondatainak egy-egy foszlánya. „Akkor éjszaka miért voltál hozzám olyan barátságtalan?" – hallotta a férfi kérdését.

Niu! A lányban derengeni kezdett a felismerés. Megrettent. Azzal már nem törődött, hogy vele mi lesz. De Kozeri . . . Még csak gondolni is szörnyű. Ukifune könnyekben tört ki. Egészen más okból, de Niu is sírt: a lány sokkal kívánatosabbnak bizonyult, mint várta, és mélységesen lehangolódott a gondolatra, hogy soha többé nem lesz ilyen alkalma.

Már világosodott. Niut szólongatták. Ukon hallotta ezt, és bejött a szobába. Fölösleges mondani, hogy Niu sokkal szívesebben maradt volna, ahol van. Éppen elég nehéz volt megszöknie, és ha már megtette, semmit sem nyer vele, ha beesteledés előtt visszatér. A Palotában már bizonyára rég kitört a botrány. De nyilván ők is élve akarják előkeríteni, márpedig ebben a percben határozottan úgy érezte, belehalna, ha elszakítanák a lánytól. Ukont szólította, és már nem is próbálta titkolni kilétét.

– Az emberek gondoljanak, amit akarnak – mondta –, én azonban egész nap itt akarok maradni. Gondoskodj róla, hogy kísérőim elrejtőzhessenek valahol, itt a közelben. Ha jönne valaki, könnyen felismerné őket. Tokikata* menjen a városba, és közölje, hogy visszavonultam egy hegyi templomba. Ha faggatják, mondjon, amit akar, csak legyen valami veleje.

Ukon megdöbbenve meredt rá. Rettentő hibát követett el az éjszaka, amire nincs magyarázat, és csaknem elájult, amikor arra gondolt, milyen félelmes következményekkel járhat gondatlansága. A dolgok mostani állását tekintve azonban semmi jóra nem vezethet, ha elkiabálja, ki a betolakodó, vagy ha bármi botrányt csap. Ráadásul nem az ő feladata, hogy rendre utasítson egy császári herceget, ha az még annyira rá is szolgált. Az a tény, hogy Niu a Nidzso-inben történt incidenst követően hónapokon át fáradozott, hogy kinyomozza a lány hollétét, minden bizonnyal azt jelenti, hogy Ukifune rendkívüli hatást tett rá. Végül még abban a gondolatban keresett vigasztalást, hogy ilyen hajmeresztő terv nem is sikerülhetett volna, de nyilván a sors* rendelése volt, hogy találkozzanak, akkor pedig ember úgysem szólhatott volna bele.

– Bizonyára tudsz róla – kezdte Ukon –, hogy úrnőm ma zarándokútra indul. Anyja elküld érte, és a kocsi bármely percben itt lehet. Nincs szándékom elmondani, hogyan bántál úrnőmmel. Lehet, hogy össze kellett kerülnötök, és nincs értelme, hogy bárki hadakozzék az ellen, amit a sors rendelt. De attól tartok, anyja nem vallja majd ezt a nézetet. Valóban éppen azt a napot választottad, amelyik semmiképp nem alkalmas. Annyi bizonyos, jobban tennéd, ha most hazamennél. Eljöhetsz máskor, nyugodtan meglátogathatod – persze ha kedved tartja. Valóban igen-igen ritkán fordul elő, hogy úrnőm távol van, vagy foglalt.

Niut azonban nem lehetett egykönnyen levenni a lábáról.

– Ide hallgass – mondta. – Hónapok óta rá gondolok éjjel-nappal, szüntelen – szinte eszemet vette. Gondolod, hogy most, amikor végre megtaláltam, törődöm vele, mit gondol az anyja vagy bárki? Szerelmes vagyok belé, őrülten szerelmes! Úgy látszik, nem tudod, mit jelent ez. Beszélhetsz nekem, hogy az emberek mit gondolnak vagy mondanak! Ha egy fikarcnyit is törődnék vele, nem jöttem volna ide. Mellesleg az anyját igazán könnyű lerázni. Mondd azt, hogy úrnőd *mono-imi** alá

került, vagy mondj, amit akarsz – csak ne az igazat; mert mindkettőnket bajba sodorsz.

Ukon elcsodálkozott, hogy ilyen magas rangú férfi, mint Niu, ennyire nemtörődöm módon beszél. Csak azzal magyarázhatta, hogy – mint maga Niu is beismerte – vadul, őrülten szerelmes.

Micsiszada most bejött Ukonhoz, és megkérdezte, tudja-e, mikorra készül el Niu. Ukon feltárta előtte a helyzetet.

– Bár megértetnéd vele, mennyire kínos ez számunkra! – panaszolta Ukon. – Azt hiszem, benneteket is mind felelősség terhel ezért. Tudjátok jól, hogy nem követhette volna el ezt az esztelenséget, ha ti nem támogatjátok. Nem is tudom, hogyan csempésztétek be a házhoz! Bemászni idegen ember kertjébe! Akár a neveletlen csibészek! Szégyellhetnétek magatokat! A napszámosok meg a kertészek szép dolgokat fognak mondani róla!

Micsiszada eltöprengett, és magában kénytelen is volt beismerni, hogy elég gyalázatos csínyt követtek el. Kissé zavartan váltogatta a lábát.

– Melyikőtök Tokikata? – kérdezte Ukon.

Az ember előlépett, mire Ukon közölte vele Niu megbízását.*

– Azt hiszem, egyébként sem lenne bátorságom, hogy tovább itt maradjak – mondta nevetve. – Azt végképp nem szeretem, ha szidnak. De valóban úgy van, hogy ha egyszer tüzet fog a gazdánk, nyomban el tudja hitetni az emberrel, hogy most semmi más nem számíthat, csak az ő dolga. S az ember az életét is odaadná, hogy segíthessen rajta... De sietnem kell, különben az őr meglát távoztomban.

És sietve elindult a város irányába.

Ukonra hárult a feladat, hogy Niu jelenlétét rejtegesse a ház népe elől. A többi komorna most kelt fel.

– Amint megpillantottam – mondta nekik Ukon –, máris láttam, hogy egyáltalán nem olyan, mint szokott lenni. Senki előtt nem akart mutatkozni. Nem csoda. Szegény urunk! Szörnyű kalandja akadt az úton. El kellett küldenie a városba egy váltás ruháért.

Rémült és részvevő mormolás fogadta szavait.

– Ez bizony rettenetes – válaszolta az egyik hölgy. – De én már rég számítottam erre. A Kohata-hegynek nagyon rossz híre van. Ben no Kimi embereitől hallom, hogy urunk nem azokat a szolgáit hozta, mint máskor. Feltételezem, hogy arra gondolt: súlyosbítja a helyzetet, ha felismerik. Képzelem, milyen állapotban lehet! Valóban szörnyűség!

– Csak aztán vigyázzatok! – figyelmeztette őket Ukon. – Egy szót se erről a szolgáknak, mert mind úgy begyulladnak, hogy majd nem végzik el a munkájukat.

Eddig még minden simán ment, de Ukon nem érezte magát túlságosan nyugodtnak. Először is bármely pillanatban beállíthat Kaoru küldönce, ez pedig nagyon kínos lenne. Azt is érezte: csak valami csoda segítheti meg, hogy egész nap takargathassa ezt a gazságot, és buzgón könyörgött az áldott istenaszszonyhoz, a hacuszei Kvannonhoz.

Ukifune zarándokútja Isijamába vezetett volna. Úgy volt, hogy vele mennek, és mindnyájan felkészültek már böjttel és imádsággal. Nagy csalódást jelentett, amikor meghallották, hogy az egészet elhalasztották. A reggeli órák elmúltával Ukon ismét bement Ukifune lakosztályába, kinyitotta a zsalukat, de a redőnyöket mind leeresztette, és cédulákat ragasztott rájuk; ezekre nagy betűkkel felírta: *mono-imi*. Ezzel azonban nem lehetne feltartóztatni Ukifune anyját. Bár csupán azt ígérte, hogy kocsit küld, de valószínű, hogy személyesen beállít. Ukon tehát most azt a hírt terjesztette, hogy Ukifunének nyugtalanító álma volt.*

Mivel már késő́re járt, azt gondolta, helyes lesz, ha beviszi Ukifunének a melegített mosdóvizet meg egyéb dolgait. Minden holmi igen rendes volt, de Niu roppant primitívnek látta őket.

– Előbb hadd lássalak téged! – szólt Niu, amikor Ukifune felkínálta neki a tisztálkodó szereket.

Kaoru ilyenkor tapintatosan vissza szokott vonulni. Ez most új és igen hízelgő élményt jelentett Ukifune számára, hogy olyan férfival van együtt, aki szemlátomást egy pillanatra sem tud megválni tőle. Valóban úgy érezte, hogy ezen az éjszakán

tudta meg, mi a szerelem. Szörnyű helyzetbe került! Még ha Kaoru nem is jönne rá, vannak mások, akikre gondolnia kell – az anyjára, s ami a legnehezebb: Kozerire. Milyen bonyolult ügy!

– És még most sem tudom, ki vagy! – panaszolta Niu. – Úgy érzem, nevetséges, hogy nem árulod el. Tudod jól, hogy semmi rosszat nem gondolok rólad, bármilyen alacsony származású légy is. Éppen ellenkezőleg . . .

Újra és újra faggatta, de ezekre a kérdésekre a lány nem akart válaszolni. Mihelyt azonban másról beszéltek, nagyszerűen megértették egymást. Úgy látszott, hogy Ukifune teljesen fesztelenül érzi magát Niu társaságában. Egyszer-egyszer tett egy mulatságos megjegyzést, és valóban minden tekintetben a legbűbájosabb nőnek bizonyult, akivel Niu valaha is találkozott.

Az emberek, akiket a lányért küldtek, délfelé érkeztek meg. Úgy volt, hogy Ukifune anyja később csatlakozik hozzájuk. Két kocsi érkezett, a szokásos, marcona képű lovasok kíséretében. Megérkezésük a többi hölgyet* éppúgy zavarba ejtette, mint Ukont. Heten vagy nyolcan voltak, úgy rontottak be, mint valami vad horda, s a szavak végét elharapva, szüntelenül vitáztak keleti tájszólásukban. Valaki nyomban kint termett, és megkérte őket, vonuljanak félre egy sarokba, hogy a házból ne lássák meg őket. Ukonnak az volt első gondolata, megmondja nekik, hogy Kaoru itt van, de aztán rájött, hogy ez igen kockázatos dolog, mert a fővárosban mindig számon tartják az ilyen magas rangú személy minden lépését. Ezért meg sem kérdezte a többi hölgyet, hanem levélkét írt Ukifune anyjának:

„Sajnálattal kell közölnöm, hogy tegnap este váratlanul megjött úrnőm hószáma,* és az éjszaka folyamán igen nyugtalanító álma volt, ezért tanácsosnak tartom, hogy ma különösen vigyázzon magára, és helyesnek véltem a *mono-imi*t. Nagy kár, természetesen, de azt hiszem, okosabb, ha az ember óvatos."

Üzenetét átadta az embereknek, és miután gondoskodott róla, hogy kapjanak némi élelmet, elküldte őket. Ben no Kiminek ugyanezt a históriát mondta.

Ez a gyönyörű tavaszi nap tehát egészen az övék lehetett. Niunak azonban úgy tetszett, hogy röpül az idő. Ukifune számára is különös élményt jelentett: eddig minden áldott este leste-várta, mikor nyugszik le végre a nap a ködös hegyek mögött, és lám, most, hogy Niuval van, milyen ijesztő gyorsasággal nőnek az árnyékok! Niu boldog lett volna, ha örökké ott ülhet, és bámulhatja a lányt. Eltűnődött, mi is lehet az, ami olyan erővel vonzza hozzá? Valóban nem olyan szép, mint Kozeri, és az is kétségtelen, hogy Roku no Kimi* elegáns világában is teljesen háttérbe szorulna. Pillanatnyilag azonban minden arányérzékét elvesztette, és rengeteg tapasztalata ellenére is úgy érezte, hogy ilyen szép lányt sohasem látott még. Ukifunéban viszont derengeni kezdett, hogy bármennyire csodálja is Kaorut, vannak a világon más csinos és elbűvölő férfiak.

Niu most magához húzta az írótáblát, és írásjegyeket kezdett rajzolgatni, de olyan ügyesen, hogy azzal bárki fiatal lányt csodálatba lehetett ejteni. Azután képeket rajzolt neki, ez pedig különösen erős oldala volt.

– Majd erre pillants, ha valami akadály miatt nem lehetek itt veled – mondta és megmutatta neki az egymás mellett fekvő két szerelmest ábrázoló rajzot. – Bár örökre így lehetnénk együtt! – sóhajtotta. – Azt mondom, hogy „örökké", de ebben a gyarló világban még a „holnap" is olyan ígéret, amely megcsúfolja a szerelem szentségét! . . . Tudom, szörnyű most ilyesmiről beszélni, de én valóban úgy érzem, ha nem láthatlak, amikor csak óhajtom, ha csupán egyszer-egyszer csempészhetnek be a házba, amikor történetesen senki sincs itt, ebbe belehalok. Sokkal jobb lett volna, ha első találkozásunkkal abbamarad minden, és soha fel nem kutatlak!

A lány kezébe vette a még nedves ecsetet, és ezt írta: „Ha semmi más nem volna bizonytalan a világon, csak maga az élet, milyen boldogok lennénk halandóságunkban is!"*

Niu a lány válla fölött nézte, mit ír, és érezte, hogy Ukifune valóban éhezik az ő szerelmére, s nagyon szívére venné, ha elhagyná.

– Ugyan milyen tapasztalataid lehetnek neked az emberi

érzelmek változékonyságáról? – kérdezte nevetve. – Ez igazán érdekelne!

Niu nagyon kíváncsi volt, hogyan kezdődött Ukifune kapcsolata Kaoruval, a lány azonban erről semmit sem akart mondani.

– Nem először viselkedsz így – mondta a lány, elég bosszúsan. – Ha látod, hogy valamiről nem akarok beszélni, egyenesen zaklatni kezdesz vele.

Niu számtalan más úton-módon megtudhatta volna, amit akar, de úgy érezte, hogy különös elégtétel lenne számára, ha a lány saját szájából hallhatná a történetet.

Már leszállt az este, amikor Tokikata visszatért a fővárosból.

– A császárnőtől küldöttség jött éppen, hogy megérdeklődjék, mi van a herceggel – számolt be Ukonnak –, a bal kéz felőli minisztertől* pedig igen szigorú üzenetet hoztam: „Őfensége nem távozhat el anélkül, hogy valakinek ne szólna róla. Nagyon önkényes viselkedés ez; de tapintatlan is velem szemben, ugyanis valahányszor őfelségeik ilyesmiről hallanak, mindig nekem gyűlik meg a bajom." És így tovább. Elmondtam, hogy Niu herceg a Keleti Hegyek remetéjét ment meglátogatni... Íme – folytatta Tokikata –, láthatod, hogy bármi bűn van a világon, mindig ti, nők, vagytok mögötte. És a nők nemcsak szeretőiket döntik kórházba. Nézz rám! Én nem is ismerem a hölgyet, de hazudok a jó hírneve érdekében!

– Egyébként elég jól sikerült hazugság volt – jegyezte meg Ukon. – Ha meggondolom, hogy még nevet is találtál ki a remetének! Annál jobb neki. Azt mondják, a kegyes csalás nem bűn. De mondd csak, mindig ilyen volt a herceg? Én soha életemben nem voltam ennyire megdöbbenve. Nem mintha az adott körülmények között sokat tehettem volna, ha esetleg tudom is, hogy jön. Az ilyen emberrel nem lehet nyersen bánni, de nem is lett volna semmi értelme, ha megpróbálok vitatkozni vele.

Miután Tokikatával végzett, Ukon bement Niuhoz, és jelentette, mit mondott az ember. Niu látta, hogy hazatérésekor elég sok kellemetlenség vár rá.

– Ha legalább egy kis időre magam is egyszerű emberré válhatnék – mondta utóbb Ukifunének. – Halálosan unom ezt a nagy hűhót! Láthatod, milyenek ezek az emberek.* Teljességgel lehetetlen bármit is eltitkolni előlük. Kaoru miatt is aggódom. A körülmények folytán természetesen mindig is sokat voltunk együtt, de ettől függetlenül is nagyon kedvelem őt, és nem szeretném, ha úgy érezné, hogy csúnyán viselkedtem vele szemben. Nem mintha ez igaz volna, hiszen egészen bizonyos, ha valóban törődne veled, nem hagyná, hogy hétszámra magadban búslakodj. De az meg sem fordul majd a fejében, hogy ő a hibás. Az egyetlen, amit tehetünk, hogy elviszlek valami rejtekhelyre, ahol senkinek álmában sem jut eszébe keresni téged. A továbbiakban már nem találkozhatunk itt.

Az éjszaka már csaknem véget ért. Niu tudta, hogy olyan lesz a válás, mintha a test elszakadna a lélektől, de szó sem lehetett róla, hogy még egy napot eltöltsön ilyen boldogan. Kísérői egyre ösztökélték, hogy még szürkület előtt induljanak. Niu végre nekikészülődött. Ukifune elkísérte a nagy szárnyas ajtóig.

– Hogyan remélhetném, hogy hegyek kanyarulatain át rátalálok a járatlan ösvényre, amikor már ajtódban könnyek sötét fátyla rejti el előlem az utat?

Így szólt Niu költeménye, Ukifune pedig ezzel válaszolt:

– Bárcsak ruhám ujja elég bő lenne,* hogy felszárítsam én szegény könnyeimet, akkor remélhetném, hogy elodázhatom a válást, melytől annyira félsz.

Szívettépő volt ez a búcsú a derengő hajnali fényben; jéghideg, üvöltő szél fújt, és minden harmatban úszott. Niu már nyeregben ült, de Tokikata és a többiek még most is csak nehezen tudták rábírni, hogy induljanak el végre. De annak, ami történt, már a fele sem volt tréfa. Még jóval délidő előtt meg kellett érkezniük a fővárosba, tehát nem volt veszteni való idő. Niu nem volt olyan állapotban, hogy ügyelni tudjon magára, ezért, míg le nem értek a biztonságos sík vidékre, Micsiszada és Tokikata, a csoport két legmagasabb rangú tisztje, kétoldalt fogva a kantárt, vezette a lovát. Útjuk egy darabon egy folyó befagyott ágyában vezetett. Niu úgy érezte, soha

nem hallott még olyan szomorú muzsikát, mint a jégkéreg ropogása lovának patái alatt. Ugyanaz a hegyi út volt ez – mást nem is ismert –, amely régen elvezette őt Kozerihez. Úgy tetszett, mintha valami különös kötelék fűzné ehhez az elhagyott kis faluhoz.

Amint megérkezett a Nidzso-inbe, bement a saját szobájába és lefeküdt. Nem óhajtotta látni Kozerit, mert most még inkább úgy érezte: helytelenül tette Kozeri, hogy elrejtette előle a lányt. Ámde nem tudott elaludni, s minthogy hiányzott neki a társaság, végül mégis kénytelen volt átmenni Kozeri lakosztályába. Semmi sem jelezte, hogy Niu hirtelen eltűnése felizgatta volna Kozerit. Valóban, csak ritkán látta ennyire szépnek és vonzónak, és az volt az első gondolata, hogy pillanatnyi elvakultságában bárhogy érzett is nemrég, Kozeri valóban ezerszerte szebb, mint az a másik lány. De olyan nagy volt közöttük a hasonlóság, hogy ha az egyikkel volt, csak annál boldogtalanabbnak érezte magát, mert elvesztette a másikat Levetette magát Kozeri fekhelyére, és ott feküdt csendesen, töprengve. Kozeri most odajött, és melléje feküdt.

– Nagyon nem jól érzem magam! – panaszolta Niu. – Aggasztó a dolog. Attól tartok, hogy komolyra fordulhat. Mit tennél, ha meghalnék? Persze, számodra tulajdonképpen kedvező lenne. Megtehetnéd, amit mindig is szerettél volna.*

Magatartásán semmit sem érződött, hogy netán nem egészen komolyan beszél.

– Remélem, tudod, mennyire kellemetlen lenne számomra, ha Kaorunak fülébe jutna, hogy ilyesmiket mondasz! – felelte Kozeri. – Ezt csupán azzal tudná magyarázni, hogy én teljesen hamis képet festettem neked a közte és köztem levő kapcsolatról. Ha pedig tréfálsz, csak annyit mondhatok, hogy nekem az életben sokkal több bajom volt, semhogy méltányolni tudjam az ilyesfajta tréfákat.

Azzal hátat fordított Niunak.

– Ha még akkor sem tudod elviselni, hogy szóvá tegyem ezt a dolgot, amikor pedig látod, hogy tréfálok – szólt Niu –, mi lenne akkor, kérdem, ha azt gondolnád, hogy komolyan beszélek? Utóvégre elég sokat tettem érted – némelyek szerint* túlságosan is sokat. Mindig is szembenéztem azzal a ténynyel, hogy előnyben részesíted.* Meg is értem. Úgy látszik, ti ketten egymásnak vagytok teremtve.* Egyedül azt kifogásolom, hogy igyekszel ezt rejtegetni előlem.

„Egymásnak teremtve . . .” Niu eltűnődött, mikor is használta legutóbb ugyanezt a kifejezést. Persze! Mindössze néhány órája Udzsiban ugyanezt mondta a lánynak! S ahogy eszébe jutott búcsúzásuk, elsírta magát.

Nyilván hallott valamit, ami roppantul felizgatta – gondolta Kozeri –, talán éppen vele és Kaoruval kapcsolatban. Nem is próbált válaszolni. Úgy érezte, nagyon igazságtalan, hogy mivel az ő viszonyuk nem az előírt formák közt kezdődött, teljességgel erkölcstelennek tartja őt. Az, hogy Niu és ő összekerült, egyáltalán nem is szabályellenesen történt. Kaoru hozta össze őket, s egyedül az nem volt szabályos, hogy ő csupán jó barát volt, de nem rokon vagy gyám. Valóban szörnyű lenne, ha Niu szemében ez lealacsonyíthatná őt.

Niu látta, hogy Kozeri nagyon csüggedten néz rá, és megsajnálta. Nem volt szándékában, főként nem ebben a pillanatban, hogy elmesélje udzsi kalandját; Kozeri azonban nyilván észrevehette, hogy történt valami, ő pedig éppen azért hozakodott elő Kaoruval, hogy gyanúját elterelje. Viszont úgy látszott, hogy Niu a szokottnál sokkal komolyabban foglalkozik a dologgal, s ezért Kozeri bizonyosra vette, hogy valami fontos esemény történt: valaki teljesen valótlan híreket terjeszthetett róla, Niu pedig nyilvánvalóan elhitte. Kozeri úgy érezte, hogy amíg végére nem jár a dolognak, jobb, ha nem is látja Niut.

E pillanatban jelentették, hogy levél érkezett a császárnő őfelségétől. Niu fölkelt, és eltávozott a saját lakosztályába. Szokásával ellentétben, búcsúzásul egy gyengéd szava sem volt Kozerihez.

„Mi volt veled tegnap? – írta az anyja. – A császár egész nap várt téged. Folyton kérdezősködött, hogy hol jársz. Látom, nagyon izgatott miattad. Hacsak nincs valami olyan okod, ami teljesen lehetetlenné teszi, nagyon komolyan tanácsolom, hogy azonnal jöjj át a Palotába. Ami engem illet,

nem is merek rágondolni, mikor láttalak utoljára . . ." És így tovább. Niu sajnálta, hogy nyugtalanságot szerzett szüleinek, de az az igazság, hogy nem volt kedve emberek előtt mutatkozni. Ismét elmúlt egy nap, és Niu továbbra is kerülte az udvart. Számos látogatója érkezett, akik érdeklődni kívántak, de Niu senkit sem akart látni, és egész nap rossz hangulatban hevert elfüggönyözött ágyán. Alkonyattájt azonban Kaorut jelentették be. Niu kérte, hogy vezessék be.

– Bocsásd meg, hogy nem kelek fel – mentegetőzött.

– Hallottam, hogy nem jól érzed magad – szólt Kaoru. – Ezért is jöttem el. Anyád aggódik miattad.* Egy árva szót sem írtál neki arról, hogy voltaképpen mi bajod.

De nagyon nehéz volt egy szót is kicsikarni Niuból. Az az igazság, hogy Niut nagyon felizgatta Kaoru jelenléte. Bár erős lelkiismeret-furdalást érzett, mégsem tudta legyőzni felháborodását. Íme, ez a fickó elhitette a világgal, hogy ő holmi hegyi aszkéta, aki egész életét imádsággal és böjtöléssel tölti! Azután pedig megszöktet egy szép lányt, pusztán azért, hogy eldugja valami isten háta mögötti helyen, és hónapokon át magára hagyja . . . Kaoru mindig úgy tett, mintha tökéletesen közönyös lenne a nők iránt, de ő, Niu, ezt sohasem hitte el, és a múltban gyakran megpróbálta leleplezni. Természetesen erős kísértést érzett, hogy közölje Kaoruval: itt az ideje, hogy abbahagyja ezt a bosszantó képmutatást. De amikor sor kerülhetett volna rá, képtelen volt elszánni magát.

„Annyi bizonyos, hogy Niu nem olyan, mint egyébként" – gondolta Kaoru.

– Roppantul sajnállak – mondta. – Persze, biztos vagyok benne, hogy nem valami súlyos dolog, de lehet, hogy nem lesz egyszerű szabadulni tőle. Nagyon vigyázz magadra!

„Bár én is ilyen szép ember lennék! – sóhajtotta Niu, ahogy távozó látogatója után nézett. – Nem értem, hogy a lány miért ne őt szeretné jobban!"

Mert most mindent abból a szempontból nézett, milyen kilátása lehet a sikerre Udzsiban.

Ukifune és hölgyeinek élete közben ismét a régi egyhangúságban folyt tovább, hiszen nem lett semmi az isijamai zarándoklatból. Niutól egyre-másra érkeztek a kétségbeesett hangú levelek. Óvatosságból úgy intézte a dolgot, hogy Tokikata egyik szolgája vitte a leveleit, ennek pedig sejtelme sem volt róla, hogy a levelek valójában kinek szólnak, vagy hogy kitől jönnek. Ukonnak kellett leadnia.

– Egy régi udvarlóm írogat – magyarázta Ukon. – Váratlanul felbukkant Kaoru kísérői között, és úgy látom, nagyon szeretné felújítani régi kapcsolatunkat. – Annyira belejött az efféle költött történetek rögtönzésébe, hogy már nem is okozott neki semmi nehézséget.

A hónap lassan már véget ért, de Niu nem jelent meg újból Udzsiban. Újra meg újra eltervezte, hogyan szökhetne meg titokban, de valahányszor már minden előkészületet megtett, mindig közbejött valami, és nem hagyhatta el a fővárost. Egyáltalán nem volt jól. Úgy érezte, hogy lassan felőrli az örökös nyugtalanság, s így egyéb gyötrelmeit tetézte a saját egészsége miatt érzett aggodalma.

Kaoru közéleti feladatai végre csökkentek egy kissé, s így szerét ejthette, hogy rövid időre ellátogasson Udzsiba. Először is a templomba ment: leborulva hódolt a Buddha-szobrok és más ereklyék előtt, meghallgatta a szent iratok recitációját, és ajándékot osztott szét a papok közt. Csak ezután, estefelé, ment el Ukifune lakosztályába. Persze Kaoru is kénytelen volt titokban jönni, de nem viselt álöltözetet. Ellenkezőleg, szépen kiöltözött: fején *ebosi*,* vállán lengő köpönyeg. És mennyire másképp jött ő be! Ukifunét szorongás fogta el. Valami okból félt tőle: félt Kaoru hűvös, megfontolt, vizsgálódó tekintetétől – félt ő, aki olyan könnyen áldozatul esett Niu fékevesztett udvarlásának! „Amióta veled lehettem, senki más nő nem érdekel; mindőjükkel szakítottam, pedig egyikkel-másikkal már évek óta tart az ismeretség." Ezt írta Niu egyik levelében; és ez nem lehetett túlzás, mert Ukifune más forrásból tudta, hogy Niu azt híreszteli, nem jól érzi magát, és senkit nem fogadhat. Úgy hírlett, hogy állandóan szertartások és ceremóniák rendezésével bíbelődik,* ez pedig – az emberek véleménye szerint – egyáltalán nem vallott rá. Vajon mit gondolna, ha tudná, hogy e percben itt van nála Kaoru?!

Kaoru nagy igyekezettel fejtegette, milyen okok miatt kényszerült rá, hogy olyan hosszú időn át magára hagyja. Niuval ellentétben, ő nem használt olyan megrázó szavakat, hogy „kibírhatatlanul gyötrődött", meg hogy „belehal a szerelembe" és más ilyesmit, Ukifune mégis érezte: csakugyan nagyon fájhat neki, hogy olyan keveset láthatja. Kaoru rendkívüli meggyőző erejének titka éppen tartózkodó magatartásában rejlett: néhány csendes szavának több hitele volt, mint mások szenvedélyes esküjének, fogadkozásainak. Ha Ukifune csupán úgy nézett rá, mint kedvesére, most már tudta, hogy annak nem kielégítő, de afelől nem lehetett kétsége, hogy végső soron a két férfi közül melyik a jobb barát és védelmező. Rémítette a gondolat, hogy Kaoru bármikor rájöhet, mi történt. Persze izgató volt, hogy jómaga, Niu révén, viharos és szenvedélyes szerelem tárgya lett. De ez mindkettőjük számára kaland csupán – semmi más. Hamarosan meg tudnának lenni egymás nélkül is. De megbántatni Kaorut, éreztetni vele, hogy többé nincs rá szüksége – nem, ez elképzelhetetlen, hisz ennek az érzésnek mélyek a gyökerei. Jöjjön, aminek jönnie kell, de ha Kaoru elhagyja, ő, Ukifune, teljesen elárvul.

Kaoru úgy látta, hogy a lány eléggé ideges és nyugtalan. Legutóbbi látogatása óta valóban nagyon megváltozott. Mintha kevésbé volna éretlen és gyerekes. De nem szabad nagyon sokáig magára hagynia ezen a magányos helyen, ahol nem akad semmi tennivalója, és folyton csak ül, tépelődik. Nem csoda, hogy elég beteges állapotba került. Igyekeznie kell, hogy felvidítsa valamivel.

– Jó újságot hoztam – mondta Kaoru. – A ház, amelyet neked építettek a fővárosban, csaknem készen áll. Csak a minap jártam ott. Biztos vagyok benne, hogy szeretni fogod. Folyó húzódik mellette, de nem olyan ijesztő, mint ez: csendesen folydogál virágos mezőkön át. Anyám palotája mindössze néhány lépésnyi távolságra van. Nagyon vágyom rá, hogy a közelemben légy, valahol, ahol mindennap meglátogathatlak. Ha minden jól megy, remélem, hogy a jövő hónap vége előtt átköltözhetsz.

Furcsa véletlen, de Niu éppen előző nap érkezett levelében

arról értesítette, hogy sikerült találnia „egy csendes házikót, éppen olyat, amit keresett..." Nos, Kaoru megelőzte, anélkül hogy tudott volna erről. Ez tehát annyit jelent, hogy teljesen megszakad Niuval való viszonya. Talán jó is. De emlékezetében hirtelen megjelent Niu herceg képe, ismét érezte érintését, szorítását...

– Rettenetesen boldogtalan vagyok! – tört ki a lányból, és elsírta magát.

Kaoru csodálkozva nézett rá.

– Nem értem, mi történt veled – szólt. – Mindig annyira értelmes voltál és türelmes. Nagy megnyugvást jelentett. Csupán azt tételezhetem fel, hogy valaki hazugságokat mondott neked rólam. Csak annyit mondhatok: ha meggondolod, milyen rosszak az utak, és mennyire nehéz miniszteri állásban levő embernek akár csak egy órára is elszabadulnia, feltételezed-e, hogy eljönnék, ha csak nem szeretnélek olyan nagyon?

Az ablakhoz vezette a lányt, és figyelték a kelő újholdat. Hányszor, de hányszor álldogált így Agemakival! És mialatt Kaoru gondolatai visszakalandoztak a múltba, a lánynak kétségbeesetten egyre csak ezen az újabb bonyodalmon járt az esze. Sok nehéz napot megért már, de azok a bajok jöttek és el is múltak – ettől az egytől azonban nem lesz szabadulás. Köd ült a hegyeken, s a ködös háttérben halványan idelátszott egy kócsag: mozdulatlanul ágaskodott egy kopár sziklán. A híd, mintha nagyon messze lenne, fakón nyújtózott el a ködben. Egyszer-egyszer, fával megrakottan, elúszott alatta egy bárka.

„Különös, kísérteties hely ez az Udzsi" – gondolta Kaoru. Az ember még ki sem teszi lábát a küszöbön, és máris annyi mindent lát és hall, amiben sehol másutt nem lehet része; éppen ezért, valahányszor visszatér, csak még nehezebben szabadulhat a múlttól. Annyi emléke tapadt a folyó minden kanyarulatához, minden fához, hogy ha Ukifune nem lett volna az, aki, Kaorut akkor is mély megindultság fogja el. Nem csoda hát, hogy most, amikor együtt volt a lánnyal, aki annyira hasonlított a szeretett hölgyhöz, és akiből – Kaoru nagy örömére – már szinte teljesen eltűnt régi sutasága és nehéz-

kessége, ami hasonlatosságukat eleinte eltorzította, Kaoru belefeledkezett a múlt emlékeibe. De Ukifune, minden igyekezete ellenére, nem tudta visszatartani könnyeit. Kaoru vigasztalta, de hiába. Végül elmondta ezt a költeményt:

– Tátongó hasadékai fölött lépdelj át könnyedén. Ne félj, hogy az Udzsi hídja leszakad: erős pallói addig tartanak, mint maga az idő! . . . Majd meglátod! – tette hozzá.

– A tátongó hasadék és nem más jelenti a veszedelmet a szerelem világában. Hogyan bízhatnék hát benne, hogy megtart az Udzsi hídja?

Ez volt Ukifune válasza Kaoru költeményére.

Kaorunak még egyszer sem esett ennyire nehezére, hogy elhagyja a lányt, de ezen a napon sürgős ügyek késztették rá, hogy hazatérjen – ámbár valahányszor eljött, mindig is így fordult a helyzet. Szerencsére minden reménye megvolt már arra, hogy hamarosan elköltöztetheti a lányt. Kaoru hajnalban indult, és a nyeregben ülve egyre csak törpengett. Ukifune mintha hirtelen most lett volna felnőtté, s ettől még vonzóbb társsá vált. De valami okból mégis szíven ütötte ez: Ukifune most már nagyon-nagyon emlékeztette Agemakira.

A második hónap tizedik napján kínai verselésből vetélkedőt rendeztek a Palotában. Kaoru és Niu is megjelent. A vetélkedőt alkalmas zenedarabokból összeállított hangverseny nyitotta meg. Niu elénekelte *A szilvafát*,* mégpedig olyan csodálatos szépen, hogy mindenkinek az volt a véleménye: ha Niu akarja, bármely téren kitűnhet, és bizony nagy kár, hogy annyi idejét elvesztegeti értelmetlen szerelmi kalandokra.

Hirtelen hóvihar kerekedett, s ez véget vetett a hangversenynek. Niu visszavonult saját hivatalos lakosztályába,* s hamarosan csatlakozott hozzá Kaoru és több más barátja. Frissítőket szolgáltak fel, majd mindnyájan lefeküdtek és pihentek. Alkonyatkor egyikük kiment egy percre, nyilván üzenetet küldött valakinek. Utána csak álldogált az ablaknál: alakja kirajzolódott az égbolton, ahonnan, a szállingózó havon át, sápadtan hunyorogtak alá a csillagok. Niu is felébredt, és még a „tavaszi éj sötétségében" is nyomban rájött, ki áll ott. És milyen verssorokat suttog Kaoru olyan mély érzéssel? „Ma éjszaka is, félig kiterített köntösén . . ."* Ezt a néhány szót kapta csak el, de a célzást nem lehetett félreérteni. Niu ugyan nyomban visszafeküdt, és úgy tett, mintha aludna, de lelke annál inkább háborgott. Kaoru tehát mégis mélyen érez a lány iránt!

„Igazságtalanul ítéltem meg – töprengett Niu. – Bizonyosra vettem, egyedül az én számomra gyötrelmes a gondolat, hogy a lány ott vár éjszakáról éjszakára!"

Egyrészt meghatódott, lám: valaki más is éppen úgy érez, mint ő. De ugyanakkor elfogta a kétségbeesés. Mert ha Kaorut valóban komolyan érdekli a lány, milyen esélye lehet jómagának, hogy ilyen szeretőt kiüssön a nyeregből?

Másnap reggel olyan magasan állt a hó, hogy csak nagy nehezen lehetett átjutni a császári udvarba. Amikor Niu megjelent a trón előtt, hogy átadja költeményét, mindenkinek az volt a véleménye, hogy a herceg rendkívül kellemes, szép ember. Kaorut ugyan mindössze egy-két év választotta el Niutól, de ő ilyen alkalmakkor annyira megfontoltan viselkedett, annyira kiült arcára felelősségének tudata, hogy jóval idősebbnek látszott Niunál. Mindenkinek az volt a megállapítása, hogy ő a főúri méltóság és előkelőség mintaképe; a császár igazán nem is választhatott volna jobban:* ritkán látni olyan embert, akiben a műveltség és a gyakorlati dolgokban megnyilvánuló tehetség ilyen magas fokon együtt található.

Miután felolvasták és megtárgyalták a költeményeket, szétoszlott a társaság. Egy sereg ember körülfogta Niut, és azt bizonygatta neki, hogy az ő verse volt a legjobb. Niunak sejtelme sem volt róla, mit mondhatott, azt sem tudta, hogyan lehetett képes bármit is összehozni, hiszen gondolatai egész idő alatt messze jártak. Annyira gyötörte új fölfedezése, hogy néhány nap múlva, minden óvatosságot félretéve, újra elment Udzsiba.

A fővárosban már csak itt-ott, foltokban lehetett látni havat, de a hegyekben még igen magasan állt. Így aztán még nehezebb volt rátalálni a keskeny ösvényre. Niu kísérői némelykor derékig gázoltak a hóban, vissza-visszacsúsztak, s bizony boldogak lettek volna, ha már újra otthon lehettek volna az ágyukban. Micsiszada, a Palotában betöltött állása mellett,

a szertartásügyi hivatal helyettes titkára volt, és nehezen tudta összeegyeztetni méltóságával, hogy felgyűrt köntössel legyen kénytelen gázolni a hóban, akár egy közönséges málhahordó.

Niu előzőleg üzenetet küldött, hogy jön. De amikor megérkezett, kiderült, hogy nem várták – nyilván az erős havazás miatt. Ráadásul igen későre járt. Üzenetet küldött Ukonnak. Ez elcsodálkozott, hogy a herceg ilyen körülmények között egyáltalán vállalkozott az útra. Úrnője szintén. Ukont nagyon aggasztotta ez az újabban kialakult helyzet: jobban érezte, mint valaha, milyen végzetes lenne, ha kiderülne e titok. Súlyos teher volt számára az is, hogy minden intézkedést teljesen ráhárítottak ebben a bonyodalmas helyzetben. Ha lett volna bátorsága, szíve szerint most egyszerűen elküldte volna Niut; ehelyett azonban bizalmába vont egy Dzsidzsu nevű, igen okos lányt, akiről tudta, hogy Ukifune szereti, és megbízik benne. Dzsidzsu szentül megfogadta, hogy senkinek sem szól egy árva szót sem, s így kettesben végre minden feltűnés nélkül be tudták csempészni Niut. A herceg ruhája csurom-vizes volt, s mihelyt belépett a házba, a melegben a szokottnál is erősebben érzett illatszerének szaga. Más körülmények között ez kellemetlen lett volna, de jelen esetben csak megkönnyítette a cselt.

Niunak semmi kedve nem volt hozzá, hogy elhagyja a házat, mihelyt kivilágosodik, és mivel Ukon nem tudta biztosítani, hogy napközben megfelelő rejtekhelyet talál számára – pedig nappal nyilván nehezebb a rejtegetés –, Tokikatával elintéztette, hogy a folyó túlsó partján rendelkezésére álljon egy házikó. Valamivel a hajnali szürkület előtt megjelent Tokikata, és jelentette, hogy minden készen áll.

– Azt hiszem, meg leszel elégedve az elhelyezéssel – mondta.

– Miféle újabb bolondság ez? – töprengett Ukon sűrű hunyorgás és ásítozás közepette, mert megint kirángatták ágyából, és míg sietve csomagolta Ukifune holmiját, úgy vacogott a foga, mint holmi rongyokba öltözött gyerkőcnek, akit kizavarnak a hóba, hogy ott játsszék.

– Jobb lesz, ha itt maradsz, és vigyázol a dolgokra. Ezt a kislányt magunkkal visszük – jelentette ki Niu, Dzsidzsura mutatva. Egy szót sem szólt arról, hová mennek, csak karjába kapta Ukifunét és kivitte a házból.

Úgy látszott, hogy egyenesen a folyó felé tartanak. Ott ringott a kis csónak. Ukifune gyakran elnézte már ablakából, és el sem tudta képzelni, hogy valaha is használták, hiszen egy csöppet sem látszott biztonságosnak. Most aztán eltaszították a parttól. Rettenetes hosszúnak tetszett az út, mire elérték a túlsó partot. Niu érezte, hogy a lány riadtan megkapaszkodik benne. Felhőtlen hajnal volt; a körös-körül elterülő víz fodrozódó hátán meg-megcsillant a holdfény.

– Egy percre megállunk a szigetnél – mondta Niu, de már meg is érkeztek a nagy kősziklához, amelyet holmi folyó hátára telepített kertté alakítottak át. – Narancsfa-szigetnek nevezik – mondta. – Nem csodálatos, hogy a szirt tetején is meg tudták telepíteni? Csupán egy lapátnyi termőföldet adjanak neki, és máris terebélyesedik zöldje, télen, nyáron, ezer esztendőn át... Narancsfa, ki e kis szigetet koronázod, előbb veszíted el hűséges leveleidet, mintsem kihűlne a mi szerelmünk heve!

Így szólt Niu költeménye. Ámde a lány még most is az útjukkal járó veszélyekre gondolt, ezért így válaszolt:

– Tavaszról tavaszra hűségesen megtartja fogadalmát a narancsfa, de vajon hová sodródik a Csónak Úrnője?

Niu nem neheztelt bizalmatlansága miatt, még kevésbé korholta érte; a helynek és pillanatnak olyan varázsa volt, hogy a lány bármit tett vagy mondott, Niu mást sem érzett, csak elragadtatást.

Végre kiszálltak a túlsó parton, de még volt egy kis gyalogútjuk. Niu nem engedte, hogy másvalaki vigye Ukifunét, Tokikata viszont látta, hogy egy kissé bizonytalanul lépdel terhével, ezért szorosan a nyomában haladt, és egyszer-egyszer segítséget nyújtott neki. Ki lehet ez az asszony, törte a fejét, és hogyan kerülhetett Udzsiba, ha egyszer annyira rangos személy, hogy senki más nem érhet hozzá, csak egy császári herceg?

A ház, ahová igyekeztek, Tokikata nagybátyjának, Inaba

helytartójának falusi birtokán áll. Egyszerű tanyai ház volt, minden berendezés nélkül, csupán néhány durva fonatú paravánt és más furcsa holmit találtak bent, amilyet Niu még sohasem látott. Igen rosszul volt védve a szél ellen. Olvadáskor megroskadt nagy hókupacok zárták el az udvart, és még egyre hullt a hó.

A vihar azonban csak rövid ideig tartott. Csakhamar ragyogón kisütött a nap: Ukifune ott ült a fényben, mely szikrát hányt az creszről lecsüngő jégcsapokon – Niu még sosem látta őt ilyen szépnek. Mindkettőjükön igen egyszerű ruha volt, mert Niu vadászkabátot viselt – ezt vette fel az utazásra, álöltözetnek, a lány pedig, amikor a nap kisütött, levetette kabátját: rendkívül csinos és karcsú volt, sima fehér alsóruhájában. Ő azonban úgy érezte, hogy nagyon zilált a külseje, és szerette volna rendbe hozni magát. Úgy látszott azonban, itt nincs lehetősége, hogy félrevonuljon, s így elszánta magát, hogy úgy jelenik meg Niu előtt, ahogy éppen van. Niu pedig semmi kifogásolnivalót nem talált rajta. Egyszerű ruházatát sokkal tetszetősebbnek látta, mint azokat a rafináltan összeállított ruhákat, ahol az ujjat és nyakszegélyt díszítő seregnyi hajtás szépen összehangolt szövésmintákkal és színárnyalatokban sorakozik egymás mellett. Roku no Kimi sohasem mert volna ilyen ruhában megjelenni előtte. Nem, még Kozeri sem. De ez a lány kiállta a próbát. „Ez a Dzsidzsu is egészen csinos" – gondolta Niu.

– Nem mondták meg nekem, ki vagy – mondta, Dzsidzsuhoz fordulva. – Ez persze nem is olyan nagy baj, csak te ne mondd meg, hogy *én* ki vagyok.

A lány boldog volt, mert a herceg leereszkedett hozzá és megszólította. Ukifune nagyon szerette volna, ha Dzsidzsu nincs ott, és magában azon töprengett, vajon hány embert akar még beavatni Ukon a titokba.

A ház felügyelője is ott tartózkodott. Elhitették vele, hogy Tokikata az uraság, Niu és a többiek pedig a szolganép. Nagy reverenciával be is vezette Tokikatát a fő helyiségbe, és leválasztotta azt a részt, ahol Niu tartózkodott. Tokikata, amikor hallotta, milyen megkülönböztetett tisztelettel beszél vele az

a fickó, úgy érezte magát, mint akit csiklandoznak, és alig bírta megőrizni komolyságát.

– Jobb lesz, ha megtudod, miért is jöttem ide – mondta végül. – Tanácsot kértem egy jóstól, s az, sajnos, feltárta előttem, milyen nagy veszedelmet rejteget számomra, ha a főváros határain belül maradok. Azt mondta, pillanatnyilag az a legbiztosabb, ha bezárkózom és senkit sem fogadok. Így hát arra kell kérnem téged, engedd át nekem ezt a házat.

A felügyelő tökéletesen látta el feladatát: egy lelket sem engedett be. A szerelmesek csodálatosan szép napot töltöttek együtt. De ha történetesen Kaoru hozta volna ide Ukifunét, a lány vajon nem éppen ilyen boldogan halmozta volna el simogatásaival, gyengéd szavaival és kedveskedéseivel? Biztosan így lett volna! – állapította meg keserűen Niu, és haragvó féltékenységében arról kezdett mesélni a lánynak, milyen tisztelettel bánik Kaoru a Második Hercegnővel, és menynyire retteg attól, hogy bármit is tegyen, ami sértené a hercegnő büszkeségét.

A teljes őszinteség azonban azt is megkövetelte, volna, hogy megemlítse, milyen verssorokat suttogott Kaoru akkor éjszaka, a Palotában, az ablaknál állva. Ámde Niu még csak célzást sem tett erre.

Tokikata gondoskodott egy kis gyümölcsről, s ezt saját maga szolgálta fel. Némi vizet is hozott mosakodáshoz.

– Nehogy meglásson barátunk, a felügyelő! – intette Niu. – Ha észreveszi, mit művelsz, majd nem áraszt el olyan hódoló szavakkal, mint ma reggel!

Dzsidzsunak szintén boldog napja volt. Ő nem volt az a fajta, aki elszalasztja a kínálkozó alkalmat, ha van férfi a közelben, méghozzá ötödik rangosztályba tartozó tiszt.* Úgy érezte, hogy bizony nagy szerencse érte.

Ukifune elnézett a folyón át a túlsó part felé, és látta, hogy ismét sűrűn hull a hó. Mindössze néhány fa csúcsa látszott ki a ködből, és jelezte a helyet, ahol az udzsi ház áll. A hegycsúcsokon azonban sütött a nap – mintha tükrök csüngtek volna alá a tényes égboltról. Niu most újra arról mesélt, milyen kalandos útja volt, amikor az elmúlt éjszaka Udzsiba jött.

– Ahol a legmélyebb volt a hófúvás, ahol jég roppant a talpam alatt, csalhatatlanul megtaláltam az utat – csak te jelentettél számomra útvesztőt!*

A házban csupán holmi durva írótábla akadt. Niu elhozatta, és megírt néhány szépírási gyakorlatot, mégpedig ilyen sorokból: „Ámbár Kohata falujában lovat kaphattam volna..."*

„Mint a pehely, melyet a dérlepte part hótorlaszairól felkap a forgószél, majd tovalibben a levegőben és eltűnik – én is így fogom végezni életemet" – írta Ukifune egyre erőtlenebb, szétfolyó írásjegyekkel. A „levegőben"* szó egészen kiállt a sorból, s így nyomban szemet szúrt Niunak. Kissé elpirult, fölkapta a számára nem kellemes mondanivalójú költeményt, és darabokra tépte. De az a gondolat, hogy a lány még ingadozik, korántsem hűtötte le hevét, sőt ösztökélte. Azt hitte, már meghódította; de ma éjszaka megmutatja neki, mi az igazi szerelem.

Az ürügy, amelynek alapján engedélyt kapott, hogy az udvart elhagyhassa, fölöslegessé tette, hogy másnap este előtt visszatérjen, s így elég hosszú időt tölthettek együtt. Úgy érezték, hogy ezúttal csakugyan megismerték egymást. Niu varázsosabbnak látta a lányt, mint valaha, és úgy érezte, hogy Ukifune is nagyon szereti. Ukonnak sikerült becsempésznie némi ruhát és egyéb holmikat. Ukifune végre rendbe hozhatta a haját, és szilvavirágpiros köpenyében, alatta sötét bíborszín ruhájával, kellemes látványt nyújtott. Dzsidzsu szintén igen csinos öltözékben jelent meg. Különös szabású köntösben jött be. Niunak éppen ez esett a keze ügyébe: lehúzta a lányról, és Ukifune térdére borította, hogy le ne fröcsköljék ruháját, mialatt mosdatják.

Micsoda izgalom támadna még az Első Hercegnő* lakosztályában is – pedig udvarhölgyei között sokan a birodalom legelőkelőbb családjaiból származtak –, ha ilyen teremtés, mint Ukifune, hirtelen megjelenne köztük! Niu és Ukifune egész nap furcsa és roppant gyerekes módon játszott. Dzsidzsu némelykor azt sem tudta, merre kapja a tekintetét. Komolyabb pillanatokban Niu újra meg újra előhozakodott tervével, hogy

Ukifunét titokban elviszi a fővárosba. Megpróbálta kicsikarni belőle, esküdjék meg, hogy addig nem találkozik Kaoruval. A lány válaszul kezébe temette arcát és sírt. Ha Ukifune még akkor is így érez, amikor vele van, mi reménye lehet arra, hogy hű marad hozzá a közbenső időben? – töprengett Niu. Tombolt dühében, sőt még sírt is. Ideje azonban lejárt, mert már csaknem éjfél volt. A csónakhoz siettek. Ismét karjában vitte a lányt.

– Látod, olyat teszek érted, amit ő – holtbiztosan tudom – sohasem tett meg. Remélem, ezt elismered! – mondta.

Ez bizony igaz volt. A lány bólintott; ez valamennyire megnyugtatta Niut. Ukon a szárnyas ajtóban várta őket: beeresztette úrnőjét.

Ez is elmúlt. Niu ismét otthon volt, és folytatta megszokott Nidzso-in-beli életét. Nagyon rosszul érezte magát, és teljesen étvágytalan volt. És ez így ment nap nap után. Mindenki észrevette, mennyire lesoványodott. Roppant nyugtalanító volt. A Palotában mindenki megdöbbent; komor hangulat lett úrrá az egész udvaron.

Udzsiban még bonyolultabbá vált a helyzet: visszatért az öreg dajka – egy ideig ugyanis lányánál volt, hogy gyermeke születése körül segédkezzék. A fontoskodó öreg hölgy hűségesen ragaszkodott úrnőjéhez, és egy pillanatra sem tágított mellőle. Ezért aztán Ukifunénak csak nagy nehézségek árán sikerült elolvasnia Niu rövid alkalmi üzeneteit. Ukifune anyja elégedetten látta, hogy Kaoru milyen háztartást biztosít Udzsiban. De arra számított, hogy ez a lánya szempontjából sok tekintetben kevéssé kielégítő megoldás ideiglenes lesz csupán. Minél hamarabb elviszi a lányt – ha kell, akár titokban is – valami közelibb és elérhetőbb helyre, annál jobb lesz mindkettőjük számára. Az asszony már fel is készült arra, hogy hasznosítsa magát, és segítséget nyújtson Ukifunénak, ha néhány udvarhölgyre és szolgálólányra lenne szüksége városi háztartása részére. Ami Ukifunét illeti, azelőtt ő is szívesen gondolt arra a fővárosi csendes házra, ahol Kaoru naponta meglátogathatja; most azonban valahányszor eszébe jutott ez az egykor vágyva vágyott fordulat, lelki szeme előtt nyomban megjelent Niu

képe – Niu nevetése, könnyei, szenvedélyes ölelése, szemrehányásai. Nem, nem bírná elviselni, hogy bezárják valahová, ahová Niu nem jöhet utána... Szörnyű volt! Ha csak egy percre is lehunyta szemét, máris Niuval álmodott.

Napokon át szünet nélkül esett az eső. Niu jól tudta, hogy a hegyi út amúgy is járhatatlan, még ha ő szabadon jöhetnemehetne is, és nem lenne bezárva, „akár selyemhernyó a gubójába",* a császári pár felséges gondoskodásának jóvoltából. Most még sokkal hosszabban írt Ukifunénak, mint régebben. „Mintha vaksötétbe mereszteném tekintetemet, hisz nemsokára már a felhőket sem látni, amelyek faludat elrejtik, olyan sűrűn zuhog az eső." Így szólt a költeménye.

Niu írásában, bármilyen felületes és hanyag volt is a stílusa, valóban akadtak vérbeli tehetségre valló részletek, bámulatosan szárnyaló, merész sorok. Ukifune igazán különös teremtés lett volna, ha életének éppen legfogékonyabb korszakában nem jelent számára izgalmas élményt minden ilyen levél. De minduntalan rádöbbent, hogy Kaoru kevésbé szenvedélyes jelleme valójában sokkal csodálatraméltóbb. Ráadásul Kaoru révén ismerte meg először a szerelmet. Barátságuk jelentette számára az egész életet, és nem is tudta elképzelni nélküle. És milyen szörnyűség lenne ez anyja számára, hiszen folyton kérdezősködik, mikor fogja Kaoru visszahozni őt a fővárosba. „Milyen kevéssé ismerik a szülők gyermekeiket! Bizonyos, hogy anyám sohasem hitte volna ezt rólam!" – gondolta Ukifune. Persze mindenki azt mondja, hogy Niu teljességgel megbízhatatlan. De feltéve, hogy ebben az esetben valóban megteszi, amit ígért, elviszi őt a fővárosba, és minden idejét neki szenteli – mi lesz akkor Kozerivel? Elgondolni is nehéz. Viszont azt sem lehet feltételezni, hogy e világon bármit is sokáig titokban lehet tartani, és még ha a dolog ennyiben marad is, egészen bizonyos, hogy Kozeri csakhamar tudomást szerez róla. Nem sikerült-e Niunak is – Kaoru minden elővigyázatossága ellenére – sokkal kevesebb áruló jelből rájönnie az ő és Kaoru kapcsolatára? „El tudnám viselni, hogy elveszítem – állapította meg Ukifune, ahogy gondolatai újra visszatértek Kaorura –, ha szabad akarna lenni. De azt már nem bírom el, hogy saját bűnösségem és őrületem fordítja majd ellenem..."

Megint jött egy levél. Ezúttal Kaorutól. Niu írása azonban igen terjedelmes volt, és akadtak benne hosszú részek, amiket Ukifune még nem is olvasott. Úgy érezte, helyesebb, ha előbb végigolvassa Niu levelét. Elő is vette, Kaoru levele pedig ott hevert felbontatlanul. Ukon és Dzsidzsu sokatmondó pillantásokat váltottak.

– Nem tudom hibáztatni – jegyezte meg Dzsidzsu később. – Bármilyen csinos is őkegyelmessége, vannak egyéb dolgok is, amik teljesen függetlenek a külsőtől, s ezek sokat nyomnak a latban. Tudom, mit beszélek, mert láttam Niu herceget, amikor valóban elemében volt. Ha én úrnőnk helyében lennék, nem unatkoznék itt tovább, hanem valami állást vállalnék a császárnő udvartartásában. Ott aztán megtalálnák a módját, hogy időnként találkozzanak.

– Nos, nem kétséges, hogy te kinek a pártján állsz – mondta Ukon –, pedig mit lehet ezt tudni? Én például nem hiszem, hogy a herceg felveheti a versenyt őkegyelmességével. Külsőben és más ilyesmiben még meglehet. De ha szellemről és jellemről van szó... Én bizony sajnálom, hogy így fordultak a dolgok. Nem hiszem, hogy bármi jó származhat belőle.

Bár Ukon nem tudta olyan könnyen venni a dolgot, mint Dzsidzsu, megnyugvás volt számára, hogy akadt valaki, akivel megbeszélje az ügyet – „valaki, aki segít neki a hazudozásban", ahogy ő mondta.

„Nagyon sajnálom, hogy nem tudtam elmenni. Szeretném, ha gyakrabban írnál. Tudod, hogy nem az én hibám..."

Kaoru levele rövid volt. A szélére ezt a költeményt írta:

„Itt szűnni nem akaró eső zárja el szemem elől az elsötétült világot. Vajon a messzi Udzsiban milyen magasra szökött a fenyegető ár?... Sokkal többet gondolok rád, mint valaha" – fűzte még hozzá.

A költeményt fehér papírcsikra írta, és a szokásos módon hajtogatta össze. Kaoru írásában nem akadt különösebb szépség, de Ukifune mindig úgy látta, hogy finom és érdekes a keze vonása. Különös ellentétet jelentett a két levél: Kaorué

szemre hosszú volt, de tartalmában rövid, Niué szokatlanul hosszú, de olyan apróra hajtogatva, mint a szerelmes leveleket szokás.

– Jobban tennéd, ha előbb a hercegnek válaszolnál, mert most senki sincs a közelben – tanácsolta Ukon.

– Ma nincs kedvem válaszolni rá – felelte Ukifune, de másolófüzetébe ezt írta: „Rászolgáltál a nevedre!* Mi bizonyíthatná ezt jobban, mint az én életem – ó, te falu a Jamasirót bejáró Udzsi folyó gázlójánál!" Újra meg újra elővette a képet, amelyet Niu rajzolt neki. Vajon találkoznak-e még? Be kellett látnia, hogy a dolog nem megy, nem mehet így tovább. De szörnyű volt a gondolat, hogy bezárják valahová, ahová Niu nem jöhet utána. „Belefáradtam, hogy mint egy hontalan felhő, hegycsúcsról hegycsúcsra vándoroljak, de, ó, bár én is eltűnhetnék az égbolt felhőgomolyagában!" „Egyetlen habfodor sem jelezné . . ."*

Mindössze ennyit írt Niunak. A herceg szemét elfutotta a könny. Mélyen megindította, hogy a lány ennyire szívére veszi elválásukat, és szinte látta, amint ott ül Ukifune szomorúan, magányosan.

Kaoru esőt megéneklő versére Ukifune így válaszolt: „Hogy van-e kint árvíz, nem tudom, de mi könnyeim árját méri, azt mutatja, hogy számomra valóban sötét a világ."

Kaoru, a maga nyugodt módján, újra meg újra áttanulmányozta a levelet. Úgy érezte, hogy Ukifune nehéz időket élhetett át, és részvéttel volt iránta. Még akkor is ez járt az eszében, amikor éjszaka a Második Hercegnőnél volt, mert egyszerre csak megszólalt:

– Van valami, amit már egy ideje szeretnék elmondani neked, de nem voltam bizonyos benne, mi lesz róla a véleményed. Pedig mindez már elég régen történt . . . Valaki, akit régóta ismerek, messze, vidéken él, igen szerencsétlen körülmények között, és úgy érzem, el kellene hoznom a városba. Amikor fiatal voltam, nem vonzott az élet, amelynek sűrűjében éltem, és az volt a szándékom, hogy a lehető legrövidebb időn belül mindentől megválok, és napjaimat valami távoli kolostorban, békésen fogom leélni. A lány tisztában volt ezzel,

tudta, hogy rám nem számíthat. De hogy veled házasságot kötöttem, a helyzet nyilvánvalóan változott. Látja, hogy most már nem vonulhatok vissza a világtól még akkor sem, ha ez lenne az óhajom, és attól félek, szívtelenségnek tartaná, ha nem lépnék közbe, és nem tennék valamit érdekében.

– El sem tudom gondolni, miért tételezed fel, hogy bármi kifogást emelek ez ellen! – válaszolta a hercegnő.

– Nem, természetesen nincsen semmi okod, hogy szót emelj ellene – mondta Kaoru. – Inkább attól félek, hogy a császár teljesen megtévesztő értesülést kap az ügyről. Tudod, hogy az emberek milyen vakmerően felnagyítanak mindent. Ámbár meglehet, hogy ez nem is számít: őfelsége hamarosan meglátná, hogy nincsen oka az aggodalomra.

Különös gondja volt arra is, hogy a munkálatok, amelyeket azon a házon végeztetett, ahová Ukifunét akarta elszállásolni, minél kevesebb feltűnést keltsenek. Nem is hozott hozzá külső segítséget, hanem az egész feladatot csatlósára, Nakanobura bízta.

Szerencsétlenebbül már nem is választhatott volna, ugyanis Nakanobu lánya, mint emlékszünk, Niu könyvtárosának, Micsiszadának volt a felesége. Az asszony természetesen mindent tudott arról, min dolgozik az apja, és hamarosan az egész dolog Niu fülébe jutott.

– Úgy hallom, hivatásos festőket nem is alkalmaznak – mondta Micsiszada –, a díszítést teljes egészében saját embereivel oldja meg. De néhányuknak van érzéke az ilyen dolgokhoz, és azt hiszem, őkegyelmessége felügyelete alatt igen szép munkát fognak végezni.

Niu azonnal elrohant a város külső kerületébe. Tudta, van ott egy ház, mely hamarosan megürül. A saját öreg dajkájáé volt ez a ház. Az asszony férje vidéken kapott állást, és úgy volt, hogy rövidesen el is foglalja posztját.

– Nem a magam részére kell – magyarázkodott Niu. – Egy barátomnak szeretnék segítségére lenni, hogy elrejtőzhessen. Roppant fontos, hogy azonnal találjak neki valami helyet.

A dajka férjének nem nagyon tetszett, hogy ilyen célra átengedje a házát valakinek, akit nem is ismer. Ámde nyilván-

való volt, hogy Niu mindenáron meg akarja szerezni a házat, és tekintve, hogy ő kérte, nemigen lehetett visszautasítani.

Egyszóval ezt elintézte! Nagy kő esett le szívéről. Megígérték, hogy a hónap harmincadikán birtokába is veheti a házat, és semmi okát nem látta, miért ne költöztesse át Ukifunét még ugyanazon a napon. Írt neki: közölte tervét, és óva intette, nehogy egyetlen szót is ejtsen róla bárki előtt. Hasztalan lett volna arra gondolni, hogy elmegy Udzsiba. Az udvarnál olyan kötelezettségei voltak, hogy nem szabadulhatott el, de Ukifune is azt írta, hogy öreg dajkája már teljesen berendezkedett ott, és bármi történik, mindenről tudni akar – az ő éberségét pedig olyan nehéz lenne kijátszani, hogy nemigen érdemes megkockáztatni a látogatást.

Kaoru közölte, hogy már véglegesen döntött a negyedik hónap tizedike mellett. Ukifune korántsem érezte, hogy „ha egy hullám csábítana, mennék . . ."* Rémítette, hogy sürgősen döntenie kell. Úgy érezte, el kell mennie innen ahhoz, hogy átgondolhassa a dolgot: itt, Udzsiban, ahol annyi minden történt, nem tud határozni. Megkérdezte anyját, nem mehetne-e hozzá egy kis időre. Sajnos, Szakon felesége éppen szülés előtt állt, és a ház tömve volt papokkal meg varázslókkal. Ugyanezen okból egy isijamai útról sem lehetett szó.* Végül is anyja jött el Udzsiba. Az asszony az ajtóban az öreg dajkával találkozott, ez áradozva dicsérte a szöveteket, amelyeket Kaoru küldött, hogy a komornák ruhatárát kiegészítse.

– Az ember azt hinné, hogyha már őkegyelmessége ennyit fáradt vele, legalább valami szépet hoznak ki belőle! De hát az öreg mamának* nincs ebbe beleszólása! Magunk közt szólva, amikor megnéztem, mit csináltak, gondoltam is, hogy még soha életemben nem láttam így elpocsékolni finom kelmét!

Álmukban sem jutott eszükbe, sem a dajkának, sem az anyának, hogy elég egyetlen szó, egyetlen pillantás, és Kaoru máris rájön, mi van Ukifunéval. Akkor pedig egykettőre vége szakad a vidám előkészületeknek! Pedig aznap is érkezett levél Niutól, aki ebben arra kérte a lányt: szentül ígérje meg, hogy elfoglalja a felajánlott búvóhelyet. „Ne gondold, hogy magadra foglak hagyni. Itt nagyon könnyű lesz eljutnom hozzád, de ha tízszerte messzebb kellene is mennem, esküszöm, nincs földi hatalom, mely megakadályozhatná, hogy beállítsak, még akkor sem, ha ez azzal járna, hogy utána egész életünket kiközösítve kell leélnünk." „Vajon komolyan gondolja, amit ír? Csak tudnék végre határozni!" – sóhajtott fel Ukifune.

– Szerintem egy cseppet sem vagy jó színben – mondta az anyja. – Sohasem láttalak ilyen soványnak és sápadtnak.

– Már napok óta ilyen – mondta a dajka. – Biztosan valami baja van. Egy morzsányi ennivalót sem tudok belediktálni.

– Nem gondolod, hogy valami rontás van rajta? – kérdezte az anya. – Félek, hogy valami ilyesmiről lesz szó.

– Nos, nekem volt valami gyanúm, hogy mi lehet ez – szólt a dajka –, de hogy a minap nem tudott elmenni Isijamába, az nem éppen erre vall.*

A lány elpirult, és tenyerébe rejtette arcát. Éppen ebben az órában kelt át a folyón Niuval! Ragyogón sütött a hold. Éppen ilyen éjszaka volt, mint ma is. Valamiképp urakodnia kell magán, hogy sírva ne fakadjon. A sírással végképp nem segíthet semmin.

Az anya szeretett volna hallani a régi időkről, ezért elküldött Ben no Kimiért. Ez valahogy Agemaki utolsó napjairól kezdett beszélni – hogy milyen rettenetesen szívére vette a dolgokat, sokáig tépelődött még azon is, amin már nem lehetett segíteni, és hogy milyen szörnyű volt tehetetlenül szemlélni, amint lassan halálra emésztette magát.

– Ha élne – folytatta Ben no Kimi –, ugyanolyan helyzetben lenne, mint húga, Kozeri. Igen, minden bánata örömre változott volna.

„És mi lenne akkor az én szegény lányommal?" – gondolta az anya önkéntelenül. Minden oka megvolt rá, hogy azt higgye, ha a dolgok így mennek tovább, Ukifune jó úton van afelé, hogy éppen olyan kedvező helyzete alakuljon ki, mint Kozerinek.

– Nagyon aggódtam a lányom miatt – mondta. – De úgy látszik, most már jóra fordul minden. Viszont félek, hogy ezzel vége szakad a mi nyugodt beszélgetéseinknek, mert ha

lányom elköltözik a fővárosba, többé nem tudok ide eljönni. Pedig nagy öröm lenne számomra, ha még többet hallhatnék azokról a régi időkről.

– Mivel az vagyok, aki vagyok* – mondta Ben – nem hiszem, hogy jó társaságot jelentenék bárki számára is. Ukifunét is csak nagyon keveset láttam, amióta itt van. De bizonyos, hogy nagyon fog nekünk hiányozni. Ha az ő érdekét nézem, akkor viszont nagyon örülök, hogy elmegy innen. Az ember itt mindentől el van vágva. Egyáltalán nem fiatal lánynak való hely ez. Bizonyos, hogy Kaoru hamarosan talál valami jobb megoldást; ő soha nem másítja meg a szavát. Nem mondtam-e neked mindjárt, hogy nem vette volna gondjába lányodat, ha nem érez iránta nagyon mély vonzalmat? Most láthatod, hogy tudtam, mit beszélek.

– El kell ismernem, hogy mindeddig maga volt a megtestesült kedvesség – bólintott az anya. – Persze az ember nem tudhatja, hogy később miként alakulnak a dolgok. Mindenesetre nagyon hálás vagyok neked, hogy összehoztad kettőjüket. Kozeri egy időben szintén nagyon kedves volt hozzá, de amikor Ukifune a Nidzso-inben járt, közbejött valami kellemetlenség, s ezért kénytelen voltam elhozni onnan. Szegény lányom igen nehéz időket élt át!

– Nem nehéz megfejteni, milyen kellemetlenség érhette – jegyezte meg Ben mosolyogva. – Botrányos állapot! Az emberek nehezen szánják el magukat, hogy tisztességes lányt elengedjenek oda szolgálatba. Taju egyik lánya csak a minap mesélt nekem erről. „Egyébként nagyon rokonszenves úr – mondta. – De az a dolga az ember idegeire megy: nagyon megnehezíti úrnőnkkel való kapcsolatunkat."

„Pontosan így van!" – állapította meg Ukifune, ugyanis ágyában fekve hallotta az egész beszélgetést. Sajnos, nála jobban ki is tudhatta az igazságot?!

– Ne mondd! – kiáltott fel az anya. – Milyen szörnyű! Kaoru persze már nős. De nem látom be, miért jelentene ez nehézséget? Ez nem olyan, mint ha mindketten egy fedél alatt élnek. Nos, reméljük a legjobbakat. Nagyon sokat töprengtem, mire el mertem magam határozni. Nem hiszem, hogy jobb

megoldást találhattam volna lányom számára, és remélem, hálás érte. Annyit mondhatok, ha mindazok után, hogy annyit fáradoztam, az ő hibájából rosszra fordulnának a dolgok – arra gondolok, ami a Nidzso-inben történt –, ámbár megszakadna a szívem, ha elveszíteném, nem tudnám elviselni, hogy a szemem elé kerüljön.

Ukifune minden szót hallott, és ereiben megfagyott a vér. Ez mindent eldönt. Végeznie kell magával, mielőtt kiderül a dolog. De hogyan?

– Általában szeretem hallgatni a rohanó víz zúgását – jegyezte meg az anya –, de ez a dübörgés merőben más. Szerintem szörnyen nyomasztó, ez a szegény gyerek pedig hónapszámra ezt hallgatja. Nagyon is megértem, hogy Kaoru egy perccel tovább nem hagyja itt, mint szükséges.

Most mindenki történeteket mesélgetett róla, milyen sebes folyású az Udzsi, és milyen szerencsétlenségeket okoz, amikor megárad.

– Csak a minap történt, hogy a híd felügyelőjének kis unokája megcsúszott és beleesett, amikor elrúgta a csónakot. Máig sem találták meg a holttestét. Csodálkoznál, ha tudnád, hány embert nyel el évente a folyó!

„Ez az!" – villant át Ukifune agyán. Hogyan is nem gondolt rá már előbb? Senki sem tudná meg, hová lett. Anyja és a többiek persze egy ideig nagyon szomorúak lennének, de hamarosan túljutnának rajta. Ha viszont hagyja, hogy a dolgok tovább fejlődjenek, amíg csak Kaoru rá nem jön mindenre – nem, ezzel nem tud szembenézni! Örök szégyent és nyomorúságot jelentene. Ez az út viszont annyira könnyű: egy perc, és mindennek vége. Végre túljutott a kétség és a határozatlanság kínjain. Agya most világosan dolgozott: a legapróbb részletekig eltervezte, miképpen fogja végrehajtani a dolgot. Vége is lesz. Mielőtt még bárki is keresni kezdené, már vége is lesz; semmi sem jöhet közbe. De azért szomorú dolog búcsút mondani az életnek . . .

Anyja észbontó makacssággal egyre a költözködés lebonyolításáról fecsegett. Hirtelen visszatért Ukifune egészségi állapotára.

– Azt hiszem, könyörgést kellene tartanod érte – mondta a dajkának –, és a megtisztulási szertartás* sem tenne roszszat... – Sejtelmük sem volt arról, hogy az istenek már visszautasították Ukifune áldozatát.*

– Remélem, nem kell túlságosan sok asszonyt magával vinnie – folytatta az anya. – Jobban is szeretném, ha a lányok közül nem is vinnél el senkit, csak ha biztos vagy benne, hogy minden tekintetben megfelelnek. Nem kétlem, hogy a hercegnő józanul ítéli majd meg a helyzetet. De ha mégis támadnának nehézségek, néhány tapintatlan és tapasztalatlan lány roppant sok bajt okozhat. Észrevétlenül tartsd szemmel őket, és figyeld meg, hogyan viselkednek... No, mennem is kell – szólt végre. – Nem akarok éppen most* hosszú időre távol maradni hazulról.

Soha többé nem fogja látni az anyját? Ukifune nagyon vágyott arra, hogy néhány nyugodt órát tölthessen vele, mielőtt elutazik, és egészségi állapotára hivatkozva azt indítványozta, hogy ő is hazamegy anyjával együtt.

– Úgy érzem, jót tenne nekem, ha egy kicsit otthon lehetnék! – mondta.

– Attól tartok, e pillanatban szó sem lehet erről – mondta az anyja. – Nemcsak a húgod miatt. A ház tele van varrónőkkel; a te ruháidat készítik, amelyeket majd a városban fogsz viselni. Őket is alig tudjuk elhelyezni. Ha majd a városban leszel, sokat láthatjuk egymást. És még ha „Take-uba költöznél is, amely a világ végén van",* akkor is szerét ejteném, hogy meglátogassalak. Ezt magad is jól tudod. Csak azt szeretném, bár olyan helyzetben lennék, hogy többet tehetnék érted! – tette hozzá szomorúan, amikor indulni készült.

Aznap még egy levél érkezett Kaorutól. Hallotta, hogy Ukifune nem jól érzi magát, és szeretett volna újabb híreket kapni. „Reméltem, hogy személyesen elmehetek – írta –, de az utolsó pillanatban váratlanul rengeteg tennivaló szakadt a nyakamba, s így nem tudok elszabadulni. Attól félek, igen nehéz, nyugtalanító időszak előtt állsz."

Niutól is jött egy igen hosszú és izgatott hangú levél. Utolsó üzenetére Ukifune még most sem válaszolt. Niu azt írta, hogy azonnal határozza el magát. „Elviselhetetlen már azt lesnivárni, merről fúj a szél!" A két küldönc már találkozott itt azon az esős napon, és most ismét szemtől szembe kerültek egymással. Kaoru embere felismerte a másikat – gyakran látta Micsiszada házában.

– Mi szél hoz erre ilyen gyakran, vazallus? – kérdezte.

– Jó barátaim vannak itt – felelt az ember.

– Nagyon finom levelet hoztál „jó barátaidnak"! Ámde a mi vazallusunk* egykettőre elrejti levelét. Mondd, barátom, miért ez a nagy titkolózás?

Az ember látta, hogy elárulta magát.

– Igaz, ami igaz – szólt –, a levél nem az enyém. Uram, Tokikata,* küldte az egyik itt lakó udvarhölgynek.

Kaoru küldönce nem látta okát, miért lenne ez a történet bármivel is igazabb az előbbinél, de mivel mások is hallották beszélgetésüket, nem látta ésszerűnek, hogy e percben tovább firtassa a dolgot. De értelmes fickó volt, és amikor mindketten átadták az üzenetet, félrehívta a kíséretében levő egyik apródot, és utasítást adott neki, kövesse nyomon Niu emberét a fővárosban.

– Vigyázz, hogy észre ne vegyen – intette. – Azt szeretném tudni, valóban Tokikata úr házába megy-e?

– Nem Tokikatához ment – számolt be a fiú, amikor később eljött, hogy jelentést tegyen. – Egyenesen Niu herceg palotájába igyekezett, és átadott egy levelet Micsiszada úrnak.

Niu küldönce természetesen rendkívül elővigyázatlanul járt el, de csupán egyszerű szolga volt, aki semmit sem tudott az udzsi szerelmi viszonyról, és sejtelme sem volt róla, hogy nyomon követik.

Amikor Kaoru küldönce át akarta adni az Udzsiból hozott levelet, ura éppen távozni készült.

A császárnő egy kis időre beköltözött az új palotába,* és Kaoru éppen oda tartott egy nem hivatalos jellegű látogatásra. Csupán egy-két úr volt vele, hiányzott a megszokott, seregnyi fullajtárja és kísérője. A küldönc átadta a levelet az egyik úrnak és hozzáfűzte:

– Amikor ma odaát voltam, valami különöset vettem ész-

re. Gondoltam, érdemes lesz utánajárni a dolognak, és úgy látszik, nem nagyot tévedtem.

Kaoru fél füllel hallott valamit.

– Mi az, aminek érdemes volt utánajárni? – kérdezte csak úgy mellékesen, amint kilépett a házból.

A nemesúr, akinek átadták a levelet, közvetlenül mellettük állt. A küldönc csak nézett Kaorura, és látszott, hogy habozik.

– Rendben van – mondta Kaoru –, majd máskor!

Látta, hogy bizalmas természetű a dolog.

A császárnő nagyon rosszul volt. Minden gyermeke köréje gyűlt, és lakosztálya zsúfolva volt emberekkel, akik mind azért jöttek, hogy érdeklődjenek, és kifejezzék együttérzésüket. Úgy látszott azonban, hogy csak a szokásos roham jött rá a császárnőre. Mint a császári titkárság tagjának, Micsiszadának is joga volt őfelsége elé járulni, ámbár csak későn került rá a sor. Mivel tudta, hogy itt találja Niut, magával hozta az Udzsiból érkezett levelet. Azt mondták neki, hogy ura az udvarhölgyek közös termében tartózkodik. Niu az ajtóhoz jött, hogy átvegye a levelet. Ott állt, és sietve feltörte a pecsétet, amikor Kaoru, a császárnő szobájából jövet, éppen arra ballagott. Mulattatta, milyen hévvel kap Niu a levél után; egy pillanatra megállt a folyosón és eltűnődött: kitől kaphatta a levelet. Niunak annyi bájos barátnője van. Csupán annyit látott, hogy a levelet vékony, rózsaszín papírra írták, igen apró kézírással. Niu tekintete úgy tapadt a levélre, hogy látszott: igen komoly a dolog.

„Kíváncsi vagyok, mikor veszi végre észre, hogy itt álldogálok!" – gondolta Kaoru, s ekkor látta, hogy Jugiri éppen közeleg az átjáróban.

Kaoru köhentett egyet, s erre Niu végre felpillantott.

– A nagykancellár! – szólt oda figyelmeztetőn Kaoru.

Jugiri azonban már odaért, és még láthatta, amint Niu sietve ruhája redőibe rejti a levelet. Éppen megkötötte övét, amikor Jugiri odalépett.

– Visszamegyek – mondta Jugiri. – Nem hiszem, hogy ez valami új dolog, de már régen nem volt ilyen rohama, és megvallom, eléggé megijeszt. Azt hiszem, szertartást kell rendezni a Hieizanban. Érintkezésbe kell lépnem az apáttal.

Elviharzott és magával vitte Niut is. Késő́re járt, a látogatók már mind elmentek. Niut a hercegek és az udvaroncok serege követte Jugiri lakosztályába. Kaoru valamivel később ment át.

Hazafelé menet eszébe jutott, hogy a küldönc, aki Udzsiba vitte a levelét, nyilván valamilyen személyes jellegű dolgot akart neki mondani. Meg akarta tudni, hogy mi az. Kísérői megálltak, hogy fáklyáikat meggyújtsák. Kaoru intett a küldöncnek.

– Mi volt az? – kérdezte. – Most nyugodtan elmondhatod.

Az ember elmondta, mi történt.

– Mondd meg gyorsan – szólt Kaoru döbbenten –, miféle levél volt, milyen volt a külseje?

– Jómagam persze nem láttam – jelentette ki a küldönc –, de az apródnak a szeme elé került. Meg is kérdeztem, milyen volt a levél, ő pedig azt mondta, rózsaszín papírra írták. „Pirosas színű, könnyű, finom fajta papír" – szó szerint így mondta.

Ezzel el is dőlt a dolog. Látszott, hogy az ember igen ügyesen járt el. E pillanatban azonban lehetetlen volt tovább faggatni, mert Kaoru kísérői ismét hallótávolságban jártak. De ennyi is elég volt! Hogyan tudott Niu kapcsolatot találni a lánnyal? Egyáltalán hogyan szerezhetett tudomást létezéséről? Döbbenetes! Azt gondolta, hogy ott kint, Udzsiban, sok mérföldnyi messzeségben, ilyen szempontból biztonságban lehet a lány. „Ámde ha valaki annyira ismeri Niut, mint én, igazán gyerekes volt ez a feltételezés – morfondírozott magában. – De ha már kalandvágyában így bebarangolja az országot, lehetne benne annyi tisztesség, hogy valami más helyet szemel ki. Utóvégre én vezettem be oda. Senki sem fáradozhatott volna többet, hogy egyengesse az útját, és íme, így fizet érte! Igazán gyalázatosan viselkedett!" Mennyire más magatartást tanúsított ő Kozeri iránt, pedig éveken át igazán mélységesen szerette! És még ha kevésbé lett volna tartózkodó, viselkedése még akkor is egy szemernyit sem hasonlított volna Niu magatartására. Hiszen Kozerit már évek óta közelről ismerte, mielőtt még Niu szemet vetett rá, és hogy úgy döntött, hogy

kapcsolatuk maradjon meg a mai keretek közt, ez azért történt, mert bizonyos okokból kínos lett volna számára, ha barátságuk más jelleget ölt. Az emberek zöme bolondnak tartaná, mert elszalasztott ilyen alkalmat.

Nehéz volt megérteni, hogyan tudott Niu ilyen kapcsolatot fenntartani, éppen most, amikor anyja otthon* tartózkodik, és lakosztályában reggeltől késő éjszakáig hemzsegnek a látogatók. Alig hihető, hogy valóban kint járt volna. Niu nem járhatott-kelhetett kedvére, mint más emberfia. Igaz, számtalan szerelmi kapcsolatot volt képes fenntartani – de mindig valahol a közelben, ahová megszökhetett néhány órára, és vissza is tért, mielőtt még felfedezték távollétét. Udzsi azonban nem egy macskaugrásra van – Kaoru ezt igazán jól tudta. Eszébe ötlött viszont, hogy Niu egyszer-egyszer rejtélyesen eltűnt. Nemrég egy álló napig nem találták. Aztán milyen hűhót csaptak az egészségi állapota körül! Nem ez volt az első eset, hogy Kaoru ilyen állapotban látta Niut. Önemésztő nyugtalansága ugyanilyen állapotba juttatta évekkel ezelőtt, amikor a körülmények folytán nem láthatta Kozerit. Kaorut az is gondolkodóba ejtette, hogy Ukifune, aki tudja, hogy alig néhány hét múlva elköltözik Udzsiból, mostanában nagyon lehangolt. Ez persze sok mindenre világosságot derít. „Persze nem nagyon vonzza, hogy olyan helyen kell majd élnie, ahol én bármikor felbukkanhatok" – gondolta bánatosan.

Bizony, milyen keveset tud az ember arról, ami más lelkében lejátszódik! Ő, Kaoru, mindig nemes és melegszívű lénynek tartotta Ukifunét, aki inkább nagyon is rá hagyatkozik. És közben folytonosan benne élt ez a visszataszító sóvárgás. Undorító. Nyilván azok közé a nők közé tartozik, akik egyetlen napig sem tudnak meglenni szerető nélkül. Minden bizonnyal benne is megvan ugyanaz a kellemetlen hajlandóság, ami megrontotta Niut. Igazán pompásan összeillenének. Nagy kedve volna egyszerűen megszakítani vele minden kapcsolatot, s aztán gondoskodjék róla Niu, ha kedve tartja. De talán jobb lesz meggondolni, mielőtt ilyet tesz. Nyilvánvaló, hogy ha Ukifune hivatalosan is házának úrnője volna, semmiképpen sem bocsáthatná meg neki ezt a ballépést; az adott körülmények között azonban okosabb, ha még egyszer próbára teszi a lányt. Neki, Kaorunak, bizonyára nagyon hiányozna, ha soha többé nem láthatná –, ámbár teljesen megváltozott a lányról alkotott véleménye.

Egy dolog azonban bizonyos: ha ővele már nem törődik, és végleg elhatározta, hogy sorsát összeköti Niuval, Ukifunéra rettenetes kiábrándulás vár. Niu érti a módját, hogyan kell eljárni ilyen helyzetben. Nincs, amit meg ne tenne egy nőért, amíg az vonzza. Amikor azonban vége ennek, nemigen fáradozik, hogy megtudja, mi is történt a nővel. A legtöbbször – Kaoru két-három ilyen esetre emlékezett – egyszerű komornának helyezte el a nőt húga udvartartásában. Fájdalmas lenne végignézni, amint ez megismétlődik Ukifunéval.

Végül bármire szánja is el magát, első lépésként érintkezésbe kell lépnie Ukifunéval, és ki kell derítenie, hogyan állnak a dolgok. Elhívatta szokott küldöncét, félrevonta és megkérdezte, vajon Micsiszada úr látogatja-e még Nakanobu lányát. Az ember azt válaszolta, hogy amennyire ő tudja, most is eljár hozzá.

– És azt mondod, hogy mindig ugyanazt a küldöncöt küldi Udzsiba? Úgy látom – folytatta Kaoru álnokul –, hogy Nakanobu lányától hallhatott valamit, mi van ott, és kísérletet tett, hogy érintkezésbe lépjen hölgyemmel, de egyáltalában nem azért, mintha tudta volna, milyen kapcsolatban áll velem... Vigyázz, nehogy kövessenek – tette hozzá. – Nem óhajtom mindenkinek tudomására hozni, kinek szólnak a leveleim.

Az ember meghajolt. Hogy Micsiszada állandóan értesüléseket kapott Kaoru magánügyeiről és különösképpen az udzsi helyzetről, az csakugyan igaz. Ha a küldönc helyénvalónak érzi, érdekes felvilágosítást adhatott volna arról, hogyan szivárgott ki a titok. Arcáról ezt le is lehetett olvasni, de Kaoru nem tartotta helyesnek, hogy egy egyszerű szolgáját túlságosan bizalmába vonja, ezért tartózkodott attól, hogy tovább kérdezősködjék.

Ismét egy levél! Szerencsésebb körülmények között Ukifunénak hízelgett volna, hogy így özönlenek hozzá a levelek, de most mindez csak nyugtalanította és feldúlta. Ez a levél azon-

ban mindenesetre nagyon rövid volt. Mindössze ez a költemény állt benne: „Azt hittem, előbb támad fel a tenger, hogy a hegyen álló fák csúcsát is elborítsa!" A levél szélén pedig ez állt: „Mindenáron kerüld el a botrányt!"

Ukifunéval rémületében fordult egyet a világ. Levegő után kapkodott. Lehetetlen válaszolnia! Kitől tudhatja? Mennyit tudott meg? Ha elárulja, hogy megértette a célzást,* akkor szemlátomást beismeri vétkét. Ha nem utal rá, az is ugyanolyan gyanús lehet.

„Visszaküldöm, mert nyilvánvalóan tévedésből hozták nekem – írta. – Rosszul vagyok, többet nem írhatok..."

Kaoru, amikor a levél visszaérkezett hozzá, óhatatlanul megcsodálta a lány okosságát, hogy ilyen ügyes kibúvót talált. Sohasem hitte volna, hogy ennyire talpraesett. Persze felháborította, hogy ilyen arcátlanul elbánnak vele, de mégis úgy érezte, hogy a dolog inkább mulattatja, mint bosszantja.

Ukifune viszont egyáltalán nem volt olyan mámoros hangulatban, mint Kaoru gondolta. Minden hiába! Mit is használhatott az a válasz? Csupán arra ingerelheti Kaorut, hogy magában még határozottabban megfogalmazza, amire már elég világosan célzott. De az is elég, hogy tudja a dolgot. Ilyen körülmények között elképzelhetetlen az élet...

Ukon fontoskodva bejött.

– Miért nem vettél elő másik papirost? Nem tudod, hogy szerencsétlenséget jelent, ha bárkinek visszaküldöd a levelét? – kérdezte méltatlankodva.

– Nem tudok kiokosodni belőle – dünnyögte Ukifune. – Azt hiszem, tévedésből hozták ide.

Az az igazság, hogy Ukon – bár tudta, nem lett volna szabad megtennie – titokban felbontotta a levelet, mielőtt átadta a küldöncnek, mert igen furcsállta, hogy visszaküldik.

– Azt hiszem, neked és a hercegednek elég nehéz dolgotok lesz – mondta –, hiszen őkegyelmessége már nyomon van.

Ukifune arcát elöntötte a vér.

„Ki mondta neked?" – Ukifunénak már nyelvén volt a kérdés, mert nem tudta, hogy Ukon látta a levelet, és úgy vélte, már valami hír kapott lábra, s Ukon csupán azt ismétli. De

képtelen volt beszélni a dologról. Elviselhetetlennek érezte, hogy czek most mind az ő ügyével foglalkoznak. Úgysem tudnák megérteni, mi történt, elítélnék, mintha bizony ő tehetne a dologról – pedig nem így van. Ami történt, szükségképpen történt, azért, mert úgy kellett jönnie. Így volt ez egész életében... Fáradtan visszahanyatlott, és már majdnem elaludt, amikor bejött Dzsidzsu.

– Tudod – mondta Ukon a lánynak – mindez félelmetesen emlékeztet valamire, ami Hitacsiban történt... Persze egészen más rangban levő emberekkel, egyébként azonban hajszálra így játszódott le. A néném két férfival volt kapcsolata. Mindketten bolondul szerelmesek voltak beléje, ő pedig nem tudta, melyiküket válassza. Egészben véve azonban úgy érezte, hogy inkább a másodikhoz vonzódik, s amikor emez rájött, féltékenységből megölte vetélytársát. Ami a néném illeti, mindkét férfit egy csapásra elvesztette, mert az, aki megmaradt, soha többé a tájára sem jött. A tartománynak súlyos veszteséget jelentett az eset. A meggyilkolt fiatalember igen erős volt, az a fajta, akiből pompás katona lesz, a másik pedig a helytartó egyik legjobb embere. A történtek után azonban nem maradhatott meg állásában. Tetejébe a néném is elbocsátották, mivel a helytartónak az volt a véleménye, hogy ha ilyesmi történik, abban végeredményben mindig a nő a hibás, és nem akarta megtartani szolgálatában. Az eredmény az lett, hogy amikor mindnyájan visszatértek a fővárosba,* a lányt otthagyták. Nem hiszem, hogy valaha is viszontlátjuk. A te dajkád,* úrnőm, még ma is sír, valahányszor csak a néném említik. Szörnyű csapás ez mindnyájunkra. Azt mondod, hogy rosszkor emlegetem ezt az esetet. De nem árt emlékezetünkbe idézni, hogy amikor hasonló bonyodalom támad, nincsen különbség a hitacsi parasztok és az itteni főurak között – a kockázat ugyanaz. Nem mintha most bárkinek is veszélyben forogna az élete. Az ilyen rangos embereknél ez nem történhet meg. De számolni kell büszkeségükkel: olyan dolgok eshetnek meg, amiken az egyszerű nép könnyen túlteszi magát, náluk azonban rosszabb, mint a halál. Ezért mondom, úrnőm, gyorsan határozd el magad. Ha úgy érzed, jobban szereted a herceget, mint

őkegyelmességét, és ha azt hiszed, hogy a herceg komolyan szeret, mondd meg nekik. Ebben nincsen semmi szörnyűség Semmit sem használ, ha itt fekszel, és tönkremégy a rémüldözésben. Nem tehetek róla, de azt hiszem, anyád részéről nagy hiba, hogy ekkora hűhót csap, és dajkád sem teszi jól, hogy ennyire sürgeti a dolgot, amikor még minden bizonytalan. Ki tudja, hol leszel akkor, amikor őkegyelmessége elkészül? Úgy tudom, más tervek is vannak veled kapcsolatban, s ezek gyorsabban megvalósulhatnak.*

– Hogyan mondhatsz ilyesmit a szemébe? – szólt közbe Dzsidzsu. – Csak megrémíted! Hallgass rám, úrnőm. Ne törődj másokkal! Csupán a magad szívétől kérj tanácsot. Hamarosan rá fogsz jönni, melyik utat válaszd. Ha a herceg mellett döntesz, senki sem fog rosszat gondolni rólad. Mindnyájan tudjuk, hogy ilyen dolgokban az ember nem tud parancsolni önmagának. „Úgy történik, ahogy a sors akarja" – én mindig ezt mondom. Ha a herceg – remélem, nem haragszol, ha beszélek erről – annyira törődik veled, amint látható is, hiba volna hagyni, hogy belehajszoljanak a költözködésbe. Ha a helyedben lennék, addig nem is találkoznék őkegyelmességével, míg az egészet nyugodtan át nem gondoltam, és el nem szántam magam.

Tanácsa nem volt pártatlan, mert Dzsidzsu maga is erősen vonzódott Niuhoz.

– Remélem, hogy minden jóra fordul – mondta Ukon. – Imát mondattam érted mindkét helyen, Hacuszéban és Isijamában is. Nem is tudom, mit tehetnék még ezenfelül. Mégis attól tartok, hogy igen hamar elkövetkeznek a bajok. Őkegyelmessége birtokain, itt körös-körül, mind csupa kötekedő ember él, és mostanában Udzsi is tele van velük. Annak az embernek, akit Udonerinek hívnak, és akit intézőnek helyeztek ide, nagy hatalma van. Őkegyelmessége jamasirói és jamatói birtokain a legtöbb bérlő valamiképp kapcsolatban áll vele. Taju például – a tiszt, akire ezt a házat bízták – Udoneri veje. Persze mindenki tudja – ahogy az előbb mondtam is –, attól nem kell félni, hogy az olyan urak, mint a herceg és Kaoru úr, valaha is ölre mennek. Ezek az emberek azonban mások.

Utóvégre durva falusi fickó mind. Felváltva vannak itt szolgálatban, és mindegyik csapat azért felelős, ami őrségének ideje alatt történt. Ha csak a legcsekélyebb baj történik, ők lesznek felelősek érte, ezért nem is lehet csodálni, ha néha elvetik a sulykot. Most már elmondhatom neked, mennyire féltem egész idő alatt, amikor Niu azon az éjszakán átvitt a folyón. Egy teremtett lélek sem volt vele. Persze azért rendezte így, hogy feltűnést ne keltsen. De ha azok elfogják a herceget, aki egyedül volt, és olyan öltözékben, mit lehet tudni, minek nézik? Még elgondolni is rossz.

Ezek – gondolta Ukifune – valami okból már mind biztosra veszik, hogy valójában ő már rég Niu mellett döntött. Ez nem igaz. Valóban, ha visszatekintett azokra az órákra, amelyeket a herceggel töltött, egyáltalában nem úgy érezte, hogy valóságosan átélte mindazt, ami történt. Niu felajzottsága, szenvedélyes ölelései . . . hogyan is támadhatott benne ilyen szenvedély őiránta? Nem, az egész teljességgel valószerűtlennek tetszett. Nem is Niu miatt emésztette magát – asszonyai higgyenek, amit akarnak. Az a tudat nyugtalanította, hogy elvesztette gyámolítóját, egyetlen hűséges barátját, aki az egész idő alatt mellette állt. Igen, igazuk van. Ezt a történetet csak a halál zárhatja le, ámbár nem úgy, mint Ukon az imént mesélte.

– Ukon, drága Ukon! – sóhajtotta. Úgy szeretnék meghalni. Rettenetesen boldogtalan vagyok. Nem hiszem, hogy az ország legszegényebb és legmegtiportabb emberei között van még olyan nyomorult sorsú, mint én!

– Ugyan, hogy mondhatsz ilyet! Látom, nem kellett volna úgy beszélnem, de azt reméltem, hozzásegítlek, hogy elszánd magad. Ámbár nem tudom, mi van veled az utóbbi napokban. Mindig olyan nyugalommal fogadtad a dolgokat, az ember nem is tudta volna megmondani, bánt-e valami vagy nem. Pedig gyakran elég természetes lett volna, ha bánt. De amióta ez az ügy tart, valahogy minden apróságot a szívedre veszel.

Ennyit azokról, akik be voltak avatva a titokba.

Az öreg dajka úgy látta, hogy minden pompásan halad, és nagyon jókedvű volt. Az újonnan érkezett lányok közül maga

köré gyűjtötte a legcsinosabbakat, és azok segítettek neki a szövetek festésében.

– Olyan kedves kis teremtések. Nem óhajtod, hogy néhányan bejöjjenek, és játsszanak veled? – kérdezte Ukifunétól. – Nem szeretem, hogy egész nap csak fekszel. Nem óhajtanám, hogy megbetegedj, éppen akkor, amikor útra kelünk a városba.

Múltak a napok; Kaoru nem jelentkezett, de egyik reggel Udoneri, a főfelügyelő, akinek fontos szerepéről Ukon suttogva beszélt, váratlanul beállított, és közölte, hogy valamelyik hölggyel szeretne beszélni. Rekedt hangú öregember volt, aki modorában egy csöppet sem törekedett finomságra, viszont nagyon is adott a tekintélyre, ami pedig furcsa ellentétben állt faragatlan és lompos megjelenésével.

– Egyenesen őkegyelmességétől jövök – szólt Udoneri. – Üzent, hogy látni kíván, és ma reggel odamentem. Egyebek között beszélt azokról az intézkedésekről, amelyek a ház éjszakai őrizetére vonatkoznak. Azt mondta, abban a hiszemben volt, hogy az én embereim ellátják ezt a feladatot, különben küldött volna a fővárosból éjjeliőröket. Úgy látszik, valaki azt mondta neki, hogy éjszaka idegenek hatoltak be a házba, és enyelegtek az itt lakó nőkkel. „Ha ez így van – mondta –, a ti embereitek eresztették be őket. Hiszen nekik fel kell szólítaniuk mindenkit, aki arra jár. Mivel magyarázod ezt?" Én semmit sem tudtam az egészről. „Egészségi állapotom egy idő óta nagyon rossz – mondtam* –, s így magam nem lehettem az éjszakai őrségben, de megbízható embereket válogattam össze, és nagyon szigorú utasításokat adtam nekik. Ha bármi rendellenesség történt, azok biztosan jelentették volna." Erre azt mondta, hogy sokkal szigorúbban kell őriznünk a házat, és értésemre adta, hogy ha még egyszer előfordul ilyesmi, komoly bajba kerül mindenki, aki éppen őrségen volt. Annyi bizonyos, hogy én nem tudom, miről van szó. Viszont ez a parancs, és ennek engedelmeskednünk kell!

Ukon nem válaszolt. A hír valóban még a bagolyhuhogáson is túltett.

– Nos, mit szólsz hozzá? – kérdezte Ukon Ukifunét. – Ugye, nem tévedtem nagyot, amikor azt mondtam, hogy őkegyelmessége nyomon van? És hogy ennyi időn át nem adott magáról életjelt... Kellemetlen dolog.

A dajka fél füllel hallott valamit Udoneri látogatásáról.

– Igazán nagyon örülök neki – jegyezte meg. – Az utóbbi időben sok betörés akadt errefelé. Ezek az őrök eleinte egészen jól teljesítették kötelességüket. De mostanában az a szokásuk, hogy aludni térnek, és másokat állítanak maguk helyett, csupa szedett-vedett népséget, akik azt sem tudják, hogyan kell megszervezni az éjszakai őrjáratot.

„Teljesen igaza van – gondolta Ukifune. – Bármely percben valami rettenetes történhet.* Nem késlekedhetem."

Legnagyobb megdöbbenésére ebben a pillanatban levél érkezett Niutól, amelyben azt írta, hogy szenvedélyesen vágyik látására. Csak egyetlen útja volt, hogy megmentse a helyzetet. Sok ember élete forog kockán* – vélte –, s ha a sajátját feláldozza, csak azt teszi, amit hasonló körülmények között más nők is megtettek már előtte, mégpedig ugyanolyan módon, ahogy ő tervezi.* Ha élni óhajt, elkerülhetetlen katasztrófa vár rá; de ha meghal, egy idő múlva senki sem törődik vele. Anyját persze feldúlná egy időre, de ott van a többi gyermeke, akivel törődnie kell, és hamarosan megvigasztalódnék. „Sokkal súlyosabb lenne számára – gondolta Ukifune –, ha annyi tervezgetés és reménykedés után azt kellene látnia, hogy nyomorúságosan tengetem az életemet, hontalanul, tönkretéve, mindenkitől megvetve."

E finom, törékeny teremtés láttán senki nem tételezte volna fel, hogy ilyen terveket sző, még kevésbé, hogy végre is hajtja. De zsenge ifjúságában egyáltalában nem volt része olyan nyugodt és védett életben, ami a legtöbb lánynak osztályrészül jut. Hitacsi elvadult hely; Ukifune sokat látott és hallott, és már gyermekkorában olyan bátorságra és önállóságra tett szert, ami egyébként meglepő lett volna.

Átnézte papírjait, és eltépett mindent, ami terhelő lett volna rá: darabonként elégette a lámpa lángjánál, vagy a folyóba dobta. Asszonyainak zöme nem is furcsállta ezt. Költözködni készült, s így egészen természetesnek látszott, hogy minden ócska lomtól – írásgyakorlatoktól, rajzvázlatoktól és más egyéb

papírtól – meg akar szabadulni, hiszen sok felgyülemlett, mióta itt élt. Dzsidzsu azonban felismerte egyik-másik megsemmisített írást, és hevesen tiltakozott.

– Nem szívesen látom, hogy ilyesmit csinálsz – mondta. – Az ember persze nem óhajtja, hogy mindenki beleolvasson az ilyesfajta leveleibe, hiszen írójának legbensőbb érzéseiről szólnak. Az ilyesmit egy doboz legmélyére kell tenni, s mindig belepillanthatsz, ha kedved tartja. Még olyan sok örömödet lelnéd bennük. Nézd csak, milyen szép papirosra vannak írva – arról már nem is beszélek, mennyi kedvesség áll bennük. El sem tudom képzelni, hogyan van szíved megsemmisíteni őket. Igazán nem értem!

– Mit zaklatsz? Vagy nem tehetem azt, amit jónak látok? Tegyük fel, hogy valami történik velem – és úgy érzem, nem élek már sokáig –, nagyon kínos lenne az ő számára,* ha megtalálnák ezeket a leveleket... És egyáltalán: akár életben maradok, akár nem, Kaoru tudomást szerezhet ezekről a levelekről, és nem szeretném, ha azt gondolná, azért őriztem meg őket, mert nagyon fontosak voltak számomra.

Ukifune nyugodtan nézett szembe sorsával. Csak egyvalami bántotta. Nemegyszer hallotta – ámbár nyilván nem nagyon megbízható forrásból –, hogy az eljövendő életben nagy hátrány, ha valaki hátrahagyja szülőjét.*

A tulajdonos, akitől Niu bérbe vette a házat, a harmadik hónap huszonnyolcadikán készült indulni tartományába. Most már huszadika is elmúlt. Niu azt írta Ukifunénak, hogy a huszonnyolcadikára virradó éjszaka érte jön. „Ukonon és Dzsidzsun kívül senkinek sem szabad tudnia a dologról; én természetesen egy árva szót sem ejtek róla senkinek. Bízzál bennem!" Valószínűleg vissza kell majd fordulnia, mielőtt még egyáltalán elérné a házat, el fogják őzni – Niu esetleg azt hiszi, hogy éppen Ukifune utasítására –, egyetlen szónyi magyarázat vagy búcsú nélkül. És ha véletlenül sikerül is kijátszania az őrséget, mi értelme, hogy bejöjjön? Ahogy a dolgok állnak,* most semmi reménye, hogy biztonságban eljuthat az ő szobájába. Elviselhetetlen volt számára a gondolat, hogy Niu fogadkozik, könyörög és végül bánatosan távozik...

Újra kezdődött! Niu képe – pedig mennyi erőfeszítéssel üzte el! – most ismét megjelent előtte, és nem bírt tőle szabadulni. Szereti Niut, szenvedélyesen szereti. Minek is tagadná? És felkapta levelét, arcához szorította, és hiába is próbálta elfojtani könnyeit.

– Ugyan, ugyan, drága úrnőm, hogyan tehetsz ilyesmit! Szemtanúid vannak! Máris ámuldoznak, hogy mi lelhetett! Szerintem helyesebb, ha felülsz, és illően megválaszolod a levelet. Tudom, miről van szó. Aggódsz, mert nem tudod, hogyan tud majd elvinni innen. Ne töprengj ezen. Én majd mindent elintézek. Igazán furcsa lenne, ha nem tudnánk valamiképp kicsempészni – egy ilyen magadforma parányi teremtést!

– Elég! Elég! Nem bírom! – szólalt meg végre Ukifune zokogás közepette. – Soha, egyetlen pillanatra sem volt szándékomban megengedni neki, hogy elvigyen! „Őrültség az egész! És újra meg újra szóba hozza, mégpedig úgy, mintha már bele is egyeztem volna, holott ez eszem ágában sem volt! Meg vagyok rettenve! Mit tudhatom, miféle őrültséget akar elkövetni!"

Niu nagyot csalódott. Kezdettől fogva érezte, hogy Ukifune valójában nem nagyon lelkesedik a tervéért, most pedig, hogy végleges formában vetette fel, még csak nem is válaszol. Valószínű, hogy Kaoru ismét ott van, s így nem meglepő, hogy amikor Ukifune kénytelen választani, inkább Kaoruhoz szegődik, hiszen az ő szempontjából ez könnyebb és biztonságosabb – elmélkedett Niu. Azt biztosra vette, hogy Ukifune nagyon szereti, vagy legalábbis szerette, de az Udzsiban tett látogatásai között levő nagy szünetek alatt Ukifune komornái közül azok, akik be voltak avatva a titokba, nyilván mindent megtettek, hogy úrnőjüket ellene hangolják. Nem tudott mit tenni. Igyekezett kiverni fejéből az egész dolgot, de sehogy sem sikerült. Legalább azt meg kell tudnia, mi történt, Nem maradhat ebben a nyugtalanító, bizonytalan helyzetben, hiszen bármi teendője van, képtelen összpontosítani gondolatait. Minden kockázatot vállalva, módot kell rá találnia, hogy elmenjen.

A szokott helyen éppen át akart bújni a sövényen, amikor

egy kórusban elhangzó, nyers rikoltás megállította. Gyorsan visszavonult, sebtében írt néhány sort, és odaadta annak a szolgájának, aki mindig is vitte Udzsiba szóló üzeneteit. Az örök jól ismerték ezt az embert, de ez is meglepődve tapasztalta, hogy nem engedik be. Éppen magyarázkodni kezdett, hogy a hölgy részére sürgős üzenetet hoz fővárosban lakó anyjától, amikor megpillantotta az egyik asszonyt, aki Ukon mellett dolgozott, és mivel tudta a nevét, odahívta a sövényhez.

„Ó, egek, ez sehogy sem megy!" – sóhajtotta Ukon, amikor elolvasta Niu üzenetét.

„Bocsásd meg, hogy elküldelek – írta Ukon –, de mit tehetek? Ma éjszaka szó sem lehet erről."

Mit jelentsen mindez? Miért rejtik el előle Ukifunét? Niu kétségbeesetten töprengett. Végső menedéknek ott volt még Dzsidzsu.

– Hozzá tudnál férni valamiképpen? – kérdezte Niu Tokikatától. – Tudd meg, tehet-e valamit?

Tokikata nem az az ember volt, aki ilyen helyzetben megtorpan. Fondorlatos csellel átjutott az őrségen, és elintézte, hogy Dzsidzsut kiküldjék hozzá.

– Úgy látom, semmit sem tehetek – mondta a lány. – Az őrök azt mondják, parancsuk van, hogy mindenkit feltartóztassanak – nyilván maga őkegyelmessége adhatta ezt az utasítást –, így nincs rá lehetőség, hogy a herceg bejöhessen.* Biztos vagyok benne, hogy szegény úrnőm is ezért emészti magát. Nem tudja elviselni a gondolatot, hogy a herceg megteszi ezt a hosszú utat, pusztán azért, hogy elküldjék. Annyira felizgatja ez, hogy egészen belebetegszik. De ma éjszaka nagyon résen van az őrség. Egyszer már visszaküldték a herceget, és ha rajtakapnák, hogy újból próbálkozik, attól félek, erőszakot alkalmaznának vele szemben. Azon az éjszakán, amikor majd eljön Ukifunéért, Ukon meg én valamiképp elintézzük, hogy kicsempésszük úrnőnket. Erről majd még értesítjük.

Dzsidzsu azt is elmagyarázta, milyen nehézségeik vannak a dajkával és a többi fontoskodó asszonysággal.

– A herceg őfenségét még nem láttam ilyen izgatottan készülődni, mint a mai útra. Borsódzik a hátam, hogy olyan hírrel térjek vissza: nem megy a dolog. Ide figyelj! Nagy segítség lenne, ha velem jönnél, és segítenél a magyarázkodásban.

– Nem szívesen tenném – mondta a lány. – Nem engem óhajt látni.

Tokikatának mégis sikerült rábeszélnie. Most már nagyon késő́re járt. Niu már nyeregben ült, és visszavonult egy bizonyos távolságra. Kísérői nem nagyon lelkesedtek feladatukért. Csapatukat időről időre a faluból jött kutyák egész falkája ólálkodta körül, és csaholásukból ítélve, egy csöppet sem lehettek szelídek. Ráadásul a kíséret nem sok emberből állt, és tudták, ha rablók vagy más nemszeretem alakok jelennének meg a szinen, nagyon nehezen tudnák megvédeni magukat.

– Gyorsabban! Gyorsabban! – kiáltotta Tokikata, Dzsidzsut nógatva.

A lánynak igen hosszú haja volt, és amikor látta, mennyire akadályozza a mozgásban, felcsavarta a karjára. Csinos lány! – állapította meg Tokikata. Nyergébe akarta emelni, de a lány kapálózott ellene, s így nem tehetett mást, mint megragadta a ruhája csücskét, és úgy terelgette. Mikor látta, hogy a lány mezítláb van, odaadta neki saját cipőjét, maga pedig kölcsönvette a kíséretében levő parasztlegény lábbelijét – ilyen furcsa holmit sem viselt még!

– Azt hiszem, fenségednek le kell szállnia a lóról – jegyezte meg Tokikata.

Sövénnyel bekerített tanya közelében várakozott a társaság. Tokikata egy kis tisztást fedezett fel, amelyet magasra nőtt libapimpó vett körül. Kiterített egy ponyvát, és hellyel kínálta Niut.

– Így már kényelmesebben lehet beszélgetni – mondta a hercegnek.

De nemigen akadt mondanivalójuk. Rettenetes csapás volt. Üres kézzel kell visszatérnie? Úgy látszik, annyira hírhedt lett ilyesfajta kalandjai miatt, hogy ez már minden lehetőségének útját állja. Mintha kihúzták volna a talajt a lába alól. Dzsidzsu csodálta Niut, és most elszörnyedve látta, hogy szavainak eredményeként a megalázottság és csalódás könnyei peregnek végig a herceg arcán. A lány valóban úgy érezte, hogy ha –

mint mondani szokás – „a leggonoszabb ellenségének szelleme állna előtte", nem pedig ez a bűbájos herceg, akkor is az lenne egyetlen vágya, hogy segítsen rajta.

– Így hát egy szót sem tudok vele váltani? – szólt Niu, mikor végre erőt vett magán. – Mi történt az őrökkel ilyen hirtelen? Ez még sosem fordult elő. De jól tudom, mi történhetett. Valamelyikőtöknek eljárt a szája!

– Nem, nem! – tiltakozott Dzsidzsu, azzal elmesélte Udoneri látogatását és az őrségre vonatkozó legújabb utasításokat. – Ha eljössz úrnőmért – folytatta –, legyen rá gondod, hogy időben tudjak róla. Mi majd elintézzük, hogy valamiképp kijusson hozzád. Annyi bizonyos, hogy én inkább meghalnék, de nem hagynálak így távozni.

Mindez szép és jó, de mihez kezdjen ma? Niu úgy érezte, hogy megsértették, és még sok mindent szeretett volna elmondani, de látta, hogy már csaknem elmúlt az éjszaka. Azonnal indulnia kell, ha észrevétlenül el akar menekülni. A kutyák még most is ugattak, pedig emberei próbálták őket elűzni. Ez a messze elhangzó lárma nyilván riasztotta az őröket: pengették íjuk húrját, és rekedt hangon kiáltoztak: „Riadó! Riadó!"; s ez még csak hozzájárult az éjszakai levegőben vibráló feszültséghez, nyugtalansághoz. A zaj, az állandó izgalom és nyugtalanság már elviselhetetlenné vált. Niunak az volt egyetlen vágya, hogy elmenekülhessen. Ámde mihelyt feltápászkodott, hirtelen szörnyű balsejtelme támadt, amitől szinte földbe gyökerezett a lába. Miért térjen vissza? Miért hagyja el ezeket a felhősapkás hegyeket? Úgy érezte, hogy lenti életében semmi sincs, ami megérné, hogy visszatérjen.

„Szégyenem órája elérkezett – írta. – Lehet-e szükségem más lakhelyre, mint amit ama hegyi kolostor nyújt azoknak, akik menekülnek a világ elől?"

– Jobban teszed, ha visszamégy olyan gyorsan, ahogy csak visz a lábad! – szólt oda Dzsidzsunak, és átadta költeményét.

A párás éjszakai levegőben erősen érezni lehetett annak az illatszernek különös szagát, amelyet Niu állandóan használt. Az ő édes, szépséges hercege! Dzsidzsu alig tudott elválni Niutól, és keservesen sírva tette meg az utat a házig.

Ukifune már hallotta Ukontól a nyugtalanító hírt, hogy kénytelenek voltak elküldeni Niut, most pedig Dzsidzsu is megérkezett a maga szomorú históriájával. Ukifune szótlanul hallgatta, nem mert szólni, nehogy ismét eleredjen a könnye. Párnája már úgyis átázott, és tudta, hogy Dzsidzsu és Ukon úgy magyarázzák könnyeit, ahogy jómaga a legkevésbé óhajtaná. Ráadásul a szeme kivörösödött a sírástól, márpedig ha elérkezik a cselekvés ideje, ez is csak kellemetlen feltűnést kelthet. Lehunyt szemmel feküdt, ameddig csak bírta, majd felöltötte övét, kicsit rendbe szedte magát, és ültében olvasni kezdte a szent iratokat meg imádkozott: ha valóban bűn az, ha valaki anyja előtt hal meg, Buddha legyen hozzá irgalmas.

Eszébe jutott, hogy Niu rajzait még nem semmisítette meg. Az, amelyik őt és Ukifunét ábrázolta, nagyon jó volt. Szinte úgy érezte, hogy visszatért a csodálatos nap, és most is együtt üldögélnek. Szörnyű volt arra gondolni, hogy Niunak ma éjszaka vissza kellett mennie, de még egy szót sem válthattak. Egészen mások voltak Kaoruval kapcsolatos emlékei, mert a férfi iránta érzett szerelme is egészen másfajta volt. Valóban furcsa, ha összehasonlítja Kaoru nyugodt, állhatatos érzelmeit Niu szenvedélyes kitöréseivel és önkívületével. De Kaoru újra és újra elismételte, hogy élete végezetéig számíthat rá, és Ukifune hitt is benne, hogy így van. Hiányozni fog Kaorunak, ebben bizonyos volt; és ami még rosszabb: semmiképpen nem biztos, hogy halála után nem mesél-e majd valaki kajánkodva az ő hűtlenségéről. De még ez is jobb, mint azzal a tudattal élni, hogy neve Kaoru szemében egyet jelent a csapodársággal és hűtlenséggel.

„Egyetlen cselekedet megválthat minden szenvedéstől. Bárcsak hihetnék benne, hogy a halál hullámai elfedik a szégyenfoltot, amely bemocskolja nevemet!"

Összehajtogatta a költeményt, és írótáblája alá helyezte.

Annyian voltak, akiket még egyszer szeretett volna látni! Elsőnek is persze az anyját; de otthonából mindenkit, még csúf kis öccseit és húgait is, akik eddig sosem érdekelték.

És Kozerit!

Itt mindenki buzgón tevékenykedett; a ház minden zege-

zugában szőttek, szabtak, szöveteket festettek. Igyekezett kivonni magát a lármás sürgés-forgásból. Amikor leszállt az éjszaka, nem próbált aludni, hanem újból átgondolta tervét. Már egészen beleidegződött, hogyan hagyja el a házat észrevétlenül, merre megy le a vízhez. Rég volt, hogy utoljára aludt, és most gyenge volt és szédült. Hajnalban felkelt, és kinézett a folyóra. Most már csak percek kérdése. Úgy érezte magát, mint a „birka, amelyet a mészárszékre hurcolnak".*

Niu levelét hozták be, amelyet hazatérése után írt. Tele volt keserű vádakkal, szemrehányásokkal. Ezekre nem is lehetett válaszolni. „Ne szidj, hisz eltűnök a világból testestül-lelkestül, nehogy azt mondd: másnak adtam, ami a tiéd." Ukifune pusztán ennyit írt Niunak. Érezte, helytelen, hogy Kaorut nem értesíti elhatározásáról – szeretett volna legalább búcsút mondani neki. De tudta, hogy Kaoru gyakran találkozik Niuval. Ha ilyen levelet írna neki, az úgy érezné, hogy meg kell mutatnia Niunak. Megbeszélnék egymással a levelet. Ezt a gondolatot pedig nem bírta elviselni. Jobb, ha egyszerűen eltűnik, ha senkinek sem szól, hová lesz.

Még egy küldönc érkezett – ezúttal anyjától hozott levelet. „A múlt éjszaka szörnyűséget álmodtam rólad – írta –, és azonnal imákat mondattam érted több templomban. Emiatt nagyon feldúlt éjszakám volt, és kénytelen voltam délelőtt pihenni. Ekkor ismét álmodtam rólad. Láttalak, amint... de még elmondani is szörnyű! Amint felébredtem, leültem, hogy írjak neked. Kérlek, vigyázz magadra. Létezik egy személy,* hozzátartozója valakinek, akit nem kell megneveznem, és ennek gondolatai ártanak neked. Nem is jelenthetnek mást ezek az álmok, hiszen éppen akkor láttam őket, amikor egyébként is valami megfejthetetlen betegségben szenvedsz. Személyesen mentem volna, de Szakon feleségének állapota nagyon aggaszt bennünket, és ha annyi időre magára hagynám, a helytartó sohasem bocsátaná meg nekem. Szeretném, ha a szomszédos templomban imákat mondatnál."

Mellékelt egy levelet a papoknak szóló utasítással, és megfelelő áldozati ajándékokat is küldött.

Ha tudná az anyja, milyen kevéssé érdeklik őt most ezek a baljós látomások és sejtelmek! Mialatt a küldönc a templomba ment, leült, hogy válaszoljon a levélre. Annyi mindent szeretett volna elmondani! De nem lehet – legjobb, ha hallgat.

„Ne kételkedj benne, hogy találkozunk még, ha nem is itt, de olyan helyen, amelyet nem szennyeznek be világi álmok és balsejtelmek!"

Megkezdődött a szertartás. Ahogy fektében fülelt, hallotta a harang kongását, amint a hol erősödő, hol gyengülő szél hátán majd zengőn, majd halkan szállt felé. Most visszatért az ember, és magával hozta a *kvandzsut*.* Ennek szélére Ukifune ezt írta: „Ez legyen az üzenet, hogy a harangkongás végső halk visszhangjával az én szomorúságom is véget ért."

– Késő van már ahhoz, hogy visszatérjek – mondta az ember. Ukifune rákötötte a *kvandzsut* egy zöld leveles gallyra.

– Valami készül, jól tudom! – sóhajtotta a dajka, amint belépett. – Ha hallanád, hogy ver a szívem! És anyádnak milyen rossz álmai voltak... – Elrohant, hogy meggyőződjék, mind helyükön vannak-e az éjjeliőrök.

– Semmit nem akarsz vacsorára? – kérdezte később. – Van jó kis húsleves, vagy ha azt nem kívánod...

És felsorolt még ezt, azt – Ukifune már alig győzte türelemmel. A dadus fontoskodó és tapintatlan volt, de Ukifune nagyon megsajnálta.

„Mi lesz vele, ha én már nem élek? – töprengett. Mert nemigen lehetett feltételezni, hogy bárki is szolgálatába fogadja ezt a csúf, fogatlan öregasszonyt. – Nem lenne jobb előkészíteni, legalább valami célzást tenni arra, hogy nem fogok sokáig élni?"

Most bejött Ukon, hogy egy kicsit elüldögéljenek együtt.

– Ha valaki úgy gyötri magát, mint te, tudjuk, hogy mi a vége: lelke elhagyja a testét, és egymagában vándorlásba kezd. Ezért is volt anyádnak olyan rossz álma rólad. Pedig nincs okod aggodalomra. Csak szánd el magad, akár erre, akár arra, és minden rendbe jön. Legalábbis remélem! – fűzte hozzá egyet sóhajtva.

Ukifune ott feküdt, és arcát mélyen a lágy párnába fúrta.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Az ökörnyál

Mondanom sem kell, mekkora felfordulás és sírás-rívás támadt, amikor másnap reggel felfedezték Ukifune eltűnését. Ki ne olvasott volna számtalan ilyen leírást magas rangú hölgyek megszöktetéséről, hiszen a régimódi elbeszéléseknek ez volt egyik fő témája. Elég az hozzá, Ukifune anyja számított rá, hogy küldönce még aznap visszaérkezik, és útnak indított egy másikat, mert tudni akarta, mi lett az előbbi emberével.

– Nyilván nagyon sürgős – mondta az ember –, még kakaskukorékolás előtt parancsot kaptam az indulásra.

De a házban hiába fordult bárkihez. A dajkától lehetetlen volt bármiféle értesülést szerezni. Teljesen belekábult, annyira megrázta Ukifune eltűnése, hisz nem talált rá semmi magyarázatot. Ukonnal egészen más volt a helyzet. Valamit tudott róla, mi zajlott le úrnője szívében, és igen valószínűnek tartotta (bár gyanúját nem közölte másokkal), hogy Ukifune megölte magát. Szeme könnybe lábadt, amikor felbontotta az anya levelét:

„Azóta nem láttalak álmomban – legfeljebb egy-két szempillantásnyira –, mégpedig azért nem, mert legutóbbi levelem óta annyit nyugtalankodom és aggódom miattad, hogy valójában nem is tudok aludni. Nem tudom miért, de nem bírok szabadulni az érzéstől, hogy valami szörnyűség van készülőben. Szeretném hinni, hogy csupán azért érzem ezt, mert ideges vagyok költözködésed miatt. Valóban nagy megnyugvást jelentene, ha előbb egy kis időre ide jöhetnél. Remélem, el tudom intézni. De attól tartok, meg kell várnunk, amíg eláll ez az esőzés."

Ukonnak eszébe jutott, jó lenne tudni, hogy legutóbb, éjszaka, mit írt Ukifune az anyjának. A vers* – ebből állt az egész levél – nyilvánvalóvá tette, hogy nem ok nélkül gyanakodott. Amennyire tudta, együtt töltött gyermekkoruk óta Ukifunénak soha a legkisebb titka sem volt előtte. És most,

mintha egész életükben idegenek lettek volna, egyetlen célzás, egyetlen szó nélkül indult el erre a szörnyűséges végső útjára. Ukon eddig nyugodtabb volt, mint a többiek, de ahogy most végiggondolta, mit szenvedhetett úrnője, magára hagyatva ezekben az utolsó órákban, teljesen összeomlott: vadul fetrengett, és fékevesztetten zokogott, akár egy kisgyermek. Dzsidzsu szintén tudta, milyen kétségbeesett lelkiállapotban volt Ukifune, s ő is nyomban arra gyanakodott, hogy öngyilkos lett, ámbár igen jól ismerte úrnője jellemét, és teljesen képtelennek tartotta ilyen szörnyű elhatározás kivitelezésére. Gondolt erre, gondolt arra, de mindegyik lehetőséget elvetette. Teljesen tanácstalan volt, akár a dajka: az csak ült, s mint aki eszét vesztette, egyre csak ezt hajtogatta: „Mit tegyünk? Mit tegyünk?"

„Ne szidj, hisz eltűnök a világból . . ."*

Mit jelentsen mindez, töprengett Niu, amikor megkapta Ukifune legutolsó költeményét. Feltételezhetően így közli vele, hogy megcsalta, és elfogadta Kaoru ajánlatát, hogy az ő városi házába költözik. Niut nem érte meglepetés. Kétségtelen, hogy Ukifune egy időben nagyon szerette őt, de érzelmei sohasem változtak meg Kaoru iránt. Azonnal küldöncöt menesztett Udzsiba. Ez éppen akkor érkezett meg, amikor a fejvesztettség tetőfokára hágott. A rengeteg zokogó asszony közt egyet sem talált, akinek átadhatta volna Niu levelét, s végül, kénytelenségből, egy tenyeres-talpas falusi lányhoz fordult, aki szemlátomást egyedül őrizte meg a józanságát.

– Úgy tudom – mondta a lány –, hogy úrnőm hirtelen meghalt az éjszaka.* Ezért is vannak mind ilyen állapotban. Egyetlen lélek sincs a házban, akihez segítségért fordulhatnának, pedig nem tudják, mitévők legyenek.

Az ember sem tudott egyebet, csak amit meghagytak neki: vigye el a levelet Ukonnak. Nem ismerte Niu kapcsolatát az udzsi házzal, ezért nem is fáradozott további kérdezősködéssel, hanem visszatért a fővárosba.

– A ház úrnője meghalt az éjszaka – mondta, amikor jelentést tett, hogy elvitte Niu levelét.

Hihetetlen! Ukifune ugyan elég rosszul érezte magát az

utóbbi időben, de Niu bizonyosra vette, hogy Ukon értesítette volna, ha Ukifune állapota komolyra fordul. Újból megnézte a költeményt, amelyet a lány küldött. Nagyon jó volt az írása – sokkal jobb, mint egyébként. Aki írta, semmiképp sem fekhetett halálos ágyán.

– Tokikata – szólt Niu –, azonnal el kell menned Udzsiba, és meg kell tudnod, mi történt. Ne félj, hanem érdeklődj meg mindent tüzetesen. Minden részletet tudni akarok.

– Azt hiszem, helyesebb, ha most nem mutatkozom arrafelé – jegyezte meg Tokikata. – Őkegyelmessége bizonyára tudja, mi történt. Az őrséget is úgy megszigorította, hogy azok keresztkérdések alá vonnak mindenkit, aki be akar jutni. Valószínűleg tudomást szerezne róla, hogy ott jártam, jóllehet erre édeskevés okom lehetett. Nagyon furcsállná, és mivel tudja, hogy gyakran dolgozom a te megbízásodból, félő, hogy ebből következtetéseket vonna le... Nem lenne bölcs dolog. Ebben a percben, amikor az egész ház a feje tetején áll, még a szokottnál is nehezebb lenne nyugodtan szót váltani azokkal, akikhez egyáltalán fordulhatok.

– Alighanem igazad van – felelte Niu. – Én azonban mindent tudni akarok. Nem tudnád úgy intézni, mint múltkor is, hogy előkeríted Dzsidzsut, és kikérdezed, mit jelent mindez? Amit eddig hallottam, az az értesülés valami konyhalánytól vagy más efféle személytől ered. Az is lehet, hogy teljes félreértésen alapszik.

Nyilvánvaló, hogy Niut rettenetes szorongás fogta el, s így bármilyen kockázatosnak ígérkezett is a vállalkozás, Tokikata még aznap délután elindult Udzsiba. Niu nélkül egészen más lett az utazás. Meg is lepődött, milyen egykettőre megérkezett – habár igaz, csendesült az eső, de az út nagyon rossz állapotban volt. Parasztnak öltözve érkezett meg, elvegyült az udzsi falusiak közé, és hallgatta, amint csoportokba verődve, izgatottan tárgyalják az eseményeket.

– Úgy hallom, ma éjszaka lesz a temetés.

Tokikata meghökkenten fülelt.

Először megpróbált kapcsolatot találni Ukonnal. A lány azt üzente vissza, hogy e percben képtelen bármit is tenni. Talán

később, a nap folyamán... Tokikatának azonban valószínűleg sietve vissza kell térnie.

„Csakugyan nem óhajtok tovább maradni, mint okvetlenül szükséges – üzente Tokikata. – De csak akkor fordulhatok vissza, ha már szereztem némi értesülést. Valamelyőtöknek biztosan akad egy perce..."

Végre megjelent Dzsidzsu.

– Igen, nagyon hirtelen jött – mondta. – Azt hiszem, neki magának sem volt ideje felfogni, hogy ez valami súlyos dolog. Természetesen mindnyájunk számára szörnyű megrázkódtatást jelent. A herceg bizonyára meg fogja érteni, mi az oka, hogy meg sem kíséreltük értesíteni. Valójában nagyon keveset tudunk mondani, kivéve, hogy már napok óta nagyon lehangolt volt, és bizonyára nagyon bántotta, hogy nem láthatta a herceget, amikor a minap éjszaka itt járt. De ha visszajössz a temetés után, amikor már egy kissé csillapodnak az izgalmak, igyekeznék beszámolni mindenről, amit csak tudok. Természetesen szeretném, ha a herceg pontosan tudná, hogyan történt mindez, és akkor talán már olyan állapotban leszek, hogy tudok majd beszélni.

A lány keservesen sírt. A belső szobából szintén szüntelen jajgatás, siránkozás hallatszott.

– Hol vagy, úrnőm, drágaságom? – Ez csak az öreg dajka lehetett. – Gyere vissza hozzánk, gyere vissza!... De ha meghalt, hol a holtteste?... Tudod, hogy látni akarlak, én drágám! Nem te voltál-e gyönyörűségem, akin éjjel-nappal legeltethettem a szememet?! Hiszen csak azért éltem, hogy meglássam a napot, amikor végre jogaidba lépsz! És most, amikor már minden kezdett rendbe jönni, elmégy és itthagysz bennünket! Már mindent tűvé tettünk érted! Nem tudjuk, hol lehetsz. De vissza fogják hozni, nem veszik el tőlem az én úrnőmet! Nincs isten vagy ördög, akinek szíve lenne ilyet tenni! Vagy nem tudjuk talán, hogy a nagy Indra isten* maga is megszánja a szegény halandókat, és visszaadja azokat, akiket elragadott? De legyen ember vagy démon, aki elrejtette, akár életben van, akár meghalt, engedd meg, hogy visszatérjen hozzánk, küldd vissza hozzánk!

A dajka persze felindultságában beszélt így, és hiba lett volna komolyan venni zavaros szóáradatát. De miért hajtogatja, hogy nincs meg a holttest? Tokikata azon töprengett, nem merő kitalálás-e Dzsidzsu története.

– Ide figyelj! – szólt. – Erős a gyanúm, hogy a lány egyáltalán nem halt meg, hanem elrejtette valaki. Niu herceg azért küldött ide, hogy kiderítsem a valót. Egy időre megtéveszthetted ezzel a mesével, de végül rájön az igazságra. Akkor pedig bajba kerülök, mert olyan ostoba voltam, hogy elhittem, amit mondtál. Benne valószínűleg ugyanaz a gyanú él, mint bennem. De abban bízott, hogy ha valamelyőtökkel négyszemközt beszélhetek, meg fogja tudni a teljes igazságot. Remélem, bebizonyítod, hogy érdemes vagy bizalmára. Ne feledd, hogy ez nem holmi futó kaland volt számára. Őrülten, eszeveszetten szerette a lányt. Még soha senkit nem láttam ilyen állapotban.

Ez úgy hatott Dzsidzsura, hogy nem látott más megoldást: elmondta az igazságnak legalább egy részét. Arra, hogy Ukifune nem valami betegségben halt meg, Niu amúgy is rájön.

– Ha tudnám, hogy csupán valami rejtekhelyen van – mondta a lány –, feltételezed, hogy ilyen állapotban lennék? Amint tudod, egy idő óta nagyon rosszkedvű volt. De valójában az dúlta fel, hogy egy levelet kapott őkegyelmességétől. Ebben – legalábbis úgy vélem – valami célzás lehetett, amiből azt olvasta ki, hogy őkegyelmessége megneszelte, mi történik. Az is fölöttébb nyomasztotta, hogy anyjának és az öreg dajkának, akik nagy fontoskodva készülődtek a költözködésre, képtelen volt bevallani, hogy veled már másképp állapodott meg, és már nem lesz itt, mire őkegyelmessége érte jön. Mindezen annyit emésztődött, hogy végül kétségbeesés lett rajta úrrá. Azt hiszem, megkönnyebbülés lehetett számára a halál. Ez az értelme a dajka furcsa szóáradatának, aminek az imént fültanúja voltál. Szegényke, félig eszét vesztette.

– Jól van hát – mondta Tokikata, aki most még bizonyosabb volt abban, hogy a lány nem mond igazat –, nem terhellek tovább. Azt hiszem, eleget tudok ahhoz, hogy elmehessek. De őfensége még sok mindent tudni szeretne, és úgy érzem, hamarosan ő maga jön el kérdezősködni.

– Tisztelem, becsülöm őfenségét, de remélem, hogy nem tesz ilyet! – kiáltott fel Dzsidzsu. – Úrnőm számára igen nagy dolog volt, hogy itt találkozhatott vele, de azt hiszem, a jelen körülmények között sokkal jobban szeretné, ha az emberek nem szereznének erről tudomást. A titkot mindeddig sikerült megőrizni, és a herceg bizonyára lesz olyan jó . . .

Dzsidzsunak sikerült meggyőznie a ház népét, hogy úrnőjük egyszerűen meghalt. Tokikatát azonban nem lehetett olyan könnyen félrevezetni. A lány látta, ha további kérdéseknek teszi ki magát, az igazság bármely pillanatban kipattanhat, és csak azért válaszolt így, hogy próbára tegye Tokikata türelmét, és végre megszabaduljon tőle.

Bár még egyre szakadt az eső, Ukifune anyja váratlanul megjelent. Ha lányát akár betegség, akár szerencsétlenség következtében holtan látja, ez valóban szörnyűséges lett volna. De hogy eltűnt, hogy a jelek szerint önkezével vetett véget életének – ezt hihetetlennek érezte. Mi oka lehetett rá? Elég természetes kérdés volt ez olyasvalaki részéről, aki semmit sem tudott arról a szörnyű dilemmáról, amely miatt Ukifune öngyilkosságot követett el. Inkább kész volt elfogadni a legfantasztikusabb magyarázatot is. Ómódi regényekben olvasni olyasmit, hogy valakit elnyel a démon, vagy hogy egy róka, szép lány képében, tőrbe csal egy halandót, és utóvégre nem bizonyos, hogy manapság már nincsenek ilyen szörnyetegek. Itt azonban nem is volt szükség ilyen elképesztő feltevésekre. Vajon nem volt-e nagyon is kézenfekvő, hogy lányát merről fenyegeti veszély, amit ő már rég megérzett? Igen, ez az! Valamelyik öreg dajkának vagy a ház más alkalmazottjának* fülébe juthatott, hogy úrnőjének vetélytársát a fővárosba akarják telepíteni, s minthogy ezt halálos sértésnek tekintette asszonyával szemben, bűnös összeesküvést szőtt, hogy Ukifunét félreállítsa az útból. Ilyen összeesküvést azonban igen nehezen lehetett volna végrehajtani, ha itt nem akad cinkostársuk; jogos tehát a gyanú, hogy valamelyik újabban alkalmazott lányt megvesztegették. Ki is fejezte ezt a gyanúját, de azt a választ kapta, hogy ez lehetetlen, annál az egyszerű oknál fogva, mert már egyikük sincs a házban.

– Azt mondták nekem – magyarázta Ukon –, nincsenek hozzászokva, hogy ilyen távol éljenek a világtól és nem tudják, mihez kezdjenek itt. Megjegyezték, hogy tudják, igen sok a munka, és nemigen lesz szabad idejük, viszont otthon is éppúgy elkészülnek vele. Ezért az összes ruhaanyagot összecsomagoltuk, és magukkal vitték a városba. Persze úgy volt, hogy mihelyt megérkezünk, ismét hozzánk költöznek.

Valóban nemcsak az újonnan felvett lányok, de a többi komorna közül is igen sokan előrementek a fővárosba, s így Ukonnak meg Dzsidzsunak alig maradt segítsége. Dzsidzsu, mikor a szobát takarította és elmozdította az írótáblát, alatta megtalálta a költeményt,* amelyet Ukifune hagyott ott. Ez elég világosan megmutatta – ha egyáltalán szükség volt még további bizonyítékra –, hogy tettét előre megfontoltan követte el. Ekkor Ukonnak is eszébe jutott, hogy úrnője még jóval halála előtt mondott valamit – ennek akkor alig szentelt figyelmet – arról, hogy bárcsak meghalhatna. Ukon és Dzsidzsu ott állt az ablaknál. Félelmetes volt tudni, amit tudtak, és hallgatni a folyó robajlását, látni a hullámok falánk örvénylését.

– Szörnyűség megengedni, hogy úrnőnk hol erre, hol arra gyanakodjék, és mindenütt keresse-kutassa lányát, abban a reményben, hátha csak elrabolták, és még életben van.

Dzsidzsu is ezen a nézeten volt.

– És mivel már úgyis benne vagyunk – tette hozzá –, nem lenne sokkal jobb, ha elmondanánk neki az egész históriát? Nem hiszem, hogy Ukifune bánná, ha anyja most már megtudná. Hiszen nem az ő hibájából kezdődött az egész. Természetesen nem óhajtotta, hogy beszéljenek erről, de csak Kaoru miatt, nem pedig azért, mintha neki, szegénykének, bármi szégyellnivalója lett volna. Mások is nagyon furcsállják, hogy nem láthatják a holttestét. Arra ugyan nincs szükség, hogy mindent elmondjunk nekik, de azt hiszem, őket sem lehet teljes tájékozatlanságban hagyni. Hogy eleget tegyünk az itteni embereknek, természetesen valamiféle „temetést" kell rendeznünk, mégpedig minél hamarabb, annál jobb. Már most is csodálkoznak, miért hogy senki nem látta a holttestet. Amint mondtam, nem bánnám, ha az anyjának elmondanánk mindent – de ezért még nem kell róla tudnia az egész világnak.

Félrevonta az anyát, és az egész történetet sikerült neki elmondania. Viszont nem ment olyan könnyen, mint képzelte, mert amikor sor került rá, hogy közölje, sejtelmük szerint milyen rettentő dolgot cselekedett Ukifune, Dzsidzsut ájulás környékezte, és többször is kénytelen volt beszédét a mondat közepén megszakítani. Amikor Ukifune anyja végre megértette, mit is akar mondani Dzsidzsu, nyomban arra gondolt: nem csoda, hogy a bősz folyó láttán már az első pillanatban is iszonyat fogta el.

– Bizonyára kerestétek a holttestét – mondta, mihelyt megrázkódtatásából magához tért, ámbár közben volt egy pillanat, amikor gyötrelmében közel állt hozzá, hogy követi Ukifune példáját, és beleveti magát abba a szörnyű vízbe. – Valamennyire mégis sejthetitek, hol követte el. Szörnyűség, hogy még gyászszertartást sem tudunk rendezni.

– Teljesen hasztalan lett volna – mondta Dzsidzsu. – Nézd, milyen sodra van a víznek! A test egy percig sem marad ott, ahol elmerül. Azt hiszem, azóta már elérte a tengert. Egyébként ha kutatni kezdünk a folyóban, azonnal megindult volna a szóbeszéd.

Valóban nincs értelme, hogy keresésébe fogjanak? A komornáknak talán igazuk volt, de ő, az anya, nem volt meggyőződve erről. Pillanatnyilag azonban annyira kábultnak és megtörtnek érezte magát, hogy semmihez sem tudott kezdeni.

Ukon és Dzsidzsu szekeret hozatott; ebben elhelyezték úrnőjük párnáit, legyezőit és más személyes holmiját, ágyneműjét, amit azonmód, gyűrötten hagyott ott, amikor fölkelt és kisurrant. Ezután összehívtak néhány papot – a dajka egyik pap fiát, egyik nagybátyját, aki hitoktató volt, és néhány tanítványát is magával hozta, és néhány idősebb boncot, akiket Dzsidzsu már gyermekkora óta ismert. Elintézték velük, hogy ők mindnyájan elvonulnak a világtól negyvenkilenc napra,* és ájtatosságokat tartanak a halottért. A szekeret úgy díszítették fel, hogy külsőre, amennyire csak lehet, halottaskocsinak lássék, s amikor az anya és az öreg dajka megpillantotta, mind-

ketten éppen úgy megrendültek, mintha nem is tudtak volna a kegyes csalásról: törzsük rengett-ringott, arcukat tenyerükbe rejtették, mialatt a szekér megindult a kapu felé.

Ebben a percben megjelent Udoneri, a veje és még néhány félelmetes külsejű őre kíséretében.

– Ami a temetést illeti – kezdte –, természetesen közölnöd kell őkegyelmességével, hogyan intézkedtél. Bizonyára maga kívánja megállapítani az időpontot, és ragaszkodni fog hozzá, hogy minden annak rendje-módja szerint történjék.

– Attól tartok, már elkéstünk vele, hogy megkérdezzük – válaszolta Ukon. – Ma este, sötétedés után, megtartjuk a szertartást. Úgy döntöttünk, hogy jobb ezt minél nagyobb csendben intézni.

A szekérrel a szomszédos hegy lábához hajtottak, és ami rajta volt, meggyújtották. Senki sem mehetett a közelébe, csak a papok, akiket már beavattak a titokba. Sápadt füst terjengett a síkság fölött – semmit sem hasonlított az igazi halotti máglya füstjéhez. A falusi nép egy csöppet sem közönyös az ilyesmi iránt; számukra roppant jelentősége van a temetésnek és más hasonló eseményeknek. Valóban, a halált és mindazt, ami ezzel kapcsolatban áll, olyan rettegő tisztelet veszi körül, hogy nem is merészelik a dolgokat a maguk nevén nevezni.

– Nem tudok kiokosodni rajta – jegyezte meg az egyik paraszt. – Ez aztán igazán nem tisztességes gyászszertartás. Biztosan csak úgy összecsapták. Pedig hát a ház úrnője volt a megboldogult!

– Hát éppen azért – vágta rá egy másik. – Ezek a fővárosi népek mind egyformák. Még ha hátramarad a férj vagy az apa, aki gondoskodhat a temetésről, az még csak vesz magának némi fáradságot. De ha csak fivérei vannak, mint látom, ennek az árvának is, azok ugyan nem sokat törődnek az egészszel.

Ezt a párbeszédet és az egyéb lekicsinylő megjegyzéseket Ukon véletlenül meghallotta. Nem volt éppen kellemes, hogy még ezek az emberek is bírálják a szertartást, bár nem sokat számított, hogy mit gondolnak vagy mondanak. Az ilyen szóbeszédnek azonban hamar híre fut, és ha fülébe jut Kaorunak,

hogy nem rendeztek tisztességes gyászszertartást, egyszeribe az a gyanúja támad, hogy az egész dolgot Niu rendezte, megtévesztésül, hogy megszöktethesse Ukifunét. Ez azonban nem tartana sokáig. Niu és Kaoru szoros kapcsolatban áll egymással, és ha Kaoru el is határozná, hogy a jelen körülmények között nem kérdezősködik és nem avatkozik a dologba, egy idő múltán kiderülne, hogy alaptalan volt a gyanúja. De még valószínűbb, hogy utánajár, és ha meggyőződik arról, hogy Ukifune nincs Niu keze között, kénytelen lesz arra következtetni, hogy valaki más rejtegeti – hogy közönséges szöktetésről van szó. Hogy ilyesmit feltételezzenek a halott Ukifunéról, valóban szörnyű igazságtalanság lett volna vele szemben, hiszen szerelmi élete – amint Ukon is jól tudta – teljesen távol állt azoktól a szennyes kalandoktól, amelyekkel egyesek gyanúsítják – nemcsak Kaoru, hanem Udzsiban a saját háza népének egyes tagjai is. Az általános zűrzavarban úgyis lehetetlen volt mindent olyan tervszerűen végrehajtani, ahogy elgondolták, és még az alantasabb szolgák közül is némelyikben gyanakvás támadt. Nem is lehet mást tenni, mint egyenként beszélni velük, igyekezni kell eloszlatni gyanakvásukat, vagy legalábbis rá kell venni őket, hogy gyanújukat tartsák meg maguknak.

– Később mindkettőjüknek* el fogom mondani – szólt Ukon Dzsidzsuhoz. – De azt hiszem, jobb szolgálatot teszünk szegény úrnőnk emlékének, ha egyelőre meghagyjuk őket abban a hitben, hogy természetes halállal halt meg. Attól félek, ha megtudnák az igazságot, megváltoznának Ukifune iránti érzelmeik. Azt hiszem, meg fogom tudni értetni velük az egészet, ha alkalom kínálkozik, hogy nyugodtan beszélhessünk. Nem olyasmi ez, amit üzengetéssel el lehet intézni.

Valójában azonban az volt a fő oka ennek a titkolózásnak, hogy a történtekért mindketten nagyon is felelősnek érezték magukat.

Kaoru ebben az időben az isijamai templomban tartózkodott. Azért vonult el oda, hogy imádkozzék anyjáért, Njoszan hercegnőért, aki ott keresett gyógyulást betegségéből. Ukifune haláláról és a kapkodva megrendezett gyászszertartásról udzsi felügyelői révén értesült. Ezek azonban egyetlen szó felvilágo-

sítást sem tudtak adni arról, hogy a fiatal lány, aki látszólag tökéletes egészségnek örvendett, hogyan halhatott meg olyan hirtelen. Bárcsak előbb tudott volna a dologról! A házbeliek nyilván várták, hogy hírt ad magáról, és bizonyára furcsállták, hogy azonnal nem sietett segítségükre. Éppen ezért, mihelyt a szörnyű hírt megkapta, sürgős levelet küldött – ez azonban csak másnap reggel érkezett meg Udzsiba.

„Azonnal jöttem volna – írta –, de fogadalmat tettem, hogy néhány napig itt maradok elvonultságban, és imádkozom anyám felépüléséért. Nem értem, miért siettetek annyira a gyászszertartással. Hallom, hogy igen méltatlan külsőségek között hajtottátok végre. Írhattatok volna, és miért is nem hagytatok időt, hogy mindent megfelelően elrendezhessek?! Néhány nappal bizonyára el lehetett volna halasztani. Természetesen ti is tudjátok, akár jómagam, hogy az ilyen dolgok nem sokat számítanak. De azt hallom, hogy a hamvasztás módja rossz vért szült a falusiakban, és attól félek, hogy engem hibáztatnak érte."

A levelet Nakanobu hozta. Az egész háznép mély gyászban volt. Amikor megszólította őket, mindegyik hölgy sírva fakadt; nem volt képes összefüggő választ kapni, még Ukontól sem: ez kijelentette, hogy sokkal feldúltabb állapotban van, semhogy beszélni tudjon. Nakanobu tehát semmivel sem lett okosabb, de kénytelen volt visszatérni Isijamába.

Kaorut persze nagy csalódás érte, de régebbi tapasztalatai alapján,* sajnos, jól tudta, milyen lehet a helyzet Udzsiban. Mi is üthetett belé, hogy magára hagyta a lányt ilyen magányos helyen, ott, ahol a múlt szomorú emlékei üldözik? Ha Ukifune valóban arra kényszerült, hogy valamiképpen vigasztalódjék, ezért nem a lányt, hanem őt, Kaorut kell vádolni, mert olyan keveset törődött vele – Niu bizonyára hivatkozott is erre. Ezúttal is az történt, ami máskor: Kaoru nagyon jól tudta, hogy benne valami furcsa gyarlóság lakozik, ami az ilyen dolgokban megbénítja, határozatlanná teszi.

Nyilvánvaló volt, hogy nyugtalansága, közvetve, rossz hatást tesz anyjára, ezért gyorsan vissza is tért a fővárosba. Úgy érezte, hogy nem bír találkozni a Második Hercegnővel. „Velem nem történt semmi aggasztó – írta üzenetében –, de valami szörnyű esettel kerültem kapcsolatba, és ez annyira feldúlt, hogy attól tartok, igen rossz társaságot jelentenék . . ."*

Valóban, a legteljesebb reményvesztettség és kétségbeesés szállta meg. Most már hiába is idézte emlékezetébe – pedig minduntalan ez történt – Ukifune arcát, mozgását, bájos modorát. Amíg élt, hosszú időszakok teltek el, és egyáltalán nem, vagy csak ritkán gondolt rá. De úgy látszik, ő nem képes megteremteni olyan emberi kapcsolatot, amelynek ne lenne, végzetszerűen, ilyen szörnyű befejezése. Mikor az életbe lépett, persze egészen más céloknak akarta szentelni magát, s úgy látszik, Buddha megharagudott rá, mert nem tartotta meg ifjú fővel tett fogadalmait, és egyik csapást a másik után küldi rá, abban a reményben, hogy visszatérítheti az igaz ösvényre. Ha ez így van, a Magasztos, célja érdekében, valóban eredményesen rejtette el irgalmas és könyörületes természetét! De minél többet töprengett, annál inkább érezte, hogy ami történt, bizonyos tekintetben büntetésnek számít, és sok engesztelő szertartást végeztetett.

Egy ideig Niu még Kaorunál is rosszabb állapotban volt. Gyakran elájult, sírt és őrjöngött, mint a megszállott. De két-három nap elteltével megcsendesett, könnyei elapadtak, és bár a szörnyű veszteség még megülte a lelkét, külsőleg teljesen a régi lett. Minden tőle telhetőt megtett, hogy ezekben az első napokban az emberek előtt eltitkolja nyomorúságos állapotát, és mindenkit úgy tájékoztattak, hogy furcsa összeomlása csupán hosszas betegségének egyik következménye. Viszont sokan akadtak, akik – állapotáról hallva – biztosra vették, hogy határozott ok nélkül nem foghatta el ilyen aggasztó, heves roham. Kaoru, mikor visszaérkezett a fővárosba, természetesen hallott különböző híreszteléseket, milyen hirtelen és megmagyarázhatatlan összeroppanás következett be barátjánál. Az volt az első gondolata, hogy ezek szerint Niu és Ukifune kapcsolata nem korlátozódott a levelezésre. Feltétlenül ismerték egymást, mégpedig igen közelről. Ukifune kétségtelenül az a fajta nő volt, aki nyilván az első pillanattól kezdve hallatlanul vonzotta Niut. És Kaoru szomorúságát bizonyos tekintetben

enyhítette a tudat, hogy ha a lány életben marad, kettőjük között csak egyre mélyült volna a szakadék.

Az udvarban másról sem beszéltek, csak Niu betegségéről. Mindenki fontosnak tartotta, hogy érdeklődjék állapota felől. Kaoru érezte, ha teljesen bezárkózik, főként pedig ha elmulasztja meglátogatni Niut – ezt természetesen mindenki elvárta tőle –, ezzel azt a benyomást keltheti, hogy nagyon lesújtja vesztesége, jóllehet azt az emberek viszonylag nem nagy gyásznak tartották. Az a kérdés, hogy viseljen-e gyászt, fel sem vetődött, mert nagybátyja, Sikibu herceg, nemrég halt meg, és így öltözködésében amúgy is mellőznie kellett a feltűnő színeket – ez persze most teljesen a szíve szerint való volt.

Az volt az általános vélemény, hogy Kaoru szebb, mint valaha, habár észrevették, hogy eléggé sovány és sápadt. Niu már fent járt, és ha nagy társaságba nem is vegyült, minden bizalmas barátját beengedték hozzá. A Kaoruval való találkozást e pillanatban a legkevésbé sem óhajtotta, de feltűnő lett volna, ha elzárkózik előle, jóllehet mindenki mást fogad – annál is inkább, mert Kaoru kivárta a többi vendég távozását, hogy kettesben lehessenek.

– Állapotomat nem tekintem nagyon komolynak – mondta Niu, s közben még egyre küszködött heves felindultságával, amelyet Kaoru megjelenése váltott ki. – De nehéz megállni, hogy az ember ne rettegjen, amikor mindenki olyan sötéten ítéli meg állapotát. Attól félek, hogy a Palotában is sikerült jókora rémületet kelteniük, ami tökéletesen fölösleges.

Úgy érezte, Kaoru valószínűleg furcsállja, hogy ilyen könnyed hangnemben beszél, közben pedig percenként megáll, hogy letörölje könnyeit. „Bizonyára azt gondolja, hogy sokkal jobban aggódom magam miatt, mint bevallom, és szörnyen gyáva fickónak tart" – gondolta Niu, de hiába igyekezett visszanyerni nyugalmát.

Kaorunak azonban egészen másfajta gondolatai voltak. Úgy hallotta, hogy Niu alapjában már felépült, ebből pedig azt a következtetést vonta le, hogy még ha Niu és Ukifune találkozott is, viszonyuk nem tarthatott hosszú időn át. A szeme elé

táruló látvány alapján azonban kénytelen volt teljesen megváltoztatni véleményét. Arra a meggyőződésre jutott, hogy a dolog hónapokon át, gyakorlatilag tehát egész idő alatt tarthatott.

Mennyit nevethettek a háta mögött! Bőszítő volt erre gondolni. Nyilvánvaló, hogy a lány csöppet sem szerette őt, és igazán nevetséges azon őrlődnie, mi történhetett vele.

„Igazán furcsa, hogy ilyen kevéssé érinti a dolog – töprengett Niu –, jóllehet köztudomású, milyen rendkívül érzékeny ember. Pedig láttam őt olyan helyzetben, ami ehhez képest semmiség volt, és mégis annyira erőt vettek rajta érzelmei, hogy egy tovaröppenő madár kiáltása is könnyet csalt a szemébe. Akár sejti a valódi okát, akár nem, jól láthatja, milyen boldogtalan vagyok, éppen ezért furcsa, hogy a leghalványabb részvétet sem mutatja. Igen, csodálom, mert ilyen bátran viseli a sorsát, ámbár róla igazán nem hittem volna, hogy könnyedén fog fel ilyesmit, hiszen mindig is azt állította, hogy állandóan gyötri a halál gondolata, és ez árnyékot vet egész életére."

Niu megbántva érezte magát; ámde a tény, hogy most bármilyen könnyen veszi is halálát, mégis Kaoru volt a lány számára az „oszlop, amelyre támaszkodott", meghatotta Niut. „Igen különös elgondolni – elmélkedett magában, ahogy elnézte Kaorut –, milyen gyakran láthatta Ukifune, amint ott ült az ágya mellett, éppen ilyen testtartással, ahogy most az én fekhelyemnél üldögél." Hiszen bizonyos értelemben Kaoru jelentette az egyetlen emlékeztetőt Ukifunéra, az egyetlent, mely megmaradt neki.

Egy ideig közömbös dolgokról beszélgettek, de bizony döcögve ment a társalgás. Úgy látszott, mégis helyesebb, ha rátérnek a tárgyra, mely valójában, lelkük mélyén, mindkettőjüket foglalkoztatta.

– Régebben – kezdte Kaoru –, amikor még több időnk volt, és gyakrabban találkozhattunk, bármi érdekes történt velem, az volt az első gondolatom, hogy eljövök hozzád, és beszámolok róla. Mostani állásom azonban annyira lefoglal, és neked is annyi kötelezettséged van, hogy hivatalos alkalmakat leszámítva, most már úgyszólván nem is találkozunk. Bár vol-

na idöm, hogy gyakrabban eljöhetnék! Úgy érzem, nincs kapcsolat köztünk. Nem hiszem például, hogy valaha is lett volna alkalmam beszélni Agemaki egyik rokonáról, akivel nem is olyan régen, egészen véletlenül összekerültem. Szerettem volna, ha valahol itt van a közelemben és igen gyakran láthatom, ámde ez éppen akkor* történt, amikor nagyon kellett vigyáznom az ilyesmire, ezért helyesebbnek tartottam, ha kint lakik Udzsiban. Természetesen tisztában voltam azzal, hogy időnként legfeljebb egy-két napra mehetek ki hozzá, és már akkor gyanakodtam, hogy nem én vagyok az egyetlen hódolója. Ha viszonyunkat valaha is többnek tekintettem volna, mint kellemes szórakozásnak, hivatalos életem gondűzőjének, az ilyen kapcsolat cseppet sem lett volna kielégítő. De csupán az volt a tervem, hogy alkalmilag eltöltök vele néhány órát. Bűbájos barátnőnek bizonyult, s egy ideig minden jól is ment, de ekkor a lány hirtelen megbetegedett és meghalt. Tudod, hogy általában inkább sötéten látom az életet, és természetes, hogy mostanában, lelkemen ezzel a teherrel, még a szokottnál is nyomottabb hangulatban vagyok. Néhány nappal előbb még semmi baja sem volt – de azt hiszem, hallottál már a dologról.

Most Kaorunak csordult ki a könnye. Mint néhány perccel előbb Niu, most ő igyekezett erőt venni magán. De a már elindult könnyet nem lehetett megállítani, és megdöbbenve vette észre, hogy teljesen összeomlik. Niu megrendült, de meg is lepődött. Gondolta is, hogy íme, milyen könnyű melléfogni, amikor mások fölött ítélkezünk.

– Igen, szomorú történet ez – mondta és úgy tett, mint aki nem látja, milyen állapotban van Kaoru. – Éppen tegnap hallottam róla. Gondoltam is, hogy írok neked, de nem voltam benne bizonyos, szabad-e tudnom erről . . .

Hangja elhalt. Az ő önuralma sem állt még szilárd lábon.

– Ó, egyáltalában nem bántam volna, hogy tudsz róla – mondta Kaoru. – Sőt, gyakran eszembe jutott, hogy bemutatlak neki. Egyébként azt hiszem, ismerted is. Igen valószínű, hogy találkoztál vele a Nidzso-inben. – Ezeknél a szavaknál sokatmondó szünetet tartott. – No de igazán nagy tapintatlanság tőlem – folytatta –, hogy amikor ilyen rosszul vagy, idejövök és szomorú történetekkel búsítlak, amikhez ráadásul semmi közöd nincsen. Vigyázz magadra! – kérte, majd feltett még néhány kérdést Niu állapotára vonatkozóan, s azzal elsietett.

Kaoru világosan látta, hogy Niunál ez alkalommal nem a megszokott futó kalandról volt szó: szenvedélyesen szerette a lányt. A végzet még soha senkit nem ruházott fel olyan furcsa ellentmondásokkal, mint azt a lányt. Kívülről szemlélve, rövid élete teljes ismeretlenségben és eseménytelenül játszódott le. Ámbár, különös módon, szerte az országban alig akadt ember, akit az ő sorsa valamiképpen mégis ne érintett volna. A birodalomban minden szent hely falai heteken át az ő miatta* mondott imáktól és varázsszavaktól visszhangoztak, nem akadt egyetlen oltár, egyetlen szent folyó, ahová a maga nagy megpróbáltatásában ne fordult volna Niu herceg – Niu, császári szüleinek szeme fénye, ez a legtekintélyesebb, de a maga korának előkelő világában legalábbis legnépszerűbb és leginkább körülrajongott személyiség. Igen, az, hogy Niu kiválasztotta a lányt, valóban megtiszteltetésnek számított, hiszen ebben nagy tapasztalata volt. Ámde az is kétségtelen, hogy ezekben az utolsó hónapokban ez a vidéki lány megállta a helyét a legszebb és a legműveltebb főúri hölgyekkel szemben is. Sőt, mi több, ugyanakkor egy jelentékeny közéleti szerepet betöltő férfi* is szerette, akinek udvarlása bizonyos szempontból még hízelgőbbnek számított, hiszen emiatt, a legfelsőbb körökben, végzetes következményekkel járó sértődés veszélye fenyegetett.* De bármilyen heves volt is Niu bánatának megnyilatkozása, Kaoru nem hitte, hogy a saját érzése kevésbé volt erős, mint Niué, sem azt, hogy szenvedései valójában kisebbek, mint barátjáé. Mindössze arról volt szó, jómaga jobban félt attól, hogy nevetségessé válik. Ámbár Kaoru elhatározta, hogy az egészet kiveti elméjéből, és megy a dolga után, mint máskor, voltak percek, amikor elhagyta önuralma, levetette magát ágyára, és ezt suttogta: „Húsból és vérből, nem pedig fából vagy kőből . . .”*

A dologban akadt számos egyéb, kevésbé jelentékeny mozzanat is, ami rendkívül bántotta. Kétségtelenül nagyon sze-

rencsétlen dolog volt, hogy úgy összecsapták a gyászszertartást. Kozeri például elszörnyedne, ha hallaná. Kaoru látta, saját bérlőit is megbotránkoztatta, hogy ilyen kapkodva és tiszteletlen módon bonyolították le a dolgot, amire egyébként csak az lehetett a magyarázat, hogy Ukifune hozzátartozói – akik egyébként sem álltak valami finom lelkű emberek hírében – közönyösen vagy figyelmetlenül jártak el. Úgy érezte, hogy még most is roppant keveset tud arról, mi történt Udzsiban. Viszont aligha szerezhet megbízható értesülést, éppen ezért legszívesebben személyesen utazott volna, hogy felderítse a dolgot. Mostanában azonban legfeljebb néhány órára szabadulhatna el. Tudta, hogy ez a látogatás fölöttébb gyötrelmes és leverő lesz. Valóban, mindent egybevetve, nem is látszott érdemesnek.

Elérkezett a negyedik hónap. Ez az időszak különösen próbára tette Kaorut, mert ennek a hónapnak tizedik napján akarta Ukifunét a városba hozni. Ennek a napnak estéjén egyedül, igen lehangoltan üldögélt az ablak mellett, amikor egy kakukk – nyilván a narancsvirág csábító illatától csalogatva – elszállt a kert fölött, és röptében kettőt kakukkolt.

– Ó, Halál Mezejének őre . . .*

Kaoru tudta, hogy Niu ezt a napot Kozeri társaságában a Nidzso-inben tölti. Letört egy virágos narancsgallyat, és elküldte e költemény kíséretében: „Mi mást jelenthet a Halál Hegyét látogató madár üzenete, mint hogy titokban te is ugyanolyan keserű könnyeket hullatsz, mint én?"

Niu, amikor a levelet hozták, kettesben üldögélt Kozerivel: bámultak ki az éjszakába. Niu úgy vélte, hogy Kozeri sok szempontból roppantul hasonlít Ukifunéra, s ezért vigasztaló együtt lenni vele. „Szívtelen a Halál Madara, mert némán kellene átrepülnie a ház fölött, ahol ez a szomorkás illat* tölti be az éjszakát." Így szólt Niu válasza. Kozeri látta a költeményeket, és nagyon jól tudta, hogy mire vonatkoznak. Számára különösen ijesztő volt Ukifune hirtelen és korai halálának híre. Már csak ő él – talán azért, mivel egészében véve különösen boldog élete van. De nyilvánvaló, hogy családjukban van valami erőtlenség, és félt, hogy hamarosan rá is sor kerül.

Niu nem tudta eltitkolni előle, hogy nagyon megrázta Ukifune halála. Az adott körülmények között helyesebbnek is látszott, ha Kozerit bizalmába vonja, és most – a részleteket illetően nem egészen pontosan – elejétől végéig beszámolt neki a dologról. Kozeri világosan éreztette vele, hogy neheztel, amiért mindezt már régen nem mondta el neki. De az a tény, hogy már megismerte az egész történetet, még sokkal jobban összekovácsolta kettőjüket. A Niu egészségi állapotáról szóló aggasztó hírek egész sereg látogatót vonzottak az új palotába* – apósa és Roku no Kimi bátyjainak véget nem érő hada is állandóan ott alkalmatlankodott –, éppen ezért Niu most különösen hálás volt a sorsnak, hogy volt egy nyugodt hely, ahová elmenekülhetett.

Akárcsak Kaorut, őt sem elégítették ki az Ukifune betegségéről és haláláról kapott hírek. Nagyon furcsállta, hogy egy makkegészséges lány máról holnapra meghaljon. Úgy érezte, leghelyesebb, ha elhívatja Ukont. Amikor Tokikata megérkezett, Udzsi teljesen kihaltnak látszott. Ukifune anyja, mivel nem tudta elviselni a folyó zúgását, még a gyászidő letelte előtt elutazott. Egy-két pap még ott tartózkodott, de Tokikata tudta, abból nem lehet baj, ha ők meglátják, hiszen be vannak avatva a titokba. Ami pedig az őröket illeti, milyen furcsa volt most visszagondolni a múltkori szerencsétlen esetre: milyen keserű csalódást okozott Niunak, hogy úgy megrohanták az őrök. Aznap őt szó nélkül beengedték. Tokikata, mint Niu egyik legbizalmasabb szolgája, azokban az első napokban, tanúja lett a herceg fájdalma legszenvedélyesebb kitöréseinek, és sajnálkozva állapította meg, hogy a herceg viselkedése túlzó és nem elég méltóságteljes. Utóvégre Ukifune nem volt jelentékeny személyiség, és Niu csupán rövid ideje ismerte. De most, hogy Tokikata ismét itt járt, élénken felébredt benne az a néhány, de emlékezetes kirándulás – főként az az éjszaka, amikor a lányt magukkal vitték csónakon. Eszébe jutott, milyen szépnek, milyen édesnek látta akkor Ukifunét, és megrendítette a gondolat, hogy soha többé nem láthatja már. Észrevette, hogy a magával hozott emberek közül is többen könnyeznek, és csöppet sem lepte meg, hogy Ukont keserves zokogás közepette ta-

lálta. Tokikata sietve elmagyarázta küldetésének célját, de látszott, hogy Ukon nem szívesen tesz eleget kérésének.

– Ha most elmennék* – szabadkozott –, nyomban megindulna a szóbeszéd. Mindenesetre most képtelen vagyok erről beszélni. Ha letelik a negyvenkilenc nap, egy-két napra talán el tudok szabadulni – mondhatom azt, hogy a templomba megyek, vagy kereshetek valami más ürügyet. Akkor egészen természetesnek látszik majd. Remélem, hogy addig ismét magamra találok. Nem kell értem jönni. Mondd meg, hogy nagyon szívesen elmegyek, mihelyt megtehetem, és nyugodtan elmondom, hogyan történt mindez.

Tokikata hangsúlyozta, hogy sokkal jobb lenne, ha most, nyomban jönne – Ukon azonban hajthatatlan maradt.

– Természetesen én sokkal kevesebbet tudok barátságukról, mint te – szólt Tokikata, még egyre könnyezve. – Jól látom viszont, hogy nagyon sokat jelentett a herceg számára. Egészen bizonyos, hogy el akarta vitetni a fővárosba. Ti, az udvarhölgyei, persze elkísértétek volna. Elhiheted, mindnyájan alig vártuk, hogy jobban megismerjünk benneteket, és nagy csalódás számunkra, hogy az adott körülmények folytán nemigen találkozhatunk többet. Minden részvétünk a tiétek, hölgyeim!

Ezután Dzsidzsut kereste.

– Csak nem akarod, hogy üres kocsival térjek vissza, amikor őfensége nagy gonddal választotta ki és elküldte, csakis azért, hogy egyikőtöket elvigyem?!

Ukon behívta Dzsidzsut.

– Azt hiszem, jobb, ha te mégy – jelentette ki Ukon.

– Nem tudom, miért gondolod, hogy én jobban el tudom mondani, mint te – ellenkezett Dzsidzsu. – Ráadásul, mint magad is mondtad, még nem telt le a gyász ideje, és őfensége nem is óhajtaná jelenlétemet, amíg tisztátalan vagyok.*

– Betegsége alatt őfensége szigorúan került mindent, amit kerülnie kellett – érvelt Tokikata –, s elvégzett minden megtisztulási szertartást. Ennek ellenére biztosíthatlak, most sincs olyan hangulatban, hogy törődjék vele, vajon az, aki innen jön, tisztátalan-e vagy nem. Ellenkezőleg, bizonyos vagyok benne, hogy semmi sem lenne inkább kedvére, mint hogy akár a halottas szobában is* beálljon a gyászolók közé. Sokkal mélyebben szerette a hölgyet, mint gondolod. Különben is hamarosan lejár a negyvenkilenc nap.* Egyikőtöknek feltétlenül el kell jönnie.

Dzsidzsu bizony vágyott rá, hogy ismét láthassa Niut. Lehet, hogy ez az utolsó alkalom, és úgy érezte, jobban teszi, ha nem utasítja vissza. Dzsidzsu igen csinos volt fekete ruhájában. Fekete köténnyt azonban nem talált, és rémülten döbbent rá, hogy egyik kötényét sem festette meg, mivel azt hitte, ilyen ruhadarabra már nem lesz többé szüksége.* Végül kénytelen volt egy világosbarnát felvenni – ilyet viselt általában. A kocsiban nagyon elhagyatva érezte magát. Bizony egészen más utazás volt ez, mint amit elképzelt, amikor felkészült arra az izgalmas szökésre, arra a veszedelmes száguldásra a holdfényes éjszakában, amely lehetőséget adott volna neki, hogy végre megmutassa a szerelmeseknek, mit jelent a hűséges odaadás.

Niut meghatotta, hogy eljött a lány. Úgy érezte azonban, hogy helyesebb, ha Kozeri nem tud róla, ezért Dzsidzsu kocsiját egy oldalsó ajtóhoz irányította.

– Most pedig mondj el mindent! – szólt.

– Már napok óta igen levert hangulatban volt – kezdte Dzsidzsu –, és azon a bizonyos éjszakán láttam, hogy sírt. Mindent elkövettem, hogy megtudjam, mi baja van, de nagyon nehéz volt csak egy szót is kicsikarni belőle. Annyit mondott csupán, hogy boldogtalan és más ilyesmit – csupán általánosságban. De én úgy láttam, hogy van valami, amit eltitkol előlünk, valami szörnyűség, amit élő embernek nem szabad megtudnia. De egyetlen pillanatra sem merült fel bennem, hogy ilyen gondolatokat forgat a fejében. – Ezután megmondta, milyen szörnyűséges tettel vetett véget életének. – Attól félek, ehhez semmi kétség nem férhet – fejezte be.

Ez sokkal, sokkal rosszabb volt, mint bármi, amit Niu feltételezett. Érezte, hogy csak a végső kétségbeesés önthetett Ukifunéba annyi bátorságot, hogy belevesse magát a tajtékzó vízbe. Miért is nem volt ott, hogy hozzárohanhatott és visszaránthatta volna? Kínszenvedés volt arra gondolni, hogy ő vagy

bárki más milyen könnyen meggátolhatta volna tettét. De most már semmi értelme beszélni erről.

– Tudom, azt gondolod – mondta Dzsidzsu –, hogy gyanút kellett volna fognunk, amikor elégette a leveleit...

Késő éjszakáig ott maradt, és mesélt Ukifune utolsó napjairól, a saját hiábavaló erőfeszítésükről, hogy kitalálják, mi játszódik le lelkében, és hogy mi minden került a kezükbe,* amikor már késő volt. Niu mindeddig különösebben nem érdeklődött Dzsidzsu iránt, de közös veszteségük most a lányhoz vonzotta.

– Azt hiszem, jobb, ha itt maradsz* – mondta. – Biztos vagyok benne, hogy szívesen látnak.

– Talán ha már levetettem a gyászt – felelte Dzsidzsu. – Nagyon jó vagy, hogy felajánlod ezt, de e pillanatban nem szeretnék új állást vállalni.

– Helyes! Mindenesetre látogass meg újra – felelte Niu.

Úgy érezte, megnyugtató lesz számára, ha néha elbeszélgethet vele. Már hajnalodott, amikor útjára engedte a lányt. Niu ragaszkodott hozzá, hogy Dzsidzsu elfogadjon egy fésülködő dobozt és egy ládára való ruhát. Sok minden holmi volt ott, amit mind Ukifunének szánt, és mivel minderre már nem volt szükség, örült volna, ha Dzsidzsu elviszi. De tudta, hogy ennyi ajándék feltűnést keltene, ezért csupán néhány holmit választott ki, ami mind alkalmas volt Dzsidzsu személyes használatára. A lány legszívesebben ezeket sem fogadta volna el, hiszen majd furcsállják, hogy üres kézzel indult el, mint aki templomba készül, és ekkora poggyásszal tér vissza. Viszont udvariatlanság lett volna visszautasítani.

– Az a baj – mondta később, amikor alkalmas időben Ukonnal együtt megnézegették a holmikat –, hogy nem tudom, hová tegyem ezeket a ruhákat, amíg le nem telik a gyász.

Divat és ízlés szempontjából minden darab hibátlan volt. Nyilvánvaló, hogy Niu végtelen gondot fordított minden részletre, és valóban szívszakasztó volt, hogy Ukifune sohasem láthatta meg ezeket a holmikat.

Kaoru valóban úgy határozott, semmi értelme, hogy személyesen elmenjen Udzsiba. De mivel mindeddig csupa hiányos

értesüléseket kapott, végül mégis úgy döntött, hogy rászánja magát az indulásra. Ahogy az ismerős úton egyik kép a másik után kibontakozott előtte, gondolatai visszaszálltak a múltba, azokra a réges-régi napokra, mikor először hallotta Hacsi herceg nevét. Úgy látszik, hogy a házzal való minden kapcsolata végzetszerűen fejeződik be. Mintha Buddha – aki csak azért vezette ide, hogy lelke épüljön – eltökélte volna, hogy egymás után többször szörnyen megleckézteti, hadd tudja meg, hogy ilyen helyet nem lehet büntetlenül megszentségteleníteni.

– Még sok mindent szeretnék tudni – mondta Ukonnak, amikor az kijött hozzá. – Nem volt szándékomban eljönni, amíg a gyász le nem telik, de csupa zavaros és hiányos beszámolót kaptam s úgy éreztem, nem tudok tovább várni. Mindenekelőtt azt mondd meg, mi az a betegség, ami ilyen szörnyű hirtelenséggel elragadta.

Ukonnak már nyelvén volt a kész történet – a legutóbbi hetekben ugyanis arra kényszerült, hogy nagy készséggel, gyorsan kitaláljon ilyesmiket –, és hogy mégis meggondolta magát és mese helyett ezúttal a valót mondta el, ez azért történt, mert Ben no Kimi már rájött, hogy szó sem volt betegségről. Úgy vélte, jobb is lesz, ha Kaoru olyasvalakitől tudja meg a tényeket, mint ő, aki pontosan ismeri őket, és nem innen-onnan hallja meg, pletyka formájában. Meg azután más dolog volt kiagyalni valami történetet arra a célra, hogy majd feltálalja Kaorunak, és megint más volt mindezt előadni, amikor Kaoru ott ül vele szemközt, és olyan félelmetes komolysággal néz rá.

Az első pillanatban Kaorun sokkal jobban úrrá lett a megdöbbenés, hogysem bármi megjegyzést tett volna. De szinte nyomban fel is vetődött benne a kérdés: miért is higgye el ezt a történetet? Ukon, saját bevallása szerint, egyszer már hazudott, és a most elmondott história első hallásra nevetségesnek tetszik. Ukifune egyénisége távol állott attól, hogy elragadja hirtelen kétségbeesés vagy indulat, sőt, rendkívül értelmes, kiegyensúlyozott és megbízható volt. Nem, nyilván durva koholmány az egész, amit Ukon és Dzsidzsu arra szán, hogy úrnőjük áruló nyomait elrejtse. Ámbár nehéz elhinni, hogy Niu csupán megjátszotta szomorúságát, ráadásul jómaga most

teljesen váratlanul érkezett, és mégis nem csupán az udvarhölgyeket, de az egész ház személyzetét, a legkisebb embertől a legnagyobbig, mind olyan állapotban találta, amit nyilván nem az ő számára játszottak meg.

– Még van néhány kérdésem – mondta. – Például, tűnt el valaki más is abban az időben? Olyan dolog ez, amelyről szeretnék teljesen megbizonyosodni. Nézd, szerintem egyáltalán nem meggyőző az elbeszélésed. Az emberek akkor tesznek ilyesmit, ha hirtelen valami szörnyű helyzetbe kerülnek, és úgy érzik – legalábbis pillanatnyilag –, hogy a halál jelenti az egyetlen menekvést. De te csupán annyit tudtál mondani, hogy rendkívül lehangolt volt, mert olyan ritkán jöttem el. Van valami, amit elhallgatsz . . .

Ukon számított erre a kérdésre – ennek ellenére igen kínos helyzetbe került.

– Minden körülményt figyelembe kell venned – mondta. – Amint bizonyára tudod, úrnőm, sajnos, elég nem kívánatos környezetben nevelkedett fel. A fővárosban csak igen rövid ideig tartózkodott, mielőtt idejött. Udzsi egészen más hely, mint Hitacsi, ez kétségtelen, de mégis nagyon el van vágva a világtól, és azt hiszem, úrnőm nemegyszer nagyon boldogtalan volt itt. Természetesen mindig csak egyetlen eseményre várt, a te látogatásodra. Bármilyen kevés volt is az idő, amit kettesben töltöttetek, tudom, hogy úgy érezte: a veled való barátság kárpótolja életének minden eddigi balszerencséjéért. Azután jött a hír, hogy azt kívánod: közelebb legyen hozzád valahol, ahol mindennap láthatod. Képzelheted, hogy ez menynyire felajzotta. Keveset beszélt, de láttam, hogy reggeltől napestig semmi másra nem gondol. Itt természetesen mindenki elintézett dolognak tekintette ezt, és úrnőm csupa olyan embert látott maga körül, akik lelkendezve várták a költözködést, és sietve készülődtek. Anyja szintén úgy érezte, hogy a hitacsi vadonban töltött gyermekkora és annyi más bánat és megaláztatás után, amit szegénykének el kellett viselnie, végre rendbe jönnek a dolgok. Ekkor, váratlanul, különös levél érkezett tőled, majd pedig kezdődött az a nagy hűhó az őrökkel, aminek, mint értesültünk, az volt az oka, hogy te abban a hiszemben

voltál: idegen emberek kikezdtek a komornákkal. Ezek az őrök durva parasztok, és merem mondani, hogy a kapott utasításokon is túltettek. De ha csupán a személyzet körében mutatkozó rendellenességeknek akartak véget vetni, igen furcsán láttak hozzá. Úrnőm általában néhány naponként kapott tőled híreket. De az után a különös levél után nem írtál többet. Sejtheted, milyen hatással van az ilyesmi arra, aki olyan könnyen elcsügged, mint ő. Hiszen annyi mindenen ment keresztül gyermekkora óta. Nemcsak arról van szó, hogy fájt neki, mert így bánsz vele. Tudta, milyen csapás anyjának, akinek az volt egyetlen vágya, hogy rendezett életet biztosítson számára, de most azt látja, hogy lánya kegyvesztett lett, és félredobják. Azt hiszem, ez gyötörte leginkább. Ez minden, amit mondani tudok. Arra a gyanúdra – bár nem mondtad ki nyíltan, de érzem, hogy szavaid mögött ez is ott lappang –, egyszóval arra a sejtelmedre, hogy valaki megszöktette, mindössze annyit mondhatok: bárcsak a leghalványabb reménység is lenne arra, hogy igazad van.

Ukon, amikor ez utolsó szavait kiejtette, olyan keserves sírásra fakadt, hogy Kaoru lelkéből eltűnt a gyanakvás.*

– Bizonyára tisztában vagy vele – mondta Kaoru –, hogy ha kevésbé feltűnő pozíciót töltenék be, ha szabadon járhatnék-kelhetnék, ahogy nekem tetszik, soha, még rövid időre sem lettem volna hajlandó itt hagyni Ukifunét, ahol olyan ritkán láthattam. Ez a megoldás természetesen nagyon kevéssé volt kielégítő, de azzal vigasztaltam magam, hogy hamarosan megvalósíthatom tervemet, akkor pedig lehetővé válik, hogy egyrészt gyakrabban találkozzunk, másrészt élete hátralevő részére olyan környezetet tudok neki teremteni, ami megfelel rangjának. Azt hiszem, bizonyos fokig meg is értette ezt, és tekintettel volt rá. De az az érzésem, hogy más hatások is érvényesültek. Van valami, amit eléggé habozva említek csupán, hiszen mindez már a múlté. De mivel négyszemközt vagyunk . . . mondd, az a dolog, Niuval, mikor kezdődött? Tudom, mennyire vonzó férfi, és el tudom képzelni, hogy Ukifune eszeveszetten belészeretett, ahogy ez számtalan nővel megesett. És amikor hirtelen lehetetlenné vált, hogy láthassa, valószínűleg ször-

nyű kétségbeesés fogta el. Nem jutott eszedbe, hogy ez lehet a dolog magyarázata? Arcodról leolvasom, hogy te is gondoltál rá. Nem volna hát helyesebb, ha abbahagynád ezt a titkolózást, és elmondanád az egész történetet?

Ukon érezte, hogy Kaoru részéről ez nem merő feltevés. Valaki elmondta neki. De mennyit árulhatott el? Ezt most nem ártana tudni!

– Nagyon bánt, hogy beszéltek neked erről a szerencsétlen ügyről – kezdte. – Ha csak egyszer is megfordult volna a fejemben, hogy megeshet ilyesmi, egy pillanatra sem tágítottam volna úrnőm mellől. – Szünetet tartott, hogy összeszedje gondolatait. – Nem tudom, hogy mennyit mondtak el neked – folytatta. – Egy este történt, amikor úrnőm még nővérénél tartózkodott a Nidzso-inben. Hogy őfensége honnan tudhatta meg, hogy valaki ott él a házban, arról egyikünknek sincs sejtelme. Elég az hozzá, hogy valamiképpen bejutott a lakosztályába. Nagyon szigorúan kellett fellépnünk, hogy megszabaduljunk tőle. Szerencsére az utolsó pillanatban mégis sikerült ezt elérnünk – úgy értem, mielőtt még valóban baj történt volna. Anyja azonban hallani sem akart róla, hogy ezek után ott maradjon a palotában, és azonnal elköltöztette abba a harmadik kerületben álló furcsa házikóba. Ott élt úrnőm, amikor megismerkedtél vele. A herceg úrnőmnek még nevét sem ismerte, jómaga pedig azt hitte, hogy soha többé nem hall róla. Ámde nem így történt. Ez év elején, senki sem tudja hogyan, a herceg rájött, hogy Ukifune itt él Udzsiban, és írogatni kezdett neki. Úrnőm egy ideig ügyet sem vetett leveleire, de asszonyai figyelmeztették, hogy bajt hozhat rá, ha császári herceggel ilyen nyersen bánik, nagyobb bajt, mint abból eredhet, ha udvariasan válaszol. Végül is egyszer-egyszer válaszolt neki. Ennyi az, amiről bármelyikünknek is tudomása van.

A hang, ahogy utolsó szavait kiejtette, azt jelezte, hogy ha ennyit elmondott is, tovább nem óhajt menni. Kétségtelen, ez volt az, amit szabad volt elmondania, és tovább faggatni tapintatlanság lett volna. De Kaoru úgy érezte, hogy most már világosan látja az egész ügyet. Ukifune természetesen nagyon belészeretett Niuba, és gyötrelmes volt számára, hogy hirtelen

el kell szakadnia tőle. De még ennél is többről volt szó. „Bizonyos vagyok benne, az volt a baj, hogy az irántam való mély vonzalma is megmaradt" – gondolta Kaoru. Nem tudott dönteni, és ez borította fel lelki egyensúlyát. De ha ez az átkos folyó nincs ilyen közel, az öngyilkosság gondolata valószínűleg sohasem merült volna fel benne. És éppen ő volt, aki a lány számára Udzsit választotta lakóhelyül! Jóformán egy lépést sem kellett tennie! Egy pillanatig tartó kétségbeesett hangulat, és már vége is volt! Ha például valahol a hegyekben lakott volna, bármilyen kétségbeesés fogja is el, sohasem szánta volna rá magát, hogy bebarangolja a vidéket, abban a bizonytalan reményben, hogy valahol egy folyóra talál. Mennyire gyűlölte most Kaoru ezt a helyet és mindent, ami kapcsolatban volt vele! Életében többször is akadt olyan időszak, amikor a vad, köves hegyi út is drága volt szívének, mivel ide vezette. De most az volt egyetlen vágya, hogy soha többé be ne tegye ide a lábát, soha, míg él, nevét se hallja ennek az átkos falunak!

Hirtelen eszébe jutott az az este, amikor Kozeri elárulta neki Ukifune létezését. Milyen baljóslatúnak tetszett most az a név,* amelyen ő és Kozeri ettől kezdve emlegette Ukifunét! Igen, ő, Kaoru, okozta Ukifune halálát, olyan biztosan, mintha önkezével taszította volna a gyűlöletes folyóba. Azután ott van Ukifune anyja. Kaoru mindeddig nehezteléssel gondolt rá, mert azt hitte, hogy ő volt, aki olyan méltatlanul intézte a gyászszertartást. Most persze megvan a magyarázat.* Szörnyű volt elgondolni, hogy mit szenvedhetett az anya. Kaoru feltételezte, hogy az asszony semmit sem tudott a Niuval kapcsolatos dologról. És valóban, ha többet követelt is gyermekének, mint ami helytartó lányát megilleti, ilyen előkelő kapcsolat lehetősége még legvadabb álmában sem merülhetett fel. Éppen ezért Ukifune anyja egyedül olyan bonyodalmaknak tulajdoníthatta lánya bajait, amik voltaképpen az ő, Kaoru, részéről eredhettek.

Kaoru persze tudta már, hogy a ház nem tisztátalan. Kísérői azonban, érthető módon, még most is úgy tudták, hogy a házban haláleset történt, ezért Kaoru jobbnak tartotta, ha nem megy be. Elhozatta kocsija rúdjának támasztékát, és megpró-

bált arra ülni, közvetlenül a főkapu előtt. De ez nagyon kényelmetlen volt, s így végül egy terebélyes, árnyas fa tövében domborodó, mohával benőtt földhányásra ült. „Ha egyszer lépteim többé már nem vezetnek el e házhoz, ahonnan mindenki eltűnt, akiket szerettem, ki marad itt, hogy gondját viselje az omladozó falaknak, vagy begyűjtse ez ősi fának titkait?"

Így szólt Kaoru verse. Seregnyi emlék rajzott itt körös-körül. Soha még így nem érezte, hogy ide nem tér vissza többé. Elküldött a Tanítóért, aki ekkor már a szerzetesi élet tudományának tanára volt, és olyan megbízásokat adott neki, amelyek mind Ukifune lelki üdvét voltak hivatva szolgálni. A halottas szobában szolgálatot teljesítő papok számát jelentékenyen megnövelték. Tekintettel Ukifune halálának körülményeire,* szükségesnek látszott, hogy különleges engesztelő szertartásokat tartsanak, ezért intézkedett, hogy minden hetedik napon* szent könyveket és képeket ajánljanak fel.

Már teljesen besötétedett, de Kaoru nem tudta elszánni magát, hogy egyedül itt töltse az éjszakát. Már megpróbálta, nem beszélhetne-e Ben no Kimivel, de az asszony azt üzente, testileg-lelkileg annyira összetörtnek érzi magát, hogy a külvilággal semmiképp nem tud érintkezni. Kaoru pedig nem akart tolakodni. Miért is nem intézte úgy, hogy a költözködés* valamivel hamarabb történjék? Valóban, semmi akadálya nem lett volna.

Már messze elmaradt mögötte a folyó, de még most is az örvénylő víz robajlása visszhangzott a fülében. Szörnyű volt a tudat, hogy Ukifune még ott van, a folyó sziklás mélyén, hínár és kagylók között.

Ukifune anyja félt, hogy bajba kerül, ha azt gondolják róla, hogy tisztátalan helyről egyenesen kisebbik lányának ágyához* megy. Nem mert hazamenni, hanem céltalanul bolyongott, egyik bérelt szállásról a másikra. Szorongva gondolt rá, hogy éppen ilyenkor van távol hazulról. De szerencsére minden jól ment. A gyászidő azonban még nem telt le, és úgy érezte, helytelen lenne, ha hazamenne.* Napokon át feküdt bánatába merülten, és még csak eszébe sem jutott a többi, édes- és mostohagyermeke. Ekkor azonban történt valami, ami nehéz helyzetében is őszinte örömet szerzett neki. Küldönc érkezett Kaoru levelével.

„Már írnom kellett volna – így szólt a levél –, de összetört a szörnyű és váratlan veszteség. Ráadásul, a magam állapotából ítélve, úgy képzeltem, hogy nem vagy levelező kedvedben, és helyesebbnek véltem, ha várok egy kis ideig. Természetesen porig sújtott, ami történt; de ha már az a bánat ért, hogy túl kell élnem ezt a veszteséget,* nagyon remélem, találsz rá időt, hogy fölkeress. Vigasztaló lenne, ha beszélhetnék valakivel, aki annyira szerette őt, mint te."

– Azzal is megbízott, hogy mondjam el – szólt Nakanobu, aki a levelet hozta –, úgy érzi, nemtörődömnek tartod, amiért mostanáig nem lépett veled kapcsolatba. Az az óhaja, hogy tudd: mióta megismerte lányodat, sokszor készült írni neked, és bízik benne, hogy megérted, hallgatásának oka elfoglaltsága volt, nem pedig rosszakarat. Ha van valami, amit most vagy a jövőben megtehet érted, reméli, hogy habozás nélkül tudtára adod. Úgy tudja például, hogy serdülő fiaid vannak, akiket rövidesen be lehet mutatni az udvarnál, és ha az ő közbenjárása bárhol megkönnyíthetné számukra a dolgot . . .

Az asszony magyarázgatta, hogy tisztátalansága csak „kisebb mértékű" – mivel valójában egyáltalán nem volt tisztátalan, ezért semmi baj sem keletkezhetett ebből –, és unszolta Nakanobut, hogy lépjen be a házba,* s szeme tele volt könnyel, amikor leült, hogy megválaszolja Kaoru levelét.

„Nem hittem, hogy túlélem ezt a szörnyű veszteséget, és nem is vágytam rá – írta –, de most már nem fájlalom, hogy megmaradtam. Valóban úgy látszik, hogy a kegyes sors nem akart elengedni engem, amíg el nem nyertem kezedből azt a soha nem álmodott megtiszteltetést és kitüntetést, amit ma irántam tanúsítottál. Amint tudod, lányom nehéz ifjúságát annál nehezebb szívvel szemléltem, mivel úgy éreztem, hogy az én mulasztásom okolható érte. A magam életével kapcsolatban szánalmasan végződött minden próbálkozásom, hogy megvessem lábamat a világban, de elhatároztam, Ukifunének minden lehetőséget megteremtek, hogy jobb sors jusson osztályrészéül. Amikor értesültem vele kapcsolatos, rendkívül hízelgő szándé-

kodról, úgy éreztem, meghallgatták imáimat, és hogy most már kevés vagy éppen semmi aggodalmat nem kell éreznem a jövője miatt. Nos, mindebből semmi nem lett. Ismét bebizonyosodott, hogy az a félelmetes hely – mert, ugye, »udzsi« szomorúságot jelent – rászolgált baljóslatú nevére. És ami megható ajánlatodat illeti, hogy pártját fognád kisebb gyermekeimnek – ez egymagában elegendő, hogy azt reméljem: életben maradok még egy kis ideig, és ha így lesz, biztos lehetsz abban, hogy igénybe fogom venni kedvességedet. E pillanatban azonban nem is gondolhatok arra, hogy ennél többet írjak . . ."

Úgy érezte, hogy valamit adnia kellene Nakanobunak. De olyasmit nyilván nem adhat, ami egyszerű küldönc számára egyébként megfelelne. Eszébe jutott, hogy félretett egy övet, melyet rinocérosz szarvából metszett szarulemezek díszítenek, meg egy igen szép kardot, azzal a szándékkal, hogy ezeket majd Kaorunak ajándékozza abból az alkalomból, hogy Ukifune a fővárosba költözik. Becsomagolta és azzal az üzenettel küldte ki Nakanobunak, aki már beszállt kocsijába, hogy Ukifune ezt neki szánta.

– Attól tartok, hogy az asszony egész egyszerűen úgy érezte, adnia kell neked valamit – mondta Kaoru, amikor Nakanobu megmutatta az ajándékot. – Sohasem gondoltam volna, hogy ilyesmi eszébe jut.

– Személyesen találkoztam vele – mondta Nakanobu –, és elmondtam neki ajánlatodat, hogy teszel valamit többi gyermeke érdekében. Láttam, el volt ragadtatva, hogy gondoltál rá. Azt mondta, reméli, hogy fiaitól nem várszt túlságosan sokat. Fiatalok, s így még nem sokra vihették. De kijelentette, amennyiben biztos vagy benne, hogy nem hoz szégyent rád, ha ilyen esetlen kamaszokat házadba fogadsz, roppantul örülne, ha akár mindőjüket vagy csak egyiket-másikat is elküldheti hozzád, olyan szolgálatra, amit éppen szánsz nekik.

Ez sokkalta több volt, mint ami Kaorunak szándékában állt. Ezek a fiúk nem tartoztak ahhoz az osztályhoz, amellyel érintkezni szokott. Ha itt élnének a házában, többé-kevésbé barátainak kellene őket tekintenie, ez pedig egyértelmű volna azzal, hogy nyíltan beismeri Ukifunéval való kapcsolatát.

Mert ezen a kapcsolaton kívül semmi nem indokolná, hogy ilyen alacsony származású fiatalokkal érintkezzék. Pedig nem szívesen látná, ha a lánnyal való barátsága – a világ szemében egyszerűen egy helytartó lányával folytatott viszony – közismertté válna.

Pedig az ilyen kapcsolatok iránt táplált előítélet semmiképpen sem volt indokolt. Ebből az osztályból származó lányokat gyakran befogadtak a császári udvartartásba is, sőt némelykor híres kegyencnőkké váltak; és számtalan, Kaoruval egyenrangú férfi paraszti rétegből származó lányokkal tartott fenn kapcsolatot, sőt nemcsak lányokkal, de asszonyokkal is, akik a szerelem terén már semmiképp nem számítottak újoncoknak. Ha egy pillanatig is gondolt volna arra, hogy Ukifunét a Második Hercegnő egyenrangú vetélytársává tegye, akkor persze súlyosan vétkezett volna. A legnagyobb bajt azonban most az jelentette: ez volt az egyetlen mód, hogy kifejezze együttérzését a gyászoló anyával, és éreztesse vele, hogy családjával való kapcsolata nem csupa szerencsétlenséget jelent.

Ukifune anyját nemsokára felkereste a férje, és keserű szemrehányást tett neki, amiért ilyenkor* távol marad otthonától. A férfi az elmúlt hosszú hónapok alatt egyetlenegyszer sem vette magának a fáradságot, hogy érdeklődjék, merre jár Ukifune, mi történt vele. Ha egyáltalában eszébe jutott, azzal intézte el a kérdést, hogy a lány alighanem igen kétes módon és alacsony sorban tengeti valahol életét. Az anya pedig helyesebbnek érezte, ha semmit sem mond, amíg Ukifune a városba nem költözik. Elképzelte, mennyire meglepődik majd a helytartó, amikor megtudja, hogy a lány korántsem jutott nyomorúságos sorsra, hanem Kaoru védelme alatt, pompás házban él. Most azonban már nem volt oka, hogy továbbra is hallgasson, és elmondta neki az egész történetet. A helytartó, mint a legtöbb ilyesfajta ember, feltétlen hódolója volt az előkelőségeknek, s amikor az asszony megmutatta Kaoru levelét, úgy vette kézbe, mint valami szentséget, melyet közönséges halandó meg sem érinthet.

– No de ilyet! – dörmögte. – Micsoda szerencse! És hogy őkegyelmessége kiszemelte magának . . . szinte hihetetlen! És

ilyen jövő küszöbén mindent itt hagy és meghal! Ennél rettenetesebbet képzelni sem tudok. Őkegyelmességét természetesen jól ismerem. Nem úgy értem, hogy valaha is bizalmas viszonyban voltam vele; azt hiszem, ezt nagyon kevés ember mondhatja el magáról. És megígérte, hogy segít a fiaimon, hogy hónuk alá nyúl egy kissé? Hát ez igazán kitűnő újság! Sokat fog lendíteni a sorsunkon.

Az anya hiszékenységében azt képzelte, hogy ha Kaoru most, Ukifune halála után is hajlandó valamit tenni családja érdekében, az ezerszeresét megtette volna, ha a lány életben marad. Egyszóval boldog volt, hogy Kaoru így sem feledkezik meg róluk, de nagyon elkeserítette, ha arra gondolt, mi mindent veszítettek. Sejtelme sem volt róla, hogy mindez csak azért van, mert Kaoru felelősnek érzi magát Ukifune haláláért, és az az óhaja – ha mégolyan csekély kárpótlás is ez –, hogy minden lehetőt megtegyen az anyának; mert egyébként álmában sem jutott volna eszébe, hogy ezeket a nyers, tenyerestalpas sihedereket pártfogásába vegye.

Kaoru tudta, szigorúan véve megengedhetetlen, hogy a negyvenkilenc nap teljes rituáléját elvégezzék olyan esetben, amikor a haláleset jobbára feltételezésen alapszik. De úgy érezte, a körülmények indokolttá teszik, hogy figyelmen kívül hagyják ezt a tilalmat, ezért megbeszélte a Tanítóval, hogy az ő hegyi templomában, teljes csendben, megtartják a szertartást. Utasítást adott azonban, hogy a szertartáshoz szükséges teljes papi segédlet meglegyen, vagyis mind a hatvan pap, és gondoskodott róla, hogy bőséges alamizsnával jutalmazzák őket. Ukifune anyja is ott volt, és még külön ájtatosságot rendelt. Niutól ezüstserleg érkezett, benne néhány aranyrúd.* Persze az adott körülmények közt saját nevében nem adhatott ilyen áldozati ajándékot, ezért Ukon révén juttatta el. Dzsidzsu és még egy-két nő azonnal kitalálta, honnan érkezett az ajándék; a többieket azonban furdalta a kíváncsiság, hogyan kerülhettek ilyen holmik Ukon birtokába. Kaoru legbizalmasabb csatlósai mind jelen voltak; és amikor egyikük-másikuk később mesélt a szertartásról, hallgatósága ugyancsak törte a fejét, miért az a nagy hűhó egy egyszerű kis vidéki lány halála miatt. Az

a hír terjedt el, hogy Ukifune nem is a helytartó lánya, hanem a birodalom egyik legelőkelőbb családjából származott. Ennek azonban ellentmondani látszott az a tény, hogy a helytartó maga is felbukkant Udzsiban, és úgy viselkedett, hogy azt a látszatot keltette: ámbár a háttérben kíván maradni, valójában ő az, aki az egészet rendezi. A helytartót egyébként bosszantotta, hogy még ez a teljes csendben megtartott szertartás is felülmúlja mindazt, amit jómaga valaha is rendezhetett volna. Amikor a lánya szült, nemcsak saját tekintélyes készletét kutatta át, de még Kínából és Sirugiból* is hozatott egyes holmikat, és mégis milyen szegényes látványt jelentett az a ma végignézett szertartáshoz képest! Talán jobb is, hogy Ukifune meghalt, mert ilyen pártfogó segítségével biztosan háttérbe szorította volna az ő többi lányát. Kozeri szintén külön szertartásokat rendeztetett, és adományokat küldött a segédkező papoknak, karénekeseknek, ministránsoknak és másoknak.

Az egész dolog akkora feltűnést keltett, hogy híre a császár fülébe is eljutott. Most hallott először olyasmit, amiből Kaoru hűtlenségére következtethetett. De nem neheztelt miatta, sőt bántotta a gondolat, hogy a Második Hercegnő iránti tiszteletből Kaoru kénytelen volt megtagadni érzelmeit, s ilyen méltatlanul bánt valakivel, akit nyilván nagyon szeretett.

A veszteség másképp hatott Niura és másképp Kaorura. A váratlan megrázkódtatás éppen akkor érte Niut, amikor szenvedélye a legnagyobb lánggal lobogott, s így a lány halála egy időre porig sújtotta. Úgy érezte, mindenáron másra kell terelnie önnön figyelmét, s az efféle kísérletei oly rohamosan sokasodtak, hogy nemsokára már ismét ugyanazt az életet élte, mint azelőtt. Kaoru viszont azt remélte, hogy ha elmerül a pártfogásába vett pereputty ügyesbajos dolgaiban, megszabadulhat fájdalmától és lelkifurdalásától, vagy legalábbis enyhíti kínjait. Ámde csalódott várakozásában.

A császárnő, nagybátyjának halála miatt, félgyászban volt, és még az új palotában tartózkodott. A szertartásügyi hivatalnál Sikibu herceg halálával üresedés támadt, s ezt a helyet Niu bátyjával, a Második Herceggel töltötték be. A herceg szemlátomást rendkívül komolyan vette kötelességét, mert alig

vett részt az új palotában rendezett mulatságokban. Niu azonban főként ide járt szórakozást keresni, mégpedig elsősorban az Első Hercegnő lakosztályába. Nem bírta elviselni, hogy nővérének udvarhölgyei közül akár csak egyetlen csinos lány is akadjon, aki nem hajlandó vele meghitt ismeretségbe kerülni. Volt azonban köztük egy Koszaiso nevezetű lány, akivel Kaoru egy időben igen bizalmas viszonyban állt. A lány kétségtelenül csinos volt, de Kaoru inkább műveltsége miatt értékelte. Senkit sem ismert, akinek pendítési technikája jobban tetszett volna neki akár a lant, akár egyéb húros hangszerek megszólaltatásánál. Ráadásul igen jó levélíró volt, és társalgásának színvonalát tekintve is magasan a Kaoru által ismert nők fölött állt. Persze Niut is vonzotta, és ez biztosra vette, hogy ezúttal is minden nehézség nélkül kiütheti a nyeregből Kaorut. Meglepetésére azonban a lány hallani sem akart róla.

– Valakinek ezt is meg kellett tennie, már csak a változatosság kedvéért is! – jegyezte meg Koszaiso.

„Végre találtam valakit – gondolta Kaoru –, aki más, mint a többiek!" Semmi sem lehetett volna alkalmasabb, hogy növelje Kaoru megbecsülését a lány iránt.

Amikor Koszaiso hallott Kaoru gyászáról, úgy érezte, írnia kell, ámbár már igen régóta nem látta a férfit. „Ha utoljára érkezik is meg e néhány sor, ne hidd, hogy a téged ért veszteséget legkevésbé az érzi át, aki ez elkésett üzenetet írja, s akinek létét a világ túlságosan jelentéktelennek tekinti, semhogy fontosnak tartsa együttérzését..." Így szólt a költeménye: „Bárcsak én halhattam volna meg helyette!..."

Gondosan kiválasztott papírra írta, s a levél egy csendes nyári estén érkezett meg, szinte válaszként a Kaoru lelkén átsuhanó mélabús gondolatokra. „Különös, hogy olyan jól olvasol annak gondolataiban, aki már úgy hozzáedződött a sors csapásaihoz, hogy bánatát egyetlen sóhajjal sem árulja el a világnak."

Kaoru úgy érezte, azonnal meg kell látogatnia a lányt.

– Üzeneted nagy örömet szerzett – magyarázta –, s amint látod, azonnal átjöttem, hogy megköszönjem.

A lány szobája – mert így nevezték, noha alig volt több, mint holmi hálófülke, amit elkerítettek a folyosótól – aligha volt alkalmas arra (s ezt Koszaiso is érezte), hogy fogadjon benne olyan jelentékeny személyiséget, mint Kaoru. Ráadásul egyáltalán nem volt jellemző Kaorura, hogy így látogatóba jön. Elég meghökkentő volt látni, amint ez a rangos férfiú, csöppet sem méltóságos testtartásban, átnyomakodik a kis kamra rozoga ajtajának szűk nyílásán. De a lány meg sem kísérelte, hogy mentegetőzzék. Talpraesettebben nem is fogadhatta volna előkelő vendégét. Fesztelenül és nagy hozzáértéssel beszélt minden témáról, amit Kaoru felvetett, de nyoma sem volt benne tolakodásnak vagy bizalmaskodásnak. Koszaiso természetesen sokkal műveltebb volt, mint Ukifune. Nagy kár, hogy kénytelen volt szolgálatot vállalni. Kaoru például egyáltalán nem bánta volna, ha ő gondoskodhatna róla. Már-már azon a ponton volt, hogy elmondja a lánynak, milyen szerepe volt Niunak az Udzsiban lejátszódott végzetes eseményben, de az utolsó pillanatban féket tett a nyelvére.

Most virágzott a lótusz, és a császárnő elhatározta, hogy megrendezi a *Hokkekjo** ünnepélyes felolvasását. Számos szent könyvet és képet ajánlottak fel Gendzsi, Muraszaki és a család más elhunyt tagjai emlékezetére. Az ötödik tekercs napján különösen nagyszerű volt a szertartás,* és mivel az udvarbeli hölgyeknek megengedték, hogy barátaikat is meghívják, a részvevők száma roppantul felduzzadt. Az ötödik nap reggelén, amikor az utolsó szertartás is lezajlott, hozzá kellett látni, hogy helyreállítsák a rendet – ez pedig igen nagy munka volt. Számtalan függönyt és díszt kellett eltávolítani, bútorokat visszatolni eredeti helyükre, a folyosókat lezárni. Óriási nézősereg jött össze, ezért nehéz volt mindenki számára lehetővé tenni, hogy lásson is valamit, s így végül az egész palota tárva-nyitva állt, a homlokzati rész és a hátsó traktus egyaránt. Az Első Hercegnő* lakosztályát szintén feldúlták, ezért átmenetileg egy keresztszárnyban szállásolták el, amely megszokott lakosztályát összekötötte a főépülettel. Hölgyeinek zöme teljesen kimerült a felolvasások hallgatásában, ezért délután engedélyt kaptak, hogy eltávozzanak és pihenjenek a saját szobájukban. A hercegnő úgyszólván egyedül ma-

radt. Kaoru, miután átöltözött, kiment és a halászlugas közelében várakozott, mert remélte, hogy távoztukban el tudja fogni a papokat – egyiküknek ugyanis valami fontos dolgot akart mondani. Úgy látszott azonban, hogy már mindnyájan elmentek. Egy kis ideig azért még ott álldogált, és élvezte az árokból felszálló hűvös levegőt.

Az a néhány hölgy, aki az Első Hercegnő mellett maradt – köztük Kaoru barátnője, Koszaiso is –, mindent megtett, hogy a helyiséget kényelmessé tegye a hercegnő számára: paravánokat állítottak fel, s amolyan előszobafélévé alakították át a keresztszárnyat.

Kaoru éppen a közelükben álldogált, kint, a kertben. S most egyszerre ruhasuhogást hallott. Az épület hátsó traktusában az egyik tolóajtót nem csukták be rendesen. Kaoru kíváncsi volt, vajon Koszaiso nincs-e véletlenül a bent levő hölgyek között, és belesett a résen. A helyiségben nem volt olyan összevisszaság, ami mindig bekövetkezik, valahányszor ilyen hölgyek magukra maradnak. Már olyan rendet teremtettek s oly szépen eltakarítottak mindent, hogy Kaoru igen jól, zavartalanul láthatott mindent, ami bent lejátszódik. Azt remélte, hogy megpillanthatja a hercegnőt, de nyilván nem volt a három nő között, akik egy jégtömbből darabkákat tördeltek. Rajtuk kívül még csak egy kislány volt bent. A nők levetették hosszú köpenyüket, és a kislányon sem volt kabátka. Mindnyájan teljesen fesztelenül viselkedtek, és Kaoru éppen azon tűnődött, vajon merre lehet az Első Hercegnő, amikor megpillantotta: lenge fehér öltözékben volt, és derűs mosollyal szemlélte a finomabb jégdarabkákért tülekedő lányokat. Elbűvölő volt a mosolya, s az arca csodaszép. Úgy ült, hogy fejét kissé Kaoru felé hajtotta; pompás haja, töretlen vonalban, a földig omlott. Roppant hőség volt, s a hercegnő nyilván terhesnek érezte a nyakába és vállára hulló hajfürtjeit. Kaoru érezte, hogy minden kétséget kizáróan ez a legszebb nő, akit valaha is látott. Az udvarához tartozó három hölgy – pedig egyébként mindenki nagyon csinosnak tartotta volna őket – mellette most mind esetlennek és csúnyának tetszett. Egyikük, aki keményítetlen sárga selyemruhát viselt és világosbarna köténytt, kétségkívül igen kecses lehetett. Bár úgy ült, hogy csak félig láthatta, de már abból megítélhette, ahogy legyezte magát.

– És még azt mondják, hogy így hűsítheti magát az ember! – kiáltott fel nevetve. – Fenséged szerencsés, hogy csupán szemlélője az egésznek!

Amint meghallotta a hangját, Kaoru tudta, hogy ez Koszaiso. Azok hárman buzgón folytatták a jégtömb feldarabolását. Az olvadozó szilánkokkal hűsítgették tenyerüket, homlokukat, mellüket, s közben mindenféle mókát űztek. Koszaiso papírba burkolt egy darab jeget és a hercegnő felé nyújtotta. Ez finom kezével végigsimított a jégdarabon.

– Nem, nem veszem kézbe – mondta a hercegnő. – Utálom, amikor csepeg rám.

Kaoru alig értette, mit mond, de az éveken át tartó hosszú várakozás* után kimondhatatlan örömet érzett, hogy végre meghallotta a hercegnő hangját. Amikor utoljára látta, a hercegnő úgyszólván gyermek volt még, és Kaoru is csak kamasz módra rajonghatott érte. Milyen vétket követhetett el, hogy az istenek ma ide vezérelték? Mert annyi bizonyos, ha most, nyomban, csírájában el nem fojtja magában ezt az új és minden eddiginél megbocsáthatatlanabb őrültséget, ismét olyan boldogtalanság és szenvedés vár rá, amiben már nemegyszer része volt. De csak állt és bámult.

Hirtelen fürge lépteket hallott a háta mögül. Az egyik alantasabb beosztásban levő asszony már nem bírta a hőséget, és a ház mögé ment, hogy egy kis friss levegőt szívjon. Egyszerre csak eszébe juthatott, hogy sietségében elfelejtette rátolni az ajtó reteszét, és mivel félt, hogy bajba kerül, ha észreveszik, most rohanva visszatért. Látta, hogy az ajtóban egy férfi áll, és töprengett, ki lehet az. De meg sem próbált elrejtőzni a férfi elől, csupán az járt az eszében, hogyan tudná az ajtót minél előbb becsukni. Kaoru kénytelen volt gyorsan visszavonulni. Az asszony könnyen felismerhette, márpedig kissé kompromittáló helyzetben ütött rajta.

Az asszony az ajtóhoz érve, meghökkenve fedezte fel, hogy bár a paravánokat csinosan elrendezték, de hézag van köztük, és így a szoba szinte teljes egészében jól látszik azon a résen

át, amely mellett a betolakodott férfi meghúzódott. Nem lehetett teljesen idegen, ezt biztosra vette. Alighanem Jugiri egyik fia volt. Ha ebből valami baj lesz, nyomban felteszik a kérdést, ki hagyta nyitva az ajtót. Az asszony azonban észrevette, hogy a leskelődő férfiú keményítetlen selyemruhát viselt, az pedig alig suhog, s így könnyen lehetséges, hogy senki sem hallotta.

Kaoru, ahogy sietve távozott, eltöprengett: számára az a végzetes, hogy egyszer letért arról az útról, amelyre hajdanán elszánta magát, azaz hogy a hittudománynak és az imának szenteli életét. Azóta sorozatos és mind szörnyűbb bonyodalmak felhőzik be az életét. Bárcsak hátat fordíthatott volna a világnak, mielőtt mindez bekövetkezett! Eddig már megtelepedett volna valamelyik távoli hegyi templomban, hogy ott morzsolja le napjait, ahol nem éri el semmi, ami nyugtalaníthatja vagy feldúlhatja. Éveken át vágyott rá, hogy láthassa a hercegnőt – most el sem tudta képzelni, miért. Tudhatta volna, hogyha lelki békéje kedves számára, akkor inkább mindent el kell követnie, hogy kitérjen előle.

Másnap reggel korán kelt. A Második Hercegnő tagadhatatlanul igen csinos volt. De semmi több. Arról szó sem lehetett, hogy össze lehessen hasonlítani nővérével: lényében nem volt meg az a leírhatatlan ragyogás és finomság, ami tegnap az Első Hercegnőben úgy elkápráztatta. Persze, tegnap más is belejátszhatott az összhatásba: a világítás, a ruha s más egyéb.

– Túlságosan vastag ruhát* vettél fel a mai napra – jegyezte meg Kaoru. – Fárasztó látni, hogy egy nő mindig egyfajta ruhát visel, a mostani időjárás pedig megadja a lehetőséget, hogy megtörjük az egyhangúságot... Menj át anyám lakosztályába, és szólj Daininak, hogy keressen ki valami vékony selymet, és készítsen egy béleletlen ruhát – fordult Kaoru a Második Hercegnő egyik asszonyához. Ezek mind boldogok voltak, hogy Kaoru végre törődik úrnőjük külsejével.

Kaoru elment imádkozni, majd a maga szobájában tettvett egy ideig, s végül visszatért a hercegnő lakosztályába. A ruha, amit rendelt, ott függött az ágy végében.

– Miért nem vetted fel? – kérdezte. – Elismerem, hogy

nem illendő nagyon vékony selymet viselni, ha egy sereg ember vesz körül, de például most mi baj származhat belőle?

És ő maga öltöztette fel a hercegnőt. A hölgy buggyos térdnadrágja történetesen ugyanolyan színű volt, mint az a pirosas, amit az Első Hercegnő viselt fehér ruhája alatt. A haja szemlátomást olyan sűrű volt és finom, mint nővéréé. És mégis, valami megfoghatatlan okból, egészen más hatást keltett. De ha már itt tartott, Kaoru teljessé akarta tenni a képet. Jeget hozatott és felapríttatta az asszonyokkal, ahogy előző nap az Első Hercegnő komornái is feldarabolták a jégtömböt, majd elvett egy szilánkot, és a Második Hercegnő tenyerébe tette. Kaorunak minden bizonnyal könnyebb feladata volt, mint a festőnek, akit felszólítanak a szeretett nő arcképének megfestésére; végtére is a hölgyek testvérek voltak, ez pedig lehetővé tette, hogy természetadta hasonlóságukat alakítsa tovább. De művészi tevékenységének az lett az egyetlen eredménye, hogy felkeltette benne a vágyakozást: bárcsak a tegnapi jelenetben ugyanezt a szerepet játszhatta volna, mint ma, itt, ahelyett, hogy csupán futólag és lopva, kívülről szemlélte.

– Szoktál írni az Első Hercegnőnek? – kérdezte.

– Régebben igen – válaszolta az asszony –, amikor még a Palotában laktam.* De csak ha a császár felszólított rá. Bizony már hosszú ideje nem írtam neki.

– Ezt nagyon is értem – mondta Kaoru. – Amikor idejöttél hozzám, elvesztetted a rangodat, és persze az udvari szokás tiltja, hogy alattvaló levelezést kezdeményezzen a császári család tagjával. Meg fogom említeni a császárnőnek, és megmagyarázom neki, hogy ez sért téged.

– De nem érzem magam sértve! – vágta rá a hercegnő. – Nagyon sajnálnám, ha ilyesmit mondanál!

– Csupán azt akartam mondani – nyugtatta meg Kaoru –, hogy szerintem a császárnővel közölni kellene, miért nem írsz. Egyszerűen azt fogom mondani, hogy úgy érzed, a Palotában alattvalónak tekintenek téged, és ezért csak akkor mersz levelet küldeni a császári család valamely tagjának, ha erre utasítást kapsz.

Kaoru másnap meglátogatta a császárnőt. Ahogy lakosztálya felé tartott, találkozott Niuval. A herceg különösen csinos volt sötét szegfűszegszínű selyemruhájában. Makulátlan arcbőre, élénk arckifejezése minden bizonnyal azok közé a kellemes adottságai közé tartozott, amelyek a nővérének* szépségét olyan ragyogová tették. Valamivel soványabb volt, mint régebben, de úgy látszott, igen jó egészségnek örvend. Most, hogy Kaoru látta az Első Hercegnőt, Niu feltűnő hasonlatossága nyomban nyugtalanító érzéseket támasztott benne, de tudta, hogy ezeket mindenáron el kell nyomnia magában, s ezért tovasietett. Niu egy nyalábra való képtekercset hozott, s ezeket most átadta néhány komornának, hogy vigyék be az Első Hercegnőnek, majd maga is belépett nővére lakosztályába.

Kaoru előbb gratulált a császárnő őfelségének a Szent Lótusz Irat szépen megrendezett recitációja alkalmából, majd egy ideig eltársalogtak olyan személyekről, akiket még gyermekkorukból ismertek. Kaoru most egy pillantást vetett a képekre, amelyeket Niu hagyott ott, miután kiválasztott egy csomót, amit át is küldött a nővérének.

– Attól tartok, hogy a Második Hercegnő nagyon elhagyatva érzi magát ott, ahol most él* – szólt. – Persze szomorú lecsúszás ez az itt megszokott életmódja után. Azt hiszem, sokat jelentene számára, ha alkalmilag hírt kaphatna nővérétől. Most úgy érzi, hogy ti már nem tekintitek őt hozzátok tartozónak, és látom, hogy ez bántja. Ha például az Első Hercegnő küldene neki néha egy-egy képet – talán éppen ezek közül – vagy egy könyvet... Egyáltalában nem ugyanaz, mint ha én viszem. Biztos vagyok benne, hogy megérted.

– Milyen csacsiság! – kiáltott fel a császárné. – Amikor mindketten itt éltek, állandóan levelezgettek, most pedig, hogy elszakadtak egymástól, leszoktak az írásról. De én majd eszébe juttatom a dolgot. Te pedig mondd meg a Második Hercegnőnek, verje ki a fejéből az ilyen képtelenségeket!

– Mondanom sem kell – válaszolta Kaoru –, szó sincs arról, hogy elhidegült* volna tőle. Ami pedig a te érzelmeidet illeti, boldoggá tesz a gondolat – ha más okod nem is lenne arra, hogy barátságodba fogadd –, már a puszta tény, hogy az én feleségem, elegendő ajánlás nálad az ő számára. Végtére is te meg én elég közeli rokonok vagyunk.* De nyomósabb érvek is akadnak. A Második Hercegnő hosszú éveken át igen bizalmas kapcsolatban volt mindnyájatokkal, és valóban kegyetlenség lenne, ha most hátat fordítanátok neki.

A császárnőnek meg sem fordult a fejében, hogy valami más gondolat is rejlik Kaorunak ama óhaja mögött, hogy a két hercegnőt közelebb hozza egymáshoz.

Amikor beszélgetésük véget ért, Kaoru a nyugati keresztszárny felé indult, abban a reményben, hogy Koszaisót esetleg megint ott találja, ahol a múltkor meglátogatta. Kiment a kertbe, és ahogy körüljárta a házat, elsétált az Első Hercegnő lakosztálya előtt. A hercegnő hölgyei kikukucskáltak az ablak redőnyén, de nyomban visszahúzódtak, amikor látták, ki jár kint. Kaorut ugyanis fontos közéleti személyiségnek ismerték, akinek jelenlétében roppant illemtudóan kell viselkedni. Ahogy megérkezett a keresztszárnyba, látta, hogy ott máris vannak látogatók: Jugiri fiai és még néhány fiatalember. Kaoru megállt az ajtó előtt.

– Teljesen megszakadt a kapcsolatom veletek – kezdte. – Persze, gyakran megfordulok a Palotában, de ilyen látogatásra nagyon nehéz időt szakítanom. Minden gyorsan változik. Közületek is már alig ismerek valakit. Ettől szinte öregembernek érzem magam. Igazán gyakrabban kellene idejárnom. De azért ne féljetek, fiatalok, nem rontom el mulatságotokat! – Jugiri fiaira pillantott.

– Kegyelmes uramnak nincs oka nyugtalanságra – jegyezte meg az egyik udvarhölgy. – Az a tény, hogy megváltoztatja szokásait, azt mutatja, hogy visszatér az ifjúsága.

Egy sereg további megjegyzés következett, ugyanilyen könnyed hangnemben. Kaoru meglepődött, hogy mindnyájan mennyire talpraesettnek mutatkoznak. Jómaga, azon túlmenően, hogy látogatására ilyen körülményesen felhívta a figyelmet, semmi egyéb mondanivalót nem talált. Most általános érdekű témákkal próbálkozott, de sikertelenül. Hamarosan

elnémult, s még a szokottnál is jobban érezte, hogy kívül áll a játékon.

Az Első Hercegnő meglátogatta anyját, a császárnőt.

– Hová lett Kaoru azután, hogy elment tőlem? – kérdezte őfelsége. – Úgy láttam, hogy felétek tart.

– Valóban így is volt – felelte Dainagon, az az asszony, aki a hercegnőt átkísérte. – Valószínűleg Koszaisót ment meglátogatni.

– Az olyan komoly gondolkodású embernél, mint Kaoru, rendkívül kínos – jegyezte meg a császárnő –, hogy ha egyszer szerelmes, a szépségen kívül még rengeteg sokat vár a lánytól! Komolyan próbára teszi a nő szellemi képességeit. Ámbár azt hiszem, Koszaiso ezt a próbát jobban kiállja, mint bárki más.

Kaoru ugyan a féltestvére volt, de a császárnő sohasem tudott vele teljesen fesztelen lenni. Az volt az érzése, hogy roppantul igényes, és úgy látta, hogy udvarhölgyei is kissé félnek tőle.

– Valóban nagyon kedveli a lányt – mondta Dainagon. – Úgy tudom, hogy a múltkoriban felkereste a szobájában, és késő éjszakáig elbeszélgetett vele. Állítólag gyakran ott tölti az estét; de kétlem, hogy a szó közönséges értelmében vett szerelmi viszonyról volna szó. Niu hercegnek egy időben tetszett a lány. De Koszaisónak az volt a véleménye, hogy a herceg túlságosan sok kapcsolatot tart fenn, és ezért kikosarazta. Azt hiszem, őfenségét ez eléggé meghökkentette – tette hozzá mosolyogva.

A császárnő szintén nevetett.

– Azt hiszem, botrányos, hogy ilyen életet él – szólt –, és nagyon örülök, hogy valakinek volt bátorsága megmondani neki a véleményét. Legfőbb ideje, hogy Niu összeszedje magát. Szégyenletes dolog! És ez azokra is vonatkozik, akikkel együtt van!

– Különös történetet hallottam az imént – folytatta Dainagon. – Úgy látszik, hogy Kaoru nemrég elhunyt barátnője Kozeri úrhölgy húga lehetett... Vagy legalábbis mostohahúga. Azt mondják, hogy anyja valami vidéki helytartó felesége – talán Hitacsi helytartójáé –, egyesek szerint viszont az elhunyt hölgy nem a lánya, hanem unokahúga az asszonynak. De bárki volt is, Niu herceg titkos viszonyt kezdett vele. Kaoru nyilván rájött erre, és úgy döntött, hogy mihelyt lehetséges, felhozza a lányt a fővárosba. Addig is megrakta a környéket válogatott őrséggel, s amikor Niu, szokásához híven, elment oda, nem tudott bejutni a házba. Furcsa történet. Úgy látszik, csúnyán bánhattak vele: nyeregben ülve órákon át várt, és végül kénytelen volt visszatérni, jóllehet egy szót sem tudott váltani a lánnyal. Amikor a hölgy meghallotta ezt, annyira feldúlta, hogy egyszerre összeroppant és meghalt – vagy öngyilkos lett, ami rettenetes, de ezt vallja az öreg dajkája és még egy-két udvarhölgye is.

– Nagyon valószínűtlenül hangzik – jegyezte meg a császárnő. – Ki mesélte ezt neked? Szörnyű, hogy ilyesmiket terjesztenek. Ha ez a döbbenetes dolog megesett volna, bizonyára hallottam volna róla. Kaoru soha, a leghalványabb célzást sem tett ilyesmire. Nyilvánvaló, hogy szerinte a lány természetes halállal halt meg. Igen, még azt is mondta, milyen szomorú, hogy Hacsi herceg egész családja szemlátomást ilyen gyenge alkatú.

– Én is gondoltam rá – szólt Dainagon – vajon nem merő szóbeszéd-e az egész? A minap azonban egy lány, aki Udzsiban szolgált, elmondta az egész történetet Koszaisónak, és annyira határozott hangon szólt erről, hogy azt hiszem, semmi kétség nem lehet, milyen halált halt a lány. Akkor történt ez, amikor Koszaiso szabadságon volt, és a családjához ment látogatóba. A szolgálólány azt is mondta: eltökélték, titokban tartják, hogy öngyilkosság történt, és ügyesen is takargatták. Éppen ezért nem meglepő, hogy nem hallottál róla semmit.

– Nagyon hálás lennék, ha gondod lenne rá, hogy megértessék azzal a lánnyal: nem szabad ilyen történeteket terjesztenie – mondta a császárnő. – Az efféle szóbeszéd roppantul árt Niu hírnevének. Az emberek már-már kételkednek benne, hogy az, aki ilyen kellemetlenségekbe bonyolódik, alkalmas lehet-e felelős állás betöltésére.

Nem sokkal ezután a Második Hercegnő végre levelet ka-

pott nénjétől. Csodálatosan szép kézírása volt. Kaoru nagy gyönyörűséggel nézegette, és csak azt sajnálta, hogy már régen nem indította meg ezt a levelezést. A császárnő számos képtekercset küldött, s ezek közül Kaoru kiválasztott néhányat, amelyek szerinte különösképpen érdekelni fogják feleségét. Az egyik egy képsorozat volt a *Szerigava no Daisó*hoz.* A művész csodálatosan festette meg azt a jelenetet, amikor Togimi egy őszi estén egy csapásra beleszeret a császár nagyobbik lányába, és reménye vesztetten távozik – s ez éppen illett Kaoru esetére. Eszébe jutott azonban, hogy a történetben szereplő hercegnő szíve csakhamar meglágyult. Ha csak a leghalványabb reménye lehetne arra, hogy az ő Első Hercegnőjével is ez történik!

„Amikor az este közeledik, fagyával borzongatja szívemet a szél, amely egykor Szerigava erdejében pergette, borzolta az őszi harmatot." Ezt a költeményt írta, és már-már úgy döntött, hogy csatolja *ahhoz* a képhez, amikor majd visszaküldi a tekercseket a császárnőnek.

Ez azonban kockázatos lett volna. Mindenáron el kellett kerülnie, hogy csak a leghalványabb gyanakvást is keltse. Ha csak egy pillanatra is bárkiben felmerülne a gondolat, hogy ő szerelmes az Első Hercegnőbe, ez végzetes következményekkel járna. Úgy látszott, hogy ő – éppen ő – olyan állapotba került, amelyben az élet nem egyéb, mint támolygás egyik értelmetlen izgalomból a másikba. Mindig is úgy érezte, hogy nála ez az állapot természetellenes. Ha Agemaki élne, egész életét neki szentelné. Akkor persze álmában sem jutott volna eszébe, hogy társadalmi megfontolásokból elfogadjon egy rákényszerített érdekházasságot; sőt, a császárnak sem jutott volna eszébe, hogy erre a megtiszteltetésre alkalmas az ő személye, ha tudja, hogy másutt van érdekelve.

– Ó, Híd Lánya, Híd Lánya!* – kiáltotta. – Miért zártad el előlem szívedet?

Igen, a szerencsétlenségek egész láncolata abból fakadt, hogy nem tudta legyőzni a lány furcsa bizalmatlanságát. Azután be akarta gyógyítani ezt a sebet, de elkésett, mivel meggondolatlanul elvágta az utat feléje – a Nidzso-in úrnője* felé. Helyzete itt kezdettől fogva reménytelennek bizonyult, és Kozeri maga volt, aki – hogy elhárítsa makacs ostromát – belesodorta abba az ügybe, amely most ily tragikusan végződött.

Úgy érezte, hogy Ukifune haláláért nem vállalhatja magára a teljes felelősséget. Bizonyosra vette, hogy itt nem előre megfontolt, eltervezett tettről volt szó. A lány, mint néha a gyermekek, hirtelen engedett valami vak ösztönzésnek. Valószínűleg nem is igen tudta, mit tesz. De kétségtelen, hogy az ő éles hangú figyelmeztetése – amely éppen akkor érkezett, amikor Ukifune és Niu szerelme a legszenvedélyesebben lángolt –, az kergette a lányt olyan kétségbeesésbe, amiről komornái beszámoltak. A történtekből persze világosan látszott, hogy Ukifune túlságosan állhatatlan és ingatag volt, hogysem jó feleség lett volna belőle. Kaoru azonban sohasem gondolt arra, hogy kapcsolatukat nyílttá és törvényessé tegye, és ha a lány érzelmei továbbra is csapongtak volna, számára ez sem tette volna kevésbé szeretetreméltóvá. Jómaga bárhogy érzett is pillanatnyi felindultságában, most már a legcsekélyebb bosszúvágy sem fűtötte Niuval szemben, és még kevésbé érzett keserűséget, valahányszor Ukifunéra gondolt. Mert minél többet töprengett, annál világosabban látta, hogy mindennek oka az a határozatlanság, amely a saját jellemének végzetes fogyatékossága.

Niu számára bizonyos tekintetben még súlyosabb volt a veszteség. Kaoru gondolatait és idejét ugyanis a nap java részében közéleti tevékenység foglalta le, Niu számára viszont az udzsi ügyhöz hasonló kalandok az élet legfőbb tartalmát jelentették. Ukifune olyan űrt hagyott maga után, amit Niu semmivel sem tudott kitölteni, és még most is rá-rájött olyan búskomor hangulat, amikor vágyott arra, hogy valakit bizalmába vonjon. Sajnos, jól látszott, hogy Kozeri eléggé beleunt ebbe a históriába. Ez nem volt meglepő, lévén hogy mindössze néhány napig ismerte Ukifunét, és ismeretségük nagy hirtelen olyan körülmények között szakadt meg, amelyek Kozerit aligha tehették alkalmassá az együttérzésre. Ezért aztán Niu ismét megpróbálta rábeszélni Dzsidzsut, hogy vállaljon szolgálatot a Nidzso-inben. Dzsidzsu, Ukon és az öreg dajka

maradt csak Udzsiban, amikor a gyász letelt. Dzsidzsu persze nem volt olyan bizalmas viszonyban Ukifunéval, mint azok ketten, és ha egy ideig mégis ott maradt, csak azért tette, hogy Ukon és a dajka ne maradjon magára. De a folyó zúgása – addig valahogy még elviselte ezt, amíg úgy vélte, hogy úrnőjének itteni élete csupán szomorkás előjáték az elkövetkező izgalmas napokra – nemsokára annyira megviselte kedélyét, hogy boldogan felcserélte udzsi lakóhelyét egy igen szerény fővárosi szállással, ahol Niu, némi nehézségek árán, végre el tudta érni. Ha mindössze arról lett volna szó, hogy szolgálatba lépjen, erre szívesen ráállt volna. De Kozerinek az egész ügyhöz való kapcsolatát tekintve, Dzsidzsu egyáltalán nem érezte biztosnak, hogy a Nidzso-inben valóban örülnének neki, s ezért azt mondta Niunak, sokkal inkább kedvére lenne, ha megengedné, hogy elszegődjék a császárnő őfelségéhez.

– Kitűnő gondolat! – vágta rá Niu. – Ott legalább szemmel tarthatlak anélkül, hogy nem kívánatos feltűnést keltenék.

Ez mindenesetre jobb lesz, gondolta Dzsidzsu, mint ha elfoglaltság nélkül marad; és mivel volt ismeretsége az udvarnál, hamarosan szerzett is állást magának.

– Egészen csinos lány! – ismerték el a palotabeli udvarhölgyek, meglehetős irigyen. – Igen jól meg fog felelni valami alantasabb beosztásban.*

Kaoru gyakran megfordult a császárnő lakosztályában, és Dzsidzsu eleinte örült, hogy találkozni fog vele, de csakhamar rájött, hogy találkozásuk túlságosan sok fájdalmas emléket ébresztene fel. Mindig azt hallotta, hogy a császárnő udvara telis-tele van tündéri szépségű hercegnőkkel, s egyik gyönyörűbb, mint a másik. De ahogy lassanként közelebbről is megismerte őket, megállapította, hogy egy sincs közöttük, aki csak egy pillanatra is kiállná az összehasonlítást elhunyt úrnőjével.

A tavasszal elhunyt Sikibu herceg* után árván maradt még egészen fiatal lánya. Mostohaanyja volt ugyan, de az asszony és a lány nem fért meg egymással. Az asszony öccse, valami jelentéktelen, kis állású ember, beleszeretett az ifjú hercegnőbe. Ez a házasság valóban szánalmas lecsúszást jelentett volna császári unoka számára, ez azonban nem tartotta vissza

a mostohát, hogy ne pártfogolja az ügyet. Szerencsére a császárnő valahogy megtudta, mi készül, és olyan elítélően nyilatkozott, hogy a mostoha letett szándékáról. A lány azonban szemlátomást nagyon boldogtalan volt otthon, és ekkor akadt, aki azt tanácsolta: próbáljon szerencsét a Palotában, ha egyszer már a császárnő annyi érdeklődést tanúsított iránta.

Maga a császárnő küldött érte kocsit. A lány, rangját tekintve, valójában alig volt kevesebb az Első Hercegnőnél. Világos, hogy nem lehetett vele úgy bánni, mint holmi egyszerű udvarhölggyel. Mégis ebben a minőségben jött; egyszerűen csak Mija no Kiminek* ismerték. A kínai kabát viselése alól felmentették, de a köténnyt hordania kellett – keserves helyzet ez annak, aki olyan nevelésben részesült és olyan jövőre számított, mint ő.

Niu persze érdeklődéssel várta a lány érkezését. Könnyen lehetséges – gondolta –, hogy a lány némileg hasonlít Ukifunéra, hiszen apja és Hacsi herceg testvérek voltak.* De mindentől eltekintve, Ukifune elvesztésével sem csökkent minden új iránt érzett kíváncsisága, és elhatározta, hogy sürgősen meg fog ismerkedni Mija no Kimivel.

Kaoru igen rosszallta, hogy így bántak el a lánnyal. Botrányosnak érezte, hogy ilyen semmitmondó állásba helyezzék azt a lányt, akinek apja néhány évvel ezelőtt hajszál híján trónörökös lett. A lány társadalmi lecsúszását Kaoru legjobban azon mérhette le, hogy Mija no Kimit egy időben úgy emlegették: igen alkalmas feleség lenne az ő számára. Ehhez viszonyítva a mostani helyzete valóban nagy lecsúszásnak számított. Ha ő veti magát a folyóba, ezt meg tudta volna érteni. Ritkán esett meg, hogy valakit ennyire megsajnált.

A császárnő és környezete sokkal jobban érezte magát a hatodik kerületben álló palotában,* mint a császári rezidenciában, ahol elég szűkösen voltak. Itt viszont számtalan szárnyépület, fedett folyosó és melléképület állt rendelkezésükre, ahol rengeteg embert el lehetett helyezni, és minden nehézség nélkül fedelet tudtak biztosítani a szép számú kisegítő személyzetnek, melyre a császárnőnek ilyen látogatások alkalmával szüksége volt.

Jugiri olyan házat vitt, ami semmivel sem volt kevésbé fényűző, mint Gendzsi idejében. Sőt a mostani élet sok tekintetben még káprázatosabbnak bizonyult. Régen ugyanis a háttérben mindig meghúzódott egy bizonyos ellenzék Gendzsi pártjával szemben, Jugiri és hívei ellenben most vitathatatlan fölényben voltak. Niu valóban ragyogóan érezhette volna magát az utóbbi hónapokban, ámde újabban mintha sokkal higgadtabbá vált volna, sőt egyesek szerint kicsapongásait is kezdte elhagyni. Ámde Mija no Kimivel folytatott viszonya – amely a lánynak a Palotába való érkezése után rögtön, már az első napokban megkezdődött – azt mutatta, hogy aligha józanodott ki teljesen. Köztudomású volt, hogy mihelyt beáll a hűvösebb idő, a császárnő vissza fog térni a Palotába, ahol a tarkuló őszi levelek távolról sem nyújtottak ilyen szép látványt. A fiatalemberek tehát mind siettek fölkeresni az új palotát, amíg a kertek teljes szépségükben pompáznak, és a császárnő őfelsége jelenléte különleges fényt ad az ott zajló életnek. Egymást követték a csónakkirándulások, holdfénynél rendezett hangversenyek és egyéb mulatságok, s ezeken Niu mindig vezető szerepet játszott. Úgy látszott, Kaoru méltóságán alulinak tartja, hogy részt vegyen ilyen léha szórakozásokban. Legalábbis ritkán mutatkozott, ami sokak szerint talán jobb is volt, mert jelenléte mintha mindig feszélyezően hatott volna a szórakozókra.

Egy nap Dzsidzsu kilesett a paravánok mögül, és látta, hogy Kaoru és Niu mindketten tisztelgő látogatáson vannak a császárnő őfelségénél. Azok közül, akik bejáratosak voltak ebbe a lakosztályba, kétségkívül ők ketten voltak a legszebbek, és Ukifune bármelyikkel kívánta volna megosztani sorsát, a világ mindenképp szerencsés nőnek tartja. De Dzsidzsu jelenlegi társnői között egy sem akadt, aki előtt kitárhatta volna lelkét, s így keserű szívvel, elárvultan üldögélt, és azon elmélkedett, mit vesztett úrnője. Niunak most még családi megbeszélnivalói akadtak, ezért Kaoru nyomban kisurrant. Dzsidzsu úgy érezte, Kaoru érzéketlennek tartaná, mert nem várta meg az évfordulót, és máris új szolgálatot vállalt, ezért, amikor a férfi elhaladt előtte, eltakarta arcát. A változatosság

kedvéért Kaoru ma a keleti szárnyba ment. A nyitott ajtón át suttogó beszélgetés hallatszott ki. A hölgyek nyilván magánügyeiket tárgyalhatták.

– Csak folytassátok a beszélgetést! – kérte Kaoru a társaságot. – Igazán szomorú, hogy mindig annyira szertartásosan viselkedtek velem szemben. Higgyétek el, én vagyok a földön a legártalmatlanabb ember. Azt hiszitek talán, hogy én nem érdeklődöm olyan dolgok iránt, amelyek titeket a legjobban foglalkoztatnak? – folytatta. – Nagy tévedés! Sokkal többet tudok gusztusotokról és foglalatosságaitokról, mintsem feltételezitek. Annyi bizonyos, hogy sok mindenre jobban meg tudnálak tanítani benneteket, mint bármely asszony. Sajnos, úgy érzem, csöppet sem értetek engem . . .

Felhívására a hölgyek részéről meghökkent csend volt a válasz.

– Nem vetted észre, hogy mi, nők, csak akkor vagyunk igazán elemünkben, ha olyan férfiakkal vagyunk együtt, akikről okkal feltételezzük, hogy *nem* ártalmatlanok. Tudom, éppen fordítva kellene lennie. De az ember fogadja el a világot olyannak, amilyen. Íme, láthatod, hogy én egyáltalában nem félek tőled! De ebben az esetben ez nem azt jelenti, hogy rájöttem, erkölcstelen szándékaid vannak velem, hanem csupán annyit, hogy szép dolog is volna, ha egy nő, aki olyan régóta lézeng az udvarnál, mint jómagam, nem tudna kisegíteni téged zavarodból.

A Ben no Omoto* nevű hölgy beszélt így. Jóval idősebb volt a többieknél, és egyáltalán nem volt félénknek nevezhető.

– Igazán nem tudom, kinek tartasz engem, ha egyszer azt mondod, hogy nem félsz tőlem, jóllehet egyebet sem teszek, mint okot szolgáltatok arra, hogy félj! – válaszolta Kaoru.

Látta, a hölgyek javarészt levetették kínai kabátjukat, nyilván azért, hogy szabadabban forgathassák az ecsetet – bizonyos jelek ugyanis arra vallottak, hogy szépírást gyakorolnak. A tustartó fedelébe néhány szál virágot tűztek – valószínűleg a virág jelentette a témát.

Néhány hölgy Kaoru közeledtére visszahúzódott a függönyök mögé, másokat pedig félig eltakart a nyitott ajtószárny.

Innen is, onnan is kidugta valaki a fejét, majd nyomban visszsza is húzódott. Kaoru magához húzta a tustartót, és ezt a költeményt írta:

„Ámbár arra a mezőre irányítom lépteimet, amerre az *ominabesi** nő, olyan vagyok, hogy a rossznak árnyéka sem tapad nevemhez."

– Semmi okod, hogy elrejtőzz előlem! – szólt, amikor a költeményt átnyújtotta egy hölgynek, aki a nyitott ajtó mögött húzódott meg.

Igen gyorsan megérkezett a válasz – szó sem volt az ilyenkor szokásos előzetes súgdolózásról, noszogatásról.

„A név csak név marad. Ne hidd, hogy mivel a virág hírneve nem hízelgő, ledér módon fejet hajt minden szélnek, ami éppen fújdogál."

A kézírásban – amennyire e néhány sorból meg tudta állapítani – sok kellemes vonás akadt. Kíváncsi volt, ki írhatta. Bizonyára egyéb szempontból is tehetséges teremtés lehet. Úgy vélte, hogy a hölgy éppen útban lehetett a császárnő lakosztálya felé, de az ő hirtelen megjelenésére kénytelen volt menedéket keresni az ajtószárny mögött.

– Nem tetszik nekem a költeményed! – jegyezte meg Ben no Omoto Kaorunak. – Miért használsz ilyen öreges hangot?

Azzal átnyújtotta neki saját költeményét.

„Ne mondd, hogy elszállt az ifjúság, és kihűlt a szenvedély, amíg nem töltöttél egy éjszakát azokon a zöld lankákon, ahol a ledérke* virágzik."

– Utána majd megmondjuk, milyen a hírneved! – szólt az asszony.

Kaoru válasza így hangzott:

„Ámbár ritkán sétálok olyan hivalkodó mezőkön, de ha egyetlen rövid éjszakára vendégül hívnak, mit árthat, ha elenyelgek egy virággal?"

– Meg akarsz szégyeníteni! – tiltakozott Ben no Omoto. – Jól tudod, hogy a meghívást nem az én személyemre kell vonatkoztatni. A zöld hegyoldalak vonzóerejéről én csak általánosságban szóltam!

Valóban ritkán hallottak arról, hogy Kaoru részt vett ilyen

évődésben, és mindenki azt remélte, hogy ennek még folytatása lesz – de ekkor, csalódásukra, így szólt:

– Nagyon sajnálom, de attól tartok, útjában vagyok ennek a hölgynek. Mindenesetre látom, hogy alkalmatlan pillanatban érkeztem – bizonyára vártok valakit.

Azzal eltávozott. A többi hölgy csak abban reménykedett, nem azzal az érzéssel ment el, hogy mindnyájan olyan szemérmetlenek, mint Ben no Omoto.

A keleti oszlopcsarnokba ment, és a korlátra támaszkodva kinézett a császárnő kertjére, ahol sok ágyás pompás őszi virág virított a leszálló estében.

– „A négy évszaknak mind megvan a maga szomorúsága, de az esztendő egyetlen szakasza sem olyan szívszaggató, mint ezek az őszi napok!"*

Halkan suttogta e sorokat, amikor szoknyasuhogás ütötte meg a fülét. Bizonyára az a hölgy sietett arra, akit eddig ő tartóztatott fel: most indult el a császárnő lakosztályába.

Váratlanul felbukkant Niu.

– Ki jött ki az imént? – kérdezte.

– A hercegnő komornája, Csudzso no Kimi – vágta rá valaki nyomban.

Kaorut meglepte, hogy ilyen készségesen fölfedik a lány kilétét bárkinek, aki kíváncsi rá. Gondolta is, hogy ez nem lehet kellemes Csudzso számára. Úgy látszik, Niu mindegyikükkel igen bizalmas viszonyban áll. Ez roppant felháborító volt. Teljesen fesztelenül bánt velük, és egyáltalán nem volt tekintettel érzelmeikre. De kétségtelen, hogy mindig nagy sikert aratott. Kaoruban akarata ellenére némi irigység ébredt, s azt kívánta, bárcsak Niu ellen fordíthatná saját fegyverét, amint Koszaiso esetében egyszer már sikerült is. Úgy érezte, számára semmi nem lenne nagyobb elégtétel, mint hogy elhódítson valakit ezek közül a hölgyek közül, éppen akkor, amikor Niu, a maga higgadt orcátlanságával, éppen rá akarja tenni a kezét.

„Nagyon jót tenne neki, ha egyszer megtudná, mit érez az ember ilyenkor – füstölgött magában Kaoru –, és ennyi nő között bizonyára akad egy értelmes teremtés, aki látja, hogy végső fokon sokkal jobban jár, ha velem barátkozik."

Az emberek azonban igen furcsák. Itt van például Kozeri. Niu gyalázatosan bánik vele, s Kozeri ezt pontosan tudja. Ámde ez sem rontja meg viszonyukat. Kozerinek természetesen nem tetszik, hogy mindenki tud róla – de ennyi az egész. Semmi jele annak, hogy Niu iránt való érzelmei bármit is változtak volna ennyi év alatt. Valóban furcsa dolog!

Ámbár lehet, hogy azért talált mindeddig olyan kevés értelmes nőt, mert csak igen csekély erőfeszítést tett, hogy kapcsolatba kerüljön ezekkel a hölgyekkel. Most itt az ideje. Nincs különösebb elfoglaltsága, és egy csöppet sem érzi magát fáradtnak... De nem, számára már késő ilyesmibe kezdeni. Ámde meglepetésére rajtakapta magát, hogy egyenesen a tegnap éjszakai találkozó színtere felé tart.

Az Első Hercegnő anyjával töltötte az estét, udvarhölgyei pedig a félreeső nyugati keresztszárnyban húzódtak meg, ahol gyönyörködhettek a holdfényben, és kedvükre fecseghettek. Egyikük tizenhárom húros citerán játszott – igen finoman pengette hangszerét.

– Nem illik ilyen „kihívóan játszani"! – szólalt meg Kaoru váratlanul, miután sikerült észrevétlenül az ablakok alá lopóznia.

A hölgyek rendkívül meglepődtek, és első pillanatban egyikük sem értette, mit akart mondani Kaoru. Most azonban, egy félig leeresztett redőnyön át, Kaoru megkapta a választ:

– Nem én vagyok az, akinek olyan bátyja van!

És Kaoru tudta, hogy elértették a célzást.* Sejtette, az a lány beszélt, aki után Niu az imént érdeklődött – az, akit Csudzsónak hívnak.

– A nagybácsi mindenesetre én vagyok!* – vágta rá Kaoru, folytatva az idézetet. Így évődött egy darabig, majd megkérdezte: – Úgy sejtem, hogy a hercegnő szokása szerint őfelségénél van, nemde? Mit csinál egész nap, amikor így távol van otthonától?*

– Micsoda kérdés! – kiáltott fel az egyik hölgy. – Hogy mivel foglalkozik? Mintha bizony őfenségének nem lenne mindegy, hogy itt van vagy ott!

Igen, ez igaz. A hercegnő a maga külön világában él, magasan az egyszerű emberi élet változásai és esetlegességei fölött. Mély sóhaj szakadt fel Kaoruból, és hogy ezt leplezze, felkapott egy japán citerát, ami ott hevert a keze ügyében, nem is töltött időt a hangolással, hanem ujjait nyomban végigfuttatta a húrokon. Hallotta ugyan, hogy a *ricu* hangnem* egyik változatára hangolták, s ez jól illett az alkalomhoz, de egy-két akkord után letette a hangszert, s ezzel nagy csalódást szerzett azoknak, akik bent mohón hallgatták.

Miért van az, kérdezte magában, hogy az Első Hercegnőt mindenki szentnek és sérthetetlennek tartja? A hercegnő a császár lánya. De az ő anyja, Njoszan hercegnő is császár lánya. Habár Njoszan anyját sohasem ruházták fel a császárnő címmel. Ez azonban alig számít, és kétségtelen, hogy Njoszan éppolyan kedvence volt Szuzaku császárnak,* akár a hercegnő a jelenlegi császárnak. És mi a helyzet a császárnő származásával? Senki sem állíthatja, hogy az akasi származás előkelőséget jelent.* Az emberek megítélése szerint azonban Kaoru már azért is igen szerencsésnek tarthatta magát, mert megkapta a Második Hercegnőt, aki csak mostohalány volt, és bizonyára nagyon csodálkoznának, ha megtudnák: annyira becsvágyó, hogy magára az Első Hercegnőre is igényt tart!

Mija no Kimi szobája nem esett messze. Ablakaiból egész sereg nagyon fiatal lány nézegetett ki: gyönyörködtek a holdvilágban. Kaoru nagyon sajnálta Mija no Kimit. Születésénél fogva szinte ugyanolyan rangú volt, mint az a két hercegnő, akikre Kaoru az imént gondolt. Bizonyára igen nehezen viseli el mostani helyzetét. Nyilván nem származhat belőle semmi baj, ha meglátogatja. Ezt már az udvariasság is megköveteli, lévén hogy Mija no Kimit apja egy időben neki szánta.

Két-három igen választékosan öltözött, apródruhás kislány sétálgatott Mija no Kimi szobája előtt, de sietve elbújtak, amikor meghallották, hogy jön Kaoru. A férfi már-már újból megsértődött, de igyekezett meggyőzni önmagát, hogy fölösleges mindenbe belemagyaráznia valamit. Egészen természetes, hogy a gyerekek elszaladtak. Végre felbukkant egy jóval nagyobb lány, és fogadta Kaorut.

– Azért jöttem – magyarázta Kaoru –, mert feltétlenül tu-

domására akarom hozni őfenségének, milyen sokszor gondolok rá, amióta ezek a csapások érték. Bizonyára igen sokan nyilvánították részvétüket, s az jobbára mind így hangzott. Mindazt, amit ilyen körülmények között mondani lehet, már annyiszor elmondták, hogy elcsépeltté vált, és szükségképpen nem cseng őszintén. Pedig szívem mélyéből fakadnak az érzések, amelyeket ki szeretnék fejezni, s az a vágyam, hogy olyan szavakat találjak, amelyek őszintébben hangzanak.

A lány – ahelyett, hogy továbbította volna az üzenetet a hercegnőnek – olyan arcátlan volt, hogy saját feje után válaszolt:

– Őfensége kétségtelenül nehéz időket élt át, és tudom, mélyen meghatja majd, hogy nem feledkeztél meg arról, amit apja mondott neked róla. Bizonyos vagyok benne, hogy igen örülne, ha néha átjönnél, és érdeklődnél utána.

Vajon kinek nézi őt ez a nő? – morfondírozott Kaoru méltatlankodva. Nem, semmiképpen nem fogja megengedni, hogy így rendreutasítsa.

– Őfenségéhez olyan rokoni kötelék fűz* – mondta –, hogy velem szemben fölösleges ez a szertartásosság, és jelenlegi helyzete folytán még kevésbé helyénvaló, hogy így viselkedjék. Egyetlen kívánságom, hogy szolgálatára legyek, amiben csak tehetem, de ha udvariaskodó üzenetváltásokra kell szorítkoznunk, akkor nincs szándékomban megismételni látogatásomat.

Szemlátomást sikerült bizonyos hatást tennie a nőre, mert most visszavonult. Suttogó megbeszélés következett, és olyan hangok szűrődtek ki, amikből arra lehetett következtetni, hogy valakit az ablak felé tuszkolnak.

– Nagyon kedves, hogy arra emlékeztetsz: unokatestvérek vagyunk – szólalt meg egy kellemes, fiatal, valóban barátságos hang. – Különösen most esik ez jól, amikor nagyon is fáj sok régi barátom elvesztése.

Ha Mija no Kimi születésétől fogva ahhoz az osztályhoz tartozott volna, amelybe most került, Kaoru zavartalan örömmel hallgatja elbűvölő hangját. Így azonban óhatatlanul eszébe ötlött, milyen kínos erőfeszítésébe kerülhetett, mire megszokta, hogy kívülállókkal beszélgessen.* Kaoru biztosra vette, hogy a lány igen csinos, és mit nem adott volna érte, ha láthatja. De mi célja lenne? Szinte bizonyos, hogy Niu, szokása szerint, ismét megelőzte. Azt mondják, hogy a szépség és tehetség ritka dolog, de Kaoru meglepetve állapította meg, milyen gyakran találkozik vele mégis, és a legváratlanabb helyeken. Ez persze nem vonatkozik Mija no Kimire. Ő igazán előkelő származású, s apja nevelte, aki majomszeretettel csüngött rajta, és minden lehető előnyt biztosított számára. Valóban meglepő volna, ha nem lenne ritka finom és bájos teremtés. Kaoru Agemakin és Kozerin csodálkozott: apjuk teljesen elmerült az imában és elmélkedésben, otthonuk is szinte járhatatlan vidéken, a hegyekben volt, és mégis azzá lettek, amivé lettek. És az ember azt hinné, hogy Ukifunéban valamiképpen nyoma maradt annak, hogy annyira nehéz körülmények közt nevelkedett – de nem: Kaoru soha, még halvány jelét sem látta rajta, hogy nyers vagy rosszul nevelt.

Egy este szokása szerint éppen megint azon tépelődött, milyen furcsa végzet, hogy ahhoz az egyetlen családhoz újra meg újra hozzákötődik a sorsa, és hogy ennek mindig végzetes a kimenetele – s ekkor elszállt előtte az a megfoghatatlan valami, amit ökörnyálnak neveznek.

„»Most megvagy!« – kiáltottam, és azt hittem, sikerült megfognom. De ahogy néztem, néztem, eltűnt az ökörnyál . . . eltűnt, vagy soha nem is fogtam a kezemben!"

Ezt a költeményt mondta, és csak üldögélt magában.

TIZENKETTEDIK FEJEZET

Az írásgyakorlat

Élt akkoriban Jogavában* egy igen jámbor vikárius, akit Szozunak hívtak. Anyja már jóval nyolcvan fölött járt, húga, Imoto pedig úgy ötvenéves lehetett. Mindketten apácák voltak, és Onóban* éltek, tehát a vikárius könnyen elérhette őket. Ér-

tesült róla, hogy a két asszony, rég tett fogadalmához híven, zarándokútra készül Hacuszéba. Kísérőnek elküldte hozzájuk kedves tanítványát, s ezt egyben megbízta, ajánljon fel nevében néhány szent iratot. Minden jól ment, de hazafelé jövet, amikor átkeltek a Nara-dombokon, az öreg apáca rosszul lett, és hamarosan kiderült, hogy nem is tud tovább utazni. Udzsi volt a legközelebbi helység, ahol akadtak ismerősök, akik elvállalhatták és gondozhatták az öregasszonyt. Sok aggodalmat álltak ki, mire odaértek, de remélték, hogy egynapi teljes nyugalom után az idős hölgy folytatni tudja útját. Másnapra azonban annyira rosszul lett, hogy Imoto kénytelen volt elhívatni bátyját. Szozunak nem volt kedve útra kelni, mert arra vágyott, hogy az egész esztendőt a hegyek között tölthesse, és semmi világi üggyel ne foglalkozzék. De nagyon nyugtalanította anyja állapota, főként azért, mert még nagy út állt előtte. Szozu tehát azonnal útnak indult Udzsiba.

Az asszony magas kora miatt nem sok remény volt megmentésére, de a vikárius magával hozta egyik tanítványát, aki híres volt gyógyítási tudományáról, és kettesben nyomban hozzáláttak, hogy elmondják a leghatásosabb varázsigéket. Az énekszót és a ráolvasásokat csakhamar meghallotta a ház gazdája. Úgy esett, hogy ez éppen akkor kezdte meg az ezernapos Nagy Hegyi Zarándoklat* előkészületeit. A bent zajló szertartásokból arra következtetett, hogy az öregasszony állapota súlyosabb, mint feltételezte, és ha valami baj történik, az számára is nagyon kellemetlen lett volna. Meg is magyarázta ezt Szozunak, s az belátta, hogy ilyen körülmények között nagy tapintatlanság lenne, ha anyját ott hagyná. A szállás különben is szűk volt és kényelmetlen. Úgy látszott, legjobb, ha megszakításokkal is, de nekivágnak az útnak hazafelé. E pillanatban azonban, sajnos, még nem indulhattak útnak következő állomáshelyükre, mert a csillagok állása kedvezőtlennek mutatkozott. Szállást kellett tehát keresniük, valahol a közelben, ahol még eltölthettek két-három napot. Szozunak hirtelen eszébe jutott, hogy valahol, nem messze, itt kell lennie annak a háznak, amelyet udzsi régi-palotának neveznek. Ott töltötte utolsó napjait Szuzaku császár. Szerencsére igen jól ismerte a palota felügyelőjét, és üzenetet küldött neki, amelyben leírta nehéz helyzetét. A küldönc visszatért, és jelentette, hogy a felügyelő, egész családjával, éppen előző nap elment Hacuszéba. Egyetlen furcsa öregembert talált ott, a gondnokot, akit sikerült rábeszélnie, hogy jöjjön vele.

– Jöhetsz bármikor – mondta az öreg Szozunak. – Van elég szoba. A család most nem használja a házat, és gyakran megengedjük, hogy zarándokok ott aludjanak.

Rendes körülmények között Szozu óvakodott volna, hogy így igénybe vegye a császári rezidenciát, de hogy senki sem tartózkodott ott, úgy vélte, helyesebb, ha elküld valakit, hadd vegye szemügyre a házat. Az öregember nyilvánvalóan megszokta, hogy vendégekről gondoskodjék, és bár a berendezés egészen egyszerű volt, úgy látszott, meg lehet ott szállni néhány napra. Szozu és tanítványai nyomban beköltöztek. Abban maradtak, hogy az öreg apáca később követi őket. Látták, hogy az üres, omladozó épületnek rajtuk kívül nincs is más lakója. Eléggé nyugtalanító érzés volt.

– Helyes lesz, ha olvastok valamit* – szólt Szozu a társaságában levő papokhoz.

Kedves tanítványát és egy vele azonos rangban levő paptársát pedig kiküldte, járják körül a házat egy fiatalabb pap kíséretében, aki a fáklyát vitte.*

– Bizonyosodjunk meg, hogy valóban csak mi magunk vagyunk itt! – mondta.

Az épület mögött kopár telek húzódott, ahol egy csoport fa amolyan kis ligetet alkotott. Az volt az érzésük, hogy annak mélye rejteget valamit. Ahogy a közelébe értek, észrevették, hogy a fák tövében valami furcsa fehérség virít. A kis liget szélén magasra emelték a fáklyát, s ekkor látták, hogy valami élőlény fekszik vagy kuporog a földön.

– Róka ez, asszony képében! – jegyezte meg az egyik pap. – No várj, te mocskos, mindjárt véget vetünk ennek!

Már indult is feléje, de társa elkapta.

– Hagyd azt a szörnyű teremtést! – mondta. – Mi értelme, hogy megbámuld? Tudjuk, hogy valami tisztátalan lény, s ez éppen elég!

Így szólt, s azzal már fonta is össze ujjait: varázserejű mozdulatokat végzett, amelyek állítólag igen alkalmasak a szellemek és démonok elűzésére, s közben a földön kuporgó alakra szegezte tekintetét. Egyszerre rémület fogta el, s bizony, ha lett volna haj a fején, biztosan égnek áll, mert a fáklyát vivő fiatal pap most odament a kuporgó alakhoz, és nyugodtan vizsgálgatni kezdte. Fiatal lány volt az, szép, hosszú hajjal; ott ült a göbös fatörzsnek támaszkodva, és keservesen sírt.

– Hát ezt bizony nem értem! – jegyezte meg az egyik pap. – Nem lenne jobb, ha idehívnánk a mestert?

Úgy vélték, hogy a dolgot nem lehet ennyiben hagyni, és egyikük elment Szozuért.

– Az emberek minduntalan mesélnek emberré változott rókáról – jegyezte meg Szozu –, de amennyire én tudom, látni nem látta senki, amikor ilyesmi megesett.

A fiatalabb, mozgékonyabb papok a konyhában és egyebütt szorgoskodtak, hogy mindent előkészítsenek, mire az öreg apáca és lánya megérkezik, mert már bármely percben várhatták őket. Szozunak azonban sikerült találnia négy-öt papot, akiknek nem volt különösebb dolguk, s magával vitte őket, hogy szemügyre vegyék azt a csodalényt. A papok rettegve bámulták a magába roskadt alakot, de semmi sem történt. Gyorsan világosodott. Még néhány perc, és pontosan megtudják, kicsoda, micsoda ez a lény. A jóemberek nagy igyekezettel próbálták emlékezetükbe idézni a létező összes varázsigéket és mozdulatokat. Szozu közben azon gondolkodott, ha majd a tulajdon szemükkel látják, hogy nincs mitől féliniik, úgyis megértik a dolgot, ezért így szólt hozzájuk:

– Ugyan már, nem szörnyeteg ez, hanem közönséges emberi lény. Ha kételkedtek benne, menjetek oda, és kérdezzétek meg tőle. Még csak nem is halott. Ámbár meglehet, hogy holtan hagyták itt, de később magához tért.

– Kinek juthat eszébe, hogy ilyen hegyen hagyjon egy halottat? – kérdezte az egyik pap. – Ha egyáltalán emberi lény ez, nem ember hozhatta ide, hanem róka vagy valamelyik fának a szelleme: megbabonázta és idehurcolta. Nagy kár, hogy szegény anyádat ilyen házba hozzuk, ahol kísértetek járnak!

Egyikük azt tanácsolta, hívják ki az öreg gondnokot. Kiabáltak neki, s szavuk bizony ijesztően visszhangzott* az elhagyott vidéken.

Az öreg lélekszakadva jött, fogta a fejét, s arcán aggodalom és zavar tükröződött.

– Valahol a közelben lakik-e fiatal nő? – kérdezték tőle, és a fa alatt kuporgó alakra mutattak.

– Ó, igen, ezt csak róka tehette! – válaszolta az öreg. – Mindig ezt a helyet szemelik ki, hogy ilyen furcsa dolgokat műveljenek. Ez a kedvenc fájuk. Az elmúlt ősszel többször is megesett, hogy a róka elhurcolt egy-egy gyereket, és éppen ide hozta. És amikor rohanva jöttem, azt hiszed, törődött velem a róka? Rám se hederített!

– Micsoda szörnyűség! – mondta az egyik pap. – Gondolom, a gyermek halott volt.

– Nem, dehogyis! Élt! – mondta az öreg kissé ingerülten. – A róka nem okoz komoly bajt, csak néha szeret egy kicsit ráijeszteni az emberekre – ennyi az egész.

Úgy látszott, hogy a papok fölfedezését elég érdektelen ügynek tartja. Az volt az igazság, hogy egyéb dolgok foglalkoztatták elméjét; ugyanis éppen a konyhából jött, ott pedig kiderült, hogy cseppet sem könnyű dolog az éjszaka kellős közepén vacsorát rögtönözni ennyi váratlan vendégnek.

– Gyere csak ide! – szólította fel Szozu a legbátrabb szent embert. – Még ha róka vonszolta is ide a lányt, nem esik semmi bajod, ha egy pillantást vetsz rá.

Buzdítására a pap a gubbasztó alak fölé hajolt, és elmondta az ünnepélyes szellemidéző szavakat.

– Föld szelleme, levegő szelleme, róka-szellem, fák szelleme, vagy bárki légy is, aki ezen emberi lényt megbabonáztad, parancsolom néked, hogy tüstént nevezd meg magad, különben magad vallod kárát, és nagyon megkeserülöd, mert mesterünk kénytelen lesz kipróbálni rajtad hatalmát, mely az egész világon ismertté tette nevét!

Így szólt, és megragadta a lány ruhája ujját; az azonban kiszabadította magát, mélyen ruhája redőibe temette arcát, és még keservesebben sírt.

– Vagy úgy! – mondta a pap. – Szóval ilyen makacs kísértet vagy, és eltökélt szándékod, hogy minden lehető módon kellemetlenkedsz? No, mindjárt véget vetünk ennek!

Reszketett a félelemtől – ugyanis arra számított, hogy amolyan szem és orr nélküli szörnyet fog látni, amiről a régi történetek szólnak –, de eltökélte, megmutatja a többieknek, hogy ő milyen bátor fickó: megragadta és ráncigálni kezdte a lány ruháját. A lány most fürgén átfordult a másik oldalára, arccal leborult a földre, és most már nemcsak sírt, de szívettépően nyöszörgött is.

– Persze meglehet, hogy valóban csak egy nő. De ha így van, hogyan került ide? Teljesen érthetetlen!

A pap már-már megragadta a lányt, hogy megfordítsa, hadd nézzen az arcába, de ekkor váratlanul zuhogni kezdett az eső.

– Annyi bizonyos – mondta a pap –, hogy ha itt hagyjuk a fa alatt és bőrig ázik, csakugyan meg fog halni. Vigyük legalább valami száraz helyre, oda, a fal tövébe.

– Ugye nem úgy fest, mint holmi szörnyeteg? – kérdezte Szozu. – Elgondolni is szörnyű, hogy itt hagyták, amikor még volt benne élet. Gonoszság már az is, ahogy az ember az oktalan állatokkal bánik: a halat kifogja a tóból, és ott hagyja haldokolni a parton, vagy megsebzi az űzött szarvast, és hagyja, hogy belehaljon sebébe. Ezt is meg kell akadályoznunk, ha módunkban áll. Ha pedig emberről van szó – még ha csak néhány órával hosszabbíthatjuk is meg az életét – az Írásban lefektetett szent kötelességünk, hogy minden tőlünk telhetőt megtegyünk érdekében. Megvallom, nem tudom, hogyan került ide ez az asszony. De akár démonok szállták meg, amint te mondod, akár pedig úgy van, ahogy én gondolom, és galád csellel csalták ide, vagy menekülni akart valami gonosz ember karmai közül – teljesen mindegy. Ha ilyesmi okozta a halálát, tudjuk, hogy csak segítségül kell hívnunk a Magasztos nevét, s ezzel biztosan megmenthetjük. Mi lenne, ha egy kis húslevest adnánk neki? Bár nem úgy nézem, mintha ez megmenthetné. De nem árt, ha megpróbáljuk.

Megpróbálta rábeszélni a papokat, hogy vigyék a lányt a házba, de azoknak semmi kedvük nem volt ehhez.

– Nem tudhatjuk, hogy valójában nem valami gonosz lélek-e – jegyezte meg az egyik pap –, és nem helyes bevinni a házba, ahol most beteget készülünk elszállásolni. Még meghal, akkor pedig bajba jutunk* mindnyájan!

Néhányukat azonban nagyon nyugtalanította a gondolat, hogy egy haldokló nőt kint hagyjanak az esőben. Szozu viszont tudta, hogy az idős apáca magával hoz parasztlányokat, márpedig ha ezek meglátják ezt az elhagyatott teremtést, nagyon megrettennek, és mindenféle nevetséges meséket fognak terjeszteni. Éppen ezért azokkal a tanítványaival, akik hajlandók voltak megérinteni a lányt, elvitette őt az épületnek egy félreeső zugába, ahol nemigen találhattak rá.

A két apáca megérkezésekor nagy izgalom támadt, mivel az öregasszonyt fájdalmak lepték meg éppen akkor, amikor a kocsi befordult, s ezért mindenki a segítségére sietett. Amikor végre bevitték a házba, s egy kissé lecsillapult az izgalom, Szozu elküldte az egyik papot, nézze meg, hogy érzi magát a lány.

– Nem valami jól – hozta hírül a pap. – Úgy látszik, annyira gyenge, hogy egy szót sem tud szólni, ámbár azt hiszem, valójában nem is tudja, mi történik körülötte. Aligha kétséges, hogy megbabonázták.

Szozu húga, Imoto, véletlenül meghallotta beszélgetésüket. Megkérdezte, miről van szó, mire elmondták neki az esetet. Imoto feszült figyelemmel hallgatta.

– Nos – szólt Szozu –, már több mint hatvan évet töltöttem e földön, és volt is részem néhány különös látványban, de ilyesmivel még soha nem találkoztam.

– Milyen az a lány? – kérdezte Imoto izgatottan. – Amikor Hacuszéban jártam, volt egy álmom . . . Azonnal látnom kell a lányt!

Imoto szeme könnybe lábadt.

– Nos, nem kell messzire menned – válaszolta Szozu. – Ott fekszik a kapubejárat mellett, az épület másik oldalán.

Imoto elrohant. A csupasz padlón ott feküdt egy szépséges lány, finom fehér damasztból készült, bódító illatot árasztó ruhában, vörös selyemnadrágban. Imotónak, Hacuszéban látott álma hatására, az a meggyőződése támadt, hogy az ő rég

elvesztett lánya* tért vissza az életbe. Elküldött szolgálólányaiért, és meghagyta nekik, hogy a hölgyet vigyék a nagyszobába. Ezek a lányok nem úgy viselkedtek, mint a férfinép, akik a sötét ligetben rábukkantak a kísérteties fehér alakra: szemlátomást egy cseppet sem jöttek zavarba, egyáltalán nem féltek, hanem nyugodtan fölemelték az ismeretlen nőt, és lefektették Imoto ágyába. Ott feküdt, az életnek semmi jele nem látszott rajta, csak éppen néha-néha rebbent egyet a szempillája.

– Beszélj! – kérlelte az apáca. – Mondd, ki hozott ide?

Imotónak sikerült egy kis húslevest töltenie a lány szájába, de ennek sem mutatkozott semmi hatása.

– Attól félek, meghal! – panaszolta Imoto az egyik papnak, aki éppen arra járt. – Nem tudsz valami varázsigét?

Ő volt Szozunak az a tanítványa, akit magukkal vittek Hacuszéba, és aki híres volt gyógyító tudományáról.

– Kedvedért megteszem – felelte –, ámbár csodálkozom, hogy ilyenkor* ezzel töltöd az időt.

Találomra recitálni kezdett néhány mondatot, amely alkalmas lehetett különböző szellemek és démonok megfékezésére, és imádkozott Buddhához, akadályozza meg a szellemek mesterkedését.

– Ennek nem ez a módja – jegyezte meg Szozu, aki odajött megnézni, mi történik. – Azért kell imádkoznod, hogy legyen hatalmad legyőzni az ártó befolyást, bármi legyen is az.

A pap megfogadta mestere utasítását, de ennek ellenére úgy látszott, hogy a lányból szemük láttára száll el a lélek.

– Sajnos, tehetetlen vagyok – mondta végül a pap. – Nagyon kellemetlen dolog. Mindnyájan kénytelenek leszünk itt maradni, és bezárkózni a házba olyan haláleset miatt, amihez tulajdonképpen semmi közünk. Most már látjuk, hogy ha ilyen végre jutott is a lány, de igen előkelő társadalmi osztályhoz tartozott. Itt nem egyszerűen arról lesz szó, hogy el kell takarítanunk a holttestét, hanem illő gyászszertartást kell rendeznünk.

Mindnyájan megegyeztek abban, hogy igen súlyos felelősséget vettek magukra.

– Csak megnehezíted a dolgokat, ha mindenkinek fecsegsz róla! – tiltakozott Imoto.

Őt most sokkal inkább az ismeretlen lány állapota foglalkoztatta, mint az öreg apáca betegsége, és alig mozdult el mellőle. A lány némasága ellenére, már szemre is annyira vonzó volt, hogy Imoto alig bírta távol tartani tőle a többieket, és nemsokára az a különös helyzet alakult ki, hogy a háznép minden egyes tagja egymással versengve tett-vett a teljesen idegen teremtés érdekében.

A lány jóformán ügyet sem vetett a körötte kialakult nagy sürgés-forgásra. Egyszer-egyszer azonban váratlanul felkapta fejét, tekintete megváltozott, és hirtelen vad zokogásban tört ki.

– Csitt, csitt, kedvesem! Nem bírom elviselni, hogy így szenvedsz! – mondta ilyenkor Imoto. – Siess, gyógyulj meg! Ez a kötelességed, mert nem lehet, hogy a véletlen sodort volna utamba. Valamikor régen volt nekem gyermekem, de megbetegedett és meghalt. Buddha urunk azért küldött téged, hogy elfoglald az ő helyét. Legalább egy percre hagyd a sírást, és mondd meg, mi bajod van.

Végre-valahára megszólalt a lány.

– Te ezt nem érted. Nem érdemlem meg, hogy életben maradjak – suttogta. – Ma éjszaka, mihelyt besötétedik, vezess le a folyóhoz . . .

Szörnyű szavak – de Imoto úgy vélte, már az is valami, hogy a lány ismét tud beszélni. De mi történhetett vele, hogy ilyesmit mond, és hogyan került oda, ahol rátaláltak? Imoto egy sereg kérdést tett fel, de hiába: a lány egy árva szót sem szólt. Imoto arra is gondolt, hogy talán valami testi hiba vagy rútság miatt beszél így magáról. De csakhamar meggyőződött róla, hogy éppen az ellenkezője igaz: szép és formás a lány, feje bubjától a lába ujjáig. Valóban szörnyű lenne, ha kiderülne, hogy mégsem húsból és vérből való teremtmény, hanem a gonoszság démona öltött benne testet, hogy tőrbe csalja férfiemberek szívét.

A most következő napokban a szent emberek imáiból és varázsigéiből – amelyek ez ideig kizárólag az idős apáca fel-

épülését szolgálták – minduntalan kicsendültek ezek a szavak: „kettejük javáért", „bárcsak mindketten"... és így tovább. Szinte elképzelhetetlen, miért engedte meg Imoto, hogy anyjával együtt emlegessenek egy teljesen ismeretlen embert, és meg is indult a találgatás: ki lehet a lány, és milyen kapcsolat fűzheti Szozuhoz és családjához.

Udzsi közelében élt ekkor több napszámos, akik régebben Szozu szolgálatában álltak. Amikor meghallották, hogy ott jár a szomszédságukban, eljöttek hozzá tisztelegni.

– Bizonyára hallottál róla, milyen szörnyűség történt Udzsiban – jegyezte meg egyikük. – A palotában egy fiatal lány – úgy mondják, az öreg Hacsi herceg egyik lánya – éjszaka hirtelen meghalt. Senki sem érti a dolgot. Előző nap még makkegészséges volt. Rettentő izgalom támadt a nyomában, ugyanis Kaoru őkegyelmessége érdeklődött a lány iránt, és gyakran megtette azt a nagy utat a városból, hogy meglátogassa. Ezért is nem jöttünk el már tegnap üdvözlésedre. Nagyon siettek a temetéssel, és szükségük volt segítségre.

Imotónak a hír hallatára nyomban az jutott eszébe, hogy valamely démon ellopta a halott lány asztrális hasonmását, majd túladott rajta ebben az elhagyott ligetben. Tekintete az előtte fekvő mozdulatlan alakra meredt, és úgy érezte, hogy van benne valami különösen ködös és valószerűtlen. Szörnyű volt arra gondolni, hogy ez a teremtés, aki olyan drága lett szívének, egy szempillantás alatt eltűnhet, éppen olyan rejtélyesen, ahogy megjelent.

– Csakugyan láttunk valami füstöt – mondták a házbeliek –, de inkább hasonlított holmi örömtűzre.

– Az ám! – szólt az egyik napszámos. – Nem is volt az igazi halotti máglya, és szerintünk egészen rögtönzötten, minden kegyelet nélkül hajtották végre a dolgot.

Mivel ezek az emberek részt vettek a gyászszertartáson, Szozu nem hívta be őket a házba, sőt inkább igyekezett megszabadulni tőlük.

– Egyáltalán nem értem ezt a históriát – jegyezte meg valaki. – Az igaz, hogy Kaoru szerelmes volt Hacsi herceg egyik lányába, de az már évekkel ezelőtt meghalt. Nemrég az egyik

császári hercegnőt vette feleségül, éppen ezért nemigen udvarolhatott másfelé, még akkor sem, ha akarta.

Az öreg apáca most sokkal jobban volt, és mivel már a csillagok állása sem mutatkozott kedvezőtlennek, elhatározták, hogy hamarosan hazaviszik, hiszen nagyon nehéz volt rendesen ápolni ezen az ideiglenes szálláson.

– Ha ezt a szegény lányt magukkal viszik, élve el nem jut Onóba! – jegyezte meg valaki. – Szikrányi ereje sincs.

De sikerült szerezniük még egy kocsit. Imoto az egyik kocsiban elhelyezte anyját s még két apácát, akik gondját viselték, a másikban pedig valami fekvőhelyet készített, s arra fektették a lányt. Imoto senkit nem engedett be a kocsiba, és egész úton végtelen gonddal ápolta betegét. Lépten-nyomon megállíttatta a menetet, hogy húslevest melegítsen, vagy hogy megigazítsa az ágyat, és ellássa egyéb teendőit. Mondta is a kocsis, hogy napszállta előtt aligha érik el Onót, s éppen ezért jobb lett volna eleve úgy intézni, hogy megpihennek a feleúton. Éjfél már elmúlt, amikor végre megérkeztek. Szozu gondjába vette anyját, Imoto pedig gondosan bevitette az idegent. Nemsokára mindenki mélyen aludt.

Az öregség olyan baj, amelyből nincs gyógyulás, de úgy látszik, az öreg apácánál inkább a hosszú utazás fáradalmai okozhatták a váratlan rohamot. Miután hazakerült, egy-két nap alatt szépen visszanyerte régi erejét, és Szozu úgy érezte, hogy most már nyugodtan visszatérhet templomába. Hogy egy magaforma rangos papi ember útközben felszedjen egy csinos lányt, Udzsitól hazáig társaságában utazzék, és végül rábízza húga őrizetére, mindez hallatlan botránynak számított,* különösen azok szemében, akik nem ismerték az ügy rendkívüli körülményeit. Szozu tudta ezt, és gondoskodott róla, hogy a dolognak híre ne fusson. Imoto, egészen más okokból, szintén titoktartást fogadtatott azokkal, akik ott voltak. Ő csak attól félt, hogy a lány barátainak fülükbe juthat, mi történt, és elviszik. A lány megjelenése, ruházata, de minden arra vallott, hogy nem arra az isten háta mögötti helyre való, ahol rátaláltak. Imoto sokat töprengett, hogy fővárosi lány hogyan vetődhetett el olyan helyre, s végül arra a következtetésre jutott,

hogy valószínűleg zarándokúton lehetett a fővárosból Hacuszéba vagy más templomba; útközben rosszul lett, és talán a mostohája vagy másvalaki gonoszul ott hagyta Udzsiban, mivel szabadulni akart tőle. Azt az egyetlen esetet leszámítva, szavát sem hallotta a lánynak; fel sem kelt, és teljesen közönyös volt minden iránt, ami körülötte történt. Imoto nem tudta, mitévő legyen. Szíve mélyén már nem hitte, hogy meg lehet menteni a lányt. Végső kísérletként elhívatta Szozunak azt a tanítványát, aki Hacuszéba is elkísérte: elmondta neki, milyen álmot látott Hacuszéban, és rávette, hogy titokban végezze el az égő áldozatok szertartását.* De sem ez, sem pedig más, a legcsekélyebb eredménnyel sem járt. Több mint két hónap telt el azóta, hogy a lány Imoto kezébe került, de hiába fordított rá rengeteg gondot, semmi változás nem következett be állapotában. Nem látszott valószínűnek, hogy Szozu hajlandó megszegni fogadalmát, és lejön Onóba, de Imoto, végső kétségbeesésében, mégis úgy döntött, hogy hozzá fordul. „Most már meg vagyok győződve róla, hogy valami szellem szállta meg ezt az egyébként teljesen egészséges teremtést. Gondolkozz ezen, szent férfiú! Nem arra kérlek, hogy a fővárosba menj, mindössze idehívlak, ez pedig nem is tekinthető úgy, hogy elhagyod a hegyeket."

Szozu egyáltalában nem remélte, hogy a lány életben marad. Valóban egészen különös eredmény volt Imoto részéről, hogy mindeddig életben tudta tartani, és igazán fájó lett volna, ha éjt nappá tevő, szívből jövő gondoskodása nem nyeri el jutalmát. Szozu érezte, nem lehet merő véletlen,* hogy maga is belesodródott ebbe a furcsa ügybe. Kötelességének érezte, hogy visszamenjen, és végső kísérletet tegyen meggyógyítására. Ha nem járna eredménnyel, nyugodtan el lehet fogadni, hogy a lány *karmá*ja kimerült, és már nincs mit tenni.

Imoto túláradó örömmel fogadta: lába elé borult, és részletesen elmondta, mi volt a lánnyal azóta, hogy Szozu két hónappal ezelőtt utoljára látta.

– Az a furcsa – mondta Imoto –, hogy egyáltalán nem úgy néz ki, mint aki hosszabb ideje beteg. Színe jó, az arca nem kimerült . . . És mégiscsak fekszik naphosszat, s úgy látszik, mintha bármely pillanatban meghalhatna, de valahogy mégis életben marad . . .

Imoto keservesen sírt.

– Ez az eset valóban elejétől végig igen furcsa – mondta Szozu. – Nos, az a leghelyesebb, ha megyek és megnézem.

Imoto elkísérte a lány ágyához.

– Teljesen igazad van – állapította meg Szozu. – Az ember alig hiheti, hogy valami baja van. Valóban nem is tudnám megmondani, láttam-e valaha ennél szebb arcot. Nagy erény lehetett, ami ilyen szépséget hozott létre.* El sem tudom képzelni, milyen balszerencse folytán juthatott ilyen helyzetbe. Nem mondott valamit arról, hogy honnan jött?

– Leszámítva azt az egy alkalmat, amelyről már beszéltem neked, egy árva szót sem ejtett ki – válaszolta Imoto. – De mit számít, hogy honnan jött? A hacuszei szentséges Kvannon küldte hozzám, hogy legyen az enyém. Mást nem is kell tudnom.

– Természetesen így is lehet magyarázni – válaszolta Szozu –, ámbár ha az okok és okozatok láncolatából nem ez következnék, sohasem kerülhetett volna hozzád. Hiszen jól tudod, hogyan mondják: „Ahol okozat van, ott oknak is kell lennie."

Szozu az elmúlt évek folyamán egyetlenegyszer sem volt hajlandó elhagyni hegyi magányát, még a birodalom legnagyobb előkelőségeinek kérelmére sem, most azonban az első hívásra eljött egy teljesen jelentéktelen és ismeretlen ember miatt. Ha ennek híre fut, nemcsak nagy sértődöttség lehet belőle, de alkalmat adhat igen kellemetlen híresztelésekre is.

– A világért se szóljatok erről senki emberfiának, értitek?! – mondta tanítványainak. – Sok mindent követtem el életemben, ami szégyenkezéssel tölt el, és az is bizonyos, hogy sok szabályt áthágtam.* A nőkkel kapcsolatban azonban teljesen tiszta a lelkiismeretem, és valóban különös, hogy jó hatvanéves fejjel olyan helyzetbe kerülök, amiről tudom, hogy éppen e tekintetben gyanakvásra ad okot.

– Jómagam azt vallom – mondta az egyik pap –, hogy lehetőleg kerüljünk mindent, amibe hitünk ellenségei bele-

kapaszkodhatnak, és amit félremagyarázhatnak. Sajnos, ilyen esetben az alaptalan híresztelés pontosan annyit árthat, mintha igaz lenne.

Szozu érezte, hogy ha most kudarcot vall, akkor minden elveszett, s ezért egész éjszaka úgy imádkozott, mint még soha. Hajnaltájban úgy döntött, hogy végső erőfeszítést tesz, hátha sikerül fölfednie, milyen ártó hatalom okozza a lány baját. Médiumért küldött, és utasításai alapján tanítványai türelmesen sorra kipróbáltak minden szellemidézést. Végül sikerült is átvinni:* a megszálló szellem, hónapokon át tartó sikeres rejtőzés után, végre arra kényszerült, hogy jelentkezzék.

– Az vagyok, akire a legkevésbé számítottatok – szólalt meg a hang, hogy bejelentse: végképp megadja magát –, de magam sem számítottam arra, hogy valaha is megadásra lehet kényszeríteni ezekkel az ismerős varázsigékkel! Hiszen életemben magam is éppúgy mestere voltam a varázslásnak, mint te. De úgy haltam meg, hogy lelkemet nyomta valami. Nem volt nagy dolog, csupán egyszerű neheztelés, de ez is elég volt ahhoz, hogy visszatartson, és csak ide-oda hányódjam e világ és a túlvilág között. Bementem egy házba. Tele volt szép nőkkel. Egyiküket elpusztítottam.* Aztán vártam az alkalmas pillanatot, s végül ez a lány megadta a várva várt alkalmat. Napokon át szüntelen feküdt, nyögött és sírt, és hívta a halált. Végül egy este, amikor már vaksötét volt, láttam, hogy fölkel, és elhagyja a házat. Nyomába szegődtem, és amikor magára maradt, elvégeztem művemet. De ne hidd, hogy varázsigéddel valaha is sikerült volna kiűznöd engem. Kvannon parancsára engedem el, ő vigyázott rá egész idő alatt.

Szozu azonnal próbálkozott vele, hogy megtudjon további részleteket, de a médium már fáradt volt, és nem lehetett érteni válaszait.

Ukifune érezte, hogy különös változás megy végbe rajta. Eddig zavarosan és elmosódva érzékelt mindent, de most már kezdte felfogni, mit lát. Körülnézett. A szoba, ahol feküdt, tömve volt emberekkel. De kik lehetnek? Senkit sem ismert közülük, még látásból sem. Miért van mindegyiküknek olyan gyűrött, ráncos arca? És ami még furcsább, hogyhogy mind

pap meg apáca? Úgy érezte, komor lehet itt az élet, ha ennek a furcsa helynek csupa ilyen lakója van. A múltjából egyes események és jelenetek lassan felderengtek benne, de egyelőre sejtelme sem volt arról, hogy jómaga kicsoda, és honnan jött. Azt azonban tudta, hogy életében volt egy pillanat, amikor úgy látszott, mindennek vége. És akkor vízbe vetette magát – erre világosan emlékezett. De nem, nem lehet, mert akkor hogyan kerülhetett volna ide?! Minden erejét megfeszítve igyekezett emlékezetébe idézni, mi is történt pontosan. Először is látta önmagát, amint ágyán fekszik, szörnyű boldogtalanság gyötri, és arra vár, hogy a házban mindenki nyugovóra térjen. Aztán sikerült kinyitnia a szárnyas ajtó reteszét. Kint vadul üvöltött a szél, harsogott és bömbölt a megáradt folyó. Alig is tudta, mit tesz, hiszen annyira kábító volt a szél és a folyó zúgása, hogy nem tudott sem gondolkodni, sem érezni. De a félelem benne élt: nem mert ott álldogálni magában, s lelépett a ház körül futó keskeny dobogóra. És ott állt, álldogált. Vaksötét volt, nem látta, merre tartson. Arra gondolni sem lehetett, hogy visszatérjen, kitegye magát a megvetésnek, mely kijár annak, akinek az utolsó pillanatban inába száll a bátorsága. Akkor már inkább ott, helyben falja fel a világűrnek valami kóbor lakója, valami éhes szellem. És ekkor, szinte válaszul a gondolatára, megjelent mellette valaki. De nem holmi démon vagy kísértet, hanem egy szép fiatalember. „Gyere, én majd vigyázok rád!" – szólt és gyengéden felemelte. És ahogy ott feküdt a karjában, az volt az érzése, hogy nem idegen ember viszi, hanem valaki, akit Niunak hívnak. Ettől kezdve azonban emlékei nagyon zavarossá váltak. A végén ott találta magát egy fának támaszkodva, valahol, ahol azelőtt soha nem járt. A fiatalembernek nyoma veszett.

Életben maradt. Nem tette meg, amire készült – minden terve semmivé lett. Jól emlékezett, mekkora megrázkódtatást jelentett, amikor ráeszmélt, hogy kudarcot vallott: nem tudta végrehajtani szándékát – és hogy ott feküdt azon az idegen helyen, és sírt, zokogott. Ezzel vége is szakadt minden emlékének. Ezek az emberek azt mondják, hogy hónapok óta itt van náluk. Iszonyatos volt arra gondolni, hogy egész idő alatt,

éjjel-nappal vadidegenek ápolták, s neki halvány sejtelme sincs róla, hogy öntudatlan állapotában mi szörnyűséget tett vagy mondott.

Állapota bizonyos szempontból most még jobban aggasztotta Imotót. Mert amíg eszméletlen volt, valamennyire mégis lehetett táplálni, de most, hogy öntudata visszatért, és ráeszmélt, milyen szégyenletes kudarcot vallott, olyan búskomorságba esett, hogy szinte lehetetlen volt felrázni: Imoto napokon át egy falatot sem tudott belé diktálni.

– Rettenetesen csalódtam benned – mondta Imoto. – Azt hittem, ha magadhoz térsz abból a lázas vagy mit tudom én milyen állapotból, és tudod már, hogy mi történik körülötted, hamarosan javulsz.

Bár nemegyszer csupa könny volt a szeme, türelmesen ápolta a lányt. De a ház minden lakója szinte ugyanekkora buzgalommal próbálta ezt a bájos teremtést visszacsalogatni az életbe, visszaadni a boldogságnak. Ukifunénak még most is az volt az egyetlen vágya, hogy meghalhasson. De már az a tény, hogy a mostani betegségét túlélte, azt bizonyította, hogy szokatlanul szívós.

Végül, Imoto nagy megkönnyebbülésére, egyszer-egyszer felült, és hamarosan evett is egy kevéskét – ámbár még ekkor is riasztóan sovány maradt. Imoto magában már azzal büszkélkedett, hogy lám, erőfeszítését mégis siker koronázza, amikor, csalódására, Ukifune közölte vele elhatározását, hogy leteszi a szerzetesi fogadalmat.

– Úgy érzem – mondta –, hogy csak apácaként élhetek tovább!

– Egy ilyen szép lány! – kiáltotta Imoto. – Halálos kár lenne! Hogyan képzeled, hogy ezt megengedjük neked?!

De hogy kedvében járjon, Ukifune homloka fölött levágta a fürtjeit, és megengedte, hogy letegye az öt fogadalmat.* Ukifunét mindez nem elégítette ki, de látta, hogy Imoto lassú észjárású:* alighanem nehéz lenne vitába szállni vele, és pillanatnyilag nem is érezte magát elég erősnek ahhoz, hogy makacsul ragaszkodjék kívánságához.

– Íme! – mondta Szozu, amikor elvégezte a kis szertartást. – Ez nagy segítség lesz számára. Most már csak azt érd el nála, hogy ne tekintse magát továbbra is betegnek.

Ezzel eltávozott – visszatért Jogavába, a templomába.

Imoto buzgón munkához látott. Nehéznek bizonyult a feladat, amellyel Szozu megbízta, de ezért a lányért bármit vállalt volna. Csakhamar rávette Ukifunét, hogy gyakran üldögéljen, sőt járjon is egy kicsit. Végül a haját is megfésülték, s Imoto ezt saját kezűleg végezte el. Ámbár Ukifune haját egész betegsége alatt csupán egy lazán kötött szalag fogta össze, amikor leengedték a vállára és kifésülték, látták, hogy nem is lett nagyon zilált. Imoto elámult, milyen finom és fényes a lány haja.

Valóban itt, ahol csupa öreg, megőszült ember járt-kelt, káprázatosnak hatott a lány szépsége. Úgy érezték, mintha angyal szállt volna közéjük. Ámde Imoto jól tudta, hogy az ilyen látogatók bármely pillanatban elszállhatnak a légbe, ahonnan jöttek, és gyakran elfogta a nyugtalanság: vajon előbb-utóbb nem következik-e be szükségképpen, hogy ezt a lányt, aki nyilván egészen más körülmények közt élt, mint ő, elragadják azok, akikhez jog szerint tartozik.

– Biztosan megérted – mondta neki Imoto egyik nap –, milyen fájó számomra, aki annyira szeretlek, hogy még most is úgy viselkedsz velem, mint holmi idegennel. Azt hiszem, elég jól ismerjük már egymást ahhoz, hogy valamit mondjál magadról: honnan jöttél, ki vagy, és hogyan kerültél oda, ahol rád találtunk.

Ukifune arcán zavar tükröződött.

– Amikor magamhoz tértem abból a különös állapotomból – mondta –, eleinte semmire sem emlékeztem régebbi életemből. Még most is csupán néhány elmosódó képet és jelenetet tudok felidézni. Arra emlékszem, hogy nagyon boldogtalan voltam. Minden este csak feküdtem az ablaknál, és arra vágytam, bár elmenekülhetnék egy másik világba. Úgy rémlik, hogy egyik éjszaka a ház közvetlen közelében álló fa árnyékából előjött valaki, és magával vitt. Ez minden, amit mondani tudok. De kérlek, nagyon kérlek, ne kérdezz többet! – esdekelt a lány, és hirtelen elsírta magát. – Senkinek sem szabad tud-

nia, hogy még életben vagyok. Könnyen híre mehet... Nem, nem szabad! Iszonyú lenne...

Látszott, hogy a múlt emlegetése nagyon rossz hatással van rá, s Imoto végül megállapította, bele kell nyugodnia, hogy a lány olyan, akár Kagujahime,* s egy nap majd éppen olyan rejtélyesen eltűnik, ahogy megjelent.

Imoto úgy tekintett Ukifunéra, mint aki egészen más társadalmi osztályhoz tartozik, pedig maga is igen jó családból származott. Férje a császári tanács tagja volt, de fiatalon meghalt, s neki csak a kislánya maradt, akin odaadó szeretettel csüngött. A lányt egy magas rangú tiszt jegyezte el, és már minden készen állt az esküvőre, amikor a lány is hirtelen ágynak esett és meghalt. Imotót porig sújtotta a gyász. Ekkor tette le fogadalmát, és visszavonult abba a hegyi faluba, ahol anyjával azóta is él. Itt semmi sem akadt, ami lekösse, és egyre nehezebben viselte el veszteségét. Csak találna egy hasonló külsejű és korú lányt, akinek körülményei lehetővé teszik, hogy örökbe fogadja! Jól tudta, igen valószínűtlen, hogy ez a vágya valaha is teljesüljön. Teltek-múltak az évek, és még csak nem is hallott senkiről, aki némileg is megfelelt volna. Most aztán, teljesen váratlan és megfejthetetlen módon, végre teljesült a vágya, és szebben, mint remélte. Annyira szép volt, hogy nem is lehetett igaz, és nemegyszer alig tudta magát meggyőzni, hogy nem csupán álom az egész.

Imoto már nem volt fiatal, de Ukifune egy cseppet sem látta csúnyának. Viselkedése sem volt sem közönséges, sem darabos. Ami pedig a helyet illette – az az előnye volt Udzsival szemben, hogy a folyó szelíden és csendesen folydogált. A telket igen ízlésesen rendezték el: az ültetvényeket okosan tervezték, a házat körülvevő kert pedig szebb már nem is lehetett volna. Ősszel elbűvölő volt ez a hely. Az aratók eljöttek, hogy „learassák a rizst az ajtó előtt": mialatt néhányan játszották ezt az egyszerű némajátékot, egy sereg fiatal lány énekelve és kiáltozva biztatta őket. Mint sok minden más is, a madarak zsinatolása szintén a keleti vidéken töltött gyermekkorára emlékeztette. A ház kissé távolabb esett a fővárostól, mint Ocsiba úrhölgy* kastélya, és éppen a hegyoldalba

építették. Körös-körül sűrű fenyőerdő húzódott – halkan, szomorún susogva járt benne a szél. Imára és elmélkedésre valóban eszményi hely volt, és most Ukifune is ezzel és más vallásos gyakorlatokkal töltötte a nap java részét. Holdvilágos éjszakákon Imoto néha-néha citerázott, és volt egy fiatal apáca, aki lanton és más hangszereken is játszott.

– Te egyáltalában nem játszol? – kérdezte Imoto Ukifunét. – Pedig sokat segít ez ilyen helyen, ahol az embernek oly kevés elfoglaltsága akad.

Imoto mindenesetre elég jól játszott ahhoz, hogy sok örömét lelje benne: Ukifune látta, hogy még ilyen éltes asszony is mennyi erőt meríthet a zenéből, és csak még jobban érezte, mekkora hátrány, hogy maga olyan műveletlen környezetben nevelkedett. Ami keveset értett a zenéhez és általában a művészetekhez s az élet szépségeihez, mind magának kellett felcsipegetnie olyan körülmények között, hogy komolyabb tudásra nem is tehetett szert. Mennyi balszerencse üldözte egész életében! Egy ideig legalább azzal kecsegtethette magát, hogy végleg elmenekülhet, de most újra fenyegetően állt előtte a jövő: rettegéssel töltötte el, és úgy érezte, már nincs ereje hozzá, hogy kitérjen előle. Hirtelen mély sajnálkozás fogta el önmaga iránt, és írásgyakorlatként* ezt a költeményt írta: „Mint a folyóba hullt levelet, engem is elnyelt volna bánatom, de az élet kifogott hálójával, és nem ereszt el."

Holdvilágos éjszakákon nem a zene jelentette az egyetlen szórakozást. Az idős apácák egészen szellemes költeményeket mondtak egymásnak. De szívesen vették a mesét is, és mindegyikük tudott valami érdekes történetet a régmúlt napokból.

– Most rajtad a sor! – biztatták Ukifunét.

De úgy látszott, ő az egyetlen, akinek nincs mit mesélnie. Egy ideig szótlanul ült, és mereven bámult maga elé.

„Azoknak, kik azt hiszik, hogy már befutottam göröngyös utamat, el ne mondd a palotádban, ó, felséges Hold,* hogy még itt időzöm a világban."

Abban az időben, amikor halni készült, nagyon sokat gondolt mindazokra, akiket itt hagy, még olyan rokonaira és ismerőseire is, akiket alig látott. De most egészen másképp

volt. Az a világ, mindenestül, mérhetetlen távolinak tetszett. Legfeljebb anyjára gondolt néha, némi lelkiismeret-furdalással, mert tudta, hogy nagyon szenvedhet miatta. De dajkája is – hiszen már alig várta, hogy védence révbe jusson – szörnyen kétségbeeshetett. Mi lehet vele? Ő vagy más vajon gondol-e arra, hogy még életben van? – tűnődött Ukifune. Anyján és dajkáján kívül senki mással nem foglalkozott, ámbár néha eszébe jutott Ukon meg Dzsidzsu, hiszen velük megosztotta titkát, s így azokban az utolsó napokban eléggé bizalmas viszonyba került velük.

Ezen a környéken nagyon kevés szórakozásra lehetett számítani, s így a fiataloktól nemigen lehetett várni, hogy sokáig lesz maradásuk. Valóban, az év legnagyobb részében a háznép mindössze hét-nyolc apácából állt, s mindegyikük jóval túl volt élete delén. De egyiknek a lánya, másiknak az unokája udvari szolgálatban állt, s ezek egyszer-egyszer eljöttek egy rövid látogatásra, és néha magukkal hozták barátaikat is. Ukifune attól félt – mert ez bizony megeshetett –, hogy egyik-másik vendég valamiféle kapcsolatban áll az ő régebbi életével. Ha megbarátkozik velük, hazatérve könnyen mondhatnak olyasmit, amivel leleplezik, még akkor is, ha sejtelmük sincs róla, kicsoda, micsoda ő tulajdonképpen. Természetesen az a remény éltette, hogy senki, aki a múltjához tartozott, soha meg nem tudja, mi történt vele. Érthetően rettegés fogta el a gondolatra, hogy valami híresztelés kap lábra... Ha a két férfi közül bármelyik megneszel valamit, nyilván teljesen hamis következtetést von le arra vonatkozóan, hogyan került oda, ahol van.* Nem! Ennek még a gondolatát is elviselhetetlenül megalázónak érezte, ezért amikor látogatók jöttek, gondja volt rá, hogy kitérjen útjukból. Az apácákon kívül mindössze két nővel került kapcsolatba, Imoto két szolgálójával, Dzsidzsuval és Komokival.* Őket bízták meg, hogy álljanak Ukifune szolgálatára. Szerencsére e két lány gondolkodása és viselkedése arra vallott, hogy soha semmi kapcsolatuk nem lehetett a fővárossal.

Imoto úgy vélte, Ukifunénak bizonyára alapos oka lehet rá, hogy ilyen szigorúan elzárkózik a világ elől, ezért gondosan ügyelt, hogy még azt a keveset se árulja el róla, amit tudott.

Az a férfi, aki Imoto lányát akarta elvenni, azóta már ezredesi rangra emelkedett. Volt egy öccse, aki Szozunál tanult, és csak nagy ritkán ment be a fővárosba. Az ezredes tehát időnként eljött Jogavába, hogy meglátogassa öccsét, és mivel úgyis Onón keresztül vitt az útja, gyakran felkereste Imotót. Az ezredes érkezését az jelezte, hogy beállított egy csapat fullajtár. Ukifune az ablakból nézte, és akaratlanul is eszébe jutottak hasonló jelenetek, amelyeknek régebben tanúja volt.* Ono valóban sok tekintetben emlékeztetett Udzsira. Annyi bizonyos, hogy éppen úgy el volt vágva a világ forgatagától. De a házon és a kerten nagyobb vidámság érzett. Imoto és anyja már régóta itt élt, és nagy gondot fordítottak arra, hogy kellemessé tegyék otthonukat. A sövény mentén húzódó ágyás most telis-tele volt szegfűvel; a ledérke és a kínai harangvirág pedig éppen most kezdett virágzani. Az ezredes kísérete – zömmel egészen ifjú emberekből álló népes csapat – színes vadászköpenyt hordott, s a ház előtti tér csak úgy tarkállott tőlük. Az ezredes maga is egyszerű öltözéket viselt. Imoto megjelenésére várva, leült annak ablaka előtt, és szomorkásan bámulta az előtte zajló jelenetet. Huszonhét év körüli férfi volt, de idősebbnek látszott, és arcáról figyelemre méltó tehetség sugárzott. Imoto heverőjét az ablakhoz tolták, és a függönyön át megindult a beszélgetés.

– Milyen nagy idő telt el azóta! – sóhajtott Imoto. – Persze, nincs jogunk azt várni, hogy minduntalan eszedbe jussunk. De magad is tudod, hogy megtiszteltetés és kitüntetés számunkra, ha felkeresel bennünket ebben a hegyi faluban. Bizony, egészen fel vagyok dúlva.

Keservesen sírt.

– Szó sincs arról – felelte a férfi –, hogy valaha is elfelejtsem, milyen kötelék fűz össze bennünket, és hogy mégiscsak ritkán látlak, ez sokkal inkább a te hibád, mint az enyém. Feltételezem ugyanis, hogy aligha telepedsz le ilyen távoli helyen, ha régi barátaiddal fenn akartad volna tartani a kapcsolatot. De senki sem érezheti mélyebben, mint én, mekkora

vonzóereje van annak az életnek, amit te élsz. Biztosíthatlak, hogy irigykedve gondolok Jogavában élő öcsémre, és igyekszem minél több időt vele tölteni. De eddig még minden alkalommal erőnek erejével csatlakozott társaságomhoz néhány unalmas ember. Nem örültél volna, ha magammal hozom őket, márpedig nem tudtam szabadulni tőlük. Valóban ez az első jó alkalom . . .

– Ami azt illeti, hogy irigyled öcséd jogavai életét – mondta Imoto –, félek, ezt az állításodat nem tudom egészen komolyan venni. Megjegyzésed nem arról győz meg, hogy valóban vágyakozol kolostori életre, sőt, éppen azt látom belőle, hogy egészen világi ember vagy. Mert manapság semmi nem olyan divatos, mint az effajta vallomás. Én azt értékelem benned, hogy hűséges vagy a múlthoz. Ez a magatartás a mi léha korunkban, sajnos, egyáltalán nem divat. Ki sem tudom mondani, mennyire csodállak érte.

Az ezredes emberei részére a kertben szolgálták fel az ebédet, ő maga pedig Imoto társaságában lótuszmagot és más könnyű frissítőket fogyasztott. Semmi zavart nem érzett amiatt, hogy olyan asszony jelenlétében eszeget, akit pedig igazán ritkán lát.* Ámde egyszerre szomorúan rádöbbent, milyen bensőséges viszonyban álltak ők ketten valamikor.

A hirtelen támadt szakadó eső miatt jóval tovább maradt, mint tervezte. Sokáig beszélgettek, és Imoto úgy érezte, hogy nemcsak szeretett lányát vesztette el, hanem ugyanakkor – rövid alkalmi találkozásaiktól eltekintve – azt a férfit is, aki – józan ítélete és megbízható jelleme következtében – megbecsült barátja lehetett volna. És ha legalább a lánya után maradt volna unokája! Akkor minden egész másképp lenne. Az ezredes hosszan tartó látogatása annyira meghatotta, és akkora örömmel töltötte el, hogy rendkívül közlékeny lett, és végül jóval többet mondott, mint bölcs lett volna.*

Ukifune most már pontosan emlékezett mindenre, s érthető, hogy emlékei nagyon sokat foglalkoztatták. Most ott ült, és kibámult a kertbe. Hófehér ruhában volt, amit pedig általában igen feltűnőnek tartanak, ha a ruha vakító fehérségét nem enyhíti tompább, szürkés árnyalatú nadrág. Ukifune azonban teljesen fénytelen, koromfekete színt választott hozzá. Ugyanis félt, hogy felismerik, s éppen ezért igyekezett egészen másképp öltözni, mint barátai megszokták nála. Ruhájának anyaga is szokatlanul merev és durva szövésű volt. Kissé eredeti öltözék, de igen jól állt neki.

– Ugye, gyakran emlékeztet szegény úrnőnkre? – szólt oda társnőjéhez Imoto egyik szolgálója. – Nem bánnám, ha az ezredes láthatná. Biztos vagyok benne, hogy elámulna hasonlóságukon. És ha már így van, és netán ismét eszébe jutna, hogy megházasodik, nem hiszem, hogy jobbat találna! Igazán szép pár lenne belőlük!

Ukifune meghallotta beszélgetésüket. Ámde rettegéssel és iszonyattal töltötte el a gondolat, hogy valaha is újra megláthatja egy férfi. Nem, nem! Most már mindvégig, halála napjáig, száműznie kell minden gondolatot, ami az élet ilyen lehetőségére irányul! Ez az egyetlen reménysége, hogy megszabaduljon gyötrelmes emlékeitől, amelyek szörnyű elevenséggel feltámadnak benne, mihelyt szóba kerül ilyesmi.

Imoto most visszavonult szobájába. Az ezredes úgy érezte, belefáradt, hogy várja, míg kitisztul az ég, ámde most megütötte fülét egy hang: ráismert Sosóra, arra az asszonyra, aki Imoto lányának komornája volt, és szintén apáca lett. Az ablakhoz hívta, hogy elbeszélgessen vele.

– Igen, még mindnyájan itt vagyunk – kezdte Soso. – Bizony többen is akadnak itt, akiket sért, hogy olyan ritkán jársz errefelé, s ezért inkább kitérnek az utadból.

Soso kedvence volt az elhunyt lánynak, s így persze neki is és az ezredesnek is sok mondanivalója akadt.

– Te bizonyára meg tudod mondani nekem – szólt a férfi, mihelyt befejezték a régi időkről szóló hosszú beszélgetésüket –, kit láthattam, amikor megérkeztem. Hirtelen szélroham fellibbentette a redőny sarkát, s akkor hátulról megláttam valakit, akinek hosszan leomló haja van. Azt hittem, hogy mind apácák vagytok. Itt, a keresztszárny egyik ablakában láttam azt a hölgyet. Bizonyos, hogy nem valami szolgáló.

Semmi kétség: az idegen lányt láthatta meg egy pillanatra hátulról, amint az, a látogató lépteit hallva, sietve eltávozott

az ablaktól. Ha ez elég volt ahhoz, hogy fölkeltse érdeklődését és kíváncsiságát, mit érezne, ha közelebbről látná? Mert a lány az a fajta szépség, mint az ezredes menyasszonya volt – ámbár kétségtelen, hogy a két lány közül emez sokkalta szebb. Soso azonban ezeket a gondolatokat tapintatosan megtartotta magának.

– Ez az a lány, aki Imotónak útjába akadt – mondta. – Magad is tudod, hogy Imoto igen boldogtalan volt, és úgy érezte, jót tenne neki, ha gondját viselhetné valakinek. Annyi bizonyos, hogy így is van: Imoto ragaszkodik hozzá, és szüntelenül szemmel tartja. Nagyon meglep, hogy megláttad. Csak valami óvatlan pillanatban eshetett meg.

Az ezredest rendkívül érdekelte a dolog. Eltöprengett, vajon hol szedhette fel Imoto a lányt. Már ami keveset láthatott belőle, abból is meg tudta ítélni, hogy rendkívül szép lány. Faggatta is Sosót, de az úgy tett, mint aki nem tud többet a dologról, csak amennyit el is mondott már. Az ezredes érezte, hogy félreértésre adhat alkalmat, ha túlságosan nagy érdeklődést tanúsít az ügy iránt, ezért nem kérdezősködött tovább.

– Azt hiszem, jó lesz, ha indulunk – szólt most az egyik embere. – Elállt az eső, és már nagyon késő́re jár.

Az ezredes nyomban felállt, és indulni készült, de előbb az ablak alján húzódó virágágy fölé hajolt, és letépett egy szál ledérkét.

– Miért tékozlod illatodat?* – suttogta, s kezében tartva a szál virágot, egy pillanatra megállt.

– Igen, *ő* törődik vele, mit mondanak az emberek, ez már tagadhatatlan! – jegyezte meg az egyik öreg apáca, további célzásként az elhangzott idézetre.

Mindnyájan örömüket lelték benne, hogy ismét részük lehetett ilyesfajta szórakozásban.

– Ugye, nagyon jóképű ember lett belőle? – jegyezte meg később Imoto. – Kívánni sem lehet csinosabb, kellemesebb fiatalembert. Mondhatom, ma is csak őrá esne a választásom, ha lenne egy férjhez adandó lányom. Úgy hallom, hogy To Csunagon* egyik lányát fogja elvenni. De nem hiszem, hogy komolyan érdeklődik iránta. Úgy hírlik, idejének java részét szüleinél tölti . . . Hidd el, itt lenne az ideje, hogy összeszedd magad, és ne búslakodj folytonosan – fordult most Ukifunéhoz. – Nem mondod meg, mi bajod, pedig rettenetesen fáj, hogy tehetetlenül kell szemlélnem bánatodat. Ami történt, annak meg kellett történnie. Így kell szemlélned a dolgot. De mindenképpen meg kell próbálnod, hogy szabadulj ettől a búskomorságtól. Minden azon múlik, hogy az ember találjon valami mást, ami leköti gondolatait. Nézz meg engem. Lányom halálát követően, hat éven át, csupa keserűség volt az életem, de mióta itt vagy te és gondodat viselhetem, úgyszólván megtaláltam régi önmagamat. Ezért szeretném, ha újra kezdenéd az életet. Végeredményben semmi sincs, ami lekötne. A múltadhoz tartozó emberek közül senki nem sejti, hogy életben vagy. Mindenképpen múlik az idő, s e világon semmi sincs, se szenvedés, se öröm, ami változatlanul ugyanaz maradna, mint kezdetben volt.

– Ne gondold, hogy hálátlan vagyok – válaszolta sírdogálva Ukifune. – Amennyit bírok, el is mondok neked. Nem tudod, mit éreztem, amikor felébredtem egy új világban, és tapogatózva, szinte még álomban, keresni kezdtem utamat. Fogalmam sincs róla, tudja-e valaki, mi lett velem. De annyi bizonyos, hogy igyekszem mindent elfelejteni, és most már egyedül csak téged szeretlek.

Mindezt olyan bűbájosan mondta, hogy Imoto arcán boldog mosoly jelent meg, ahogy ott ült, és bámulva nézte a lányt.

Szozu éppen úgy örült az ezredes látogatásának, akár a húga. Sokáig beszélgettek közügyekről. Az ezredes ráállt, hogy ott marad éjszakára, és nagyon kellemesen telt az idő, mert Szozu a kora hajnali órákig recitáltatott a szent iratokból, s az egymást követő énekeseknek kivétel nélkül mind igen szép hangjuk volt.

– Jövet elnéztem Onóba – számolt be az ezredes öccsének.* – Természetesen elég lehangoló látvány volt. De mondhatom, igen élvezetesen beszélgettem Imotóval. Nagyon kevés asszony akad, aki fogadalma letétele után is ennyire megőrzi érdeklődését minden iránt . . . Ahogy a ház mentén ballagtam,

fellibbent az egyik függöny – folytatta –, és meglepetésemre megpillantottam egy lányt, akinek igen szép, hosszú haja van. Úgy látszik, éppen akkor fordult el az ablaktól. Bizonyára hallhatta, hogy jövök, és visszavonult a belső szobába. Testtartásából és egyéb jelekből ítélve igen előkelő hölgy lehet. Szerintem nem helyes, hogy az ő osztályából való lány ilyen helyen él, ahol reggeltől estig senki mást nem lát, mint apácákat és papokat. Bizonyára megszokta már, de bevallom, hogy engem eléggé megrendített.

– Furcsa történet ez – felelte az öccse. – Úgy tudom, hogy egy hacuszei zarándokút alkalmával szedték fel.

Ő csak hallomásból ismerte az ügyet, s így további felvilágosítást nem tudott adni.

– Szegény teremtés! – mondta az. – Kíváncsi vagyok, vajon ki lehet. Biztosan nagyon boldogtalan lehetett, különben nem állt volna rá, hogy ilyen helyen eltemetkezzék. Az egész úgy hangzik, mint valami régi regény.

Másnap az ezredes újból megjelent Onóban.

– Úgy éreztem – magyarázta –, ha már erre jövök, hát benézek.

Az apácák félig-meddig számítottak is erre, és azok, akik már Imoto lánya életében ismerték az ezredest, nagy gonddal kicsinosították magukat. Az ezredes hiányolta ugyan az akkor rég viselt ruhák hasított ujját és vidám színeit, de azért egyikmásik hölgyet egészen csinosnak látta. Imoto ismét kissé könnyezve fogadta.

– Ki az a barátnőd, akit itt rejtegetsz? – kérdezte az ezredes beszélgetés közben.

Elég kellemetlen volt, hogy a férfi megpillantotta az idegen lányt, de ha már így esett, csak felajzza kíváncsiságát, ha megtagadja a felvilágosítást.

– Két-három hónapja költözött hozzám – válaszolta Imoto. – Úgy éreztem, bűn lenne, ha életem hátralevő részét bánkódással és kesergéssel tölteném, viszont egyetlen orvosságot láttam erre: legyen valakim, akiről gondoskodhatom. A lányt valami nagy baj érte, és nem akarja, hogy barátai közül bárki is tudja, hogy még él. Úgy gondoltam, hogy Ono éppen alkalmas hely lesz számára. Ámbár úgy látszik, mégsem olyan jó ez a rejtekhely, mint gondoltam!

– Igazán nem szép tőled, hogy nem mutattál be neki! – jegyezte meg az ezredes. – Még ha más kapcsolatom nem is lenne e házzal, és csupán az az egyetlen kívánság vezérelt volna ide, hogy őt lássam, már a puszta tény, hogy olyan nagy utat tettem meg, feljogosítana arra, hogy üdvözöljem. Szavaidból azonban úgy látom, hogy ő ugyanazt a helyet tölti be nálad, mint akit feleségül akartam venni, ezért ésszerű és menthető, hogy érdeklődöm iránta. Valóban szörnyű igazságtalanság vagy szerencsétlenség lehetett, ami arra készteti, hogy így megtagadja a világ örömeit! Bárcsak tehetnék érte valamit...

Mielőtt eltávozott volna, Sosónak átadott egy összehajtogatott levelet, és megkérte, vigye be a hölgynek a belső szobába.

„Állj ellen, szép virág, a kósza szeleknek, míg el nem jövök messziről, hogy sövényt fonjak a viharseperte mező köré, amelyen virulsz."

– Habozás nélkül válaszolj rá – biztatta Imoto. – Az ezredes kifogástalan jellem – valóban annyira lelkiismeretes, hogy az már hiba.

– Szégyenlem a kézírásomat! – válaszolta Ukifune, és mivel semmiképpen nem lehetett rávenni az írásra, Imoto vállalkozott rá, hogy megválaszolja a levelet.

„Hogyan is plántálhattam volna e szűzi remetelakba olyan virágot, amely egyetlen gondolatot is szentel a világ bolondságainak?!" Így szólt Imoto költeménye, és még hozzáfűzte: „Amit elmondtam, abból már sejtheted, hogy a lány életkörülményei rendkívüliek voltak, ezért nem is várhatod, hogy úgy válaszoljon udvariasságodra, mint bárki más."

Az ezredes egészen természetesnek vette, hogy első alkalommal a lány némileg zavarban van, s így azzal az érzéssel ment haza, hogy a kezdet nem volt rossz. Ámde könnyű üzenetet küldeni, amikor egyéb okból amúgy is Onóban tartózkodik, mint külön ezért küldöncöt menesztgetni a fővárosból. Csakhogy nem tudott szabadulni annak az egyetlen pillanat-

nak emlékétől, amely olyan kielégítetlenül hagyta. Sejtelme sem volt róla, milyen balszerencse érhette a lányt, de szüntelenül nyomasztotta a gondolat, hogy annyira boldogtalan. Amikor aztán a nyolcadik hónap közepe táján, a kis solymászverseny alkalmából, újból arra járt, ismét ellátogatott Onóba.

„Ama röpke látomás óta nem lelem nyugalmam."* Így szólt az üzenet, amelyet Soso apáca közvetítésével küldött.

Kétségtelen, hogy ezúttal Ukifune kötelessége lett volna válaszolni, ámde Imotótól jött a válasz: „Már-már azt hiszem, hogy ez is a Macucsi no Jama esete."*

– Nem tudom elviselni a gondolatot, hogy valaki ilyen boldogtalan legyen – mondta az ezredes Imotónak, amikor az asszony később kijött hozzá. – Mi érhette? Szeretném ismerni az egész történetet. Főként azért érdekel ez, mert engem sem elégít ki mostani életem, és állandóan eszemben jár, hogy otthagyok mindent, és visszavonulok valami ilyesfajta helyre. Sajnos, vannak bizonyos kötelékek, amelyek miatt nehezen szabadulhatok meg. Azok az emberek, akiknek sosem volt semmi bánatuk, úgy vélik, hogy nehéz velem összeférni. Komornak és elégedetlennek tartanak. Olyan társra vágyom, aki éppen olyan szerencsétlen, mint én, és megérti, ha néha kissé szomorú a szavam . . .

– Ha csak az a kívánságod, hogy valami kedvetlen teremtéssel beszélgethess, biztosíthatlak, hogy őt igazán nem tartanád nagyon vidámnak – nyugtatta meg Imoto. – De ha ennél többre gondolsz, nem nagyon tudlak kecsegtetni azzal, hogy sikered lesz. Világos, hogy többé hallani sem akar ilyesmiről, sőt állandóan azért ostromol bennünket, hogy letehesse fogadalmát. Ámbár még most is nagyon reménykedem, hogy lebeszélhetjük erről. Nekem jó volt, hogy letettem a fogadalmat. Akkor már öreg voltam, és nem várhattam semmit az élettől. De megvallom, még így is nagyon fájdalmas volt számomra. Ám az élete hajnalán álló lány számára egészen más dolog, hogy örökre lemondjon az élet örömeiről. Megvallom, kételkedem benne, valóban rá tudja-e szánni magát.

– Próbálj írni egy-két szót – mondta Imoto, amikor bement Ukifunéhoz. – Miután tudja, hogy itt élsz, mi sem ter-

mészetesebb, mint hogy szeretné valamennyire kimutatni tiszteletét és rokonszenvét. Pusztán udvariasságból teszi.

– Mi értelme, hogy írjak neki? – kérdezte a lány. – Nincsen semmi mondanivalóm.

– Üzenetet küldtem – panaszkodott az ezredes –, és egyre várom a választ.

De Ukifunét semmivel sem lehetett rávenni, hogy felkeljen fekhelyéről.

– Semmiképp sem hiszem, hogy azért nem válaszol, mert másé a szíve – mondta az ezredes Imotónak, szemrehányó hangon. – Ezt csak te találtad ki kifogásnak.

És beküldött egy költeményt, amelyben azt mondta, hogy a fenyőtücsök ciripelése vonzotta ide, de fáradozásának mindössze annyi a jutalma, hogy csatakos lett a síkságon növő harmatos sástól.*

– Nagyon kérlek – mondta Imoto Ukifunénak –, ne légy kegyetlen hozzá. Semmi bajod nem eshet, ha megválaszolod.

A lánynak azonban nem volt kedve az efféle világias üzenetváltáshoz; ráadásul tudta, hogy ha ebben enged, nem lesz megállás. Valahányszor eljön az ezredes, az apácák újabb és újabb költeményekért zaklatnák. Mindnyájuk csalódására kereken megtagadta, hogy válaszoljon. Imoto azonban ifjúsága idején igen tehetségesen verselt, és csöppet sem volt ellenére, hogy újra kipróbálja íráskészségét. „Vadászat és solymászat közben végigvonszoltad köpenyedet az őszi földeken, s mert csatakos lett, az én kunyhóm ajtaja előtt növő libapimpót hibáztatod?"

– Ezt is csak nagy üggyel-bajjal tudtuk kicsikarni tőle – magyarázkodott Imoto, azt a látszatot keltve, hogy Ukifune írta a költeményt.

A többi apáca nem tudott Ukifune elhatározásáról, hogy még azt is el akarja titkolni a világ elől, hogy él, és nem értették, mire jó ez a csökönyösség. Látták, ha ez így megy tovább, hamarosan elűzi az ezredest. Ezt pedig mindnyájan nagyon sajnálták volna, hiszen akkor régen mind nagyon érdeklődtek iránta, és alig várták, hogy alkalmuk legyen újra találkozni vele.

– Túlságosan komolyan veszed ezeket a dolgokat – mondta egyikük Ukifunénak. – Az ezredes nem az az ember, aki előnyöket akar magának kovácsolni abból, hogy hajlandó voltál néhány sort írni neki. Nagyon is megértem, nem kívánod, hogy a szó közönséges értelmében vett udvarlássá fejlődjék a dolog. De ez nem ok arra, hogy ilyen nyersen bánj vele.

Minden tőlük telhetőt megtettek, hogy Ukifunét felbátorítsák, sőt még gálánsnak szánt, de valójában igen suta és mulatságos verseket is faragtak – ami korukhoz és állapotukhoz csöppet sem illő időtöltésnek számított. Ukifune pedig mindörökre búcsút akart mondani az ilyen időtöltésnek és mindannak, amit ez jelent. Sajnos, nem sikerült úgy megszabadulnia, ahogy a legjobb lett volna; de ha már a sors arra ítélte, hogy éljen – még ha ezen az elhagyott helyen kell is tengetnie életét – másutt csak gondolják róla továbbra is, hogy nem hagyta cserben a bátorsága.

Az ezredes ezalatt csak üldögélt magában, és teljesen átengedte magát a kétségbeesésnek. Ezt a mostani kudarca idézte elő, habár az utóbbi időben amúgy is szinte második természetévé vált. Egyszer-egyszer felkapta fuvoláját, és játszott egy-két futamot, majd letette, és halkan ilyen verssorokat suttogott: „Fel-felrettent a szarvas bőgése . . ."* Valóban úgy ült ott, mint akit letaglóztak.

– Azt hiszem, jobb, ha elmegyek – mondta végül. – Ez a hely sok fájdalmas emléket ébreszt bennem. Ostobaság volt feltételeznem, hogy most már másképp lesz. Jól látom, hogy hiába is vártam, mert innen egy szikrányi rokonszenvre sem számíthatok.

Azzal fel is állt, mint aki menni készül.

– Hogyhogy?! – kiáltotta Imoto. – Ennyire korán el akarsz menni ilyen éjszakán?

Odajött az ablakhoz és kinézett.

– Nem a te kerted az egyetlen, ahová süt a hold! – válaszolta a férfi.

Egyáltalában nem óhajtotta, hogy úgy lássék, komolyan szerelmes. Amikor megpillantotta a lányt, kétségtelenül felébredt benne a kíváncsiság, és mivel magányosan élt, csak

természetes, hogy amikor éppen semmi dolga nem akadt, a lány foglalkoztatta képzeletét. Világos azonban, hogy Ukifunéval nem lehet kapcsolatot teremteni. Szinte dölyfösen elzárkózik – pedig ha tudná, milyen nevetségesen visszás ez az ő helyzetében!

Imoto abban reménykedett, hogy jobb kedvre hangolhatja, ezért átadta neki ezt a költeményt: „A lenyugvó hold szépsége iránt bizony érzéketlen annak a lelke, aki meg sem várja, hogy véget érjen az éjszaka, és máris elhagyja az otthont, amely oly közel a hegytetőhöz." Jelentéktelen versike volt, de Imoto megjátszotta, mintha Ukifunétól hozná. Az ezredes kissé jobb kedvre derült, és úgy látszott, hajlandó még maradni. „Ha addig maradok, amíg e hegyek mögött le nem nyugszik a hold, ki tudja, szomorúságomon át utat tör-e valami vigasztaló sugár?"

Így szólt az ezredes válasza.

Imoto idős anyja nagyothallott ugyan, de valahogy mégis rájött, hogy zene szól, és totyogva átjött az elülső szobába. Hangja reszketett, és nagyon kínozta a köhögés, de volt benne annyi józan ész, hogy nem kezdett nyomban siránkozni a rég múlt napokról olyan ember jelenlétében, akit természetesen idegennek vélt, mivel sohasem találkozott az ezredessel, és soha senki sem mondta meg neki, ki ez a férfi.

– Szeretném, ha valamelyőtök játszana a kínai citerán – mondta az öregasszony. – Persze a maga nemében a fuvola is nagyon kellemes, különösen holdfénynél. Nem hoznátok be egy citerát?

Az ezeredes nyomban kitalálta, ki lehet ez, és eltöprengett, vajon milyen élete lehetett az öregasszonynak. Mi történhetett vele, hogy életének javát már ezen az elhagyatott helyen, visszavonultan töltötte? Valóban furcsa a halál, hogy oly sokáig kerüli azokat, akik céltalanul tengetik életüket, másokat pedig zsenge korukban elragad!

Szájához emelte fuvoláját, és megszólaltatta a *bandzsiki* hangnem* skáláját.

– Tessék – mondta az ezredes –, ez a te hangnemed. És most ki kísér a citerán?

– Te olyan jól játszol – mondta Imoto –, hogy nincs bátorságom a kísérethez. Ámbár lehet, hogy túlbecsülöm a játékodat. Nem is bírálhatom el, hiszen a hegyeken át érkező szél dalolását leszámítva, nem is tudom, mikor hallottam utoljára fuvolaszót. De nem bánom, megpróbálom, bár félek, hogy szörnyen elügyetlenkedem.

Azokban a körökben, ahol az ezredes mozgott, egyáltalán nem kedvelték a kínai citerát, éppen ezért eszébe sem jutott, hogy bírálja Imoto játékát, sőt örült, hogy újra alkalma van együtt játszani ezzel a hangszerrel. A körülmények nem is lehettek volna kedvezőbbek, mert az égen egyetlen felhő sem úszott, és a fenyőfák között járó szelíd szellő susogása elvegyült a fuvola hangjával. Az öregasszony el volt bűvölve, és semmivel sem lehetett volna rávenni, hogy visszafeküdjék ágyába.

– Azokban a régi időkben a japán citera volt az én hangszerem – mondta –, és igen jól játszottam rajta. De azt mondják, hogy most egészen más a stílus. Én már nagyon rég abbahagytam. A fiam, Szozu, nem szerette, ha játszom. Azt mondta, hogy világi szórakozás az, és helyesebb, ha imádsággal töltöm az időmet. De a citerám még itt van valahol. Nagyon jó hangszer . . .

Látszott, hogy nagyon szeretné még egyszer kézbe venni.

– Azt hiszem, Szozu nehezen találna erre igazolást – jegyezte meg az ezredes, és halványan elmosolyodott. – De mindnyájan tudjuk, hogy a Paradicsomban a bodhiszattvák mind muzsikálnak, az angyalok és a többi isteni lények pedig táncolnak és énekelnek. Nézetem szerint helytelen a zenét merőben világi időtöltésnek tekinteni, ami csak elrabol a lelki épülésre szánt időből. Nagy csalódást okozna, ha ma este úgy kellene eltávoznom, hogy nem hallhattalak.

Az idős hölgynek nem volt szüksége több bátorításra.

– Szedje a lábát valamelyőtök és hozza ki – kezdte, de hirtelen köhögési roham fogta el.

A többiek mind kissé zavarban voltak, de mert az öregasszony felpanaszolta Szozu nyers bánásmódját, egyiküknek sem volt szíve megtagadni kérését. Az idős hölgynek eszébe sem jutott, hogy megtudakolja, milyen hangnemben szólaltatja meg az ezredes a maga hangszerét, hanem egyszerűen felhangolt a honi skálára, és élénk ütemben játszani kezdett, teljesen a maga módján. A többieknek, beleértve az ezredest is, természetesen abba kellett hagyniuk a játékot. Ez azonban nem zavarta az öregasszonyt, mivel azt hitte, azért tartanak szünetet, hogy jobban gyönyörködjenek előadásában. *Tari-tanna, csiri-csiri, tari-tanna* . . . Elképesztő fürgeséggel pengette a húrokat.

– Pompás! – kiáltott fel az ezredes, mert bár az öregasszony ódivatú dallamokat játszott, de valóban csodálatos lendülettel. – Nem bánnám, ha ma is játszanák ezeket a dalokat!

– Úgy hallom, hogy manapság ez már senkit sem érdekel – mondta az öregasszony, amikor megismételték neki az ezredes megjegyzését, mivel erősen nagyothalló volt. – Nem tudom, mi ütött ezekbe a mai fiatalokba! Nézzük csak meg ezt a lányt, aki már nyáron is itt lakott. Nagyon csinos teremtés, de egész napra bezárkózik, s ahogy látom, semmit sem csinál. Ami a zenét, a játékot meg más efféléket illeti, bizonyos vagyok benne, hogy már puszta említésükre is megbotránkoznék . . .

Az öregasszony tovább karattyolt, és jókat kuncogott saját ötletein. Imoto és a többi apáca elég kínosan érezte magát, s azon morfondírozott, mit fog gondolni az ezredes az öregasszonyról. Pedig az öregasszony játéka igen jó kedvre hangolta a férfit. Ezt abból is érezni lehetett, hogy vidáman fújta fuvoláját, ahogy távozóban leereszkedett a hegyoldalon. Az apácák gyönyörködve füleltek, amíg csak egy hangot is hallottak belőle, és már eljött a hajnal, mire aludni tértek. Másnap kora reggel megérkezett az ezredes köszönő levele. „Szívesen maradtam volna még – írta –, ha jobb hangulatban vagyok. Persze már maga a látogatás is felkavart, s ehhez most még egyéb okok is járultak . . . Tégy meg mindent, amit csak tudsz, hogy megértsen a lány. Nem zavarnálak ilyen kéréssel, de sajnos, hasztalan küzdöttem, hogy legyőzzem érzéseimet."

Imoto válasza nem volt biztató. „Magad is hallottad, anyám

hogyan vélekedik a lányról – írta. – Attól félek, nagyon is igaz, hogy ebben a tekintetben minden egyszerű emberi érzés hiányzik belőle."

A férfi félrelökte a levelet. De hamarosan újból írt Ukifunénak, majd napokon át olyan sűrűn hullottak az üzenetei és levelei, akár a falevelek. De miért gyötri, töprengett Ukifune, ha egyszer ő már világosan értésére adta, hogy nem óhajtja közeledését?! Környezete elképzelésével ellentétben azonban számára ez a helyzet egy csöppet sem volt ismeretlen, sőt ellenkezőleg: nagyon is fájó elevenséggel idézte fel benne éppen azokat az emlékeit, amelyektől örökre szabadulni akart. Most már jól látta, hogy az effajta üldözéstől csak egyetlen lépés mentheti meg, és szüntelenül azért imádkozott, hogy minél előbb jöjjön el az idő, amikor ezt megteheti; de addig is készült rá, és komolyan tanulmányozta a szent iratokat.

Ahogy telt-múlt az idő, és a lány változatlanul semmi hajlandóságot nem mutatott a külsejének és korának megfelelő szórakozások iránt, Imoto végül már arra gondolt, hogy Ukifune nemcsak nyomasztó emlékei miatt búskomor, de adottságai folytán is kedélytelen, és hiányzik belőle az érzék bármi pihentető foglalkozás és szórakozás iránt. Ha a lány nem lett volna annyira szép, hogy fagyos zárkózottsága ellenére is öröm volt vele lenni, Imoto már nemegyszer engedett volna a kísértésnek, hogy kétségbeesetten lemondjon róla. A helyzet azonban nem volt mindig ennyire rossz. Ha ritkán is, de előfordult, hogy Imoto erőfeszítéseit egy-egy mosoly jutalmazta, s ennek emlékét az apáca még sokáig drága kincsként őrizte.

A kilencedik hónapban Imoto elhatározta, hogy ismét zarándoklatra megy Hacuszéba. Éveken át rettenetesen boldogtalan volt, hiszen nem bírt szabadulni a gyásza okozta búskomorságtól, mióta azonban, csodával határos módon, rátalált erre a különös lányra, gyökeresen megváltozott az élete. A dolog olyan titokzatos körülmények között történt, hogy úgy érezte, a könyörületes Kvannon meghallgatta imáit, és elküldte neki ezt a vigaszt; azért készült tehát zarándokútra, hogy hálát adjon ezért a csodáért.

– Velünk tartasz, ugye? – szólt Ukifunéhoz. – Nem kell félned. Nagyon valószínűtlen, hogy bárki ismerőssel találkozz. Persze bárhová mégy is, mindenütt ugyanaz a Buddha van jelen, de úgy látom, hogy a Hacuszéban végzett ájtatosságoknak különösen nagy hatásuk van. Jóformán naponta hallani erre példát...

Anyja és dajkái annak idején szintén ezt hajtogatták, és Ukifune időnként velük is tartott Hacuszéba. Ámde semmi jó nem származott ebből, sőt azt az egyet sem nyerhette el, amiért imádkozott:* könyörtelenül meghiúsították tervét, éppen akkor, amikor úgy látszott, hogy sikerül. Semmi kedvet nem érzett, hogy megismételje ezt a vállalkozást, amely számára olyan haszontalannak bizonyult, és még kevésbé óhajtott idegenek társaságában útra kelni.

– Még most is igen rosszul érzem magamat – mondta, mert nem akarta megsérteni Imotót –, és attól félek, hogy ez az utazás túlságosan megerőltető lenne számomra.

Imoto úgy vélte, érthető is, hogy ilyen nagy betegség után egyelőre fél még, ezért nem is erőltette.

„Ó, te régi folyó partján álló ikerfenyő! Soha többé nem kereslek fel, mivel életre ítéltél, amikor halni vágytam!" Ukifune ezt írta másolófüzetébe.

– Talán elfelejtetted, hogy végződik e költemény,* vagy pedig titokban arra vágysz, hogy találkozz ott valakivel?! – jegyezte meg tréfásan Imoto, mikor meglátta, mit írt Ukifune.

Szellemessége elnyerte jutalmát, ugyanis Ukifune mélyen elpirult, s ettől különösen szépnek tetszett.

„Hacuszei ezüstfenyő,* szívesen fogadlak gyermekemmé, és nem is kérdem, melyik ikertörzsből hajtottál." Így szólt az apáca válaszköltemény. Nem mestermű, az igaz, de roppant könnyedséggel rögtönözte.

Imotónak az volt a terve, hogy teljes csendben indul útnak Hacuszéba, s mindössze egy-két társnőjét viszi magával. Ámde kiderült, hogy mindenki csatlakozni akar hozzá. Imoto nem akarta teljesen magára hagyni Ukifunét, ezért rábeszélte a Soso nevű apácát és Szajemont, aki szintén értelmes és megbízható teremtés volt, hogy maradjanak a lánnyal. Az öreg-

asszonyt és néhány fiatal szolgálólányt leszámítva, más nem is maradt a házban.

Ukifune az ablakhoz ment, hogy elnézze, amint útra kelnek. Meglepetésére hirtelen teljesen elhagyatottnak érezte magát, jóllehet a távozók közt voltaképpen egy sem akadt, akihez igazán ragaszkodott volna. Minden gondolata ismét a saját tragédiájának fájdalmas emlékei körül járt, és nem is tudta másfelé terelni őket. Ekkor bejelentették az ezredes küldöncét.

– Remélem, elolvasod a levelét?! – sürgette Soso.

Ukifune azonban fel sem akarta bontani. Órákon át némán feküdt az üres házban, és tépelődött keservein meg az újabb megpróbáltatásokon, amelyek bármely pillanatban érhetik.

– Csak megnehezíted az életedet – intette Soso –, ha egész nap csak ülsz tétlenül. Jobban tennéd, ha elfoglalnád magad valamivel. Játsszunk ostáblát!

– Nem játszom jól – szabadkozott Ukifune, de végül mégis ráállt, hogy megpróbálja.

Soso sietve behozta a táblát, majd Ukifune szavának hitelt adva, átengedte neki az első lépést. Nagy meglepetésére azonban csúnyán kikapott Ukifunétól, és végül el kellett fogadnia, hogy az előnyt adjon neki.

– Bárcsak megjelenne Imoto, és látná, amint játszol! – mondta Ukifunénak. – Milyen izgalomba jönne! Igazán jól játszol, tudod-e? Szozu mindig nagyon szerette az ostáblát, és jó játékosnak is tartotta magát, mégpedig okkal, mert Jogavában mindenkit legyőzött. „Ó, nem vagyok valami híres játékos – mondta egyszer Imotónak, amikor az habozott, merjen-e vele játszani –, de azt hiszem, téged azért megverlek." Nos, akár hiszed, akár nem, Imoto kétszer egymás után legyőzte. Bizonyára kitűnő játékos, ugye, ha egyszer legyőzött egy bajnokot?!

Ukifune úgy vélte, hogy ez a gyerekes izgalom e semmitmondó időtöltés miatt egyáltalában nem illik ilyen idős és jámbor élethivatású hölgyhöz, mint Soso. Ráadásul ezután az apácák minduntalan a nyakára járnak majd, hogy játsszék velük! Ukifune bánta már, hogy elárulta magát.

– Fáradt vagyok – mondta és újból lefeküdt.

– Néha-néha igyekezhetnél, hogy egy kissé vidámabb légy – intette Soso. – Nem számítana ez, ha korlátolt és csúf lennél, ámde neked megvan minden egyéb előnyöd, s éppen ezért halálos kár, hogy ilyen kedélytelen vagy. Valóban, károdra van ez a viselkedés – legalábbis én úgy látom.

Váratlanul ki mást jelentettek be, mint az ezredest! Csak az imént jött a levele, s ráadásul a férfi, Imoto távolléte ellenére, makacsul ragaszkodott a látogatáshoz. Ez pedig nem sok jót ígért. Ukifune rémülten bemenekült a belső szobába, sarkában Soso apácával.

– Ugyan, ugyan – sápítozott Soso –, ez már mégiscsak sok! Elbújhatsz, ha itt van Imoto, és ő fogadhatja. De nyilvánvaló, hogy ma egyenesen azért jött, mert veled akar beszélni, és téged már a felebaráti szeretet is kötelez, hogy meghallgasd, mi nyomja a lelkét. Nem bánhatsz vele úgy, mint valami bélpoklossal!

Jól látszott, hogy Sosótól nem sok támogatást várhat. Arra gondolt, kiüzen, hogy nincs itthon – de a küldönc, aki az előbb a levelet hozta, nyilván tudta már, hogy nem ment el a többiekkel Hacuszéba. Az ezredes fennhangon méltatlankodott.

– Legalább adjon alkalmat, hogy néhány szót szóljak hozzá – mondta. – Ha nem tetszik neki, amit mondok, nem kell válaszolnia. Ez a bánásmód mindenképp helytelen, de különösen itt és most...

„Nálam, ki gyászolok, ki tudhatná jobban, milyen őszi bánat borul az elhagyatott házra, amikor a hegyekre leszáll a sötétség?" Így szólt az ezredes verse, s még hozzáfűzte: „Azt reméltem, hogy bánatod együttérzésre késztet."

– Ha itt lenne Imoto, írna valamit helyetted, és úgy adná át, mint a te leveledet – magyarázkodott Soso. – De nem szabad folyton erre hagyatkoznod. Rajta, írj valamit! Nagy neveletlenség válasz nélkül hagyni üzenetét.

„Különös, hogy akad valaki, aki annyi mindenből csupán egy banális tényt tud – azt, hogy néha szomorú vagyok."

Így hangzott a válasz, amelyet Soso élőszóval adott át.

Szigorú értelemben ez nem volt megfelelő válasz az ezredes költeményére, de ő már attól is meghatódott, hogy a lány egyáltalában tudomást vett róla.

– Így már jobb! – mondta az apácáknak. – Ha most minden erőtöket latba vetitek, talán rá tudjátok venni, hogy egy pillanatra az ablakhoz jöjjön.

– Nem olyan könnyű boldogulni vele, mint hiszed! – sóhajtotta Soso.

És úgy is történt, mert mire visszament a belső szobába, Ukifune már nem volt sehol. Csakhamar kiderült, hogy besurrant az öreg apáca szobájába, jóllehet mindeddig úgyszólván be sem tette oda a lábát.

– Igazán nagyon sajnálom – szólt az ezredes, amikor meghallotta, hová bújt el a lány. – Bizonyos vagyok benne, nem azért éri be ezzel az élettel, mert egyszerűen hiányzik belőle a megfelelő érzék és hajlandóság. Ha egyszerűen rideg volna és érzéketlen, nem bánna velem ilyen nyersen. Biztos vagyok benne, hogy valami rettenetes csapás érhette, és ez árnyékolja be egész életét. Te bizonyára mindent tudsz erről. Mondd el, miért ilyen boldogtalan, és meddig marad még itt – egyszóval mondj el róla mindent.

Soso úgy érezte, nincs módjában kielégítenie az ezredes kíváncsiságát, még olyan rövidre fogott történet keretében sem, amit jómaga ismert.

– Imoto évek óta ismeri a lány családját – szólt –, de az utóbbi időben nemigen látták egymást. Egyik hacuszei zarándokutunk alkalmával egészen véletlenül találkoztunk a lánynyal, és Imoto megkérte, jöjjön ide, és maradjon velünk.

Ukifune mindig is roppant barátságtalannak tartotta az öreg apáca lakosztályát, és most kiderült, hogy éjszakai szállásul végképp alkalmatlan. Alvásról szó sem lehetett. Az öreg mama egyrészt rémítően horkolt, de ott aludt vele két másik elaggott apáca is, s ezek mintha csak elhatározták volna, hogy nem hagyják magukat lefőzni: hortyogtak és álmukban olyan vadul fel-felhorkantottak, hogy Ukifune úgy érezte, vadállatok barlangjába került, s ezek menten rárohannak és felfalják. Tudta, nevetséges a félelme. Először is nincs mitől tartania, de még ha valóban vad szörnyekkel lett volna összecsukva, nem pedig a légynek sem ártó öregasszonyokkal, vajon nem a halál jelenti-e az egyetlen kívánságát, nem azért imádkozik-e? Mindez azonban nem változtatott azon, hogy reszketett félelmében, akárcsak az az ember, aki visszajött, mert nem volt bátorsága átmenni az egy szál pallóból álló hídon.* Komoki vezette be ebbe a szobába, de ő aztán nem az a fajta lány, aki elbújik, amikor olyan vendég van a háznál, mint az ezredes: azt mondta, mindjárt jön, és kilopózott az elülső szobába.

Órák teltek már el azóta, de még nem tért vissza. De mit is lehessen várni ilyen léha teremtéstől?!

Az ezredes belefáradt az érvelésbe, a könyörgésbe, s végül eltávozott.

– Ki hallott ilyet, hogy egy csinos, szép termetű lány így viselkedjék! – kiáltott fel az egyik apáca.

Sorsára hagyták a szökevényt, és mindnyájan aludni tértek.

Ukifune szerint éjfélre járhatott, amikor az öreg apácát felébresztette kínzó köhögési rohama, és felült ágyában. A szobában lámpa égett, s az öregasszony meglepetten bámult a fekete takaró szomszédságában furcsán fehérlő arcra. Tenyerét ellenzőként a szeme fölé emelte, és mókus módján bámult a betolakodottra.

– Nem ismerlek! Ki vagy? – kérdezte.

Ukifune fülében olyan fenyegetően harsant az öregasszony hangja, hogy egyszeriben megint úgy érezte, mintha az valami mesebeli szörnyeteg lenne, aki bármely pillanatban karmai közé kaparinthatja és felfalhatja. Igaz, rosszabb is történt már vele. De nem, bizonyos szempontból az mégsem volt rosszabb. Mert amikor Udzsiban azon az éjszakán megszállta a gonosz szellem, elvesztette eszméletét. Ámbár szörnyű volt felébrednie arra a zűrzavaros életre, amikor már azt hitte, örökre megszabadult tőle. És most, a múlt minden szörnyűsége és nyomorúsága után, újabb bosszúságok és megpróbáltatások zúdulnak rá. De nem árt arra gondolni, hogy ha meghalt volna, e pillanatban sokkal ijesztőbb lények társaságában lenne, mint ez a három öregasszony! Minthogy egész éjjel nem jött szemére

álom, nem tudta féken tartani gondolatait, s azok újból bekalandozták egész szerencsétlen múltját. Eszébe jutott apja, akit soha nem ismert, az újra meg újra számkivetettségben töltött hosszú évek, eszébe jutott, hogyan vált egyszeriben semmivé az öröme, hogy együtt lehet nővérével. Ezután olyan idő következett, amikor sorsa szemlátomást jobbra fordult. Kaoru őszinte érzelme végre biztosabb talajt jelentett. De ő a döntő pillanatban eljátszotta a boldogsághoz vezető egyetlen lehetőségét, s ahogy most visszatekintett mindarra, ami történt, maga sem értette, hogyan bocsáthatta meg Niunak, hogy olyan gyalázatosságot követett el ellene. Minden, még ennek az éjszakának szörnyű rémülete is Niu műve, egyedül az övé! Ahogy eszébe jutott Niu heves udvarlása – a kis csónak, a sziget, az egész kaland minden részlete –, most már csak utálkozást és lelkiismeret-furdalást érzett. Ámde Kaoru nyugodt, állhatatos szerelmének emléke, kedvességének számtalan megnyilatkozása – mindez lépten-nyomon eszébe jutott – még most is végtelenül kedves volt szívének. Valójában nagyon keveset számít, hogy mások megtudják-e, milyen mélyre zuhant – de Kaorunak semmiképpen sem szabad megtudnia. Véges-végig abban a hitben kell maradnia, hogy ő, Ukifune, meghalt. De azért, mielőtt meghalna, csak még egyszer, ha csupán messziről is . . . De tudta, hogy erre sohasem kerülhet sor. Mi értelme, hogy most újra végigelmélkedi az egészet, amikor már ezerszer megtette és mindig hiába? Végre megszólalt a kakas. Annyira megkönnyebbült, mintha anyja hangját hallotta volna.* Teljesen kimerültnek érezte magát, és vágyott vissza a szobájába. De senki sem jött érte, hogy visszakísérje. Csak feküdt, és reménykedve várta, hogy megjelenjék Komoki.

A horkolás egyszerre csak megszűnt: az öreg apácák hozzáláttak a zabkása vagy valami ehhez hasonló kotyvalék készítéséhez, s ezt mindenáron beléje is akarták tukmálni.

– Idd meg gyorsan! – biztatta az öreg mama, s már hozta is azt a löttyöt.

Ukifunénak fogalma sem volt róla, mivel kínálják, de már a gondolattól is iszonyodott, hogy bármit is elfogadjon az öregasszony kezéből. Szabadkozott, hogy nincs étvágya, de a három apáca bosszantó módon zaklatta kínálgatásával.

Másnap egy sereg egyszerű pap jött le Jogavából: jelentették, hogy Szozu rövidesen átutazik Onón, mert a fővárosba készül.

– Ez aztán váratlanul jött! – jegyezte meg valaki.

De mint kiderült, az Első Hercegnő megbetegedett, és mivel eddig mindenki, még a hieizani apát is, hiába próbálkozott gyógyításával, úgy vélték, hogy már csak egy lehetőség van: rá kell bírni Szozut, hogy jöjjön le a Palotába. Előző nap reggel a császárnő külön futárt küldött érte, délután pedig még egyet, de Szozu mindkét alkalommal elutasította a kérést. Végül késő éjszaka megérkezett Jugiri egyik fia, és átadta a császárnő saját kezűleg írt sürgető levelét. Ukifune eddig nemigen tudta, hogy Szozu ilyen jelentékeny személyiség. Félt hozzá fordulni, de végül mégis elszánta magát, hogy megkérdi: hajlandó-e őt nyomban apácává avatni. Imoto bizonyára kifogásokat támasztana, éppen ezért távolléte olyan alkalmat jelentett, amit nem mulaszthatott el.

– Ha jön, megkérdeznéd, hogy letehetem-e kezébe a fogadalmamat? – kérlelte Szozu anyját. – Nagyon rosszul érzem magam,* ezért nem merem tovább halogatni . . .

Az öregasszony bólintott, ámbár látszott, nem egészen érti, mit is mondott Ukifune.

A lány visszatért szobájába, és küszködve hozzálátott, hogy rendbe tegye a haját. Eddig mindig Imoto fésülte, és irtózott attól, hogy bárki más megérintse. De annyira hosszú volt a haja, hogy egyedül nem bírt vele. Ahogy ott állt a tükör előtt és haja lazán hullott alá a hátán, eszébe jutott, milyen jó lenne, ha anyja még egyszer láthatná, mielőtt levágják.

Alkonyatkor megérkezett Szozu. A házat csakhamar ellepte egy sereg kopaszra nyírt fejű férfiú, és nagy sürgés-forgás közepette igyekeztek szállást készíteni, ahol mesterük néhány órát pihenhet. Szozu addig is meglátogatta anyját.

– Hogy érezted magad az elmúlt hosszú idő alatt? – kérdezte. – Hallom, hogy Imoto zarándokúton van. Bizonyára magával vitte az idegen lányt is.

– Most is nálunk lakik, de nem ment el Hacuszéba. Itt van a házban. Nagyon rosszul érzi magát, és szeretné, ha letehetné kezedbe fogadalmát.

Szozu azonnal átment Ukifune szobájába.

– Itt vagy? – kérdezte és leült a lefüggönyözött ágy lábánál.

A lány félénken közelebb csúszott.

– Első találkozásunk annyira rendkívüli volt – kezdte Szozu –, hogy biztosra veszem, egyik előző életünkben valamilyen kapcsolatban álltunk egymással. Ne gondold, hogy közben elfeledtelek. Imáimban állandóan megemlékeztem rólad, és írni is akartam, hogy tudjam, hogy vagy. De nekünk, papoknak, igen óvatosaknak kell lennünk ilyen dologban, ezért úgy gondoltam, helyesebb, ha megvárom, míg a körülmények ismét összehoznak bennünket. Mondd hát, hogy megy itt sorod? Nem szomorkás neked ez az élet, olyan emberek társaságában, akik lemondtak a világról?

– Imoto nagyon kedves hozzám – mondta Ukifune. – Nem tudok neki elég hálás lenni mindazért, amit értem tett. De én meg akartam halni, és bár itt mindenki nagyon jó hozzám, most is keserűen fájlalom, hogy életben maradtam. Nem mintha nekem még sok lenne hátra. Úgy érzem, hajszálon függ csak az életem, és szeretném, ha apácává fogadnál, mielőtt még késő. Tudom, ha életben maradok is, soha többé nem élhetek egyszerű emberi életet.

– Túlságosan fiatal vagy még ilyen elhatározásra – mondta Szozu. – Lehet, hogy később majd egészen másképpen fogsz érezni. Ez a lépés, amelyre készülsz, nem érdemnek, de bűnnek számít, ha nincs meg a biztos hivatástudatod. Vágyad pillanatnyi őszinteségében nem kételkedem. De hónapok, sőt évek múltán is vajon így fogsz-e érezni? Magad is tudod, a nők különösen hajlamosak arra, hogy hirtelen döntsenek, s aztán megbánják elhatározásukat.

– Én egyáltalában nem hirtelen szántam el magam – felelte a lány. – Már kisgyermek koromban annyira komoly voltam, hogy mindenki azt mondta, apácának kellene lennem. És mivel ilyen voltam gyermekkoromban, egészen természetes, hogy

később, amikor nagy csapások értek, gondolataim egyre inkább elfordultak e világ mulandó örömeitől és a jövendő élet foglalkoztatott. Nagyon gyengének érzem magam, és nem hiszem, hogy sokáig húzom még. Ezért is szeretném nyomban letenni fogadalmamat.

Valóban egészen rendkívüli, hogy egy ilyen szép lánynak ennyire világfájdalmas gondolatai legyenek. Szozu eltöprengett, mi lehet emögött. Eszébe jutott, mit mondott a megszálló szellem: azért tudott beköltözni a lányba, mert azt teljesen elhagyta az életkedve. Csoda, hogy ez újból meg nem ismétlődött! Bizonyára igaza van a lánynak, ha aggasztónak érzi a saját állapotát.

– Kérésed mindenesetre megfelelő magatartásra vall hitünkkel és szent intézményeinkkel szemben – mondta Szozu –, és hadd mondjam meg mindjárt, kívánságod teljesítése kötelességem is. A fogadalom letétele egyszerű, rövid szertartás. De a hercegnőnek sürgős segítségre van szüksége, és megígértem, hogy ma éjszaka megérkezem a Palotába. Az ott elvégzendő szertartások holnap reggel kezdődnek, és hét napon át tartanak. Utána szívesen eleget teszek kérésednek.

Akkor azonban Imoto már ismét itthon lesz, és biztosan meg fogja akadályozni! Ukifune azt gyanította, hogy Szozu nem szívesen teszi meg ezt a lépést nővére távollétében. Talán megkönnyíti a dolgot Szozu számára, ha arra hivatkozhat, hogy az ő, Ukifune, egészségi állapota késztette arra, hogy haladéktalanul cselekedjék.

– Úgy érzem, hogy rohamosan fogy az erőm – mondta a lány. – Néhány nap múlva talán már nem is lesz mód kérésem teljesítésére. Nagyon hálás lennék, ha időt szakítanál rá, mielőtt elmégy . . .

Olyan keservesen sírt, hogy Szozunak nem volt szíve elutasítani, de egyébként is úgy érezte, hogy pap létére nincs joga kérni: halassza el ezt a lépését.

– Úgy vélem, hogy már igen késő́re jár – szólt. – Hajdanán fel sem vettem ezt az utat Jogavából idáig, de megvallom, most alaposan igénybe vesz, és úgy gondoltam, pihenek egy-két órát, mielőtt tovább mennék a fővárosba. De mint-

hogy azt mondod, nagyon sürgős a dolog, nincs más választásom, azonnal hozzá kell látnom.

Ukifune alig hitt a fülének. Gyorsan előkereste ollóját, rátette fésűsdobozának fedelére, és átnyújtotta a függönyök közt. Szozu behívta két tanítványát, akik vele voltak, amikor Ukifunéra rátaláltak, és történetesen ma is elkísérték. Ezek ketten legutoljára olyan válságos állapotban látták a lányt, hogy amikor Szozu felszólította őket, vágják le a haját, csak azon csodálkoztak, miért, hogy már régen meg nem tette ezt a lépést.

Ámde ahogy a lány lehajolt, és szépséges haja az ágy függönyének szárnya közt a lábukhoz omlott,* egy pillanatra összeszorult a szívük, és a fiatal pap, aki az ollót fogta, nem tudta elszánni magát, hogy hozzálásson feladatához.

Az átutazóban levő egyik pap történetesen Soso bátyja volt, s az apáca vendégül látta őt a ház másik részében. Szajemon szintén el volt foglalva – neki a többi papról kellett gondoskodnia, s egyiket-másikat ismerte is. Tehát amikor a dolog megtörtént, csak a kislány, Komoki volt kéznél. Ez persze elrohant, és közölte Sosóval, hogy mi történt. Soso akkor rontott be, amikor Szozu éppen Ukifune vállára borította saját papi köpenyét, és felszólította, hogy még egyszer, utoljára, hajtsa meg a fejét szülei előtt.

– Hajolj meg arra, ahol feltételezésed szerint élhetnek – magyarázta, amikor látta, hogy a lány tétovázik.

Az tanácstalanul nézett körül, majd zokogásban tört ki.

– Állj! Állj! – sikoltotta Soso. – Nem tudja, mit csinál! És Imoto sincs itthon! Ó, mit fog ehhez szólni, mit fog mondani!

Szozunak azonban most, hogy már elvállalta a feladatot, nem volt szándékában, hogy meghátráljon ilyen érzelmi kitörés miatt. Szigorúan rendreutasította az apácát, s az kénytelen volt tisztelettudóan, szótlanul ott állni Ukifune mellett, mialatt Szozu folytatta a felavatási szertartást.

– Akit elkapott az Élet Kereke . . .*

E szavak megdermesztették Ukifune szívét. Ő valóban „kiszakította magát".

Most teljesen le kellett volna borotválni Ukifune haját, de a papok nem vállalkozhattak erre.

– Ezt később is elvégezheti az egyik apáca – mondta Szozu. – Pillanatnyilag nincs jelentősége.

A lány halántékát azonban saját kezűleg leborotválta, és közben elmondta az ünnepélyes szavakat:

– Örökre ezt a szomorú köntöst kell viselned, melyet ma rád adtam. Intelek, hogy meg ne bánd soha!

Az adott körülmények között várható volt, hogy Szozu a lehető leggyorsabban elvégzi a szertartást. De nem így történt, mert a szertartás lebonyolítása után is ott maradt még egy ideig, és elmagyarázta a lánynak új életformájával járó jogait és kötelességeit. Ukifune már rég nem volt ennyire boldog. Úgy érezte, hogy végre van valami értelme életének.

Szozu és paptársai elmentek. Ismét néma csend borult a házra, csak az éjszakai szél sóhajtozott.

– Nyomasztó hely ez – jegyezte meg az egyik apáca, ahogy ott feküdtek, és hallgatták a szél süvöltését. – És ennek a lánynak igazán nem volt rá semmi oka, hogy örökké itt akarjon élni. Szépségével előbb-utóbb biztosan megalapozhatta volna szerencséjét. Szörnyűség ilyet tenni, amikor még előtte az egész élet. Nem tudom, hogyan bírja majd.

Ukifunénak azonban semmi aggálya nem volt. Végre-valahára szorongás nélkül nézhetett a jövő elébe. Úgy érezte, nagy kő esett le a szívéről, és mélységesen hálás volt Szozunak azért, amit tett. De tudta, hogy a házban mindenki szerencsétlenségnek tartja cselekedetét, ezért másnap reggel – nehogy bárki is így láthassa – zárva tartotta a zsalugátert, és megbújt a sötét szobában. Kényelmetlen érzés volt, hogy olyan durván nyírták le a haját, és ha akadt volna valaki a házban, aki hajlandó megigazítani szüntelen szemrehányás és jajveszékelés nélkül, szívesen rá is bízza. Már réges-rég nem volt senkije, akivel megossza legbensőbb gondolatait, most pedig még kevésbé várhatta, hogy bárki is megértse érzéseit. Mint már annyiszor, most is az volt az egyetlen menedéke, hogy maga elé tette az írótáblát, és buzgón gyakorolni kezdett.

„Már réges-rég halott vagyok önmagam és mindenki

számára, akik szerettek. Különös, hogy másodszor is elbúcsúzom a világtól." – „Most már mindenen túl vagyok!"

Ezt írta, és óhatatlanul elérzékenyült saját szavain. Majd ezek a sorok következtek:

„Valóban ez lenne a vég? Már rég azt hittem, befejeződött az életem. Különös, hogy a világ és én újra megválunk egymástól!"

És szórakozásból írta egyik verset a másik után, folyton ugyanazt a gondolatot variálva.

Váratlanul jelezték, hogy hírnök érkezett. Úgy látszik, az elmúlt éjszaka izgalmai közepette is akadt valakinek ideje, hogy a történtekről értesítse az ezredest. A férfi természetesen nagyon megrendült. De ami a saját lehetőségeit illette, már úgyis lemondott minden reményről. Érezte, hogy a lány tudta, mit akar, és hogy mindvégig olyan állhatatosan elzárkózott a levelezés elől, azt jelezte, hogy sohasem akart vele kapcsolatba kerülni. De azért nagyon fájó volt ez. Csak a minap éjszaka kérdezte meg Sosót, nem tudná-e módját ejteni, hogy közelebbről is megláthassa a lány szép haját, hiszen első látogatása alkalmával mindössze egyetlen gyötrelmes pillanatig láthatta – és Soso megígérte, mindent megtesz, ami tőle telik. Hazatérte után pedig már ezt írta: „Most hallottam a hírt . . . de szólni sem merek róla." – „A partra sietek, nehogy lemaradjak a halász bárkájáról,* amely gyors evezőcsapásokkal igyekszik a nyílt tengerre." Így szólt a verse. Ukifune ez egyszer felbontotta levelét. Nem volt olyan hangulatban, hogy bárkiről is szigorú ítéletet mondjon, és sajnálta, hogy az ezredest annyira megrázta a hír, hogy most már szóba sem kerülhet a vele való találkozás. Annyi bizonyos, ő maga semmit nem tett, amivel reményeket keltett volna az ezredesben. „Bár távolodik e zűrzavaros világ partjaitól, nem tudom, merre viszi vitorlája a halász törékeny csónakját." Így szólt Ukifune verse – csak hevenyészve írta egy lap szélére, amelyen éppen gyakorolt. Soso történetesen meglátta, összehajtogatta a lapot, és át akarta adni az ezredes küldöncének.

– Ha el akarod küldeni, legalább másold le egy darab tiszta papirosra – tiltakozott Ukifune.

Soso azonban azt válaszolta, hogy ezzel csak elrontaná.

– Az ezredes számára így sokkal kedvesebb lesz! – erősködött.

A férfi nem számított semmilyen válaszra, és ez a sornyi írás is, amely legalább Ukifune saját kezétől eredt, meghatotta és örömmel töltötte el.

Imoto visszatért, és elszörnyedt, amikor meghallotta, mi történt.

– Tudom, azt hiszed, hogy mivel apáca vagyok, nincs jogom helyteleníteni lépésedet – kezdte. – Pedig helyteleníteni, és egyszer majd megtudod, hogy miért. Ha az én koromban lennél, más lenne a helyzet, de még hosszú, hosszú élet áll előtted. Annyit mindenesetre meg kell értened, hogy ez rettenetes csapás számomra. Az elmúlt hónapokban egyre csak azért imádkoztam, hogy addig éljek, amíg csak révben nem tudhatlak, olyan emberek körében, akik biztosan boldoggá tesznek, ha én már nem leszek. Nem tudom, hogyan bírom ezt elviselni . . .

Keservesen sírt, és amikor Ukifune látta, hogy a világtól való visszavonulásával milyen bánatot okozott Imotónak, aki végül mégiscsak egy idegen, most értette meg igazából, mit érezhetett anyja, amikor tudomására jutott – nem az, hogy apáca lett, még csak nem is az, hogy meghalt, de hogy öngyilkos lett; hisz kétségtelenül mindnyájan erre gondoltak. Némán ült, arcát félig elfordította – fiatalabbnak és bájosabbnak látszott, mint valaha.

– Nem, komiszság volt ez tőled! – mondta Imoto. – Úgy érzem, soha meg nem tudom bocsátani neked.

Szeme csupa könny volt, de azért hozzálátott, hogy foglalkozzék Ukifune ruházatával. Ő maga általában galambszürkét hordott, és most megbízta a ház népét, készítsenek ilyen színű kabátot és szoknyát.

– Ahogy közöttünk járt-kelt, olyan volt, mint fénysugár a sötétségben – jegyezte meg valaki varrogatás közben. – De kár ilyen piszokszínt húzni rá!

És mindnyájan egyetértettek abban, hogy Szozut bizony nagyon hibáztatni lehet a történtekért.

Mint minden tanítványa előre megjósolta, a Szozu által az Első Hercegnő érdekében végzett szertartások csodálatos sikerrel jártak. A hercegnő máris a gyógyulás útjára lépett, és Szozu hírneve az udvarnál nagyobb lett, mint valaha. Figyelmeztette főfelségeiket, hogy ha nem folytatják a kezelést, visszaesés következhet be, s ezért azok rábeszélték, hogy még egy ideig maradjon a Palotában. Egy viharos, esős éjszakán a császárnő érte küldött, és megkérte, vállalja el a virrasztást a hercegnő szobájában.* A hercegnő egész udvartartása kimerült a sok virrasztástól, és legtöbbjük mélyen aludt már. A császárnő a hercegnő fekhelyén pihent le.

– A császár már régóta nagy véleménnyel van képességeidről – szólt a császárnő Szozuhoz. – De most valósággal bámulatba ejtette, hogy sikert értél el ott, ahol mindenki tudománya csődöt mondott. „Akinek üdvéért ilyen ember imádkozik – mondta –, az bizakodva várhatja az eljövendő életet."

– A Magasztos az utóbbi időben különböző jelekkel értésemre adta – válaszolta Szozu –, már nincs sok időm, hogy felkészüljek a végre. Ezért is reméltem, hogy a hátralevő időt szüntelen ima és böjt közepette tölthetem. Egyedül a ti parancsotok mozdíthatott ki cellámból.

Majd a hercegnő betegségéről beszélt, arról, hogy milyen hallatlanul makacs volt a gonosz ereje, de végül is sikerült kiűznie.

– Ritkán hallottam szellemről, amely ennyire ellentmondóan nyilatkozott volna önmagáról* – mondta –, pedig ezen a téren már nem egy különös tapasztalatom akadt. Most tavasszal például, idős anyám, Hacuszéba tett zarándokútjáról hazatérőben, az udzsi régi-palotában szállt meg. Magam nem választottam volna ezt a házat, hiszen most teljesen lakatlan, csupa zegzugos folyosó szeli át, és hatalmas szobái teljesen üresek. Anyám állapota ugyanis válságos volt, márpedig szinte bizonyosra lehet venni, hogy ilyen helyen felütik tanyájukat a gonosz szellemek. Az események megmutatták, hogy sejtelmem nem volt alaptalan . . .

És elbeszélte Ukifune megmentésének és rejtélyes megzavarodásának történetét. Olyan élénk színekkel ecsetelte, és az el-

rettentő részleteket olyan hűséggel beszélte el, hogy a császárnő roppant izgatott lett, és ragaszkodott hozzá, hogy az összes udvarhölgyeket költsék fel álmukból, és jöjjenek be, legyenek mellette. Az udvarhölgyek közül eddig csupán egy volt ébren, és végig is hallgatta Szozu elbeszélését. Koszaiso volt ez, az a hölgy, akivel Kaoru néha bizalmasan elbeszélgetett. Szozu látta, hogy hangsúlyoznia kell a történet kevésbé félelmes részleteit, ezért nem is mondott többet Ukifune betegségéről és gyógyításáról, hanem csupán arról számolt be, hogy a fővárosba jövet Onóban egyedül találta a lányt, s hogy kérésére felvette őt a rendbe.

– A húgom, alighogy elözvegyült, hamarosan elvesztette egyetlen lányát is, akit mélységesen szeretett – mondta Szozu. – Nagyon szívébe fogadta ezt a lányt, s persze nagy csalódást okozott neki, hogy letette a fogadalmát. Magam is nagyon sajnáltam, mert nemigen láttam nála szebb teremtést. El sem tudom képzelni, ki is lehet valójában.

– Nem valószínű – szólt közbe Koszaiso –, hogy jó családból való lány olyan helyre vetődhet. De húgod azóta már bizonyosan kapcsolatba lépett a lány családjával.

– Meglehet – szólt Szozu –, erről nem kérdezősködtem. Annyi bizonyos, ha jelentékeny személy lenne, már mindenütt keresték-kutatták volna. Valószínűleg egyszerű parasztlány lehet. A származás azonban nem minden. Mindnyájan ismerjük a sárkány lányának történetét.* De ha egyszerű család sarja is, csak sok-sok érdem felhalmozódása eredményezhetett ilyen szépséget.*

A császárnőnek eszébe jutott, hogy éppen abban az időben, amelyről Szozu beszélt, mekkora feltűnést keltett, hogy Udzsiból eltűnt az a lány, aki iránt Kaoru nagyon érdeklődött. Koszaiso is egyszeribe emlékezni kezdett, hogy Kozeri hercegnő, akinek ez a lány nyilván rokona lehetett, az év elején beszélt neki rejtélyes eltűnéséről. De sem ő, sem a császárnő nem tartotta bizonyosnak, hogy ugyanarról a személyről lenne szó.

– Tudom, hogy nem engeded tovább terjedni ezt a történetet – mondta Szozu. – A lány számára szemlátomást nagyon fontos, hogy ne fedezzék fel jelenlegi tartózkodási helyét. Né-

ha valóban úgy látszik, mintha valami gonosztevő banda acsarkodnék ellene, és úgy hiszi, veszélyben forog az élete. Csupán azért mondtam el, mert úgy véltem, hogy érdekel.

A többi udvarhölgy természetesen megkérdezte Koszaisót, mi volt az, ami annyira megrémítette a császárnőt, de az nem akarta elmondani. Viszont úgy vélte, azzal nem okoz semmi bajt, ha később még magával a császárnővel elbeszélget a dologról.

– Azt hiszem, igazad van – mondta őfelsége. – Nem gondolod, hogy szólni kellene Kaorunak?

Megkísérelte rábeszélni Koszaisót, hogy említse meg az esetet Kaorunak. De rendkívül kényes témának ígérkezett, főként azért, mivel most is kétséges volt, vajon valóban ugyanarról a személyről van-e szó; ráadásul Koszaiso sohasem érezte magát teljesen elfogulatlannak Kaoruval, azért végül is úgy döntött, hogy egy szót sem szól neki.

Mihelyt az Első Hercegnő teljesen felépült, Szozu visszaindult Jogavába, és ismét útba ejtette Onót.

– Igen veszélyes dolognak tartom, ha ilyen korban levő lánnyal letétetik a fogadalmat – mondta Imoto. – Úgy gondolom, legalábbis megkérdezhettél volna engem.

Szozu azonban hallatlanná tette megjegyzését, és Ukifunéhoz fordulva így szólt:

– Nincs egyéb kötelességed, mint hogy higgadtan, kellő komolysággal tartsd meg fogadalmadat. A vágyak világa sem fiataloknak, sem öregnek nem hozhat békét vagy biztonságot. Ne hagyd magad meggyőzni arról, hogy helytelenül cselekedtél, amikor a legbiztosabb dolgokba vetetted bizalmadat.

A lány lecsüggesztette fejét.

– Ha szükséged lenne új ruhára . . . – mondta Szozu, és megajándékozta egy csomagra való damaszttal és jobb minőségű vékony selyemmel. – Amíg csak élek – mondta –, gondom lesz rá, hogy mindened meglegyen, amire csak szükséged van. Ilyen dolgok miatt ne aggódj. Nehéz elhagyni a világot. A becsvágy, a szenvedély – a magunké éppen úgy, mint amit mások éreznek irántunk – legyőzhetetlen akadálynak látszik, amíg bele vagyunk bonyolódva. Pedig nem így van. Te magad az egyszerű élet bizonytalanságai között nevelkedtél fel, és ismered annak megpróbáltatásait. Most pedig itt, az erdő kellős közepén, minden irigységtől és lelkiismeret-furdalástól megszabadulva, napjaidat töltsd elmélkedéssel és imádsággal, hiszen „az élet nem nehezedik rád jobban, mint egy elszáradt falevél".* Igen, számtalan hajnalon látod majd „a holdat, amint ott időzik a fenyőfa kapu fölött . . ."

Ukifune még sohasem találkozott pappal, aki ilyen szépen beszélt volna.* Úgy érezte, olyan ember ez, akit tisztelni lehet. Bizonyos, hogy ezekről a dolgokról még soha senki sem szólt hozzá ennyire a szíve szerint.

Miután Szozu eltávozott, a lány az ablakhoz ment, s ekkor messzi, a hegyoldalon, megpillantott egy sereg lovast, tarka vadászruhában. Úgy látszott, hogy fölfelé tartanak a Hieizanra. Ono azonban kiesett az útból, s éppen ezért ritkán kerültek el erre, kivéve a papokat, akik Kurodaniból* tartottak felfelé. Rejtély volt, mit keresnek itt ezek a világi emberek, de végül valaki felismerte a bús kedvű ezredes ismerős alakját. Részben azért jött, hogy sajnálkozását fejezze ki Ukifune lépése fölött, részben pedig azért, mivel szerinte az ősz tarkasága sehol sem volt ilyen szép. Amint beért a hegyek közé, az első perctől kezdve lenyűgözte a táj szépsége. Mekkora vigasz lenne számára, ha itt valahol rátalált volna egy rokon lélekre!

– Nem volt sok dolgom – magyarázta Imotónak –, s gondoltam, felhasználom az alkalmat és eljövök, hadd gyönyörködjem erdeitekben, hisz ilyenkor a legszebbek. Tudsz nekem ismét fedelet nyújtani?

– A hegyekből jövet olyan viharos szél söpört végig erdőnkön, hogy a fákon egyetlen fedelet nyújtó levél sem maradt. – Így szólt Imoto költeménye.

Az ezredes pedig így válaszolt:

– E bús faluban már nem reméltem szíves fogadtatást, de úgy rémlett, hogy a fák csúcsa sorra bólogat felém.

Sosóért küldött, és egy ideig elbeszélgetett vele arról a visszavonhatatlan lépésről, amely mindkettőjüket annyira elszomorította.

– Ha már így áll a dolog, nem lehetséges, hogy egy percre

láthassam? – kérdezte a férfi. – Nagyon kíváncsi vagyok, milyen lehet, mint apáca. Azt hiszem, hogy iránta tanúsított mély érdeklődésemért ennyi jutalmat mégiscsak megérdemlek.

Soso Ukifune szobájába ment, hadd lássa, mit tehet az ügyben. A lányon szürke damasztköntös volt, ez alatt pedig sötétbarna szoknyát viselt. Soso szebbnek látta, mint valaha. Sötét öltözékében szinte elegánsnak, divatosnak hatott törékeny alakja. Rövidre vágott haja legyezőszerűen állt a homloka körül, füle mögött pedig bájos fürtbe csavarodott. Sápadt orcáin halvány pír ült, ami a legügyesebben felrakott rizsporon és pirosítón is túltett. Nyilván az imént fejezhette be imáját, mert rózsafüzére még ott függött az ágy végénél. Most elmélyülten, nagy figyelemmel hajolt a szent iratok egyik kötete fölé. Ez a látvány még festő szívét is megdobogtatta volna. Sosónak legalábbis mindig könny szökött a szemébe, valahányszor ránézett, és jól el tudta képzelni, mit érez majd az ezredes.

A szoba ajtaja, a retesz alatt, történetesen kissé megrepedt. A leskelődési szándékhoz egyenesen kapóra jött. Soso ide vezette az ezredest, majd visszament a szobába, és a paravánokat úgy rendezte el, hogy a férfi zavartalanul beláthasson. Az ezredes egy szempillantással felmérte, hogy a lány szebb, mint legmerészebb álmában is képzelte. Nem egyszerűen csinos, de ritka szépség, s az a gondolat, hogy a lány kétségbeesett lépéséért, feltehetően, javarészt őt terheli a felelősség, szégyenkezéssel és lelkiismeret-furdalással töltötte el. Ugyanakkor hirtelen fékevesztett vágy ébredt benne, hogy félredobjon minden tartózkodást és berontson a szobába – s mert félt, hogy nem tud magán uralkodni, gyorsan visszavonult.

Hihetetlen, hogy hozzátartozói egyszerűen belenyugodtak eltűnésébe, és meg sem próbáltak nyomára akadni. Nyilván vannak szülei, vagy legalább gyámolítói, s ezek bizonyára mindent megtettek, hogy felkutassák. Vagy ha a lány valami szomorú élmény hatására önszántából rejtőzött el a világ elől, eltűnése bizonyára nagy feltűnést kelthetett, és kilétéről valami hír minden bizonnyal azoknak is fülébe jutott, akiknél most él. Az övéhez hasonló szépség nyilván még azt a szomorú változást is túléli, amelyen ő keresztülment. A különös öltözék szemlátomást csak fokozza szépségét. Az ezredes korántsem csillapodott le attól, hogy végre megpillanthatta a lányt: sőt, most olyan terveken kezdte törni a fejét, titokban hogyan keríthetné hatalmába a lányt.

– Megértem, hogy e változás előtt a lánynak aggodalmai voltak szándékom miatt – mondta Imotónak. – De most már nyilvánvalóan semmi baj nem származhat abból, ha megengedi, hogy néhány szót szóljak hozzá. Megpróbálnád erről meggyőzni? E házzal való kapcsolataim folytán időnként a jövőben is ellátogatok ide, és nagy vigasz lesz számomra, ha ezeket az alkalmakat felhasználhatnám arra, hogy elmélyítsem ismeretségünket.

– Természetesen nagy gondot okoz nekem, hogy mi lesz vele később – mondta Imoto –, éppen ezért nagyon megnyugtató lenne, ha számíthatnék arra, hogy gyakorlati kérdésekben segítségére leszel. Attól félek, ha én már nem leszek, igen nehéz idő vár rá.

Imoto szerető gondoskodásban részesítette a lányt, és olyan hangon beszélt róla, amiből az ezredes arra következtethetett, hogy bizonyára közeli rokonok. Úgy érezte, fontos lenne megtudnia, mi az igazság.

– Az élet csupa bizonytalanság – mondta a férfi – és természetesen én sem tudom, meddig élek. De számíthatsz rá, hogy amig itt vagyok, megkapja tőlem azt a támogatást, amelyről beszéltél. Ám megvallom, eléggé zavar, hogy nem tudom, honnan jött. Bármely pillanatban felbukkanhat valaki, akinek sokkal több joga van gondoskodnia róla, mint nekem. Nem mintha különösebben kellemetlen helyzetbe kerülnék, ha ez bekövetkezik. De úgy érzem, ha bizonyosat tudnék, kevésbé lenne nyugtalanító a vele való kapcsolatom.

– Ha módom lenne arra, hogy visszavigyem a társadalmi életbe, ahol a szokásoknak megfelelően érintkezhetne emberekkel, kétségtelen, hogy előbb-utóbb felismernék – mondta Imoto. – De a mostani körülmények között aligha van remény, hogy ez valaha is megesik. Amint látod, itt teljesen el van vágva a világtól, s úgy látom, ez a leghőbb kívánsága.

„Meggyűlölném magamat, ha azt kellene hinnem, hogy nem

e csapdát jelentő világ, hanem az én szerelmem elől menekültél!" – így szólt a költemény, amelyet az ezredes – nagy mentegetőzés és esedezés kíséretében – beküldött Ukifunénak. „Fogadj el bátyádnak – írta. – Néha bizonyára jólesnék hallanod, mi történik a világban."

„Attól félek, hogy minden elbeszélésed, bármily érdekes lenne is olyan ember számára, ki fogékony ilyesmi iránt, számomra semmit sem jelenthet."

A lány mindössze ennyit válaszolt – verset nem küldött. Valójában nem tudatlanság késztette arra Ukifunét, hogy visszautasítsa a felajánlott testvéri beszélgetést, hanem sokkal inkább tudás, mely sok keserű tapasztalat eredménye volt. Elhatározta, hogy ezentúl láthatatlanul él, mint a földben ülő öreg farönk. S hogy ezen az úton sikerrel tette meg az első lépést, nem vált szigorúbbá és zárkózottabbá, sőt olyan változást idézett elő benne, amit Imoto örömmel vett tudomásul. Most gyakran hajlandó volt részt venni játékokban vagy ártatlan szórakozásokban, s a nap és éjjel bármely órájában kapható volt ostábla- vagy sakkjátékra. De ájtatosságairól sem feledkezett meg. Természetesen buzgón tanulmányozta a *Hokkekjót*,* de a többi szent irat olvasására is maradt ideje.

Amikor eljött a tél, és a hó magasan ellepte az utakat, látogatójuk még kevesebb akadt, mint egyébként, és mindnyájan unatkoztak. Végre tavasz vége felé beállított Onóba az öreg apáca unokája, név szerint Ki no Kami. Harminc év körüli, élénk és csinos férfi volt.

– Nos, nagyanyám – mondta –, mi minden történt e két hosszú esztendő alatt?

De az öreg hölgy szellemi ereje rohamosan hanyatlott, és úgy látszott, alig ismeri meg unokáját.

– Nagyon szomorú ez – mondta Ki no Kami, amikor visszatért Imotóhoz. – Úgy látszik, nincs már semmi ereje. Bár gyakrabban eljöhettem volna az utóbbi években, de hát ekkora távolság mellett ez lehetetlen volt. Nagyon sokkal tartozom neki, hiszen szüleim halála után egyedül ő viselte gondomat. És Hitacsi helytartójának feleségéről hallasz-e néha?

Nyilván Imoto nővéréről lehetett szó.

– Ahogy múlnak az évek – mondta Imoto –, mind kevesebbet és kevesebbet hallok róla, mi történik a világban. Amennyiben valami elfoglalt, a saját bánatom és bajom volt az, ebből pedig alaposan kivettem a részemet. A helytartó feleségéről már rég nem hallottam. Attól tartok, hacsak hamarosan el nem jön, aligha találja életben nagyanyádat.

Ukifune ijedten kapta fel a fejét a név hallatára, hiszen anyját is így emlegették, de egy perc múlva arra gondolt, hogy a szóban forgó helytartó egészen másvalaki lehet, nem az ő mostohaapja.

– Már jó ideje visszatértem a fővárosba* – folytatta Ki no Kami –, de sokféle ügyes-bajos dolog megakadályozott abban, hogy ellátogassak ide. Úgy terveztem, hogy már tegnap eljövök, de az utolsó pillanatban Kaoru őkegyelmessége értem küldött, hogy menjek vele Udzsiba. Úgy látszik, valamikor érdeklődött a néhai Hacsi herceg egyik lánya iránt. A hölgy meghalt, és őkegyelmessége később egy másik lányt vitt oda, aki – bizonyos értesülések szerint – szintén az öreg herceg gyermeke volt. Egy évvel ezelőtt azonban ez a hölgy is meghalt, és őkegyelmessége éppen az évforduló előkészítése ügyében ment tegnap Udzsiba. A szertartást az ottani templom apátja végzi. Nekem is kell valami ajándékot vinnem. Mit gondolsz, nem csináltathatnál számomra egy ruhát, amit odaadhatnék?* Persze szerettem volna valamit külön erre az alkalomra szövetni, de sajnos, erre már nincs idő.

Az ő halálának évfordulója! Ukifune attól félt, hogy arcáról leolvassák felindultságát, s ezért a falnak fordult.

– A hölgy, akit őkegyelmessége fel szokott keresni, más anyától, úgy tudom, valami jelentéktelen asszonytól származott – magyarázta Ki no Kami. – Kapcsolatukat sohasem ismerték el nyilvánosan, de őkegyelmessége nagyon szerette a hölgyet. Azt mesélték, hogy amikor az első hölgy meghalt, őkegyelmessége teljesen összetört, és már-már úgy volt, hogy leteszi a fogadalmát.

Nyilvánvaló volt, hogy a látogató igen alaposan ismeri Kaoru ügyeit. Ugyan mi következik most? Ukifune szíve egyre hevesebben vert.

– Szörnyű lehetett – folytatta a férfi –, hogy egymás után mindkét testvér meghalt, és ugyanabban a házban! Szívfacsaró volt látni őkegyelmessége bánatát, amikor tegnap megérkeztünk. Sokáig ott állt a folyó partján, és mozdulatlanul bámult a vízbe. Azután bejött a házba, és ezt a verset írta: „Azt gondoltam talán, hogy e háborgó hullámokban, mint valami tükörben, megtalálom arcát, ha sóvár tekintetemtől megemelkedik a folyó duzzadt árja?!" Költeményét rátűzte az egyik oszlopra. Egyikünkhöz sem szólt, de láttuk, mennyire feldúlt állapotban van. Milyen szép férfi! Az ember néha szinte azt kívánná, bárha nő lenne. Az ilyesfajta szépség férfinál bizonyos értelemben pazarlásnak számít. Gyermekkorom óta ismerem, és mindig annyira csodáltam rendkívüli finomságát és előkelőségét, hogy számomra egyetlen szava többet jelent, mint a kormányzó vagy fő-fő miniszter parancsa. Nem tudom, mi lett volna belőlem az ő segítsége és bátorítása nélkül!

Lám, gondolta Ukifune mélyen megindultan, ilyen hatást tesz még erre az emberre is, pedig nem lehet különösebben kifinomult ítélőképessége!

– De azért nem hiszem, hogy bármelyiküket is egy napon lehetne említeni Gendzsivel – vetette ellene Imoto. – Valójában a ma megcsodált fiatalemberek mind Gendzsi leszármazottai, és sikerüknek kétségtelenül az a titka, hogy örököltek valamit az ő varázsából és tehetségéből. És mit tudsz Jugiriről?

– Annyi bizonyos, hogy jó megjelenésű ember – mondta Kino Kami –, és ma egyetlen közéleti férfiút sem tisztelnek annyira, mint őt. Niu hercegről is sokat beszélnek, ámbár egészen más okból. A nők körül elért sikerei tették olyan híressé.

Bármennyire felkavarták is Ukifunét e távoli, már álomnak tetsző világ visszhangjai, nem állhatta meg, hogy magában ne mosolyogjon, amint a fiatalember – mit sem sejtve arról, hogy ő kicsoda – sorra felvilágosítást nyújt hallgatóságának olyan dolgokról, amelyekről ő, Ukifune, sokal avatottabb lenne beszélni. Számos hasonló jellegű tájékoztatás után végre eltávozott a férfi.

Így tehát Kaoru nem felejtette el őt; anyja bizonyára még

kevésbé. Egy pillanatra kísértést érzett, hogy fölfedje kilétét. De mi haszna lenne? Több fájdalmat okozna, mint örömet, ha meglátnák, mi lett belőle. Különös érzés volt látni, amint a derék apácák szorgalmasan festik a Ki no Kami által kért ruha selymét. De Ukifune egy szót sem szólt.

– Szeretném, ha segítenél – mondta Imoto, és felé nyújtotta az alsóruhát, amelyen éppen dolgozott. – Sokkal szebben beszeged, mint én.

Ukifune iszonyodva visszahőkölt. Mentségül azt hangoztatta, hogy nem érzi jól magát. Bár a munka sürgős volt, Imoto azonnal félbehagyta, és Ukifune mellett termett.

– Ez éppen neked való anyag – jegyezte meg valaki, és fölkapta a cseresznyeszövésű, skarlátpirossal bélelt szoknyát. – Halálos kár téged szürkében járatni!

Ukifune költeménnyel válaszolt, amelyben azt kérdezte: vajon azt gondolják-e, hogy a ringó szoknyák és a tarka ruhaujjak világa olyan drága számára, hogy holmi mintás ruha puszta látására megsajdul a szíve saját szent köntöse miatt?!

Ukifunénak azonban eszébe jutott, hogy előbb-utóbb – lehet, hogy csupán a halála után – Imoto és a többiek mindenképpen rájönnek, hogy ki ő, és majd sértésnek, sőt gyalázatnak tartják, hogy mindvégig folytatta ezt a komédiát.

Ukifune tétovázott, de végül is elszánta magát, és ezt mondta:

– Múltamból nagyon kevésre emlékszem, de valami okból felkavar, ahogy látom, min dolgoztok. Halványan emlékeztet valamire, de nem tudom megmondani, mire.

– Egyáltalán nem lepne meg – mondta Imoto –, ha rájönnék, hogy sokkal többre emlékszel, mint sejteni engeded. Valóban úgy hiszem, itt az ideje, hogy bizalmadba avass. E tarka szövetek látása nem csupán benned ébreszt szomorú emlékeket. Nézd csak, milyen rosszul szabtam ki ezt! Azért van ez, mert már rég nem gyakoroltam. Ha élne a lányom, mindennap csinálgatnék ilyesmit. Biztosan volt valaki, aki szeretett téged. Az én lányom a szemem láttán halt meg, mégis sokáig úgy éreztem, nem távozott el, és meg is találnám, ha tudnám, hol keressem. Ha a te hozzátartozóidnak okuk volt is arra, hogy

holtnak higgyenek téged, nem lehettek benne biztosak, és feltétlenül megpróbálták felkutatni, hová lettél!

– Egyik szülőm még élt – mondta Ukifune –, de hogy most mi lehet vele . . .

Hangja elcsuklott, majd elfojtotta könnyeit, és így folytatta:

– Nem, nem igaz, hogy nem emlékszem, de olyan szörnyűségek történtek, hogy nem lehet beszélni róluk. Ne hidd, hogy távol akarlak tartani magamtól. Szó sincs erről.

Amikor Kaoru visszatért az Udzsiban rendezett szertartásról, úgy érezte, hogy ez a szívfacsaró história most már csakugyan véget ért: magáért Ukifunéért már nem tehet többet. De nem feledkezett meg róla, milyen ígéretet tett öccseivel kapcsolatban. Egyikük most lett nagykorú – ennek a kincstárnál biztosított állást. A másikat elhelyezte saját testőrezredében. A kisebb fiúk közül az egyiket – ez sokkal jobb külsejű volt, mint a többiek, és valóban egész csinos legénykének tetszett – felvette apródnak.

Egy eléggé szomorú, esős éjszakán, amikor a császárnő lakosztálya jóformán kihalt volt, a szokásos csevegés közben megemlítette, hogy a minap kint járt Udzsiban.

– Sokat jártam oda egy időben – mondta –, és ezt kifogásolták is. Lehet, hogy joggal. De valami különös, végzetszerű kötelék hol ilyen, hol olyan módon, éveken át Udzsihoz fűzött. Másrészt csupa olyan embert láttam magam körött, akik az efféle dolgokban teljesen szabadon követték hajlamaikat, és nem láttam be, miért legyek én az egyetlen kivétel. De mintha valami átok ült volna azon a házon: gondolataimban a halállal és a pusztulással kapcsolódott egybe. Ráadásul a körülményeim is egyre nehezebbé tették, hogy ilyen utazásra vállalkozzam, s így hónapokon át be sem tettem oda a lábamat. Nemrég azonban egy szomorú kötelességem miatt ismét kénytelen voltam elmenni, és ahogy visszatekintettem mindarra, ami ott lejátszódott, olyan komornak és félelmetesnek láttam mindent, hogy úgy éreztem: Hacsi herceg szántszándékkal választotta ezt a lakóhelyet, mert mindenkinek szívét, aki csak megfordult ott, a túlvilági élet vigasza felé akarta fordítani.

A császárnőnek egyszeribe eszébe jutott, mit mesélt Szozu.

Nem csoda, hogy Kaoru így érez a szerencsétlenség színtere láttán.

– Valóban úgy látszik, mintha valami gonosz szellem kísértene arrafelé – mondta a császárnő. – De pontosan milyen véget ért is az a lány, akit említettél?

Nem volt világos, megértette-e a császárnő, hogy itt két szerencsétlenségről van szó, vagy csupán Agemakira gondol.

– Az az elhagyatott hely persze nagyon alkalmas arra, hogy gonosz szellemek vadászterülete legyen – mondta Kaoru –, de még így is nagyon nehéz megfejteni, mi történhetett.

Ezen a ponton azonban befejezettnek tekintette a témát. A császárnő érezte, Kaoru zavarban van, mert látja, hogy ő máris többet tud titkáról, mintsem gondolta volna, éppen ezért nem akarta tovább faggatni. Őfelségét valójában főként azért érdekelte ez az ügy, mivel Niut is érintette. Kétség sem fért hozzá, hogy Kaoru ugyanarra a tragikus eseményre célzott, amely a múlt évben annyira összetörte Niut. A császárnő és Kaoru számára egyképpen kényes volt a téma. Noha őfelsége ekkor nem mondott többet, változatlanul úgy érezte, hogy szólni kellene Kaorunak.

– Nagyon megrendítő volt, amit őkegyelmessége ma éjszaka elmondott nekem Udzsiban tett múltkori látogatásáról – mesélte később a császárnő Koszaisónak. – Már-már beszámoltam neki, mit mesélt Szozu, de hát végül is nem lehetünk biztosak abban, hogy ugyanarról a személyről van-e szó. Te éppen annyit tudsz a dologról, mint én. Nem tudnád módját ejteni, hogy megemlítsd neki? Természetesen szükségtelen elmondani az egész történetet, de beszélgetés közben tudomására hozhatnád, hogy hallottál valami olyasfélét, amit Szozu mondott el nekünk.

– Ha felséged nem tudja, hogyan hozza szóba – szólt Koszaiso –, miért gondolja, hogy számomra ez könnyebb lenne? Nekem igazán semmi közöm a dologhoz.

– Véleményem szerint azonban te mégis sokkal könnyebben megteheted ezt, mint én – válaszolta a császárnő. – De ettől eltekintve, vannak bizonyos személyes okaim is . . .

Koszaiso elmosolyodott magában, mert nagyon jól tudta,

mik ezek a személyes okok.* Ezek után nem tudta visszautasítani a kérést. A legközelebbi alkalommal, amikor Kaoru meglátogatta, Szozura terelte a szót, majd elejétől végig elmondta, mit hallott.

Kaoru, mihelyt felocsúdott első meglepetéséből és zavarából, megértette, hogy a császárnő akkor feltett furcsa kérdéseire csak az lehet a magyarázat, hogy ő is hallotta ezt a történetet. Akkor pedig miért szakította félbe beszélgetésüket olyan feltűnő módon? Nyilván azért, mert kínos volt számára, hogy megmutassa, milyen jól ismeri az esetet, amelynek Kaoru még az említését is olyan gondosan kerüli. Csak az volt különös, hogy bár mások szemlátomást nála is jóval többet tudtak a dologról, ez mégsem könnyítette meg a beszélgetést. Kétségtelen, hogy kezdettől fogva értelmetlenség volt ebből ilyen titkot csinálni. Hiszen az emberek az élőkkel kapcsolatos titkokat is csak ritkán őrzik meg, itt pedig olyasvalakiről volt szó, akit halottnak véltek. Ennek ellenére Kaoru nem tudta magát rászánni, hogy nyíltan bevallja, milyen kapcsolata van az üggyel – még Koszaiso előtt sem, pedig őt igazán régóta ismerte.

– Hallottam valakiről, aki ugyanilyen módon tűnt el – jegyezte meg óvatosan. – Mi történt végül a lánnyal, akiről Szozu beszélt?

– Szozu a fővárosba jövet megszállt Onóban – folytatta a tájékoztatást Koszaiso –, és apácává avatta. Azok, akik rátaláltak a lányra, hallani sem akartak erről, még akkor sem, amikor pedig még igen rossz állapotban volt. Nyilván nagyon szép lehet, és úgy vélték, halálos kár lenne érte. A lány azonban ragaszkodott hozzá, és amikor senki sem akadályozhatta meg, sikerült is rábeszélnie Szozut.

A hely, az idő – minden pontosan egyezett. Kaoru nem is kételkedett benne, hogy Ukifunéról van szó. De ha további kérdéseket tesz fel, elárulja magát. Ámde mindenképp ki kell derítenie az igazat. Miért ne menne el Onóba, hogy saját maga járjon utána? Legszívesebben nyomban felkerekedett volna. Ámbár bizonyára félremagyarázná szándékát. Ráadásul Niunak is fülébe juthat, márpedig nagyon valószínű, hogy abban

a pillanatban, mihelyt tudomást szerez róla, hogy Ukifune életben van, megkísérli felújítani régi kapcsolatukat. Minden további nélkül el tudta képzelni: Niu nem riadna vissza attól, hogy egy apácát fogadalmának megszegésére bírjon. De az sem lehetetlen, hogy máris tud a dologról, sőt, ez az egész történet, hogy Ukifune apáca lett, talán nem egyéb, mint csel Niu részéről, mert meg akarja akadályozni, hogy ő, Kaoru, találkozzék a lánnyal. Ha jól meggondoljuk, töprengett Kaoru, ez csaknem bizonyosra vehető. A császárnő nyilván azért nem akart erről beszélni, mert Niu titoktartást fogadtatott vele, Ha ugyanis a felséges asszony valóban hallotta ezt az érdekfeszítő történetet, nem is lett volna természetes, hogy nem mondja el a fiának. Márpedig ha Ukifune még most is Niu karmai között van,* ő, Kaoru, bármilyen szenvedélyesen vágyik is látni a lányt, jobb, ha továbbra is halottnak tekinti. Könnyen lehet, hogy időnként még eljut hozzá egy-egy hír arról, hogy Ukifune él. De ez már csak olyan lesz, mint az álom, mint valami túlvilági látomás. Jómaga mindenesetre nem igyekszik újabb híreket szerezni Ukifunéról, még kevésbé óhajtja kiragadni Niu keze közül. Ami pedig a császárnőt illeti, őelőtte természetesen nem említi meg többé a dolgot. Ámbár ezen a ponton ingadozott. Kétségtelenül érdekes lenne felderíteni a való helyzetet! Amikor aztán néhány nappal később négyszemközt maradt a császárnővel, nem tudott ellenállni a kísértésnek, hogy újra föl ne vesse a dolgot.

– A minap hallottam azt a különös történetet, hogy a lány, aki köztudomás szerint meghalt Udzsiban, tulajdonképpen csak elvándorolt, és most idegeneknél él, valami elhagyatott, messzi vidéken. Megvallom, nem lepett meg a dolog. Mindig is valószínűtlennek éreztem, hogy a lányban elegendő elszántság lakozott volna az öngyilkosságra, s hogy úgy vessen véget életének, amint mesélték. Most hallom, hogy állítólag megszállottság volt rajta, és ezt sokkal hihetőbbnek tartom.

Majd óvatosan megvallotta a lánnyal való kapcsolatát, de nagy gonddal leplezte, milyen szerepet játszott Niu ebben a históriában, és neheztelésnek nyoma sem látszott rajta.

– Mindenáron el szeretném kerülni, hogy Niu azt higgye,

lépéseket tettem a lánnyal való kapcsolat felvételére – mondta. – Minden bizonnyal félreértené indítékaimat, éppen ezért nincs szándékom tudomására hozni, hogy hallottam: életben van a lány.

– Semmi egyebet nem tudok erről a dologról, csak amit nemrég Szozutól hallottam – mondta a császárnő. – Akkor éppen nehéz időket éltem át, s bizony nemigen figyeltem arra, mit is mesél. Egyébként meggyőződésem, hogy Niu nem hallott a dologról, magam pedig semmiképp nem is közölném vele, hiszen jól tudom, mire vezetne ez. Valóban, még most is nagyon aggaszt az életmódja. Mindenki tud viselt dolgairól, és az emberek már egyáltalán nem úgy néznek rá, mint kellene.

Kaoru tudta, hogy a császárnő nem olyan ember, aki kibeszéli, amit bizalmasan közöltek vele, s így biztos volt abban, hogy mindaz, amit mondott, nem jut tovább. Bosszantotta, hogy még most sem tudja, merre van az az elhagyatott hely, ahol állítólag Ukifune él. A legegyszerűbb útja az lett volna – s az udvarnál sem futott volna híre ennek –, ha érintkezésbe lép magával Szozuval. Kaorunak szokása volt, hogy minden hónap nyolcadik napján különleges ájtatosságot végezzen a gyógyító Buddha tiszteletére. Ebből a célból gyakran felkereste a Hieizanon levő főtemplomot. Mi sem egyszerűbb, mint onnan eljutni Jogavába. El is határozta, hogy ezt fogja tenni, és magával vitte a fiút, aki most apródként szolgált mellette.* Úgy érezte, ha vele van, talán nem lesz olyan megrázó a találkozás, vagy legalábbis a lány arra hajlamosabb lesz, hogy előtte megnyissa szívét. Nagy izgatottan kelt útra. De ugyanakkor szörnyű sejtelmek kínozták. Mi lesz, ha fölfedezi, hogy Ukifune csupán azért rejtőzött el azok közé a rejtélyes csuklyások közé, mert takargatni akarja, hogy behódolt valami újabb szerelemnek?!

TIZENHARMADIK FEJEZET

Az álmok hídja

A Hieizanon, a szokásos ájtatosságok végeztével, Kaoru még külön is ajánlott fel szent képeket és könyveket. Másnap tovább ment Jogavába. Látogatása teljesen váratlanul érte Szozut, ennek ellenére kellő tisztelettel tudta fogadni. Kaoru a múltban igen sokszor igénybe vette Szozu segítségét különböző szertartások és ájtatosságok végzése kapcsán, de ekkor már egy ideje nem állt bizalmas viszonyban a pappal. Az Első Hercegnő csodálatos gyógyulása azonban meggyőzte arról, hogy az öreg pap rendkívüli szellemi hatalommal rendelkezik, és mialatt Szozu a Palotában tartózkodott, egyes hitbeli dolgok és tantételek ügyében többször is kért tőle útbaigazítást. Bár Szozu nem szerette, ha zavarták, de megtisztelésnek vette, hogy ilyen fontos közéleti személyiség felkeresi őt magányában. Egy ideig beszélgettek, majd frissítőt szolgáltak fel, s mihelyt a többi pap visszavonult, Kaoru váratlanul megszólalt:

– Azt hiszem, ismered azokat, akik Onóban laknak.

– Ismerem – szólt Szozu –, rokonaim. Bizonyára azon töprengsz, mi késztethette őket arra, hogy ott telepedjenek le. A dolog úgy áll, hogy a fővárosban nincs házam, és amikor anyám apáca lett, legjobbnak véltem, ha valahol itt helyezem el, ahol könnyen elérhetem remetelakomból. Így ha este elindulok, napkelte előtt már vissza is térhetek. Nagyon jó ez így.

– Persze, Ono csak az utóbbi időben vált ilyen elhagyatottá – jegyezte meg Kaoru. – Ocsiba hercegnő idejében eléggé közkedvelt hely volt . . .

Hirtelen elhallgatott, került egyet, és leült közvetlenül Szozu mellé.

– Szeretnék valamit kérdezni tőled – szólt halkan. – Kissé nehezemre esik szóba hozni az ügyet, mivel bizonyára nagyon furcsállod, hogy ez a dolog egyáltalában érdekel engem. Nemrégiben azt hallottam, hogy egy régebbi ismerősöm most ott

lakik rokonaidnál Onóban. Nem tettem lépéseket, hogy kinyomozzam, valóban így van-e, de egy idő múltán úgy értesültem, hogy az illető valóban ott él, sőt a te tanítványod lett, és kezedbe tette le önmegtartóztatási fogadalmát. Még egészen fiatal nő, és az anyja is él. Engem azért érdekel a dolog, mert okkal feltételezem, hogy egyesek azzal vádolnak: én rejtegetem ott a lányt, ahol most van.

Egyszóval a lány mégis előkelő és jelentékeny személy! Szozu meg is állapította magában, hogy ő sosem hitte ennek az ellenkezőjét. Ráadásul Kaoru úgy beszélt róla, amiből megállapíthatta, hogy ezek ketten valaha igen bizalmas viszonyban voltak. Szozu pap volt ugyan, de világi megfontolások még most is befolyásolták annyira, hogy nagyon nyugtalanítsa az, amit tett; ezért, mielőtt válaszolt volna, némi szünetet tartott. Látszott, hogy Kaorunak igen jó értesülései vannak, s amíg nem tudja, pontosan meddig is terjed tájékozottsága, nehéz a történtekkel kapcsolatban úgy magyarázkodni, hogy kibújhasson a felelősség alól.

– Nem vagyok biztos benne, mire célzol – szólalt meg végre, hosszas hallgatás után. – Valóban igaz, hogy egy teljesen idegen lány néhány hónapja ott él rokonaimnál Onóban. Anyám és húgom, fogadalmához híven, elment Hacuszéba, és hazafelé jövet megpihentek az omladozó udzsi palotában. Éppen ott tartózkodtak, amikor üzentek értem, hogy azonnal jöjjek. Anyám számára az utazás nagyon megerőltetőnek bizonyult, és teljesen kimerült tőle. Amikor megérkeztem, furcsa történettel fogadtak: közvetlen közelükben ráakadtak valakire, aki igen siralmas állapotban volt. Kénytelen voltam későbbre halasztani anyám kezelését, hogy tegyek valamit a lányért, akit megmentettek. Első pillantásra az ember halottnak vélte volna, de közelebbi vizsgálódásnál kiderült, hogy még lélegzik. Arra a következtetésre jutottam, hogy nyilván halottnak hitték és otthagyták. Ilyesfajta tévedés korántsem lehetetlen, hiszen hallottunk már olyat, hogy valaki eszméletlenségéből ocsúdva rájött, hogy már kint fekszik a halottasházban. Elhívattam azokat a tanítványaimat, akik a leginkább értenek a gyógyításhoz. Felszólításomra munkához is láttak, s egyik varázsigét a

másik után próbálták ki. Így jómagam teljesen az anyámért mondott imáknak szentelhettem magam, hiszen – magas kora miatt – felépülésére alig volt remény, de abban bíztam, legalább megválthatom attól a gyötrelemtől, hogy otthonától messze, idegenben haljon meg. Anyám érdekében tett erőfeszítésem teljesen lefoglalt, és a még ott töltött idő alatt úgyszólván nem is láttam az idegen lányt. Viszont annak alapján, amit másoktól hallottam, az a nézet alakult ki bennem, hogy egy *tengu** vagy valamely fának a szelleme, esetleg más gonosz babonázta meg. Sikerült a lányt magukkal vinniük Onóba, de három hónapon át semmit sem változott az állapota, és az életnek csak kevés vagy éppen semmi jelét nem mutatta. Húgom történetesen évekkel ezelőtt elvesztette egyetlen lányát, aki körülbelül ilyen korban járna, mint ez a teremtés. Kimondhatatlanul bánkódott a gyermeke után, s hosszú időn át valósággal búskomorságban élt. Hogy rátalált erre a szép lányra, mintha kicserélték volna. Az első pillanattól kezdve meg volt győződve arról, hogy Kvannon meghallgatta imáit, és ezt az idegent küldte gyermeke helyébe. Félelem kínozta, hogy odaveszhet minden gondja, amit ráfordít, éppen ezért egy idő múlva kénytelen voltam még egyszer lemenni Onóba, hogy megnézzem, mit tehetek érdekében. További szertartások és varázsigék segítségével szerencsére sikerült is valamelyest visszahoznom az életbe. A lány azonban úgy érezte, hogy a szellem, amely megszállta, még nem vesztette el teljesen az erejét, és hogy mindaddig, amíg nem szakít a világi élettel, nem tud teljesen megszabadulni befolyása alól, nem készülődhet nyugodtan a jövendő életre. Könyörgése mélyen meghatott, de mint papnak különben is nyilvánvaló kötelességem, hogy inkább buzdítsam, mintsem visszatartsam azt, akit erre húz a szíve, és igaz, hogy nekem tette le fogadalmát. El kell ismerned, az adott körülmények között nem sejthettem, hogy kegyelmességeddel meg kellene beszélnem a dolgot. Persze ha nem vették volna elejét, hogy ez az egészben véve oly különös történet kiszivárogjon, csakhamar híre futott volna a fővárosban, de a húgom természetesen megakadályozta, hogy közismertté váljon. Szigorú titoktartásra kötelezett mindenkit,

és ennyi hónap alatt egyetlen szó sem szivárgott ki a történetből.

Szozu valójában nem is tett mást, mint elismételte, amit Kaoru már amúgy is hallott. Korábbi értesülései azonban pusztán hallomásból eredtek, így csak félig győzték meg. Most, hogy Szozu szájából hallhatta a történetet, habozás nélkül elfogadta, és mikor felfogta, hogy az, akit halottnak hitt, nemcsak él, de itt van a közelben, teljesen elvesztette önuralmát. Hajszál híja volt, hogy össze nem omlott; Szozu jelenléte késztette arra, hogy uralkodjék érzelmein, és úgy vélte, hogy külsőleg sikerült is közönyt erőltetnie magára. Az öreg pap azonban világosan látta, milyen hatása volt szavainak, és roppant kényelmetlenül érezte magát.

Kétségtelen, hogy Kaorut megfosztotta szerelmesétől, akihez szenvedélyesen ragaszkodott, s ámbár ezt nem tudva és akarva cselekedte, attól félt, hogy őkegyelmessége nehezen fog neki megbocsátani.

– Az olyasfajta megszállottságot, amitől a lány szenvedett, nem lehet elkerülni – szólt Szozu, és már nem is igyekezett védekezni. – Ez minden esetben egy régebbi lét során történt esemény következménye. Engem csupán az lep meg, hogy ilyen állapotban sorsára hagyták. Az volt az érzésem, hogy igen jó családból származhat.

– Úgy tudom, valami úton-módon rokonságban áll a császári családdal – válaszolta Kaoru. – Egészen véletlenül ismerkedtem meg vele, és csak nagy időközönként láttam. De ha a körülményeit nézem, engem éppen úgy meglep, mint téged, hogy hazátlanul bolyongott, amikor rátaláltak. Eltűnése idején úgy hallottam, attól féltek, hogy a folyónak ment. Ez azonban csupán egy volt a sok feltevés közül, és bizony végképp nem tudtam, mi is történhetett valójában. Ami pedig azt illeti, hogy apácává avattad, ezt a hírt örömmel hallom. Ha valóban véget akart vetni életének, igen nagy bűn terheli lelkét, és helyes, hogy mindent megtettél, amit csak tudtál, hogy könnyíts a terhén. De nem én vagyok az egyetlen érdekelt személy. Él az anyja, aki szenvedélyesen szerette, és nagyon szeretném értesíteni arról, amit hallottam. De nem tennék ilyen

természetű lépést, míg meg nem beszélem nővéreddel, mert félek, rossz néven venné, hogy beavatkozom, hisz nyilván jó oka lehetett rá, hogy annyi hónapon át titokban tartsa a dolgot. Viszont nem tudom elviselni a gondolatot, hogy a lány anyja továbbra is szomorúságban éljen, jóllehet olyan könnyen találkozhatnának... Félek, nagy lesz a kérésem – tette hozzá Kaoru némi hallgatás után –, de nem tudnál időt szakítani, hogy lemenj Onóba, és elintézd helyettem ezt az ügyet? Mivel tudom, amit tudok, úgy érzem, nem hagyhatom ennyiben a dolgot. Ez az egész eset bizonyos szempontból mélyen érint, és bár kapcsolatom a lánnyal már nem több álomnál, csupán akkor tudnék megnyugodni, ha még egyszer, utoljára, találkozhatnék vele, és a saját szájából hallhatnám, mi történt valójában.

Szozu érezte, hogy nehéz elutasítani ezt a kérést. Utóvégre nagy baj nem lehet belőle, hiszen a lány már végleg hátat fordított a világnak. Ámbár eltöprengett azon, hogy néha még rég felszentelt és buzgó jámborságú papok is később rádöbbentek, hogy az érzésnek, amelyet – hitük szerint – gyökeresen kiirtottak magukból, még mindig hatalma van fölöttük. A lány csak nemrég szakadt el a világtól, s ha most szemtől szembe láthatja régi szerelmesét, hogyan lehetne biztosra venni, nem kerül-e tévútra? Úgy érezte, igen súlyos felelősséget vállal, ha segít létrehozni ezt a találkozót.

A helyzet – enyhén szólva – cseppet sem volt számára kellemes.

– E pillanatban lehetetlen elmennem – mondta végül. – De a jövő hónapban, ha akkor még óhajtod, hajlandó vagyok átadni üzenetedet.

– Ez esetben pedig ezt a fiút fogom elküldeni! – mondta Kaoru, és Ukifune öccsére mutatott, aki ott állt mellette. – Az ő révén azonnal érintkezésbe léphetek vele. Igen közeli rokonok, és ha adsz neki egy-két sort, s ebben jelzed, hogy valaki – nevet nem kell említened – érdeklődött nálad a lány iránt, ez elegendő lesz.

– Őszintén szólva nem szívesen ártom magam ebbe a dologba – mondta Szozu. – Amit tudtam, mindent elmondtam,

és nem értem, mi gátol meg abban, hogy a többit magad intézd.

Kaoru elmosolyodott.

– Tétovázásod csak azt mutatja, mennyire kevéssé ismersz engem – mondta. – Merő véletlen, hogy magam is nem talárban és papi ruhában járok. Már kora gyermekségem óta az volt a leghőbb vágyam, hogy hátat fordítsak a világnak. Anyám azonban nagyon ellenezte ezt a lépést, és mivel az életben csupán az én szerény segítségemre támaszkodhatott, úgy éreztem, nem lenne helyes, ha kitartanék szándékom mellett. E kötelék révén mindinkább belebonyolódtam a közéleti szereplésbe, s ahogy rangban emelkedtem, minden személyes szándékomtól függetlenül, máris lehetetlenné vált, hogy vágyaimnak megfelelően éljek. Ez nagyon fájt nekem, de nem volt más választásom, és idővel, akaratom ellenére, otthon és az udvarnál is annyira belebonyolódtam egyre növekvő kötelezettségeimbe, hogy attól félek, aligha van már kilátásom arra, hogy valaha is teljesül óhajom. Ennek ellenére nálam jobban még egy pap sem ügyelhetne arra, hogy hűségesen teljesítse Buddha parancsait, már amennyire, szerény lehetőségeimhez mérten, megismerhettem e parancsokat. Teljesen tisztában vagyok azzal, hogy ebben az ügyben bármi tapintatlanság förtelmes bűn lenne, tehát e tekintetben egyszer s mindenkorra megnyugodhatsz. De nagyon sajnálom a lány anyját, és nem lehet nyugtom, míg végére nem járok ennek a dolognak, és engedélyt nem kapok arra, hogy felvilágosíthassam a történtekről.

Még bővebben is beszélt Szozunak a hitélettel kapcsolatos tanulmányairól és törekvéseiről. Az öregember helyeslően bólogatott, és most olyan beszélgetés indult meg köztük, melynek során Szozu hitbeli kérdésekben számos homályos pontot megvilágított Kaorunak.

Már késő́re járt, Kaoru azonban túlságosan nyugtalan és felajzott volt, hogysem ott töltse az éjszakát, és már felállt, hogy elbúcsúzzék, amikor Szozu – aki eddig ügyet se vetett a Kaoru mellett álldogáló fiúra – hirtelen ráeszmélt, hogy mennyire csinos a legényke, és gratulált Kaorunak, hogy ilyen kellemes külsejű apródra tett szert.

– Erről jut eszembe – jegyezte meg Kaoru –, hogy egy levélkét akartál átadni ennek a fiúnak.

Szozu írt néhány sort és átnyújtotta.

– Gyere el néha, és tölts itt egy kis időt – fordult a helyes fiúhoz. – Több okom van rá, mint gondolod, hogy érdeklődjem irántad.*

A fiú csodálkozva nézett rá, de átvette a levelet, és Kaoruval együtt eltávozott. A hegy lábánál Kaoru nem engedte tömörülni kíséretét, sőt meghagyta nekik, hogy igyekezzenek minél kevesebb feltűnést kelteni.

Ono, így este, tökéletesen más volt, mint Udzsi. A zúgó folyó helyett zöldellő, erdőborította hegyek nyúltak a messzeségbe, és csupán a vizesárok fölött repdeső jánosbogárkák emlékeztettek halványan a halászok fáklyáira a duzzasztónál – ez idézte fel Ukifunéban a rég múlt napok emlékét. Csak bámult maga elé – megszokta már, hogy minden este elnézze ezt a tengernyi zöldet. Ekkor egy dombhajlatban lovasok bukkantak fel: nyilván valami rangos ember számára igyekeztek szabaddá tenni az utat. Égő fáklyával jöttek, s ahogy a láncban sorakozó, imbolygó fények hol felvillantak, hol eltűntek a lombos ösvényen, csakhamar fölkeltették az apácák figyelmét, és mind kicsődültek a ház elé.

– Ki lehet az? – kérdezték. – Annyi bizonyos, hogy valami tekintélyes ember! Számold csak meg a fényeket!

– Talán csak nem a jobb kéz felőli tábornok? Imoto ma reggel szárított tengeri moszatot* küldött fel Jogavába, és Szozu azt válaszolta, hogy éppen kapóra jött, mert a tábornok úr őkegyelmessége váratlanul megérkezett, és bizony nem tudták, mivel kínálják meg.

– Ugye ő vette el a Második Hercegnőt? – kérdezte valaki.

Egyikük sem tudta pontosan, mi történik a nagyvilágban. Ukifune nem volt ilyen bizonytalanságban. A sötétségben felharsanó hangok közül már felismert egyet-egyet, hiszen akkor, régen, de sokszor is hallotta visszhangozni az Udzsiba vezető hegyi úton! Miért van az, hogy ezeknek az embereknek beszédéből annyi hangsúly, annyi fordulat, szinte eltemetve

pihent emlékezetében? Igyekezett másra gondolni, és imába mélyedt.

Kaorunak határozott szándéka volt, hogy megáll Onóban, és a fiút egyenesen beküldi az apácákhoz. Jövet azonban olyan utat választott, mely egyenesen Jogavába vitt. Az apácák talán már hallottak is Szozunál tett látogatásáról, és ha most megáll, kilétét nem titkolhatja el. Ezért elhatározta, hogy egyenesen hazamegy, és csak másnap reggel küldi el a fiút néhány hűséges embere kíséretében, akik régen gyakran megtették az utat Udzsiba.

– Fiam, emlékszel elhunyt nővéredre? – kérdezte, félrevonva a legénykét. – Ha látnád, megismernéd-e? Alapos okom van feltételezni, hogy halálhíre valami tévedés lehetett. De jobb, ha mások egyelőre nem tudnak erről. Ezért is küldelek téged, hogy megbizonyosodj, igaz-e, amit hallottam. Anyádnak egy árva szót se szólj róla. Nem óhajtanám ok nélkül felizgatni. Ha nem ügyelünk, könnyen megeshet, hogy illetéktelineknek is fülébe jut a dolog. Ha majd elérkezik az ideje, természetesen elmondjuk anyádnak is, hiszen az ő érdekében akarom kideríteni az igazságot.

A gyereknek ugyan sok fiú- és lánytestvére volt, de egyikükkel sem törődött sokat, csupán azt a szép mostohanővérét szerette: bármilyen fiatal volt is jómaga, érezte, hogy az a lány egészen más, mint a többi testvére. Halálhíre nagyon megrendítette, éppen ezért nagy örömmel töltötte el, amit most Kaorutól hallott. Arra gondolt, hogy újra látni fogja Ukifunét, s ettől örömkönnyek szöktek a szemébe; gyorsan letörölte, és felindultságtól eltorzult, harsány és nyers hangon csupán egy szót tudott kiejteni:

– Igenis!

Kaoru még nem jutott el Onóba, amikor Jogavából már megérkezett Szozu levele.

„Tegnap egy fiatalember üzenetet hozott a tábornok őkegyelmességétől – írta Szozu. – Úgy látom, hallott barátnőd felszenteléséről, és most szeretné tudomására hozni, hogy ez a lépése nyugtalansággal és aggodalommal tölti el. Sok minden van, amit személyesen szeretnék elmondani a lánynak, de nem látok lehetőséget arra, hogy a legközelebbi jövőben eljussak Onóba."

Imotónak sejtelme sem volt arról, mi rejlik e levél mögött.

– Tudsz-e valami magyarázatot Szozu levelére? – kérdezte.

Ukifune elpirult. Egyrészt rémülettel töltötte el, hogy titka most már hamarosan szóbeszéd tárgya lesz, másrészt látta, mennyire bántja Imotót, hogy annyi hónapon át soha, egyetlen szót nem ejtett semmi ilyesfajta kapcsolatáról. Lecsüggesztette fejét, és még csak kísérletet sem tett arra, hogy válaszoljon.

– Beszélj hát valamit erről! – esengett Imoto. – Olyan boldogtalanná tesz, hogy mindent eltitkolsz!

Javában esdekelt, amikor bejött valaki, és jelentette, hogy egy legényke újabb levelet hozott Szozutól. Furcsa, hogy máris itt a következő levél, de Imoto remélte, most világosság derül az előbbire, ezért utasítást adott, hogy a küldöncöt nyomban küldjék hozzá. Meglepetésére egy pompás öltözékű, csinos apród lépdelt az ablakához. Párnát adtak ki neki, és felszólították, foglaljon helyet odakünn – ők majd beviszik a levelet.

– A főtisztelendő atya azt mondta, hogy senki másnak nem adhatom át, csak a húgának – tiltakozott a fiú.

Erre Imoto egészen közel jött a redőnyhöz, néhány szót váltott a fiúval, majd saját kezűleg átvette a levelet.

– Ez neked szól – mondta Ukifunénak, s az nem is tagadhatta, mert a levél „A novícia úrhölgynek" volt címezve, márpedig Onóban ez a címzés egyedül őrá vonatkozhatott. Ámde nem vette át a levelet: elmenekült a hátsó szobába, reszketve borult heverőjére, és senki sem közelíthetett hozzá. Imoto hiába tiltakozott e furcsa viselkedés ellen, s ezért – bár igazán soha nem szokott tolakodó lenni – kénytelenségből mégis felbontotta, és elolvasta a levelet.

„Ma nálam járt a tábornok őkegyelmessége, s ez alkalomból utánad is érdeklődött – írta Szozu. – Elejétől végig elmeséltem neki történetedet. Mondanom sem kell, hogy amikor letetted kezembe fogadalmadat, én pedig buzdítottalak, hogy tarts ki mostani visszavonult és magányos életed mellett, egyáltalán nem sejtettem, hogy ilyen kapcsolat van közted és őkegyelmessége között. Ha ezt tudom, értésedre adtam volna, hogy

a lépés, amelyre készülsz, az adott körülmények között fölöttébb kifogásolható. Amíg különböző kötelékek fűznek e világhoz, az általad választott életforma nemhogy elősegítené megváltásodat, de szerencsétlenségbe sodorhat.* Amint tudod, írva vagyon, hogy mérhetetlen érdemnek számít már az is, ha valaki mindössze egyetlen napot vagy éjszakát él apácaként. Éppen ezért azt tanácsolom, fordítsd hasznodra a már biztosított előnyöket. Ami a világi életbe való visszatérést illeti, ne gondold, hogy az ehhez szükséges lépések megoldhatatlan nehézségekkel járnak. Mindezt még megbeszéljük, amikor legközelebb Onóba megyek. Addig is elküldöm hozzád ezt a fiatalembert, és biztos vagyok benne, hogy ebben a dologban az ő véleménye teljesen megegyezik az enyémmel."

Ukifune számára eléggé világos volt a levél, ellenben sok olyasmit tartalmazott, amit Imoto nem volt képes megérteni.

– Kicsoda hát ez a fiú? – kérdezte. – Valóban itt az ideje, hogy egyszer s mindenkorra véget vess ennek a rejtélyeskedésnek, és megmagyarázd, miről van itt szó!

A lány végre ráállt, hogy Imotóval együtt odébb mennek, ahonnan láthatják a küldöncöt. Ukifune nyomban megismerte a fiút. Eszébe jutott, hogy az Udzsiban töltött utolsó éjszakán öccse is azok között volt, akikre nagy-nagy szeretettel gondolt – jóllehet a fiú otthon mindig szörnyen vadnak, rakoncátlannak bizonyult. Igazi kis haszontalan volt, de anyja egyetlen napig sem tudott meglenni nélküle, és Udzsiba is gyakran magával hozta. Idővel azonban sokat javult a fiú, és Ukifune nagyon megszerette, akár az őt. Az utóbbi időben Kaoruról és a többiekről már hallott híreket, anyjáról ellenben semmit sem tudott, és most egyszerre felébredt benne a vágy, hogy halljon róla. Itt volt hát az alkalom – de Ukifune nem élt vele: elfordult és zokogásban tört ki.

A fiúban volt valami nővére szépségéből.

– De hiszen ez az öcséd! Esküszöm, hogy az! – kiáltott fel Imoto. – Bizonyára sok beszélnivalótok van egymással. Jobban tennéd, ha beengednéd a függöny mögé!

Hogyan tehetné! Öccse halottnak véli. Jómaga már nem olyan, mint volt: levágott hajjal, kámzsában mutatkozzék most

előtte? Nem, ezt nem bírná elviselni! De mi kifogást találjon? Egy pillanatig tétovázott.

– A világért sem szeretném, ha azt gondolná, hogy elfelejtettem – mondta végül. – De semmi értelme, hogy beszélni próbáljak vele. Tudom, hogy teljesen összeomlanék, és egy árva szó sem jönne ki a számon. A tulajdon szemeddel láttad, milyen állapotban voltam azon az éjszakán, amikor megmentettél. Felépültem, ez igaz, de értelmem – magam sem tudom, hogyan magyarázhatnám meg – valahogy megbicsaklott. Ha történik valami, mint nemrégiben Ki no Kami látogatása, felfelvillan bennem valami emlék a múltból, de egyébként teljes üresség van bennem. Magamtól semmire sem tudok visszaemlékezni. Amikor Ki no Kami az udvarról beszélt, halványan derengett bennem valami emlékezés. De amikor később megpróbáltam rájönni, milyen emlékek támadtak bennem, egyszeribe minden szertefoszlott. Van azonban egyetlen valaki, akire szüntelen gondolok, amióta csak magamhoz tértem – valaki, aki nagyon drága nekem.* Szörnyű, hogy még azt sem tudom, életben van-e. De azt akarom, sohase tudja meg a világ, hogy nem volt bátorságom meghalni. Ahogy megláttam ezt a fiút, akit kicsi kora óta ismerek, kísértést érzek, hogy fölfedjem kilétemet – de nem szabad engednem e gyengeségnek. Talán majd egyszer, ha még életben lesz az, akiről beszélek, megkérem, hogy látogasson meg. De az a férfi, akit Szozu említett, és mindenki más, hadd higgye továbbra is, hogy meghaltam. Mondd meg, hogy tévednek: nem az vagyok, akinek hisznek. Mondj, amit akarsz, csak küldd el őket!

– Igazán nem tudom, hogyan képzeled ezt, és hogy szerinted mit kellene mondanom! – tiltakozott Imoto. – Nem olyan könnyű ez, mint gondolod. Szozu szent életű remete, de józan eszű ember, és nem lehet kifizetni holmi mesével. Őkegyelmessége tudja, hogy itt vagy, ilyen rangos embert pedig nem lehet elzavarni, mint egy senkiházit.

A többi apáca is mind összesereglett, és kórusban korholták Ukifunét, vagy éppen hízelgéssel próbálkoztak. Kitárták a szárnyas ajtót, és egy elfüggönyözött heverőt húztak közvetlenül az ajtó mellé. Ezután bevezették a futár-legénykét. Amit az fél-

füllel hallott, abból már tudta, hogy Ukifune ott van bent, de most, hogy elérkezett a pillanat, amikor ismét hallhatja rég eltűnt nővére hangját, félszeggé, gyámoltalanná vált.

– Szozu levelén kívül még egy másikat is hoztam – mondta. – Amikor megkaptam, az illető mondta, hogy alkalmam lesz beszélni a címzettel . . .

– Nagyon helyes, kedves, szép fiacskám! – mondta Imoto, és megcirógatta a fiút. – Éppen itt van. De nem értjük, voltaképpen miről is van szó. Mondd el te. A magadforma kis legénykét bizonyára nem teszik meg futárnak, ha nem tud mindent a dologról.

– Veled nem akarok beszélni – szólt a fiú –, és nem is maradok tovább. Ő már nem szeret engem, különben nem bújna el előlem. Kérlek, hadd adjam át a levelet, és már megyek is. Azt mondták, senki másnak ne adjam.

– Természetesen – mondta Imoto, majd Ukifunéhoz fordult: – Ugyan, ugyan! Bizony egy csöppet sem szép viselkedés ez. Más emberfia is letette fogadalmát, de ezért még nem viselkedik ilyen kellemetlenül . . .

A fiút szorosan a függöny elé tuszkolta. Ámbár szerzetesi ruhájában, csuklyásan, úgy festett Ukifune, mint aki álöltözetet visel,* a fiú mégis bárhol felismerte volna. Benyúlt a függönyök között, és Ukifune felé csúsztatta a levelet.

– Azonnali választ kérnek! – szólt, s mert mélyen sértette a lány viselkedése, alig várta, hogy távozhasson.

Imoto látta, hogy Ukifune ügyet sem vet a levélre, ezért odalépett, felbontotta és kiterítette a lány elé. Az az ismerős kézírás volt, és a papírt is ugyanaz a régi, különös illat itatta át. Az apácák csupán messzebbről nézték, s bár keveset láttak az írásból, a fegyelmezetlenebbek nem állhatták meg, hogy csodálattal és elragadtatással fel ne kiáltsanak, amikor megpillantották a kiterített levelet.

„Lépésedet szerintem semmilyen szempontból nem lehet igazolni – hangzott a levél –, de Szozu iránt érzett tiszteletből nem kívánok többet mondani e tárgyról. Természetesen vágyom arra, hogy saját szádból halljam az utolsó szörnyű napok részletes történetét. De szívem mélyén érzem, hogy helytelen lenne, ha most találkoznánk. És ha magam is hibáztatom magamat, mert kívánom ezt a találkozást, mennyivel inkább hibáztatnának érte mások . . ." A levél itt megszakadt. „Bármennyire nem igaz ösvényt akartam is taposni a hegyek között, vezérelj továbbra is igazságaiddal, ó, Törvény Mestere!" Így hangzott a levelét követő költemény. „Nem tudom, vajon teljesen elfelejtetted-e már azt, aki levelemet átadja? – folytatódott Kaoru levele. – Magam mellé vettem őt, hogy emlékeztessen szerelmünkre."

Ha a levél mindössze néhány konvencionális, semmitmondó üdvözlő és érdeklődő sorból áll, Ukifune ráfoghatta volna, hogy másnak szól. Így azonban nem tagadhatta, hogy valóban hozzá intézték. Teljesen megbénította a gondolat, hogy a fiú valószínűleg már meg is látta őt, tehát leomlott a gát múltja és új élete között. Meg sem próbálta, hogy foglalkozzék a levéllel, csak ült, ült és arcát tenyerébe temette. Imoto attól tartott, hogy ismét rosszul lett: mellé lépett, hadd lássa, mi a baj.

– Valami választ kellene adnom a fiúnak, ugye? – kérdezte.

– Igen, de nem most – esedezett Ukifune. – Minden összekuszálódott bennem, hiszen mindez már nagyon régen történt. Egyszer majd – csak mint egy álom – feltámad még emlékezetemben, de most nem tudom kihámozni az értelmét. Később, ha már megnyugodtam, majd rájövök, és akkor fogom tudni, hogy mit válaszoljak. Ámbár jobb, ha visszaviszi. Azt hiszem, tévedés történt. Aligha nekem szól. – Össze sem hajtotta a levelet, csak visszaadta Imotónak.

– Ejnye, ejnye! Csúnya dolog ez! – tiltakozott az apáca. – Elszomorít, hogy ilyen nyersen viselkedsz. Ha nem is törődsz azzal, mit gondolnak rólad az emberek, legalább tekintettel lehetnél a mi érzéseinkre. Mindnyájunkat szörnyű bajba sodorsz!

– Hagyjatok magamra! – sikoltotta Ukifune, és fejét a párnába fúrta.

– Az a hosszan tartó betegség okozza ezt – magyarázta Imoto a fiúnak. – Azóta sem tért magához teljesen. Most pedig, hogy letette a fogadalmát, folyton attól retteg, hogy vala-

ki kinyomozza hollétét, és ráismer az apácaruhában. Mindnyájan nagyon sajnáltuk, de persze nem tudtuk, voltaképpen mitől is fél. Rettenetes arra gondolni, hogy mialatt itt ápoltuk, őkegyelmességének sejtelme sem volt arról, mi lett vele. Alázatosan kérem őkegyelmességét, bocsásson meg. Feltétlenül mondd meg neki, hogy az utóbbi napokban nagyon rosszul volt szegényke. Azt hiszem, felizgatták ezek az események. Kétségtelen, hogy sokkal kuszáltabb, mint egyébként. Valójában nem is fogja fel, amit az ember mond neki...

Valaki bejött, és megkérdezte a fiútól, nem óhajt-e valami frissítőt. Ilyen helyen nem is lehetett nagyszabású lakomáról gondoskodni, de egészen ízletes, ínyencnek való ebédet készítettek. A fiúnak azonban nem volt kedve, hogy nekiüljön és élvezze az elébe tálalt finom falatokat.

– Azt sem tudom, mit mondjak, amikor visszatérek! – makogta. – Nem tudnád rávenni, hogy legalább egy-két sort írjon?

– Igazad van, meg kellene tennie! – mondta Imoto, és újból nekiállt, hogy rábeszélje Ukifunét, küldjön valami választ. De semmire sem ment: ezúttal egy árva szót sem tudott kicsikarni belőle.

– Helyedben azt tenném – tanácsolta Imoto a fiúnak –, hogy hazamennék és megmondanám uramnak, milyen állapotban találtam a lányt. Biztos vagyok benne, hogy meg fogja érteni. Utóvégre mégsem a világ túlsó végén élünk. Fújhat a hegyi szél, de előbb-utóbb biztosan újra el fogsz jönni.

Hiába minden, gondolta a fiú, rajta nem múlt a dolog. Bizonyosra vette, Kaoru nem várja el tőle, hogy időtlen időkig itt várakozzék. Mást nem tehet, mint hogy hazamegy. Sértve érezte magát. Itt szemlátomást mindenkinek csak azért fő a feje, hogy Kaoru mit fog gondolni, de arra senki sem gondol, milyen szörnyű csapás az ő számára, hogy nővérének, akit annyira szeretett, egyetlen szava sem volt hozzá.

Kaoru számára gyötrelmes volt a bizonytalanság, a fiú küldetésének teljes csődje azonban súlyos csalódást jelentett. Nem is tudta, mit gondoljon. Úgy vélte, együgyűség volna elhinni, hogy a lány apáca lett, és teljesen visszavonult a világtól. Ha

Ukifune valóban Onóban él, csak valamelyik szeretője helyezhette el ott, és időnként titokban éppen úgy meglátogatja, ahogy annak idején – bizony elég ritkán – maga is el-eljárt hozzá Udzsiba.

JEGYZETEK

ÖTÖDIK RÉSZ: A CSÓNAK ÚRNŐJE

Első fejezet: Niu

9. old. Gendzsi fia volt ugyan, de mindenki azt hitte, hogy az öreg császáré, Gendzsi apjáé.
A világ szemében Gendzsi fia, a valóságban Kasivagié. Korát tekintve a trónörökös és Niu közt állt.

10. old. Vagyis nem engedte, hogy a trónörökösnél annak valamelyik ágyasa kiszorítsa.
Ez nem feleségétől, Kumoitól született, hanem Koremicu lányától. Jugiri kapcsolatát Koremicu lányához lásd a harmadik rész harmadik fejezetében.

12. old. To no Csudzso leányától.

13. old. Buddha fia, Rahula, akkor született, amikor szülei már hat éve nem éltek együtt. Családjának tagjai kételkedtek benne, hogy Buddha jogos utóda, Rahula azonban ügyesen lecsillapította gyanakvásukat – amint erről több írásos emlék beszámol, ha egymástól eltérő módon is.
Az asszonyi lét öt hátránya: legközelebbi életében az asszony nem lehet Brahma, Indra, Jama, uralkodó vagy Buddha.
Következő inkarnációja során.
Az apja.

14. old. Az akasi hercegnő, Gendzsi lánya.
Kaoru körülbelül hatéves lehetett, amikor Gendzsi meghalt.
Jugiri.
Gendzsi száműzetése Szumába.

15. old. A leszpidézának.
A krizantémnak.
Kis vérfűét (poterium).

16. old. Csudzso úrhölgy.
A másik lehetősége az volt, hogy leteszi a buddhista szerzetesi fogadalmat.

17. old. Akár Gendzsi, akár Kasivagi fiának tekintjük, nem számított a császári család tagjának. Gendzsit a Minamoto-törzsbe vették fel, Kasivagi pedig a Fudzsivara-nemzetséghez tartozott.
Jugiri Gendzsi fia volt, Kaorut pedig annak hitték.

18. old. Jugiri Kumoitól született lányai.
Az év elején lovas íjászversenyt szoktak rendezni, melyet a császár is végignézett. Ezután a versenyzőket a jobb kéz vagy bal kéz felőli miniszter vendégelte meg.

19. old. *Ega,* vagyis a házzal szemközt; azokat ültetik így, akiket azért hívtak meg, hogy szórakoztassák a díszvendégeket.
A „keleti táncok" (Azuma Asobi) közül az egyiket. Nevének jelentését nem ismerjük.
Kaorué.
Ja otome: népdal, amelynek ez a visszatérő sora: „Mennyi szűz, ó, én sok szüzem!" Némelykor ezt énekelték a *motomeko* tánc kíséretéül, s így Kaorunak megvolt rá az ürügye, hogy énekelje, habár kétségtelen célzást jelentett Jugiri számos, még férjhez nem ment lányára.
A mondat itt nem érhetett véget. A fennmaradt szövegben egy-két szó hiányzik a fejezet végéről.

Második fejezet: Kobai

20. old. Lásd a negyedik rész harmadik fejezetét.
Avatásukkor kapták meg.

21. old. Kobai fia második feleségétől.
Célzás arra, hogy szeretné megismerni Kobai lányait.
A Fudzsivara-törzs istensége. Azt tartották róla, hogy megjelent a földön, és elrendelte, hogy a császár számára nem szabad más törzsből választani feleséget.
Rjozen tette ezt Akikonomu kedvéért, aki nem a Fudzsivara-törzsből származott.

24. old. Nagyjából a g-dúr skála, de fisz helyett f-fel.
Nem használta a pengetőt.
„Ki másnak küldhetném e szilvagallyat, mint az én uramnak? Nála jobban ugyan ki is magasztalhatja színét és illatát?" Ki no Tomonori költeménye a IX. és X. század fordulójáról.

25. old. Buddha halála után az első gyülekezet alkalmával tanítványa, Ananda, aki Buddha mellett egészen jelentéktelen személy volt, olyan mély hatást váltott ki, hogy egy pillanatra mindenki azt hitte, maga Buddha tért vissza az életbe.

26. old. Oigimi, aki a trónörökös ágyasa lett.

27. old. Szocsi lányánál.
„Ha olyan lenne a szívem, hogy bármely virág illatának . . ."

Harmadik fejezet: A Bambusz folyó

30. old. Ebből a bevezetésből kiviláglik, hogy *A Bambusz folyót* Murasaki olyan időben írta, amikor nem volt nála a kézirat, és attól félt, hogy cserbenhagyja az emlékezete.
Jobb kéz felőli miniszter volt.
Az akasi hercegnő.

31. old. Tamakacura, Gendzsi fogadott lánya lévén, Jugiri mostohanővérének számított. Ráadásul Kumoi, Jugiri felesége, To no Csudzso lánya volt, azé a To no Csudzsoé, aki vér szerint apja Tamakacurának is.

34. old. Roku no Kimire gondol, Koremicu lányától született törvénytelen gyermekére.
Csudzso úrhölgy, To no Csudzso lánya, Tamakacura féltestvére volt.
Szuzaku excsászár.

35. old. Szójáték: *iro* a. m. „szín" és „szerelem", „vidámság".
Tamakacurát Jugao szolgálója, Ukon nevelte fel vidéken, így egészen fiatalon nem ismerhette Gendzsit.
Nem udvari ruhában.

36. old. „Látod, a szilvafa ágára eljött a fülemüle . . ." Lásd a negyedik rész negyedik fejezetét.
Kétféle hangnem volt: a *rjo* és a *ricu.* Nők általában csak az utóbbit tanulták, mivel úgy tartották, hogy ez jobban illik nemükhöz.
Ő is ott volt a függöny mögött.
„Gazdag az én házam, mert három tetőgerendája van, amiként a lóhere is három levelet hajt egy száron."

37. old. Lásd a harmadik rész ötödik fejezetét és a negyedik rész harmadik fejezetét.
Köntös, amelyet nők és fiatal fiúk viselnek.
Kizárólag nők által viselt alsóruha.
Amikor az újévi látogatások felerészét lebonyolították, az álarcos táncosok pihenőt tartottak egy épületnél, amelyet „itató istállónak" neveztek. Az egyik dal, amelyet énekelni szoktak, *A Bambusz folyó*

volt – Kaoru és a többiek is ezt énekelték az imént. Kaoru azt akarja mondani, hogy még más meghívásnak is eleget kell tennie.
Szótagírás, melyet a nők használtak.

38. old. Azazhogy úgy tekintette házukat, mint ahol csak rövid időre áll meg az ember.
A barnás hajszín nem ismeretlen a japán nőknél.

40. old. A kisebbik lányé.

41. old. A Himegimi által viselt öltözéket „cseresznye"-ruhának nevezték.
Célzás a régi versre: „A legsötétebb cseresznyeszínre festem ruhámat, hogy mikor már lehullottak a virágok, legyen valami, ami rájuk emlékeztet."
Lovasversenyek után, ha az „ifjak csapata" nyert, megfújták a koreai harsonát.

42. old. Szójáték: *ucuru* a. m. „gazdát cserél" és „elhervad".
Szójáték: *migi* a. m. „ifjak oldala" és „tópart".
A kislánynak a régi vers járt az eszében: „Bárcsak elég bő lenne ruhám ujja, hogy beboríthatnám az eget, s a szél többé nem cibálhatná kedvére a tavasz virágait!"
Hogy Himegimit az excsászárhoz küldje.

43. old. A szülők gyermekeik iránt érzett szeretetét nevezik *kokoro no jami*nak, a szív sötétségének.
Ti, hogy Kaoru szerelmes Himegimibe.

44. old. Hogy felajánlja neki kisebbik lányát.

45. old. Nyár kezdete.

46. old. Tamakacurához.
Hogy Tamakacura a kisebbik lányát hozzáadná Kurodóhoz.
A csillagjósok szerint.
Higekuróval.
Az őrült asszonytól. Lásd a negyedik rész harmadik fejezetét.

47. old. A részvétet.
„Ha belehalok a szerelembe – bár a halál naponta körbejár a földön, és nincs benne semmi csodálnivaló –, férfiak ajkán mi más név fakadhatna, mint a tiéd?" Fukajabu verse a X. századból.

48. old. Himegimivel.

49. old. Hogy Himegimit a császár mellé küldjék.
Egyik előző inkarnációja során történt valami, ami így rendeli.
Akikonomut és Csudzso úrhölgyet.

50. old. Csudzso úrhölgy Tamakacura nővére, tehát nagynénje Himegiminek.

51. old. Gendzsi jó barátja, Kobai, Tamakacura, Csudzso úrhölgy stb. apja.

52. old. Az álarcosok távozáskor ezt a dalt éneklik. Lásd a harmadik rész ötödik fejezetét.
Kaoru gúnyosan arra céloz, hogy nem a holdfény, hanem Himegimi jelenléte kápráztatta el Kurodót.

53. old. Lásd ugyanezt a fejezetet.
Természetesen csupán díszparaván jának függönyén át látta Himegimit.
Csudzso úrhölgy lányát.

54. old. Szó szerint: a *karmá*ban eleve elrendeltnek.

55. old. Kurodo apjához.
Elmegy apácának.
Emlékszünk, hogy Rjozen már régóta szerelmes volt Tamakacurába.
Mivel Himegimit elküldte Rjozenhez.

56. old. A trónörökös rangjától.
Akikonomut és Csudzso úrhölgyet.

57. old. „Mintha a hitacsi jóshelyen mondták volna, ott, a Keleti Út végénél, oly biztosan tudom, hogy végül találkozni fogunk." A Hitacsi tartományban, Kasimában levő jóshelyen főként szerelmi ügyekben adtak tanácsot.
Ebben gyakorolta az írást.

58. old. Előléptetése alkalmából.
Gendzsi látogatásaira.

59. old. Himegimi iránt.
Lásd a következő fejezetet.

60. old. Kobai.
Kobai rendezte új hivataltársainak.
Kaoru.

Negyedik fejezet: A Híd Lánya

61. old. Szuzaku trónralépése után Kokiden (Gendzsi mostohaanyja) megkísérelte, hogy Hacsi no Miját tegyék meg trónörökösnek Rjozen helyett.

62. old. Apja, az öreg császár, halott volt, és fel kell tételeznünk, hogy anyja sem élt már.

63. old. Elmegy szerzetesnek.
A tényt, hogy a gyermek születése okozta az anya halálát. Primitív közösségekben ilyen esetben nemegyszer elpusztítják a gyermeket.

65. old. Ki kellett találni írásjegyek jelentését, úgy, hogy az írásjegyet félig letakarták.

A Távol-Keleten, zenéről szólván, a „szomorú" és a „szép" egyértelmű jelző.
A középkori Japánban az a babona élt, hogy szerencsétlenséget hoz, ha valaki tuskőre ír. Nem bizonyos azonban, hogy Muraszaki korában is létezett ez a hiedelem.

67. old. Körülbelül tizenegy mérföldnyire Kiotótól.

69. old. *Kotón* mindenféle húros hangszert értettek, tehát lantot is.
Rjozen a maga lemondását a trónról összehasonlítja Hacsi hercegnek az udvartól való visszavonulásával. Elidegenedésüknek természetesen az volt az oka, hogy egy összeesküvés keretében Hacsit akarták Rjozen helyébe emelni.

71. old. Laikus testvér.

73. old. „Félre az útból!" vagy más kiáltással.
Célzás Szoszei pap versére a IX. század végéről.
Nagyjából: gisz, bé, dé, gisz.

75. old. A ház fala mentén (kívül) körben futó keskeny dobogón.
Kao Csang-kung, a santungbeli Lan-ling hercege, kénytelen volt álarcot ölteni, valahányszor ütközetbe ment, mert nőies szépségétől ellenségei inkább erőre kaptak, nemhogy elijedtek volna. A *rarjo* tánc egyik változata bemutatja a herceget, amint a napot visszafordítja dél felé, hogy a kínai seregek időt nyerjenek, és legyőzzék a törököt. A herceg uralkodásának fénykora a hatodik század harmadik negyedére esett.
A lant felső lapján levő két hangrést félholdnak nevezik.

77. old. Kaoru kora udvaroncainak fellengzős stílusában beszél.

78. old. Nem arra használták a széket, hogy ráüljenek, hanem nekitámaszkodtak.

79. old. Lásd a negyedik rész hetedik fejezetét.
Csikusi tartományban. Lásd később ugyanebben a fejezetben.
Kobai.

80. old. Hacsi herceg távol van, a templomban.

81. old. Botankva Sohaku (1443–1527) ehhez a részhez fűzött magyarázatában elismeréssel adózik Muraszaki ügyességének, ahogy Kaoru önzését lefesti: „Mindent, még az apró dolgokat is, összefüggésbe hozza saját gondolataival és érzéseivel."
Az udzsi híd őrző szelleme Hasihime, a híd lánya volt. Kaoru hozzá hasonlítja Agemakit.

82. old. Agemaki apját hasonlítja a *Rava-oszá*hoz, vagyis a Folyó Őréhez. A folyó őrének kötelessége volt, hogy minden reggel és este oda-vissza végigjárja a folyót, és ellenőrizze a partot, a hidakat stb.

84. old. A császári család tagjai engedély nélkül nem hagyhatták el Kiotót.

85. old. Messzi környékről eljöttek az emberek, hogy megnézzék a hálóval történő halfogást.
Hogy ne ismerjék fel könnyen.

87. old. Ezen a hangszeren játszott Kozeri, a kisebbik lány.

90. old. Nem tudott volna áldozatot bemutatni, pedig a fiú tartozik ezzel apja szellemének.
Rjozen legnagyobb lánya.
„Felsőbb" – azaz rangosabb emberekre, valakinek a gazdájára vonatkozó holmik.
Kasivagiéval.

91. old. Asszony számára nem volt illő, hogy lássák, amikor a szent iratokat olvassa.

Ötödik fejezet: A tölgyfa tövében

92. old. Kvannon nagy szentélyéhez, Narától délkeletre.
Kiszen (IX. század) költeménye, melyben az *udzsi* és az *usi* („szerencsétlenség") szóval játszik.

A palotát Gendzsi építtette; itt laktak leszármazottai.
Játékosonként hat zsetonnal játsszák. Ezeket kell átpöccinteni a tábla közepére helyezett akadályon („dombon").

93. old. Valószínűleg Kaoru fuvolázott. Minthogy valójában nem Gendzsi, hanem Kasivagi fia volt, To no Csudzso unokájának számított.

94. old. Utalás arra, hogy szívesen fogadná látogatását.
Hogy Hacsi herceget mint muzsikust ünnepeljék.
A „folyóvízi zené"-t.
D-dúr, de cisz helyett C-vel.
Lásd a harmadik rész első fejezetét.

95. old. A herceg rokonai az uralkodóháznak abból a csoportjából kerültek ki, akik kegyvesztetté váltak a Gendzsi elleni összeesküvés miatt.
Niut.
Szerették volna, ha bemutatják őket a hercegnőknek.

96. old. Nem várva meg Kaoru segítségét.
Lásd a negyedik rész hetedik fejezetét.
Csak azok juthatnak a Paradicsomba, akiket nem köt semmi emberi ragaszkodás.

97. old. Szó szerint: „valamely *karma* szabja meg." Ha a *karma* szab meg valamit, „valami lesz belőle". Pl. „ha a karma szab meg egy házasságot" (tehát a feleket egyik előző életükben egyesítette), „valami történik", azaz a házasfeleknek gyermekeik születnek; egyébként a házasság gyermektelen marad. Az ilyen kifejezések közkeletűvé váltak, tehát nem kell szigorúan teológiai értelemben magyarázni őket.
Szerelmes volt, amikor meghalt, s ez annyit jelent, hogy bizonyosan a pokolba került.
A halottért bemutatott áldozatokat.
Kioto közelében.
Udzsi közelében.

99. old. Annak, aki szerzetesnek készül. A hangszeres zene (kivéve a *kotót*, a citerát) tilos volt szerzetesek számára.
Druma Kinnara-radzsa Szutra.
Kozeri hangszere.

100. old. E hónap végén tartották. Az ország minden tájáról összesereglett erős férfiak vettek részt e versenyen. Kaoru tevékenysége csupán a szervezésre vonatkozott.
Engedélyt kapott, hogy barátságot kössön a hercegnőkkel.

101. old. Anyjuk, aki meghalt már.

103. old. Vagyis a szerelemmel.

104. old. A reggeli harangszó hajnali három órakor szólalt meg. A lányok persze a lélekharang kongását hallották. Harangszóval segítették a halott szellemét, hogy a „közbenső állapot" ködös régióiban szerte ne foszoljék.

106. old. A templomban.

107. old. Gyász idején szürke papírra írtak.

109. old. *Jamabusi*, azaz egészen vad, emberkerülő hegyi remete.
Gyászuk jeléül.

110. old. Szójátékot tartalmaz az *oku* („megtelepedni") többféle jelentésével.

112. old. Az éjszakát azzal szokta tölteni, hogy olvasgatott az öreg herceg társaságában.
Cellákat alakítanak ki maguknak, míg ott laknak a házban, hogy könyörgéseket tartsanak az elhunytért.

115. old. Gyászuk jeléül.

116. old. Ha a környéken földcsuszamlás van, a sziklás part vastartalmú földje teljesen vörösre festi a folyó vizét.

117. old. Senki másnak nem írok, csak neked.
Kaoru arra céloz, hogy úgy illenék, ha Agemaki előbb némi kedvességgel bátorítaná őt, és csak azután hozakodna elő azzal, hogy tegyen valamit Kozeri érdekében.

118. old. Hogy ne hagyják el Udzsit.
A *kazura-hige* „paróka-szakállas" kifejezésen sokat töprengtek a szövegmagyarázók. Valószínűleg *takazura-hige* rövidítése, ami azt jelenti: „az arc felső részén növő hajzat", ellentétben az állon növő szőrzettel. Az előkelőbbek csupán kis „császári szakállt" viseltek az álluk hegyén.

119. old. Hacsi herceg csupán *upaszka* volt, vagyis laikus, a régi népdal viszont ezt mondja: „Jaj az *upaszkáknak*, akik a hegyekben vezekelnek, mert tölgy alatt alszanak, és ágyuk a kemény föld."
A gyászhoz szorosan hozzátartozott a böjt.

121. old. Jugiri.
Amelyet Gendzsi építtetett.

Hatodik fejezet: Agemaki

123. old. Apjuk halálának évfordulójára.

124. old. Az oltár négy sarkára.
„Ha az élet fonalát bánatos gondolatok elmetszhetnék, szövőszékén nem szőttem volna az évekből ilyen hosszú szalagot."
Isze úrhölgy költeménye, 907-ből, melyet úrnőjének, Acoku császárnőnek halálára írt.
Furukoto, „régi szavak": utalások régi költeményekre.
„Ha mint a láncfonalak a szövőszéken, örökké el vagyunk választva egymástól, milyen fonalra fűzzem napjaimat?"

128. old. Az akasi hercegnő, aki Gendzsi lánya volt, és ezért Kaoru nővérének hiszik.
Njoszan apáca lett.

134. old. Célzás egy költeményre, amely így szól: „Olyan szokatlan érzés számomra ez a hajnali távozás, hogy attól félek, nem lelem az utat az elém tárúló idegen világban."
A kakas városi madárnak számított.

136. old. Vagyis úgy érezte, hogy utalás az *A bojt* című régi népdalra: „Te bojtos fürtű fiú, karnyújtásnyira, csupán karnyújtásnyira tőlem, aludni akartál! De én feléd hengeredtem, melléd hengeredtem és elértelek."

137. old. A szerelmes éjszakát követően küldött levélre.
A félgyász ruháját.
Kaorut és Kozerit.

142. old. Kaoru.
Szó szerint: „felhőből és ködből". Ben már utalt rá, hogy a háztartás anyagi forrásai veszedelmesen kiapadtak.

145. old. A gonosz szellem, amelyről azt tartották, megszállja a lányokat, akik túl sokáig élnek szűzen.

147. old. Ben bizalmasai. A „jóságos" jelzőt gúnyos értelemben használja.

148. old. Utalás a *Kokinsu*ban található egyik szerelmes versre, melynek költője ismeretlen.
Az új palotában, ahol Niu élt.
Azt remélte, rábeszélheti Kaorut, vigye el Udzsiba.

149. old. Egyfajta virág neve.

150. old. Ősszel és tavasszal, napéjegyenlőség idején, egy-egy hétig tartották. Ámbár buddhista ünnep, Indiában és Kínában ismeretlen.

151. old. Az asszony azt gondolja, hogy Kaoru most már Kozerinek udvarol.

152. old. Bent nem avatták be a titokba, s így azt hiszi, Kaorut engedi be.

153. old. Kaoru haragjában úgy tesz, mint aki feltételezi: Agemaki azért háborodott fel, mert Niut Kozerihez küldte, nem pedig hozzá.

154. old. Ezt tartják a *jamadori*ról, a rézfácánról.

155. old. „Most, hogy új arám, aki üde, mint a zsenge fűszál, karomon nyugtatta fejét, egyetlen éjszakát sem akarok elmulasztani..." *Manjosu,* 2542. Ismeretlen szerzőtől. A *Kokin Rokudzsó*ban Curajukinak tulajdonítják.
„Másnap reggeli levél"-nek.

156. old. Ez volt a *sion:* barnásvörös ruha, halványzöld béléssel. Az udvar hagyományos eljegyzési szertartásai közé tartozott, hogy a reggeli levelet hozó küldöncnek ilyen ajándékot adtak.

159. old. Díszítő sorközök nélkül.
Njoszan ugyanis apáca volt.

162. old. Vagyis Kaoruhoz, a köznemeshez, aki nem tagja a császári családnak.

164. old. Szégyennek tartották, ha valaki vidéken élt.

165. old. Kaoru.

166. old. Hatodik lányát, Roku no Kimit.

167. old. Az „őszi levelek megtekintésére". Ennek a kirándulásnak, császári hercegről lévén szó, félhivatalos jellege volt.

168. old. Két csillag: azt tartják róluk, hogy évente csak egyszer találkoznak.
Kozerihez.

170. old. A költemény Kozeri sorsának hullámhegyeire és völgyeire utal.
Hacsi herceg.

171. old. A költemény azt a reményt fejezi ki, hogy Kozeri nem nagyon boldogtalan.

173. old. Akit azért küldtek el a juharlevél-néző kirándulásra, hogy tartsa szemmel Niut.
Az új palotában, ahol a császárnőnek magánlakosztálya volt.

174. old. Az *Isze monogatari* negyvenkilencedik epizódja.

175. old. Az *Iszei történetek*ben szereplő hölgy válasza ugyanis egyáltalán nem volt elutasító.

178. old. Úgy vélték, hogy „megszállottság" okozza a betegséget, s hitük szerint a megszálló szellemtől meg lehetett szabadulni azáltal, ha a beteget elszállították. Ugyanezt a kezelést mi „levegőváltozásnak" nevezzük.

179. old. „Ez a nappali szunyókálás, amelytől drága anyám úgy óv, azért jön rám (ó, ha tudná!), mert a boldogtalanságtól nem alszom éjjel."
Ismeretlen költő verse a *Suisu*ból.
Muraszaki természetesen azt akarja mondani, hogy Agemaki túlzottan tragikusnak látja húga helyzetét.

180. old. „Az istentelen hónap (tizedik hónap) minden esője nem áztatta át annyira ruhám ujját, mint ez a végigsírt óra."

184. old. A *Hokkekjót* a tizenkét pap felváltva olvasta.
Szanszkrit varázsigét.

185. old. Ez abban áll, hogy helységről helységre járva köszöntenek mindenkit, akivel csak találkoznak – így tisztelegnek a minden emberben meglévő Buddha-lénynek. A szertartás a *Hokkekjo* XX. fejezetén alapszik. Kínában azonban az eretnek *szankaj* szekta gyakorlatához tartozott, ezért ott betiltották.
Nem úgy, mint Sonjo apát (IX. század), aki olyan szent életű ember volt, hogy ezen szertartás során még a leghevesebb záporban sem ázott meg köntöse. (Pedig ő érte el a legnagyobb teljesítményt, mert összesen 167 800 ember előtt alázta meg magát.)

Ekomon: számos változata volt, de leginkább azt alkalmazták, amely ezekkel a szavakkal végződött: „Bárcsak eljuthatnánk, de minden más teremtmény is – éljen bármely világban – rátalálhatna Buddha útjára!"
Kozeri helyett Ben mondta el a költeményt Kaorunak.

186. old. Kaoru.

187. old. *Tojo-akari:* vigalom, mely az őszi ünnepi szertartások végét jelezte.
A napraforgóra céloz; farsang napjának ünnepén ezt tűzték a hajukba.

190. old. Célzás Amida Paradicsomára; hite szerint ott van Agemaki lelke. Szójáték a *szumu* „lakni" és *szumu* „felhőtlen, tiszta" szóval. Életét adta, hogy meghallhassa a Mulandóság Himnuszának második felét.

Hetedik fejezet: A zsenge páfrány

196. old. Akárcsak Hacsi hercegért.
Inkább a kínai íráshoz, a buddhista szövegeknél használatos szögletes, különálló írásjegyekhez szokott.
Főként Niu levelei láttán.

199. old. A regény szövegmagyarázói nem tudták megfejteni ezt a célzást.

202. old. Amikor Agemaki helyett váratlanul Kozerivel maradt kettesben.
Az *Iszei történetek*ből.

207. old. Gendzsi régi palotája; Niu itt helyezte el Kozerit.

208. old. „Az elhagyott ház cseresznyevirága, messzi, túl a nádason – a könnyű szélben földre hull gyászolatlanul." Ekei Hosi verse, a X. század végéről. Kaoru természetesen az udzsi házra gondol.

Nyolcadik fejezet: A fagyöngy

211. old. Niu nővére.
Ez alatt az idő alatt a lélek két inkarnáció között, „közbenső állapotban" van.

212. old. Nagyon csodálták a fehér krizantém hervadáskor mutatkozó színárnyalatát.

213. old. Célzás Agemakival való kapcsolatára.
Niu testvére.
Róla nem tudunk.
Kaoru.

215. old. Jugirival.

217. old. Akkor ugyanis már a férje lesz Roku no Kiminek.

222. old. Hogy Kozerit elhamarkodottan kiszolgáltatta Niunak.
Arra utal, hogy Kozeri örökölte Agemaki minden szépségét.

224. old. „Elhagyatott a falu, de a magány nem sebezhet úgy, mint e zajló világban kapott tőrdöfések." *Kokinsu,* ismeretlen költő verse. Aki még Udzsiban él.

225. old. Hogy megtartsa eljegyzését Roku no Kimivel. Az esküvői szertartásokat csak a házasság megtörténte után a harmadik éjszakán tartották meg.

226. old. Ha egy nő egyedül néz a holdba, elveszti szépségét, és fiatalon meghal.
Egyes szövegmagyarázók szerint a „kedvezőbb hatást" Kurodóra kell vonatkoztatni, mások szerint viszont Niu Kozeri szemében kívánta enyhíteni a helyzetet.

228. old. Kaoru.
Niu.

230. old. Mihelyt trónörökös lesz.

231. old. A „másnap reggeli levél" vivőjét első alkalommal drága ajándékokkal jutalmazták.
Jugiri második számú élettársa, Ocsiba gyermekévé fogadta Roku no Kimit, aki Jugirinak egyik egyszerű származású ágyasától született.

233. old. Ha nyugtalan lelkiállapotban hal meg, nem juthat a Paradicsomba.
Hogy előkészítse az esküvői szertartást, amelyet a házasság létrejötte után harmadnap tartottak meg.

234. old. Hosszú, szűk női ruhát.
Régebbi időkből származó elbeszélések (például „Az odvas fa", az *Ucubo monogatari)* legnagyobb részét lakomák, lakodalmak, hangversenyek stb. leírása töltötte meg.

235. old. Lányával, a Második Hercegnővel kapcsolatban.

238. old. Hacsi herceg halálának évfordulója.
Ha tudomására jut Kozerinek, ő is el akart volna menni.

239. old. Ha újra kettesben maradna Kaoruval.

245. old. „Ha úgyis vége szerelmünknek, akkor inkább megelőzlek; mert oly kevéssé bízom benned, hogy már hidegségednek sem hiszek." *Kok'n Rokudzso* (Zoku Kokka Daikvan 32. 974.).

246. old. Kívül sárga, belül zöldeskék.
Roku no Kiminek.

248. old. A fülkében.
Szójáték a Kozeri által használt *oszan* = „nyomkodni" (masszírozni) szóval; Kaoru válaszában *oszan* a. m. „elnyomni" (az érzéseket).

250. old. A kertben levő mesterséges domb.
Agemakiét.
Aki a szerelem kínjától meg akart szabadulni, a szeretett lány képmását szent folyóba dobta. Ha az isten „elfogadta" a képmást, a szerelmes „feledni" tudott.

251. old. Ezt a célzást nem sikerült megfejteni.

HATODIK RÉSZ: AZ ÁLMOK HÍDJA

Nyolcadik fejezet: A fagyöngy (folytatás)

257. old. Az Agemakiért való gyász jeléül.
Ben no Kimi szerzetesi fogadalmára vonatkozóan lásd az ötödik rész hetedik fejezetét.
Agemaki halála.
Kozerivel és Niuval.

258. old. Mármint Kozeri és Niu házasságából.
Most, hogy Kozerinek vetélytársnője támadt Roku no Kimi személyében.
Agemaki halálának évfordulója.

260. old. Agemaki halála.
Kozeri bajai Niuval.
Apáca.
A név annyit jelent, mint „ringó csónak".

262. old. Ben költeménye arra céloz, hogy őt és Kaorut Agemaki halála fölött érzett közös bánatuk hozta összse.
Vagyis Kaoru palotájából.
A határtalan szomorúság jelképe. Célzás a *Kokinsu*ban található egyik költeményre, mely a hegycsúcsokon ülő, „soha el nem oszló" ködről beszél.

264. old. Szójáték: *No ni izu* a. m. „felmagzik" és „megmutat".
Lásd az ötödik rész negyedik fejezetét.
Szójáték: *aki* a. m. „ősz" és „jóllakottság". Célzás arra, hogy Niu most már Roku no Kimit szereti.
„. . . szomorú az ősz." Célzás a *Kokinsu* egyik versére.
A fehér krizantémot különösen akkor csodálták, amikor szirmai aranybarnává színeződtek.
„Ne gondold, hogy minden virág közül ezt szeretem a legjobban, de ha ez elhervadt, nincsen több virág." Jüan Csen (meghalt 832-ben) verse.
Több történet is szól róla, hogy a kínai lantművész, Lien Cseng-vu szelleme miként jelent meg Japánban.

265. old. B, cisz, d, e, fisz, gisz, a.
„Az iszei tó partján, a tiszta öbölben, kagylót akarok gyűjteni . . ."

267. old. Anyját elvesztette.

268. old. Annak jeléül, hogy a gyermeket elismeri unokájának.

269. old. Vagyis nem a császári család egyik tagjával.

Njoszant, Kaoru anyját.
Szintén Szuzaku excsászár lánya.

270. old. Anyai nagybátyja.
A gyermek születése után.

272. old. Lásd az ötödik rész második fejezetét.

273. old. Lásd a negyedik rész kilencedik fejezetét.
A fuvolán.
Ugyanis amit a császár nem ivott meg, át kellett öntenie egy cseréptartályba.

274. old. Célzás a saját házasságára.
Egy régi népdalt.
Lásd a második rész első fejezetét.

277. old. Rózsaszín ruha, kék béléssel.

279. old. A kilencedik században élt kínai költőnek, Po Csü-jinek *Ének az örök bánatról* című művéből.

Kilencedik fejezet: A keleti ház

281. old. Célzás a *Kokinsu*ban található egyik költeményre. A Csikuba-hegy Hitacsiban volt, ahol Ukifune nevelkedett.
Ámbár valójában Hacsi herceg lánya volt, Hitacsi helytartójának lányaként nevelték fel.
Akkor pedig, az illendőség szabályainak megsértése nélkül, ágyasává fogadhatja Ukifunét.

282. old. Hatvannapos időszakok ötvenhetedik napjának éjszakáján tartották. Taoista szokás volt ez, mely a buddhizmusba is átkerült. A kapcsolatos szertartás során szerepelt a három majom – „ne láss, ne szólj, ne hallj!" – ismert figurája.

292. old. Az asszony unokatestvére volt Kozeri anyjának.

295. old. Niu is kénytelen volt feleségül venni Roku no Kimit.

298. old. Niuval.

299. old. Lásd az ötödik rész nyolcadik fejezetét.
Vagyis Ukifune.
Kozeri megkísérli, hogy átjátssza Kaorut Ukifunénak, ahogy Agemaki megpróbálta átjátszani Kozerinek. Lásd az ötödik rész hatodik fejezetét.
Szobor; ehhez dörzsölőzik a sintoizmus hívője, hogy bűneit átvigye rá.

300. old. Az egész részletet át- meg átszövik költői utalások, de magyarázatuk itt igen bonyolult lenne.
A *Szaddharmapundarika* huszonharmadik fejezete: „Aki ezt a fejezetet elfogadja, örvendezik rajta és dicsőíti, annak szájából szálljon a kék lótuszvirág illata, és bőrének minden pórusából áradjon a Bika-fej-hegységben termett szantálfa illata."

301. old. Feleségére, a Második Hercegnőre gondol.
A nők nem juthattak be Amida Paradicsomába.

302. old. Kézzel, mert az ökrök kint maradtak.

303. old. Ennél a játéknál letakarták valamely kínai költemény rímelő szavait, és ki kellett őket találni.

304. old. Szerencsés nap.
A kilencedik hónap buddhista tabu volt, a tizedik hónap pedig a sintoisták szerint számított tilalmas időnek.
Az ajtón, amely a nyugati szárnyba vezetett.

305. old. Mármint hogy Niu mindjárt visszatér Kozeri lakosztályába.

313. old. Szerintük így tesz a mókus.

316. old. Niuval és Kozerivel.

317. old. Leszpidéza.
„Mert féltette, hogy elhervad kezemben, még arról a szál *hagi*ról sem feledkezett meg a harmat, amelyet már leszedtem."
Vagyis: ha tudta volna, hogy Ukifune Hacsi herceg lánya.
A *Mijagi-no* (szó szerint: „a palota falainak mezője") híres volt *hagi*járól.

319. old. Szeretné elhagyni a világot, azaz kolostorba kíván menni.
Agemaki halálának évfordulója táján.

320. old. Ukifune. Lásd az ötödik rész nyolcadik fejezetét.

321. old. Az igai öregasszonyok híresek voltak az effajta közvetítői szereplésükről.

324. old. A ház körül körbefutó keskeny dobogó.
Utalás egy költeményre, mely arról szól, hogy valaki ázva-fázva várakozik az Okumaro melletti azonói gázlónál *(Manjosu,* 265).
„Keleti Ház": célzás Ukifune Hitacsiban töltött éveire, de arra is, hogy szolgái keleti tájszólással beszélnek. Ugyanakkor utal *A Keleti Ház* (Azumaja) című népdalra, mely arról szól, hogy egy hölgy kizárja szerelmesét az esőbe.

325. old. A kilencedik hónapban esedékes buddhista ünnepi szertartások idején nem volt szerencsés dolog szerelmi viszonyt kezdeni.

326. old. A főváros kilencedik (legdélibb) kerületébe.

329. old. A császárral.

330. old. Vagyis ő, aki nem rokona a hercegnek.
A keleti citerát *(azuma koto) Jamato-kotónak,* vagyis Közép-Japánból eredő citerának is nevezték; a japán költészetet pedig szemben a kínaival, *Jamato-kotobá*nak.
Szerzője Aricura a X. századból.
„Egy hölgy ül a lugasban, akit senki sem kíván meg, akár a legyezőt, mikor eljön az ősz"; vagyis félredobták, mint a legyezőt, amikor a nyári forróság elmúlt.

331. old. A ház kétszer is megváltozott: először Agemaki halálával, majd pedig akkor amikor újjáépítették. „A hold azonban úgy süt, mint régen" – ez Kaorura vonatkozik. A költemény tehát szemrehányást tartalmaz merthogy Kaoru elfogadta Ukifinét Agemaki helyett.
Udzsi a. m. „szomorú".

Tizedik fejezet: Ukifune

332. old. Célzás egy költeményre: „Ha igazán szerettél volna, eljössz hozzám – kivéve, ha maguk az istenek akadályoznak meg benne." Azt akarja mondani, hogy ember fel nem tartóztathatta volna.

333. old. Először úgy került oda, hogy Hacsi herceggel tanulmányozza a buddhista tanokat.
Hogy Kaoruhoz menjen feleségül.

334. old. A szálak végét nem dolgozták el, hanem szabadon csüngtek alá.

335. old. A levelet természetesen Ukifune írta.
Ukon írta Tajunak.
Hogy tolmácsolják jókívánságaikat.

336. old. Ezeket a pálcikákat az év első nyúl-napján a démonok kiűzésével kapcsolatos szertartás során használták.

337. old. Ide vonulhat vissza az, aki huzamosabb időn át vallásos elragadtatásban óhajt maradni.

338. old. Jugirinak.

342. old. Kaoru.
A második hónap első napján.

343. old. Niut.

344. old. A kocsi, amellyel Ukifune anyja érkezik, hogy elvigye a lányt.

347. old. Niu egyik kísérője.
Szó szerint: előbbi inkarnációjuk *karmá*jának rendelése volt.
Tilalom.

348. old. Menjen a városba, és mondja meg, hogy Niu egy hegyi templomban tartózkodik.

349. old. Olyan álma, amely attól óvja, hogy közeli rokonaival találkozzék.

350. old. Ők még azt hitték, Kaoru a látogató, és hogy eltitkolták előtte a készülő zarándoklatot.
Rituális okokból ilyen körülmények között nem lehetett zarándoklatra menni.

351. old. Jugiri lánya; ő Niu másik élettársa.
Azaz: a szerelem még ennél is bizonytalanabb.

352. old. Jugiritól.

353. old. A császárnő, Jugiri stb.
Azaz: „Ha elég jelentékeny személyiség lennék ahhoz, hogy nyíltan elismerjem."

354. old. Elmenni Kaoruval.

355. old. Roku no Kimi baráti köre szerint.
Kaorut.
Szó szerint: kapcsolatok a *karma* rendelése.

356. old. Niu nyilván írt a császárnőnek, és betegségével mentette ki magát.

357. old. Fekete sapka, amelynek tetejét oldalt lehajtották.
Egészsége érdekében.

360. old. Lásd az ötödik rész harmadik fejezetét.
A Császári Palotában jelölték ki számára.

361. old. Célzás egy régi költeményre: „Ma éjszaka is, fekhelyén félig kiterítve köntösét, vajon várni fog-e rám az udzsi Híd Lánya?"
Amikor őt választotta a Második Hercegnő férjéül.

365. old. Tokikata.

366. old. Lefordíthatatlan költemény, amelynek értelme a *madon* szó két jelentésétől függ: 1. utat téveszteni, 2. őrülten szerelmesnek lenni.
„... de türelmetlenül vártam, hogy lássalak, ezért gyalog jöttem a hegyeken át." *Manjosu*, 2425. (XI. könyv). A költeménynek azonban több más változata is van.
A „levegőben" lenni annyit jelent, mint „két szék között a pad alá" kerülni.
Niu nővére, aki még nem ment férjhez.

368. old. „Ha nem láthatlak, úgy érzem magam, mint az anyám tenyésztette selyemhernyó, mely gubójába van zárva." Hitomaro verse, *Suisu*, 895.

370. old. A szokásos szójáték az *Udzsi* és *usi* szóval; ez utóbbi annyit jelent, hogy „szerencsétlen".
„Oly simán siklik a csónak, hogy ha alámerülne a hullámokba, egyetlen habfodor sem jelezné, merre eveztünk." *Sincsokusu*, 941.

372. old. Célzás Komacsi egy híres költeményére.
Akinek terhes asszonnyal kapcsolata van, nem léphet be a templomba.
Saját magáról beszél így, harmadik személyben.

373. old. A dajka arra gondolt, hogy Ukifune esetleg várandós, az a tény azonban, hogy havibaja miatt nem mehetett Isimajába, megcáfolta ezt a feltevést.

374. old. Apáca.

376. old. Egy szent folyóban.
Lásd az ötödik rész nyolcadik fejezetét. Ukifune arra gondol, hiába küzdött, hogy a szerelem kínjától megszabaduljon.
Kisebbik lányának lebetegedése előtt.
Célzás egy régi dalra: „Fújjál, szél, kedves szél, és súgd meg anyámnak, hogy Take-uba vittek, a helytartó házába, Take-uba, amely a világ végén van." Take-e Ecsizen tartományban feküdt.

377. old. Eléggé elavult kifejezést használ, gúnyos értelemben.
Niu csatlósa.
A császárnő *szatój*a (magánlakás), szemben hivatalos lakásával, amely a Császári Palotában volt. Magánlakosztályát Gendzsitől örökölte. Az új palota egyik szárnyában Jugiri lakott.

380. old. Vagyis az új palotában.

382. old. *Kokinsu,* 1093.

383. old. Amikor letelt a helytartó megbízásának ideje.
Ukon anyja.

384. old. A Niu által bérelt ház már a harmadik hónap huszonnyolcadik napján rendelkezésre állt, Kaorué pedig a negyedik hónap tizedikén.

386. old. Szó szerint: „mondattam"; ami azt jelzi, hogy Udonerit nem engedték be Kaoru színe elé.

387. old. Niuval, ha megismételné látogatását.
Niu és Kaoru kísérőire gondol.
Akik vízbe ölték magukat. A régi japán irodalomban sok ilyen históriát találni.

388. old. Niu számára.
Az a gondolat rejlik ebben, hogy a földi kötelékek akadályozzák a lélek tökéletesedését.
Dajkája állandóan felügyel rá.

390. old. Niu álarcban és álöltözetben volt, s így azonnal gyanakodtak volna rá. Ha ezt leveti, mindjárt látják, hogy nem egyszerű ember, sőt talán fel is ismerik.

394. old. Általánosan használt, de a buddhizmusból, nem pedig Japán mindennapos életéből eredő kifejezés, lévén, hogy a juh csak igen kis szerepet játszott náluk.
Kaoru felesége, a Második Hercegnő. Ukifune anyjának az a rögeszméje, hogy egyedül ennek a hölgynek ellenséges érzései fenyegetik lánya boldogságát.

395. old. A templom adta ezt az igazolást. Felsorolták benne, hogy pontosan milyen fejezeteket *(kvandzsu)* olvastak fel.

Tizenegyedik fejezet: Az ökörnyál

396. old. Lásd az előző fejezetet.

397. old. Lásd az előző fejezetet.
Ukon így tájékoztatta az egyszerű szolgálókat, mert el akarta kerülni, hogy arra gyanakodjanak, Ukifunét megszöktették, vagy hogy öngyilkos lett.

399. old. Felindultságában a dajka Indrát, az égbolt istenét, összetéveszti Jamával, az alvilág istenével, akivel kapcsolatban sok olyan történet forgott közszájon, mint Proserpina históriája.

401. old. Kaoru feleségének, a Második Hercegnőnek házáról van szó.

402. old. „Egyetlen cselekedet megválthat minden szenvedéstől."

403. old. Ezalatt a lélek két inkarnáció közt, közbenső állapotban van.

405. old. Vagyis Kaorunak és Niunak.

406. old. Agemaki halála.

407. old. Rituális, nem pedig társadalmi értelemben.

410. old. A Második Hercegnővel való házasságkötés idején.

411. old. Niu betegségének idején.
Vagyis maga Kaoru.
A császárt sértette volna, Kaoru pályáját pedig derékba töri, ha híre fut, hogy méltatlanul bánik feleségével, a Második Hercegnővel.
„Végül is húsból és vérből, nem pedig fából vagy kőből vagyunk, s ha nem akarjuk felkavarni érzelmeinket, térjünk ki a szépség útjából." Po Csü-ji.

412. old. Így nevezték a nép nyelvén. Úgy hitték, hogy ide-oda röpdös a világ és a Halál Birodalma között. Kaorunak a *Kokinsu* 855. verse, egy névtelen költő műve, járhatott az eszében: „Ó, kakukk, ha igaz, hogy eljársz a Halál Birodalmába, keresd meg hölgyemet, és mondd meg neki, hogy mióta meghalt, el nem apadnak könnyeim."
A narancsvirág-illat az emlékezés illata.

413. old. Ott élt hites feleségével, Roku no Kimivel, aki Jugiri számos lánya közül a hatodik volt.

414. old. Vagyis mielőtt letelne a negyvenkilenc nap. Ez alatt az időszak alatt a lélek két inkarnáció közt lebeg, és szüntelen imára van szüksége.
A halottal való kapcsolat miatt.

415. old. A szoba, ahol valaki meghalt, negyvenkilenc napig tisztátalannak számított.
Ez bizony túlzás.
Köténynt – *mo* – csak akkor viseltek, ha feljebbvaló előtt kellett megjelenniük.

416. old. Például a templom értesítésének szélére írt költemény.
Vagyis Kozeri szolgálatába lép.

419. old. Hogy Niu szöktette meg Ukifunét.

421. old. „A képmás". Ugyanígy nevezik a képmást, melyet a szent folyóba vet az, aki szabadulni akar szerelmének kínjaitól. Lásd az ötödik rész nyolcadik fejezetét.
Csupán színleges temetés volt.

422. old. A buddhizmus szerint az öngyilkosság eredetileg bűnnek számít. Csak későbbi korszakban tekintették érdemnek.
A hetedik, tizennegyedik, huszonegyedik stb. nap válságos a lélek túlvilági útján.
Ukifune költözködése a fővárosba.
Szakon feleségéhez, aki gyermeket vár.
Szerencsétlenséget hoz a gyermekre.

423. old. A gyászolók részéről előírásosan alkalmazott kifejezés.
Nakanobu azt hitte, Ukifune valami betegségben halt meg, s mivel tudta, hogy az anya járt Udzsiban, tabunak tekintette. A tisztátalanság akkor számított „kisebb mértékűnek", ha az illető nem lépett be a halott szobájába, nem érintette meg a holttestet stb.

425. old. Amikor a kisebbik lánya gyermeket vár.

426. old. Nem váltópénz céljára, hanem kegytárgyak aranyozására.

427. old. Korea egyik tartományából.

429. old. A Szent Lótusz-Irat.
A rituális dráma: hogyan szolgált Sakjamuni a risiknél. Lásd a negyedik rész tizenegyedik fejezetét.
Niu nénje, akinek Kaoru mindig nagy csodálója volt.

431. old. Kaorunak gyermekkori játszótársával, az Első Hercegnővel kapcsolatos érzelmeiről lásd a negyedik rész kilencedik fejezetét, illetve az ötödik rész hatodik és nyolcadik fejezetét.

432. old. Mint tudjuk, az Első Hercegnőn igen vékony, „lenge" ruha volt.

433. old. Mi úgy érezzük, ha ketten egy fedél alatt laknak, nincs szükségük levélváltásra. De Japánban a társadalmi érintkezés nagy részét írásban bonyolították le.

434. old. Az Első Hercegnőnek.
Kaoruval, Njoszan (Kaoru anyja) palotájában.
A Második Hercegnő.

435. old. A császárnő Gendzsi lánya, Kaorut pedig Gendzsi fiának tartják.

438. old. Elveszett verses regény.
Agemaki.
Kozeri.

440. old. Udzsiban persze Dzsidzsu egyáltalán nem alantas szolgálónak számított, de a Palotában mások voltak a követelmények.
Gendzsi mostohaöccse.

441. old. „Hercegkisasszony" vagy pontosabban: „hercegi kisasszony".
Niu időközben nyilván felderítette Ukifune származását.
Gendzsi „új palotája", amely ekkor Jugirié volt.

443. old. Muraszaki Ben no Omoto alakját Szei Sonagonról, a *Párnarajzok* írónőjéről mintázhatta. A hang és beszédmód teljesen rá vall.

444. old. *Ominabesi:* virág, mely kínai írásjeggyel írva annyit jelent, mint „ledér", „kurtizán" stb.
Az *ominabesi.*

445. old. Po Csü-ji verse

446. old. A célzás *A szerelmes tündérek barlangja* című kínai elbeszélés (VIII. század első negyede) egyik részére vonatkozik, ahol a hősnőről ezt olvashatjuk: „Ügyes ujjai olykor-olykor kihívóan végigfutottak a húrokon. Nem csoda, hogy ilyen bájos, hiszen Pan Jo (a kínai Adonisz) húga, és hogy ne lenne okos, tekintve hogy Cuj Jen (az éles ész mintaképe) a nagybátyja?!" Csudzso azt akarja mondani, hogy a célzás jobban illenék úrnőjére, a hercegnőre.
Miután Kaorut Gendzsi fiának tartották, mostohaöccse volt a császárnőnek, tehát az Első Hercegnő nagybátyjának számított.
Vagyis a Császári Palotától.

447. old. Lásd az ötödik rész harmadik fejezetét.
Njoszan apjának.
Gendzsi akkor ismerkedett meg a császárnő anyjával, amikor Akasiban volt száműzetésben.

448. old. Unokatestvérek voltak.
Előkelő hölgyek csak közvetítő útján vagy írásban érintkeztek a külvilággal.

Tizenkettedik fejezet: Az írásgyakorlat

449. old. Kiotótól északkeletre, Hieizan hegyén.
A Hieizan nyugati oldalán, a hegy lábánál.

450. old. A Josino közelében levő Arany Hegyfokra.

451. old. Azaz fennhangon olvassanak egy szakaszt a szent iratokból.
Ezek az események nyilván Ukifune eltűnésének éjszakáján, közvetlenül pirkadat előtt történtek.

453. old. Azt hitték, hogy a fában lakó szellem idézi elő a visszhangot.

455. old. Persze rituális értelemben.

456. old. Amint később látni fogjuk, Imoto lánya halála miatt lett apáca.
Amikor az öreg apáca állapota válságos.

459. old. A *Vinaja* kifejezetten megtiltja a papoknak, hogy nők társaságában utazzanak. Kivételnek számított, ha a nő apáca volt.

460. old. Az ezoterikus *(singon)* szekta egyik szertartása, amely hindu áldozatokon alapszik, de természetesen nem úgy, hogy élőlényeket is áldoztak volna.
Vagyis a *karma* végzése.

461. old. A türelem az az erény, amely a következő inkarnáció során létrehozza a szépséget.
Ez könnyen megeshetett, mert ezerszámra léteztek szabályok, amelyek a mindennapi élet apró, semmitmondó dolgaira is kiterjedtek. Így például pontosan előírták, hogyan kell a fogat tisztítani.

462. old. A megszállottság most már a médiumon jelentkezett.
Agemakit. Ez nem mond ellen annak, hogy Agemaki halálát a Kozeri házassága miatt érzett aggodalom okozta. Hitük szerint ugyanis az ártó hatalom (mi azt mondanánk: a kórokozó) akkor tudja magát befészkelni, ha az ember „leromlott állapotban" van.

464. old. Hogy nem fog ölni, lopni, paráználkodni, hazudni, bort inni.
Ez Ukifune véleménye, aki egészen más környezethez szokott. Muraszaki később igyekszik meggyőzni bennünket, hogy Imoto valójában egyáltalán nem volt ostoba!

466. old. A *Taketori monogatari* (A favágó története) hősnője, akit egy bambusz törzsében találtak, később pedig elszállt az égbe.
Jugiri feleségé.

467. old. *Te-narai,* „írásgyakorlat". Innen a fejezet címe.
A kiotói udvart gyakran így emlegették: *Cuki no Mijako,* azaz „A Hold palotája".

468. old. Kaoru azt gondolná, hogy Niu szöktette meg, és fordítva.
Nem tévesztendő össze az előző fejezetben szereplő Dzsidzsuval. Komoki gyereklány még.

469. old. Kaoru megérkezése Udzsiba.

470. old. Férfiak csak anyjuk, anyósuk, feleségük stb. jelenlétében szoktak étkezni, de csupán ismerősnek számító nők társaságában nem.
Feltételezhetjük, hogy arról beszélt, hogyan találtak rá Ukifunéra.

472. old. Utalás egy költeményre, melynek szerzője egy pap, Szodzso Hendzso. A vers a következőképpen szól: „Ledérke, miért tékozlod illatodat, ahol senki sem gyönyörködik benne, mert fél, hogy megszólják érte az emberek."
Higekuro legnagyobb fia. Lásd az ötödik rész harmadik fejezetét.

473. old. Aki Szozu tanítványa volt.

476. old. A mondat valószínűleg irodalmi utalást tartalmaz.
Célzás egy híres költeményre *(Sinkokinsu* 336), amelyben a költőnő, Komacsi, a *macu* („várni") és a *Macucsi* (egy hegység neve) szóval játszik. Imoto üzenetének tehát az az értelme, hogy Ukifune „vár valakire", azaz mást szeret.

477. old. Az ezredes költeménye számos szójátékot tartalmaz, de pontos értelmezése nem lehetséges, minthogy a regény szövegmagyarázói nem tudták megfejteni, milyen utalást tartalmaz.

478. old. „Ebben a hegyi faluban szomorúak az őszi éjszakák, mert felfelrettent a szarvas bőgése." Tadamine verse, *Kokinsu,* 214.

479. old. Lásd a hatodik rész nyolcadik fejezetét.

483. old. A halált.

Kokinsu, 1009: „Ó, ikertörzsű ezüstfenyő, mely Hacuszéban, a régi folyó partján nősz, vajha ennyi év után újra megláthatnálak!"
Vagyis Ukifune.

487. old. A történet ismeretlen. Valószínűleg öngyilkosságra készült – talán fel akarta magát akasztani egy kiszemelt fára –, de ehhez át kellett kelnie valami rozoga pallón, s ettől visszahőkölt.

488. old. Eléggé erőszakolt utalás egy költeményre: „Amikor meghallom e madár szomorú hangját, eltöprengek, hogy kit hívhat: apját-e vagy anyját."

489. old. Súlyos betegségek esetén szokás volt letenni a fogadalmat, ez ugyanis nagyjából megfelelt a katolikus egyházban szokásos utolsó kenetnek.

492. old. Rendjük szabályai tiltották, hogy nőre nézzenek, s ez még ilyen körülmények között is tilos volt.
Ez a himnusz arról szól, hogy aki kint él a világi életben, nem szakíthatja ki magát szülei szeretetéből. De szeretetük meghálálására mégis az a legbiztosabb út, ha lemond az otthonáról, és rálép az Igaz Osvényre.

494. old. *Ama* a. m. „halász", de annyit is jelent: „apáca".

496. old. A Palotában egész éjszaka papok virrasztottak és varázsigéket mondtak, hogy távol tartsák a gonosz szellemeket. Amíg a megszálló szellem pontosan fel nem fedte kilétét, nem lehetett legyőzni és kiűzni.

497. old. Elérte, hogy Buddha lett, bár súlyos hátrányt jelentett, hogy állat-szinten született. A történet a *Hokkekjó*ban olvasható.
Előző inkarnációk során szerzett érdemek. Különösen a türelem számított olyan erénynek, mely szépséghez vezet.

499. old. Po Csü-ji egy költeményéből.
Kínai költeményekből vett idézeteket fűzött volna beszédébe.
Kurodani a Hieizan lábánál, Onótól délre volt.

502. old. Szozu tanítványának számított, az pedig a *tendai* szekta híve volt, s így *Hokkekjót* tekintette a legfőbb dokumentumnak.

503. old. Tartományából, ahol helytartó volt.
A női ruhát talán különös ajándéknak tartjuk papok részére. Ebben az időben azonban pénz alig volt forgalomban, s különböző használati cikkek – ruha, hangszer stb. – töltötték be ezt a szerepet.

508. old. Niu szerepe az üggyel kapcsolatban.

509. old. Talán különös, hogy egy apáca-otthon lehetőséget nyújthatott ilyen szerelmi viszony folytatására, de a világi és a kolostori élet akkoriban nem volt olyan mereven elhatárolva.

510. old. Ukifune öccsét.

Tizenharmadik fejezet: Az álmok hídja

513. old. Kínában *tengu*nak nevezték az üstökösök és a hullócsillagok szellemeit. Japánban, a néphit terén, sokkal fontosabb szerepet játszottak; szárnyas alakként ábrázolják őket, hosszú csőrrel vagy ormánnyal. Gyakran szerzetesnek vagy hegyi remetének álcázva jelentek meg.

517. old. Arra utal, hogy Ukifune az ő tanítványa.
Nagyon kedvelt csemege.

520. old. Úgy szól a tanítás, hogy a fogadalmat jobb nem letenni, mintsem kockára tenni, hogy esetleg megszegjük.

521. old. Az anyja.

522. old. Ukifune ruházata valóban csak álöltözet lehetett. Ezért is lehetséges, hogy amit a fiú látott, Kaorut nem győzte meg arról, Ukifune valóban apáca lett.

TARTALOM

Ötödik rész: A csónak úrnője
Első fejezet: Niu 9
Második fejezet: Kobai 20
Harmadik fejezet: A Bambusz folyó 29
Negyedik fejezet: A Híd Lánya 61
Ötödik fejezet: A tölgyfa tövében 92
Hatodik fejezet: Agemaki 123
Hetedik fejezet: A zsenge páfrány 196
Nyolcadik fejezet: A fagyöngy 210

Hatodik rész: Az álmok hídja
Nyolcadik fejezet: A fagyöngy (folytatás) 257
Kilencedik fejezet: A keleti ház 281
Tizedik fejezet: Ukifune 331
Tizenegyedik fejezet: Az ökörnyál 396
Tizenkettedik fejezet: Az írásgyakorlat 449
Tizenharmadik fejezet: Az álmok hídja 511

Jegyzetek 527

A fordítás alapja: Arthur Waley, The Tale of Genji,
Copyright by George Allen and Unwin Ltd., London, 1935, 1952

A kiadásért felel az Európa Könyvkiadó igazgatója
Felelős szerkesztő: Tőkei Ferenc
A szöveget az eredetivel egybevetette: Julow Viktor
A kötésterv Csillag Vera munkája
Műszaki vezető: Siklós Béla
Készült: 5200 példányban, 29,7 (A/5) ív terjedelemben, az MSZ 5601-59, sz. szabvány szerint
63.3306 – *Kossuth Nyomda, Budapest, V., Alkotmány u. 3.*